

1		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:	Anatomia (prawidłowa, funkcjonalna, rentgenowska, palpacyjna)					
Nazwa angielska:	Anatomy (normal, functional, X-ray, palpation)					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Wychowania Fizycznego					
Prowadzący przedmiot:	prof. dr hab. Zofia Ignasiak dr hab. Jarosław Domaradzki					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	15	30	-	45	90	3
2	15	45	-	60	120	4
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – zapoznanie studenta z budową układu ruchu, narządów wewnętrznych i układu nerwowego,</p> <p>C2 – zapoznanie studenta z nazewnictwem medyczno-anatomicznym</p> <p>C3 – nauczenie studenta analizy i interpretacji działania układu czynnego ruchu</p> <p>C4 – nauczenie studenta analizy i interpretacji nadrzędnej działalności centralnego układu nerwowego, układu autonomicznego, układu hormonalnego na pozostałe układy</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - student zna i potrafi wskazać struktury anatomiczne kości i stawów</p> <p>EK2 - student zna zasady działania mięśni i potrafi zademonstrować ich czynności w stawach</p> <p>EK3 - student zna topografię i budowę narządów wewnętrznych i potrafi wskazać je na modelu</p>						
V Treści programowe						

Forma zajęć: Wykład-semester 1		Liczba godzin
Wyk1	Definicja anatomii, miejsce anatomii wśród nauk biologicznych. Historia anatomii. Sens uczenia się anatomii. Osie i płaszczyzny ciała ludzkiego, okolice ciała.	2
Wyk2	Charakterystyka tkanki łącznej, rodzaje połączeń ciągłych kości.	2
Wyk3	Ogólna budowa kości, czynności kości, skład, kształt, budowa wewnętrzna, właściwości fizyczne i biologiczne, okostna, ochrzęstna, szpik kostny, naczynia i nerwy kości, rodzaje połączeń kości, budowa i rodzaje stawów.	2
Wyk4	Rozwój czaszki, połączenia kości czaszki, staw skroniowo – żuchwowy, miejsca przejścia nerwów czaszkowych.	2
Wyk5	Klatka piersiowa jako całość, różnice płciowe klatki piersiowej, mechanika klatki piersiowej i kręgosłupa, funkcje kręgosłupa, krzywizny żeber, związek mięśni grzbietu i miednicy z prawidłową podstawą ciała.	2
Wyk6	Podział mięśni, zasada działania mięśnia, naczynia i nerwy mięśni, narządy pomocnicze mięśni, biologiczne i fizyczne właściwości mięśni, rodzaje pracy mięśniowej.	2
Wyk7	Łańcuch kinematyczny kończyny górnej. Łańcuch kinematyczny kończyny dolnej.	2
Wyk8	Podsumowanie wiadomości z 1 semestru	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium-semester 1		Liczba godzin
Lab1	Podział ciała wg osi i płaszczyzn. Okolice ciała. Budowa tkanki kostnej. Podział kości i miejsca ich występowania. Połączenia kości. Podział anatomiczny. Kryteria i rodzaje połączeń (ściśle i wolne). Inne kryteria podziału.	2
Lab2	Ogólna budowa kręgu. Podział kręgosłupa na odcinki z uwzględnieniem różnic w budowie. Połączenia w obrębie szkieletu osiowego: Ciągłe i stawowe w części przedkrzyżowej kręgosłupa. Połączenia z czaszką. Kręgosłup jako całość.	2
Lab3	Budowa kostna klatki piersiowej – mostek i żebra. Połączenie w obrębie klatki piersiowej i ich mechanika	2
Lab4	Ogólny opis budowy kości mózgowcowej z szczególnym uwzględnieniem podstawy czaszki – dół przedni, środkowy i tylny.	2
Lab5	Podział kości twarzoczaszki. Ogólna budowa kości twarzoczaszki. Czaszka jako całość. Połączenia kości czaszki	2
Lab6	Kości obręczy i kości kończyny górnej wolnej. Połączenia w obrębie kończyny górnej.	2

Lab7	Kości obręczy biodrowej i kończyny dolnej wolnej. Połączenia w obrębie kończyny dolnej.	2
Lab8	Praca pisemna obejmująca całość zagadnień z układu ruchu biernego.	2
Lab9	Ogólna charakterystyka tkanki mięśniowej szkieletowej. Rodzaje mięśni uwzględniające ułożenie układu, funkcje.	2
Lab10	Mięśnie grzbietu – powierzchowne. Mięśnie grzbietu – głębokie	2
Lab11	Mięśnie obręczy barkowej (kończyny górnej). Mięśnie kończyny górnej wolnej – ramienia. Mięśnie przedramienia – grupa przednia – zginacze.	2
Lab12	Mięśnie przedramienia – grupa boczna i tylna. Mięśnie ręki. Kanał nadgarstka	2
Lab13	Mięśnie miednicy – wewnętrzne i zewnętrzne. Mięśnie kończyny dolnej – wolnej mięśni uda. Kanał udowy.	2
Lab14	Mięśnie podudzia – grupa przednia, boczna i tylna. Mięśnie stopy. Wysklepienie stopy.	2
Lab15	Podsumowanie pracą pisemną układu ruchu czynnego.	2
Suma godzin:		30
Forma zajęć: Wykład-semester 2		Liczba godzin
Wyk9	Ogólna charakterystyka układu nerwowego. Podział ośrodkowego o obwodowego układu nerwowego. Neuromer, pojęcie łuku odruchowego.	2
Wyk10	Budowa międzymózgowia. Komora trzecia. Budowa śródmózgowia.	2
Wyk11	Nerwy czaszkowe. Położenie jąder w mózgowiu, miejsca przejścia przez czaszkę, podział na gałęzie.	2
Wyk12	Część współczulna, część przywspółczulna.	2
Wyk13	Żyła wrotna. Żyły kończyn górnych i dolnych. Charakterystyka układu chłonnego. Główne pnie zbiorcze. Śledziona.	2
Wyk14	Ogólna charakterystyka poszczególnych narządów zmysłów. Szczegółowa budowa narządu wzroku.	2
Wyk15	Szczegółowa budowa narządu przedsionkowo – ślimakowego. Narząd smaku, czucia i powonienia.	2
Wyk16	Budowa skóry i jej wytworów.	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium-semester 2		Liczba godzin
Lab16	Podział układu nerwowego. Rdzeń kręgowy – jego stosunek do kręgosłupa. Opis budowy zewnętrznej i wewnętrznej. Opony rdzenia.	2

	Budowa nerwu rdzeniowego. Pojęcie neuronerwu. Zjawisko pozornego wstępowania rdzenia.	
Lab17	Rdzeń przedłużony – budowa zewnętrzna i wewnętrzna (jądra klinowe i smukłe, oliwki, skrzyżowanie piramid). Jądra nerwów czaszkowych IX, X, XI, XII – położenie, nazwa, rodzaj. Most – położenie i budowa. Jądra nerwów czaszkowych V, VI, VII, VIII. Dół równoległoboczny. Ciało czworoboczne i wstęga boczna.	2
Lab18	Budowa zewnętrzna i wewnętrzna mózdzku. Komora IV. Śródmózgowie – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Odnogi mózgu. Nakrywka i pokrywka śródmózgowia. Istota czarna, Jądro czerwienne, istota szara środkowa, twór siatkowaty pnia mózgu. Jądra nerwów czaszkowych III, IV. Wodociąg mózgu. Pojęcie pnia mózgu.	2
Lab19	Budowa zewnętrzna międzymózgowia. Podział na wzgórze, podwzgórze. Jądra wzgórza. Komora III.	2
Lab20	Kresomózgowie – Podział na płaty. Wyspa i jej wieczko. Płaszcz – opis bruzd i zakrętów w połączeniu z lokalizacją korowych ośrodków podstawowych funkcji. Węchomózgowie – płat limniczny. Budowa histologiczna kory. Jądra podkorowe. Komory boczne. Istota biała – rodzaje włókien. Pozapiramidowy układ ruchu. Opony mózgowia – krążenie płynu. Drogi występujące i zstępujące rdzenia kręgowego.	2
Lab21	Praca pisemna z ośrodkowego układu nerwowego	2
Lab22	Nerwy czaszkowe	2
Lab23	Sploty: szyjny, ramienny, lędźwiowy, krzyżowy - zakres unerwienia.	2
Lab24	Praca pisemna z obwodowego układu nerwowego.	2
Lab25	Narządy tworzące układ pokarmowy. Podział, budowa układu w nawiązaniu do funkcji poszczególnych jego odcinków: jama ustna, gardło, przełyk, żołądek, jelito cienkie, jelito grube. Otrzewna – stosunek poszczególnych narządów do niej, sieć większa i mniejsza. Torba sieciowa. Gruczoły przewodu pokarmowego – ślinianki, wątroba, trzustka budowa i funkcje.	2
Lab26	Drogi oddechowe górne i dolne. Szczegółowy opis położenia, budowy i funkcji poszczególnych odcinków: jama nosowa – gardłowa, krtań, tchawica, drzewo oskrzelowe, drzewo pęcherzykowe. Narząd wymiany gazowej – płuca. Opłucna – podział zachyłki. Śródpiersie, podział zawartości. Układ moczowy – narządy tworzące ten układ. Budowa nerki, nefron. Miedniczka i kielichy nerkowe. Moczowody. Pęcherz moczowy. Cewka moczowa żeńska	2

Lab27	Praca pisemna z układu pokarmowego, oddechowego, moczowego i hormonalnego	2
Lab28	Podział na: krwionośny i chłonny z podkreśleniem ich funkcji. Serce – budowa zewnętrzna i wewnętrzna, opis jamy, zastawki, unaczynienia i unerwienia. Ściana serca: szkielet serca, m. czynnościowy, układ przewodzący serca. Naczynia krążenia dużego, małego. Aorta wstępująca, łuk aorty. Pień głowowo – rdzeniowy, tętnica szyjna wspólna, szyjna zewnętrzna i wewnętrzna, podobojczykowa, pachowa, promieniowa – łokciowa – przebieg i odgałęzienia, zakres unaczynienia.	2
Lab29	Aorta zstępująca piersiowa i brzuszna. Tętnica biodrowa wspólna – wewnętrzna i zewnętrzna. Tętnica udowa, podkolanowa, piszczelowa przednia i tylna przebieg i odgałęzienia unerwienia. Żyły – podział. Żyła główna górna i dolna, główne dopływy i miejsca powstania. Żyła wrotna – krążenie wrotne. Żyła powierzchowna. Charakterystyka układu chłonnego. Główne pnie zbiorcze. Śledziona.	2
Lab30	Praca pisemna układ krwionośny i limfatyczny. Podsumowanie całości zajęć w danym roku.	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Atlasy i plansze anatomiczne.	
2.	Folie z rysunkami, prezentacje w MS PowerPoint.	
3.	Modele anatomiczne.	
VII Metody dydaktyczne		
1	Metody podające (uczenie się przez przyswajanie)	
2	Wykład informacyjny, opis, objaśnienie lub wyjaśnienie	
3	Samodzielna, ukierunkowana praca studenta z wykorzystaniem dostępnej literatury.	
4	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	10-minutowy sprawdzian pisemny po każdym ćwiczeniu	
F1	sprawdzian z zakresu mianownictwa i podziału kości, mięśni i narządów wewnętrznych	
F2	sprawdzian/kolokwium z zakresu topografii i budowy szczegółowej kości, stawów i mięśni,	
F3	sprawdzian/kolokwium z zakresu topografii i budowy szczegółowej narządów wewnętrznych	
P1	kolokwium cząstkowe po każdym układzie narządów	

IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności			Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności			
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).			105			
Przygotowanie się do zajęć			45			
Przygotowanie się do kolokwium			30			
Przygotowanie się do egzaminu			30			
SUMA			210			
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU			7			
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
<p>Literatura podstawowa:</p> <p>1. Ignasiak Z., Anatomia człowieka układu ruchu, Urban&Partner, Wrocław 2007</p> <p>2. Ignasiak Z., Anatomia narządów wewnętrznych i układu nerwowego, Urban&Partner, Wrocław 2008</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>1. Bochenek A., Reicher M.: Anatomia człowieka, t. I-V. PZWL, Warszawa 1989-1993.</p> <p>2. Marciniak T.: Anatomia prawidłowa człowieka, t. I-III. Wrocław 1991.</p> <p>3. Sokołowska-Pituchowa J.: Anatomia człowieka. PZWL, Warszawa 1992.</p> <p>4. Feneis H.: Ilustrowany słownik międzynarodowego mianownictwa anatomicznego. Tłum. z J. niem. PZWL, Warszawa 1991 r.</p>						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02	C1	WYK1,2,3,9,13,14 Ćw 1,9	1, 2, 3	1, 2, 3, 4	F1
EK2	K_U02 K_U04 K_U18 K_K03 K_K04	C2, C3	WYK4,5,6,7 Ćw 2-7, 10-14	1, 2, 3	1, 2, 3, 4	F2,P1

EK3	K_U02	C4	WYK10-16 Ćw 16-30	1, 2, 3	1, 2, 3, 4	F3,P1
	K_U04					
	K_U18					
	K_K03					
	K_K04					

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest:

Frekwencja i aktywność za zajęciach;

Uzyskanie pozytywnej średniej z oceny umiejętności, wiedzy i kompetencji społecznych.

Bardzo dobrą, dobrą plus: student potrafi wymienić kości i miejsca przyczepu mięśni na nich oraz stawy i ich składowe, potrafi podać nazwy po łacinie; zna przyczepy więzadeł i otwory w kościach, elementy dodatkowe i ich funkcje w stawach. Student potrafi wymienić mięśnie w grupach topograficznych oraz podać miejsca przyczepów i ich czynność w poszczególnych stawach, potrafi podać zestawienia czynnościowe mięśni antagonistycznych i synergistycznych; zna unerwienie i unaczynienie mięśni. Student potrafi podać topografię narządów wewnętrznych i części układu nerwowego, dokonać podziału na części oraz wskazać je na modelu, potrafi opisać budowę warstw poszczególnych narządów i zna powiązania funkcjonalne między strukturami ośrodkowego i obwodowego UN oraz ich funkcje regulacyjne w działaniu na narządy wewnętrzne i mięśnie

Dobłą: Student potrafi wymienić kości i miejsca przyczepu mięśni na nich oraz stawy i ich składowe, potrafi podać nazwy po łacinie. Student potrafi wymienić mięśnie w grupach topograficznych oraz podać miejsca przyczepów i ich czynność w poszczególnych stawach, potrafi podać zestawienia czynnościowe mięśni antagonistycznych i synergistycznych. Student potrafi podać topografię narządów wewnętrznych i części układu nerwowego, dokonać podziału na części oraz wskazać je na modelu, potrafi opisać budowę warstw poszczególnych narządów i zna powiązania funkcjonalne między strukturami ośrodkowego i obwodowego UN.

Dostateczną plus, dostateczną: Student potrafi wymienić kości i miejsca przyczepu mięśni na nich oraz stawy i ich składowe w poszczególnych częściach ciała. Student potrafi wymienić mięśnie w grupach topograficznych oraz podać miejsca przyczepów i ich czynność w poszczególnych stawach. Student potrafi podać topografię narządów wewnętrznych i części układu nerwowego, dokonać podziału na części oraz wskazać je na modelu.

Niedostateczną: Student nie potrafi wymienić kości i stawów oraz ich części w poszczególnych częściach ciała. Student nie potrafi wymienić mięśni w poszczególnych częściach ciała i popełnia błędy w opisie czynności w poszczególnych stawach. Student nie potrafi wymienić i wskazać na modelu narządów w układach i ich części, w poszczególnych częściach ciała.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
2. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
3. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

2		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Biologia medyczna				
Nazwa angielska:		Biology medical				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Dietetyki				
Prowadzący przedmiot:		dr Wiktor Dzygóra				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	10	15	-	5	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z komórką jako integralną jednostką tkanki, jej organoidami, budową i funkcjami.</p> <p>C2 – Przedstawienie budowy chromatyny, rodzajów, struktury oraz funkcji kwasów nukleinowych, jak i charakterystyki kariotypu człowieka.</p> <p>C3 – Omówienie rodzajów zmienności wraz z ich charakterystyką.</p> <p>C4 – Opisanie podziałów komórkowych z analizą porównawczą oraz cyklu komórkowego.</p> <p>C5 – Zapoznanie z pojęciem tkanki, narządu i układu oraz ogólną klasyfikacją tkanek człowieka i ich topografią.</p> <p>C6 – Opisanie budowy i funkcji poszczególnych tkanek człowieka wraz z ich obserwacją mikroskopową.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Znajomość treści programowych, nabyte umiejętności intelektualne i sensomotoryczne oraz kompetencje na IV poziomie kształcenia (liceum i technikum).						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
EK1 – Zna budowę i funkcje komórki eukariotycznej, potrafi opisać budowę i funkcje organoidów komórkowych. Dostrzega związek budowy struktur komórkowych z funkcją. Rozwiązuje problemy w grupie.						

<p>EK2 – Potrafi omówić budowę i rodzaje chromatyny, rodzaje kwasów nukleinowych, ich strukturę i funkcje oraz charakterystyczne cechy kariotypu człowieka. Wykazuje umiejętność przedstawiania struktury kwasów nukleinowych w postaci modeli. Samodzielnie rozwiązuje problemy, współpracuje z grupą.</p> <p>EK3 – Posiada wiedzę w zakresie zmienności fluktuacyjnej, rekombinacyjnej i mutacyjnej, mechanizmów i następstw. Potrafi wskazać mutageny i opisać mechanizm ich działania.</p> <p>EK4 – Potrafi opisać cykl komórkowy, przebieg podziału mitotycznego i mejotycznego, porównać i wyciągnąć wnioski końcowe. Zna czynniki zakłócające przebieg podziałów komórkowych, mechanizm ich działania i skutki.</p> <p>EK5 – Student zna pojęcie tkanki, narządu i układu, potrafi sklasyfikować tkanki człowieka, opisać ich topografię, budowę i funkcje. Posiada umiejętność prowadzenia samodzielnej obserwacji mikroskopowej, formułuje problemy, wysuwa hipotezy, wyniki obserwacji konfrontuje z literaturą, interpretuje, opisuje i wyciąga wnioski.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Komórka jako podstawowa jednostka strukturalna i funkcjonalna. Organoidy komórkowe, ich budowa i funkcje. Błony cytoplazmatyczne i ich znaczenie	1
Ćw2	Budowa chromatyny. Rodzaje, struktura i funkcje kwasów nukleinowych. Mechanizmy regulacji funkcji genu. Charakterystyczne cechy kariotypu człowieka.	2
Ćw3	Rodzaje zmienności i ich charakterystyka.	1
Ćw4	Podziały komórkowe i ich znaczenie. Cykl komórkowy.	2
Ćw5	Pojęcie tkanki, narządu i układu. Ogólna klasyfikacja tkanek człowieka wraz z ich występowaniem.	1
Ćw6	Klasyfikacja, występowanie, budowa i funkcje tkanki nabłonkowej. Obserwacja mikroskopowa wybranych tkanek nabłonkowych.	1
Ćw7	Klasyfikacja, występowanie, budowa i funkcje tkanki łącznej. Obserwacja mikroskopowa wybranych tkanek łącznych.	3
Ćw8	Klasyfikacja, występowanie, budowa i funkcje tkanki mięśniowej. Obserwacja mikroskopowa wybranych tkanek mięśniowych.	1
Ćw9	Budowa i funkcje tkanki nerwowej. Obserwacja mikroskopowa tkanki nerwowej.	1
Ćw10	Obserwacja mikroskopowa składników morfotycznych krwi. Podsumowanie realizowanych treści programowych.	2
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Środki multimedialne, filmy, foliogramy.	

2.	Plansze, atlasy, modele, mikroskopy + preparaty mikroskopowe bakterii i in.
3.	Miesięczniki, kwartalniki, podręczniki akademickie medyczne i inne źródła informacji.
VII Metody dydaktyczne	
1.	Metoda problemowa.
2.	Dyskusja panelowa.
3.	Metoda problemowo-laboratoryjna
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Oceny śródsesemestralne /częstkowe/: rozwiązywanie problemów, opis zjawisk i procesów biomedycznych na przykładach, definiowanie pojęć, dokonywanie analizy porównawczej, interpretacji, wnioskowania, projektowania i in.
P1	Kolokwium pisemne śródsesemestralne (grudzień) i końcowe (luty) obejmujące treści programowe wykładów i ćwiczeń z wykorzystaniem zaprojektowanego testu wiadomości i umiejętności
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	łącna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	25
Przygotowanie się do zajęć	2
Przygotowanie się do kolokwium.	3
SUMA	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	1
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulrich Welsch: „Atlas histologii człowieka”. Urban & Partner, Wrocław 2002 2. Krzysztof Dołowy, Adam Szewczyk, Sławomir Piłkuła: „ Błony biologiczne”. Wydawnictwo Śląsk, Katowice 2004 3. Hieronim Bartel: „Embriologia „Podręcznik dla studentów”. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004 4. Wojciech Sawicki: „Histologia”. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003 5. Passarge E. – Genetyka – ilustrowany przewodnik. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2004. 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Roman Pawlicki: „Podstawy histologii”. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 1996 2. Wincenty Kilariski: „Strukturalne podstawy biologii komórki”. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003 3. Czajkowski i wsp.: „Biologia dla studentów AWF” Warszawa 1994 	

4. K. Ostrowski: „Histologia”. PZWL, Warszawa 1995

**XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W
ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI**

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W01, K_W02, K_U17, K_K01, K_K03.	C1	Ćw. 1	1, 2, 3	1, 2	F
EK2	K_W01, K_W02, K_W14, K_U04, K_U17, K_K01, K_K03.	C2	Ćw. 2	1, 2, 3	1, 2	F
EK3	K_W01, K_W02, K_W08, K_U017, K_K01, K_K03.	C3	Ćw. 3	1, 2, 3	1, 2	F
EK4	K_W01, K_W02, K_U17, K_K01, K_K02, K_K03.	C4	Ćw. 4	1, 2, 3	1, 2	F
EK5	K_W01, K_W02,	C5 – C10	C5 – C10	1, 2, 3	1, 2, 3	F, P

	K_U17, K_K01, K_K03.					
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						
<p>1. Zasady weryfikacji efektów kształcenia przedstawiane są studentom podczas pierwszych zajęć dydaktycznych:</p> <p>Sposób oceny kolokwium lub testu</p> <p>Ilość uzyskanych punktów:</p> <p>od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0; od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5; od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0; od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5; od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;</p> <p>W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0</p> <p>Sposób oceny prezentacji lub projektu ustnego</p> <p>W przypadku oceniania projektów prezentacji uwzględnia się następujące kryteria:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania 1-2 pkt, 2. uwzględnienie aktualnej wiedzy z ocenianego obszaru nauk 1-2 pkt, 3. umiejętność łączenia wiedzy z różnych dziedzin 1-2 pkt, 4. posługiwanie się językiem naukowym 1-2 pkt, 5. samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązań 1-2 pkt. <p>Ilość uzyskanych punktów:</p> <p>10 pkt – ocena - bardzo dobry, 9 pkt – ocena – dobry plus, 8 pkt – ocena – dobry, 7 pkt – ocena – dostateczny plus, 6 pkt – ocena – dostateczny.</p> <p>W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0</p> <p>2. Prowadzący doraźnie udostępnia zainteresowanym studentom stosowne materiały dydaktyczne, w tym dotyczące efektów kształcenia w zakresie prowadzonego przedmiotu.</p>						

3. Wszelkich informacji związanych z procesem edukacyjnym, student może uzyskać podczas konsultacji realizowanych zgodnie z przyjętym harmonogramem.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Projekty edukacyjne, materiały do ćwiczeń i in. znajdują się w Pracowni Biologii Medycznej [s. 204/205].

2. Zajęcia z biologii medycznej odbywają się w Pracowni Biologii Medycznej [s. 204/205].

3. Termin odbywania zajęć zgodny z planem/semestr.

4. Konsultacje realizowane są zgodnie z przyjętym harmonogramem w Pracowni Biologii Medycznej (s. 204) [w każdym semestrze ulega zmianie].

3		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:	Genetyka					
Nazwa angielska:	Genetics					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	Praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Dietetyki					
Prowadzący przedmiot:	dr Wiktor Dzygóra					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
2	10	15	-	5	30	1
II Cele przedmiotu						
<p>C 1 - Zapoznanie z przedmiotem badań cytogenetycznych i najważniejszymi osiągnięciami z genetyki oraz podstawową terminologią, aparaturą pojęciową oraz organizacją chromosomów. Zapoznanie z pojęciem i charakterystyką kariotypu człowieka oraz znaczeniem homeostazy genetycznej.</p> <p>C 2 - Omówienie praw dziedziczności G. Mendla i chromosomowej teorii dziedziczności T. Morgana na wybranych przykładach. Przedstawienie zjawiska zmienności i jej rodzajów na przykładach oraz wykazanie wpływu genotypu i środowiska na kształtowanie się cech i właściwości organizmu.</p> <p>C 3 - Zapoznanie z wybranymi mutagenami i mechanizmami ich działania oraz wybranymi chorobami genetycznymi. Omówienie wybranych genetycznie zdeterminowanych reakcji organizmu na niektóre leki i czynniki środowiskowe.</p> <p>C 4 - Omówienie budowy, rodzajów i funkcji kwasów nukleinowych. Zapoznanie z typami determinacji płci u zwierząt i człowieka oraz mechanizmami dziedziczenia płci i cech sprzężonych z płcią.</p> <p>C 5 - Zapoznanie z przebiegiem cyklu komórkowego, mechanizmami dyferencjacji komórek, głównymi etapami embriogenezy i zakłóceniami w procesie histo- i organogenezy, ich przyczynami i następstwami. Zdefiniowanie pojęcia genu, omówienie rodzajów genów oraz mechanizmów regulacji funkcji genów, dziedziczenia cech ilościowych i jakościowych. Zapoznanie z leczeniem dietetycznym chorób zdeterminowanych genetycznie i osiągnięciami w zakresie inżynierii genetycznej.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						

Podstawowa wiedza i umiejętności z zakresu biologii na IV poziomie kształcenia.

IV Oczekiwane efekty kształcenia

EK1 - Zna najważniejsze osiągnięcia z genetyki, terminologię i aparaturę pojęciową. Potrafi omówić chemizm i strukturę chromosomów. Zna pojęcie kariotypu wraz z charakterystyką kariotypu człowieka; rozumie znaczenie homeostazy genetycznej.

EK2 - Zna prawa Mendla i chromosomową teorię dziedziczności, zjawisko zmienności i jej rodzaje, uwarunkowania genetyczne i środowiskowe cech człowieka oraz mutageny i mechanizm ich działania. Zna najczęściej występujące chromosomopatie i genopatie, potrafi je scharakteryzować. Potrafi omówić genetycznie zdeterminowane reakcje organizmu na różne leki i czynniki środowiskowe.

EK3 - Zna chemiczną budowę kwasów nukleinowych, potrafi wskazać występujące różnice między nimi i określić ich znaczenie. Potrafi przedstawić typy determinacji płci oraz mechanizmy dziedziczenia płci i cech sprzężonych z płcią.

EK4 - Zna przebieg cyklu komórkowego i mechanizmy dyferencjacji komórki. Omawia główne etapy ontogenezy ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju prenatalnego; zna czynniki zakłócające proces histo- i organogenezy i ich następstwa (teratogeneza).

EK5 - Zna pojęcie i rodzaje genów, ich mechanizm regulacji, dziedziczenia cech ilościowych i jakościowych. Wie na czym polega leczenie dietetyczne chorób zdeterminowanych genetycznie. Zna osiągnięcia w zakresie inżynierii genetycznej i rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie.

V Treści programowe

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wyk1	Wprowadzenie do genetyki człowieka. Podstawowa terminologia i aparatura pojęciowa. Organizacja chromosomów w aspekcie chemicznym i strukturalnym.	2
Wyk2	Pojęcie i charakterystyka kariotypu ze szczególnym uwzględnieniem kariotypu człowieka. Homeostaza genetyczna i jej znaczenie.	2
Wyk3	Prawa dziedziczności G. Mendla na wybranych przykładach. Chromosomowa teoria dziedziczności T. Morgana.	2
Wyk4	Zjawisko zmienności i jej rodzaje na wybranych przykładach. Uwarunkowania genetyczne i środowiskowe cech człowieka na przykładach.	2
Wyk5	Czynniki mutagenne w środowisku i ich wpływ na aparat genetyczny człowieka.	2
Wyk6	Charakterystyka wybranych chromosomopatii i genopatii.	2

Wyk7	Genetycznie zdeterminowane reakcje organizmu na stosowane środki farmakologiczne (nadwrażliwość na sukcyńlocholinę, fawizm, hipertermia złośliwa) i wybrane czynniki ekologiczne (np. hemochromatoza, hipolaktazja, celiakia).	2
Wyk8	Powtórzenie i utrwalenie wykładów. Kolokwium pisemne.	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć – ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Kwasy nukleinowe, ich budowa chemiczna i funkcje.	2
Ćw2	Typy determinacji płci u zwierząt i człowieka. Mechanizm dziedziczenia płci i cech sprzężonych z płcią.	2
Ćw3	Cykl komórkowy i jego charakterystyka na wybranych przykładach. Mechanizm dyferencjacji komórek.	2
Ćw4	Główne etapy rozwoju ontogenetycznego ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju prenatalnego. Zakłócenia w procesie histo- i organogenezy, ich przyczyny i następstwa.	2
Ćw5	Pojęcie i rodzaje genów na wybranych przykładach. Mechanizm regulacji funkcji genów.	2
Ćw6	Dziedziczenie cech ilościowych i jakościowych u człowieka. Zadania genetyczne.	2
Ćw7	Leczenie dietetyczne wybranych chorób zdeterminowanych genetycznie. Inżynieria genetyczna i jej praktyczne zastosowanie.	2
Ćw8	Powtórzenie i utrwalenie treści ćwiczeń: kolokwium pisemne.	1
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Środki multimedialne, filmy, foliogramy.	
2.	Plansze, atlasy, modele, mikroskopy + preparaty mikroskopowe i ln.	
3.	Miesięczniki, kwartalniki, podręczniki akademickie i inne źródła informacji dotyczące genetyki ogólnej i medycznej.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.	

2.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).
3.	Praktyczne ćwiczenia przedmiotowe.
VIII Sposoby oceny(F- formująca, P- podsumowująca)	
F1	Ocena projektu śródsemestralnego.
F2	Kolokwium pisemne śródsemestralne (grudzień) obejmujące treści programowe wykładów i ćwiczeń z wykorzystaniem zaprojektowanego testu wiadomości i umiejętności.
F3	Oceny cząstkowe podczas zajęć-odpowiedź ustna.
P1	Kolokwium pisemne końcowe (luty) obejmujące treści programowe wykładów i ćwiczeń z wykorzystaniem zaprojektowanego testu wiadomości i umiejętności.
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)	25
Przygotowanie się do zajęć , kolokwium, w tym studiowanie zalecanej literatury	3
Przygotowanie projektu z zakresu tematów z Podstaw genetyki	2
SUMA	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	1
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
<p>Literatura podstawowa :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bartel H. : Embriologia dla studentów medycyny. PZWL, Warszawa 2004. 2. Bradley J. i wsp. :Genetyka medyczna. PZWL 2008. 3. T.A. Brown .: Genomy. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 2012. 4. Drewa G.: Genetyka medyczna. Urban& Partner 2011. 5. Korf BR.: Genetyka człowieka. PWN, Warszawa 2003. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.H. Fletcher i wsp.: Genetyka. Krótkie wykłady. PWN 2010. 2.Connor J.M. i wsp. :Podstawy genetyki medycznej. PZWL, Warszawa 1991. 3. Passarge E.: Genetyka – ilustrowany przewodnik. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2004. 4. Zabel M.: Histologia. Wyd. Med. Urban & Partner, Wrocław 2000. 	

**XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W
ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI**

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W01, K_U02, K_K01, K_W02, K_W08, K_K07,	C1	Wyk1 2	3	1	F3
EK2	K_W02, K_W08, K_K01, K_K07, K_U03 ,	C1-C2	Wyk1-Wyk5	1,2,3	1	F3
EK3	K_W02, K_W08, K_U03 , K_K01, K_K07,	C3-C5	Wyk6-Wyk8	1,3	1	F1,F3
EK4	K_W01, K_W03, K_U08, K_K_01,02	C1,-C2	Ćw1-Ćw4	1,2,3	2,3	F3
EK5	K_W01,03,05, K_U05, K_K01,02	C3	Ćw5-Ćw8	1	2,3	F3

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium z przedmiotu: Podstawy genetyki obejmuje treści programowe wykładów i ćwiczeń z wykorzystaniem zaprojektowanego testu wiadomości i umiejętności (ocena wiedzy, umiejętności).

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów kolokwium stanowi wartość 100%.

Liczba uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

Ocena projektu śródsesemestralnego z zakresu tematyki Podstaw genetyki: (ocena wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych).

Każdy ze studentów przygotował projekt z zagadnień z tematyki Podstaw genetyki.

Kryteria oceny projektu uwzględniały:

- zgodne opracowanie projektu, skala od 0-3 pkt,
- dobór celów adekwatnie do treści tematu z zakresu danego tematu , skala od 0-3 pkt,
- realizację zadania wynikające z celów 0-3 pkt,
- wskazanie istoty problemu 0-3 pkt,
- wyciągnięcie wniosków 0-3 pkt,
- przeprowadzenie analizy i interpretacji 0-6 pkt,

Skala ocen: maksymalnie 21 punktów

- ocena niedostateczna –poniżej 11 punktów,
- ocena dostateczna - od 11-13 punktów
- ocena plus dostateczna -od 14-15 punktów
- ocena dobry - od 16-17punktów
- ocena plus dobry - od 18-19 punktów
- ocena bardzo dobry - od 20-21 punktów

Odpowiedź ustna (ocena wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych)

Uwzględniano następujące kryteria:

1. Student prawidłowo odpowiedział na wybrane pytanie tematycznie związane z danym problemem 1-5 pkt.
2. Student prawidłowo praktycznie zaprezentował problem zawarty w danym pytaniu, uwzględniając dobór metod, procedur i zasad adekwatnych do problemu z uwzględnieniem przepisów BHP. Potrafił scharakteryzować i przeanalizować dany problem- 1-5 pkt.
3. Student był oceniany w zakresie zgodności postępowania z przyjętymi zasadami etyki ogólnie zawodowej -1-5 pkt.

Skala ocen:

- poniżej 8,5 pkt- student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0
- od 8,5 pkt - 9,5 pkt- student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;
- od 10 pkt -11,5 pkt- student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;
- od 12 pkt-13 pkt- student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;
- od 13,5pkt-14pkt - student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;
- od od 14,5pkt-15pkt- student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII INNE PRZYDATNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Projekty edukacyjne, materiały do ćwiczeń i in. znajdują się w Pracowni Biologii Medycznej [s. 204/205].
2. Zajęcia z genetyki odbywają się w Pracowni Biologii Medycznej [s. 204/205].
3. Termin odbywania zajęć zgodny z planem/semestr.
4. Konsultacje realizowane są zgodnie z planem w Pracowni Biologii Medycznej (s. 204) [w każdym semestrze ulegają zmianie].

4		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:	Biochemia					
Nazwa angielska:	Biochemistry					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Dietetyki					
Prowadzący przedmiot:	dr Ewa Bakońska-Pacoń					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS

1	15	30	-	15	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu przemian biochemicznych i biochemicznych mechanizmów funkcjonowania organizmu i utrzymania homeostazy ustrojowej.</p> <p>C2 -Znajomość i interpretacja zmian podstawowych parametrów biochemicznych w organizmie człowieka oraz ich przydatność w diagnozowaniu i prognozowaniu wybranych zaburzeń organizmu.</p> <p>C3 –Umiejętność opisu podstaw biochemii oraz analizy i interpretacji poszczególnych przemian i reakcji biochemicznych w stanach fizjologicznych i patologicznych..</p> <p>C4- Umiejętność określenia podstawowych przyczyn powstania zmian biochemicznych występujących w zaburzeniach narządowych.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Znajomość podstawowych pojęć z chemii i biologii - budowa związków chemicznych, podstawowe typy reakcji chemicznych, praw chemicznych z zakresu szkoły średniej						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Posiada podstawową wiedzę z zakresu podstaw chemii i biologii komórki. Definiuje podstawowe prawa chemiczne. Potrafi wykonać proste obliczenia chemiczne.</p> <p>EK2 - Zna podstawowe związki chemiczne i procesy biochemiczne organizmu, ich przebieg i regulację. Potrafi wyjaśnić przebieg i mechanizm reakcji wybranych szlaków metabolicznych białek, węglowodanów, lipidów i innych związków oraz zależności między wybranymi procesami biochemicznymi.</p> <p>EK3 - Student zna podstawowe parametry biochemiczne i ich prawidłowe wartości w organizmie oraz potrafi nazwać i określić metody oceny wskaźników biochemicznych przydatnych w ocenie funkcjonowania organizmu. Zna podstawy biochemiczne różnych schorzeń i potrafi podjąć działania profilaktyczne, edukacyjne z zakresu biochemii.</p> <p>EK4- Zna podstawowe mechanizmy regulujące homeostazę organizmu ludzkiego oraz ma świadomość ważności zjawisk związanych z regulacją czynności ruchowych człowieka. Wykazuje chęć współpracy w grupie. Rozumie sens wykonywanych badań diagnostycznych oceniających stan zdrowia pacjenta.</p> <p>EK5- Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie. Wykazuje umiejętność korzystania z fachowego piśmiennictwa polskiego i obcego z zakresu biochemii.</p>						
V Treści programowe						
Forma zajęć: Wykład						Liczba godzin
Wyk1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem wykładu. Równowaga wodno-elektrolitowa organizmu i jej zaburzenia. Regulacja.					2

Wyk2	Równowaga kwasowo-zasadowa organizmu i jej zaburzenia. Pojęcie pH. Układy buforowe krwi i tkanek.	2
Wyk3	Przemiany białek i aminokwasów. Enzymy- reakcja enzymatyczna, kinetyka reakcji enzymatycznej	2
Wyk4	Regulacja i przebieg przemian węglowodanowych. Mechanizmy glukostatyczne. Zaburzenia metabolizmu węglowodanowego.	2
Wyk5	Energetyka i regulacja przemian lipidowych. Zaburzenia gospodarki lipidowej organizmu. Lipoproteiny krwi. Patomechanizm miażdżycy.	2
Wyk6	Integracja metabolizmu - cykl kwasu cytrynowego, fosforylacja oksydacyjna. Energetyka przemian tlenowych.	2
Wyk7	Biochemiczne podstawy skurczu mięśniowego. Mięśnie poprzecznie prążkowane, mięśnie gładkie. Białka kurczliwe. Mechanizm skurczu i jego regulacja. Podsumowanie zajęć.	2
Wyk8	Podsumowanie treści realizowanych na wykładach. Wystawianie ocen końcowych.	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Wprowadzenie do biochemii. Podstawy chemii organicznej. Organiczne związki funkcyjne.	3
Ćw2	Aminokwasy, peptydy- budowa, podział. Aminokwasy egzo- i endogenne. Pochodne aminokwasów biologicznie czynne.	3
Ćw3	Węglowodany- podział. Izomeria. Mono-, di- i polisacharydy,	3
Ćw4	Lipidy - podział, budowa, występowanie. Kwasy tłuszczowe- nasycone i nienasycone.	3
Ćw5	Nukleotydy - skład, funkcje. ATP i jego przemiany, cAMP - znaczenie w działaniu wybranych hormonów. NAD i FAD - znaczenie jako równoważników red-ox.	4
Ćw6	Hormony i cząsteczki sygnałowe w regulacji metabolizmu komórki. Podział hormonów ze względu na budowę chemiczną. Mechanizm działania hormonów ze względu na lokalizację receptorów. Sprzężenie zwrotne w regulacji hormonów	5
Ćw7	Wybrane zagadnienia z diagnostyki biochemicznej w fizjoterapii. Materiał biologiczny i podstawowe metody stosowane w diagnostyce laboratoryjnej. Wybrane parametry biochemiczne w diagnostyce schorzeń	5
Ćw8	Oznaczanie pH roztworów, mechanizm działania buforów. Wykrywanie wiązań peptydowych. Oznaczanie białek , cukrów. Przebieg reakcji enzymatycznej. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	4

		Suma godzin:	30
VI Narzędzia dydaktyczne			
1.	Prezentacje multimedialne, filmy,.		
2.	wykład, dyskusja, referaty		
3.	ćwiczenia laboratoryjne		
VII Metody dydaktyczne			
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.		
2.	Napisanie i wygłoszenie referatu (indywidualnie lub w zespole).		
3.	Ćwiczenia laboratoryjne		
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)			
F1.	Kartkówki z zakresu wiedzy z podstaw biochemii		
F2.	Omówienie referatów		
F3.	Sprawozdanie z ćwiczeń praktycznych		
P1.	Egzamin pisemny obejmujący test jednokrotnego wyboru oraz pytania otwarte sprawdzające wiedzę i umiejętności i kompetencje nabyte w trakcie zajęć		
IX Obciążenie pracą studenta			
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		45	
Przygotowanie się do zajęć		5	
Przygotowanie się do egzaminu		10	
SUMA		60	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		2	
X Literatura podstawowa i uzupełniająca			
Literatura podstawowa:			
1. Hames B.D , Hooper N.M.: Biochemia. Krótkie wykłady. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010			
2. Murray R.K. Granner D. K. , Rodwell V. W. Biochemia Harpera ilustrowana. Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa, 2012			
3. Stryer. L. Berg J. Tymoczko J.: Biochemia. PWN, Warszawa 2009			
4. Bańkowski E. Biochemia. Pdręcznik dla studentów uczelni medycznych. Elsevier			

Literatura uzupełniająca:

1. Kłyszajko-Stefanowicz L Ćwiczenia z biochemii. PWN, Warszawa. 2005
2. Dembińska-Kieć A., J.Naskalski. Diagnostyka laboratoryjna z elementami biochemii klinicznej. Wyd. Med. Urban&Partner. Wrocław 2009

**XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W
ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI**

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK 1	K_W02	C1-C4	Wyk1- Wyk7 Cw.1	1,2	1	P
EK 2	K_W02 K_U03	C1	W3,4,5 Cw 2,3,4,5,6	1,2	1	P
EK 3	K_W08 K_U03 K_U018	C1, C2	W3, W4, W5, W6, Cw3, Cw4	1,2	1,2	F
EK 4	K_W02 K_U19	C3	W1,W2, Cw7,	1,2, 3	1,2	F
EK 5	K_K01 K_K10	C2, C4	W1, , W7, Cw5 Cw6, Cw7 Cw8	1,2	1,2,3	F

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Z kartkówki student otrzymuje :

maksymalnie 3 punkty co odpowiada ocenie bdb

2,25 pkt ocena db;

1,25 ocena dst.

Zaliczenie ćwiczeń na podstawie uzyskanych punktów z kartkówek.

Egzamin końcowy obejmuje test jednokrotnego wyboru - 40 pytań

ocena dst 21-28 pkt;

db 29 - 34 pkt;

bdb 35-40 pkt.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
2. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
3. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

5		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Fizjologia				
Nazwa angielska:		Physiology				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Małgorzata Fortuna, dr Ewa Bakońska - Pacoń				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
3	15	30	-	15	60	2
4	15	30	-	15	60	2
II Cel przedmiotu						
C1 – Zdobycie podstawowej wiedzy z zakresu fizjologii funkcjonowania komórki, mięśni oraz poszczególnych układów w organizmie człowieka.						
C2 – Zdobycie wiedzy na temat zastosowania testów w fizjologii wysiłku. Znaczenia rozgrzewki, zmęczenia, przetrenowania, rehydratacji oraz podstawowej wiedzy z zakresu wydolności tlenowej i beztlenowej						
C3 – Umiejętność pomiaru i oceny podstawowych parametrów krążeniowo - oddechowych						
C4 – Umiejętność interpretacji zmian adaptacyjnych podstawowych parametrów krążeniowo – oddechowych						
C5 – Umiejętność przeprowadzenia i zinterpretowania różnych wybranych prób wysiłkowych w celu oceny wydolności fizycznej oraz adaptacji układu krążenia do zmiany pozycji ciała						

C6 – Umiejętność dobrania środków treningowych i przeprowadzenia treningu w celu uzyskania korzystnych zmian adaptacyjnych u pacjentów i osób zdrowych		
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Brak wymagań wstępnych.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
EK1 – student zna podstawowe zasady fizjologicznego funkcjonowania mięśni szkieletowych oraz m. inn. układów: krążenia, oddechowego, nerwowego.		
EK2 – student potrafi zmierzyć i ocenić wartości RR, HR		
EK3 – student potrafi zmierzyć i ocenić wartości podstawowych parametrów spirometrycznych		
EK4 – student potrafi opisać zmiany adaptacyjne podstawowych parametrów krążeniowo – oddechowych w różnych rodzajach wysiłków fizycznych i różnych rodzajach treningów fizycznych		
EK5 – student zna różne próby wysiłkowe i potrafi je trafnie zastosować do oceny różnego rodzaju wydolności fizycznej oraz cech związanych z tą wydolnością. Potrafi zinterpretować wyniki prób wysiłkowych		
EK6 – student zna zmiany fizjologiczne na skutek hipokinezy w organizmie człowieka i potrafi dokonać oceny adaptacji układu krążenia do zmiany pozycji ciała		
EK7 – student potrafi ułożyć trening zdrowotny dla pacjentów z różnymi jednostkami chorobowymi czy dla osób zdrowych z uwzględnieniem pewnych ograniczeń (wiekowe, stan ciąży, połogu).		
EK8 – student zna wskazania, przeciwwskazania do stosowanych treningów, oczekiwane korzyści adaptacyjne u ćwiczących w poszczególnych stosowanych treningach		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład-semestr 3		Liczba godzin
Wyk1	Wprowadzenie do fizjologii mięśni szkieletowych	3
Wyk2	Fizjologiczne funkcje centralnego systemu nerwowego	3
Wyk3	Fizjologia układu krążenia	3
Wyk4	Fizjologia układu oddechowego	3
Wyk5	Fizjologia serca	3
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia- semestr 2		Liczba godzin
Ćw1	Elektrofizjologia, fizjologia mięśni szkieletowych <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie, warunki zaliczania przedmiotu • Czynność bioelektryczna komórki 	2

	<ul style="list-style-type: none"> • Transport błonowy czynny i bierny • Pompa jonowa • Potencjał spoczynkowy, czynnościowy oraz jego geneza • Pobudliwość i jej miary • Pobudzenie przewodnictwo, przekazywanie impulsów innym komórkom • Rola synapsy i mediatorów chemicznych • Wywołanie skurczu wtórnego • Zadania i rodzaje tkanki mięśniowej 	
Ćw2	<p>Fizjologia mięśni szkieletowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klasyfikacja włókien mięśniowych poprzecznie prążkowanych • Mikroskopowa budowa tkanki mięśniowej • Molekularny mechanizm skurczu • Energetyka skurczu mięśnia • Rodzaje skurczów mięśni poprzecznie prążkowanych • Zmęczenie i znużenie mięśnia • Charakterystyka mięśni gładkich 	2
Ćw3	<p>Fizjologia układu nerwowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fizjologia neuronu • Podział budowa i właściwości włókien nerwowych • Odruch jako podstawowa forma działania układu nerwowego • Charakterystyka niektórych odruchów u człowieka: rogówkowy, źreniczny, ze ścięgna Achillesa, kolanowy • Odruchy bezwarunkowe, warunkowe, nawyki ruchowe • Badanie czasu odruchowego metodą Turca • Analiza łuku odruchowego • Odruchowy tonus mięśni doświadczenie Brongesta • Podział odruchów pod względem różnych kryteriów • Czynność układu piramidowego • Struktury układu pozapiramidowego i jego czynności • Podział i właściwości układu wegetatywnego <p>Czynności układu adrenergicznego i cholinergicznego</p>	2
Ćw4	<p>Fizjologia narządów zmysłu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa, właściwości receptorów i ich podział • Fizjologia zmysłu wzroku • Układ optyczny oka • Fotorecepcja siatkówki • Fizjologia zmysłu słuchu i równowagi • Odbieranie bodźców akustycznych przez narząd słuchu • Mechanizm pobudzania zmysłu równowagi • Czucie powierzchniowe, ból, dotyk, ciepło, zimno • Lokalizacja receptorów smaku w jamie ustnej • Lokalizacja receptorów dotyku w skórze • Dermoleksja – widzenie skórne <p>Stereognozja. Badanie czucia proprioceptywnego</p>	2
Ćw5	<p>Wydzielanie wewnętrzne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hormony i ich podział • Sposoby działania hormonów 	2

	<ul style="list-style-type: none"> Regulacja wydzielania hormonów na zasadzie sprzężenia zwrotnego, długie i krótkie pętle sprzężeń Wewnątrzwydzielnicze funkcje podwzgórza, jego neurohormony, czynniki uwalniające, bądź hamujące wydzielanie hormonów Przysadka mózgowa i jej hormony Tarczyca, tyroksyna T4, trójjodotyronina T3, kalcytonina Układ wyspowy trzustki: insulina i glukagon Mechanizm glukostatyczny Nadnercza: hormony kory nadnerczy i rdzenia nadnerczy 	
Ćw6	<p>Fizjologia krwi, limfy i płynu mózgowo-rdzeniowego, Układ krążenia</p> <ul style="list-style-type: none"> Krew, skład krwi i jej główne funkcje Właściwości fizyko-chemiczne krwi Osocze i główne funkcje jego składników Funkcje elementów morfotycznych Krwinki czerwone (budowa i funkcje hemoglobiny, układ grupowy krwi) Krwinki białe (budowa, podział i funkcje, rola odpornościowa) Budowa i funkcje trombocytów Krzepnięcie krwi Limfa, skład, wytwarzanie i jej rola. Płyn mózgowo-rdzeniowy, skład, wytwarzanie, funkcje Oznaczanie hematokrytu Oznaczanie czasu krzepnięcia Oznaczanie grup krwi 	2
Ćw7	<p>Układ krążenia</p> <ul style="list-style-type: none"> Budowa serca Właściwości fizjologiczne mięśnia serca Automatyzm serca Rozwinięcie serca Tony serca Rejestracja zmian bioelektrycznych towarzyszących pracy mięśnia serca – EKG Ośłuchiwanie serca, tony serca, uderzenie koniuszkowe. Regulacja pracy serca. Tropizmy serca 	2
Ćw8	<p>Układ krążenia</p> <ul style="list-style-type: none"> Funkcje układu krążenia Fizjologia naczyń krwionośnych Ciśnienie krwi i tętno, regulacja, pomiar 	2
Ćw9	<p>Układ oddechowy</p> <ul style="list-style-type: none"> Pomiar pojemności płuc (spirometria i spirografia) Pomiar wentylacji płuc i rytmu oddechowego Oddychanie zewnętrzne i wewnętrzne Mechanizm wdechu i wydechu Całkowita i życiowa pojemność płuc Dyfuzja gazów i wymiana gazowa. Transport gazów oddechowych 	2
Ćw10	<p>Metabolizm</p> <ul style="list-style-type: none"> Przemiana energii Przemiana materii Bilans energetyczny (dodatni, wyrównany, ujemny) Metabolizm (katabolizm i anabolizm) 	2

	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola i ocena metabolizmu • Czynniki wpływające na szybkość przemiany materii. Wydajność pracy mięśniowej, współczynnik pracy użytecznej 	
Ćw11	Układ trawienny <ul style="list-style-type: none"> • Procesy fizjologiczne układu trawienia • Trawienie wchłanianie • Funkcje wątroby i trzustki 	2
Ćw12	Gospodarka wodno-elektrolitowa Procesy fizjologiczne związane z rozmieszczeniem wody w organizmie – regulacja - funkcja nerek	2
Ćw13	Układ rozrodczy - Ontogeneza - Hormony płciowe.	2
Ćw14/15	Znaczenie hormonów w wysiłku fizycznym.	2
Ćw15	Ćwiczenie zaliczeniowe. Uzyskanie oceny semestralnej	2
Suma godzin:		30
Forma zajęć: Wykład-semestr 4		Liczba godzin
Wyk1	Testy stosowane w fizjologii wysiłku.	3
Wyk2	Fizjologia bólu.	3
Wyk3	Trening zdrowotny u osób otyłych.	3
Wyk4	Trening zdrowotny prowadzony u osób zdrowych w celu utrzymania dobrej wydolności fizycznej.	3
Wyk5	Możliwości oceny wydolności fizycznej u pacjentów i osób zdrowych.	3
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia- semestr 3		Liczba godzin
Ćw1	Fizjologiczne podłoże wydolności fizycznej i tolerancji wysiłku Wprowadzenie do zajęć w semestrze 3 Klasyfikacja wysiłków fizycznych. Sprawność zaopatrzenia w tlen podczas wysiłków fizycznych	2

	<ul style="list-style-type: none"> Podstawy klasyfikacji wysiłków fizycznych - Pobór tlenu podczas wysiłków fizycznych. Równowaga czynnościowa, deficyt oraz dług tlenowy. Czynniki decydujące o sprawności zaopatrzenia mięśni w tlen: VM, pojemność dyfuzyjna płuc, Q oraz potencjał metaboliczny mięśni. Część praktyczna: <ul style="list-style-type: none"> Ocena wybranych wskaźników czynności układu krążenia i oddychania (HR, MV, VO₂) podczas wysiłku wykonywanego w stanie równowagi czynnościowej <p>Wyznaczanie wielkości długu tlenowego po zakończeniu wysiłku submaksymalnego.</p>	
Ćw2	<p>Zastosowanie prób w ocenie sprawności układu krążenia oraz oddychania. Wybrane czynniki modyfikujące wysiłkowe zmiany czynności układu krążenia i oddychania.</p> <ul style="list-style-type: none"> Zastosowanie prób wysiłkowych w ocenie sprawności układu krążenia i oddychania Część praktyczna: <ul style="list-style-type: none"> -Porównanie zmian HR, VM oraz VO₂ podczas wysiłków wykonywanych kończynami górnymi lub dolnymi -Próba Martinetta, test Harwardzki, próba Ruffiera <p>Wpływ wielkości zaangażowanych podczas pracy grup mięśniowych oraz pozycji ciała na wysiłkowe reakcje układu krążenia i oddychania</p>	2
Ćw3	<p>Wysiłki statyczne, siłowe</p> <ul style="list-style-type: none"> Reakcje układu krążenia na wysiłki statyczne, siłowe. Część praktyczna: <ul style="list-style-type: none"> -Porównanie zmian HR, RR podczas wysiłków lokalnych i globalnych -Wywołanie pracy w warunkach Valsalwy, obserwacja paradoksu Lindharda 	2
Ćw4	<p>Energetyka różnych wysiłków fizycznych i ich metabolizm. Zmęczenie jako fizjologiczne następstwa wysiłku fizycznego.</p> <ul style="list-style-type: none"> Energetyka wysiłków fizycznych Przemiana materii i energii w warunkach obciążenia fizycznego Udział hormonów oraz układu nerwowego w kontroli metabolizmu wysiłkowego Koszt energetyczny różnych form aktywności fizycznej <p>Rola wysiłków w utrzymaniu prawidłowego bilansu energetycznego.</p> <ul style="list-style-type: none"> Biologiczna rola zmęczenia Przyczyny, rodzaje i fizjologiczne objawy przetrenowania <p>Część praktyczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rejestracja krzywej zmęczenia podczas wysiłku cykloergometrycznego wykonanego kończynami dolnymi 	2

<p>Ćw5</p>	<p>Fizjologiczna charakterystyka procesów wypoczynku. Wydolność fizyczna i tolerancja wysiłkowa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje i znaczenie wypoczynku • Metabolizm powysiłkowy • Przebieg restytucji układu krążenia i oddechowego • Spłata długu tlenowego • Czynniki wspomagające likwidację zmian zmęczeniowych <p>Część praktyczna:</p> <p>-Badanie zmian wskaźników hemodynamicznych w okresie restytucji</p>	<p>2</p>
<p>Ćw6</p>	<p>Reakcja układu krążenia i oddychania na wysiłki fizyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmiany adaptacyjne w czynności układu krążenia podczas wysiłków fizycznych w zależności od intensywności, czasu trwania i rodzaju wysiłku fizycznego (HR, SV, Q, RR, obwodowy przepływ krwi) • Mechanizmy i znaczenie wysiłkowych zmian adaptacyjnych w układzie krążenia. • Wysiłkowe zmiany w czynności układu oddechowego (VM, pojemność dyfuzyjna) podczas wysiłków fizycznych i ich przyczyny. <p>Część praktyczna:</p> <p>- Badanie zależności pomiędzy HR, RR, VM, VO₂, a intensywnością wykonywanego wysiłku dynamicznego.</p> <p>-Określanie wzorca oddechowego podczas wysiłków dynamicznych o różnej intensywności.</p>	<p>2</p>
<p>Ćw7</p>	<p>Zdolność poboru tlenu przez organizm jako miara wydolności fizycznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metody oceny maksymalnego poboru tlenu (pułapu tlenowego) oraz czynniki go determinujące. • PWC 170,150, 130, jako wskaźnik wydolności ogólnej <p>Część praktyczna:</p> <p>-Test PWC 170</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyznaczanie wielkości pułapu tlenowego metodą Astrand – Ryhming <p>Część praktyczna:</p> <p>- Wyznaczanie wielkości pułapu tlenowego test Astranda</p>	<p>2</p>
<p>Ćw8</p>	<p>Trening fizyczny jako proces doskonalenia wydolności fizycznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trening fizyczny jako proces adaptacji fizjologicznej. Pojęcie superkompensacji • Zmiany treningowe w układzie ruchu • Wpływ treningu na sprawność zaopatrywania ustroju w tlen • rehydratacja <p>Oddziaływanie treningu na sprawność układów regulacyjnych.</p>	<p>2</p>

	Wydolność fizyczna i tolerancja wysiłkowa. Wydolność fizyczna a wiek i płeć człowieka.	
Ćw9	Próg przemian anaerobowych jako wskaźnik efektywności treningu wytrzymałościowego. Znaczenie systematycznej aktywności fizycznej w zapobieganiu niektórym zaburzeniom metabolicznym oraz chorobom układu krążenia. Część praktyczna: -Test Conconiego	2
Ćw10	Ocena wydolności beztlenowej. • Znaczenie rozgrzewki Część praktyczna: -Test Wingate;	2
Ćw11	Fizjologia bezczynności ruchowej • Zmiany w czynności układu krążenia, oddychania, w składzie krwi i gospodarce wodno – elektrolitowej podczas unieruchomienia. • Nietolerancja ortostatyczna. • Upośledzenie tolerancji glukozy, zmiany hormonalne towarzyszące bezczynności ruchowej. • Wpływ unieruchomienia na mięśnie szkieletowe oraz układ kostno – stawowy • Przeciwdziałanie zmianom atroficznym w uszkodzonych mięśniach. Część praktyczna: - Próba Cramptona	2
Ćw12	Wprowadzenie do tematyki trening zdrowotny w wybranych jednostkach chorobowych. Trening zdrowotny u osób starszych	2
Ćw13	Trening zdrowotny u pacjentów z astmą oskrzelową Trening zdrowotny u kobiet w ciąży i położu Trening zdrowotny u pacjentów z osteoporozą	2
Ćw14	Trening zdrowotny u pacjentów z cukrzycą Trening zdrowotny u pacjentów z bolesnością kręgosłupa Trening zdrowotny u pacjentów po zawale serca	2
Ćw15	Trening zdrowotny u pacjentów z nadciśnieniem tętniczym krwi	2

	Trening zdrowotny u pacjentów po udarze mózgu Trening zdrowotny u pacjentów z chorobą wieńcową Repetitorium. Ćwiczenie zaliczeniowe – uzyskanie oceny semestralnej.	
	Suma godzin:	30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Wykresy, podręczniki, wydruki badań, plansze	
2.	Foliogramy, przeźrocza, filmy dydaktyczne, prezentacje multimedialne	
3.	Cięśniomierze, sport-testery, spirometr, młoteczki neurologiczne, waga pomiarowa do oceny składu ciała, cykloergometry, hantle, skrzynia do prób wysiłkowych typu step-test, metronom.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta zespołową (EK2-EK8)	
2.	Metoda poszukująca oraz działalności praktycznej (EK2-EK6)	
3.	Metoda podająca (EK1-EK8)	
4.	Samodzielna, ukierunkowana praca studenta z wykorzystaniem dostępnej literatury (EK7-EK8)	
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi (EK2-EK7)	
6.	Metody i analizy przypadków (EK2-EK5)	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kołokwia pisemne z każdej jednostki ćwiczeniowej	
F2	Realizacja prób wysiłkowych i ich interpretacja na podstawie uzyskanych wyników (na ćwiczeniach w semestrze 4)	
F3	Przedstawienie przykładowych treści treningu zdrowotnego (w semestrze 4 na ćw. 12-15)	
P1	Odpowiedzi pisemne na przekrojowe pytania z ćwiczeń i wykładów z sem.3 oraz z ćwiczeń i wykładów z sem.4	
P2	Test zamknięty wyboru z materiału j.w.	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		90
Przygotowanie się do zajęć		15
Przygotowanie się do egzaminu		15
SUMA		120

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU					4	
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
6. J. Chmura Rozgrzewka. Podstawy fizjologiczne i zastosowanie praktyczne. PZWL 2014						
7. U. Parnicka, F. Parnicki Aktywny senior Teoria i praktyka PWSZ Zamość 2014						
8. E. Straburzyńska-Migaj Testy spiroergometryczne w praktyce klinicznej PZWL 2010						
9. M. Fortuna <i>Podstawy kształtowania i kontroli zdolności wysiłkowej tlenowej i beztlenowej</i> , KK 2008						
10. W. F. Ganong <i>Fizjologia</i> , PZWL 2007						
11. K. Gieremek, L. Dec <i>Zmęczenie i regeneracja sił. Odnowa biologiczna</i> , AWF Katowice 2007						
12. J. Górski <i>Fizjologia człowieka</i> , PZWL 2010						
13. A. Jaskólski <i>Podstawy fizjologii wysiłku fizycznego z zarysem fizjologii człowieka</i> , AWF Wrocław 2009						
14. S. Konturek <i>Fizjologia człowieka</i> , wyd. U. J. Kraków 2006						
Literatura uzupełniająca:						
1. J. Górski <i>Fizjologia wysiłku i treningu fizycznego</i> PZWL Warszawa 2011						
2. J. Jaworek <i>Podstawy fizjologii medycznej</i> Medycyna Praktyczna Kraków 2012						
3. A. Marchewka, Z. Dąbrowski, J. A. Żołądź <i>Fizjologia starzenia się profilaktyka i rehabilitacja</i> , PWN Warszawa 2012						
4. A. Ronikier <i>Fizjologia wysiłku w sporcie, fizjoterapii i rekreacji</i> , COS Warszawa 2008						
5. M. Tafil-Klawe, J. Klawe <i>Wykłady z fizjologii człowieka</i> PZWL Warszawa 2012						
6. M. Zatoń, A. Jastrzębska <i>Testy fizjologiczne w ocenie wydolności fizycznej</i> , PWN Warszawa 2010						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_K01	C1	Sem.III Ćw. 1-13, W. 1-5 Sem.IV W.2	1,2	1, 2, 3	F1, P1,P2
EK2	K_U03, K_U05	C2	Sem.III Ćw. 7-8 Sem.IV Ćw. 1-11	1,2,3	1, 2, 3	F1, F2, P1, P2
EK3	K_U03, K_U18	C3	Sem. III Ćw. 9	1,2,3	1, 2, 5, 6	F1, F2, P1, P2

EK4	K_W06, K_U02, K_U03, K_U18, K_K03	C2, C3, C4	Sem. IV Ćw.1-15, W.3-5	1,2,3	3, 4, 5, 6	F1, F2, P1, P2
EK5	K_W08, K_U05, K_U18, K_U19.	C2, C4	Sem. IV Ćw.1-11 W. 1	1,2,3	2, 4, 5	F1, F2, P1, P2
EK6	K_W02, K_W06, K_W08, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U16, K_U18, K_K03, K_K05, K_K09, K_K10, K_K12.	C1, C2, C3, C5	Sem. IV Ćw. 11	1,2	1, 2, 3, 4,	F1, F2, F3, P1, P2
EK7	K_W02, K_W06, K_W08, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U16, K_U18, K_K03, K_K05, K_K09, K_K10, K_K12.	C1, C2, C3, C5	Sem. IV Ćw. 12-15, W.3-5	1,2	2, 5, 6	F1, F2, F3, P1, P2
EK8	K_W02, K_W06, K_W08, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U16, K_U18, K_K03, K_K05, K_K09,	C1, C2, C3, C5	Sem. IV Ćw. 1-15, W.3-5	1,2	1, 2, 3, 4	F1, F2, F3, P1, P2

K_K10,
K_K12.

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny projektu pisemnego

W przypadku oceny projektu pisemnego uwzględnia się podstawowe kryteria:

1. Zgodność treści z tematem 1-2 pkt,
2. Trafność w doborze literatury 1-2 pkt,
3. Ujęcie problemu zgodnie z aktualną wiedzą (medyczną, społeczną, humanistyczną, techniczną 1-2 pkt,,
4. Interpretacja własna tematu 1-2 pkt,
5. Szata graficzna zgodna z ustalonymi wymogami 1-2 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

10 pkt – ocena - bardzo dobry,

9 pkt – ocena – dobry plus,

8 pkt – ocena – dobry,

7 pkt – ocena – dostateczny plus,

6 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sposób oceny praktycznego wykonania zadania

W przypadku oceniania praktycznego wykonania zadania uwzględniane są podstawowe kryteria:

1. Bezpieczeństwo 1 pkt,
2. Poprawność zaplanowania rozwiązywania problemów, doboru metod, środków do rozwiązywania zadania (problemu) 1 pkt,
3. Wykonał zabiegi zgodnie z obowiązującymi zasadami i procedurami 1 pkt,

Ilość uzyskanych punktów:

3 pkt – ocena - bardzo dobry,

2,75 pkt – ocena – dobry plus,

2,25 – 2,5 pkt – ocena – dobry,

2 pkt – ocena – dostateczny plus,

1,5-1,75 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sposób oceny kolokwium lub testu

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

<p>od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;</p> <p>od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;</p> <p>od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;</p> <p>od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;</p> <p>W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0</p>
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE
<ol style="list-style-type: none"> 1. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć 2. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina) 3. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce) 4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

6	KARTA PRZEDMIOTU					
Nazwa przedmiotu/modułu:	Farmakologia w fizjoterapii					
Nazwa angielska:	Pharmacology in physiotherapy					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Tryb/Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów	Praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr hab. Tadeusz Latoś					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
4	15	-	-	15	30	
II Cel przedmiotu						
C1 - Zapoznanie studenta z podstawowymi pojęciami z farmakologii, działaniem farmakologicznym, postaciami farmaceutycznymi leków, różnymi drogami podania leków oraz ich dawkowaniem.						
C2 – Zapoznanie studentów z charakterystyką różnych działań niepożądanych leków oraz interakcji pomiędzy lekami stosowanymi w fizjoterapii.						

C3 - Omówienie podstawowych grup leków oraz leków stosowanych w fizjoterapii w różnych jednostkach chorobowych.		
C4 - Kształtowanie umiejętności podejmowania działań profilaktycznych, pielęgnacyjnych, terapeutycznych i edukacyjnych w zakresie stosowania przez pacjentów środków farmakologicznych.		
C5 - Kształtowanie postawy podnoszenia wiedzy z zastosowania farmakologii dla potrzeb fizjoterapii.		
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Znajomość anatomii i fizjologii.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
EK 1 – Student potrafi opisać działanie grupy leków stosowanych w zabiegach fizykoterapeutycznych w różnych jednostkach chorobowych.		
EK 2 – Student potrafi scharakteryzować wykorzystanie zabiegów fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami w oparciu o znajomość znaczenia leczenia uzdrowskiego.		
EK 3 – Student potrafi wykorzystać w działalności zawodowej wiedzę z zakresu farmakologii.		
EK 4 – Student potrafi podjąć działania profilaktyczne, pielęgnacyjne, terapeutyczne i edukacyjne w zakresie stosowania przez pacjentów środków farmakologicznych.		
EK 5 – Student posiada świadomość własnych ograniczeń oraz rozumie potrzebę podnoszenia swojej wiedzy z zastosowania farmakologii dla potrzeb fizjoterapii.		
V Treści programowe		
Forma zajęć: wykłady		
	Liczba godzin	
Wyk1	Podstawowe pojęcia z farmakologii i farmakoterapii oraz wybrane zagadnienia związane z działaniem czynników fizycznych i chemicznych na organizm człowieka. Podstawowe zasady BHP.	2
Wyk2	Leki – rodzaje, postacie, mechanizm działania, wskazania i przeciwwskazania. Wchłanianie, dystrybucja, transport substancji biologicznie czynnych, bariery ustrojowe, wiązanie z białkami krwi i tkanek.	2
Wyk3	Metabolizm, drogi eliminacji metabolitów, aktywacja, detoksykacja, wydalanie, nadwrażliwość, tolerancja, uzależnienia.	2
Wyk4	Przekazywanie sygnałów chemicznych, receptory, neuroprzekaźniki, kanały jonowe.	2
Wyk5	Czynniki wpływające na działanie leków oraz interakcje lekowe.	2
Wyk6	Najważniejsze leki stosowane w procesie fizjoterapii. Wybrane środki przeciwbólowe, działające na układ oddechowy i krążenia, obniżające napięcie mięśni, przyspieszające gojenie ran.	2

Wyk7	Niesteroidowe leki przeciwzapalne. Farmakologia mięśni szkieletowych, środki wpływające na mięśnie szkieletowe i przekaźnictwo nerwowo-mięśniowe.	2
Wyk8	Ogólna charakterystyka układu nerwowego (OUN i układ autonomiczny), środki wpływające na układ nerwowy. Leki przeciwuczuleniowe.	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Farmakologia wybranych układów hormonalnych, leki anaboliczne – skutki uboczne.	2
Ćw2	Środki stosowane w kąpielach leczniczych. Środki stosowane do inhalacji.	2
Ćw3	Środki o działaniu lokalnym stosowane w trakcie masażu – maści, kremy, żele.	2
Ćw4	Środki stosowane do jonoforezy i jonoforezy.	2
Ćw5	Witaminy i sole mineralne, ich rola fizjologiczna i znaczenie lecznicze.	2
Ćw6	Elementy chronofarmakologii (rytmy biologiczne a efekty farmakokinetyczne).	2
Ćw7	Postępowanie w przypadku zagrożenia życia będącego następstwem przedawkowania substancji chemicznej lub oddziaływania czynników środowiskowych.	2
Ćw8	Ogólne zasady zalecania i kontrolowania działania środków farmakologicznych.	1
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, prezentacje multimedialne, filmy.	
2.	Foliogramy, tablica.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Metoda analizy przypadków.	
3.	Metoda ćwiczeniowa	
4.	Metoda podająca-wyjaśnienie.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1.	Sprawdziany pisemne cząstkowe.	
F2.	Aktywność.	

F3.	Opracowanie projektu z zakresu zastosowania wybranych leków w fizjoterapii.					
P1.	Test jednokrotnego wyboru.					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności					Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)					15	
Przygotowanie się do zajęć w tym studiowanie literatury przedmiotu.					5	
Opracowanie projektu					5	
Przygotowanie się do sprawdzianów i testu					5	
SUMA					30	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU					1	
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
1.Danysz A., Buczko W., Kompendium farmakologii i farmakoterapii, Wyd. V. Urban &Partner, Wrocław 2010.						
2.Janiec W., Kompendium farmakologii, PZWL, Warszawa 2006 .						
3.Kostka-Trąbka E., Wrona J., Interakcje leków w praktyce klinicznej, PZWL, Warszawa 2006 .						
4.Kostowski W., Herman Z., Farmakologia t ½, PZWL, Warszawa 2008.						
5.Mutschler E., Geisslinger G., Kroemer H.K., Ruth P., Schäfer-Korting M., Kompendium farmakologii i toksykologii, Mutschlera. (Red. wyd. II polskiego Buczko W.), MedPharm Polska, Wrocław 2011.						
Literatura uzupełniająca:						
1.Ciccone Ch., Pharmacology in Rehabilitation, F.A. Davis Co, 2002.						
2.Farmakologia po prostu, red. R. Korbur, Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2009 .						
3.Martini C.M.: Kosmetologia i farmakologia skóry, PZWL, Warszawa 2007.						
4.Meszaros J., Grajewska-Meszaros S., Podstawy farmakologii. Podręcznik dla szkół medycznych, PZWL, Warszawa 2006.						
5.Pharmindex – kompendium leków, UBM Medica, Warszawa 2011.						
6.Seńczuk W., Toksykologia współczesna, PZWL, Warszawa 2006.						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny

	zdefiniowanych dla całego programu (PEK)					
EK 1	K_W03, K_W07, K_U01, K_K01	C1	Wyk1- Wyk3,Ćw1- Ćw.3	1,2	1,2,3,4	F1,F2,P1
EK 2	K_W03, K_W08, K_U01, K_K01	C2	Wyk1-Wyk4, Ćw1-Ćw.3	1,2	1,2,3,4	F1,F2,P1
EK 3	K_W03, K_W07, K_U01, K_K01	C3	Wyk2-Wyk3, Ćw2-Ćw.3	1,2	1,2,3,4	F1, F2,F3,P1
EK 4	K_W03, K_W07 K_U01, K_U15, K_U01, K_K06	C4	Wyk4-Wyk5, Ćw4-Ćw.6	1,2	1,2,3,4	F1, F2,P1
EK 5	K_W03,K_W11, K_U01, K_K06	C5	Wyk1-Wyk8, Ćw7-Ćw.8	1,2	1,2,3,4	F1, F2,P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny projektu pisemnego z zakresu zastosowania wybranych leków w fizjoterapii.

Kryteria ocen:

6. Prawidłowo określony cel i zgodność treści z tematem 1-2 pkt,
7. Trafność w doborze literatury 1-2 pkt,
8. Ujęcie problemu zgodnie z aktualną wiedzą (medyczną, społeczną, humanistyczną, techniczną 1-2 pkt,,
9. Interpretacja własna tematu 1-2 pkt,
10. Szata graficzna zgodna z ustalonymi wymogami 1-2 pkt.

Liczba uzyskanych punktów:

10 pkt – ocena - bardzo dobry,

9 pkt – ocena – dobry plus,

8 pkt – ocena – dobry,

7 pkt – ocena – dostateczny plus,

6 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

Sposób oceny sprawdzianów pisemnych

Kryteria ocen :

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów ze sprawdzianu stanowi wartość 100%.

Liczba uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

Test końcowy z Farmakologii

Kryteria ocen:

5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%

4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%

4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%

3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%

3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 56%-68%

2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 56%

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

5. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.

6. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

7. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

7	KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu/modułu:	Biofizyka	
Nazwa angielska:	Biophysics	
Kierunek studiów:	Fizjoterapia	
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie	
Profil studiów:	praktyczny	

Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Justyna Gąsiorowska				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
2	-	15	-	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z wielkościami fizycznymi służącymi do opisu właściwości układów biologicznych.</p> <p>C2 – Zapoznanie z prawami i zasadami fizyki obowiązującymi w podstawowych procesach zachodzących w organizmach żywych.</p> <p>C3 – Zapoznanie z wybranymi metodami badawczymi połączone z praktycznym wykonaniem pomiarów wielkości fizycznych, określających właściwości i funkcje układów biologicznych.</p> <p>C4 – Zapoznanie ze skutkami działania niektórych czynników fizycznych na organizm.</p> <p>C5 – Zapoznanie ze sposobami opracowywania i przedstawiania wyników eksperymentalnych.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Student nabywa wiedzę dotyczącą podstaw fizycznych związanych z funkcjonowaniem organizmu i potrafi wykorzystać prawa i zasady fizyki do opisu procesów zachodzących w organizmie, oraz jego funkcji.</p> <p>EK2 - Zna metody fizyczne stosowane w fizjoterapii i potrafi wybrać odpowiednie w zależności od schorzeń.</p> <p>EK3 - Student potrafi wykonać samodzielnie pomiary niektórych wielkości fizycznych, przedstawić je w odpowiedniej formie, oraz posiada umiejętność zinterpretowania tych wyników w zakresie norm fizjologicznych.</p> <p>EK4 - Zna skutki działania czynników fizycznych na organizm i posiada umiejętność określenia wartości wielkości fizycznych tych czynników, wywierających pozytywny i negatywny wpływ na organizm.</p> <p>EK5 - Student indywidualnie lub w zespole potrafi w sposób racjonalny zaproponować metody fizyczne, pozwalające określić właściwości fizyczne układów biologicznych.</p>						
V Treści programowe						

Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Przydział tematów do pracy własnej. Biofizyka jako fizyka w odniesieniu do układów biologicznych. Podział wielkości fizyczne i ich podział, prawa fizyczne związane z funkcjonowaniem organizmu. Wielkości intensywne i ekstensywne, funkcje stanu, interpretacja fizyczna wzorów definiujących niektóre wielkości fizyczne.	2
Ćw2	Przygotowanie teoretyczne do ćwiczenia „Wyznaczanie współczynnika sprężystości tkanki kostnej”, na podstawie strzałki ugięcia. Właściwości sprężyste ciał stałych, rodzaje odkształceń, w szczególności wytrzymałość na zginanie, odkształcenia sprężyste - prawo Hooke'a, moduł Younga i współczynnik sprężystości dla różnych materiałów - ich sens fizyczny. Układ pomiarowy (wykorzystanie suwmiarki i czujnika, mikrometrycznego), wielkości mierzone w ćwiczeniu.	2
Ćw3	Wyznaczanie współczynnika sprężystości tkanki kostnej na podstawie strzałki ugięcia – wykonanie pomiarów. Wykonanie pomiarów, przez zespoły 5- osobowe, strzałki ugięcia dla: kości i metalowej rurki w celu porównania ich wytrzymałości, opracowanie wyników; sporządzenie wykresów siły sprężystej w funkcji strzałki ugięcia, wyznaczenie współczynników sprężystości badanych materiałów z wykorzystaniem uśrednionych wartości z wykresów.	2
Ćw4	Molekularne mechanizmy transportu ciepła w organizmach i prawa nimi rządzące. Definicje podstawowych wielkości fizycznych w zakresie właściwości cieplnych organizmów. Zasady termodynamiki i zasada bilansu ciepła – przykłady obliczeniowe. Bilans energii w organizmach stałocieplnych	2
Ćw5	Przygotowanie do ćwiczenia „Wyznaczanie wydatku krwi przez kończynę metodą kalorymetryczną”. Mechanizmy regulacji temperatury zwierząt stałocieplnych. Wpływ temperatury na organizm – hipertermia i hipotermia. Fizyczne podstawy termografii.	2
Ćw6	Wykonanie pomiarów do ćwiczenia „Wyznaczanie wydatku krwi przez kończynę metodą kalorymetryczną”, sporządzenie wykresu zmian temperatury w funkcji czasu, wyznaczenie z wykresu temperatury średniej. Obliczanie wydatku krwi przepływającą przez dłoń z bilansu ciepła.	2
Ćw7	Stabilność i równowaga - przy poruszaniu się i wykonywaniu ćwiczeń fizycznych. Warunek i rodzaje równowagi, szkielet człowieka jako układ dźwigni jednostronnych i dwustronnych. Oddychanie i bicie serca jako ruch drgający – rezonans. Wpływ infra- i ultradźwięków na organizm, uszkodzenia narządów wewnętrznych w wyniku zjawiska rezonansu.	2
Ćw8	Podsumowanie zarówno wiedzy przekazanej podczas zajęć, jak i nabytych umiejętności i kompetencji personalnych. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	1

Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, filmy, foliogramy.	
2.	Zestaw do ćwiczenia „Wyznaczanie współczynnika sprężystości tkanki kostnej”, oraz suwmiarki, czujnik mikrometryczny, obciążniki.	
3.	Zestaw do ćwiczenia „Wyznaczanie wydatku krwi przez kończynę metodą kalorymetryczną” – kalorymetr, cylinder miarowy, zlewka miarowa, stoper i termometr elektroniczny.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).	
2.	Ćwiczenie, rozwijanie umiejętności.	
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Test jednokrotnego wyboru z wiedzy teoretycznej oraz praktycznej dotyczącej sprężystości materiałów biologicznych.	
F2	Test jednokrotnego wyboru z wiedzy teoretycznej i praktycznej dotyczącej termodynamiki i bilansu ciepła w organizmie.	
P1	Test jednokrotnego wyboru z wiadomości teoretycznych i praktycznych. zrealizowanych na ćwiczeniach.	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		łącznie i średnia liczba godzin na realizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		15
Przygotowanie się do kolokwium		5
Przygotowanie się do egzaminu		10
SUMA		30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		1
X Literatura podstawowa i uzupełniająca		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Z. Józwiak i G. Bartosz (red.): „<i>Biofizyka. Wybrane zagadnienia wraz z ćwiczeniami</i>”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003. 2. F. Jaroszyk (red.): „<i>Biofizyka</i>”, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2001. 		

3. S. Przestalski: „*Elementy fizyki biofizyki i agrofizyki*”, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2009.

Literatura uzupełniająca:

1. W. Leyko i M. Bryszewska: „*Biofizyka dla biologów*”, PWN, Warszawa 1998.
2. J.W. Kane i M.M. Sternheim: „*Fizyka dla przyrodników*”, PWN, Warszawa 1988, tom I, II i III.
3. K. Dołowy, A. Szewczyk, S. Pikuła: „*Błony biologiczne*”, Wydawnictwo Śląsk, Katowice-Warszawa 2003

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K-W02 K-U02 K-U03 K-K09	C1, C2	Ćw. 1, Ćw. 2, Ćw. 3, Ćw. 4, Ćw. 5, Ćw. 6	1	1, 2, 3	F1, F2, P1
EK2	K-W02 K-U02 K-K03 K-K09	C1, C3	Ćw. 2, Ćw. 3, Ćw. 4, Ćw. 5	1,2,3	1, 2, 3	F1, F2, P1
EK3	K-W02 K-U03 K-U18 K-K09	C5	Ćw. 3, Ćw. 6, Ćw. 8	2,3	1, 2, 3	F1, F2,
EK4	K-W02 K-U02 K-U19 K-K04	C4	Ćw. 3, Ćw. 7	1	1, 2, 3	F1, F2,
EK5	K-W02 K-U02 K-K01	C3	Ćw. 2, Ćw. 3, Ćw. 4, Ćw. 5, Ćw. 6	2,3	1, 2, 3	P1

	K-K03					
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						
Sposób oceny testu						
Ilość uzyskanych punktów:						
od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;						
od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;						
od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;						
od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;						
od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;						
W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0						
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE						
8. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.						
9. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć						
10. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)						
Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)						

8	KARTA PRZEDMIOTU					
Nazwa przedmiotu/modułu:	Biomechanika (biomechanika stosowana i ergonomia, biomechanika kliniczna)					
Nazwa angielska:	Biomechanics (Applied biomechanics and ergonomics, clinical biomechanics)					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	Dr hab. Bogdan Pietraszewski					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS

3	15	30	-	15	60	2
4	-	15		15	60	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Dostarczenie wiedzy o podstawowych własnościach biomechanicznych układu ruchu człowieka.</p> <p>C2 - Zapoznanie z zagadnieniami wzajemnych relacji między przyczynami odpowiedzialnymi za ruch ciała i części ciała człowieka, a mechanicznymi skutkami przez nie wywoływanymi.</p> <p>C3 - Zaznajomienie z podstawowymi metodami pomiaru własności układu ruchu człowieka stosowanymi w biomechanice i sposobem organizacji pracy badawczej.</p> <p>C4 – Zdobycie umiejętności wykonywania podstawowych pomiarów biomechanicznych do oceny biernego i czynnego układu ruchu człowieka.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Student zna i potrafi opisać podstawy budowy i funkcjonowanie czynnego i biernego układu ruchu człowieka. Stosuje podstawowe metody biomechaniczne do oceny układu człowieka</p> <p>EK2 - Student posiada umiejętność samodzielnego wykonywania podstawowych pomiarów parametrów biomechanicznych.</p> <p>EK3 - Student potrafi interpretować pomiary biomechaniczne i posługuje się samodzielnie podstawowymi narzędziami badawczymi.</p> <p>EK4 - Student realizuje zadania dotyczące sposobów organizacji pracy badawczej.</p> <p>EK5 - Studenci indywidualnie rozwiązują problemy związane z oceną układu ruchu człowieka poprzez uzupełnienie nabytej wiedzy i korzystają z opinii ekspertów.</p>						
V Treści programowe						
Forma zajęć: Wykład						Liczba godzin
Wyk1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem wykładu. Wprowadzenie do przedmiotu, historia biomechaniki w Polsce, przegląd metod.					2
Wyk2	Modele fizykalne układu ruchu stosowane w biomechanice					2
Wyk3	Metody oceny biernego układu ruchu człowieka					2
Wyk4	Mięsień szkieletowy jako siłownik. Działanie siły mięśniowej na dźwignie kostne.					2
Wyk5	Metody pomiaru momentu siły mięśniowej.					2

Wyk6	Charakterystyki statyczne czynnego układu ruchu. Zależność momentu siły mięśniowej od kąta stawowego, gradient momentu siły mięśni	2
Wyk7	Mięsień szkieletowy jako przetwornik energii. Krzywa Hilla.	2
Wyk8	Równowaga ciała stojącego człowieka jako proces dynamiczny. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Przydział tematów do pracy własnej. Pomiar ruchomości czynnej i biernej wybranych połączeń stawowych.	2
Ćw2	Wyznaczanie ruchliwości par i łańcuchów kinematycznych.	2
Ćw3	Wyznaczanie ciężarów części ciała człowieka	2
Ćw4	Wyznaczanie środków ciężkości części ciała człowieka	2
Ćw5	Metody wyznaczania ogólnego środka ciężkości ciała człowieka.	2
Ćw6	Wyznaczanie ogólnego środka ciężkości osoby na fotografii.	2
Ćw7	Wyznaczanie OSC metodą bezpośrednią	2
Ćw8	Moment bezwładności części ciała człowieka	2
Ćw9	Analiza wybranych parametrów ruchów obrotowych części ciała człowieka	2
Ćw10	Metodyka pomiarów momentów sił mięśni w statyce. Pomiar momentów siły wybranych grup mięśni	2
Ćw11	Zależność momentu siły mięśni od kąta stawowego.	2
Ćw12	Zależność momentu siły mięśni od czasu. Gradient momentu siły.	2
Ćw13	Wyznaczanie parametrów opisujących proces utrzymania równowagi w pozycji stojącej	2
Ćw14	Pomiar i analiza sił reakcji podłoża jako kryterium oceny obciążeń układu ruchu człowieka.	2
Ćw15	Podsumowanie zajęć. Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji uzyskanych podczas kursu biomechaniki Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, foliogramy.	

2.	Stanowisko do pomiaru momentów sił.
3.	Platforma dynamometryczna
4.	Dźwignia jednostronna i waga lekarska
5.	Równania regresji
6.	Test wyboru
VII Metody dydaktyczne	
1.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.
2.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).
3.	Rozwijanie umiejętności poprzez pokaz, ćwiczenia, inscenizacje.
4.	Metody oparte na słowie, obserwacji i pomiarze
5.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Wykonanie pomiarów na żywym człowieku.
F2	Sprawdziany pisemne z wiedzy teoretycznej uzyskanej w czasie ćwiczeń.
F3	Posługiwanie się podstawowymi przyrządami pomiarowymi.
P1	Kolokwium zaliczeniowe
P2	Egzamin testowy
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	60
Przygotowanie się do zajęć	15
Przygotowanie się do egzaminu	15
SUMA	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	3
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bober T., Zawadzki J. <i>Biomechanika układu ruchu człowieka</i>. Wydawnictwo BK, Wrocław, 2001. 2. Zagrobelny Z., Woźniewski M ; <i>Biomechanika kliniczna część ogólna</i>, Wrocław, Wydawnictwo AWF, 2008. 	

3. Burden A., Lees N., Foler A., *Biomechanika sportu*, PWN, Warszawa, 2010.

Literatura uzupełniająca:

1. Bober T., Golema M., Kornecki S., Kulig K., Zawadzki J. *Biomechanika*. Wybrane zagadnienia. Wyd.III, AWF we Wrocławiu, 1990.
2. Fidelus K. *Zarys biomechaniki ćwiczeń fizycznych*. AWF, Warszawa 1977

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K-W02, K-U02, K-U03	C1	Wyk1- Wyk8	1	1, 4, 5	F1, F2, F3
EK2	K-W02, K-U02, K-U03	C1, C2	Ćw1-Ćw9	1,4,5	1, 2, 3, 4, 5	F1, F2, F3
EK3	K-W02, K-U02, K-U03	C2, C3	Ćw1-Ćw9	1,4,5	2, 3, 4, 5	F1, F2, F3
EK4	K-W02, K-U02, K-U03	C3, C4	Ćw10- Ćw13	1,2,3	1, 2, 3, 4, 5	F1, F2, F3
EK5	K-W02, K- U02, KU03, K-K01, K-K02, KK03, K-K09	C1, C2, C3, C4	Ćw. 14	6	1, 2, 3, 4, 5	P1, P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny praktycznego wykonania zadania - ocena projektu pisemnego

W przypadku oceniania praktycznego wykonania zadania (opracowanie sprawozdania) uwzględniane są podstawowe kryteria:

W przypadku oceny projektu pisemnego uwzględnia się podstawowe kryteria:

11. Zgodność treści z tematem.
12. Trafność w doborze literatury.
13. Ujęcie problemu zgodnie z aktualną wiedzą (medyczną, społeczną, humanistyczną, techniczną).
14. Interpretacja własna tematu
15. Szata graficzna zgodna z ustalonymi wymogami

Studenci opracowują 10 sprawozdań ocenianych w skali punktowej od 0 do 1 punktu

Sposób oceny kolokwium lub testu

Ilość uzyskanych punktów z jednego kolokwium (studenci oceniani są pisząc dwa kolokwia w semestrze)

od 91% do 100% student uzyskuje 10 pkt- ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje 9 pkt ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje 8 pkt - ocenę -dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje 7 pkt- ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 51% do 60% student uzyskuje 6 pkt -ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 51% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Ilość uzyskanych punktów za opracowanie 10 sprawozdań i za napisanie dwóch kolokwiów:

30 - 28 pkt – ocena - bardzo dobry,

27 - 25 pkt – ocena – dobry plus,

24 - 22 pkt – ocena – dobry,

21 - 19 pkt – ocena – dostateczny plus,

18 - 16 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

11. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
12. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
13. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
14. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

9	KARTA PRZEDMIOTU
Nazwa przedmiotu/modułu:	Kinezylogia

Nazwa angielska:	Kinesiologia					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo - Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	prof. dr hab. Sławomir Kozieł, dr hab. Jarosław Fugiel					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
5	15	30		15	60	2
II Cel przedmiotu						
C1 – Zapoznanie z podstawową wiedzą dotyczącą motoryczności człowieka, kontroli i sterowania czynnościami ruchowymi w warunkach prawidłowych i patologicznych.						
III Wymagania wstępne w kategoriach wiedzy, umiejętności i innych kompetencji:						
Znajomość budowy układu ruchu i układu nerwowego.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
EK 1 – Student zna pojęcie motoryczności, umie opisać jej strukturę i rozwój w ontogenezie, wie jaką funkcję pełni układ nerwowy w wykonaniu i nauczaniu czynności ruchowych, zna podstawowe zagadnienia związane z systemem sterowania i kontroli czynności ruchowych przez układ nerwowy w warunkach prawidłowych i patologicznych.						
EK 2 – Student posiada umiejętność oceny zjawisk związanych ze stanem rozwoju motorycznego organizmu w świetle jego uwarunkowań wewnętrznych (morfofunkcjonalnych) i zewnętrznych (m.in. aktywności fizycznej) oraz rozwoju motorycznego człowieka na poszczególnych etapach ontogenezy potrafi interpretować wyniki badań w zakresie parametrów kinezyjologicznych.						
EK 3 – Student ma świadomość znaczenia okresowej oceny sprawności fizycznej jednostki dla rozpoznania problemów zdrowotnych i sprawności działania człowieka w życiu codziennym. Potrafi zaplanować działania edukacyjne, korzystając z dostępnej literatury medycznej.						
V Treści programowe:						
Forma zajęć: wykłady i ćwiczenia						Liczba godzin
Wyk1-5	Rodzaje ruchów i ich kontrola przez struktury układu nerwowego. Kontrola czynności motorycznych poprzez układy: piramidowy i pozapiramidowy.					15

	Problemy sterowania ruchami w stanach patologicznych związanych z piramidowym i pozapiramidowym układem ruchu. Rola mózdzku w sterowaniu czynnościami motorycznymi. Kontrola równowagi i postawy ciała. Problemy sterowania ruchami w zaburzeniach pracy mózdzku. Rola zmysłów w kontroli czynności ruchowych	
Suma godzin		15
Forma zajęć: ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw. 1-3	<i>Regulamin ćwiczeń (uczestnictwo i sposób zaliczania przedmiotu).</i> Motoryczność ludzka – jej struktura, zmienność i uwarunkowania (genetyczne, środowiskowe i morfologiczne). Koordynacja motoryczna jako integralny aspekt czynności motorycznej. Kontrola i sterowanie ruchami oraz jej związku z efektywną stroną motoryczności człowieka.	6
Ćw. 4-6	Związki między sprawnością motoryczną a aktywnością fizyczną. Metody diagnozowania aktywności fizycznej. Opracowanie wybranej ankiety aktywności fizycznej. Omówienie koncepcji „Health-Related Fitness” (sprawność związana ze zdrowiem) oraz znaczenia aktywności fizycznej dla zdrowia, a szczególnie jej roli w optymalizacji masy i składu ciała. Trening zdrowotny.	6
Ćw. 7-9	Zagadnienie testowania sprawności fizycznej człowieka w aspekcie prawidłowego funkcjonowania organizmu, w powiązaniu ze zdrowiem i osiągnięciami motorycznymi na poziomie gwarantującym niezależność i samodzielność w życiu codziennym. Badanie możliwości motorycznych organizmu w zakresie siły oraz szybkości. Wyliczenie podstawowych charakterystyk statystycznych dla kobiet i mężczyzn, analiza i interpretacja wyników przeprowadzonych na ćwiczeniach prób motorycznych. <u>Kolokwium I.</u>	6
Ćw.10-11	Koordynacja ruchów, tworzenie nowych schematów ruchowych. Czynniki warunkujące proces uczenia się motorycznego. Badanie wybranych predyspozycji koordynacyjnych. Wyliczenie podstawowych charakterystyk statystycznych dla kobiet i mężczyzn, analiza i interpretacja wyników przeprowadzonych na ćwiczeniach prób koordynacyjnych.	4
Ćw.12-14	Rozwój i kontrola ruchów lokomocyjnych i manipulacyjnych. „Złote okresy” w rozwoju motoryczności dziecka i ich podłoże biologiczne. Kontrola czynności ruchowych w okresie dojrzewania - uwarunkowania, stan i możliwości motoryczne na tle zmian funkcjonalnych organizmu. Kontrola czynności ruchowych u osób dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem okresu starości. Uwarunkowania, stan i możliwości ruchowe osób starszych w aspekcie zmian inwolucyjnych układów: ruchu, nerwowego, krążenia i oddechowego. Dobór testów motorycznych do okresu ontogenezy. <u>Poprawa kolokwium I.</u>	6

Ćw. 15	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas realizacji przedmiotu. Zaliczenie przedmiotu.	2
Suma godzin		30

VI Narzędzia dydaktyczne

1.	Urządzenia interkomunikacyjne (komputer, rzutnik multimedialny, czytnik pisma), prezentacje w PP, foliogramy, filmy.
2.	Waga z wysięgnikiem do pomiaru wysokości i masy ciała, aparat do składu ciała, miernik czasu reakcji, dynamometr, stoper, miara, kółka do testu stukania w krążki, kalkulator.
3.	Zestawienia, wykresy, diagramy, kwestionariusze, teksty przedmiotowo-metodyczne.

VII Metody dydaktyczne

1.	Wykład, film, opis, dyskusja, pokaz
2.	Metody aktywizujące - przeprowadzenie przez studentów badań sprawności fizycznej za pomocą wybranych prób motorycznych oraz oceny aktywności fizycznej za pomocą kwestionariusza, wykonanie pomiarów somatycznych, opracowanie wyników, dyskusja wyników, nauka formułowania wniosków, interpretacja wyników testów sprawnościowych z punktu widzenia zdrowia.

VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)

F1	Forma pisemna – kolokwium I
F2	Przegląd literatury naukowej z kinezylogii – zreferowanie jednego artykułu z czasopisma.
F3	Sprawdzian umiejętności w zakresie poprawnego wypełnienia ankiety aktywności fizycznej, poprawnego obliczenia wydatku energetycznego oraz końcowej oceny poziomu aktywności fizycznej.
F4	Raport z badań sprawności motorycznej studentów (sformułowanie tematu i celu pracy, narysowanie rozkładów cech, wykonanie obliczeń średniej, odchylenia standardowego i współczynnika zmienności oraz porównanie średnich za pomocą testu t-Studenta, interpretacja wyników, formułowanie wniosków).
P	Egzamin pisemny z części teoretycznej.

IX Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)	45
Studiowanie literatury przedmiotu	2
Przygotowanie się do zajęć	5

Przygotowanie indywidualnego sprawozdania z piśmiennictwa	3
Przygotowanie indywidualnego raportu z badań	5
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Gołąb B. (2014) Anatomia czynnościowa ośrodkowego układu nerwowego. PZWL, Warszawa.
2. Grottel K., Celichowski J. (2000) Organizacja mięśnia i sterowanie ruchem. Podręczniki, 43, AWF Poznań.
3. Grottel K., Krutki P. (1996) Organizacja mięśnia i sterowanie ruchem cz. II. Podręczniki, 46, AWF Poznań
4. Narkiewicz O., Moryś J. (2003) Neuroanatomia czynnościowa i kliniczna. PZWL Warszawa
5. Osiński W. (2003) Antropomotoryka. AWF Poznań.
6. Raczek J. (2010) Antropomotoryka. Teoria motoryczności w zarzysie. PZWL, Warszawa.

Literatura uzupełniająca:

1. Fix J.D. (2002) Neuroanatomia. Urban&Partner, Wrocław
2. Ignasiak Z. (2007) Anatomia układu ruchu. Elsevier Urban & Partner, Wrocław.
3. Ignasiak Z. (2008) Anatomia układów wewnętrznych. Elsevier Urban & Partner, Wrocław.
4. Szopa J., Mleczo E., Żak S. (2000) Podstawy antropomotoryki. PWN Warszawa – Kraków.
5. Czasopisma naukowe: Fizjoterapia, Fizjoterapia Polska, Antropomotoryka, Polish Journal of Human Kinetics, Human Movement.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK 1	K_W02	C1	W.1-5, Ćw. 1–14	1,3	1	F1, P
EK 2	K_U02 K_U03 K_U04 K_U18	C1	Ćw. 4-14,	2,3	1,2	F1, F3, F4,

EK 3	K_K05	C1	Ćw. 4-14	1,2	1,2	F2
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						
F1	<p>Sprawdzian wiedzy - kolokwium – 7 pytań, każde pytanie oceniane w skali: 0 pkt., 0,5 pkt. lub 1 pkt. Maksymalna liczba punktów do otrzymania = 7.</p> <p>Ocena: bdb = 7 pkt.; db = 5 – 6,5 pkt.; dost = 3-4,5 pkt.; ndst.= poniżej 3 pkt.</p>					
F2	Referaty z przeglądu literatury naukowej.					
F3	<p>Sprawdzenie umiejętności i kompetencji poprzez a) wypełnienie ankiety aktywności fizycznej, poprawne obliczenie wydatku energetycznego oraz dokonanie końcowej oceny poziomu aktywności fizycznej własnej, b) zapoznanie się z zasadami bezpieczeństwa podczas testowania sprawności fizycznej i poprawne przeprowadzenie testowania. Można otrzymać 1 pkt. za każdy sprawdzian. Punktowana będzie także inna aktywność na ćwiczeniach, świadcząca o nabywanych kompetencjach i umiejętnościach. Suma punktów zdecyduje o ocenie.</p>					
F4	<p>Sprawdzian umiejętności – sprawozdanie z badań sprawności motorycznej studentów (sformułowanie celu pracy, narysowanie rozkładów cech, wykonanie obliczeń średniej i współczynnika zmienności oraz porównanie średnich za pomocą testu t-Studenta, interpretacja wyników)</p>					
P1	Egzamin pisemny					
	<p>Zaliczenie ćwiczeń: średnia z ocen formujących (F1,F2,F3,F4) zdecyduje o ocenie końcowej średnia poniżej 2,50 – ocena ndst.,2,50-3,75 ocena dost., 3,76- 4,75 ocena db. 4,76 i wyżej ocena bdb.</p>					
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp. 2. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć 3. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina) 4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce) <p>UWAGA: Osoby nieobecne na kolokwium mają przywrócony I termin, jeżeli okażą zwolnienie lekarskie. W przeciwnym razie przysługuje im tylko termin poprawkowy, a za I termin otrzymują ocenę niedostateczną, wliczoną do średniej.</p>						

10		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:	Patologia ogólna					
Nazwa angielska:	General Pathology					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	prof. dr hab. Witold Pilecki					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
3	30	-	-	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z podstawowymi pojęciami patologii oraz głównymi zmianami patofizjologicznymi w stopniu ułatwiającym zrozumienie problematyki zmian w różnych schorzeniach. Umiejętność wykorzystania wiedzy z zakresu patologii ogólnej w stosowaniu różnych zabiegów fizjoterapeutycznych.</p> <p>C2 – Dokonanie prawidłowej oceny i interpretacji stanu pacjenta. Umiejętność interpretacji odruchów stosowanych w neurologii, pomiarów ciśnienia tętniczego, badania spirometrycznego, poziomu glukozy, podstawowych parametrów EKG. Znajomość zasad prowadzenia obowiązującej dokumentacji informującej o osiągniętych postępkach w procesie leczenia.</p> <p>C3 – Umiejętność stwarzania odbiorcom usług kinezyterapeutycznych warunków do zachowań prozdrowotnych i realizowania stylu życia wspierającego zdrowie.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Student zna podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej oraz główne zmiany patofizjologiczne w stopniu ułatwiającym zrozumienie problematyki zmian w różnych schorzeniach. Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu patologii ogólnej w stosowaniu różnych zabiegów fizjoterapeutycznych.</p>						

EK2 – Student zna podstawowe zasady i potrafi dokonać prawidłowej oceny i interpretacji stanu pacjenta dla potrzeb fizjoterapii. Zna zasady i umie dokonać interpretacji podstawowych odruchów stosowanych w neurologii, pomiarów ciśnienia tętniczego, badania spirometrycznego, poziomu glukozy, podstawowych parametrów EKG. Zna zasady prowadzenia obowiązującej dokumentacji informującej o osiągniętych postępach w procesie leczenia.

EK3 – Student indywidualnie i jako uczestnik grupy potrafi stworzyć odbiorcom usług kinezyterapeutycznych warunków do zachowań prozdrowotnych i realizowania stylu życia wspierającego zdrowie.

V Treści programowe

Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
Wyk1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem wykładu. Zadania i cele patologii jako przedmiotu. Miejsce patologii w systemie nauk: Metodyczne podstawy patofizjologii. Cele i zadania patofizjologii. Ogólne poglądy na zdrowie i chorobę. Definicja zdrowia, definicja choroby. Homeostaza i adaptacja. Mechanizmy regulacji.	2
Wyk2	Genetyka: Genom człowieka, przekazywanie informacji genetycznej. Klasyfikacja chorób genetycznych. Choroby monogenowe, poligenowe. Patogeneza chorób genetycznych. Leczenie chorób genetycznych. Immunologia: Rodzaje odporności, pojęcia podstawowe antygen przeciwciało. Podział reakcji immunologicznych. Zapalenie a odporność. Niedobory odporności. Przykłady chorób immunologicznych, choroby autoimmunologiczne. Molekularne podstawy odczynu zapalnego. Termoregulacja: Fizjologia termoregulacji, hipertermia – kliniczne zespoły hipertermii, gorączka - pirogeny, hipotermia - zmiany czynnościowe w hipotermii.	2
Wyk3	Ośrodkowy układ nerwowy: Ruch – układ ruchu, obwodowy neuron ruchowy, ośrodkowy neuron ruchowy. Pień mózgu, wzgórze, mózdzek, jądra podstawy Czucie – receptory, drogi czucia głębokiego i powierzchniowego. Zaburzenia niektórych wyższych czynności korowych (afazja, agrafia, agnozja, apraksje). Padaczka, choroba Parkinsona. Układ krążenia: Regulacja układu krążenia, elektrokardiogram, terminologia załamków, odcinków EKG. Oś elektryczna serca. Zaburzenia rytmu.. Zaburzenia ukrwienia serca, zawał serca, dławica piersiowa, niewydolność krążenia, testy wysiłkowe, kardiomiopatie. Wady serca. Układ oddechowy: Rodzaje badań stosowanych w ocenie wydolności układu oddechowego. Podział zaburzeń oddychania. Niewydolność ostra i przewlekła. Astma oskrzelowa, mukowiscydoza, POChP – metody rehabilitacji. Odma, rozedma, niedodma. Metody badań układu oddechowego.	2

Wyk4	Zaburzenia przemiany materii: Katabolizm i anabolizm. Zaburzenie przemian aminokwasów, zaburzenia metabolizmu lipidów. Zaburzenia metabolizmu cukrów. Choroby spichrzeniowe . Dna moczanowa. Cukrzyca. Gospodarka wodno-elektrolitowa: Regulacja izotonii i izowolemii. Rodzaje odwodnienia, przewodnienie. Gospodarka elektrolitowa i jej zaburzenia. Zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej. Kwasica metaboliczna i oddechowa. Zasadowica metaboliczna i oddechowa.	2
Wyk5	Patofizjologia chorób krwi i układu krwiotwórczego: Niedokrwistości – przyczyny, następstwa. Patologiczne hemoglobiny. Skazy płytkowe, naczyniowe, osoczkowe. Zaburzenia układu białokrwinkowego. Grupy krwi. Przewód pokarmowy i wątroba: Wady wrodzone, żółtaczka, zapalenia wątroby, celiakia. Otyłość, konsekwencje otyłości. Głodzenie, kacheksja.	3
Wyk6	Choroby nerek: Rola nerek w homeostazie, mechanizm RAA, Rola nerek w nadciśnieniu. Patomechanizm ostrej i przewlekłej niewydolności nerek. Składniki patologiczne moczu -białkomocz. Nerczyca. Wady wrodzone. Metody badania układu moczowo-nerkowego. Choroby tkanki łącznej: Rodzaje kolagenu, rola genetyki, choroby z autoagresji., procesy zwłóknieniowe. Choroby mięśni: Choroby nerwowo-mięśniowe, choroby zapalne mięśni. Zmęczenie mięśni. Metody badań układu mięśniowego. Nowotwory: Charakterystyka transformacji nowotworowej, rola genetyki. Nowotwory łagodne i złośliwe. Profilaktyka nowotworów. Czynniki rakotwórcze, sposoby leczenia nowotworów. Diagnostyka nowotworów.	3
Wyk7	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas kursu. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	1
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne (własne i udostępnione)	
2.	Filmy	
3.	Prezentacje na foliach, rzutnik pisma.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Metody i analizy przypadków.	
3.	Moderowane dyskusje panelowe.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kontrola obecności.	
F2	Udział w dyskusjach.	

F3	Pisemne kolokwium w formie testu wielokrotnego wyboru.					
P1	Wykład: ostateczna ocena to suma F1+F3+F4+F6.					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności					Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).					30	
Przygotowanie się do zajęć					30	
SUMA					60	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU					2	
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. S.Maśliński J. Ryżewski : <i>Patofizjologia</i> PZWL Warszawa, 2002. 2. M. Horst: <i>Patofizjologia dla studentów medycyny</i>, PZWL Warszawa 3. J.F. Nunc: <i>Kliniczna fizjologia oddychania</i> PZWL Warszawa 1981. 4. Prusiński: <i>Podstawy neurologii Klinicznej</i> Warszawa 1983. 						
Literatura uzupełniająca:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. J.F. Nunc: <i>Kliniczna fizjologia oddychania</i> PZWL Warszawa 1981. 2. Prusiński: <i>Podstawy neurologii Klinicznej</i> Warszawa 1983. 						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W03, K_W07, K_W08, K_U01, K_U04, K_K01,	C1	Wykład 1-6	1, 2	1, 2, 3	F1,F2
EK2	K_W03, K_W06,	C2	Wykład 1-6	1, 2	1, 2, 3	F2,F3

	K_U01, K_U02, K_U06, K_U09, K_K03,					
EK3	K_W13, K_U05, K_U15, K_U16, K_K02, K_K09, K_K10, K_K12,	C3	Wykł 1-7	2, 3	2, 3	P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny testu

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
2. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
3. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

Nazwa przedmiotu/modułu:	Pierwsza pomoc przedmedyczna					
Nazwa angielska:	First premedical help					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Pielęgniarstwa					
Prowadzący przedmiot:	dr n. med. Wioletta Palczewska					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	-	25	-	5	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Wprowadzenie koncepcji zespołów resuscytacyjnych. Dostarczenie studentom wiedzy i umiejętności w celu prawidłowego pełnienia roli członków zespołów resuscytacyjnych do właściwego postępowania w przypadku zatrzymania krążenia u osób dorosłych oraz okolicznościach występujących w okresie przed i około zatrzymania krążenia.</p> <p>C2 – Wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności niezbędne w rozpoznawaniu pacjentów z ryzykiem zatrzymania krążenia. Identyfikacja przyczyny, wdrożenie działań zapobiegających wystąpieniu zatrzymania krążenia. · Rozwiązywanie problemów występujących w sytuacjach towarzyszących zatrzymaniu krążenia- elementy komunikacji z zespołem, bliskimi pacjenta oraz decyzyjność w sytuacjach nagłych.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Przedmiot adresowany jest do osób, które zajmują się działaniami w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy i legitymują się stosownymi dokumentami (świadectwo ukończenia kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy, certyfikat ukończenia kursu BLS/AED Europejskiej Rady Resuscytacyjnej).						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 –Student rozpoznaje stany zagrożenia życia i opisuje monitorowanie pacjentów metodami przyrządowymi i bezprzyrządowymi;</p> <p>EK2– Student objaśnia algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (BLS – basic life support) i zaawansowanego podtrzymywania życia (ALS – advanced life support)</p> <p>EK3 – Student zna przyczyny, objawy i niebezpieczeństwa urazów ciała prowadzące do pogorszenia stanu zdrowia i nagłego zatrzymania krążenia, na podstawie których zaplanuje i</p>						

zrealizuje działania ratownicze w oparciu o obowiązujące procedury postępowania przestrzegając przy tym zasad bezpieczeństwa własnego i otoczenia.

EK4– Student kieruje zespołem i podejmuje pracę w zespole w celu szybkiego i efektywnego zaopatrzenia stanów zagrożenia życia u pacjenta nieurazowych i z obrażeniami ciała.

V Treści programowe

Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	<p>Informacje dotyczące warunków realizacji.</p> <p>Ocena poszkodowanego w stanie nagłego zagrożenia życia (Schemat ABCDE):</p> <p>Ocena miejsca zdarzenia; Wstępna ocena poszkodowanego; Badanie fizykalne, wywiad; Powtórna ocena poszkodowanego</p>	4
Lab2	<p>Przyczyny i prewencja zatrzymania krążenia:</p> <p>Zaopatrzenie dróg oddechowych</p> <p>Etyczne i prawne aspekty zatrzymania krążenia</p> <p>Protokół DNAR</p> <p>Opieka poresuscytacyjna</p>	5
Lab3	<p>Resuscytacja krążeniowo – oddechowa w strukturze ALS:</p> <p>Uniwersalny algorytm ALS</p> <p>Defibrylacja</p> <p>Zatrzymanie krążenia – scenariusze ćwiczeniowe</p>	10
Lab4	<p>Zatrzymanie krążenia w sytuacjach szczególnych:</p> <p>zanurzenie, podtopienie, hipotermia, ciąża, anafilaksja, zatrucia, astma, hypowolemia.</p> <p>Scenariusze ćwiczeniowe</p>	6
Lab5	<p>Ostre zespoły wieńcowe:</p> <p>Monitoring, rozpoznawanie zaburzeń rytmu, dwunastoodprowadzeniowe EKG</p>	3
Lab6	<p>Podstawy toksykologii:</p> <p>Pojęcie ostrego zatrucia; Charakterystyka środków trujących – leki nasenne, narkotyki, dopalacze, grzyby, artykuły spożywcze, tlenek węgla, alkohol; Semiotyka zatruc;</p> <p>Postępowanie ratownicze w zatruciach: przegląd swoistych i nieswoistych odtrutek.</p>	3

Lab7	Podstawy traumatologii: Ocena wstępna i resuscytacja pacjenta z obrażeniami wielonarządowymi Interpretacja obrazów tomografii komputerowej w urazach głowy Zasady systematycznej oceny pacjenta z obrażeniami ciała. Rozpoznanie i leczenie stanów bezpośredniego zagrożenia życia w obrażeniach ciała. Zasady bezpiecznego transportu pacjenta	4
Lab8	Zasady postępowania ratowniczego w urazach ciała: Wstrząs Urazy klatki piersiowej Urazy jamy brzusznej Urazy głowy Urazy kręgosłupa Urazy kończyn Urazy u dzieci Transport pacjenta z mnogimi obrażeniami ciała Scenariusze ćwiczeniowe.	8
Lab9	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas kursu	2
Suma godzin:		45
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, zapisy EKG, schematy.	
2.	Plansze, fantomy resuscytacyjne dorosłego, dziecka, treningowy AED, makieta drożności dróg oddechowych, rurka ustno – gardłowa, maska krtaniowa, maska tlenowa, materac, scenariusz stanu poszkodowanego.	
3.	Deska ortopedyczna, bandaże, przylepce, chusty trójkątne, koc termiczny, zestaw ratowniczy R0, szyny unieruchamiające, kołnierz ortopedyczny.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	wykład informacyjny	
2.	wykład konwersatoryjny	
3.	dyskusja dydaktyczna	
4.	ekspozycja	
5.	metoda „czterech kroków” ze scenariuszem.	
6.	decyzyjna gra dydaktyczna	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		

F1	Wykonywania podstawowych działań terapeutycznych					
F2	Test wiedzy					
F3	Organizacja działań ratowniczych					
P	Ewaluacja założonych efektów kształcenia					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności					Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).					25	
Przygotowanie studenta do zajęć: analiza aktów prawnych, przygotowanie scenariuszy do zajęć, przygotowanie do testu sprawdzającego, przygotowanie do gry dydaktycznej – średnio 1 godz. tygodniowo					5	
SUMA					30	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU					1	
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
<ol style="list-style-type: none"> Anders J. : Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo-oddechowa - podręcznik dla studentów. Polska Rada Resuscytacji Kraków 2011 , wydanie III Wytyczne 2010 Resuscytacji krążeniowo-oddechowej Polska Rada Resuscytacji Kraków 2010 Aleksander Pawłowski: Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach. Wyd.: Printex 2011 Brygida Czapiewska: Pierwsza pomoc. Wyd.: Literat 2010 John Campbell; International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Rok wydania 2010. M. Pines, W.W. Everett, Medycyna ratunkowa. Evidence-Based Medicine, wyd. I polskie, red. J. Jakubaszko, rok wydania: 2012 F. Flake, K. Runggaldier, red. M. Maślanka, Ratownictwo medyczne A-Z wyd. I polskie, rok wydania: 2012 K. Mackway-Jones, J. Marsden, J. Windle, red. J. Jakubaszko, wyd. I polskie, Triage. Ratunkowa segregacja medyczna, rok wydania: 2012 						
Literatura uzupełniająca:						
<ol style="list-style-type: none"> F. Bereźnicki: Podstawy dydaktyki, Wydawnictwo: Impuls, 2011 M. Budynek, C. Nowacki:” Opatrywanie ran. Wiedza i umiejętności” Makmed 2008 Janko von Ribbeck: Natychmiastowa pomoc w nagłych wypadkach dzieci. Wyd.: Media Rodzina 2010 						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny

	dla całego programu (PEK)					
EK1	K_W03, K_U01,K_U19 K_K07	C1, C2	Lab.1, 2	1,2	1,2,3,4,5	F1, F2, F3
EK2	K_W03, K_U01,K_U19 K_K03	C1, C2	Lab.2,3, 4, 5, 6	1,2,3	1,2	F1, F2, F3
EK3	K_W03, K_U01,K_U19 K_K07	C1, C2	Lab.7, 8	1,3	1,2,3	F1, F3
EK4	K_W03, K_U01,K_U19 K_K03,K_K07	C1, C2	Lab.1,3,5,7,8	1,2,3	1,2,3	P

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę.

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest:

Frekwencja i aktywność za zajęciami;

Uzyskanie pozytywnej średniej z oceny umiejętności, wiedzy i kompetencji społecznych.

Ocenę końcową stanowi średnia rangowana:

Średnia F1 – ranga 6 punktów

F2 – ranga 5 punktów

F3 – ranga 4 punkty

Suma ranga = 15 punktów

Sposób obliczania:

Ocena X ranga/suma rang = ocena końcowa

Kryteria ocen:

5,0 – 4,70 = bardzo dobry

4,46 – 4,50 = dobry plus

4,49 – 3,70 = dobry

3,69 – 3,50 = dostateczny plus

3,49 – 3,0 = dostateczny

Poniżej 3,0 = niedostateczny

Ocena F1 polega na systematycznym ocenianiu studentów podczas symulowanych scenariuszy zgodnie z przedstawioną studentom kartą oceny.

Ocena umiejętności (F1)

Ocena obejmuje:

umiejętność wykonywania podstawowych działań terapeutycznych (ocena GCS, badanie schematem ABCDE, przyrządowe zabezpieczenie drożności dróg oddechowych – rurka ustno – gardłowa, maska krtaniowa, wentylacja zastępcza za pomocą worka AMBU, zastosowanie tlenoterapii, przeprowadzenia podstawowych zabiegów resuscytacyjnych, przeprowadzenie w bezpieczny sposób defibrylacji).

Ocena wiedzy (F2)

Wiedzę studentów ocenia się testem z wyboru składającym się z 50 pytań obejmujących tematykę kursu.

Bardzo dobry – 50 – 46 punktów.

Dobry plus – 45 – 40 punktów

Dobry – 39 - 35 punktów.

Dostateczny plus – 34 - 30 punktów

Dostateczny - 29 – 25 punktów.

Niedostateczny - 24 lub mniej punktów.

Ocena kompetencji społecznych (F3)

Ocena obejmuje:

pełnienie funkcji kierownika i członka zespołu ratowniczego;

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

15. Prezentacje do zajęć wysyłane są na skrzynkę mailową studentów

16. Zajęcia odbywają się w Sali 206, bud. Nr 3 WPT
17. Konsultacje z nauczycielem prowadzącym: aktualizowane każdego roku zgodnie z planem zajęć.
18. adres mailowy prowadzącego: wioletta.palczewska@kpswjg.pl

12		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Język angielski, poziom B2+				
Nazwa angielska:		English Language Course, level B2+				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych, Zakład Filologii				
Prowadzący przedmiot:		mgr Magdalena Baczyńska				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	-	30	-	30	60	2
2	-	30	-	30	60	2
3	-	30	-	30	60	2
4	-	30	-	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Utrwalenie i rozwijanie umiejętności leksykalnych w czterech sprawnościach językowych, ze szczególnym uwzględnieniem języka medycznego.</p> <p>C2 - Usystematyzowanie wiedzy i rozwijanie umiejętności zastosowania struktur gramatycznych zawartych w treściach programowych.</p> <p>C3 - Doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji w celu poszerzenia wiedzy językowej oraz podniesienia kompetencji komunikacyjnych w zakresie czterech sprawności językowych.</p>						

- C4** – Doskonalenie umiejętności samokształcenia nakierowanej na podnoszenie kompetencji językowych.
- C5** - Rozwijanie świadomości roli języka obcego w utrzymaniu i rozwoju więzi społecznej na różnych poziomach życia prywatnego i zawodowego.
- C6** - Poszerzenie wiedzy ogólnej dotyczącej elementów geografii, historii, kultury krajów anglojęzycznych i innych z uwzględnieniem tendencji globalistycznych.

III Wymagania wstępne w kategoriach wiedzy, umiejętności i innych kompetencji:

Semestr 3 - znajomość języka angielskiego na poziomie A2;

Semestr 4 – uzyskanie zaliczenia z przedmiotu *Język angielski* w semestrze 3;

Semestr 5 - uzyskanie zaliczenia z przedmiotu *Język angielski* w semestrze 4;

Semestr 6 - uzyskanie zaliczenia z przedmiotu *Język angielski* w semestrze 5;

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie kursu semestralnego.

IV Oczekiwane efekty kształcenia

- EK 1** - Ma uporządkowaną wiedzę leksykalną w przewidzianym obszarze tematycznym (ze szczególnym uwzględnieniem języka medycznego) i potrafi ją wykorzystać w ramach czterech sprawności językowych.
- EK 2** – Student zna zasady tworzenia i stosowania wymaganych struktur gramatycznych, rozumie zasadność ich stosowania, potrafi z nich poprawnie korzystać w zakresie czterech sprawności językowych, a w przypadku błędu dokonać ich korekty.
- EK 3** - Student właściwie rozpoznaje, interpretuje, selekcjonuje oraz koryguje informacje pozyskane w ramach ćwiczeń ze słuchania. Potrafi zrozumieć wybrane, określone w treściach programowych, sytuacje komunikacyjne.
- EK 4** - Student rozumienie tekstu czytane w wersjach autentycznych i uproszczonych.
- EK 5** – Student potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę leksykalną i gramatyczną do efektywnego podejmowania różnych ról w procesie komunikacyjnym (mówieniu) w typowych sytuacjach życia codziennego i zawodowego stosując zasady poprawnej wymowy i intonacji.
- EK 6** – Student potrafi napisać, uzupełnić i skorygować krótki i dłuższy tekst użytkowy stosując zasady ortografii i interpunkcji np. wiadomość, ogłoszenie, notatkę, list prywatny i formalny, mail, relację wydarzeń, opis, formularz informacyjny oraz dokument typu historia choroby.
- EK 7** – Student ma umiejętność korzystania z różnorodnych źródeł informacji w języku angielskim (słowniki, leksykony, internet, prasa, bazy danych) oraz ich dokumentowania.

V Treści programowe:

Forma zajęć: ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw. 1, 2, 3	Rola zawodów medycznych i paramedycznych we współczesnym świecie. Charakterystyka wybranych zawodów. Relacje pomiędzy pacjentami a przedstawicielami zawodów medycznych. Czasowniki opisujące czynności wykonywane przez personel medyczny. Czasz Present Simple i Present Continuous.	6
Ćw. 4, 5, 6	Części ciała, narządy, układy: krwionośny, trawienny, nerwowy, oddechowy, mięśniowy, kostny. Opisywanie układów i ich podstawowych funkcji. Gramatyka – przyimki określające miejsce i czas.	6
Ćw. 7	Organizacja szpitala. Omówienie zawodu sanitariusza i recepcjonistki. Przyimki miejsca i ruchu. Opis i udzielanie informacji na temat położenia obiektów.	2
Ćw. 8	Powtórzenie materiału i test sprawdzający z ćwiczeń 1 - 6	2
Ćw. 9, 10	Aparatura medyczna i sprzęt wspomagający niepełnosprawnych (budowa i zasady stosowania). Historia powstania wózka inwalidzkiego. Czasz Present Perfect i Past Simple.	4
Ćw. 11, 12	Procedury przyjęcia do szpitala, udzielania pierwszej pomocy. Pytania o występujące dolegliwości, udzielanie informacji o okolicznościach, w wyniku których pacjent znalazł się w szpitalu. Relacjonowanie zdarzeń – czasz Past Simple i Past Continuous. Uzupełnianie dokumentacji medycznej.	4
Ćw. 13	Nagłe wypadki, powody i skutki. Udzielanie pierwszej pomocy poza szpitalem. Gramatyka – polecenia, nakazy i zakazy.	2
Ćw. 14	Powtórzenie materiału z ćwiczeń 9 – 13. Test.	2
Ćw. 15	Prezentacja projektów z sem. 3.	2
Ćw. 16, 17	Mechanizm powstawania bólu , rodzaje i sposoby uśmierzenia bólu. Ból jako system obronny organizmu. Rola bólu w stosowaniu wybranych zabiegów fizjoterapeutycznych. Stopień wyższy i najwyższy przymiotników i przystówków.	4
Ćw. 18, 19, 20	Symptomy charakterystyczne dla wybranych dolegliwości. Funkcja doradcy w infolinii medycznej. Zadawanie pytań i udzielanie odpowiedzi w odniesieniu do przeszłości, teraźniejszości i przyszłości. Pytania o podmiot.	6

	Wykorzystanie medycyny niekonwencjonalnej typu Zetsu shin w określaniu objawów chorobowych.	
Ćw. 21	Powtórzenie materiału z ćwiczeń 16 - 20. Test.	2
Ćw. 22, 23	Ocena i pomiar zakresu ruchu w stawach kończyn dolnych i górnych – na podstawie literatury fachowej.	4
Ćw. 24, 25, 26	Opieka nad osobami starszymi, rehabilitacja pacjentów w wieku podeszłym. Choroba Alzheimera i Parkinsona. Sprzęt rehabilitacyjny w opiece nad pacjentami starszymi. System opieki nad osobami starszymi w Polsce i na świecie. Stosowanie will w opisywaniu przyszłości, przewidywań, wyrażania nadziei na przyszłość, składania ofert, próśb i obietnic.	6
Ćw. 27, 28	Analiza ogłoszeń w sprawie pracy. Formułowanie pisma w sprawie uzyskania dodatkowych informacji dotyczących oferty pracy. Formułowanie listu motywacyjnego i CV.	4
Ćw. 29	Test podsumowujący materiał z ćwiczeń 24 - 26.	2
Ćw. 30	Prezentacja projektów z sem. 4.	2
Ćw. 31, 32, 33	Zasady prawidłowego odżywiania. Substancje odżywcze i witaminy, ich źródła i wpływ na zdrowie i kondycję. Zaburzenia w odżywianiu i ich konsekwencje – otyłość, bulimia i anoreksja. Zasady diety stosowanej przy cukrzycy i innych chorobach cywilizacyjnych. Udzielanie rad (should, shouldn't). Określanie ilości przy rzeczownikach policzalnych i niepoliczalnych (much, many, some, a few, a little, a lot of, lots of).	6
Ćw. 34, 35	Rola krwi i krwiodawstwa we współczesnej medycynie. Budowa krwi, serca. Przypomnienie zasad działania układu krążenia. Zabiegi fizjoterapeutyczne stosowane u pacjentów ze schorzeniami układu krążenia. Okresy warunkowe: zerowy i pierwszy.	4
Ćw. 36	Test podsumowujący materiał z ćwiczeń 31 - 35	2
Ćw. 37	Słownictwo związane z wykonywaniem ćwiczeń; polecenia, instrukcje. Przykłady ćwiczeń zaczerpnięte z literatury fachowej i Internetu.	2

Ćw. 38, 39	Hospicjum – miejsce godnego umierania. Zabiegi fizjoterapeutyczne stosowane w przypadku pacjentów nieuleczalnie chorych. Obrzędy pogrzebowe zgodne z zasadami różnych religii. Wyrażanie przypuszczeń – may, might, could .	4
Ćw. 40, 41	Zasady zachowania higieny w domu, gabinecie zabiegowym i szpitalu. Sytuacje sprzyjające zakażeniom wirusowym i bakteryjnym. Środki i sprzęt służące utrzymaniu czystości. Stosowanie: must, have to, don't have to, mustn't, need to, need + czas-ing .	4
Ćw. 42	Test podsumowujący materiał z ćwiczeń 38 -41	2
Ćw. 43, 44	Zachowania graniczące z zaburzeniami psychicznymi. Rola fizjoterapii w rehabilitacji pacjentów z zaburzeniami psychicznymi.. Stres – źródła i sposoby radzenia sobie z jego objawami. Elementy medycyny niekonwencjonalnej stosowanej w zaburzeniach emocjonalnych. Zastosowanie czasu Present Perfect przy opisie doświadczeń, powiązania przeszłości i terażniejszości (użycie for, since, never, already, yet, just)	4
Ćw. 45	Prezentacja projektów z sem. 5,	2
Ćw. 46, 47	Monitorowanie pacjenta (zapis funkcji życiowych), dokonywanie pomiarów (badanie tętna, pomiar ciśnienia itd.). Opis czynności wykonywanych przy dokonywaniu pomiarów i badań (np. prześwietleń, rezonansu itd.). Zasady postępowania pacjenta będącego w śpiączce. Strona bierna.	4
Ćw. 48, 49	Rodzaje środków farmakologicznych. Zasady i skutki stosowania. Epidemie XX i XXI wieku. Czas Present Continuous i forma going to ... - dla wyrażenia przewidywań, planów na przyszłość oraz czynności zapisanych w grafikach.	4
Ćw. 50, 51	Terapie alternatywne (akupunktura, refleksoterapia, reiki, dogoterapia, hipnoterapia, homeopatia) – historia, pochodzenie i zastosowanie. Ziołolecznictwo jako forma wspierająca medycynę współczesną. Struktury: for + rzeczownik, for +-ing, to + bezokolicznik, ... so that..., because, so stosowane do wyrażania powodów. Formułowanie listu mailowego nieformalnego z poradą.	4
Ćw. 52	Test podsumowujący materiał z ćwiczeń 46 - 51.	2
Ćw. 53, 54	Ćwiczenia typu Pilates, Cantienica, yoga w utrzymaniu sprawności fizycznej w każdym wieku. Zadanie typu brainstorming – gromadzenie słownictwa związanego z wykonywaniem ćwiczeń.	4

	Praca ze słownikiem jedno- i dwujęzycznym. Wyszukiwanie informacji w Internecie.	
Ćw. 55, 56	Sport (dyscypliny olimpijskie, sporty letnie i zimowe, sporty ekstremalne). Reguły uczestnictwa. Kontuzje i urazy, sposoby ich leczenia. Mowa zależna (zdania twierdzące, przeczące, pytania, zakazy i nakazy).	4
Ćw. 57	Podróże, delegacje i konferencje. Sytuacje na lotnisku, rezerwacja miejsca w hotelu, pytanie o drogę, dialogi w restauracji/kawiarni itd. Pisanie sprawozdania.	2
Ćw. 58	Hi-tech w medycynie. Najnowsze światowe osiągnięcia techniki i ich zastosowanie w diagnostyce i technikach fizjoterapeutycznych.	2
Ćw. 59	Biografie postaci związanych z medycyną. Przypadki niezwykłych schorzeń i sposobów ich leczenia. Przegląd wiadomości medycznych on-line. Test z ćwiczeń 55 i 56.	2
Ćw. 60	Prezentacje projektów z sem. 6.	2
Suma godzin		120
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Tablica szkolna, podręczniki, ćwiczenie i teksty przedmiotowo-metodyczne, fotografie, rysunki i ilustracje, słowniki, leksykony.	
2.	Wykresy, diagramy, foliogramy, przeźrocza, nagrania magnetofonowe, nagrania MP3, nagrania radiowe i telewizyjne, audycje radiowe.	
3.	Urządzenia interkomunikacyjne (tablica interaktywna, rzutnik multimedialny), internet multimedialne programy komputerowe	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Metoda ekspozycyjno - interakcyjna – elementy różnych metod zależnie od potrzeb, np. dyskusja, dryl, kooperacja uczniów, rozmowa S i S oraz S i N, projekt, burza mózgów, analiza i interpretacja tekstów źródłowych.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1/sem. 3 / sem. 4 / sem. 5 / sem. 6	Sem. 3 / Sem. 4 Testy pisemne sprawdzające umiejętności leksykalne, gramatyczne, czytanie i słuchanie ze zrozumieniem na poziomie A2: testy wielokrotnego wyboru, test typu prawda/fałsz, uzupełnianie tekstu słowami i zwrotami (<i>cloze test</i>), transformacje zdań (np. układanie pytań), podawanie synonimów lub antonimów słów, korekta błędów, ćwiczenia słowotwórcze (np. podawanie	

	<p>przymiotnika pochodzącego od danego rzeczownika), tłumaczenia wyrazów w kontekście na język angielski.</p> <p>Sem. 5</p> <p>Testy pisemne sprawdzające umiejętności leksykalne, gramatyczne, czytanie i słuchanie ze zrozumieniem na poziomie B1: testy wielokrotnego wyboru, test typu prawda/fałsz, uzupełnianie tekstu słowami i zwrotami (<i>cloze test</i>), transformacje zdań (np. układanie pytań, tworzenie strony biernej), podawanie synonimów lub antonimów słów, korekta błędów, ćwiczenia słowotwórcze (np. podawanie przymiotnika pochodzącego od danego rzeczownika), definiowanie słów i fraz, tłumaczenia wyrazów w kontekście na język angielski.</p> <p>Sem. 6</p> <p>Testy pisemne sprawdzające umiejętności leksykalne, gramatyczne, czytanie i słuchanie ze zrozumieniem na poziomie B2: testy wielokrotnego wyboru, test typu prawda/fałsz, uzupełnianie tekstu słowami i zwrotami (<i>cloze test</i>), transformacje zdań (np. układanie pytań, tworzenie strony biernej), podawanie synonimów lub antonimów słów, korekta błędów, ćwiczenia słowotwórcze (np. podawanie przymiotnika pochodzącego od danego rzeczownika), definiowanie słów i fraz, tłumaczenia wyrazów w kontekście na język angielski.</p>
<p>P1 / sem.3 / sem. 4 / sem. 5 / sem. 6</p>	<p>Projekt indywidualny lub w parach.</p> <p>Sem. 3</p> <p>Projekt pt. <i>Safety rules</i> (zasady bezpieczeństwa). Student przygotowuje w formie pisemnej zestaw rad określających, czego unikać i jak przygotować otoczenie dla np. małego dziecka lub osoby niepełnosprawnej, aby zachować zasady bezpieczeństwa (w domu, na ulicy, w pracy itd.) Praca powinna liczyć minimum 200 słów. Student ustnie prezentuje wybrane części pracy i potrafi odpowiedzieć na związane z nią pytania.</p> <p>Sem. 4</p> <p>Projekt pt. <i>Interview</i> (wywiad) polegający na przeprowadzeniu w języku polskim wywiadu z osobą ze środowiska zawodowego i przetłumaczeniu go na język angielski. Wywiad powinien zawierać co najmniej 10 pytań oraz informację o osobie pytanej (minimum 5 zdań). Student potrafi zaprezentować wyniki wywiadu ustnie w języku angielskim.</p> <p>Sem. 5</p> <p>Projekt pt. <i>Diets</i> (diety). Student przygotowuje jadłospisy dla 3 wybranych grup ludzi np. sportowców, dorastających dzieci, osób z niedowagą, osób z nadwagą, osób z cukrzycą. Opis powinien zawierać informację uzasadniającą wybór</p>

	<p>produktów. Praca powinna liczyć minimum 200 słów. Student ustnie prezentuje wybrane części pracy i potrafi odpowiedzieć na związane z nią pytania.</p> <p>Sem. 6</p> <p>Projekt pt. <i>Professional articles</i> (artykuły z dziedziny zawodowej) polegający na przeczytaniu 3 artykułów lub fragmentów książek dotyczących dziedziny studiów studenta.</p> <p>Każdy z artykułów powinien mieć objętość co najmniej 1000 słów. Student streszcza każdy z artykułów i prezentuje ustnie wybrany przez siebie artykuł.</p> <p>Kryteria oceny:</p> <p>a) język, styl, kompozycja (0 - 5 punktów)</p> <p>b) strona merytoryczna (0 – 5 punktów)</p> <p>c) kreatywność (0 – 5 punktów)</p> <p>d) umiejętność prezentacji ustnej (0 - 5 punktów).</p> <p>Przeliczenie punktów na oceny wygląda następująco:</p> <p>od 0 do 11 punktów – niedostateczny</p> <p>od 12 do 14 punktów – dostateczny</p> <p>od 15 do 17 punktów – dobry</p> <p>od 18 do 20 punktów – bardzo dobry</p>
<p>P2. / sem. 6</p>	<p>Egzamin sprawdzający wiedzę, umiejętności i kompetencje personalno – społeczne z całego przedmiotu.</p> <p>Egzamin składa się ze sprawdzenia poziomu kompetencji następujących umiejętności:</p> <p>5. czytanie – (<i>reading</i>). Pytania mają na celu sprawdzenie poszczególnych umiejętności związanych z rozumieniem czytanego tekstu. Pytania mogą występować jako test wielokrotnego wyboru – czyli tekst a później odpowiedzi do niego (a, b, c, d) czy uzupełnianie tekstu lub zadania typu <i>prawda fałsz</i>. Na tę część przewiduje się 10 pkt.</p> <p>6. zastosowanie struktur leksykalno-gramatycznych: (<i>English in Use</i>) – zadania obejmują uzupełnianie pustych miejsc w tekście na zasadzie własnych odpowiedzi studenta (<i>cloze test</i>), transformacje (<i>sentence transformations</i>) lub uzupełnienie jedną z wielu podanych możliwości (<i>multiple choice test</i>). Innymi zadaniami są np.: korekta błędów, słowotwórstwo, podanie form synonimicznym lub antonimów, zdefiniowanie słów, fraz, idiomów lub, analogicznie, wyjaśnienie</p>

znaczenia ww. za pomocą podania definicji, synonimu, antonimu . Na tę część przewiduje się 20 pkt.

7. słuchanie – (*listening*). Materiał jest odsłuchany dwukrotnie. Zadania do słuchanego tekstu to: wypełnianie luk w formularzu, dopasowanie prawidłowej odpowiedzi, wybranie poprawnej odpowiedzi z podanych, zadania typu prawda lub fałsz itp.

Teksty użyte to np.: dialogi, komunikaty, przemówienia, audycje radiowe, wiadomości na sekretarce. Na tę część przewiduje się 10 pkt.

8. mówienie – (*speaking*). W zadaniu pierwszym student omawia wylosowany przez siebie temat. W zadaniu drugim student omawia i interpretuje wylosowaną fotografię lub obrazek. Student oceniany jest przez komisję. Na tę część przewiduje się 10 pkt.

Ocena z egzaminu jest średnią arytmetyczną z wszystkich części egzaminu i jest obliczana w następujący sposób:

9. ocena bardzo dobra - 100 % -85%
 10. ocena dobra - 84 % - 69%
 11. ocena dostateczna - 68 %- 52%
 12. ocena niedostateczna - 51% i poniżej

IX Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)	120
Przygotowanie się do zajęć	100
Przygotowanie się do egzaminu	20
SUMA	240
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	8

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. English for Nurses, Ewa Donesh-Jeżo, Wydawnictwo Przegląd Lekarski
2. English, for Physiotherapists, materiały do nauki języka angielskiego dla studentów fizjoterapii, Anna Kuciejczyk, Akademia Medyczna w Gdańsku
3. English In Medicine, Joanna Ciecierska, Barbara Jenie, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich
4. English In Medicine, Erach Glendinning, Beverly Holmstrom, Cambridge University Press Nursing 1, Tony Grice, Oxford University Press
5. New English File Pre-Intermediate, Clive Oxenden, Oxford University Press
6. New English File Intermediate, Clive Oxenden, Oxford University Press

Literatura uzupełniająca:

1. Fizjoterapia – Kwartalnik Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii
2. Fizjoterapia Polska
3. Postępy rehabilitacji

Strony internetowe:

15. www.englishmed.com
16. www.medicinemed.com
17. www.medline.com
18. www.physiotherapist.com
19. www.thephysiotherapysite.co.uk
20. www.thelancet.com
21. www.bmj.com

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK 1	K_W13, K_U18, K_U22, K_K01, K_K03, K_K09	C1, C3, C4, C5, C6,	Ćw. 1 - 60	1, 2, 3	1	F, P
EK 2	K_U22, K_K01, K_K09	C2 C3, C4	Ćw. 1 - 60	1, 2, 3	1	F, P
EK 3	K_W13, K_U22, K_K01, K_K03, K_K09	C1, C2, C3, C4, C5, C6,	Ćw. 1 - 60	1, 2, 3	1	F, P
EK 4	K_W13, K_U22, K_K01, K_K03, K_K09	C1, C2, C3, C4, C5, C6,	Ćw. 1 - 60	1, 2, 3	1	F, P
EK 5	K_W13, K_U18, K_U22, K_K01, K_K03, K_K09	C1, C2, C3, C4, C5, C6,	Ćw. 1 - 60	1, 2, 3	1	F, P

EK 6	K_W13, K_W14, K_W15, K_U18, K_U22, K_K01, K_K09	C1, C2, C3, C4, C5, C6,	Ćw. 1 - 60	1, 2, 3	1	F, P
EK 7	K_W14, K_W15, K_U18, K_U22, K_K01, K_K03, K_K09	C1, C2, C3, C4, C5, C6,	Ćw. 1 - 60	1, 2, 3	1	F, P
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						
Na zajęciach rozpoczynających kurs studentom przedstawione są informacje dotyczące wymagań oraz zakresu sprawdzania opanowanych przez nich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasady oceniania i zaliczania kursu w zależności od stopnia opanowania efektu.						
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE						
Informacje o miejscu odbywania się zajęć (budynek/sala) oraz terminu (dzień tygodnia/godzina) – wg harmonogramu zajęć.						

12	KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu / modułu:	Język niemiecki, poziom B2+	
Nazwa angielska:	German Language Course, level B2+	
Kierunek studiów:	Fizjoterapia	
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie	
Profil studiów	Praktyczny	
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych, Zakład Filologii	

Prowadzący przedmiot:		mgr Tomasz Cel				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	-	30	-	30	60	2
2	-	30	-	30	60	2
3	-	30	-	30	60	2
4	-	30	-	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Utrwalenie i rozwijanie umiejętności leksykalnych w czterech sprawnościach językowych, ze szczególnym uwzględnieniem języka medycznego.</p> <p>C2 - Usystematyzowanie wiedzy i rozwijanie umiejętności zastosowania struktur gramatycznych zawartych w treściach programowych.</p> <p>C3 - Doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji w celu poszerzenia wiedzy językowej oraz podniesienia kompetencji komunikacyjnych w zakresie czterech sprawności językowych.</p> <p>C4 – Doskonalenie umiejętności samokształcenia nakierowanej na podnoszenie kompetencji językowych.</p> <p>C5 - Rozwijanie świadomości roli języka obcego w utrzymaniu i rozwoju więzi społecznej na różnych poziomach życia prywatnego i zawodowego.</p> <p>C6 - Poszerzenie wiedzy ogólnej dotyczącej elementów geografii, historii, kultury krajów anglojęzycznych i innych z uwzględnieniem tendencji globalistycznych.</p>						
III Wymagania wstępne w kategoriach wiedzy, umiejętności i innych kompetencji:						
<p>Semestr 3 – znajomość języka niemieckiego na poziomie A2;</p> <p>Semestr 4 – uzyskanie zaliczenia z przedmiotu <i>Język niemiecki</i> w semestrze 3;</p> <p>Semestr 5 – uzyskanie zaliczenia z przedmiotu <i>Język niemiecki</i> w semestrze 4;</p> <p>Semestr 6 – uzyskanie zaliczenia z przedmiotu <i>Język niemiecki</i> w semestrze 5;</p> <p>Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie kursu semestralnego.</p>						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK 1 - Ma uporządkowaną wiedzę leksykalną w przewidzianym obszarze tematycznym (ze szczególnym uwzględnieniem języka medycznego) i potrafi ją wykorzystać w ramach czterech sprawności językowych.</p>						

EK 2 – Student zna zasady tworzenia i stosowania wymaganych struktur gramatycznych, rozumie zasadność ich stosowania, potrafi z nich poprawnie korzystać w zakresie czterech sprawności językowych, a w przypadku błędu dokonać ich korekty.

EK 3 - Student właściwie rozpoznaje, interpretuje, selekcjonuje oraz koryguje informacje pozyskane w

ramach ćwiczeń ze słuchania. Potrafi zrozumieć wybrane, określone w treściach programowych, sytuacje komunikacyjne.

EK 4 - Student rozumienie tekstu czytane w wersjach autentycznych i uproszczonych.

EK 5 – Student potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę leksykalną i gramatyczną do efektywnego podejmowania różnych ról w procesie komunikacyjnym (mówieniu) w typowych sytuacjach życia codziennego i zawodowego stosując zasady poprawnej wymowy i intonacji.

EK 6 – Student potrafi napisać, uzupełnić i skorygować krótki i dłuższy tekst użytkowy stosując zasady ortografii i interpunkcji np. wiadomość, ogłoszenie, notatkę, list prywatny i formalny, mail, relację wydarzeń, opis, formularz informacyjny oraz dokument typu historia choroby.

EK 7 – Student ma umiejętność korzystania z różnorodnych źródeł informacji w języku niemieckim (słowniki, leksykony, internet, prasa, bazy danych) oraz ich dokumentowania.

V Treści programowe:

Forma zajęć: ćwiczenia /wpisać formę zajęć/		Liczba godzin
Ćw. 1, 2, 3	Rola zawodów medycznych i paramedycznych we współczesnym świecie. Charakterystyka wybranych zawodów. Czasowniki opisujące czynności wykonywane przez personel medyczny. Użycie czasu Perfekt.	6
Ćw. 4, 5, 6	Części ciała, narządy, układy: krwionośny, trawienny, nerwowy, oddechowy, mięśniowy, kostny. Opisywanie układów i ich podstawowych funkcji. Gramatyka – rzeczowniki złożone; ćwiczenie poprawnej wymowy.	6
Ćw. 7	Organizacja szpitala. Omówienie zawodu sanitariusza i recepcjonistki. Przyimki miejsca i ruchu (Wechselpräpositionen). Opis i udzielanie informacji na temat lokalizacji oddziałów szpitalnych i personelu.	2
Ćw. 8	Powtórzenie materiału i test sprawdzający z ćwiczeń 1 - 6	2
Ćw. 9, 10	Aparatura medyczna i sprzęt wspomagający niepełnosprawnych (budowa i zasady stosowania). Wynalazki techniczne w medycynie. Czas przeszły prosty Präteritum.	4

Ćw. 11, 12	Procedury przyjęcia do szpitala, udzielania pierwszej pomocy. Pytania o występujące dolegliwości, udzielanie informacji o okolicznościach, w wyniku których pacjent znalazł się w szpitalu. Typowe zwroty i wyrażenia w dokumentacji medycznej. Czasowniki modalne können, müssen, sollen, wollen, dürfen, mögen oraz wissen i möchten.	4
Ćw. 13	Nagłe wypadki; ich przyczyny i skutki. Udzielanie pierwszej pomocy poza szpitalem. Gramatyka – polecenia, nakazy i zakazy. Tryb rozkazujący.	2
Ćw. 14	Powtórzenie materiału z ćwiczeń 9 – 13. Test.	2
Ćw. 15	Prezentacja projektów z sem. 3.	2
Ćw. 16, 17	Mechanizm powstawania bólu, rodzaje i sposoby uśmierzania bólu. Ból jako system obronny organizmu. Fizjoterapia, a usuwanie przyczyn i objawów bólu. Stopień wyższy i najwyższy przymiotników i przysłówków.	4
Ćw. 18, 19, 20	Symptomy charakterystyczne dla wybranych dolegliwości. Funkcja doradcy w infolinii medycznej. Zadawanie pytań i udzielanie odpowiedzi w odniesieniu do przeszłości, teraźniejszości i przyszłości. Czas zaprzeszy Plusquamperfekt.	6
Ćw. 21	Powtórzenie materiału z ćwiczeń 16 - 20. Test.	2
Ćw. 22, 23	Ocena i pomiar zakresu ruchu w stawach kończyn dolnych i górnych – na podstawie literatury fachowej.	4
Ćw. 24, 25, 26	Opieka nad osobami starszymi, rehabilitacja pacjentów w wieku podeszłym. Choroba Alzheimera i Parkinsona. Sprzęt rehabilitacyjny w opiece nad pacjentami starszymi. System opieki nad osobami starszymi w Polsce i na świecie. Czas przyszły Futur I w opisywaniu przyszłości, przewidywań, wyrażania nadziei na przyszłość, składania ofert, próśb, obietnic i zapewnień.	6
Ćw. 27, 28	Poszukiwanie pracy - Analiza ogłoszeń. Formułowanie pisma w sprawie uzyskania dodatkowych informacji dotyczących oferty pracy. Formułowanie listu motywacyjnego i CV.	4
Ćw. 29	Test podsumowujący materiał z ćwiczeń 24 - 26.	2
Ćw. 30	Prezentacja projektów z sem. 4.	

		2
Ćw. 31, 32, 33	Zasady prawidłowego odżywiania się. Grupy produktów spożywczych. Zaburzenia w odżywianiu się i ich konsekwencje – otyłość, bulimia i anoreksja. Diety.	6
Ćw. 34, 35	Rola krwi i krwiodawstwa we współczesnej medycynie. Składniki krwi i budowa serca. Przypomnienie zasad działania układu krążenia. Zabiegi fizjoterapeutyczne stosowane u pacjentów ze schorzeniami układu krążenia. Zdania podrzędnie złożone ze spójnikiem <i>wenn</i> .	4
Ćw. 36	Test podsumowujący materiał z ćwiczeń 31 - 35	2
Ćw. 37	Ćwiczenia gimnastyczne i słownictwo związane z ich wykonywaniem. Polecenia i instrukcje. Przykłady ćwiczeń zaczerpnięte z literatury fachowej i Internetu.	2
Ćw. 38, 39	Opieka paliatywna i jej rola w przypadku pacjentów nieuleczalnie chorych. Obrzędy pogrzebowe zgodne z zasadami różnych religii. Wybrane czasowniki z dopełnieniem przyimkowym (glauben an, denken an, achten auf, hoffen auf, sich vorbereiten auf, warten auf).	4
Ćw. 40, 41	Zasady zachowania higieny w domu, gabinecie zabiegowym i szpitalu. Sytuacje sprzyjające zakażeniom wirusowym i bakteryjnym. Środki i sprzęt służące utrzymaniu czystości (zastosowanie przyimków: gegen, für, ohne, mit, zu)	4
Ćw. 42	Test podsumowujący materiał z ćwiczeń 38 -41	2
Ćw. 43, 44	Objawy schizofrenii i depresji. Rola fizjoterapii w rehabilitacji pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. Stres – przyczyny i sposoby radzenia sobie z objawami stresu. Elementy medycyny niekonwencjonalnej stosowanej w zaburzeniach emocjonalnych. Zdanie okolicznikowe przyczyny.	4
Ćw. 45	Prezentacja projektów z sem. 5,	2
Ćw. 46, 47	Monitorowanie funkcji życiowych pacjenta i forma ich zapisu, dokonywanie pomiarów (badanie tętna, pomiar ciśnienia itd.). Opis czynności wykonywanych przy dokonywaniu pomiarów i badań (np. prześwietleń, rezonansu itd.). Zasady postępowania wobec pacjenta w ataku padaczki. Strona bierna.	4
Ćw. 48, 49	Rodzaje środków farmakologicznych. Zasady i skutki stosowania. Epidemie XX i XXI wieku. Użycie przysłówków: zuerst, dann, danach, schließlich.	4

Ćw. 50, 51	Terapie alternatywne i wspomagające (akupunktura, refleksoterapia, reiki, dogoterapia, hipnoterapia, homeopatia, ziołolecznictwo) – historia, pochodzenie i zastosowanie. Formułowanie listu mailowego nieformalnego z poradą.	4
Ćw. 52	Test podsumowujący materiał z ćwiczeń 46 - 51.	2
Ćw. 53, 54	Ćwiczenia typu pilates, callanetic, yoga w utrzymaniu sprawności fizycznej w każdym wieku. Zadanie typu brainstorming – gromadzenie słownictwa związanego z wykonywaniem ćwiczeń. Praca ze słownikiem jedno- i dwujęzycznym. Wyszukiwanie informacji w Internecie.	4
Ćw. 55, 56	Sport (dyscypliny olimpijskie, sporty letnie i zimowe, sporty ekstremalne). Reguły uczestnictwa. Kontuzje i urazy, sposoby ich leczenia.	4
Ćw. 57	Podróże służbowe, delegacje i konferencje. Sytuacje na lotnisku, rezerwacja miejsca w hotelu, pytanie o drogę, dialogi w restauracji/kawiarni itd. Pisanie sprawozdania.	2
Ćw. 58	Hi-tech w medycynie. Najnowsze światowe osiągnięcia techniki i ich zastosowanie w diagnostyce i technikach fizjoterapeutycznych.	2
Ćw. 59	Biografie znanych postaci związanych z medycyną. Przypadki niezwykłych schorzeń i sposobów ich leczenia. Wkład niemieckich uczonych w rozwój medycyny. Przegląd wiadomości medycznych on-line. Test z ćwiczeń 55 i 56.	2
Ćw. 60	Prezentacje projektów z sem. 6.	2
Suma godzin		120
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Tablica szkolna, podręczniki, ćwiczenie i teksty przedmiotowo-metodyczne, fotografie, rysunki i ilustracje, słowniki, leksykony.	
2.	Wykresy, diagramy, foliogramy, przeźrocza, nagrania magnetofonowe, nagrania MP3, nagrania radiowe i telewizyjne, audycje radiowe.	
3.	Urządzenia interkomunikacyjne (tablica interaktywna, rzutnik multimedialny), Internet, multimedialne programy komputerowe	
VII Metody dydaktyczne		

1.	Metoda ekspozycyjno - interakcyjna – elementy różnych metod zależnie od potrzeb, np. dyskusja, dryl, kooperacja uczniów, rozmowa S i S oraz S i N, projekt, burza mózgów, analiza i interpretacja tekstów źródłowych.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1 /sem. 3 / sem. 4 / sem. 5 / sem. 6	<p>Sem. 3 / Sem. 4</p> <p>Testy pisemne sprawdzające umiejętności leksykalne, gramatyczne, czytanie i słuchanie ze zrozumieniem na poziomie A2: testy wielokrotnego wyboru, test typu prawda/fałsz, uzupełnianie tekstu słowami i zwrotami, transformacje zdań (np. układanie pytań), podawanie synonimów lub antonimów słów, korekta błędów, ćwiczenia słowotwórcze (np. podawanie przymiotnika pochodzącego od danego rzeczownika), tłumaczenia wyrazów w kontekście na język niemiecki.</p> <p>Sem. 5</p> <p>Testy pisemne sprawdzające umiejętności leksykalne, gramatyczne, czytanie i słuchanie ze zrozumieniem na poziomie B1: testy wielokrotnego wyboru, test typu prawda/fałsz, uzupełnianie tekstu słowami i zwrotami, transformacje zdań (np. układanie pytań, tworzenie strony biernej), podawanie synonimów lub antonimów słów, korekta błędów, ćwiczenia słowotwórcze (np. podawanie przymiotnika pochodzącego od danego rzeczownika), definiowanie słów i fraz, tłumaczenia wyrazów w kontekście na język niemiecki.</p> <p>Sem. 6</p> <p>Testy pisemne sprawdzające umiejętności leksykalne, gramatyczne, czytanie i słuchanie ze zrozumieniem na poziomie B2: testy wielokrotnego wyboru, test typu prawda/fałsz, uzupełnianie tekstu słowami i zwrotami, transformacje zdań (np. układanie pytań, tworzenie strony biernej), podawanie synonimów lub antonimów słów, korekta błędów, ćwiczenia słowotwórcze (np. podawanie przymiotnika pochodzącego od danego rzeczownika), definiowanie słów i fraz, tłumaczenia wyrazów w kontekście na język niemiecki.</p>
P1 / sem.3 / sem. 4 / sem. 5 / sem. 6	<p>Projekt indywidualny lub w parach.</p> <p>Sem. 3</p> <p>Projekt pt.: <i>Zasady bezpieczeństwa</i>. Student przygotowuje w formie pisemnej zestaw rad określających, czego unikać i jak przygotować otoczenie dla np. małego dziecka lub osoby niepełnosprawnej, aby zachować zasady bezpieczeństwa (w domu, na ulicy, w pracy itd.) Praca powinna liczyć minimum 200 słów. Student ustnie prezentuje wybrane części pracy i potrafi odpowiedzieć na związane z nią pytania.</p>

	<p>Sem. 4</p> <p>Projekt pt. <i>Wywiad</i>, polegający na przeprowadzeniu w języku polskim wywiadu z osobą ze środowiska zawodowego i przetłumaczeniu go na język niemiecki. Wywiad powinien zawierać co najmniej 10 pytań oraz informację o osobie pytanej (minimum 5 zdań). Student potrafi zaprezentować wyniki wywiadu ustnie w języku niemieckim.</p> <p>Sem. 5</p> <p>Projekt pt. <i>Diety</i>. Student przygotowuje jadłospisy dla 3 wybranych grup ludzi np. sportowców, dorastających dzieci, osób z niedowagą, osób z nadwagą, osób z cukrzycą. Opis powinien zawierać informację uzasadniającą wybór produktów. Praca powinna liczyć minimum 200 słów. Student ustnie prezentuje wybrane części pracy i potrafi odpowiedzieć na związane z nią pytania.</p> <p>Sem. 6</p> <p>Projekt pt. <i>Artykuły z dziedziny zawodowej</i>, polegający na przeczytaniu 2 artykułów lub fragmentów książek dotyczących dziedziny studiów studenta.</p> <p>Każdy z artykułów powinien mieć objętość co najmniej 1000 słów. Student streszcza każdy z artykułów i prezentuje ustnie wybrany przez siebie artykuł.</p> <p>Kryteria oceny:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) język, styl, kompozycja (0 - 5 punktów) b) strona merytoryczna (0 – 5 punktów) c) kreatywność (0 – 5 punktów) d) umiejętność prezentacji ustnej (0 - 5 punktów). <p>Przeliczenie punktów na oceny wygląda następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> od 0 do 11 punktów – niedostateczny od 12 do 14 punktów – dostateczny od 15 do 17 punktów – dobry od 18 do 20 punktów – bardzo dobry
<p>P2. / sem. 6</p>	<p>Egzamin sprawdzający wiedzę, umiejętności i kompetencje personalno – społeczne z całego przedmiotu.</p>

Egzamin składa się ze sprawdzenia poziomu kompetencji następujących umiejętności:

13. czytanie – *Lesen*. Pytania mają na celu sprawdzenie poszczególnych umiejętności związanych z rozumieniem czytanego tekstu. Pytania mogą występować jako test wielokrotnego wyboru – czyli tekst a później odpowiedzi do niego (a, b, c, d) czy uzupełnianie tekstu lub zadania typu *prawda/fałsz*. Na tę część przewiduje się 10 pkt.
14. zastosowanie struktur leksykalno-gramatycznych: – zadania obejmują uzupełnianie pustych miejsc w tekście na zasadzie własnych odpowiedzi studenta, transformacje lub uzupełnienie jedną z wielu podanych możliwości. Innymi zadaniami są np.: korekta błędów, słowotwórstwo, podanie form synonimicznym lub antonimów, zdefiniowanie słów, fraz, idiomów lub, analogicznie, wyjaśnienie znaczenia ww. za pomocą podania definicji, synonimu, antonimu. Na tę część przewiduje się 20 pkt.
15. słuchanie – *Hören*. Materiał jest odsłuchany dwukrotnie. Zadania do słuchanego tekstu to: wypełnianie luk w formularzu, dopasowanie prawidłowej odpowiedzi, wybranie poprawnej odpowiedzi z podanych, zadania typu prawda lub fałsz itp.

Teksty użyte to np.: dialogi, komunikaty, przemówienia, audycje radiowe, wiadomości na sekretarce, instrukcje. Na tę część przewiduje się 10 pkt.

16. mówienie – *Sprechen*. W zadaniu pierwszym student omawia wylosowany przez siebie temat. W zadaniu drugim student omawia i interpretuje wylosowaną fotografię lub obrazek. Student oceniany jest przez komisję. Na tę część przewiduje się 10 pkt.

Ocena z egzaminu jest średnią arytmetyczną z wszystkich części egzaminu i jest obliczana w następujący sposób:

17. ocena bardzo dobra - 100 % -85%
18. ocena dobra - 84 % - 69%
19. ocena dostateczna - 68 %- 52%
20. ocena niedostateczna - 51% i poniżej

IX Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)	120
Przygotowanie się do zajęć	100
Przygotowanie się do egzaminu	20
SUMA	240

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU

8

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

7. U. Firnhaber-Sensen, M.Rodi, *Deutsch im Krankenhaus*, wyd. Langenscheidt 2009,
8. Susanne Reimann von Urban, *Grundlagenwissen für Physiotherapeuten und Masseur*, wyd. Urban & Fischer Verlag/Elsevier GmbH 2007,
9. Gisela Ebelt-Paprotny, Roman Preis von Urban, *Leitfaden Physiotherapie*, wyd. Fischer Verlag/Elsevier GmbH 2012
10. Romana Kandioler, *Erste Hilfe: Ein Lehrbuch für Pflege- und Gesundheitsberufe*, wyd. Facultas Universitätsverlag
11. Lexikon: *Fachbegriffe Physiotherapie*, wyd. Bildungsverlag Eins GmbH

Literatura uzupełniająca:

1. Carolyn Kisner, Lynn Allen Colby und Michael Steffens von Thieme, *Grundlagen der Physiotherapie*, wyd. Stuttgart 2010

Czasopisma fachowe:

1. Fizjoterapia – Kwartalnik Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii
2. Fizjoterapia Polska
3. Postępy rehabilitacji

Internet:

<http://portalwiedzy.onet.pl/1221520,artykul.html>

22. <http://www.berufe.tv/BA/ausbildung/?filmID=1000230>

23. <http://www.youtube.com/watch?v=bthCLa90xmY>

24. <https://www.youtube.com/watch?v=Qo5rir63lnI>

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
--------------------	---	-----------------	-------------------	-----------------------	--------------------	--------------

EK 1	K_W13,K_U18, K_U22, K_K01, K_K03,K_K09	C1, C3, C4, C5, C6,	Ćw. 1 - 60	1, 2, 3	1	F, P
EK 2	K_U22, K_K01, K_K09	C2 C3, C4	Ćw. 1 - 60	1, 2, 3	1	F, P
EK 3	K_W13, K_U22, K_K01, K_K03, K_K09	C1, C2, C3, C4, C5, C6,	Ćw. 1 - 60	1, 2, 3	1	F, P
EK 4	K_W13, K_U22, K_K01, K_K03, K_K09	C1, C2, C3, C4, C5, C6,	Ćw. 1 - 60	1, 2, 3	1	F, P
EK 5	K_W13, K_U18, K_U22, K_K01, K_K03, K_K09	C1, C2, C3, C4, C5, C6,	Ćw. 1 - 60	1, 2, 3	1	F, P
EK 6	K_W13, K_W14, K_W15, K_U18, K_U22, K_K01, K_K09	C1, C2, C3, C4, C5, C6,	Ćw. 1 - 60	1, 2, 3	1	F, P
EK 7	K_W14, K_W15, K_U18, K_U22, K_K01, K_K03, K_K09	C1, C2, C3, C4, C5, C6,	Ćw. 1 - 60	1, 2, 3	1	F, P
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						
Na zajęciach rozpoczynających kurs studentom przedstawione są informacje dotyczące wymagań oraz zakresu sprawdzania opanowanych przez nich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasady oceniania i zaliczania kursu w zależności od stopnia opanowania efektu.						
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE						
5. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć 6. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina) 7. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce) 8. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)						

13	KARTA PRZEDMIOTU
Nazwa przedmiotu/modułu:	Wychowanie fizyczne

Nazwa angielska:	Physical Education					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Wychowania Fizycznego					
Prowadzący przedmiot:	mgr Małgorzata Rybarczyk-Rokita					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	-	30	-	-	30	-
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Dbłość o bezpieczeństwo swoje i współwiczących. Zapoznanie ze znaczeniem ruchu w życiu człowieka sprawnego i niepełnosprawnego.</p> <p>C2 – Utrzymywanie możliwie najwyższego poziomu sprawności fizycznej.</p> <p>C3 – Stosowanie różnych form aktywności ruchowej (rekreacyjnej, sportowej).</p> <p>C4 – Opanowanie umiejętności samodoskonalenia sprawności motorycznej.</p> <p>C5 – Gromadzenie i korzystanie z literatury przedmiotu.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Zna podstawowe zasady asekuracji i samoasekuracji. Stosuje je podczas wykonywanych ćwiczeń. Potrafi współdziałać w zespole.</p> <p>EK2 - Rozumie terminologię i przepisy w zakresie obowiązujących dyscyplin sportowych, posiada podstawowe umiejętności ruchowe. Jest odpowiedzialny za współwiczących.</p> <p>EK3 - Dysponuje wiedzą w zakresie struktury motoryczności człowieka, potrafi doskonalić własne zdolności motoryczne. Zna przepisy gry, potrafi sędziować i ma poczucie obiektywizmu.</p> <p>EK4 - Zna różne formy aktywności ruchowej. Podnosi własną ogólną wydolność fizyczną. Posiada umiejętności organizacyjne.</p> <p>EK5 - Ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą walorów aktywności ruchowej oraz skutków ubocznych dla zdrowia pacjenta. Na podstawie literatury potrafi wykorzystać nowości w przygotowaniu się do zajęć. Wykazuje dużą zdolność empatii.</p>						

V Treści programowe		
Forma zajęć: Ćwiczenia – semestr 1		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Podstawowe prawa i obowiązki na zajęciach wf . Zasady bezpieczeństwa , asekuracja i samoasekuracja..	2
Ćw2-4	Ćwiczenia kształtujące i manipulacyjne z przybarami	6
Ćw5-7	Ćwiczenia zwinnościowo-akrobatyczne – układy ćw. wolnych	6
Ćw8-10	Ćwiczenia na przyrządach: skok rozkroczny przez kozła. Skok odwrotny , zawrotny na skrzyni. Ćw. równoważne na ławeczkach	6
Ćw11-13	Wykorzystanie różnorodnych form gimnastyki do poprawy ogólnej sprawności	6
Ćw14	Ćwiczenia rytmiczno-taneczne	2
Ćw15	Test sprawności fizycznej. Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych na zajęciach.	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Przybory i przyrządy gimnastyczne	
2.	Piłki siatkowe i koszykowe	
3.	Testy sprawnościowe	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
2.	Rozwijanie umiejętności poprzez pokaz, ćwiczenia, inscenizacje.	
3.	Pokaz. Instruktaż.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Początkowa sprawność studenta	
F2	Umiejętności gry w piłkę siatkową	
F3	Umiejętności gry w piłkę koszykową	
P1	Test sprawności ogólnej	
P2	Sprawdzian techniki gry w piłkę siatkową i koszykową	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności

Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	30					
SUMA	30					
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	-					
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Z. Szelest S. Sulisz – <i>Lekkoatletyka. Zbiór ćwiczeń ogólnych i specjalnych</i>, Warszawa 1985 2. Z. Zatyrcz L. Piasecki: <i>Piłka siatkowa</i>. Szczecin 2000 3. L. Łatyszkiewicz pr. zb. <i>Piłka ręczna, koszykówka, piłka siatkowa</i>. Warszawa 1999 						
Literatura uzupełniająca:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. J. Marciniak: <i>Zbiór ćwiczeń koordynacyjnych i gibkościowych</i> Warszawa 1998 2. H. Skrobański A. Wieczorek : <i>Przewodnik do ćwiczeń z piłki siatkowej</i>. Poznań 1995 3.T. Seweryniak: <i>Siatkówka plażowa. Działania graczy i współzawodnictwo</i>. Wrocław 2008 						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W09 K_U16 K_K12	C1	Ćw.1 Ćw.3 Ćw.4	1	1, 2, 3	F1, F3, F4, F6, P1
EK2	K_W09 K_U16 K_K12	C2	Ćw.2-5	1,2	1, 2, 3	F1, F2, F3, F5, P2
EK3	K_W09 K_U15 K_K04	C2,C3	Ćw.3-6	1,2	2, 3	F1, F2, F3, F5, P2
EK4	K_W09 K_U16 K_K04	C4	Ćw.1 Ćw.3 Ćw.4 Ćw.5	1,2	1, 2, 3	F1, F2, F3, F5, P2

EK5	K_W09 K_U03 K_K04	C5	Ćw.1-6	1,2,3	1, 2, 3	F1, F2, F3, F5, P2
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						
Test sprawności ogólnej						
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE						
<p>9. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć</p> <p>10. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)</p> <p>11. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)</p> <p>12. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)</p>						

14	KARTA PRZEDMIOTU					
Nazwa przedmiotu/modułu:	Psychologia (psychologia ogólna, psychologia kliniczna, psychoterapia, komunikacja interpersonalna)					
Nazwa angielska:	Psychology (general psychology, clinical psychology, psychotherapy, interpersonal communication)					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	Praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych, Zakład Pedagogiki					
Prowadzący przedmiot:	dr Janusz Grasza					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	15	15	-	30	60	2
2		15		15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 –Wyposażenie studenta w wiedzę z podstawowych pojęć psychologii klinicznej, psychologii rehabilitacji, psychoterapii oraz mechanizmów rozpoznawania i interpretowania problemów psychologicznych u człowieka.</p> <p>C2 – Opanowanie wiedzy na temat psychologicznych uwarunkowań pracy z osobami niepełnosprawnymi.</p> <p>C3 – Kształtowanie umiejętności posługiwania się systemami klasyfikacyjnymi ICD-10 i DSM- IV oraz definiowania i rozróżniania pojęcia choroby psychicznej i zaburzenia psychicznego.</p> <p>C4- Kształtowanie postawy okazywania szacunku wobec pacjenta i rozwijania wrażliwości w relacji pacjent- terapeuta.</p> <p>C5-Kształtowanie postawy polegającej na efektywnym rozwiązywaniu najczęstszych problemów związanych z wykonywaniem zawodu.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Znajomość zagadnień z psychologii ogólnej.						

IV Oczekiwane efekty kształcenia		
EK1 –Student ma wiedzę z podstawowych pojęć psychologii klinicznej, psychologii rehabilitacji, psychoterapii oraz zna mechanizmy rozpoznawania i interpretowania problemów psychologicznych u człowieka.		
EK2 – Student ma wiedzę na temat psychologicznych uwarunkowań pracy z osobami niepełnosprawnymi.		
EK3 – Student posiada umiejętności posługiwania się systemami klasyfikacyjnymi ICD-10 i DSM- IV oraz definiowania i rozróżniania pojęcia choroby psychicznej i zaburzenia psychicznego.		
EK4 – Student ma świadomość przyjmowania postawy okazywania szacunku wobec pacjenta i wrażliwości w relacji pacjent- terapeuta.		
EK5 - Student potrafi rozwiązywać najczęstsze problemy związane z wykonywaniem zawodu.		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
Wyk1	Psychologia kliniczna jako nauka. Przedmiot, cel oraz metody psychologii klinicznej. Psychopatologia. Główne szkoły, nurty i podejścia do zaburzeń psychicznych oraz ich przedstawiciele.	2
Wyk2	Kategoryzacja zaburzeń psychicznych wg klasyfikatorów DSM-IV oraz ICD-10 . Zaburzenia rozwojowe i upośledzenia. Patogeneza i leczenie.	2
Wyk3	Zaburzenia kognitywne, emocjonalne i behawioralne oraz uzależnienia. Patogeneza i leczenie. Zaburzenia osobowości. Patogeneza i leczenie.	2
Wyk4	Choroby psychiczne i inne zaburzenia oraz dewiacje. Patogeneza i leczenie. Psychologia rewalidacyjna i rehabilitacji. Problemy psychologiczne osób niepełnosprawnych i dysfunkcyjnych.	2
Wyk5	Wpływ choroby na stan psychiczny pacjenta. Przyczyny zmiany stanu psychicznego pacjenta, typy reakcji na chorobę. Podstawowe rodzaje pomocy psychologicznej i ogólna charakterystyka rodzajów pomocy udzielanych przez psychologa klinicznego.	2
Wyk6	Psychoterapia. Historia, nurty, szkoły, zjawiska, techniki i specyficzne problem badawcze. Ogólna charakterystyka przebiegu procesu psychoterapii. Psychoterapia dynamiczna. Czynniki leczące w psychoanalizie i neopsychoanalizie. Podejście systemowe. Szkoła komunikacyjna.	2
Wyk7	Podejście humanistyczno-egzystencjalne. Psychoterapia skoncentrowana na kliencie. Psychoterapia Gestalt. Logoterapia Frankla. Terapia poznawczo-behawioralna. Czynniki leczące oraz specyficzne i niespecyficzne w psychoterapii poznawczo-behawioralnej.	2

Wyk8	Eklektyczne i integracyjne ujęcie psychoterapii. Problemy etyczne w psychoterapii.	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Psychologiczne uwarunkowania podatności na choroby. Wpływ choroby na stan psychiczny pacjenta. Przyczyny zmiany stanu psychicznego pacjenta, typy reakcji na chorobę-przykłady. Rola psychologa i psychologii w pracy fizjoterapeuty - miejsce psychologa w zespole medycznym i jego rola w procesie leczenia chorych somatycznie, rola psychologii w rehabilitacji	3
Ćw2	Wpływ wybranych czynników osobowościowych na odbiór sytuacji choroby: odporność psychiczna (jej rodzaje, uwarunkowania, czynniki obniżające i podwyższające), dojrzałość osobowościowa, analiza przypadków. Uwarunkowania psychologicznego funkcjonowania osoby niepełnosprawnej: frustracja potrzeb, ból i lęk, napięcie emocjonalne, zmiany w spostrzeganiu własnej osoby, kryzysy egzystencjalne. Pomoc psychologiczna w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych - holistyczne ujmowanie człowieka w zdrowiu i chorobie, pomoc jako zachowanie prospołeczne, relacja pomagania i jej elementy, zakres oddziaływań psychologicznych, status psychologii zdrowia, pojęcie zdrowia i choroby w psychologii, zaburzenie życia psychicznego jako konsekwencja choroby somatycznej.	3
Ćw3	Wsparcie i przykłady rozmów psychologicznych z pacjentem niepełnosprawnym i jego bliskimi. Trening kognytywny i optymistyczny styl atrybucji w leczeniu osób niepełnosprawnych. Błędy jatrogenne: rodzaje, przyczyny, następstwa. Metody poznawania człowieka - zasady wnioskowania psychologicznego, zachowanie i samoobserwacja, rozmowa i dokumenty, jako źródło informacji o najważniejszych wyznacznikach aktywności człowieka, zasady prowadzenia rozmowy psychologicznej i omawiania tematów trudnych, w tym reakcji człowieka na chorobę, sztuka prowadzenia rozmowy z pacjentem, eksperymenty w psychologii, zasady tworzenia arkusza obserwacyjnego i ankiety dla potrzeb fizjoterapeuty w codziennej praktyce, sporządzania wstępnej diagnozy i dokonywania interpretacji zachowania człowieka.	3
Ćw4	Zaburzenia psychosomatyczne: ogólna charakterystyka, podział, etiopatogeneza, wpływ osobowości, podejście psychosomatyczne do pacjenta. Zaburzenia afektywne jako konsekwencja długotrwałej choroby somatycznej: nerwica, depresja. Analiza przypadków. Procesy poznawcze - psychologia wrażeń zmysłowych, prawidłowości i wyznaczniki postrzegania, specyfika postrzegania społecznego, obszary	3

	psychologii poznawczej, rozpoznawanie obrazów, wyobrażeniowa reprezentacja rzeczywistości, pamięć i uczenie się, czynniki wpływające na proces uczenia się, uwaga i kontrola poznawcza, myślenie, rozumowanie i rozwiązywanie problemów.	
Ćw5	Zaburzona osobowość jako efekt choroby somatycznej (homilopatia), organicznego uszkodzenia mózgu (zaburzenia organiczne), kazuistyka. Problemy psychiatryczne w konsekwencji bólu przewlekłego: zaburzenia lękowe, depresja, zaburzenia adaptacyjne, zespół stresu pourazowego, uzależnienia, kazuistyka- analiza przypadków. Procesy emocjonalno-motywacyjne - powstawanie emocji, właściwości emocji i uczuć, ekspresja emocjonalna, emocje w sytuacjach społecznych, zaburzenia procesów emocjonalnych, źródła i właściwości motywacji, motywacja społeczna, regulacyjna rola procesów emocjonalno-motywacyjnych.	3
Ćw6	Podstawowe rodzaje pomocy psychologicznej i ogólna charakterystyka rodzajów pomocy udzielanych przez psychologa klinicznego. Psychoterapia grupowa: grupa otwarta, zamknięta, grupa wsparcia, grupa treningowa. Rozwój psychomotoryczny i podstawowe, sposoby jego oceny -zmiany ilościowe i jakościowe w rozwoju, kryteria podziału życia człowieka na etapy, ery rozwoju człowieka, okresy stabilne i kryzysowe, znaczenie poszczególnych etapów, rozwój fizyczny i umiejętności motoryczne, rozwój percepcyjny, etapy motorycznego rozwoju niemowlęcia, faza noworodka, rozwój procesów poznawczych, rozwój społeczny i rozwój osobowości.	3
Ćw7	Wybrane zagadnienia terapii behawioralnej: desensytyzacja, awersyjne przewarunkowanie, metody warunkowania sprawczego. Człowiek i choroba, podstawowe reakcje na chorobę - ocena sytuacji choroby, psychologiczne uwarunkowania podatności na chorobę, sposoby radzenia sobie z chorobą, dojrzałość systemu emocjonalnego odpowiedzialnego za organizację zachowania w sytuacjach nietypowych, akceptacja, frustracja, mechanizmy obronne, rodzina w sytuacji choroby.	3
Ćw8	Terapia poznawczo-behawioralna: główne zasady, zastosowanie na przykładzie leczenia bólu, lęku i uzależnień. Psychologiczne aspekty i konsekwencje niektórych chorób - osobowościowe sytuacyjne czynniki ryzyka choroby, psychologiczne czynniki ryzyka choroby wieńcowej, psychologiczne koncepcje W.Z.A, stres i radzenie sobie ze stresem, psychologiczne aspekty stresu, teorie stresu psychologicznego, fazy reakcji na stres, osobowość a radzenie sobie ze stresem, kontrolowanie stresu, poziomy interwencji w sytuacji stresu, zasoby osobiste w radzeniu sobie ze stresem.	3
Ćw9	Psychologiczne wsparcie procesu rehabilitacji. Trening mentalny, techniki wizualizacyjne i medytacyjnej.	3

	Psychologiczne aspekty osób niepełnosprawnych - schemat myślenia psychologicznego o funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych, główne problemy psychologiczne wynikające z niepełnosprawności, zmiany osobowości pod wpływem uszkodzenia ciała, strefa utraconego rozwoju, strategie radzenia sobie z niepełnosprawnością, psychologia osoby niepełnosprawnej, reakcje emocjonalne i poznawcze na uszkodzenie ciała, zaprzeczenie jako regulator stanu świadomości. akceptacja siebie przez osoby niepełnosprawne, podstawowe zadania psychologa rehabilitacji, stan psychiczny i zachowanie się dziecka niepełnosprawnego.	
Ćw10	Prawidłowe i zaburzone relacje pacjent – fizjoterapeuta, problemy etyczne w niesieniu wsparcia psychologicznego. Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas kursu.	3
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny.	
2.	Skale , testy do oceny zaburzeń psychicznych.	
3.	Plansze.	
4.	Filmy szkoleniowe.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Pokaz z objaśnieniem. Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
3.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
4.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
5.	Metoda analizy przypadków.	
6.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kontrola obecności.	
F2	Kolokwium cząstkowe i końcowe-wykład.	
F3	Odpowiedź ustna.	
F4	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.	
P1	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3	
P2	Wykład suma ocen F1+F2	
IX Obciążenie pracą studenta		

Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	45
Przygotowanie się do kolokwium	15
Przygotowanie się do laboratorium oraz studiowanie materiału źródłowego	30
SUMA	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	3

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Grzesiuk L.(red.). Psychoterapia. Szkoły, zjawiska, techniki i specyficzne problemy., PWN ,Warszawa. 2002.
2. Grzesiuk L., Suszek H. (red.). Psychoterapia. Integracja .Podręcznik akademicki. Wyd. Psychologii i Kultury ENETEIA ,Warszawa. 2010
3. Cierpiałkowska L. (red.): Psychologia zaburzeń osobowości. Wybrane zagadnienia. UAM, Poznań 2004.
4. Grzesiuk L. (red.): Psychoterapia. T. 1-3, ENETEIA, Warszawa 2005.
5. Millon T., Davis R.: Zaburzenia osobowości we współczesnym świecie. IPZ, Warszawa 2005.

Literatura uzupełniająca:

1. Dolińska-Zygmunt G.. Psychologiczne uwarunkowania podatności na choroby (w:)Podstawy psychologii zdrowia. (red. G. Dolińska- Zygmunt).Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław. 2001
2. Jankowski K. Gierus J. (red.) Człowiek chory. Aspekty biopsychospołeczne. Tom 1-4
3. Centrum Psychologii i Pomocy Psychologicznej, Lublin. 2009.
4. Sęk H.: Wprowadzenie do psychologii klinicznej. WN Scholar, Warszawa 2001.
5. Sęk H. (red.): Psychologia kliniczna. T. 1-2, WN PWN, Warszawa 2005.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W08,	C1	Wyk 1–Wyk3	1, 2,3,4	1, 2, 3,4	F2, F3, F4, P2

			ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4,			
EK2	K_W05, K_W10, K_W11,	C2	Wyk 4–Wyk5 ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9,ĆW.10	1, 2,3,4	1, 2, 3,4	F1, F2, F3, F4, P1
EK3	K_W05, K_W06, K_U01, K_U05, K_U06, K_U08	C3	Wyk 2–Wyk8 ĆW3, ĆW.4,	1, 2,3,4	2, 3, 4, 5, 6	F1, F3, F4, P1,P2
EK4	K_U03, K_U05, K_U06, K_U08, K_U11, K_K07,	C4, C5	Wyk2-Wyk5, ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9,ĆW.10	1, 2, 3, 4	4, 5, 6	F1, F4,
EK5	K_U03, K_U05, K_U06, K_U08, K_U11, K_K07,	C4, C5	Wyk2-Wyk5, ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9,ĆW.10	1, 2, 3, 4	4, 5, 6	F1, F4, P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium cząstkowego i końcowego (ocena wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych).

Kryteria oceny testów :

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%.

Liczba uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Odpowiedź ustna (ocena wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych).

Uwzględniano następujące kryteria:

1. Prawdliwość udzielenia teoretycznej odpowiedzi na wybrane pytanie tematycznie związane z danym problemem 1-5 pkt- ocena wiedzy.
2. Praktyczne zaprezentowanie danego problemu zawartego w danym pytaniu, uwzględniające dobór metod, testów, skal, procedur i zasad adekwatnych do problemu 1-5 pkt.- ocena umiejętności.
3. Zgodność postawy z przyjętymi zasadami etyki zawodowej 1-5 pkt.

Skala ocen:

- poniżej 8,5 pkt- student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0
- od 8,5 pkt - 9,5 pkt- student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;
- od 10 pkt -11,5 pkt- student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;
- od 12 pkt-13 pkt- student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;
- od 13,5pkt-14pkt - student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;
- od od 14,5pkt-15pkt- student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

19. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
20. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
21. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
22. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

Nazwa przedmiotu/modułu:	Pedagogika (pedagogika ogólna, pedagogika specjalna)					
Nazwa angielska:	Pedagogy (general pedagogy, special education)					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr Irena Bartusiak					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
2	15	15	-	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Poznanie celów i zasad pedagogiki specjalnej oraz jej współczesnych koncepcji.</p> <p>C2 – Rozpoznawanie i opisywanie najważniejszych problemów niepełnosprawności oraz pomocy osobom niepełnosprawnym.</p> <p>C3 – Poznanie zasad i form terapii w różnych typach zaburzeń i niepełnosprawności w rozwoju.</p> <p>C4 – Przygotowanie do pełnienia zadań pedagogicznych w działalności zawodowej fizjoterapeuty.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Potrafi scharakteryzować współczesne teorie i koncepcje pedagogiki specjalnej.</p> <p style="padding-left: 40px;">Definiuje i objaśnia podstawowe pojęcia dotyczące niepełnosprawności oraz określa zasady i cele pedagogiki specjalnej. Zna i rozumie objawy i przyczyny wybranych zaburzeń w podstawowych jednostkach chorobowych.</p> <p>EK2 - Potrafi rozpoznać objawy najważniejszych niepełnosprawności oraz wskazać ich podstawowe przyczyny.</p> <p>EK3 - Potrafi wykorzystać optymalną metodę terapeutyczną w określonym przypadku niepełnosprawności.</p> <p>EK4 - Przyjmuje aktywną postawę w propagowaniu edukacji włączającej, podejmuje działania przeciw postawom dyskryminacji i wykluczania osób z niepełnosprawnością. Jest przygotowany do rozpowszechniania wiedzy w zakresie różnych metod profilaktyki, terapii i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin.</p>						

V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykłady		Liczba godzin
W1	Współczesne teorie pedagogiki specjalnej i jej alternatywne koncepcje.	2
W2	Cele, zasady i zadania pedagogiki specjalnej – miejsce pedagogiki specjalnej w systemie nauk.	2
W3	Etiopatogeneza zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych. Analiza i wybrane metody usprawniania dzieci z deficytami OUN.	4
W4	Problematyka funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w społeczeństwie – organizacja szkolnictwa, formy kształcenia, możliwości zatrudniania.	2
W5	Integracja osób z niepełnosprawnością ze społeczeństwem. Edukacja włączającej, jako droga do empowermentu osób z niepełnosprawnością .	2
W6	Seksualność dorosłych osób z niepełnosprawnością.	2
W7	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas kursu.	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia		
Ćw.1	Podstawowe pojęcia pedagogiki w ujęciu tradycyjnym i współczesnym – mapa pojęć . Charakterystyka podstawowych pojęć oraz subdyscyplin pedagogiki specjalnej. Kryteria klasyfikacyjne niepełnosprawności.	2
Ćw.2	Aksjologiczne i teleologiczne podstawy wychowania - otwarte i ukryte założenia. Usprawnianie dzieci z zaburzeniami funkcji percepcyjno-motorycznych w dysleksji, dysgrafii, dyskalkulii, dysmuzji.	2
Ćw.3	Środowiskowe determinanty socjalizacji dzieci i młodzieży – główne czynniki i mechanizmy socjalizacyjne. Wybrane metody pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną.	2
Ćw.4	Metody, zasady i środki wychowania – analiza i projektowanie działań wychowawczych fizjoterapeuty. Autystyczne spektrum zaburzeń- charakterystyka symptomów oraz stosowanych metod terapeutycznych.	2
Ćw.5	Rodzaje oraz przyczyny zaburzeń zachowania jako egzo- i endogenne uwarunkowania problemów wychowawczych. Usprawnianie dzieci z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej i deficytem uwagi (ADHD).	2
Ćw.6	Typowe błędy wychowawcze – przyczyny, skutki. Analiza podstawowych metod terapeutycznych: psychomotoryka, Metoda Dobrego Startu, Frostig, Metoda Integracji Sensorycznej, alternatywne formy terapii.	2

Ćw.7	Wypalenie zawodowe – źródła, symptomy i znaczenie procesu autodestrukcji w pracy fizjoterapeuty.	2
Ćw.8	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas kursu.	1
	Suma godzin	15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, filmy	
2.	Teksty źródłowe	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pogadanka	
2.	Dyskusja	
3.	Praca z literaturą przedmiotu	
4.	Projekt pisemny	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Rozmowa – ustne sprawdzanie wiadomości i umiejętności	
F2	Przygotowanie prezentacji multimedialnej na wybrany temat programowy	
F3	Karty pracy studenta	
P1	Zaliczenie na ocenę. Pisemny sprawdzian standaryzowany	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)		30
Przygotowanie studenta do zajęć – studiowanie literatury przedmiotu		10
Przygotowanie prezentacji multimedialnej na wybrany temat programowy		5
Przygotowywanie materiałów do dyskusji		5
Przygotowanie się do sprawdzianu obejmującego problematykę wykładów i ćwiczeń		10
SUMA		60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca		

Literatura podstawowa:

1. Dykcik Wł., Pedagogika specjalna ,UAM, Poznań 1998.
2. Sękowska Z. Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej, WSP, Warszawa 2001.
3. Sowa J., Wojciechowski F., Proces rehabilitacji w kontekście edukacyjnym, Wyd. Oświatowe Fosze, Rzeszów 2001.

Literatura uzupełniająca:

12. Bogdanowicz M., Kisiel B., Przysnacka M., Metoda Weroniki Sherborne w terapii i wspomaganiu rozwoju dziecka, WSiP, Warszawa 1992.
13. Dykcik Wł., Szychowiak B. (red.), Nowatorskie i alternatywne metody w praktyce pedagogiki specjalnej – przewodnik metodyczny, UAM, Poznań 2001.
14. Kościelska M., Oblicza niepełnosprawności, PWN, Warszawa 2007.
15. Smith D.D., Pedagogika specjalna – podręcznik akademicki, PWN, Warszawa 2008.

**XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W
ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI**

Efekty kształcenia	Efekty kształcenia Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W01, K_W04, K_W08, K_U01, K_K02	C1, C3, C4	W1- W6 Ćw. 1 – Ćw.4	1, 2	1, 2	F1,Ff3
EK2	K-W01, K_W04, K-W08, K_U01, K_U05	C1, C2	W5, Ćw.2- Ćw.5	1, 2	1, 2, 3	F2
EK3	K_U01, K_U05, K_K10	C3, C4	W 3, Ćw. 2 – Ćw. 6	1, 2,	1, 2,3	F3
EK4	K_W01, K_W04, K_W08, K_U01, K_U05, K_K02, K_K10	C1 - C4	W 7, Ćw.7	1, 2	4	P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu

Przedmiot kończy się w semestrze 3 zaliczeniem na ocenę.

Warunki zaliczenia przez studenta przedmiotu uwzględniają następujące elementy:

1. Frekwencja na zajęciach
2. Indywidualny udział w dyskusji
3. Przygotowanie prezentacji multimedialnej wg ustalonych kryteriów (zał. w teczce przedmiotowej)
4. Karty pracy studenta (zał.w teczce przedmiotowej)

5. Pisemny sprawdzian wiadomości obejmujący 50% pytań z wykładów i 50% pytań z ćwiczeń.

Ocena z przedmiotu wynikająca z procentowego zaliczenia

90 – 100% -bdb

80 – 89% - db plus

70 – 79 % - db

60 – 69% - dst plus

50 - 59% - dst

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

- Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć - Zajęcia odbywają się w sali nr 209.
- Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
- Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)- Terminy konsultacji podawane są na pierwszych zajęciach.

16		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Dydaktyka fizjoterapii				
Nazwa angielska:		Physiotherapy didactics				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		prof. dr hab. Sławomir Kozieł				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
8	10	-		20	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – wyposażenie studentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne do prowadzenia zajęć dydaktyczno-terapeutycznych w placówkach edukacyjnych i placówkach służby zdrowia</p> <p>C2 – poznanie teorii nauczania i uczenia się w kształceniu ustawicznym fizjoterapeutów oraz wdrożenie studenta do samokształcenia</p> <p>C3 – umożliwienie zdobycia wiedzy z zakresu niepowodzeń dydaktycznych w kształceniu psychomotorycznym i sposobów ich antycypacji</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - student ma wiedzę z zakresu teorii nauczania i uczenia się</p> <p>EK2 - student potrafi wykorzystać odpowiednie metody i środki dydaktyczne podczas prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wieku i stanu funkcjonalnego pacjenta</p> <p>EK3 - student ma świadomość znaczenia ustawicznego kształcenia się i doskonalenia</p>						
V Treści programowe						
Forma zajęć: Wykład						Liczba godzin

Wyk1	Podstawowe zagadnienia dotyczące dydaktyki ogólnej i medycznej. Informacje wprowadzające: omówienie ogólnych zasad dotyczących BHP na zajęciach dydaktyki fizjoterapii; omówienie warunków uczestnictwa na wykładzie; zapoznanie studentów z kartą przedmiotu ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów oceny studenta. Przedstawienie przyczyn niepowodzeń dydaktycznych wynikających ze strony ucznia/nauczyciela – pacjenta/fizjoterapeuty	2
Wyk2	Cele, treści i zasady nauczania i uczenia się. Metody podające dla potrzeb fizjoterapii. Metody problemowe dla potrzeb fizjoterapii. Metody aktywizujące proces uczenia się poprzez czynne uczestnictwo w zajęciach dydaktycznych. Środki dydaktyczne wykorzystywane w fizjoterapii. Możliwości wykorzystania środków audiowizualnych i symulacyjnych. Rola i znaczenie konferencji naukowych w zdobywaniu i rozszerzaniu ogólnej wiedzy medycznej i fizjoterapeutycznej.	2
Wyk3	Proces tworzenia plakatu dla potrzeb konferencji naukowej z uwzględnieniem wymogów organizatorów konferencji. Proces tworzenia prezentacji multimedialnej dla potrzeb konferencji naukowej z uwzględnieniem wymogów organizatorów konferencji. Internetowe bazy publikacji naukowych jako doskonałe źródło najnowszej wiedzy z zakresu medycyny i fizjoterapii: PubMed, Google Scholar, Research Gate, EBSCO, Polska Bibliografia Naukowa itp. Koncepcje kształcenia psychomotorycznego.	2
Wyk4	Charakterystyka różnych form kształcenia ustawicznego w fizjoterapii: studia III stopnia, studia podyplomowe, specjalizacje zawodowe, szkolenia, kursy, konferencje naukowo-szkoleniowe.	3
Wyk5	Efektywność procesu kształcenia. Metody pomiaru skuteczności procesu edukacji.	1
Suma godzin:		10
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Komputer, rzutnik multimedialny	
2.	Plansze dydaktyczne, plakat	
3.	Sala gimnastyczna, przybory i przyrządy gimnastyczne: piłki, pachołki, laski, woreczki z piaskiem itp.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
3.	Praca z literaturą naukową.	
4.	Burza mózgów.	

VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)						
F1	Ocena z praktycznego wykonania zleconego zadania (prowadzenie zajęć dydaktycznych).					
F2	Ocena plakatu przygotowanego na potrzeby konferencji.					
F3	Ocena prezentacji multimedialnej przygotowanej na potrzeby konferencji.					
P1	Ćwiczenia: średnia arytmetyczna ocen F1, F2, F3 (wszystkie oceny cząstkowe muszą być pozytywne)					
P2	Wykład: test jednokrotnego wyboru					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności					Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).					10	
Przygotowanie się do testu					5	
Przygotowanie się do prowadzenia zajęć dydaktycznych, plakatu na konferencję					5	
Przygotowanie prezentacji multimedialnej na konferencję					10	
SUMA					30	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU					1	
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
1. Arends R.I. (1998) Uczymy się nauczać, WSiP. Warszawa						
2. Czabański B. (2000) Kształcenie psychomotoryczne. AWF, Wrocław						
3. Berezyński F. (2004) Dydaktyka kształcenia ogólnego. Warszawa						
4. Wasyluk J. (1998) Podręcznik dydaktyki medycznej. Warszawa						
Literatura uzupełniająca:						
1. Mietzel G.(2002), Psychologia kształcenia, GWP, Gdańsk.						
2. Czasopisma naukowe z zakresu fizjoterapii.						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny

	dla całego programu (PEK)					
EK1	K_W01, K_W06,	C1, C3	Wyk 1-3 Wyk5 Ćw2-6	1, 2	1, 2	P2
EK2	K_W04, K_W05, K_W06, K_W07, K_U04, K_U07, K_U10, K_U13, K_U15, K_K03, K_K07,	C1	Ćw2-6 Ćw11-12	1, 2, 3	1, 2	F1, P1
EK3	K_W14, K_U17, K_U18, K_U20, K_K01, K_K09, K_K10,	C2	Wyk4 Ćw7-10 Ćw13-14	1, 2	3, 4	F2, F3, P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny testu jednokrotnego wyboru – wykład:

Zakresy procentowe uzyskanych punktów:

od 91% do 100% ocena bardzo dobra – 5,0;

od 81% do 90% ocena dobra plus – 4,5;

od 71% do 80% ocena dobra – 4,0;

od 61% do 70% ocena dostateczna plus – 3,5;

od 51% do 60% ocena dostateczna – 3,0;

poniżej 51% ocena niedostateczna – 2,0;

Sposób oceny prowadzenia zajęć (F1) – ćwiczenia:

ocena 5,0 – student prowadzi zajęcia bezbłędnie z zachowaniem wszelkich standardów kultury osobistej i bezpieczeństwa

ocena 4,0 – student podczas prowadzenia zajęć popełnia 1 błąd metodologiczny lub dydaktyczny

ocena 3,0 – student podczas prowadzenia zajęć popełnia 2 błędy metodologiczne lub dydaktyczne

ocena 2,0 – student podczas prowadzenia zajęć popełnia więcej niż 2 błędy metodologiczne lub dydaktyczne

Sposób oceny plakatu (F2) – ćwiczenia:

ocena 5,0 – student przygotowuje plakat naukowy bezbłędnie, spełniając wszystkie wytyczne

ocena 4,0 – student przygotowując plakat naukowy nie spełnia 1 wytycznej

ocena 3,0 – student przygotowując plakat naukowy nie spełnia 2 wytycznych

ocena 2,0 – student przygotowując plakat naukowy nie spełnia więcej niż 2 wytycznych

Sposób oceny prezentacji multimedialnej (F3) – ćwiczenia:

ocena 5,0 – student przygotowuje prezentację multimedialną bezbłędnie, spełniając wszystkie wytyczne

ocena 4,0 – student przygotowując prezentację multimedialną nie spełnia 1 wytycznej

ocena 3,0 – student przygotowując prezentację multimedialną nie spełnia 2 wytycznych

ocena 2,0 – student przygotowując prezentację multimedialną nie spełnia więcej niż 2 wytycznych

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

23. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.

24. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

25. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

26. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

17		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Socjologia (socjologia ogólna, socjologia niepełnosprawności)				
Nazwa angielska:		Sociology (general sociology, sociology of disability)				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych, Zakład Pedagogiki				
Prowadzący przedmiot:		dr Zdulski Mirosław				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	15	15		30	60	2
II Cel przedmiotu						
C1 – Zapoznanie studentów ze specyfiką socjologii niepełnosprawności i rehabilitacji						
C2 – Nabycie umiejętności rozpoznawania podstawowych problemów osób niepełnosprawnych oraz ich łagodzenia w codziennym życiu						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
EK1 - Student ma wiedzę na temat życia społecznego i jego determinant, potrafi wskazać różnice między socjologią medycyny a socjologią rehabilitacji, zna jej przedmiot i funkcje.						
EK2 - Zna socjologiczne koncepcje zdrowia, choroby i niepełnosprawności oraz subiektywny wymiar zdrowia.						
EK3 - Zna czynniki warunkujące jakość życia osób chorych, niepełnosprawnych i starszych oraz psychospołeczne czynniki warunkujące przebieg procesu rehabilitacji.						
EK4 - Potrafi wskazać postawy wobec osób chorych i niepełnosprawnych oraz wpływ rodziny na stan ich zdrowia.						
EK5 - Umie rozpoznawać i łagodzić podstawowe problemy osób niepełnosprawnych funkcjonujących w społeczeństwie.						

V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
Wyk1	Życie społeczne i jego uwarunkowania. Przedmiot i funkcje socjologii rehabilitacji. Relacje pomiędzy socjologią medycyny a rehabilitacji.	2
Wyk2	Pojęcie zdrowia, choroby, niepełnosprawności w wymiarze psychospołecznym. Zdrowie jako element porządku społecznego. Socjologiczne koncepcje choroby. Subiektywny wymiar zdrowia.	3
Wyk3	Kultura a zdrowie. Normy społeczne, a normy zdrowotne. Zdrowie jako wartość. Symboliczne znaczenie zdrowia, choroby, niepełnosprawności. Kulturowe wyznaczniki stylu życia a stan zdrowia.	2
Wyk4	Proces socjalizacji. Wpływ grup odniesienia na przebieg procesu socjalizacji i kształtowanie osobowości. Teoria ról społecznych.	2
Wyk5	Postawy wobec zdrowia i choroby. Stygmatyzacja. Postawy społeczne wobec osób chorych przewlekle, niepełnosprawnych, w starszym wieku.	2
Wyk6	Pojęcie rehabilitacji psychospołecznej. Czynniki psychospołeczne warunkujące przebieg procesu rehabilitacji. Bariery społeczne a przebieg procesu rehabilitacji. Jakość życia oraz obiektywne i subiektywne wyznaczniki jakości życia osób przewlekle chorych, niepełnosprawnych, w podeszłym wieku. Socjomedyczne wskaźniki jakości życia - skale aktywności funkcjonalnej, aktywności społecznej, samopoczucia psychicznego.	3
Wyk7	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas kursu	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Rodzina jako grupa społeczna i jako instytucja społeczna. Wpływ rodziny na stan zdrowia. Występowanie choroby przewlekłej, niepełnosprawności a funkcjonowanie rodziny.	3
Ćw2	Postawy społeczne wobec osób chorych i niepełnosprawnych. Pojęcie stygmatyzacji i dyskryminacji.	2
Ćw3	Kulturowa perspektywa postrzegania zdrowia i choroby. Ciało i medycyna. Ciało w kulturze konsumpcyjnej.	2
Ćw4	Psychospołeczne konsekwencje chorób przewlekłych, niepełnosprawności, procesu starzenia się. Choroba, niepełnosprawność a pozycja społeczna chorego.	2
Ćw5	Rola komunikacji werbalnej i niewerbalnej w pracy fizjoterapeuty.	2

Ćw6	Specyfika pracy fizjoterapeuty z osobą niepełnosprawną i z osobą starszą - jakość życia, dyskryminacja.	3
Ćw7	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas kursu	1
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, rzutnik pisma	
2.	Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakat, ulotki	
3.	Badania Centrum Badania Opinii Publicznej, www.cbos.pl	
4.	Ankiety, skale, kwestionariusze dotyczące osób starszych	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
3.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
4.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
5.	Metody i analizy przypadków.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
P1	Ćwiczenia: test jednokrotnego wyboru	
P2	Wykład: test jednokrotnego wyboru	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		30
Przygotowanie się do testu		30
SUMA		60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca		
Literatura podstawowa:		
1. Tobiasz-Adameczyk B., Wybrane elementy socjologii zdrowia i choroby, Kraków 2000.		
2. Ostrowska A., Socjologia medycyny. Podejmowane problemy. Kategorie analizy, IFiS PAN, Warszawa 2009.		

3. Barański J., Piątkowski W. (red.), Zdrowie i choroba. Wybrane problemy socjologii medycyny, Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, Lublin 2002.

4. Piątkowski W., Brodnyak W. (red.), Zdrowie i choroba. Perspektywa socjologiczna, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Społeczno- Gospodarczej w Tyczynie, Tyczyn 2005.

Literatura uzupełniająca:

1. Giggens A., Socjologia. Poznań. Wydawnictwo Zysk i S-ka 2004

2. Turner J., Socjologia. Koncepcje i ich zastosowanie, Poznań, Wydawnictwo Zysk i S-ka 1998.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W04, K_W15,	C1	Wyk1, Wyk4, Wyk6,	1, 2, 4	1	P1
EK2	K_W01, K_W07,	C1	Wyk2, Wyk3, Wyk5,	1, 2	1	P1
EK3	K_W01, K_W04, K_W07,	C1	Wyk6, Ćw6	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4	P1, P2
EK4	K_U01, K_U07, K_U12,	C2	Wyk5, Ćw1, Ćw2,	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4	P1, P2
EK5	K_U01, K_U04, K_U05, K_K10, K_K12,	C2	Wyk6, Ćw3-6	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4	P1, P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny testu jednokrotnego wyboru:

Zakresy procentowe uzyskanych punktów:

od 91% do 100% ocena bardzo dobra – 5,0;

od 81% do 90% ocena dobra plus – 4,5;

od 71% do 80% ocena dobra – 4,0;
 od 61% do 70% ocena dostateczna plus – 3,5;
 od 51% do 60% ocena dostateczna – 3,0;
 poniżej 51% ocena niedostateczna – 2,0;

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

27. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
28. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
29. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
30. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

18		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Podstawy prawa (prawo własności intelektualnej, podstawy prawa medycznego, prawa cywilnego, prawa pracy)				
Nazwa angielska:		Law basics (intellectual property law, medical law basics, civil law basics, labor law basics)				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Tryb/Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo - Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		mgr Grażyna Malczuk				
Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
7	10	-		20	30	1
Cel przedmiotu:						
<p>C1 - Znajomość aktualnie obowiązujących przepisów prawa dotyczących praw i obowiązków fizjoterapeutów.</p> <p>Umiejętność samodzielnej interpretacji przepisów prawa w celu jego stosowania w codziennym życiu zawodowym i prywatnym.</p> <p>C2 - Znajomość zakresu obowiązków i praw wynikających z aktualnie obowiązujących przepisów prawnych w zakresie umożliwiającym poprawne wykonywanie zawodu fizjoterapeuty.</p> <p>Umiejętność wykorzystywania przepisów związanych ze stosunkiem pracy w zawodzie fizjoterapeuty.</p>						

<p>C3 - Umiejętność napisania prostej umowy oraz prostego pisma do organów administracji.</p> <p>Znajomość ogólnych pojęć w zakresie prawa cywilnego pozwalających wykorzystać przepisy w życiu codziennym.</p>		
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji:		
brak		
Oczekiwane efekty kształcenia:		
<p>EK 1 – Zna aktualnie obowiązujących przepisów prawa dotyczących praw i obowiązków fizjoterapeutów. Umie samodzielnie interpretować przepisy prawa w celu jego stosowania w codziennym życiu zawodowym i prywatnym.</p> <p>EK 2 – Zna zakres obowiązków i praw wynikających z aktualnie obowiązujących przepisów prawnych w zakresie umożliwiającym poprawne wykonywanie zawodu fizjoterapeuty.</p> <p>Umie wykorzystać przepisy związane ze stosunkiem pracy w zawodzie fizjoterapeuty.</p> <p>EK 3 - Umie napisać prostą umowę oraz proste pismo do organów administracji.</p> <p>Zna ogólne pojęcia w zakresie prawa cywilnego pozwalające wykorzystać przepisy w życiu codziennym.</p>		
Treści programowe:		
Forma zajęć: ćwiczenia		Liczba godzin
Wykł. 1	Podstawowe zagadnienia prawoznawstwa: Pojęcie normy prawnej i przepisu prawnego, typy norm i przepisów prawnych, wykładnia prawa, stosowanie prawa, system prawa, stosunek prawny.	2
Wykł. 2	Standardy prawne obowiązujące podczas wykonywania zawodu fizjoterapeuty: Prawne aspekty wykonywania zawodu fizjoterapeuty, omówienie przepisów ustawy o zawodach wykonywanych w ochronie zdrowia , ochrona danych osobowych w służbie zdrowia, rodzaje dokumentacji medycznej i zasady jej udostępniania .	2
Wykł. 3	Odpowiedzialność prawna w działaniach fizjoterapeutycznych: Odpowiedzialność karna, cywilna, zawodowa i pracownicza. Etyka zawodowa. Tajemnica zawodowa.	2
Wykł. 4	Wybrane zagadnienia z prawa pracy: Stosunek pracy w zawodzie fizjoterapeuty – podstawy, elementy. Treść stosunku pracy. Sposoby nawiązania i rozwiązania stosunku pracy. Prawa i obowiązki wynikające z treści stosunku pracy.	2
Wykł. 4	Wybrane zagadnienia z prawa karnego, cywilnego i rodzinnego: Podmioty prawa, osobowość prawna, czynności prawne, zasada wolności umów, typy umów. Pojęcie przestępstwa i wykroczenia, rodzaje przestępstw. Zasady postępowania cywilnego i karnego. Podstawowe pojęcia prawa rodzinnego.	2
Suma godzin		10
Narzędzia dydaktyczne:		

1.	Prezentacje multimedialne
2.	filmy
3.	foliogramy
Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1.	Realizacja prostego scenariusza
F2.	Test jednokrotnego wyboru.
P1.	Test wielokrotnego wyboru.
Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)	10
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie konsultacji, średnio na studenta)	10
Przygotowanie się do zajęć	10
SUMA	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	1
Literatura podstawowa i uzupełniająca	
<p>Literatura podstawowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nestorowicz M. Prawo medyczne, Wyd. „Dom Organizatora” Toruń 2007 • Kubicki L.(red.), Prawo medyczne, Wyd. Medyczne URBAN & PARTNER, Wrocław 2003 • Kazimierczyk S., Z. Pulka: Wstęp do prawoznawstwa, Wrocław 2002 • Nowicki J., Z. Tobor: Wstęp do prawoznawstwa, Wyd. PWN, Warszawa 1997 • Flórek L., Zieliński T., Prawo pracy, Wyd. C.H. Beck, Warszawa 2003 • Wolter A., Ignatowicz J., Stefaniuk K., Prawo cywilne zarys części ogólnej, Wyd. PWN, Warszawa 2001 • Czachórski W., Zobowiązania, Wyd. PWN, Warszawa 2002 • Marek A., Prawo karne, Wyd. C.H. Beck, Warszawa 2003 <p><u>wykaz czasopism:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prawo i Medycyna. <p><u>podstawowe akty prawne:</u></p> <p>(1) Projekt ustawy o zawodach wykonywanych w ochronie zdrowia</p> <p>[2] Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.)</p>	

- [3] Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 Nr 21, poz. 94 ze zm.)
- [4] Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.)
- [5] Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.)
- [6] Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.)
- [7] Projekt rozporządzenia w sprawie określenia zakresu uprawnień zawodowych osób wykonujących zawód wykonywany w ochronie zdrowia

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Sposób oceny
EK 1	K_W01, K_W04 K_U20 K_K06	C1	Wykł. 1- 5	1, 2	F
EK 2	K_W04 K_K07, K_K11	C2	Wykł. 1- 5	1, 2	F
EK 3	K_W15 K_U17 K_K01	C3	Wykł. 1- 5	1, 2	F

II. FORMY OCENY - SZCZEGÓŁY

	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
Efekt 1	Nie zna aktualnie obowiązujących przepisów prawa dotyczących praw i obowiązków fizjoterapeutów. Nie potrafi samodzielnie interpretować przepisów prawa w celu jego stosowania w codziennym życiu zawodowym i prywatnym.	Zna aktualnie obowiązujących podstawowe przepisy prawa dotyczące praw i obowiązków fizjoterapeutów. Potrafi samodzielnie interpretować podstawowe przepisy prawa w celu jego stosowania w codziennym życiu zawodowym i prywatnym.	Zna aktualnie obowiązujących przepisów prawa nie tylko podstawowe, dotyczących praw i obowiązków fizjoterapeutów. Umie samodzielnie interpretować przepisy prawa w celu jego stosowania w codziennym życiu zawodowym i prywatnym.	Wykazuje chęci w poszerzaniu wiedzy z zakresu wiadomości aktualnie obowiązujących przepisów prawa dotyczących praw i obowiązków fizjoterapeutów. Umie samodzielnie interpretować przepisy prawa w celu jego stosowania w codziennym życiu zawodowym i prywatnym.

Efekt 2	<p>Nie zna podstawowego zakresu obowiązków i praw wynikających z aktualnie obowiązujących przepisów prawnych w zakresie umożliwiającym poprawne wykonywanie zawodu fizjoterapeuty.</p> <p>Umie wykorzystać tylko nieliczne przepisy związane ze stosunkiem pracy w zawodzie fizjoterapeuty.</p>	<p>Zna zakres podstawowych obowiązków i praw wynikających z aktualnie obowiązujących przepisów prawnych w zakresie umożliwiającym poprawne wykonywanie zawodu fizjoterapeuty.</p> <p>Umie wykorzystać podstawowe przepisy związane ze stosunkiem pracy w zawodzie fizjoterapeuty.</p>	<p>Zna zakres nie tylko podstawowych obowiązków i praw wynikających z aktualnie obowiązujących przepisów prawnych w zakresie umożliwiającym poprawne wykonywanie zawodu fizjoterapeuty.</p> <p>Umie wykorzystać przepisy związane ze stosunkiem pracy w zawodzie fizjoterapeuty.</p>	<p>Wykazuje umiejętności i chęci w poszerzaniu wiedzy z zakresu wiadomości dotyczących obowiązków i praw wynikających z aktualnie obowiązujących przepisów prawnych w zakresie umożliwiającym poprawne wykonywanie zawodu fizjoterapeuty.</p> <p>Bardzo dobrze potrafi wykorzystać przepisy związane ze stosunkiem pracy w zawodzie fizjoterapeuty.</p>
Efekt 3	<p>Popełnia liczne błędy w pisaniu prostej umowy oraz prostego pisma do organów administracji.</p> <p>Zna nieliczne ogólne pojęcia w zakresie prawa cywilnego pozwalające wykorzystać przepisy w życiu codziennym.</p>	<p>Potrafi napisać prostą umowę oraz proste pismo do organów administracji.</p> <p>Zna ogólne pojęcia w zakresie prawa cywilnego pozwalające wykorzystać przepisy w życiu codziennym.</p>	<p>Posiada umiejętności napisania nie tylko prostej umowy oraz prostego pisma do organów administracji.</p> <p>Zna nie tylko ogólne pojęcia w zakresie prawa cywilnego pozwalające wykorzystać przepisy w życiu codziennym.</p>	<p>Wykazuje umiejętności i chęci w poszerzaniu wiedzy z zakresu pisania umów oraz pism do różnych organów administracji.</p> <p>Zna nie tylko ogólne pojęcia w zakresie prawa cywilnego pozwalające wykorzystać przepisy w życiu codziennym.</p>

III. INNE PRZYDATNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

31. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
32. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
33. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
34. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

19		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Zdrowie Publiczne				
Nazwa angielska:		Public Health				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Małgorzata Fortuna				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
2	15	15	-	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Przygotowanie studenta w zakresie umiejętności zdobywania i analizowania podstawowych danych na temat zjawisk zdrowotnych w społeczeństwie oraz prognozowania ich wpływu na funkcjonowanie opieki zdrowotnej, oceny stanu zdrowia ludności.</p> <p>C2 - Zdobycie kompetencji niezbędnych do rozumienia podstawowych procesów zachodzących w obszarach medycyny społecznej i zdrowia publicznego.</p> <p>C3 – Nabycie umiejętności w zakresie rozpoznawania podstawowych determinantów biologicznych i środowiskowych mających wpływ na zdrowie publiczne, w tym także podstawowych zagrożeń dla zdrowotności publicznej, jak również umiejętności w zakresie określania ryzyka zawodowego, prewencji i promocji zdrowia.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						

<p>EK1 - Zna aktualny stan wiedzy na temat społecznego wymiaru zdrowia i choroby, wpływu środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) i nierówności społecznych na stan zdrowia oraz społeczno-kulturowych różnic i roli stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;</p> <p>EK2 - Zna podstawowe regulacje dotyczące organizacji i finansowania służby zdrowia, powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego oraz zasady organizacji przedsiębiorstw podmiotu leczniczego;</p> <p>EK3 - Student dostrzega oznaki zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych i właściwie na nie reaguje.</p> <p>EK4- Potrafi wyjaśnić osobom korzystającym ze świadczeń medycznych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń;</p> <p>EK5- Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie. Wykazuje umiejętność korzystania z fachowego piśmiennictwa polskiego i obcego z zdrowia publicznego.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
Wyk1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem wykładu. Geneza, filozofia, historia przedmiot i zakres zdrowia publicznego oraz promocji zdrowia jako dyscypliny naukowej i działalności praktycznej na rzecz zdrowia ludności.	3
Wyk2	Rodzaje czynników decydujących o zdrowiu. Epidemiologia chorób cywilizacyjnych. Ekonomia zdrowia. Narodowy Program Zdrowia (NPZ) – wprowadzenie.	2
Wyk3	Zagrożenia zdrowia.	2
Wyk4	Strategie NPZ, cele, zadania.	2
Wyk5	Systemy opieki zdrowotnej.	2
Wyk6	Zachowania zdrowotne związane ze zdrowiem i chorobą (pojęcia, przykłady, zależności)	2
Wyk7	Społeczno – ekonomiczne uwarunkowania zdrowia	2
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Wprowadzenie do przedmiotu. Zdrowie jako dobro publiczne i prywatne; miejsce zdrowia w systemie wartości. Edukacja zdrowotna, profilaktyka.	3
Ćw2	Choroby cywilizacyjne na świecie (przyczyny, zagrożenia). Promocja zdrowia w miejscu pracy.	2

Ćw3	Systemy ochrony zdrowia na świecie; ich główne cechy, zasady funkcjonowania. Międzynarodowa współpraca w zakresie zdrowia.	2
Ćw4	Zdrowie w programach organizacji europejskich. Globalizacja, a zdrowie publiczne.	2
Ćw5	Ekologia, a zdrowie człowieka.	2
Ćw6	Higiena żywności. Opieka nad zdrowiem osób starszych.	2
Ćw7	Ubezpieczenie w Narodowym Funduszu Zdrowia. Świadczenia zdrowotne. Zaliczenie ćwiczeń.	2
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, filmy,.	
2.	wykład, dyskusja, referaty	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Napisanie i wygłoszenie referatu (indywidualnie lub w zespole).	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1.	Kartkówki z zakresu wiedzy i umiejętności	
F2.	Omówienie referatów	
P1.	Test jednokrotnego wyboru oraz pytania otwarte sprawdzające wiedzę i umiejętności i kompetencje nabyte w trakcie zajęć	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		30
Przygotowanie się do zajęć		15
Przygotowanie się do egzaminu		15
SUMA		60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca		
Literatura podstawowa:		
21. Czupryna A., Poździoch S., Ryś A., Włodarczyk C.: Zdrowie publiczne. Tom I, II. Wyd. Vesalius, Kraków 2001.		

22. Karski J.: Praktyka i teoria promocji zdrowia. Wyd. CeDeWu, Warszawa 2006.
 23. Kulik B., Latałski M.: Zdrowie publiczne. Wyd. Czelej, Lublin 2002.

Literatura uzupełniająca:

25. Wojtczak A.: Zdrowie publiczne XXI wieku. Wyd. PZWL, Warszawa 2010.
 26. Karski J.B., Pawlak J.: Środowisko i zdrowie. Centrum Organizacji i Ekonomiki Zdrowia, Warszawa 1995.
 27. Krowicka A., Pietera – Czyżowska E.: Opieka zdrowotna po wejściu Polski do UE. Cedetu, Warszawa 2004.
 28. Kulik T. B., Latałski M. : Zdrowie publiczne. Czelej sp z o. o., Lublin 2002
 29. Włodarczyk C.W., Poździej S.: Systemy zdrowotne. Wyd. UJ, Kraków 2001.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02	C1-C4	Wyk1- Wyk6, Wyk7 Cw.1	1,2	1	P
EK2	K_W02 K_U03	C1	W3,4,5 Cw 2,3,4,5,6,7	1,2	1	P
EK3	K_W08 K_U03 K_U018	C1, C2	W3, W4, W5, W6, Cw3, Cw4	1,2	1,2	F
EK4	K_W02 K_U19	C3	W1,W2, Cw7,	1,2	1,2	F
EK5	K_K01 K_K10	C2, C4	W1, , W6, Cw5 Cw6,	1,2	1,2	F

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest:

Frekwencja i aktywność za zajęciach (ocena kompetencji społecznych)

Uzyskanie pozytywnej średniej z oceny umiejętności, wiedzy i kompetencji społecznych.

Z kartkówki student otrzymuje :

maksymalnie 3 punkty co odpowiada ocenie bdb

2,25 pkt ocena db;

1,25 ocena dst.

Zaliczenie ćwiczeń na podstawie uzyskanych punktów z kartkówek.

Sposób oceny testu (ocena wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych)

Liczba uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 51% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 51% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Ocenę dostateczny otrzymuje student, który opanował większość treści programowych na poziomie podstawowym, prezentuje wiedzę chaotycznie, wymaga prostych pytań naprowadzających.

Ocenę dostateczny plus otrzymuje student, który opanował większość treści programowych na poziomie dostatecznym, prezentuje wiedzę po ukierunkowaniu, potrafi ją zastosować w prostych, typowych sytuacjach.

Ocenę dobry otrzymuje student, który opanował treści programowe na poziomie zadowalającym, prezentuje wiedzę w samodzielne, potrafi zastosować ją w typowych sytuacjach.

Ocenę dobry plus otrzymuje student, który opanował pełny zakres wiedzy z zakresu treści programowych, potrafi zdobytą wiedzę zaprezentować samodzielnie, zna nowości medyczne, potrafi je zastosować po ukierunkowaniu w nowych sytuacjach.

Ocenę bardzo dobry otrzymuje student, który opanował pełny zakres wiedzy treści programowych, prezentuje zdobytą wiedzę samodzielnie, zna nowości medyczne, potrafi zastosować je w nowych sytuacjach.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

16. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.

17. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

18. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

19. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

Nazwa przedmiotu/modułu:	Demografia i epidemiologia					
Nazwa angielska:	Demography and Epidemiology					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	Praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr Anna Mickiewicz					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	-	15	-	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu podstawowych pojęć z epidemiologii i demografii oraz zasadami organizowania nadzoru epidemiologicznego</p> <p>C2 - Kształtowanie umiejętności samodzielnego rozpoznania zagrożenia epidemiologicznego, stosowania podstawowych wskaźników demograficznych i ilustrowania, analizowania i różnicowania sposobów postępowania w przypadku zagrożenia</p> <p>C3 - Rozwijanie kompetencji współpracowania i współdziałania z jednostkami administracyjnymi oraz przedstawicielami innych zawodów w obszarze działań demografii i epidemiologii</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Student ma wiedzę z zakresu podstawowych pojęć epidemiologii i demografii oraz zna zasady organizowania nadzoru epidemiologicznego</p> <p>EK2 - Student ma umiejętności w zakresie samodzielnego rozpoznania zagrożenia epidemiologicznego, stosowania podstawowych wskaźników demograficznych i ilustrowania, analizowania i różnicowania sposobów postępowania w przypadku zagrożenia</p> <p>EK3 – Posiada kompetencje współpracowania i współdziałania z jednostkami administracyjnymi oraz przedstawicielami innych zawodów w obszarze działań demografii i epidemiologii</p>						
V Treści programowe						
Forma zajęć: Ćwiczenia						Liczba godzin
Ćw1	Wprowadzenie do przedmiotu - podstawowe informacje, tematyka zajęć, ich organizacja, wymagania, literatura przedmiotu, formy zaliczenia. Podstawowe pojęcia i definicje z epidemiologii i demografii. Rola, cele i zadania epidemiologii i demografii we współczesnej medycynie. Ogólne zasady dochodzenia i postępowania epidemiologicznego					2
Ćw2	Epidemiologia i profilaktyka. Środowiskowe uwarunkowania zdrowia populacji. Źródła danych na temat stanu zdrowia populacji					2

Ćw3	Rodzaje badań epidemiologicznych i ich wybór. Modele statystyczne w badaniach medycznych	2
Ćw4	Epidemiologia choroby AIDS	2
Ćw5	Epidemiologia chorób nowotworowych	2
Ćw6	Epidemiologia chorób zakaźnych	2
Ćw7	Epidemiologia choroby niedokrwiennej serca. Kolokwium I termin	2
Ćw8	Kolokwium II termin. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena	1
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, komputer	
2.	Prezentacje multimedialne, filmy, plansze dydaktyczne, ankiety	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy	
2.	Projekt tematycznie związany z epidemiologią i demografią	
3.	Metoda podająca-wyjaśnienie	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Aktywność podczas ćwiczeń	
F2	Przygotowanie projektu	
F3	Kolokwium	
P1	$P1=F1+F2+F3$	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)		15
Przygotowanie projektu		5
Przygotowanie się do wykładów, w tym studiowanie zalecanej literatury		5
Przygotowanie się do testów		5
SUMA		30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		1
X Literatura podstawowa i uzupełniająca		
Literatura podstawowa:		
1. Beaglehole R, Bonita R, Kjellstrom T. Podstawy epidemiologii. Szeszeni-Dąbrowska N (tłumaczenie pod red). Instytut Medycyny Pracy im. prof. J Nofera, Łódź, 1996		
2. Moczko JA, Bręborowicz GH, Tadeusiewicz R. Statystyka w badaniach medycznych, Springer PWN, Warszawa, 1998		
3. Holzer J. Demografia., PWE, Warszawa 2003		
4. Jabłoński L., Karwat I. D.: Podstawy epidemiologii ogólnej, epidemiologia chorób zakaźnych. Podręcznik dla studentów nauk medycznych i pielęgniarstwa studiów		

licencjackich. Wyd. Czelej, Lublin 2002

5. Jędrychowski W.: Podstawy Epidemiologii. Podręcznik dla studentów i lekarzy. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2002

6. Brzeziński Z., Szamotulska K. „Epidemiologia kliniczna”. PZWL, Warszawa 2001

Literatura uzupełniająca:

1. Jethon Z. „Medycyna zapobiegawcza i środowiskowa”. PZWL, Warszawa 2000

2. Maniecka-Bryła, J. Martini-Fiwek J. Epidemiologia z elementami biostatystyki Wyd. Uniwersytetu Medycznego

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W01, K_W08, K_U01, K_U09, K_K11	C1	Ćw 1-3	1, 2	1, 3	F1
EK2	K_W05, K_W10 K_W11., K_U01, K_K11	C2	Ćw 4-8	1, 2	1, 2, 3	F1,F2, F3
EK3	K_W05, K_W06, K_U01, K_U05, K_U06, K_U08, K_K11	C3	Ćw 1-8	1, 2	1, 2, 3	F1, F2, F3, P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Ocena wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (EK1, EK2, EK3)
Sposób oceny testów (ocena wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych)
Kryteria oceny testów :
 Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%.
 Liczba uzyskanych punktów:
 od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;
 od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;
 od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;
 od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;
 od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;
 W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

Ocena projektu:

Każdy ze studentów przygotował projekt z zagadnień epidemiologii i demografii.

Kryteria oceny projektu uwzględniały:

- zgodne opracowanie projektu, skala od 0-3 pkt,
- dobór celów adekwatnie do treści tematu z zakresu danego tematu , skala od 0-3 pkt,
- realizację zadania wynikające z celów 0-3 pkt,
- wskazanie istoty problemu 0-3 pkt,
- wyciągnięcie wniosków 0-3 pkt,
- przeprowadzenie analizy demograficznej i interpretacji 0-6 pkt,

Skala ocen: maksymalnie 21 punktów

- ocena niedostateczna - poniżej 11 punktów,
- ocena dostateczna - od 11-13 punktów
- ocena plus dostateczna - od 14-15 punktów
- ocena dobry - od 16-17punktów
- ocena plus dobry - od 18-19 punktów
- ocena bardzo dobry - od 20-21 punktów

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
2. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
3. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

21		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Metodologia badań naukowych i statystyka				
Nazwa angielska:		Methodology of scientific research and statistics				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		prof. dr hab. Sławomir Kozieł				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
7	15	30	-	15	60	2
8	-	15	-	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu metodologii badań naukowych</p> <p>C2 – Wyposażenie studentów w umiejętności właściwego formułowania problemu badawczego oraz doboru i weryfikacji źródeł piśmiennictwa</p> <p>C3 – Przygotowanie studenta do zaprojektowania i przeprowadzenia pod kierunkiem promotora oryginalnych badań, swoistych dla fizjoterapii</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - student ma wiedzę z zakresu metodologii badań naukowych</p> <p>EK2 - student potrafi sformułować problem badawczy oraz zebrać i zanalizować krytycznie piśmiennictwo naukowe z obszaru fizjoterapii</p> <p>EK3 - student potrafi stworzyć projekt badań naukowych z zakresu fizjoterapii</p>						
V Treści programowe						
Forma zajęć: Wykład						Liczba godzin

Wyk1	Czym jest nauka? Naukowe kryteria rozwiązywania problemów praktycznych. Statystyka w naukach medycznych. Podstawowe pojęcia w statystyce. Prezentacja materiału statystycznego i graficzna prezentacja danych statystycznych.	2
Wyk2	Przedmiot badań swoisty dla fizjoterapii. Wybrane elementy statystyki opisowej: Wyznaczanie miar rozkładu (tendencji centralnej, zróżnicowania, asymetrii, koncentracji). Interpretacja wyników. Typy rozkładów empirycznych i ich interpretacja.	2
Wyk3	Rodzaje i formy eksperymentu naukowego. Prawo nauki. Przygotowywanie badań: Rodzaje badań statystycznych. Rodzaje cech statystycznych. Zasady i organizacja badań statystycznych. Metody opracowywania i interpretacji uzyskanych wyników.	2
Wyk4	Hipoteza badawcza. Twierdzenie. Rodzaje sądów w nauce. Korelacja: Badanie współzależności cech. Pojęcie korelacji. rodzaje korelacji, wykresy korelacyjne. Współczynnik korelacji, jego zakres liczbowy. Istotność współczynnika korelacji.	2
Wyk5	Planowanie procesu badawczego. Regresja: Pojęcie regresji. Teoria regresji liniowej. Interpretacja współczynników regresji.	2
Wyk6	Organizacja i etapy badań naukowych – czynności w procesie rozwiązywania problemu badawczego. Testowanie hipotez: Podstawowe pojęcia: przedział ufności, współczynnik ufności, poziom istotności, zmienne losowe i ich rozkłady. Rozkład dwumianowy i normalny. Estymacja. Hipotezy statystyczne i ich rodzaje. Weryfikacja hipotez statystycznych. Testy parametryczne i nieparametryczne. Procedury testowania i weryfikacji hipotez.	2
Wyk7	Etyka badań naukowych i publikowania wyników (plagiat i kłamstwo naukowe). Dynamika zjawisk masowych: Podstawy analizy dynamiki zjawisk. Pojęcie dynamiki, procesu stochastycznego, szeregu czasowego. Wskaźniki natężenia, struktury, dynamiki. Interpretacja miar dynamiki.	2
Wyk8	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas kursu	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Informacje wprowadzające: omówienie ogólnych zasad dotyczących BHP na zajęciach dydaktyki fizjoterapii; omówienie warunków uczestnictwa na ćwiczeniach; zapoznanie studentów z kartą przedmiotu ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów oceny studenta. Powtórzenie wiadomości z arkusza kalkulacyjnego. Rozwiązywanie zadań z wykorzystaniem podstawowych funkcji arkusza. Tabele przestawne – zastosowanie. Zapoznanie z programem STATISTICA.	3

Ćw2	Temat badań jako warunek tworzenia naukowego tekstu. Propozycje tematów badań przez studentów. Wyznaczanie miar rozkładu: Przygotowywanie prezentacji materiału diagnostycznego. Obliczanie miar rozkładu. Wykresy. Interpretacja wyników.	3
Ćw3	Kryteria pracy naukowej studenta w postaci pracy magisterskiej oraz artykułu naukowego. Korelacja: Obliczanie korelacji dwóch cech. Interpretacja wyników.	3
Ćw4	Metodologiczne elementy pracy naukowej – przedmiot i cel badań, problem badawczy, hipotezy i ich znaczenie w badaniach naukowych, zmienne i ich wskaźniki, organizacja badań. Regresja: Przeprowadzenie analizy regresji liniowej. Wyznaczanie równań regresji. Interpretacja wyników.	3
Ćw5	Metody badawcze najczęściej stosowanych w fizjoterapii.	3
Ćw6	Techniki badawcze i narzędzia badawcze najczęściej stosowanych w fizjoterapii	3
Ćw7	Sposoby doboru próby badanej	3
Ćw8	Sposoby opracowania i prezentacji wyników badań oraz zasady formułowania wniosków i ich interpretacja.	3
Ćw9	Internetowe bazy publikacji naukowych jako doskonałe źródło najnowszej wiedzy z zakresu fizjoterapii: PubMed, Google Scholar, Research Gate, EBSCO, Polska Bibliografia Naukowa itp.	3
Ćw10	Krytyczna analiza przez studentów artykułów naukowych dotyczących wybranych przez nich zagadnień z zakresu fizjoterapii.	3
Ćw11	Koncepcja badań własnych (stworzenie projektu i cyklu badań empirycznych za zakresu fizjoterapii z udziałem ludzi). Omówienie stworzonych projektów.	3
Ćw12	Testowanie hipotez: Formułowanie i testowanie wybranych hipotez statystycznych. Interpretacja i analiza wyników.	3
Ćw13	Dynamika zjawisk: Metody analizy dynamiki zjawisk masowych. Metody indeksowe. Obliczanie wskaźników natężenia, struktury, dynamiki. Interpretacja miar dynamiki. Analiza szeregów czasowych. Trend.	3
Ćw14	Przygotowywanie badań: Realizacja wybranego projektu badań z zakresu fizjoterapii. Prezentacja i omówienie wyników. Przygotowanie raportu końcowego.	3
Ćw15	Zaliczenie końcowe: Ocena projektu badawczego. Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas kursu.	3
Suma godzin:		45
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Komputer, rzutnik multimedialny	

2.	Plansze dydaktyczne, plakat
VII Metody dydaktyczne	
1.	Wykład informacyjno-problemowy.
2.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.
3.	Praca z literaturą naukową.
4.	Burza mózgów.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Ocena z praktycznego wykonania zleconego zadania (krytyczna analiza artykułu naukowego).
F2	Ocena z praktycznego wykonania zleconego zadania (sporządzenie projektu badań naukowych).
P1	Ćwiczenia: średnia arytmetyczna ocen F1 i F2 (obie oceny częściowe muszą być pozytywne)
P2	Wykład: test jednokrotnego wyboru
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	60
Przygotowanie się do testu	10
Poszukiwanie artykułów naukowych	10
Przygotowanie projektu badań	10
SUMA	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	3
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kalina RM (2008) Podstawy metodologii badań w wychowaniu fizycznym, sporcie i fizjoterapii. Tom I. Studia pierwszego stopnia. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów 2. Grobler A., Metodologia nauk, Kraków 2006 3. Apanowicz J., Metodologiczne uwarunkowania pracy naukowej, Warszawa 2005, Difin 4. Wasyluk J. (1998) Podręcznik dydaktyki medycznej. Warszawa 5. Józwiak J., Podgórski J., <i>Statystyka od podstaw</i>, PWE, Warszawa, 1992. 	

6. Moczko J., Bręborowicz G., Tadeusiewicz R., *Statystyka w badaniach medycznych*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 1998.
7. Petrie A., Sabin C., *Statystyka medyczna w zarysie*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
8. Sadowski W., *Statystyka na co dzień*, PWE, Warszawa, 1987.
9. Tadeusiewicz R., *Ćwiczenia z informatyki dla studentów medycyny*, Wydawnictwo UJ, Kraków 2002.

Literatura uzupełniająca:

1. Sucha J., Szcześniak M., *Filozofia nauki*, Poznań 2006.
2. Popper K.R., *Logika odkrycia naukowego*, Warszawa 2002
3. Dobosz M., *Wspomagana komputerowo statystyczna analiza wyników*, Wydawnictwo Exit, Warszawa, 2004.
4. M. Rabiej *Statystyka z programem Statistica*, Wydawnictwo Helion, Gliwice 2012.
5. Regel W., *Podstawy statystyki w Excelu*, Wydawnictwo Naukowe, PWN/MIKOM, 2007.
6. Rotermań-Konieczna I., *Statystyka na receptę. Wprowadzenie do statystyki medycznej*, Uniwersytet Jagielloński, Kraków 2010.
7. Stanisz A., *Przystępny kurs statystyki z zastosowaniem Statistica PL na przykładach z medycyny. T. 1 Statystyki podstawowe*. Wydawnictwo StatSoft Polska, Kraków 2006.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W14, K_W15,	C1	Wyk1-7 Ćw2-8	1, 2	1, 2	P2
EK2	K_W14, K_U17, K_K01,	C2	Wyk4-6 Ćw4, Ćw9-12,	1, 2	1, 2,	F1, P1
EK3	K_W14, K_W17, K_U02, K_U03, K_U17, K_U18, K_U20, K_K01, K_K09,	C3	Wyk1-7 Ćw2-14	1, 2	1, 2, 3, 4	F2, P1

	K_K10, K_K11,					
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						
<p>Sposób oceny testu jednokrotnego wyboru – wykład:</p> <p>Zakresy procentowe uzyskanych punktów:</p> <p>od 91% do 100% ocena bardzo dobra – 5,0;</p> <p>od 81% do 90% ocena dobra plus – 4,5;</p> <p>od 71% do 80% ocena dobra – 4,0;</p> <p>od 61% do 70% ocena dostateczna plus – 3,5;</p> <p>od 51% do 60% ocena dostateczna – 3,0;</p> <p>poniżej 51% ocena niedostateczna – 2,0;</p> <p>Sposób oceny analizy artykułu (F1) – ćwiczenia:</p> <p>ocena 5,0 – student dokonuje krytycznej analizy pod kątem metodologicznym artykułu naukowego z zakresu fizjoterapii opublikowanego w języku angielskim w czasopiśmie z punktacją Impact Factor</p> <p>ocena 4,0 – student dokonuje krytycznej analizy pod kątem metodologicznym artykułu naukowego z zakresu fizjoterapii opublikowanego w języku angielskim w czasopiśmie bez punktacji Impact Factor</p> <p>ocena 3,0 – student dokonuje krytycznej analizy pod kątem metodologicznym artykułu naukowego z zakresu fizjoterapii opublikowanego w języku polskim</p> <p>ocena 2,0 – student nie potrafi dokonać analizy pod kątem metodologicznym artykułu naukowego</p> <p>Sposób oceny projektu badań (F2) – ćwiczenia:</p> <p>ocena 5,0 – student przygotowuje projekt badań naukowych bezbłędnie, spełniając wszystkie wytyczne</p> <p>ocena 4,0 – student przygotowując projekt badań naukowych nie spełnia 1 wytycznej (popętnia 1 błąd metodologiczny)</p> <p>ocena 3,0 – student przygotowując projekt badań naukowych nie spełnia 2 wytycznych (popętnia 2 błędy metodologiczne)</p> <p>ocena 2,0 – student przygotowując projekt badań naukowych nie spełnia więcej niż 2 wytycznych</p>						
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE						
<p>35. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.</p> <p>36. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć</p> <p>37. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)</p> <p>38. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)</p>						

22		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Ekonomia i systemy ochrony zdrowia				
Nazwa angielska:		Economics and health systems				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo - Techniczny, Zakład Edukacji Techniczno-Informatycznej				
Prowadzący przedmiot:						
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
9	10	-	-	20	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1- Wyposażenie studentów w niezbędną wiedzę dotyczącą funkcjonowania organizacji jednostek ochrony zdrowia, analizy możliwości rynkowych, ekonomicznych aspektów funkcjonowania publicznych i niepublicznych placówek służby zdrowia.</p> <p>C2- Wyposażenie studentów w wiedzę na temat systemu ubezpieczeń społecznych, finansowania NFZ oraz kontraktowania świadczeń zdrowotnych przez NFZ.</p> <p>C3- Kształtowanie u studenta umiejętności i świadomości zasad finansowania opieki zdrowotnej w Polsce, oraz zapoznanie z problemami alokacji środków finansowych w opiece zdrowotnej.</p> <p>C4- Rozwijanie kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów finansowych związanych z wykonywaną pracą zawodową w sektorze służby zdrowia.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Podstawy komunikacji.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1- Ma wiedzę dotyczącą funkcjonowania organizacji jednostek ochrony zdrowia, analizy możliwości rynkowych, ekonomicznych aspektów funkcjonowania publicznych i niepublicznych placówek służby zdrowia.</p> <p>EK2- Ma wiedzę na temat systemu ubezpieczeń społecznych, finansowania NFZ oraz kontraktowania świadczeń zdrowotnych przez NFZ.</p>						

EK3-Posiada umiejętność i jest świadomy zasad finansowania opieki zdrowotnej w Polsce, oraz zna problemy dotyczące alokacji środków finansowych w opiece zdrowotnej.

EK4- Ma świadomość istnienia problemów finansowych związanych z wykonywaną pracą zawodową w sektorze służby zdrowia, potrafi je dostrzegać, analizować i skutecznie rozwiązywać.

V Treści programowe

Forma zajęć: wykłady		Liczba godzin
Wyk1	Zapoznanie z podstawowymi pojęciami z ekonomii. Definicja mikro- i makroekonomii. Regulacje prawne związane z sektorem finansów publicznych i jednostek ochrony zdrowia.	1
Wyk2	Organizacja systemu opieki zdrowotnej. Finansowanie ochrony zdrowia w Polsce (źródła finansowania, formy własności, jakość).	2
Wyk3	Zasady funkcjonowania systemu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych w Polsce.	1
Wyk4	Narodowy Fundusz Zdrowia- rola i zadania oraz zasady kontraktowania świadczeń zdrowotnych.	1
Wyk5	Zarządzanie finansami ochrony zdrowia w Polsce. Analiza ekonomiczna w sektorze ochrony zdrowia.	1
Wyk6	Ekonomiczne aspekty funkcjonowania publicznych i niepublicznych placówek służby zdrowia. Ocena majątkowo-kapitałowa placówki ochrony zdrowia- analiza bilansu.	1
Wyk7	Sporządzanie rachunków zysków i strat jednostki ochrony zdrowia.	2
Wyk8	Ustalenie kosztów jednostkowych procedur medycznych. Relacje pacjent (świadczeniobiorca) – fizjoterapeuta (świadczeniodawca) - płatnik.	1
Suma godzin:		10

VI Narzędzia dydaktyczne

1.	Prezentacje multimedialne, foliogramy , tablica
2.	Podręczniki, biuletyny
3.	Ustawy

VII Metody dydaktyczne

1.	Wykład informacyjno-problemowy.
2.	Metoda analizy możliwości rynkowych i ekonomicznych.
3.	Metoda problemowa i strategiczna

VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)

F1.	Aktywność podczas wykładu					
F2.	Kolokwium cząstkowe					
F3.	Kolokwium końcowe					
P1.	P1=F1+F2+F3					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności				Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności		
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)				10		
Przygotowanie się do wykładów, w tym studiowanie literatury przedmiotu.				10		
Przygotowanie się do kolokwium cząstkowego i końcowego.				10		
SUMA				30		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU				1		
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
1. Getzen T., <i>Ekonomika zdrowia</i> , PWN, Warszawa 2000.						
2. Nojszewska E. <i>Kierunki rozwoju systemu ochrony zdrowia w Polsce</i> , Wyd. SGH, Warszawa 2009.						
3. Rycia K., Skrzypczak Z. (red), <i>Ochrona zdrowia na świecie</i> , Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2011.						
4. Leowski J.: <i>Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne. Ochrona zdrowia w gospodarce rynkowej</i> . CeDeWu. Warszawa, 2004						
5. Klich J. <i>Przedsiębiorczość w reformowaniu systemu ochrony zdrowia w Polsce</i> , Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2007						
Literatura uzupełniająca:						
1. Morris S., Devlin N., Parkin D. <i>Ekonomia w ochronie zdrowia</i> , wyd. Kulwers Wolter Polska, Warszawa 2011						
2. Kluszczyński Z., Koczur W., Rubel K., Szpor G., Szumlicz T., <i>System ubezpieczeń społecznych. Zagadnienia podstawowe</i> , Warszawa 2004.						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny

EK 1	K_W01,K_W04 K_U12	C1, C2	Wyk1-Wyk6	1,2,3	1,2,3	F1, P1
EK 2	K_W01, K_W04 K_U12,K_K06	C2	Wyk2-Wyk6	1,2,3	1,2,3	F1, F2, F3, P1
EK 3	K_W01, K_W04 K_U12,K_K11	C2, C3,C4	Wyk5-Wyk6	1,2,3	1,2,3	F1, F2, F3, P1
EK 4	K_W01, K_W04, K_U12	C2, C3,C4	Wyk1-Wyk8	1,2,3	1,2,3	F3,P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kryteria oceny kolokwium cząstkowego i końcowego z przedmiotu: Ekonomia i systemy ochrony zdrowia.

Student był oceniany z wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu zagadnień dotyczących ekonomii i systemu ochrony zdrowia, sposobów komunikacji, zasad funkcjonowania systemu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%.

Liczba uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

Ocena aktywności podczas wykładów- polegała na analizie wybranych fragmentów materiału źródłowego z Ekonomii i systemu ochrony zdrowia . Oceniano wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne.

Uwzględniano następujące kryteria:

1. Teoretyczką odpowiedź na wybrane pytanie tematycznie związane z danym problemem 0-5 pkt.
2. Sposób zaprezentowania, zinterpretowania, przeanalizowania danego problemu zawartego w danym pytaniu, uwzględniając dobór argumentów adekwatnych do rozwiązania problemu 0-5 pkt.
3. Zgodność postępowania z przyjętymi zasadami ekonomii i systemu ochrony zdrowia, komunikowania się, formułowania opinii oraz prowadzenia konstruktywnych negocjacji w sektorze usług medycznych w zakresie ekonomii i systemu ochrony zdrowia 0-5 pkt.

Skala ocen:

- poniżej 8,5 pkt- student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0
- od 8,5 pkt - 9,5 pkt- student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;
- od 10 pkt -11,5 pkt- student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;
- od 12 pkt-13 pkt- student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;
- od 13,5pkt-14pkt - student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;
- od od 14,5pkt-15pkt- student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

39. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
 40. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
 41. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
 4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

23

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu/modułu:		Zarządzanie i marketing				
Nazwa angielska:		Management and marketing				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Tryb/Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Edukacji Techniczno-Informatycznej				
Prowadzący przedmiot:		dr Danuta Fjałkowska				
Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
7	30	-	-	30	60	2
II Cel przedmiotu						
C1-Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu podstawowej terminologii i pojęć z marketingu						

i zarządzania funkcjonujących na rynku usług medycznych.

C2-Opanowanie umiejętności analizy strategicznej przedsiębiorstwa, tworzenia biznesplanu, strategii i misji przedsiębiorstwa w sektorze służby zdrowia.

C3- Opanowanie umiejętności dostrzegania, analizowania i weryfikowania słabych i mocnych stron placówek ochrony zdrowia oraz szansami rozwoju lub zagrożenia funkcjonowania na rynku usług medycznych.

C4 – Kształtowanie u studentów kompetencji społecznych opartych na efektywnym komunikowaniu się, formułowaniu opinii oraz prowadzeniu konstruktywnych negocjacji w sektorze usług medycznych.

III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji

Znajomość zagadnień z psychologii i komunikacji interpersonalnej.

IV Oczekiwane efekty kształcenia

EK 1 – Student ma wiedzę z zakresu podstawowej terminologii i pojęć z marketingu i zarządzania funkcjonujących na rynku usług medycznych.

EK2-Ma umiejętności dotyczące analizy strategicznej przedsiębiorstwa, tworzenia biznesplanu, strategii i misji przedsiębiorstwa w sektorze służby zdrowia.

EK 3-Potrafi dostrzegać, analizować i weryfikować słabe i mocne strony placówek ochrony zdrowia oraz ma umiejętność postrzegania szans rozwoju lub zagrożenia funkcjonowania na rynku usług medycznych.

EK4- Ma świadomości efektywnego komunikowania się, formułowania opinii oraz prowadzenia konstruktywnych negocjacji w sektorze usług medycznych.

V Treści programowe

Forma zajęć: wykłady		Liczba godzin
Wyk1	<i>Podstawowe pojęcia z zakresu zarządzania i marketingu. Założenia ogólne marketingu- teorie, koncepcje, cele. Funkcje zarządzania.</i> Ewolucja istoty pojęcia „zarządzanie” w oparciu o teorie i nurty obecne w nauce o organizacji i zarządzaniu. Marketing – pojęcia podstawowe, definicje (filozofia, istota, rola, znaczenie, funkcje, zadania). Ewolucja poglądów na znaczenie marketingu.	4
Wyk2	<i>Zarządzanie strategiczne-</i> strategie marketingowe, rodzaje, zastosowanie. Plan strategiczny i operacyjny. Istota planowania strategicznego i operacyjnego. Analiza procesu decyzyjnego. Kontrola w zarządzaniu organizacjami.	4

Wyk3	<i>Biznesplan- plan strategiczny przedsiębiorstwa działającego w sektorze ochrony. Określenie misji, wizji, budowanie strategii przedsiębiorstwa.</i>	4
Wyk4	<i>Kompleksowa ocena sytuacji podmiotu leczniczego-analiza SWOT. Zarządzanie zasobami ludzkimi w sektorze ochrony zdrowia. Zarządzanie jakością w ochronie zdrowia, audyt zewnętrzny i wewnętrzny, certyfikat Jakości.</i>	4
Wyk5	<i>Marketing w sferze działalności związanej z ochroną zdrowia człowieka. Metoda BCG, Koncepcja marketing-mixu 4P. Instrumenty marketing-mix'u 4P. Produkt. Cena. Promocja. Dystrybucja</i>	4
Wyk6	<i>Możliwości i ograniczenia marketingu w sferze ochrony zdrowia. Marketingowy proces badawczy a wykonawcy badań. Zaprojektowanie i przeprowadzenie badania marketingowego rynku docelowej „Organizacji”.</i>	4
Wyk7	<i>Style kierowania. Rola motywacji w kierowaniu zachowaniami.</i>	3
Wyk8	<i>Komunikowanie się , negocjacje i style negocjacji.</i>	3
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, projektor, komputer, rzutnik multimedialny	
2.	Literatura przedmiotu.	
3.	Tablica.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Metoda problemowa.	
3.	Metoda podająca-wyjaśnienie.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1.	Aktywność na wykładach.	
F2.	Kolokwium cząstkowe- test jednokrotnego wyboru.	
P1.	Kolokwium końcowe-test jednokrotnego wyboru.	
P2.	$P2=F1+F2+P1$	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności

Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	30
Przygotowanie się do wykładów, w tym studiowanie literatury przedmiotu.	15
Przygotowanie się do kolokwium częściowego i końcowego.	15
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Kotler P., *Marketing*, przekł. R. Bartoń, M. Sicińska, Warszawa 2005.
2. *Marketing. Przewodnik*, red. L. Garbarski, Warszawa 2004.
3. Griffin R. W., *Podstawy zarządzania organizacjami*, PWN, Warszawa 2004.
4. Stoner J.A.F., Freeman R.E., Gilbert jr. D.R., *Kierowanie*, PWE, Warszawa 2001.
5. Koźmiński K., Piotrowski W. (red.), *Zarządzanie. Teoria i praktyka*, Warszawa 2002.

Literatura uzupełniająca:

1. Unold J., *Systemy informacyjne marketingu*, AE Wrocław, Wrocław 2001.
2. Cone S. *Wykorzystaj to! Sprawdzone pomysły dla marketingu*. Wydawnictwo ONE Press, Warszawa 2006.
3. Doliński D., *Psychologiczne mechanizmy reklamy*. Gdańskie Towarzystwo Psychologiczne, Gdańsk 2003.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI

PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK 1	K_W01, K_W04 K_U12	C1, C2	Wyk1- Wyk3	1, 2, 3	1, 2, 3	F1,
EK 2	K_W01, K_W04 K_U12, K_K06	C2, C3	Wyk2- Wyk4	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, P1
EK 3	K_W01, K_W04 K_U12, K_K11	C1, C4	Wyk5- Wyk6	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, P1
EK 4	K_W01, K_W04, K_U12	C1, C4	Wyk1- Wyk8	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kryteria oceny kolokwium cząstkowego i końcowego z przedmiotu: Zarządzanie i marketing w służbie zdrowia

Student był oceniany z wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu zagadnień dotyczących zarządzania i marketingu, sposobów komunikacji i negocjacji w zarządzaniu organizacjami, zasad stosowania marketingu w odniesieniu do sfery działalności związanej z ochroną zdrowia, kreatywności w procesie zarządzania zasobami ludzkimi oraz świadomości priorytetów służących do realizacji wyznaczonych celów.

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%.

Liczba uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

Ocena aktywności podczas wykładów- polegała na analizie wybranych fragmentów materiału źródłowego z Zarządzania i marketingu w służbie zdrowia- (ocena wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych).

Uwzględniano następujące kryteria:

4. Teoretyczką odpowiedź na wybrane pytanie tematycznie związane z danym problemem 0-5 pkt.
5. Sposób zaprezentowania, zinterpretowania, przeanalizowania danego problemu zawartego w danym pytaniu, uwzględniając dobór argumentów adekwatnych do rozwiązania problemu 0-5 pkt.
6. Zgodność postępowania z przyjętymi zasadami zarządzania i marketingu w służbie zdrowia, komunikowania się, formułowania opinii oraz prowadzenia konstruktywnych negocjacji w sektorze usług medycznych 0-5 pkt.

Skala ocen:

- poniżej 8,5 pkt- student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0
- od 8,5 pkt - 9,5 pkt- student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;
- od 10 pkt -11,5 pkt- student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;
- od 12 pkt-13 pkt- student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;
- od 13,5pkt-14pkt - student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

- od od 14,5pkt-15pkt- student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

42. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
43. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
44. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

24		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Filozofia				
Nazwa angielska:		Philosophy				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych, Zakład Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej				
Prowadzący przedmiot:		dr Janusz Maj				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	15	-	-	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1- Zdobyć wiedzy na temat wiodących idei filozoficznych na przestrzeni dziejów.</p> <p>C2 - Przystwojenie przez studenta podstawowych pojęć z terminologii filozoficznej oraz poznanie idei i argumentów klasycznych autorów filozoficznych.</p> <p>C3 – Opanowanie podstawowej wiedzy z głównych działów filozofii: teorii bytu, teorii poznania, teorii wartości, filozofii człowieka, etyki, estetyki i filozofii społecznej.</p> <p>C4 – Umiejętność formułowania problemów i rozstrzygania ich przy pomocy metod badawczych i strategii argumentacyjnych właściwych dla subdyscyplin filozoficznych.</p> <p>C5-Kształtowanie postawy świadomości własnych ograniczeń , potrzeby uczenia się przez całe życie oraz wagi refleksji etycznej i odpowiedzialności związanej z funkcjonowaniem człowieka w życiu zawodowym i społecznym.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych .						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK 1 –Student ma wiedzę na temat wiodących idei filozoficznych na przestrzeni dziejów.</p> <p>EK 2 – Student zna i rozumie podstawowe pojęcia z dziedziny filozofii, ma usystematyzowaną</p>						

<p>wiedzę ogólną (obejmującą terminologię, teorie i metody) z zakresu filozofii. Zna idee i argumenty klasycznych autorów filozoficznych.</p> <p>EK3- Ma wiedzę z głównych działów filozofii: teorii bytu, teorii poznania, teorii wartości, filozofii człowieka, etyki, estetyki i filozofii społecznej.</p> <p>EK4- Posiada umiejętność formułowania problemów i rozstrzygania ich przy pomocy metod badawczych i strategii argumentacyjnych właściwych dla subdyscyplin filozoficznych.</p> <p>EK5- Jest świadom własnych ograniczeń i rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie.</p> <p>Student uznaje i docenia wagę refleksji etycznej oraz odpowiedzialności związanej z funkcjonowaniem człowieka w życiu zawodowym i społecznym.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: wykład		Liczba godzin
Wyk 1	Wprowadzenie do przedmiotu - etymologia terminu <i>filozofia</i> - historyczna periodyzacja dziejów myśli filozoficznej, filozofia a nauki szczegółowe - podział filozofii.	2
Wyk2- Wyk 3	Zagadnienia ontologiczne: byt i jego natura, struktura bytu, byt a świadomość, prawidłowości świata, problem rozwoju.	4
Wyk 4- Wyk5	Zagadnienia epistemologiczne: problem źródeł i granic poznania oraz problem prawdy (ujęcie klasyczne i nieklasyczne).	4
Wyk 6	Filozofia człowieka (istota człowieka, wartość, sens i cel życia, godność, relacje z innymi, problem śmierci).	2
Wyk 7	Aksjologia ogólna (wartość - pojęcie, sposób istnienia, hierarchia) oraz etyka – tradycja, podział, główne stanowiska.	2
Wyk 8	Estetyka - podstawowe pojęcia (sztuka, piękno, forma, twórczość, odtwórczość, dzieło sztuki, przeżycie estetyczne).	1
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, tablica, kreda.	
2.	Podręczniki i teksty źródłowe.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy	

2.	Metoda podająca-wyjaśnienie.					
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)						
F1.	Częstkowy pisemny test kontrolny.					
F2.	Ocena aktywności.					
P1.	Końcowy pisemny test kontrolny.					
P2.	Ostateczna ocena to suma $F1+F2+P1=P2$					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności				Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności		
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)				15		
Przygotowanie się do wykładów, w tym studiowanie literatury przedmiotu				5		
Przygotowanie się do testu cząstkowego i końcowego				10		
SUMA				30		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU				1		
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ajdukiewicz K., <i>Zagadnienia i kierunki filozofii</i>, Warszawa (różne wydania). 2. Anzenbacher A., <i>Wprowadzenie do filozofii</i>, Kraków 1992. 3. Galarowicz J., <i>Na ścieżkach prawdy. Wprowadzenie do filozofii</i>, Kraków 1992. 4. <i>Leksykon dzieł filozoficznych</i>, Kraków 2001. 5. Nicola U., <i>Filozofia</i>, Warszawa 2006. 						
Literatura uzupełniająca:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kasprzyk L., Węgrzecki A., <i>Wprowadzenie do filozofii</i>, Warszawa (różne wydania) 1999. 2. Kunzmann P. (i inni), <i>Atlas filozofii</i>, Warszawa 1999. 3. Kuziak M. i inni, <i>Słownik myśli filozoficznej</i>, Bielsko-Biała 2006. 4. Miś A., <i>Filozofia współczesna. Główne nurty</i>, Warszawa 2000. 5. <i>Leksykon PWN, Filozofia</i>, Warszawa 2000. 						
XI Tablica powiązań efektów przedmiotowych i kierunkowych z celami przedmiotu w odniesieniu do metod ich weryfikacji						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne		Sposób oceny

	zdefiniowanych dla całego programu (PEK)				Metody dydaktyczne	
EK 1	K_W01, K_W02, K_U17, K_K01	C1, C2, C4	Wyk1-Wyk8	1,	1,2	F2,
EK 2	K_W01, K_W02, K_U17, K_K01	C1, C2, C3	Wyk2-Wyk8	1,2,	1,2	F2, P1,P2
EK 3	K_W01, K_W02, K_U17, K_K01	C1, C2, C3	Wyk2-Wyk8	1,2,	1,2	F2, P1,P2
EK 4	K_W01, K_W02, K_U01, K_U02, K_K01	C1, C2, C3, C5	Wyk2-Wyk8	1,2,	1,2	F1, F2, P1
EK 5	K_W01, K_U01, K_K01	C1, C2, C3, C4, C5	Wyk1-Wyk8	1,2,	1,2	F2, P2

XII Zasady weryfikacji oczekiwanych efektów kształcenia

Kryteria oceny testów(cząstkowego i końcowego) z przedmiotu: Filozofia -obejmują ocenę wiedzy, umiejętności i kompetencji społeczne.

Student był oceniany na podstawie testów, które obejmowały zagadnienia z podstawowych pojęć z dziedziny filozofii, teorii i metod, kierunków filozoficznych oraz umiejętności analizowania i weryfikowania nurtów filozoficznych.

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%.

Liczba uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0.

Ocena aktywności- polegała na analizie wybranych fragmentów materiału źródłowego z Filozofii- (ocena wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych).

Uwzględniano następujące kryteria:

4. Student prawidłowo odpowiedział na wybrane pytanie tematycznie związane z danym problemem 1-5 pkt.
5. Student prawidłowo zaprezentował , zinterpretował, przeanalizował problem zawarty w danym pytaniu, uwzględniając dobór argumentów adekwatnych do rozwiązania problemu.
6. Student był oceniany w zakresie zgodności postępowania z przyjętymi zasadami etyki i filozofii, świadomości dokonywania wyborów i określania priorytetów zgodnych z prawami filozofii 1-5 pkt.

Skala ocen:

- poniżej 8,5 pkt- student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0
- od 8,5 pkt - 9,5 pkt- student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;
- od 10 pkt -11,5 pkt- student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;
- od 12 pkt-13 pkt- student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;
- od 13,5pkt-14pkt - student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;
- od 14,5pkt-15pkt- student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

XIII Dodatkowe informacje o przedmiocie

45. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
46. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
47. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
48. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

25	KARTA PRZEDMIOTU
Nazwa przedmiotu/modułu:	Bioetyka
Nazwa angielska:	Bioethics
Kierunek studiów:	Fizjoterapia
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie
Profil studiów:	Praktyczny
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii
Prowadzący przedmiot:	dr n. med. Jaworska-Pełczyńska Marzena

I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
2	15	-	-	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1- Wyposażenie studenta w wiedzę i umiejętności analizowania i ewaluowania podstawowych kategorii, pojęć i dylematów bioetycznych dotyczących nauk biomedycznych i rehabilitacji.</p> <p>C2 - Zrozumienie, samodzielna analiza oraz interpretacja zasad moralnych i deontologicznych w relacji terapeutycznej.</p> <p>C3 - Zrozumienie zasad prowadzenia rzetelnych badań/eksperymentów naukowych oraz poznanie zagrożeń i nadużyć związanych z budowaniem wiedzy naukowej oraz praktyki opartej na dowodach (EBP).</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK 1 – Student ma wiedzę i potrafi właściwie rozpoznać sytuacje problemowe związane z opieką nad pacjentem i jego rodziną oraz zdefiniować i wyjaśnić zasady etyczne obowiązujące w pracy z pacjentem i w zespole.</p> <p>EK 2 – Student potrafi opisać konflikty etyczne związane z rozwojem nauk biomedycznych.</p> <p>EK 3 – Student potrafi określić priorytety i przestrzega zasad etycznych w podejmowanych decyzjach i działaniach podejmowanych w stosunku do pacjenta.</p> <p>EK4 – Student potrafi zdefiniować oraz przestrzegać zasad etycznych, które obowiązują w badaniach naukowych i w pracach autorskich.</p>						
V Treści programowe						
Forma zajęć: wykłady semestr III						Liczba godzin
Wyk1	Bioetyka na tle nauk medycznych. Bioetyk a etyka normatywna. Sposoby uzasadniania norm w bioetyce.					2
Wyk2	Bioetyka – rys historyczny dyscypliny. Główne problemy bioetyczne.					2
Wyk3	Wartość życia w różnych stanowiskach filozoficznych.					2
Wyk4	Konflikt wartości w bioetyce. Ochrona jednostki w badaniach medycznych.					2
Wyk5	Europejska konwencja bioetyczna.					2
Wyk6	Etyka w badaniach medycznych. Nierzetelność w nauce, zasady dobrej praktyki. Zabezpieczanie i przechowywanie wyników. Konflikt interesów w badaniach.					2

Wyk7	Śmierć jako problem filozoficzny, moralny i medyczny. Kwestia granic ludzkiego życia. Spór o eutanazję – stanowiska etyczne w tym sporze. Moralne aspekty transplantacji.	3
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, filmy, foliogramy.	
2.	Tablica.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1.	Test cząstkowy.	
F2.	Test końcowy.	
P1.	Ostateczna ocena to F1+F2.	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)		15
Przygotowanie się do zajęć w tym studiowanie literatury przedmiotu		10
Przygotowanie do kolokwium cząstkowego i końcowego		5
SUMA		30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		1
X Literatura podstawowa i uzupełniająca		
Literatura podstawowa:		
1. Biesaga T.: Elementy etyki lekarskiej. Wydawnictwo Medycyny Praktycznej, Kraków 2006 .		
2. Podstawy i zastosowania bioetyki. Red. T. Biesaga Wydawnictwo WN PAT, Kraków 2001.		
3. Cywińska- Wasilewska G.: Podstawowe problemy rehabilitacji i etyka. Wydawnictwo AWF, Poznań 2004.		
4. Hartman J. Bioetyka dla lekarzy, Warszawa 2011.		
5. Mephram B. Bioetyka. Wprowadzenie dla studentów nauk biologicznych, Warszawa 2008.		
Literatura uzupełniająca:		
1. Galewicz W., Wokół śmierci i umierania. Antologia bioetyki – t. 1, Kraków 2009.		

2. Galewicz W., Początki ludzkiego życia. Antologia bioetyki – t. 2, Kraków 2010.
3. Habermas J., Przyszłość natury ludzkiej, Warszawa 2003.
4. Lemke T., Biopolityka, Warszawa 2010.
5. Piątek Z., O śmierci, seksie i metodzie zapłodnienia in vitro, Kraków 2009.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W01, K_W13, K_U01, K_U02, K_K02	C1	Wyk1-Wyk5	1,2	1,	F1
EK2	K_W07, K_U01, K_U05, K_K03	C1	Wyk1-Wyk5	1,2	1,2	F1, P1
EK3	K_W01, K_U07, K_K11	C2	Wyk1-Wyk5	1,2	1,2	F1, F2 P1
EK4	K_W14, K_U17, K_K01	C3	Wyk6-Wyk7	1,2	1,2	F1, F2, P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium cząstkowego i końcowego (ocena wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych EK1-EK4)

Kolokwia uwzględniały ocenę wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (EK1-EK4) i egzekwowały od studenta znajomość zasad etycznych, istniejących stanowisk i konfliktów etycznych w odniesieniu do pacjenta i zespołu terapeutycznego.

Kryteria oceny :

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%.

Liczba uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

49. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.

50. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

51. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

26

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu/modułu:	Historia rehabilitacji					
Nazwa angielska:	History of rehabilitation					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Tryb/Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	Praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr Alicja Nowak					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
1	15	-	-	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Poznanie historii i genezy rehabilitacji i jej kierunków rozwoju. Przedstawienie szkół rehabilitacji i jej głównych prekursorów w perspektywie historycznej.</p> <p>C2- Przedstawienie relacji w zakresie celów i metod rehabilitacji, które są spójne z oddziaływaniami nauk medycznych i o kulturze fizycznej.</p> <p>C3- Zapoznanie z różnymi procedurami z rehabilitacji, które miały swoje odniesienie w perspektywie historycznej.</p> <p>C4- Zapoznanie studenta z holistycznym charakterem rehabilitacji, wynikającym z różnorodności i mnogości metod jej oddziaływania na człowieka, która powstała na bazie historycznych doświadczeń wielu kultur.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK 1 – Student zna historię i genezę rehabilitacji oraz jej kierunki rozwoju. Student potrafi wymienić szkoły rehabilitacji i jej głównych prekursorów w perspektywie historycznej.</p> <p>EK 2 –Student zna relacje w zakresie celów i metod rehabilitacji, które są spójne z oddziaływaniami nauk medycznych i o kulturze fizycznej.</p> <p>EK 3 –Student zna procedury z rehabilitacji, które miały swoje odniesienie w perspektywie historycznej.</p>						

EK4-Student ma wiedzę w zakresie holistycznego charakteru rehabilitacji, wynikającego z różnorodności i mnogości metod jej oddziaływania na człowieka, która powstała na bazie historycznych doświadczeń wielu kultur.

V Treści programowe

Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
Wyk1	Geneza i rozwój rehabilitacji na świecie i w Polsce.	2
Wyk2	Historyczne czynniki rozwoju rehabilitacji.	2
Wyk3	Rehabilitacja w poszczególnych okresach historycznych.	2
Wyk4	Związki rehabilitacji z kulturą fizyczną.	2
Wyk5	Związki rehabilitacji z kulturą medyczną.	2
Wyk6	Twórcy światowej rehabilitacji.	2
Wyk7	Prekursorzy rehabilitacji polskiej	3
Suma godzin:		15

VI Narzędzia dydaktyczne

1.	Rzutnik multimedialny, prezentacje multimedialne, filmy.
2.	Foliogramy, tablica.

VII Metody dydaktyczne

1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.
2.	Metoda analizy.

VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)

F1.	Obecność na wykładach.
F2.	Aktywność.
F3	Kolokwium-test jednokrotnego wyboru.
P1.	$P1=F1+F2+F3$

IX Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)	15
Przygotowanie się do zajęć w tym studiowanie literatury przedmiotu	10
Przygotowanie się do kolokwium	5
SUMA	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	1

IX Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Przeździecki B.: Historia rehabilitacji w świecie i w Polsce, Urban & Partner, Wrocław 2003 .
2. Orzech J.: Rozwój koncepcji, technik i metod fizjoterapii, Wyd. Sport i Rehabilitacja, 2005.
3. Krasuski M.: Historia rehabilitacji, PZWL Warszawa 2005 .
4. Kiwerski J.: Rehabilitacja Polska, Ossolineum Wrocław, 2009.

Literatura uzupełniająca:

1. Zembaty A. (red.): Kinezyterapia, Wyd. „Kasper”, 2002 .
2. Kuch J. (red.): Polskie szkoły kardiologiczne, kardiochirurgiczne i kardiologii dziecięcej, PWN Warszawa, 2008 .
3. Nowakowski A.: Historia ortopedii i rehabilitacji (rozdz.) w: Wiktora Degi ortopedia i rehabilitacja, PZWL Warszawa, 2008 .
4. Mikulski J.: Rehabilitacja osób niepełnosprawnych jako służba społeczna, TWK, Warszawa 2004.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK 1	K_W01, K_U01, K_K01	C1	Wyk1- Wyk2	1,2	1,2	F1,F2,
EK 2	K_W07, K_U01,K_K11	C1-C3	Wyk2- Wyk3	1,2	1,2	F1,F2, P1
EK 3	K_W07, K_U01, K_K11	C2	Wyk4- Wyk5	1,2	1,2	F1,F2, P1

EK 4	K_W07, K_U01, K_K11	C3-C4	Wyk6-Wyk7	1,2	1,2	F1,F2,F3,P1
-------------	------------------------	-------	-----------	-----	-----	-------------

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium z przedmiotu : Historia rehabilitacji obejmuje treści programowe z wykładów (ocena wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych EK1-EK4)

Kryteria oceny testów :

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%.

Liczba uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

Ocena aktywności- polegała na analizie wybranych fragmentów materiału źródłowego z Historii rehabilitacji- (ocena wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych).

Uwzględniano następujące kryteria:

1. Student prawidłowo odpowiedział na wybrane pytanie tematycznie związane z danym problemem 1-5 pkt.
2. Student prawidłowo zaprezentował , zinterpretował, przeanalizował problem zawarty w danym pytaniu, uwzględniając dobór argumentów adekwatnych do rozwiązania problemu.
3. Student był oceniany w zakresie zgodności postępowania z przyjętymi zasadami etyki i historii rehabilitacji , świadomości dokonywania wyborów i określania priorytetów zgodnych z nimi 1-5 pkt.

Skala ocen:

- poniżej 8,5 pkt- student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0
- od 8,5 pkt - 9,5 pkt- student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;
- od 10 pkt -11,5 pkt- student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;
- od 12 pkt-13 pkt- student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;
- od 13,5pkt-14pkt - student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;
- od 14,5pkt-15pkt- student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
2. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
3. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

27		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Fizjoterapia Ogólna				
Nazwa angielska:		General Physiotherapy				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Anna Mickiewicz				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	15	30		15	60	2
2	15	30		15	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z celami i zadaniami rehabilitacji oraz z formami i środkami realizacji celów fizjoterapii</p> <p>C2 – Umiejętność zdefiniowania podstawowych pojęć dotyczących rehabilitacji medycznej, niepełnosprawności, interpretacji zjawisk charakterystycznych dla różnego rodzaju niepełnosprawności oraz sposobów ich łagodzenia lub likwidowania</p> <p>C3 – Uświadomienie znaczenia etyki zawodowej, kompetencji, odpowiedzialności moralnej i prawnej w pracy fizjoterapeuty</p> <p>C4 – Znajomość zasad prowadzenia dokumentacji informującej o stanie funkcjonalnym pacjenta i osiągniętych postępkach w procesie fizjoterapii</p>						

<p>C5 – Umiejętność doboru i wykonywania wybranych badań czynnościowych w celu prawidłowego planowania procesu rehabilitacji oraz umiejętność prawidłowej oceny stanu funkcjonalnego pacjenta (interpretacja wyników badań)</p> <p>C6 – Wykazanie przez studenta gotowości do pracy w zespole rehabilitacyjnym oraz do pracy z pacjentem. Gromadzenie i korzystanie z piśmiennictwa fachowego</p>		
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Brak wymagań wstępnych.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
<p>EK1 – Student ma wiedzę w zakresie podstawowych pojęć i definicji: rehabilitacja medyczna, społeczna i zawodowa, fizjoterapia oraz pojęć dotyczących niepełnosprawności. Rozumie znaczenie fizjoterapii w rehabilitacji</p> <p>EK2 – Student ma wiedzę w zakresie badań diagnostycznych i funkcjonalnych jako podstawy tworzenia, weryfikacji i modyfikacji programu rehabilitacji oraz kontroli jej wyników</p> <p>EK3 – Student zna testy funkcjonalne stosowane w fizjoterapii– dobór odpowiedniego testu, trafność oceny, przydatność i znaczenie dla doboru środków fizjoterapii oraz kontroli wyników rehabilitacji. Zna testy specyficzne dla różnych metod fizjoterapii oraz dla różnych schorzeń i dysfunkcji oraz posiada umiejętność doboru oraz wykonywania badań i testów niezbędnych w fizjoterapii</p> <p>EK4 – Student zna czynniki rozwoju rehabilitacji, bariery utrudniające rozwój rehabilitacji i fizjoterapii. Zna również najistotniejsze problemy współczesnej fizjoterapii</p> <p>EK5 – Student posiada umiejętność opisu i interpretacji zmian i zjawisk istotnych dla różnego rodzaju niepełnosprawności oraz likwidowania, bądź łagodzenia ich skutków</p> <p>EK6 – Student potrafi opisać i interpretować prawa i obowiązki fizjoterapeutów w Polsce i na świecie oraz podstawowe zagadnienia dotyczące etyki zawodu fizjoterapeuty oraz potrafi opisać sposoby planowania, oceniania i dokumentowania procesu fizjoterapii. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład - semestr 1		Liczba godzin
Wyk1	Informacja dotycząca warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem wykładów. Rys historyczny fizjoterapii	2
Wyk2	Zawód fizjoterapeuty. Etyka zawodu fizjoterapeuty. Prawa i obowiązki fizjoterapeuty. Miejsce współczesnej fizjoterapii w medycynie. Etapy rehabilitacji, efektywność rehabilitacji	2
Wyk3	Zespół rehabilitacyjny. Interdyscyplinarność rehabilitacji. Osoba rehabilitowana jako podmiot - podejście fizjoterapeuty do osoby rehabilitowanej. Polska koncepcja rehabilitacji	2

Wyk4	Ocena stanu funkcjonalnego pacjenta. Dokumentacja stanu funkcjonalnego pacjenta. Zasady prowadzenia dokumentacji zabiegów fizjoterapeutycznych.	2
Wyk5	Badanie i ocena funkcjonalna układu ruchu. Badanie i ocena funkcjonalna układu krążenia oraz układu oddechowego	2
Wyk6	Rehabilitacja szpitalna, ambulatoryjna, domowa oraz w sanatorium i ośrodka rehabilitacyjnym	2
Wyk7	Kształcenie fizjoterapeutów w Polsce i na świecie	2
Wyk8	Podsumowanie wiedzy i kompetencji zdobytych na wykładach. Kolokwium	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia - semestr 1		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Przydział tematów do pracy własnej. Formy i środki realizacji celów fizjoterapii. Ogólna metodyka rehabilitacji i taktyka postępowania fizjoterapeutycznego - hierarchia i racjonalizacja celów, ogólne zasady doboru środków, form i metod fizjoterapii	2
Ćw2-4	Podział ćwiczeń leczniczych. Zasadnicze kryteria podziałowe. Formy kinezyterapii, metody kinezyterapii, zasięg oddziaływania ćwiczeń leczniczych, cel tych ćwiczeń	6
Ćw5-7	Podział zabiegów fizykalnych. Zasadnicze kryteria podziałowe. Rodzaj zastosowanej energii, rodzaj działających czynników fizykalnych, cel aplikowanych zabiegów	6
Ćw8	Balneologia i hydroterapia. Rodzaje i zastosowanie wód leczniczych. Zabiegi z użyciem borowiny. Kąpiele, masaż podwodny, natryski, polewania, zawijania, okłady i kompresy.	2
Ćw9	Lecznictwo uzdrowiskowe w Polsce. Charakterystyka uzdrowisk pod względem klimatycznym. Lecznicze zastosowanie czynników klimatycznych: helioterapia, aeroterapia, talasoterapia, kąpiele morskie	2
Ćw10	Niepełnosprawność. Sytuacja osób niepełnosprawnych w Polsce - możliwości zatrudnienia oraz uczestnictwa w życiu społecznym. Sport i rekreacja osób niepełnosprawnych. Formy rekreacji osób niepełnosprawnych. Kluby sportowe START. Igrzyska Paraolimpijskie i Olimpiady specjalne	2
Ćw11-14	Ocena stanu funkcjonalnego pacjenta. Badanie i ocena funkcjonalna układu ruchu w praktyce (pomiary długości kończyn, pomiary obwodów kończyn, pomiary zakresu ruchomości kręgosłupa, pomiary zakresu ruchu w stawach - SFTR, ocena siły mięśniowej wg Lovetta wybranych grup mięśniowych)	8
Ćw15	Kolokwium. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena	2

Suma godzin:		30
Forma zajęć: Wykład - semestr 2		Liczba godzin
Wyk9	Badania diagnostyczne. Charakterystyka wybranych badań diagnostycznych, istotnych w tworzeniu i modyfikacji programu rehabilitacji. Znaczenie badań diagnostycznych w kontroli wyników rehabilitacji	2
Wyk10	Aparatura diagnostyczno-pomiarowa. Wykorzystanie aparatury diagnostyczno-pomiarowej w diagnostyce funkcjonalnej. Przydatność tego typu badań w planowaniu i kontroli procesu rehabilitacji	2
Wyk11-12	Teoretyczne podstawy wybranych rodzajów masażu	4
Wyk13-14	Teoretyczne podstawy wybranych koncepcji i metod fizjoterapii	4
Wyk15	Ustawa o zawodzie fizjoterapeuty	2
Wyk16	Podsumowanie wiedzy i kompetencji zdobytych na wykładach. Kolokwium	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia - semestr 2		Liczba godzin
Ćw16-19	Testy funkcjonalne oraz testy specyficzne. Wybrane testy funkcjonalne stosowane w fizjoterapii - zasady ich doboru, ich trafność oraz przydatność w procesie planowania i kontroli procesu rehabilitacji. Interpretacja wyników. Metodyka wykonania i interpretacja wyników specyficznych testów dla różnych metod fizjoterapii oraz różnych schorzeń i dysfunkcji.	8
Ćw20-23	Podstawy masażu. Praktyczna nauka wybranych rodzajów masażu: klasyczny masaż leczniczy, masaż punktowy, masaż łącznotkankowy, manualny drenaż limfatyczny	8
Ćw24-26	Wybrane metody i koncepcje w fizjoterapii	6
Ćw27-28	Elementy terapii zajęciowej dla potrzeb fizjoterapii. Animaloterapia	4
Ćw29	Możliwości zastosowania fizjoterapii w dermatologii i medycynie estetycznej	2
Ćw30	Kolokwium. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, komputer	
2.	Prezentacje multimedialne	

3.	Ankiety, skale, kwestionariusze, testy funkcjonalne, testy specyficzne dla fizjoterapii
VII Metody dydaktyczne	
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy
2.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową)
3.	Napisanie i wygłoszenie referatu (indywidualnie lub w zespole)
4.	Metody i analizy przypadków
5.	Symulacyjne gry decyzyjne
6.	Moderowane dyskusje panelowe
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Aktywność podczas ćwiczeń
F2	Kolokwium
F3	Referat
P1	$P1=F1+F2+F3$
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)	90
Zebranie informacji do przygotowywanych bieżących opracowań	10
Przygotowanie referatu i prezentacji	10
Przygotowanie się do kolokwium	10
SUMA	120
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	4
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Śliwiński Z. Sieroń A. <i>Wielka fizjoterapia, Tom 1, 2, 3</i>. Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2014 2. Kwolek A. <i>Rehabilitacja medyczna tom 1, 2</i>. Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2004 3. Buckup K. <i>Testy kliniczne w badaniu kości, stawów i mięśni</i>, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007 4. Straburzyński G. <i>Fizjoterapia</i>; Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003 5. Nowotny J. <i>Podstawy fizjoterapii t.1, 2,3</i>, Warszawa 2004 	

6. Rostawski A., Skolimowski T. *Technika wykonywania ćwiczeń leczniczych*; Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2000

Literatura uzupełniająca:

1. Dega W., Milanowska K. *Rehabilitacja medyczna*; Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W01, K_W02	C1-C2	Wyk1-2, Wyk5 Ćw1	1, 2	1, 4, 5, 6	F1
EK2	K_W05, K_W07, K_W08	C4-C5	Wyk9-16, Ćw11-17	1, 2, 3	1, 2, 4, 5, 6	F1, F2
EK3	K_W05, K_W07, K_W08 K_U02, K_U05, K_U06, K_U09	C4-C5	Wyk9-16, Ćw18-20	1, 2, 3	1, 2, 4, 5, 6	F1
EK4	K_W01, K_W04, K_W06 K_K06	C2-C5	Wyk3, Wyk6, Wyk9-16, Ćw2-10 Ćw21-30	1, 2, 3	1, 2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3
EK5	K_W08, K_K01, K_K06, K_K09	C2-C5	Wyk5, Wyk9-16 Ćw2-10, Ćw21-30	1, 2, 3	1, 2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3
EK6	K_W04, K_W05, K_W06,	C3-C4, C6	Wyk4, Wyk7-8, Wyk9-16	1, 2, 3	1, 2, 4, 5, 6	F1, F2

	K_U03, K_U09, K_K05, K_K06		Ćw11-20			
--	----------------------------------	--	---------	--	--	--

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę.

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest:

Frekwencja i aktywność za zajęciach;

Uzyskanie pozytywnej średniej z oceny umiejętności, wiedzy i kompetencji społecznych.

Sposób oceny kolokwium lub testu

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sposób oceny referatu pisemnego

W przypadku oceny referatu pisemnego uwzględnia się podstawowe kryteria:

1. Zgodność treści z tematem 1-2 pkt,
2. Trafność w doborze literatury 1-2 pkt,
3. Ujęcie problemu zgodnie z aktualną wiedzą (medyczną, społeczną, humanistyczną, techniczną) 1-2 pkt,,
4. Interpretacja własna tematu 1-2 pkt,
5. Szata graficzna zgodna z ustalonymi wymogami 1-2 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

10 pkt – ocena - bardzo dobry,

9 pkt – ocena – dobry plus,

8 pkt – ocena – dobry,

7 pkt – ocena – dostateczny plus,

6 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
2. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
3. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

28		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Kształcenie ruchowe i metodyka nauczania ruchu				
Nazwa angielska:		Movement education and its methodology				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Anna Mickiewicz, dr Jacek Falkenberg				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
1	15	30		15	60	2
2	15	30		15	60	2
3	15	30		15	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zaznajomienie z podstawowymi zasadami, formami i metodami prowadzenia zajęć z pacjentami w sali gimnastycznej i w wodzie</p> <p>C2 – Zapoznanie z genezą rozwoju ruchu człowieka i jego funkcjami . Omówienie specjalistycznego nazewnictwa i opracowania konspektu do prowadzenia zajęć</p> <p>C3 – Zapoznanie z techniką pływania na potrzeby realizacji gimnastyki leczniczej dla pacjentów w różnym wieku i wielorakimi dysfunkcjami</p> <p>C4 – Wdrażanie nawyków uczenia się i kształtowania zdolności motorycznych osób zdrowych i chorych</p> <p>C5 – Zapoznanie i egzekwowanie zasad bezpieczeństwa i odpowiedzialności podczas zajęć ruchowych</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
EK1 – Student potrafi zorganizować zajęcia według zasad i form organizacyjnych oraz zapewnić bezpieczeństwo pacjentom w Sali gimnastycznej i na basenie. Jest odpowiedzialny za ćwiczących						

EK2 – Student rozumie treści ćwiczeń opisanych w fachowym piśmiennictwie zna terminologię i nazewnictwo. Stosuje prawidłowe techniki ćwiczeń podczas prowadzenia zajęć z pacjentami. Dbą o bezpieczeństwo pacjentów

EK3 – Prawidłowo objaśnia i demonstrowa ćwiczenia stosownie do wieku, umiejętności i rodzaju niepełnosprawności pacjentów. Okazuje szacunek i wyrozumiałość dla pacjentów

EK4 – Zna i potrafi dostosować ćwiczenia adekwatnie do dysfunkcji, etapu leczenia oraz aktualnego stanu psychofizycznego pacjenta i ma z nim dobry kontakt. Wykorzystuje przybory i przyrządy do uatrakcyjnienia ćwiczeń.

EK5 – Zna zasady ,formy i metody prowadzenia ćwiczeń w leczniczym usprawnianiu i dokumentuje w postaci konspektów. Prowadzi zajęcia według przygotowanego konspektu. Korzysta ze specjalistycznej wiedzy merytorycznej i metodycznej

V Treści programowe

Forma zajęć: Wykład – semestr 1		Liczba godzin
Wyk1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Zapoznanie z programem wykładów. Akty ruchowe w różnych ujęciach - rozwojowym, kinezyologicznym, ergonomicznym	2
Wyk2	Ćwiczenia kształtujące - terminologia, systematyka i rodzaje ćwiczeń fizycznych	2
Wyk3	Kształcenie umiejętności ruchowych. Miejsce fizjoterapii w kulturze fizycznej. Metody nauczania ruchu - odtwórcze, usamodzielniające, twórcze	2
Wyk4	Anatomiczno-fizjologiczne podstawy aktywności ruchowej. Wpływ aktywności ruchowej na człowieka. Skutki ograniczenia aktywności ruchowej	2
Wyk5	Specyfika aktywności ruchowej osób starszych	2
Wyk6	Formy relaksacyjne i ich miejsce w usprawnianiu leczniczym	2
Wyk7	Zdolności motoryczne. Metody kształtowania zdolności motorycznych	2
Wyk8	Podsumowanie wiedzy i kompetencji zdobytych na wykładach . Kolokwium	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia – semestr 1		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Bezpieczeństwo i higiena ćwiczących w czasie prowadzenia ćwiczeń fizycznych. Pozycje wyjściowe, rodzaje ruchu, jego dokładne wykonanie i ich zastosowanie podczas ćwiczeń	2
Ćw2	Aspekty organizacyjno-metodyczne przeprowadzania ćwiczeń - budowa jednostki ćwiczeniowej, metodyka zajęć z różnymi grupami ćwiczących, przykładowe konspekty ćwiczeń	2
Ćw3-5	Ćwiczenia kształtujące wolne - prowadzenie ćwiczeń przez studentów wg napisanego konspektu	6
Ćw6-8	Ćwiczenia kształtujące z przyborami i na przyrządach - prowadzenie ćwiczeń przez studentów wg napisanego konspektu	6
Ćw9-11	Różne formy aktywności ruchowej w usprawnianiu leczniczym (formy relaksacyjne: joga, pilates, callanetics, tai-chi, stretching).	6

	Prawidłowe prowadzenie ćwiczeń dostosowane do wieku i umiejętności pacjentów według opracowanego konspektu	
Ćw12-14	Ćwiczenia kształtujące dla pacjentów starszych - prowadzenie ćwiczeń przez studentów wg napisanego konspektu	6
Ćw15	Kolokwium. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena	2
Suma godzin:		30
Forma zajęć: Wykład – semestr 2		Liczba godzin
Wyk9	Gimnastyka korekcyjna - schemat postępowania korekcyjnego przy plecach okrągłych, wklęsłych, wklęsło-okrągłych, skoliozach, płaskostopiu. Ćwiczenia oddechowe	2
Wyk10	Edukacja i reedukacja posturalna. Chód, rodzaje chodu oraz reedukacja chodu	2
Wyk11	Gry i zabawy ruchowe. Muzyczno-ruchowe formy zajęć terapeutycznych i ich znaczenie w psychofizycznym i społecznym życiu człowieka	2
Wyk12	Aktywność ruchowa osób starszych. Sposoby oceny sprawności fizycznej osób starszych - Functional Senior Fitness Test	2
Wyk13	Sport osób niepełnosprawnych i jego rola w kształtowaniu sprawności psychofizycznej i socjalizacji	2
Wyk14	Różne formy aktywności ruchowej w usprawnianiu leczniczym (formy kształtujące wydolność fizyczną, formy kształtujące sylwetkę, formy mieszane)	2
Wyk15	Środowisko wodne i jego nieocenione walory w doskonaleniu i kształceniu umiejętności ruchowych osób zdrowych i niepełnosprawnych	2
Wyk16	Podsumowanie wiedzy i kompetencji zdobytych na wykładach. Kolokwium	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia – semestr 2		Liczba godzin
Ćw16-19	Gimnastyka korekcyjna - schemat postępowania korekcyjnego przy plecach okrągłych, wklęsłych, wklęsło-okrągłych, skoliozach, płaskostopiu. Prowadzenie ćwiczeń przez studentów wg napisanego konspektu	8
Ćw20-23	Gry i zabawy ruchowe dla dzieci w różnym wieku i z różnymi dysfunkcjami - prowadzenie ćwiczeń przez studentów wg napisanego konspektu	8
Ćw24-27	Różne formy aktywności ruchowej w usprawnianiu leczniczym (formy kształtujące wydolność fizyczną, formy kształtujące sylwetkę, formy mieszane). Prawidłowe prowadzenie ćwiczeń dostosowane do wieku i umiejętności pacjentów według opracowanego konspektu	8
Ćw28-29	Aktywność ruchowa osób starszych. Functional Senior Fitness Test - praktyczne wykorzystanie testu	4
Ćw30	Kolokwium. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena	2
Suma godzin:		30

Forma zajęć: Wykład – semestr 3		Liczba godzin
Wyk17		
Wyk18		
Wyk19		
Wyk20		
Wyk21		
Wyk22		
Wyk23		
Wyk24		
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia – semestr 3		Liczba godzin
Ćw31	Ogólne zasady bezpieczeństwa obowiązujące na pływalni. Ćwiczenia osvajające w wodzie dla pacjentów	2
Ćw32-33	Wykorzystanie pływania kraulem na grzbiecie do ćwiczeń we wszystkich wadach postawy. Doskonalenie pływania na grzbiecie	4
Ćw34-35	Ćwiczenia kształtujące z muzyką – Agua-aerobik . Doskonalenie pracy nóg w żabce	4
Ćw36-37	Formy i sposoby zastosowania środków dydaktycznych podczas organizacji zabaw w wodzie	4
Ćw38-39	Gry i zabawy dla dorosłych w wodzie w różnym wieku w leczniczym usprawnianiu. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo ćwiczących	4
Ćw40-41	Doskonalenie pływania żabą. Wykorzystanie ćwiczeń pływania żabą w grach i zabawach w wodzie	4
Ćw42-43	Wykorzystanie technik pływackich : grzbiet i żabka do ćwiczeń w wodzie	4
Ćw44	Doskonalenie techniki pływania w kraulem na grzbiecie i żabką. Zabawy oddechowe w wodzie	2
Ćw45	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych na ćwiczeniach.	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, plansze, zdjęcia, film	
2.	Magnetofon, CD-nagrania, przybory i przyrządy gimnastyczne	
3.	Deski do pływania, rury wypornościowe, płetwy, pul-bojki.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy	
2.	Moderowane dyskusje panelowe	
3.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową)	
4.	Pokaz, instruktaż	
5.	Ćwiczenia indywidualne i grupowe	

VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)						
F1	Opracowania własne studentów na temat wybranych form aktywności ruchowych.					
F2	Opracowanie konspektu zajęć ruchowych oraz zajęć ruchowych w wodzie, z uwzględnieniem ruchu leczniczego					
F3	Sposób przeprowadzenia ćwiczeń wg napisanego konspektu					
P1	Ocena prowadzenia ćwiczeń dla pacjentów wg napisanego konspektu					
P2	Test pisemny obejmujący zakres realizowanych treści teoretycznych					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności					
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)	135					
Zebranie informacji do przygotowywanych bieżących opracowań na temat wybranych form aktywności ruchowych	15					
Zebranie informacji do przygotowywanych bieżących opracowań konspektów zajęć ruchowych z uwzględnieniem ruchu leczniczego	15					
Przygotowanie się do zajęć	15					
SUMA	180					
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	6					
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa: <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowotny J: <i>Edukacja i reedukacja ruchowa</i>. Wyd. Kasper, Kraków 2003 2. Bahrynowska-Fic: <i>Właściwości i metodyka ćwiczeń fizycznych oraz sport inwalidzki</i>. PZWL, Warszawa 1999 3. Owczarek S. <i>Atlas ćwiczeń korekcyjnych</i>. WSiP, Warszawa 2005 4. Bondarowicz M. <i>Podstawy teorii i metodyki zabaw i gier ruchowych</i>, wyd. AWF Warszawa 2011 5. Czabański B. i wsp. <i>Elementy teorii pływania</i>- AWF Wrocław 2003 Literatura uzupełniająca: <ol style="list-style-type: none"> 1. 1.H. Kempf: <i>Ćwiczenia kręgosłupa dla dzieci</i>. Wyd. ABA 2006 2. B.Spachtholz: <i>Aktywna gimnastyka przeciwko osteoporozie</i> wyd. ABA 2006 3. D.Austin: <i>Pilates dla każdego</i>, wyd. ZYSK IS-KA Poznań 2002 4. Karpiński R.: <i>Pływanie sport, zdrowie, rekreacja</i>. AWF Katowice 2008 						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W04 K_U02 K_K07	C1	W1-16 Ćw1-30	1, 2	1, 2,3, 4, 5	F1, F2, F3, P1; P2

EK2	K_W02 K_U02 K_K07	C2	W1, 4-12 Ćw1-3, 16- 21, 25	1	1, 2, 3	F1, F2, P2
EK3	K_W02 K_U02 K_K02	C3	W3, 5-7, 15 Ćw25	1	1, 2, 3	F1, F2, P2
EK4	K_W02 K_U02 K_K02	C4	Ćw4-15, 18-30	1, 2	1, 2, 3, 4, 5	F1, F2, F3, P1, P2
EK5	K_W02 K_U02 K_K01	C5	Ćw4-15, 18-30	1, 2	1, 2, 3, 4, 5	F1, F2, F3, P1, P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę.

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest:

Frekwencja i aktywność za zajęciami;

Uzyskanie pozytywnej średniej z oceny umiejętności, wiedzy i kompetencji społecznych.

W realizacji zadanego tematu przez studenta oceniana jest zawartość merytoryczna i zgodność treści z tematem, sposób i jakość przedstawienia treści, terminowość wywiązania się z zadanego tematu.

Sposób oceny opracowanego konspektu zajęć ruchowych z uwzględnieniem ruchu leczniczego

W przypadku oceny konspektu zajęć ruchowych z uwzględnieniem ruchu leczniczego uwzględnia się podstawowe kryteria:

1. Zgodność treści z tematem 1-2 pkt,
2. Trafność w doborze literatury 1-2 pkt,
3. Ujęcie problemu zgodnie z aktualną wiedzą (medyczną, społeczną, humanistyczną, nauk o sporcie 1-2 pkt,
4. Interpretacja własna tematu 1-2 pkt,
5. Szata graficzna zgodna z ustalonymi wymogami 1-2 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

10 pkt – ocena - bardzo dobry,

9 pkt – ocena – dobry plus,

8 pkt – ocena – dobry,

7 pkt – ocena – dostateczny plus,

6 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

Sposób oceny przeprowadzenia zajęć według opracowanego konspektu

W przypadku oceniania praktycznego wykonania zadania uwzględniane są podstawowe kryteria:

1. Bezpieczeństwo odbiorcy usług 1-4 pkt,
2. Poprawność zaplanowania rozwiązywania problemów, doboru ćwiczeń, przyborów do realizacji ćwiczeń 1-4 pkt,
3. Przeprowadził ćwiczenia zgodnie z obowiązującymi zasadami i procedurami 1-4 pkt,
4. Wykazał zdolność organizowania własnej pracy dostosowanej do przyjętych zaleceń i organizacji pracy na Sali gimnastycznej 1-4 pkt,
5. Wykorzystywanie wiedzy z różnych dziedzin (przedmiotów) 1-4 pkt,

6. Zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnie zawodowej
1-4 pkt,
7. Samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązań 1-4 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

28 - 26 pkt – ocena - bardzo dobry,

25 - 23 pkt – ocena – dobry plus,

22 - 20 pkt – ocena – dobry,

19 - 17 pkt – ocena – dostateczny plus,

16 - 15 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

Sposób oceny testu

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
2. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
3. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

29		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Kinezyterapia				
Nazwa angielska:		Kinesiotherapy				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr hab. Bożena Ostrowska, dr Tomasz Ignasiak				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
2	15	-	60	15	90	3

3	15	-	60	45	120	4
II Cel przedmiotu						
<p>C1 –Poznanie zasad badania podmiotowego i przedmiotowego, oceny stanu czynnościowego narządu ruchu, diagnostyki różnicowej zaburzeń funkcjonalnych i interpretacji uzyskanych wyników.Poznanie techniki i metodyki wykonywania badań dla potrzeb kinezyterapii.</p> <p>C2 – Zapoznanie studentów z zagadnieniami: podstaw kinezyterapii, systematyką, metodyką i techniką wykonywania ćwiczeń leczniczych, środkami kinezyterapii miejscowej i ogólnej oraz elementami metod kinezyterapeutycznych.</p> <p>C3 – Zapoznanie z celami, wskazaniami i przeciwwskazaniami do prowadzenia kinezyterapii, kształcenie umiejętności przewidywania skutków stosowania zabiegów kinezyterapeutycznychw celu tworzenia, weryfikacji i modyfikacji planów usprawniania leczniczego.</p> <p>C4 – Poznaniezasad i nabycie umiejętności doboru ćwiczeń leczniczych oraz zastosowania alternatywnych i wspomagających środków kinezyterapii, sposobów postępowania usprawniającego w oparciu o wyniki badań czynnościowych.</p> <p>C5 - Umiejętność wykonywania ćwiczeń indywidualnych i zespołowych.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 -Zna i rozumie celowość podstawowych badań, pomiarów i testów klinicznych stosowanych w kinezyterapii.</p> <p>EK2 – Student ma wiedzę niezbędną do stosowania kinezyterapii jako środka oddziaływania profilaktycznego i leczniczego w różnych dysfunkcjach układu ruchu.Student uzasadnia cele, wskazania i przeciwwskazania do prowadzenia kinezyterapii, przewiduje skutki stosowania zabiegów kinezyterapeutycznych. Analizuje i interpretuje zabiegi kinezyterapeutycznew celu tworzenia, weryfikacji i modyfikacji planów usprawniania leczniczego.</p> <p>EK3- Potrafi przeprowadzić podstawowe badania diagnostyczne dla potrzeb kinezyterapii,wykonać i ocenić podstawowe pomiary jakościowe i ilościowe sprawności narządu ruchu, określać deficyty czynnościowe narządu ruchu, interpretować wyniki fizjoterapeutycznych testów klinicznych.</p> <p>EK 4 - Posiada umiejętności w zakresie techniki wykonywania ćwiczeń leczniczych. Potrafi przeprowadzić lecznicze ćwiczenia indywidualne i zespołowe. Potrafi ocenić podjęte przez siebie i innych działania kinezyterapeutyczne, rozumie, które z podejmowanych czynności wymagają doskonalenia.</p> <p>EK5- Student indywidualnie i jako członek grupy, dobierając odpowiedni sprzęt stosuje odpowiednie postępowanie kinezyterapeutyczne. Wykazuje chęć współpracy w grupie, potrafi ocenić podjęte przez siebie i innych działania kinezyterapeutyczne, rozumie, które z podejmowanych czynności wymagają doskonalenia, a swoją postawą demonstruje odpowiedzialność za innych i powierzone mu dobro</p>						

V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład – semestr 2		Liczba godzin
Wyk1	<p>Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem wykładu. Schemat badania narządu ruchu dla potrzeb fizjoterapii. Stanowiska pracy kinezyterapeuty. Cel, zasady i sposób przeprowadzania badania podmiotowego, przedmiotowego i badań dodatkowych. Składowe wywiadu - personalny, chorobowy, socjalny. Podział badania przedmiotowego: ogólne i miejscowe, statyczne i dynamiczne. Ocena wzrokowa ogólna– typ budowy, rozwój fizyczny, stan odżywienia, postawa ciała, pomiar zrównoważenia ciała. Ocena wzrokowa odcinkowa: ustawienie, rzeźba mięśni, zarys stawu. Badanie palpacyjne tkanek miękkich: skóra i tkanka podskórna, mięśnie, ścięgna i kaletki maziowe. Wyszukiwanie punktów kostnych. Ocena czucia: głębokiego i powierzchownego. Ocena bólu: skale i kwestionariusze. Ocena i pomiar równowagi ciała: testy kliniczne, badanie posturograficzne. Ocena i pomiar parametrów czynnościowych narządu ruchu.</p>	2
Wyk2	<p>Ocena i pomiar długości i obwodów kończyn górnych i dolnych. Przyczyny nierówności kończyn. Skrót kończyny: rzeczywisty (strukturalny), czynnościowy. Etiologia, objawy kliniczne i sposoby rozpoznania nierówności rzeczywistej i strukturalnej kończyn dolnych. Wyszukiwanie punktów kostnych. Ocena orientacyjna długości kończyn: całościowa, odcinkowa. Pomiar skrócenia czynnościowego. Ogólna metodyka pomiarów długościowych kończyn górnych i dolnych. Zmiany długości względnej i bezwzględnej w stanach patologicznych. Cel, wskazania do pomiarów obwodów kończyn. Miejsca dokonywania pomiarów obwodów w obrębie kończyn. Dokumentacja.</p>	2
Wyk3	<p>Ocena i pomiar zakresu ruchów. Osie i płaszczyzny ruchu. Rodzaje ruchów w stawach: kątowe- czynne i bierne, gra ślizgu stawowego- ruchy translatoryczne: ślizg, trakcja. Rodzaje zakresów ruchu w stawach: pełny, środkowy, zewnętrzny, wewnętrzny. Terminologia zaburzeń ruchu: przykurcz, ograniczenie ruchomości, zeszywnienie. Ocena zakresu i jakości ruchu czynnego i biernego. Granica czynnościowa i anatomiczna ruchu. Fizjologiczny opór końcowy: elastyczny, mocny, twardy. Przyczyny ograniczenia zakresu ruchu. Testy oporu- prowokacja bólu. Diagnostyka różnicująca źródło bólu- zmiany kostne, zmiany w tkankach miękkich. Kierunki ograniczenia ruchu kąтового w stawie i gry ślizgu stawowego. Manualny test ruchomości (0-6) ankyloza, hipomobilność, stan prawidłowy, hipomobilność.</p>	2
Wyk4,5	<p>Badanie czynnościowe stawów obwodowych. Ocena wzrokowa ustawienia kończyn górnych i dolnych. Pomiar ustawienia kończyn dolnych w płaszczyźnie strzałkowej i czołowej. Orientacyjna ocena ruchu czynnego i biernego w stawach kończyn górnych i dolnych. Diagnostyka różnicująca</p>	4

	<p>źródło bólu w stawach kończyn- testy oporu mięśni. Testy długości mięśni- wykrywanie przykurczy w stawach. Ocena gry ślizgu stawowego. Technika i metodyka pomiaru zakresu ruchów w stawach kończyn. Rodzaje goniometrów. Normy fizjologiczne zakresu ruchów w stawach. Czynniki wpływające na zakres ruchu. Wzorzec torebkowy ograniczenia ruchów w stawie wg. Cyriaxa. Dokumentacja zakresu ruchów w stawie. Metoda SFTR. Wybrane testy kliniczne. Ocena i pomiar siły mięśni działających na stawy kończyn górnych i dolnych.</p>	
Wyk6,7	<p>Badanie czynnościowe kręgosłupa i klatki piersiowej. Ocena wzrokowa ukształtowania kręgosłupa i tułowia w płaszczyźnie czołowej, strzałkowej i poprzecznej. Metody pomiaru ukształtowania kręgosłupa: fotogrametria. Ocena zakresu ruchu czynnego kręgosłupa: zginanie: test palce-podłoga, prostowanie, skłon w bok, skręcanie. Ocena ruchomości biernej kręgosłupa: test Mennela, test Menarda. Pomiar ruchów czynnych kręgosłupa: pomiar liniijny, pomiar kątowy.</p> <p>Ocena czynnościowa odcinka szyjnego i piersiowo-lędźwiowego kręgosłupa. Testy długości mięśni. Testy oporu. Orientacyjna ocena ruchu czynnego i biernego. Pomiar zakresu ruchów kręgosłupa szyjnego i piersiowo-lędźwiowego. Wybrane testy diagnostyczne kręgosłupa szyjnego: test ruchomości w płaszczyźnie poprzecznej, test perkusyjny, test O'Donoghue'a, test dystrykcyjny, test przemieszczania barku w kierunku dystalnym. Wybrane testy diagnostyczne w zespołach bólowych kręgosłupa lędźwiowego: test opłukiwania wyrostków kolczystych, test mięśnia lędźwiowego, test złagodzenia, test Laséque'a, skrzyżowany objaw Laséque'a, objaw udowy Laséque'a, test Bragarda, test przeprostu kręgosłupa lędźwiowego.</p> <p>Ocena wzrokowa klatki piersiowej: kształt, przebieg żeber, symetria ustawienia łopatek, tor oddychania, ruchomość podczas wdechu i wydechu. Ocena ruchu czynnego żeber, ocena ruchu biernego. Pomiar ruchów czynnych klatki piersiowej (pomiar liniijny).</p>	4
Wyk8	<p>Badanie czynnościowe miednicy. Ocena wzrokowa ustawienia miednicy w płaszczyźnie czołowej, strzałkowej i poprzecznej. Miednica skośna, miednica skręcona, różnicowanie asymetrii miednicy. Pomiar ustawienia miednicy w płaszczyźnie czołowej, strzałkowej i poprzecznej. Testy długości mięśni. Testy oporu. Badanie więzadeł miednicy- testy napięcia. Ocena czynnościowa stawów krzyżowo-biodrowych, test kolców, objaw wyprzedzania, test Derbolowsky'ego, test Gaenslena, test uciskowy kości biodrowej, objaw Mennella. Diagnostyka różnicująca pochodzenie bólu. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.</p>	1
Suma godzin:		15

Forma zajęć: Laboratorium – semestr 2		Liczba godzin
Lab1	<p>Informacje dotyczące warunków zaliczenia i regulaminu korzystania z pracowni. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Przydział tematów do pracy własnej. Stanowiska pracy kinezyterapeutyczne - wymagania organizacyjne dla badań fizjoterapeutycznych. BHP w stosunku do siebie i powierzonych osób. Planowanie i organizacja własnej pracy. Sprzęt stanowiący wyposażenie pracowni, jego nazwy i zastosowanie.</p> <p>Badanie przedmiotowe. Oglądanie całej sylwetki (z przodu, z tyłu, z boku). Ocena ukształtowania kręgosłupa. Ocena chodu. Badanie dotykiem - rozwijanie umiejętności badania palpacyjnego.</p>	3
Lab2	<p>Badanie palpacyjne. Opanowanie umiejętności wyszukiwania kostnych punktów orientacyjnych w obrębie: kończyn, kręgosłupa i miednicy. W obrębie kg.: obojczyk, łopatka, grzebień łopatki, wyr. kruczy łopatki, wyr. barkowy łopatki, brzeg przyśrodkowy łopatki, kąt dolny łopatki, guzek większy kości ramiennej, nadkłykieć boczny i przyśrodkowy kości ramiennej, wyrostek łokciowy kości łokciowej, głowa kości promieniowej, wyrostek rylcowaty kości promieniowej i łokciowej, kości stawu nadgarstkowego i ręki. W obrębie kd.: kolec biodrowy przedni i tylny górny, grzebień krzyżowy pośrodkowy, guz kulszowy, staw krzyżowo-biodrowy, krętarz większy kości udowej, szpara stawu kolanowego przyśrodkowa i boczna, rzepka, nadkłykieć przyśrodkowy i boczny kości udowej, głowa strzałki, kostka boczna i przyśrodkowa, kości stopy. W obrębie kręgosłupa: C1, C2, C5, C7, Th, Th3, Th7, Th1, L4, L5. Opanowanie umiejętności wyszukiwania i rozpoznawania mięśni i ich ścięgien</p>	3
Lab3	<p>Orientacyjna ocena ruchomości kręgosłupa. Testy funkcjonalne kręgosłupa: test palce-podłoga. Ocena ruchu czynnego i biernego odcinka szyjnego (w poz. zerowej, w przeproście, w zgięciu) i piersiowo-lędźwiowego kręgosłupa (objaw Adama, test wypadu, test sprężynowania) w płaszczyźnie strzałkowej, czołowej i poprzecznej. Testy diagnostyczne w zespołach bólowych kręgosłupa.</p>	3
Lab4	<p>Pomiar ruchomości kręgosłupa. Metodyka wykonywania pomiarów ruchomości poszczególnych odcinków kręgosłupa. Pomiar ruchomości klatki piersiowej.</p>	3
Lab5	<p>Ocena orientacyjna i pomiar długości kończyn. Oznaczanie punktów kostnych na kończynie dolnej i górnej. Ocena orientacyjna długości kończyn górnych i dolnych. Technika wykonywania pomiarów długości względnej i bezwzględnej kończyn górnych i dolnych. Interpretacja wyników. Dokumentacja. Pomiar obwodów kończyn. Pomiar obwodów kończyn dolnych i górnych. Interpretacja wyników. Dokumentacja.</p>	3

Lab6	Ocena orientacyjna ruchomości stawów kończyny dolnej. Ocena ruchu czynnego i biernego. Badanie gry ślizgu stawowego i oporu końcowego. Testy długości mięśni.	3
Lab7	Ocena czynnościowa obręczy biodrowej- badanie miednicy. Oznaczanie punktów kostnych. Ocena wzrokowa ustawienia miednicy. Badanie palpacyjne. Testy kliniczne w ocenie mobilności stawów krzyżowo-biodrowych i biodrowych: testy więzadłowe miednicy, test kolców, objaw wyprzedzania, objaw Derbolowskyego, test Thomasa, test Menela, objaw Fabere-Patricka, test Obera, objaw Trendelenburga i Duchenne'a. Diagnostyka różnicująca źródło bólu obręczy biodrowej- testy oporu. Interpretacja wyników badań.	3
Lab8	Pomiar zakresów ruchu w stawach kończyn dolnych. Pomiar zakresu ruchu w stawach kończyn dolnych przy użyciu goniometru - technika i metodyka. Zakres ruchu czynnego i biernego. Normy fizjologiczne zakresu ruchów w stawach. Dokumentacja pomiarów. Zapis metodą SFTR.	3
Lab9	Ocena orientacyjna ruchomości stawów kończyny górnej. Ocena ruchu czynnego i biernego. Badanie gry ślizgu stawowego i oporu końcowego. Testy długości mięśni.	3
Lab10	Ocena czynnościowa obręczy kończyny górnej. Oznaczenie punktów kostnych. Ocena wzrokowa położenia obręczy barkowej w płaszczyźnie strzałkowej, czołowej i poprzecznej. Wykrywanie ograniczeń zakresu ruchów: test ścienny, test oceny złożonego ruchu w stawie barkowym. Diagnostyka różnicująca źródło bólu obręczy kończyny górnej- testy oporu. Interpretacja wyników badań.	3
Lab11	Pomiar zakresów ruchu w stawach kończyn górnych. Pomiar zakresu ruchu w stawach kończyn górnych przy użyciu goniometru- technika i metodyka. Zakres ruchu czynnego i biernego. Normy fizjologiczne zakresu ruchów w stawach. Dokumentacja pomiarów. Zapis metodą SFTR.	3
Lab12	Ocena siły mięśni metodą Lovetta.- kończyna dolna. Technika i metodyka testowania mięśni działających na stawy kończyn dolnych. Dokumentacja.	3
Lab13	Ocena siły mięśni metodą Lovetta obręczy barkowej. Technika i metodyka testowania mięśni działających na stawy obręczy barkowej. Dokumentacja. Ocena testem funkcjonalnym.	3
Lab14	Ocena siły mięśni metodą Lovetta, - kończyna górna. Technika i metodyka testowania mięśni działających na stawy kończyn górnych. Dokumentacja. Ocena testem funkcjonalnym.	3
Lab15	Ocena siły mięśni metodą Lovetta – tułów. Technika i metodyka testowania mięśni działających na stawy kręgosłupa. Dokumentacja. Test Krausa-Webera. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	3

Lab16	Ćwiczenia bierne - stawy kończyny górnej. Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń biernych KG.	3
Lab17	Ćwiczenia bierne - stawy kończyny dolnej. Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń biernych KD.	3
Lab18	Ćwiczenia bierne głowy i kręgosłupa. Ćwiczenia czynno-bierne - stawy kończyny górnej, stawy kończyny dolnej. Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń biernych głowy i kręgosłupa. Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń czynno - biernych KG. i KD. Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń czynno – biernych kręgosłupa.	3
Lab19	Redresje (rozciągania)- stawy kończyny górnej i dolnej. Autoregresje. Technika i metodyka prowadzenia ćwiczeń redresyjnych. Technika i metodyka wykonywania wyciągów redresyjnych stawów kończyny górnej i dolnej. Zasady prowadzenia ćwiczeń autoregresyjnych. Przygotowanie konspektu z ćwiczeniami autoregresyjnymi w wybranych przykurczach stawowych.	3
Lab20	Ćwiczenia samowspomagane. Wyciągi. Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń samowspomaganych. Technika i metodyka wykonywania wyciągów. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	3
Suma godzin:		60
Forma zajęć: Wykład – semestr 3		Liczba godzin
Wyk9	Informacje dotyczące warunków realizacji. Systematyka ćwiczeń leczniczych. Kryteria podziałowe ćwiczeń leczniczych: czynnik przestrzenny i organizacyjny ćwiczeń, zasięg oddziaływania i wpływ na organizm człowieka, stan chorego i stopień zaangażowania, sposób nauczania ruchu, rodzaj i postać ćwiczeń, zasady bhp ćwiczeń indywidualnych i zespołowych. Zasady wykonywania ćwiczeń leczniczych. Metodyka prowadzenia ćwiczeń indywidualnych oraz zespołowych. Cel i zadania ćwiczeń indywidualnych i zespołowych. Konstruowaniu jednostki metodycznej ćwiczeń indywidualnych oraz zespołowych. Zadania terapeuty w czasie ćwiczeń. Odrębność w postępowaniu terapeutycznym u dzieci i osób w podeszłym wieku.	2
Wyk10	Ćwiczenia bierne i czynno-bierne. Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń biernych. Cel, wskazania i przeciwwskazania do przeprowadzania ćwiczeń biernych i czynno-biernych. Metodyka wykonania ćwiczeń biernych. Ćwiczenia wspomagane - prowadzone. Redresje. Rodzaje redresji i ich podział. Cel, wskazania i przeciwwskazania do wykonywania redresji. Technika i metodyka prowadzenia ćwiczeń redresyjnych. Ćwiczenia samowspomagane - autoregresje.	2

Wyk11	Poizometryczna relaksacja mięśni. Cel poizometrycznej relaksacji mięśni; doraźny, długofalowy. Metodyka prowadzenia ćwiczeń- etapy poizometrycznej relaksacji mięśni. Technika- „napięcie-rozluźnienie-rozciągnięcie”, technika- „antygravitacyjna relaksacja”-AGR.	2
Wyk12	Ćwiczenia czynne. Ćwiczenia czynne w odciążeniu. Ćwiczenia czynne w odciążeniu z dawkowanym oporem. Ćwiczenia czynne wolne. Ćwiczenia czynne z oporem. Cel, wskazania i przeciwwskazania do prowadzenia ćwiczeń czynnych. Technika i metodyka wykonania ćwiczeń czynnych. Metody kształtowania siły i wytrzymałości mięśniowej. Rodzaje stosowanego sprzętu.	2
Wyk13	Ćwiczenia oddechowe i rozluźniające. Cel, wskazania i przeciwwskazania do wykonywania ćwiczeń. Wpływ położenia ciała na mechanizm oddychania. Podział ćwiczeń oddechowych. Sposoby i tory oddychania, dobór pozycji do toru oddychania. Sposoby uzyskiwania rozluźnienia mięśni. Metody treningu relaksacyjnego (metoda Jacobsena, Schultza, itd). Technika i metodyka wykonania ćwiczeń oddechowych i rozluźniających. Stosowanie relaksacji w profilaktyce i leczeniu.	2
Wyk14	Ćwiczenia izometryczne, ćwiczenia synergistyczne. Cel, wskazania i przeciwwskazania do wykonywania ćwiczeń izometrycznych i synergistycznych. Pojęcie synergii, rodzaje synergizmów. Ćwiczenia ipsilateralne i kontralateralne. Technika i metodyka prowadzenia ćwiczeń izometrycznych i synergistycznych.	1
Wyk15	Ćwiczenia koordynacyjne i równoważne. Cel, zasady, wskazania i przeciwwskazania do prowadzenia ćwiczeń koordynacyjnych i równoważnych.. Technika i metodyka wykonania wyżej wymienionych ćwiczeń. Pionizacja i lokomocja chorego. Pionizacja bierna i czynna. Wskazania do nauki chodu. Etapy nauki chodu. Nauka padania. Rodzaje pomocy ortopedycznych w nauce chodzenia. Asekuracja czynna i bierna.	2
Wyk16	Ćwiczenia zespołowe: ogólnie usprawniające, kondycyjne, poranne, wyrównawcze, ćwiczenia w wodzie. Technika i metodyka wykonania wyżej wymienionych ćwiczeń. Wartości gier i zabaw ruchowych dla potrzeb fizjoterapii. Ćwiczenia samoobstugi i czynności dnia codziennego. Dokumentacja kinezyterapeutyczna.Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	2
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium – semestr 3		Liczba godzin
Lab21	Ćwiczenia czynne w odciążeniu - stawy kończyny górnej. Rodzaje stosowanych odciążeń (podwieszenie kończyny, zmniejszenie tarcia, zanurzenie chorego w wodzie). Rodzaje stosowanego sprzętu. Technika i metodyka ćwiczeń czynnych w odciążeniu kończyny górnej.	3

Lab22	Ćwiczenia czynne w odciążeniu - stawy kończyny dolnej. Technika i metodyka ćwiczeń czynnych w odciążeniu kończyny dolnej	3
Lab23	Ćwiczenia czynne w odciążeniu z dawkowanym oporem - stawy KG . Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń czynnych w odciążeniu z dawkowanym z oporem - stawy kończyny górnej.	3
Lab24	Ćwiczenia czynne w odciążeniu z dawkowanym oporem - stawy KD Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń czynnych w odciążeniu z dawkowanym z oporem - stawy kończyny dolnej.	3
Lab25	Ćwiczenia czynne z oporem- stawy kończyny górnej. Metody treningu oporowego. Rodzaje ćwiczeń z oporem- urządzenia ciężarkowo-bloczkowe (kolumna przyścienna, UGUL) ciężary nie podłączone do blozków (ciężarki, woreczki, piłki lekarskie), ręce kinezyterapeuty, środowisko wodne. Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń czynnych z oporem- stawy kończyny górnej.	3
Lab26	Ćwiczenia czynne z oporem- stawy kończyny dolnej. Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń czynnych z oporem- stawy kończyny dolnej.	3
Lab27	Ćwiczenia czynne z oporem mięśni tułowia i grzbietu. Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń czynnych z oporem- stawy kręgosłupa. Ćwiczenia czynne z oporem mięśni tułowia i grzbietu – technika i metodyka. Wykorzystanie oporu ręcznego w ćwiczeniach KG, KD, tułowia i grzbietu. Przygotowanie konspektu z ćwiczeniami czynnymi z oporem mięśni tułowia i grzbietu.	3
Lab28	Ćwiczenia czynne z oporem – kolumna przyścienna. Technika i metodyka ćwiczeń czynnych z oporem z wykorzystaniem kolumny przyściennej.	3
Lab29	Sling Therapy – podwieszanie KG. Zasady stosowania urządzenia Sling Therapy w kinezyterapii. Technika i metodyka podwieszania kończyny górnej. Sposoby podwieszania i wykorzystywanie ich w treningu wzmacniającym mięśnie, trakcji i autotrakcji.	3
Lab30	Sling Therapy – podwieszanie KD, kręgosłupa i tułowia. Technika i metodyka podwieszania kończyny dolnej oraz poszczególnych odcinków kręgosłupa i tułowia. Sposoby podwieszania i wykorzystywanie ich w treningu wzmacniającym mięśnie, trakcji i autotrakcji.	3
Lab31	Ćwiczenia oddechowe. Podział ćwiczeń oddechowych. Sposoby i tory oddychania, dobór pozycji do toru oddychania. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania ćwiczeń. Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń oddechowych. Wykonywanie ćwiczeń oddechowych w zależności od położenia ciała. Przygotowanie konspektów z ćwiczeniami oddechowymi. Prowadzenie ćw. oddechowych.	3

Lab32	Poizometryczna relaksacja mięśni. Technika i metodyka - fazy poizometrycznej relaksacji mięśni. Wybrane przykłady ćwiczeń.	3
Lab33	Ćwiczenia rozluźniające i relaksacyjne. Technika i metodyka wykonania ćwiczeń rozluźniających. Sposoby uzyskiwania rozluźnienia mięśni. Metody treningu relaksacyjnego (metoda Jacobsena, Schultza, itd). Stosowanie relaksacji w profilaktyce leczenia i rehabilitacji.	3
Lab34	Ćwiczenia izometryczne i ćwiczenia synergistyczne. Cel, wskazania i przeciwwskazania do wykonywania ćwiczeń izometrycznych i ćwiczeń synergistycznych. Metodyka wykorzystania ich w leczniczym usprawnianiu. Ćwiczenia ipsilateralne i kontralateralne - zasady. Technika i metodyka prowadzenia ćwiczeń izometrycznych i synergistycznych.	3
Lab35	Ćwiczenia równoważne i koordynacyjne. Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń równoważnych. Trening zaburzonych funkcji układu nerwowego i poprawa współdziałania różnych grup mięśniowych w utrzymaniu równowagi. Technika i metodyka wykonywania ćwiczeń koordynacyjnych. Przygotowanie konspektów z ćwiczeniami równoważnymi i koordynacyjnymi. Prowadzenie ćwiczeń.	3
Lab36	Pionizacja. Technika i metodyka pionizacji czynnej. Technika i metodyka pionizacji biernej (stół pionizacyjny).	3
Lab37-38	Nauka chodu. Obserwacja i analiza chodu fizjologicznego i patologicznego. Ćwiczenia poprawiające stereotyp chodu. Ćwiczenia przygotowujące do nauki chodu. Metodyka nauki chodu (etapy nauki chodzenia). Nauka padania. Nauka chodzenia z użyciem różnego rodzaju pomocy i sprzętu. Asekuracja (czynna i bierna	6
Lab39-40	Ćwiczenia zespołowe: gimnastyka poranna, ćwiczenia ogólnie usprawniające. Technika i metodyka prowadzenia ćwiczeń czynnych wolnych. Technika i metodyka prowadzenia ćwiczeń porannych w różnych warunkach. BHP prowadzenia ćwiczeń w różnych warunkach. Przygotowanie konspektów i prowadzenie ćwiczeń w wybranych jednostkach chorobowych.	6
Suma godzin:		60
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Tablica, kreda.	
2.	Prezentacje multimedialne (własne i udostępnione); rzutnik multimedialny	
3.	Prezentacje na foliach, rzutnik pisma, plansze	
4.	Goniometr, taśma miernicza, dynamometr.	
5.	UGUL z wyposażeniem, stoły rehabilitacyjne, urządzenie do SLING-THERAPY, kolumna przyścienna, fotel do ćw. oporowych, stół pionizacyjny, schody	

	z poręczami, kule, balkoniki, materace gimnastyczne, drabinki, laseczki gimnastyczne, zestaw manualny, wałki, urządzenie do ćw. stawu skokowego, zestaw do ćw. płaskostopia, poduszki sensomotoryczne, piłki rehabilitacyjne, drobny sprzęt do usprawniania leczniczego.
VII Metody dydaktyczne	
1.	Wykład informacyjno-problemowy.
2.	Metoda kompleksowa: demonstracja, pokaz, odgrywanie ról - metoda przypadków, pacjent symulowany, krytyczna analiza, identyfikacja błędów.
3.	Przygotowanie i przedstawienie prezentacji multimedialnej (indywidualnie lub w zespole).
4.	Przygotowanie w formie pisemnej konspektów ćwiczeń usprawniających
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Realizacja zleconego zadania praktycznego.
F2	Przygotowanie i przedstawienie konspektu lub prezentacji multimedialnej na zadany temat.
F3	Przedłużona obserwacja przez nauczyciela (współpraca w grupie, odpowiedzialność za innych i powierzone mu dobro)
P1	Wykład: Test pytań zamkniętych
P2	Ćwiczenia: ostateczna ocena to wypadkowa F1+F2+F3
P3	EGZAMIN PRAKTYCZNY (realizacja zleconego zadania praktycznego)
P4	EGZAMIN TEORETYCZNY (test pytań zamkniętych)
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	150
Zebranie informacji do przygotowywanych bieżących opracowań.	10
Przygotowanie konspektu i prezentacji.	20
Przygotowanie się do kolokwium.	20
Przygotowanie do egzaminu.	10
SUMA	210
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	7
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	

Literatura podstawowa:

1. Jakub T. Białachowski, Jadwiga M. Kowalewska. Kinezyterapia praktyczna w schorzeniach narządów ruchu tom 1. Rok wydania: 2014
2. Marcin Rosiński. Rehabilitacja Nauka chodu. Wydawnictwo PZWL, Rok wydania 2016
3. D. Levine, J. Richards, M.H. Whittle. Analiza chodu. Wydawnictwo: Urban&Partner. Rok wydania 2014
4. Buckup K. (2005): Testy kliniczne w badaniu kości stawów i mięśni. PZWL Warszawa.
5. Kasperczyk T. (2004) Wady postawy ciała diagnostyka i leczenie. „Kasper” S.C., Kraków.
6. Kwolek A. Red. (2003): Rehabilitacja Medyczna Tom I, II. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner
7. Rakowski A. (2006): Kręgosłup w stresie. GWP Gdańsk.
8. Rosłowski A., Skolimowski T. (2010): Technika wykonywania ćwiczeń leczniczych. PZWL Warszawa.
9. Skolimowski T. (2012): Badania czynnościowe narządu ruchu w fizjoterapii. Wydawnictwo AWF we Wrocławiu.
10. Zembaty A. (2002): Kinezyterapia T I i II. Wydawnictwo Kasper.

Literatura uzupełniająca:

1. Dega W., Milanowska K., red. (2001): Rehabilitacja Medyczna. PZWL Warszawa
2. Walaszek R., Kasperczyk T, Magiera L. (2007): Diagnostyka w kinezyterapii i masażu. Biosport Kraków.
3. Nowotny J. (1998): Podstawy Fizjoterapii. AWF Katowice.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W05	C1	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8.	1, 2, 3	1	P1, P4
EK2	K_W02, K_W04 K_W05 K_W06 K_W07	C2, C3	W9, W10, W11, W12, W13, W14, W15, W16.	1, 2, 3	1	P1, P4
EK3	K_W04 K_U03 K_U05	C1	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7, L8, L9, L10, L11,	1, 2, 3, 4	2	F1, P2, P3

	K_U06 K_U08 K_U09 K_U15 K_U19 K_U20 K_K03 K_K05 K_K07 K_K09		L12, L13, L14, L15.			
EK4	K_W04 K_W05 K_U04 K_U07 K_U08 K_U15 K_U19 K_U20 K_K03 K_K04 K_K07 K_K09	C4, C5	L16, L17, L18, L19, L20, L21, L22, L23, L24, L25, L26, L27, L28, L29, L30, L31, L32, L33, L34, L35, L36, L37, L38, L39. L40.	1, 2, 3, 5	2, 3, 4	F1, F2, F3, P2, P3
EK5	K_W04 K_U08 K_U12 K_U19 K_U20 K_U21 K_K03 K_K04 K_K07 K_K09	C3, C5	L30, L31, L32, L33, L34, L35, L36, L37, L38, L39, L40.	2, 5	2, 3, 4	F1, F2, F3, P2, P3

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę.

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest:

Frekwencja i aktywność za zajęciami;

Uzyskanie pozytywnej średniej z oceny umiejętności, wiedzy i kompetencji społecznych.

Bardzo dobrą, dobrą plus: Biegłe interpretuje podstawy kinezyterapii. Wymienia zasady, formy, środki, metody kinezyterapeutyczne. Wykazuje zdolności poznawcze umożliwiające kreatywne podejście do kinezyterapii. W pełni zna badania i testy kliniczne w kinezyterapii uzasadniając celowość ich stosowania. W pełni rozumie i uzasadnia cele, wskazania i przeciwwskazania do prowadzenia kinezyterapii, przewiduje skutki stosowania zabiegów kinezyterapeutycznych. Biegłe analizuje i interpretuje zabiegi kinezyterapeutyczne w celu tworzenia, weryfikacji i modyfikacji planów usprawniania leczniczego. Przeprowadza zadane badania nie popełniając żadnego błędu. Wykazuje odpowiedzialność za stan swojej wiedzy. Dokonuje odpowiedniego doboru zabiegów kinezyterapeutycznych adekwatnie do zasad postępowania usprawniającego.

Dobłą: Rozumie i interpretuje większość elementów podstaw kinezyterapii. Wymienia zasady, formy, środki, metody kinezyterapeutyczne. Wymienia większość badań kinezyterapeutycznych uzasadniając ich celowość. Rozumie i uzasadnia większość celów, wskazań i przeciwwskazań do prowadzenia kinezyterapii. Potrafi przewidzieć większość skutków stosowania zabiegów kinezyterapeutycznych. Potrafi analizować zabiegi kinezyterapeutyczne w celu tworzenia, weryfikacji i modyfikacji planów usprawniania leczniczego. Prawidłowo przeprowadza zadane badania i testy czynnościowe. Popełnia mało istotne błędy. Potrafi dobrać większość zabiegów kinezyterapeutycznych zgodnie z zasadami postępowania usprawniającego.

Dostateczną plus, dostateczną: Interpretuje częściowo podstawy kinezyterapii na minimalnym poziomie, pozwalającym na jego rozumienie. Opanował znajomość badań kinezyterapeutycznych na minimalnym poziomie. Uzasadnia niektóre cele, wskazania i przeciwwskazania do prowadzenia kinezyterapii. Potrafi przewidzieć niektóre skutki stosowania zabiegów kinezyterapeutycznych. Potrafi częściowo analizować zabiegi kinezyterapeutyczne w celu tworzenia, weryfikacji i modyfikacji planów usprawniania leczniczego. Potrafi przeprowadzić niektóre zadane badania, częściowo uzasadniając celowość ich stosowania. Dostrzega potrzebę znajomości anatomii człowieka. Zna część zabiegów kinezyterapeutycznych, potrafi zaproponować niektóre z nich stosownie do uzyskanych wyników diagnostyki kinezyterapeutycznej.

Niedostateczną: nie definiuje podstaw teoretycznych kinezyterapii. Nie odróżnia oddziaływania profilaktycznego i leczniczego kinezyterapii w dysfunkcjach układu ruchu. Nie zna i nie odróżnia poszczególnych badań diagnostycznych dla potrzeb kinezyterapii, nie potrafi uzasadnić celowości ich stosowania. Nie potrafi przeprowadzić analizy poszczególnych zabiegów kinezyterapeutycznych. Nie wymienia wskazań i przeciwwskazań do prowadzenia kinezyterapii. Nie demonstruje wskazanych badań, pomiarów ani testów klinicznych. Zna niewielką część zabiegów kinezyterapeutycznych. Ma problemy z doborem ćwiczeń stosownie do wyników badań i testów klinicznych.

Sposób oceny kolokwium lub testu

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sposób oceny praktycznego wykonania zadania

W przypadku oceniania praktycznego wykonania zadania uwzględniane są podstawowe kryteria:

1. Bezpieczeństwo odbiorcy usług 1-4 pkt,
2. Poprawność zaplanowania rozwiązywania problemów, doboru metod, środków do rozwiązywania zadania (problemu) 1-4 pkt,
3. Wykonał zabiegi zgodnie z obowiązującymi zasadami i procedurami 1-4 pkt,
4. Wykazał zdolność organizowania własnej pracy dostosowanej do przyjętych zaleceń i organizacji pracy w placówce 1-4 pkt,
5. Wykorzystywanie wiedzy z różnych dziedzin (przedmiotów) 1-4 pkt,
6. Zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnozawodowej 1-4 pkt,
7. Samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązań 1-4 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

28 - 26 pkt – ocena - bardzo dobry,

25 - 23 pkt – ocena – dobry plus,

22 - 20 pkt – ocena – dobry,

19 - 17 pkt – ocena – dostateczny plus,

16 - 15 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
2. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć Laboratorium z kinezyterapii odbywa się w pracowni kinezyterapii (301 lub 302).
3. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

30		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Terapia manualna				
Nazwa angielska:		Manual Therapy				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Dariusz Milko				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
4	15	30	-	15	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z teoretycznymi podstawami terapii manualnej.</p> <p>C2 – Zapoznanie z metodyką manualnej oceny czynnościowej narządu ruchu.</p> <p>C3 – Zapoznanie z technikami zabiegów manualnych oraz zasadami ich stosowania w procesie rehabilitacji.</p> <p>C4 - Opanowanie podstawowych umiejętności badania manualnego pacjenta.</p> <p>C5 – Opanowanie podstawowych umiejętności wykonywania zabiegów z zakresu terapii manualnej.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Wymagana znajomość anatomii i biomechaniki narządu ruchu.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Student zna teoretyczne podstawy terapii manualnej.</p> <p>EK2 - Student zna metodykę manualnej oceny czynnościowej narządu ruchu.</p> <p>EK3 - Student zna i potrafi wykonać techniki z zakresu terapii manualnej oraz potrafi dokonać doboru rodzaju technik z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań.</p> <p>EK4 - Student posiada umiejętność manualnej oceny tkanek narządu ruchu.</p>						

EK5- Student wie jak korelować zabiegi z zakresu terapii manualnej z innymi metodami postępowania fizjoterapeutycznego. Student posiada kompetencje i umiejętności wykonywania podstawowych technik z zakresu terapii manualnej, uwzględnionych w programie terapeutycznym.

EK6 - Student zna potrzeby w zakresie rozwijania zainteresowań zawodowych, śledzenia nowych metod terapii manualnej oraz piśmiennictwa fachowego.

V Treści programowe

Forma zajęć: Wykład-semester 4		Liczba godzin
Wyk1	Rys historyczny leczenia manualnego. Zapoznanie z nomenklaturą stosowaną w terapii manualnej. Mechanizm oddziaływania leczniczego.	2
Wyk2	Założenia teoretyczne medycyny manualnej. Narząd ruchu jako jedność funkcjonalna organizmu. Charakterystyka ruchomości stawów. Wyjaśnienie pojęć; ilości i jakości ruchu. Omówienie fizjologicznej, anatomicznej i patologicznej granicy ruchu.	2
Wyk3	Etiopatogeneza zaburzeń czynnościowych narządu ruchu. Zablokowanie-patogeneza, objawy i ich następstwa. Charakterystyka zmian w obrębie skóry , nerwów , mięśni , więzadeł , torebki stawowej.	2
Wyk4	Metodologia oceny stanu narządu ruchu. Badanie ogólne i odcinkowe.	1
Wyk5	Wskazania z punktu widzenia terapii i profilaktyki. Charakterystyka stanów patologicznych w których terapia manualna jest całkowitym przeciwwskazaniem.	2
Wyk6	Zapoznanie ze stosowanymi technikami terapii manualnej i mechanizmem ich oddziaływania.	2
Wyk7	Mobilizacja bierna i czynna. Pozycja wyjściowa, stabilizacja, kierunek ruchu, dokumentacja. Trakcja z uwzględnieniem reguły ruchu w zależności od budowy stawu. Techniki rozciągania mięśni oraz jej determinanty.	2
Wyk8	Podstawy neuromechaniki i ich zaburzenia. Ocena zaburzeń neuromechaniki. Zasady wykonywania testów napięciowych nerwów oraz przywracania prawidłowej ich prawidłowej mechaniki. Wyjaśnienie pojęcia i znaczenie stereotypu ruchu.	2
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia-semester 4		Liczba godzin
Ćw1	Badanie przedmiotowe i podmiotowe. Ogólna ocena wzrokowa narządu ruchu w statyce i w dynamice. Ocena stereotypu ruchu.	3

Ćw2	Wywiad , ocena wzrokowa kręgosłupa w statyce i dynamice , ocena ruchomości czynnej i biernej, badanie palpacyjne skóry, więzadeł, tkanki podskórnej, mięśni i stawów międzykręgowych.	3
Ćw3-4	Wywiad, ocena wzrokowa w płaszczyźnie strzałkowej, czołowej i poprzecznej, badanie palpacyjne, ocena ruchu czynnego, biernego i międzysegmentarnego kręgosłupa szyjnego.	6
Ćw5	Wywiad, wyszukiwanie punktów kostnych, ocena wzrokowa, badanie palpacyjne stawów skroniowo-żuchwowych oraz pomiar i ocena ruchomości stawu.	3
Ćw6	Wywiad, ocena wzrokowa w płaszczyźnie strzałkowej, czołowej i poprzecznej, badanie palpacyjne, ocena ruchu czynnego, biernego i międzysegmentarnego kręgosłupa piersiowego oraz żeber.	3
Ćw7-8	Wywiad, ocena wzrokowa w płaszczyźnie strzałkowej, czołowej i poprzecznej, badanie palpacyjne, ocena ruchu czynnego, biernego i międzysegmentarnego kręgosłupa lędźwiowego oraz stawów krzyżowo-biodrowych.	6
Ćw9	Wywiad, ocena wzrokowa, badanie palpacyjne, ocena czynnościowa, orientacyjna ocena ruchu czynnego i biernego. Diagnostyka różnicująca źródło bólu, ocena gry ślizgu stawowego, ocena czynnościowa mięśni; testy długości i oporu stawów obręczy biodrowej i kończyny dolnej.	3
Ćw10	Wywiad, ocena wzrokowa, badanie palpacyjne, ocena czynnościowa, orientacyjna ocena ruchu czynnego i biernego. Diagnostyka różnicująca źródło bólu, ocena gry ślizgu stawowego, ocena czynnościowa mięśni; testy długości i oporu stawów obręczy barkowej i kończyny górnej.	3
Ćw11	Techniki miękkie, przywracanie prawidłowej przesuwalności skóry i tkanki podskórnej, nerwów, poizometryczna relaksacja mięśni szyi wykonywana z terapeutą oraz autoterapia odcinka szyjnego kręgosłupa.	3
Ćw12	Techniki miękkie, przywracanie prawidłowej przesuwalności skóry i tkanki podskórnej, nerwów, poizometryczna relaksacja mięśni klatki piersiowej, brzucha i grzbietu wykonywana z terapeutą oraz autoterapia mięśni tułowia.	3
Ćw13	Techniki miękkie, przywracanie prawidłowej przesuwalności skóry i tkanki podskórnej, nerwów, poizometryczna relaksacja mięśni obręczy i kończyny górnej wolnej wykonana z terapeutą oraz autoterapia.	3
Ćw14	Techniki miękkie, przywracanie prawidłowej przesuwalności skóry i tkanki podskórnej, nerwów, poizometryczna relaksacja mięśni obręczy i kończyny dolnej wolnej wykonana z terapeutą oraz autoterapia.	3
Ćw15	Terapia zaburzonego stereotypu ruchu wynikającego ze zmian ukształtowania kręgosłupa klatki piersiowej, miednicy oraz nieprawidłowych wzorców ruchowych w obrębie kończyn. Podsumowanie i ustanowienie oceny końcowej.	3

Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Tablica, kreda.	
2.	Prezentacje multimedialne, rzutnik multimedialny, filmy.	
3.	Plansze, modele anatomiczne (układ kostny oraz mięśniowy).	
4.	Pasy terapeutyczne, stoły rehabilitacyjne, materace, zestaw klinów i wałków.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Metoda projekcji prezentacji multimedialnej.	
3.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).	
4.	Zaprezentowanie wybranej techniki manualnej przez studenta.	
5.	Metody i analizy przypadków.	
6.	Metoda eksponująca (pokaz wybranych pozycji, technik manualnych, sekwencji ruchów prezentowanych przez nauczyciela).	
7.	Metoda ćwiczeniowo-praktyczna (obserwacja, pomiar, test kliniczny wykonany przez nauczyciela).	
8.	Moderowane dyskusje panelowe.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Dwa testy jednokrotnego wyboru.	
F2	Realizacja prostego scenariusza.	
F3	Praktyczne zaprezentowanie przez studenta wybranych technik terapii manualnej z teoretycznym jej uzasadnieniem.	
P1	Ocena podsumowująca jest średnią ocen cząstkowych.	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		45
Przygotowanie się do zajęć w tym studiowanie zalecanej literatury		5
Przygotowanie prostego scenariusza		5
Przygotowanie się do kolokwium.		5

SUMA		60				
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		2				
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Chaitow L., <i>Techniki rozluźnienia pozycyjnego</i>. Zaawansowane techniki terapii tkanek miękkich. Elsevier Urban & Partner Wrocław 2011. 2. Levit K., <i>Terapia manualna w rehabilitacji chorób narządu ruchu</i>. Wyd. Zi-Natura, 2001 3. Neumann H.-D., <i>Medycyna manualna</i>. PZWL, Warszawa 1992. 						
Literatura uzupełniająca:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Chaitow L., <i>Techniki energii mięśniowej</i>. Elsevier Urban & Partner Wrocław 2011. 2. Kaltenborn F., <i>Manualne mobilizacje stawów kończyn</i>. Wyd. Rolewski, Toruń 1997. 3. Kaltenborn F., <i>Kręgosłup, badanie manualne i mobilizacja</i>. Wyd. Rolewski, Toruń 1998. 4. Rakowski A., <i>Kręgosłup w stresie</i>. GWP, Gdańsk 2000. 5. Frish, Roex., <i>Terapia manualna</i>. Poradnik wykonywania ćwiczeń. PZWL, Warszawa 2000. 6. Joseph H. Muscolino., <i>Badanie palpacyjne układu mięśniowego i kostnego</i>. Wyd. Elsevier Urban&Partner, 2010. 						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02 K_W04 K_U08	C1-C2	Wyk.1-Wyk.8 Ćw.1-Ćw.2	1, 2	1, 2	F1, P1
EK2	K_W04 K_W05	C1-C2	Wyk.1-Wyk.8 Ćw.1-Ćw.2	1, 2	1, 2	F1, P1
EK3	K_U01 K_W06 K_U15	C3 -C5	Ćw.3- Ćw.15 Wyk.1-Wyk.8	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	F2, F3, P1
EK4	K_W06	C3- C5	Ćw.3- Ćw.15	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	F2, F3, P1
EK5	K_W05 K_U01	C3- C5	Wyk.1-Wyk.8	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	F2, F3, P1,

	K_U12 K_K11		Ćw.3- Ćw.15			
EK6	K_U12 K_U15	C3-C5	Ćw.3- Ćw.15	1, 2,3,4	1,2,3,4,5,6,7,8	F3 i P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

EK1 EK2-Wiedza(Testy nr 1, Test nr 2 - załącznik nr 1 i 2)

Kryteria oceny testów z zakresu terapii manualnej.

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%.

Skala ocen:

Liczba uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

EK3, EK4, EK5, EK6-student był oceniany w zakresie wiedzy i umiejętności.

Student był oceniany poprzez odpowiedź ustną z zakresu zagadnień tematycznie związanych z programem przedmiotu terapia manualna (załącznik nr 3- wykaz pytań uwzględniał ocenę wiedzy i umiejętności praktyczne.)

Kryteria oceny:

1.Student potrafił udzielić odpowiedzi teoretycznie na wybrane pytanie z terapii manualnej (0-3 pkt).

2.Student potrafił przeprowadzić prawidłowo postępowanie praktyczne w zakresie zadanego problemu zawartego w danym pytaniu z terapii manualnej (0-3 pkt).

Skala ocen:

Ponizej 3 pkt- niedostateczny,

3 pkt- dostateczny,

3,5- plus dostateczny

4 pkt- dobry

4,5 pkt- plus dobry
5-6 pkt- bardzo dobry
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE
1. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp. 2. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć 3. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina) 4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

31	KARTA PRZEDMIOTU					
Nazwa przedmiotu/modułu:		Medycyna fizykalna				
Nazwa angielska:		Physical Medicine				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Monika Sobolak, dr Dorota Cichoń				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
2	15	-	60	15	90	3
3	15	-	60	15	90	3
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Zapoznanie studenta z podstawowymi informacjami dotyczącymi fizykoterapii jako działu leczenia, w którym stosuje się naturalną i sztucznie otrzymaną energię fizykalną.</p> <p>C2 - Zapoznanie studenta z podstawowymi mechanizmami oddziaływania energii fizykalnej na organizm. Kształtowanie umiejętności doboru odpowiednich zabiegów fizykoterapeutycznych w procesie profilaktyki, leczenia i rehabilitacji.</p> <p>C3 - Zapoznanie studentów z podstawowymi, najczęściej stosowanymi czynnościami związanymi z wykonaniem zabiegu fizykoterapeutycznego z uwzględnieniem cech ich wykonania, tj. celowości, dokładności, zręczności, delikatności, odpowiedniego tempa, skuteczności.</p>						

<p>C4 - Wyposażenie studentów w niezbędne podstawowe umiejętności dotyczące obsługi aparatury do zabiegów fizykalnych, przepisów bhp, postępowania przed, w trakcie i po wykonaniu zabiegu.</p> <p>C5 - Kształtowanie umiejętności stwarzania pacjentom bezpiecznych warunków wykonania zabiegu.</p> <p>C6 - Kształtowanie umiejętności pracy w zespole fizykoterapeutycznym oraz stosowania samokontroli.</p>	
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	
Brak wymagań wstępnych.	
IV Oczekiwane efekty kształcenia	
<p>EK1 - Ma podstawową wiedzę w zakresie rodzajów energii fizykalnej wykorzystywanej do zabiegów fizykoterapeutycznych z zakresu: termoterapii, światłolecznictwa, elektroterapii, sonoterapii, pół wielkiej i małej częstotliwości. Zna i rozumie podstawowe wskazania i przeciwwskazania do zabiegów fizykoterapeutycznych z zakresu poszczególnych rodzajów energii fizykalnej.</p> <p>EK2 - Zna i rozumie podstawowe mechanizmy oddziaływania energii fizykalnej na organizm. Ma umiejętność doboru odpowiednich zabiegów fizykoterapeutycznych w procesie profilaktyki, leczenia i rehabilitacji.</p> <p>EK3 - Ma umiejętność doboru parametrów do zabiegów, doboru i obsługi aparatury fizykoterapeutycznej z zakresu: termoterapii, światłolecznictwa, elektroterapii, sonoterapii, pół wielkiej i małej częstotliwości.</p> <p>EK4 - Zna podstawowe zasady i metody zabiegów fizykoterapeutycznych. Potrafi wykonać zabiegi fizykoterapeutyczne z zakresu: termoterapii, światłolecznictwa, elektroterapii, sonoterapii, pół wielkiej i małej częstotliwości. Przestrzega przepisy BHP dotyczące terapeuty, pacjenta i aparatury w trakcie wykonywanych zabiegów fizykoterapeutycznych. Wykazuje gotowość organizacji stanowiska pracy fizykoterapeuty.</p> <p>EK5 - Analizuje i interpretuje podstawowe efekty terapeutyczne zabiegów fizykoterapeutycznych z zakresu: termoterapii, światłolecznictwa, elektroterapii, sonoterapii, pół wielkiej i małej częstotliwości. Wie o czym należy poinformować pacjenta przed, w trakcie i po zabiegu fizykoterapeutycznym.</p> <p>EK6 - Wykazuje chęć współpracy w grupie potrafi ocenić podjęte przez siebie działania fizykoterapeutyczne, rozumie, które z podejmowanych przez siebie czynności wymagają doskonalenia. Student indywidualnie i jako uczestnik grupy dokonuje analizy i oceny postępowania fizykoterapeutycznego, dobiera sprzęt i metody fizykalne w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p>	
V Treści programowe	
Forma zajęć: Wykład semestr 2	Liczba godzin

Wyk1	<p>Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem wykładu.</p> <p>Wiadomości wstępne: Rys historyczny. Rola medycyny fizykalnej i leczenia uzdrowiskowego w profilaktyce, diagnostyce i rehabilitacji. Rodzaje czynników fizykalnych, ich charakterystyka, oddziaływanie na poszczególne narządy i układy. Rola skóry jako odbiornika bodźców fizykalnych. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania czynników fizykalnych.</p>	2
Wyk2	<p>Termoterapia: Charakterystyka czynnika termicznego- właściwości fizyczne, wymiana i regulacja ciepła ustroju. Wpływ i działanie zabiegów cieplnych na poszczególne układy i narządy. Źródła energii cieplnej wykorzystywanej do zabiegów. Wskazania i przeciwwskazania do zabiegów cieplnych. Metody leczenia zimnem. Czynniki stosowane w zimnolecznictwie. Krioterapia. Wskazania i przeciwwskazania do zabiegów krioterapii miejscowej i ogólnoustrojowej.</p>	2
Wyk3	<p>Światłolecznictwo: Rodzaje promieniowania świetlnego stosowanego w lecznictwie fizykalnym. Charakterystyka ich właściwości fizycznych i biologicznych. Reakcja organizmu na różne rodzaje promieniowania.</p> <p>Promieniowanie podczerwone: Charakterystyka właściwości fizycznych i biologicznych promieniowania podczerwonego. Źródła promieniowania. Rodzaje lamp i urządzeń emitujących promienie podczerwone. Rodzaje i znaczenia filtrów. Zastosowanie promieni IR w leczeniu poszczególnych chorób, wskazania i przeciwwskazania.</p>	2
Wyk4	<p>Promieniowanie nadfioletowe: Promieniowanie nadfioletowe. Podział i charakterystyka promieni UV. Zastosowanie wyselekcjonowanych promieni UV. Metoda PUVA i SUP. Wskazania i przeciwwskazania do naświetlań UV.</p> <p>Monochromatyczne światło spolaryzowane: Podstawy fizyczne, działanie biologiczne, wskazania i przeciwwskazania.</p>	2
Wyk5	<p>Biostymulacja promieniowaniem laserowym: Podstawy fizyczne. Cechy promieniowania laserowego. Podział laserów ze względu na moc, zastosowanie ośrodka czynnego. Działanie biologiczne promieniowania laserowego. Wybrane wskazania i przeciwwskazania do stosowania promieniowania laserowego.</p>	2
Wyk6	<p>Elektrolecznictwo: Podstawy fizyczne, rodzaje prądów stosowanych w elektrolecznictwie. Wpływ prądu stałego na organizm. Zjawiska elektrochemiczne, elektrokinetyczne, elektrotermiczne.</p> <p>Galwanizacja: Działanie fizykochemiczne prądu galwanicznego. Rodzaje galwanizacji. Wskazania i przeciwwskazania do galwanizacji.</p> <p>Jonoforeza: Podstawy fizykochemiczne jonoforezy. Właściwości lecznicze jonów. Roztwory leków używane do jonoforezy. Podstawowe wskazania i przeciwwskazania do jonoforezy.</p> <p>Kąpiele elektryczno-wodne: Rodzaje kąpiele elektrycznych; 1,2,4 - komorowe, całkowite. Kierunek przepływu prądu; wstępujący, zstępujący.</p>	2

	Dawkowanie prądu. Wskazania i przeciwwskazania do poszczególnych zabiegów.	
Wyk7	Prądy małej częstotliwości: Rodzaje prądów małej częstotliwości. Działanie prądów DD na ustrój. Zastosowanie prądów DD do elektrostymulacji. Prądy izodynamiczne: Charakterystyka prądów, ich właściwości, działanie na ustrój. Wskazania i przeciwwskazania. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	3
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Wykład semestr 3		Liczba godzin
Wyk8	Elektrostymulacja: Rodzaje i charakterystyka prądów stosowanych w elektrostymulacji. Metody elektrostymulacji; czynnościowa, przeskórna (TENS), prądy Traeberta, prąd wysokonapięciowy (HV). Elektrostymulacja: Zastosowanie prądów małej częstotliwości w leczeniu porażień kurczowych(spastycznych); Metoda Hufschmidta, metoda tonolizy.	2
Wyk9	Prądy impulsowe średniej częstotliwości: Prądy modulowane unipolarnie, bipolarnie. Prądy Kotza. Prądy interferencyjne(Nemeca). Działanie na ustrój. Wskazania, zasady stosowania prądów interferencyjnych. Kojarzenie zabiegów elektroterapii z oddziaływaniem mechanicznym.	2
Wyk10	Elektrodiagnostyka: Metody stosowane w elektrodiagnostyce układu nerwowo-mięśniowego jakościowe i ilościowe.	2
Wyk11	Ultradźwięki: Podstawy fizyczne. Działanie biologiczne, zmiany pierwotne i wtórne, dawkowanie, wskazana i przeciwwskazania do stosowania ultradźwięków.	2
Wyk12	Pola elektromagnetyczne wielkiej częstotliwości. Diatermia krótkofalowa: Właściwości i wytwarzanie prądów wielkiej częstotliwości. Działanie biologiczne, dawkowanie DKF. Wskazania i przeciwwskazania do diatermii krótkofalowej.	2
Wyk13	Impulsowe pole magnetyczne wielkiej częstotliwości: Metoda indukcyjna diatermii krótkofalowej. Działanie pola magnetycznego wielkiej częstotliwości na tkanki. Terapia impulsowym polem magnetycznym wielkiej częstotliwości.	2
Wyk14	Diatermia mikrofalowa: Zasada działania promiennika mikrofalowego(magnetron). Zabiegi lecznicze przy użyciu mikrofal. Wskazania i przeciwwskazania. Pole magnetyczne małej częstotliwości: Charakterystyka fizyczna pola magnetycznego. Działanie biologiczne pola magnetycznego o wyższych wartościach indukcji. Leczenie polami magnetycznymi o wyższych wartościach indukcji- magnetoterapia. Wybrane wskazania do magnetoterapii. Magnetostymulacja- terapia polami magnetycznymi o	3

	niższej wartości indukcji. Działanie biologiczne. Wskazania i przeciwwskazania do magnetostymulacji.	
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium semestr 2		Liczba godzin
Lab1	Informacje dotyczące warunków realizacji. Wiadomości wstępne: Zapoznanie z przepisami bhp obowiązującymi w pracowni fizykoterapii. Zapoznanie z warunkami zaliczenia przedmiotu. Rodzaje czynników fizykalnych - przykładowe zabiegi.	4
Lab2	Termoterapia. Ciepłolecznictwo: Parafinoterapia - metodyka zabiegów: okładów, zawijań, skarpetek, rękawiczek, przy użyciu plastrów i okładów 24-godzinnych. Zimnolecznictwo: Aparaty do kriostymulacji z zastosowaniem ciekłego azotu, powietrza, CO ₂ . Budowa, zasada działania technika i metodyka wykonywania zabiegów przy użyciu krioaplikatora. Zabiegi zimnolecznicze przy użyciu zimnego powietrza, lodu, żelów chłodzących. Metody krioterapeutyczne. Wskazania i przeciwwskazania do zabiegów krioterapii miejscowej	4
Lab3	Aktynoterapia: BHP, budowa i obsługa lamp do naświetlań promieniowaniem IR i światłem widzialnym. Metodyka naświetlań miejscowych i ogólnych promieniowaniem IR i światłem widzialnym.	4
Lab4	BHP, budowa i obsługa lamp do naświetlań promieniowaniem UV. Metodyka określania wrażliwości pacjenta na oddziaływanie promieniowania nadfioletowego. Metodyka naświetlań miejscowych promieniowaniem UV.	4
Lab5	Metodyka naświetlań ogólnych indywidualnych i zbiorowych promieniowaniem UV. Metodyka naświetlań miejscowych i ogólnych promieniowaniem UV u dzieci.	4
Lab6	Biostymulacja laserowa : BHP, budowa i obsługa biostymulatora laserowego. Metodyka zabiegów.	4
Lab7	Elektrolecznictwo: Elektroterapia. Określenie właściwości fizyko-chemicznych i biologicznych biegunów prądu stałego.	4
Lab8-10	Galwanizacja: BHP, budowa i obsługa aparatów do elektrolecznictwa. Ogólna metodyka galwanizacji. Metodyka galwanizacji w obrębie kończyn górnych. Metodyka galwanizacji w obrębie kończyn górnych i kończyn dolnych. Metodyka galwanizacji w obrębie tułowia, szyi i głowy. Metodyka galwanizacji w obrębie stawów, pas galwaniczny, kołnierz galwaniczny.	12
Lab11-12	Jonoforeza: Rodzaje leków stosowanych do jonoforezy. Metodyka jonoforezy w obrębie kończyn górnych, kończyn dolnych, tułowia i głowy.	8
Lab13-14	Prądy diadynamiczne: Rodzaje prądów diadynamicznych. BHP, budowa i obsługa aparatów do prądów diadynamicznych. Metodyka zabiegów w obrębie kończyn górnych i kończyn dolnych przy użyciu elektrod	8

	płytkowych. Metodyka zabiegów przy użyciu prądów DD w przypadku osłabienia mięśni z nieczynności w obrębie kończyn górnych, kończyn dolnych i tułowia. Metodyka zabiegów przy użyciu prądów DD w obrębie różnych części ciała elektrodami punktowymi na uchwycie cyrklowym. Metodyka zabiegów przy użyciu prądów izodynamicznych.	
Lab15	Wykonywanie zabiegów z zakresu: termoterapii, światłolecznictwa, elektrolecznictwa	4
Suma godzin:		60
Forma zajęć: Laboratorium semestr 3		Liczba godzin
Lab16-17	Elektrostymulacje: BHP, budowa i obsługa aparatury do elektrostymulacji mięśni o zaburzonym przewodnictwie nerwowo-mięśniowym. Metodyka elektrostymulacji metodą jednobiegunową. Metodyka elektrostymulacji metodą dwubiegunową. Metodyka elektrostymulacji – punkty motoryczne pośrednie i bezpośrednie. Wskazania i przeciwwskazania do elektrostymulacji.	8
Lab18-19	Elektrodiagnostyka: Metoda jakościowa i ilościowa elektrodiagnostyki.	8
Lab20	Prądy TENS, MENS i HVS: BHP, budowa i obsługa aparatury do stymulacji prądami TENS, MENS i HVS. Metodyka zabiegów przezskórnej stymulacji nerwowo-mięśniowej TENS. Metodyka zabiegów prądami MENS i HVS Wskazania i przeciwwskazania do prądów TENS, MENS i HVS.	4
Lab21	Prądy Traeberta, prądy Leducka: BHP, budowa i obsługa aparatury do elektrostymulacji przeciwbólowej prądami Traeberta i prądami Leducka. Metodyka zabiegów przy użyciu prądów Traeberta i prądów Leducka. Wskazania i przeciwwskazania do elektrostymulacji przy użyciu prądów Traeberta i prądów Leducka.	4
Lab22	Tonoliza – modyfikacja metody Hufschmidta: BHP, budowa i obsługa aparatury do tonolizy. Metodyka zabiegów w przypadku zaburzenia pobudliwości nerwowo-mięśniowej mięśni działających względem siebie antagonistycznie. Wskazania i przeciwwskazania do tonolizy.	4
Lab23	Prądy Kotza- rosyjska stymulacja: BHP, budowa i obsługa aparatury do stymulacji wg Kotza. Metodyka zabiegów stymulacji mięśni osłabionych z nieczynności i mięśni zdrowych przy użyciu prądów Kotza. Wskazania i przeciwwskazania do stymulacji mięśni przy użyciu prądów Kotza.	4
Lab24	Prądy interferencyjne Nemecka: BHP, budowa i obsługa aparatury do stymulacji prądami interferencyjnymi. Metodyka zabiegów przy użyciu prądów interferencyjnych w obrębie kończyn górnych, kończyn dolnych i tułowia. Wskazania i przeciwwskazania do prądów interferencyjnych.	4
Lab25-26	Ultradźwięki: BHP, budowa i obsługa aparatów do nadźwiękawiania. Metodyka wykonywania ultradźwięków i fonoforezy w obrębie kończyn górnych i kończyn dolnych oraz tułowia. Metodyka wykonywania	8

	ultradźwięków w wodzie. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania ultradźwięków.	
Lab27	Pole elektromagnetyczne wielkiej częstotliwości-diatermia krótkofalowa DKF: BHP, budowa i obsługa aparatu Diamat G-10. Metodyka wykonywania zabiegów przy użyciu diatermii krótkofalowej w obrębie kończyn górnych, kończyn dolnych i tułowia. Wskazania i przeciwwskazania do przegrzewania diatermią krótkofalową.	4
Lab28	Impulsowe pole magnetyczne wielkiej częstotliwości- TERAPULS: BHP, budowa i obsługa aparatu Terapuls GS-200. Metodyka wykonywania zabiegów przy użyciu impulsowego pola magnetycznego wielkiej częstotliwości w obrębie różnych części ciała. Wskazania i przeciwwskazania do impulsowego pola magnetycznego wielkiej częstotliwości.	4
Lab29	Pole magnetyczne małej częstotliwości – magnetoterapia: BHP, budowa i obsługa aparatu do magnetoterapii. Metodyka wykonywania zabiegów przy użyciu pola magnetycznego małej częstotliwości w obrębie różnych części ciała. Wskazania i przeciwwskazania do magnetoterapii.	4
Lab30	Wykonywanie zabiegów z zakresu: elektroterapii, ultradźwięków, przegrzewań diatermią krótkofalową i diatermią impulsową.	4
Suma godzin:		60
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Aparatura będąca wyposażeniem pracowni fizykoterapii : lampy do światłolecznictwa, biostymulatory laserowe, aparaty do elektrolecznictwa, diatermia krótkofalowa, terapuls, kuchnia parafinowa, magnetotron	
2.	Przybory: elektrody, podkłady, folie, bandaże, opaski stabilizujące, okulary ochronne, leżanki, wałki, prześcieradła, rumieniomierze, żele do ultradźwięków	
3.	Rzutnik multimedialny, prezentacje multimedialne	
4.	Plansze, foliogramy, tablica	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Symulacyjne gry decyzyjne.	
6.	Moderowane dyskusje panelowe.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		

F1.	Testy sprawdzające opanowanie materiału w zakresie danego rodzajów energii fizycznej wykorzystywanej do zabiegów fizykoterapeutycznych, mechanizmów oddziaływania danej energii fizycznej na organizm.
F2.	Sprawdziany cząstkowe sprawdzające opanowanie materiału w zakresie rodzajów energii fizycznej wykorzystywanej do zabiegów fizykoterapeutycznych, mechanizmów oddziaływania energii fizycznej na organizm.
F3.	Wykonywanie zabiegów z zakresu danego czynnika fizycznego z uwzględnieniem umiejętności dotyczących obsługi aparatury do zabiegów fizycznych, przepisów bhp, postępowania przed, w trakcie i po wykonaniu zabiegu.
P1.	Testy sprawdzające opanowanie materiału w zakresie wszystkich z danego semestru, rodzajów energii fizycznej wykorzystywanej do zabiegów fizykoterapeutycznych, mechanizmów oddziaływania tych energii na organizm, metodyki zabiegów.
P2.	Ustalenie oceny zaliczeniowej za semestr na podstawie praktycznego wykonania zabiegu z zakresu czynników fizycznych z danego semestru.

IX Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	150
Przygotowanie do wykładu	10
Przygotowanie do laboratorium	10
Przygotowanie się do egzaminu	10
SUMA	180
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	6

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Bauer A., Wiecheć M.: Przewodnik metodyczny po wybranych zabiegach fizycznych, wydanie III rozszerzone, uzupełnione, poprawione, Markmed - Rehabilitacja s.c., 2012.
2. Nowotny, Czamara „Słownik Fizjoterapii Klukowski”, PZWL Warszawa 2014
3. Cichoń D., Demczyszak I., Spyrka J. Wybrane zagadnienia z Termoterapii. Kolegium Karkonoskie, Jelenia Góra 2010.
4. Kasprzak W., Mańkowska A.: Fizykoterapia, medycyna uzdrowiskowa i SPA, PZWL, Warszawa 2010.
5. Kochański J.W. Balneologia i hydroterapia, AWF Wrocław 2002.
6. Kochański J.W., Kochański M.: Medycyna fizyczna, Techomex, Gliwice 2009.
7. Łazowski J.: Podstawy fizykoterapii, AWF Wrocław 2000.
8. Mika T., Kasprzak W.: Fizykoterapia, PZWL, Warszawa 2015.
9. Straburzyński G.: Księga Przyrodolecznictwa, PZWL, Warszawa 1997.
10. Zagrobelny Z.: Krioterapia miejscowa i ogólnoustrojowa, Urban & Partner, Wrocław 2003.

Literatura uzupełniająca:

1. Balneologia Polska, kwartalnik, Medi Press Warszawa.
2. Fizjoterapia, kwartalnik naukowy PTF, AWF Wrocław.
3. Straburzyński G., Straburzyńska-Lupa A.: Medycyna fizykalna, PZWL, 2000.
4. Val Robertson, Alex Ward, John Low, Ann Reed: Fizykoterapia, Aspekty kliniczne i biofizyczne, Elsevier Urban & Partner, 2009 Wrocław.
5. Ponikowska J. Kompendium balneologii. Kierunki i wskazania do leczenia uzdrowiskowego, Toruń 2004.
6. Sieroń A.: Zastosowanie pól magnetycznych w medycynie, Alfa Medica Press, Bielsko-Biała 2002.
7. Glinkowski W., Pokora L.: Lasery w terapii, CTL, Warszawa, 1993.
8. Kahn J.: Elektroterapia. PZWL, Warszawa 2005.

**XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W
ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI**

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W06,	C1	Wykł.1 – Wykł.14 Lab.1 – Lab. 29	1, 2, 3,4	1, 4, 5, 6	F1, F2, F3,
EK2	K_W02, K_U02, K_U07, K_U20, K_K06,	C1, C2	Wykł. 8 – Wykł. 14 Lab.2 – Lab. 30	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3,
EK3	K_U08, K_U12,	C3, C4, C5	Lab.2 – Lab. 30	1, 2, 4	2, 3, 4, 5, 6	F1, F3
EK4	K_W03, K_W04, K_U02, K_U07, K_U19, K_K07,	C3, C4, C5	Lab.2 – Lab. 30	1, 2, 4	1, 2, 3, 4, 5, 6	F3
EK5	K_U03, K_U20, K_K04,	C5,C6	Lab.2 – Lab. 30	1, 2, 4	1, 2, 3, 4, 5, 6	F2, F3, P1, P2

EK6	K_K01, K_K03, K_K09,	C6	Lab.2 – Lab. 30	1, 2, 4	1, 3, 4, 5	F3
------------	----------------------------	----	--------------------	---------	------------	----

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

1. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
2. Doboru aparatury do wykonania zabiegu
3. Metodyki wykonania zabiegu: dobór metody, parametrów do zabiegu.
4. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas zabiegu
5. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem
6. Informacji o odczynie pozabiegowym.

Sposób oceny praktycznego wykonania zadania

W przypadku oceniania praktycznego wykonania zadania uwzględniane są podstawowe kryteria:

8. Bezpieczeństwo odbiorcy usług 1-4 pkt,
9. Poprawność zaplanowania rozwiązywania problemów, doboru metod, środków do rozwiązywania zadania (problemu) 1-4 pkt,
10. Wykonał zabiegi zgodnie z obowiązującymi zasadami i procedurami 1-4 pkt,
11. Wykazał zdolność organizowania własnej pracy dostosowanej do przyjętych zaleceń i organizacji pracy w placówce 1-4 pkt,
12. Wykorzystywanie wiedzy z różnych dziedzin (przedmiotów) 1-4 pkt,
13. Zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnie zawodowej 1-4 pkt,
14. Samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązań 1-4 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

28 - 26 pkt – ocena - bardzo dobry,

25 - 23 pkt – ocena – dobry plus,

22 - 20 pkt – ocena – dobry,

19 - 17 pkt – ocena – dostateczny plus,

16 - 15 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

5. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
6. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
7. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
8. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

32		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Masaż				
Nazwa angielska:		Massage				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Alicja Nowak, dr Rafał Szafraniec				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
3	15	-	30	15	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Zapoznanie studentów z technikami masażu klasycznego i zasadami masażu przyrządowego.</p> <p>C2 - Zapoznanie studentów ze znaczeniem procesów zachodzących w tkankach, narządach i układach pod wpływem sprężystego odkształcania tkanek podczas masażu.</p> <p>C3 - Wyposażenie studentów w umiejętności wykonywania masażu klasycznego w profilaktyce, terapii i rehabilitacji różnych stanów klinicznych.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Student posiada umiejętność organizacji stanowiska pracy masażu oraz umiejętność wykorzystywania przyborów.</p> <p>EK2 - Student zna i potrafi wykonać techniki masażu klasycznego oraz zna ich wpływ na poszczególne tkanki</p> <p>EK3 - Student potrafi dostosować rodzaj masażu adekwatnie do choroby, etapu leczenia oraz aktualnego stanu klinicznego pacjenta.</p>						
V Treści programowe						
Forma zajęć: Wykład sem.4						Liczba godzin

Wyk1	Tendencje rozwojowe współczesnego masażu. Definicja masażu leczniczego. Rodzaje, metody i formy masażu leczniczego. Warunki higieniczne gabinetu masażu. Parametry techniczne pomieszczeń, wyposażenie gabinetu masażu klasycznego i masażu w środowisku wodnym. Higiena osobista masażyisty. Dokumentacja zabiegów masażu medycznego.	2
Wyk2	Metodyczne i fizjologiczne podstawy stosowania masażu klasycznego na strukturach anatomicznych. Oddziaływanie masażu na tkanki, narządy i układy organizmu. Teorie mechanicznego, humoralnego i neuroodruchowego powstawania odczynów. Znaczenie zjawiska sprzężenia zwrotnego w masażu. Anatomiczne i fizjologiczne zasady stosowania masażu klasycznego na różnych strukturach anatomicznych.	3
Wyk3	Rola receptorów i tkanek miękkich w przewodzeniu bodźców masażu. Zasady wzbudzania potencjałów czynnościowych. Zjawisko habituacji w masażu. Pojęcia dermografizmu, stref projekcyjnych, stref refleksyjnych, punktów spustowych. Rodzaje masażu w środowisku wodnym. Pojęcie ciśnienia hydrodynamicznego. Masaż natryskowy, wirowy, podwodny. Metodyka wykonania. Wskazania i przeciwwskazania.	3
Wyk4	Masaż izometryczny, łącznotkankowy, drenaż chłonny. Podstawowe zasady stosowania. Wskazania i przeciwwskazania.	2
Wyk5	Zasady stosowania masażu w wybranych chorobach narządu ruchu. Stany pourazowe, stany zwyrodnieniowo-wytwórcze. Zasady stosowania masażu w wybranych chorobach obwodowego układu nerwowego - niedowłady i porażenia. Zasady stosowania masażu w wybranych chorobach centralnego układu nerwowego.	2
Wyk6	Zasady stosowania masażu w chorobach internistycznych. Leki stosowane w masażu. Zasady stosowania masażu w sporcie i kosmetyce. Wskazania i przeciwwskazania względne i bezwzględne do stosowania masażu klasycznego.	2
Wyk7	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas zajęć.	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium sem.4		Liczba godzin
Lab1	Podstawowe wyposażenie stanowiska pracy. B.H.P. Zasady ergonomicznej pracy. Ułożenia rozluźniające. Ułożenia drenażowe. Dobór przyborów. Palpacyjna ocena reaktywności tkanek.	2
Lab2	Technika głaskania masażu klasycznego. Zasady stopniowania bodźca i doboru techniki odpowiednio do struktury anatomicznej.	2

Lab3	Technika rozcierania masażu klasycznego. Zasady stopniowania bodźca i doboru techniki odpowiednio do struktury anatomicznej.	2
Lab4	Technika ugniatania masażu klasycznego. Zasady stopniowania bodźca i doboru techniki odpowiednio do struktury anatomicznej.	2
Lab5	Technika oklepywania, wibracji i wstrząsania masażu klasycznego. Odmiany i zastosowanie na różnych okolicach ciała.	2
Lab6-8	Metodyka masażu klasycznego kończyny górnej - ramienia, przedramienia, ręki.	6
Lab9-11	Metodyka masażu klasycznego kończyny dolnej - uda, podudzia i stopy.	6
Lab12-14	Metodyka masażu klasycznego mięśni grzbietowej części tułowia oraz mięśni klatki piersiowej i mięśni brzucha.	6
Lab15	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas zajęć.	2
Suma godzin:		30
Forma zajęć: Laboratorium sem.5		Liczba godzin
Lab16	Diagnostyka palpacyjna dla potrzeb masażu. Diagnostyka czynnościowa narządu ruchu. Tkliwość bólowa, tonus mięśniowy, punkty spustowe.	2
Lab17	Metodyka masażu w chorobie zwyrodnieniowej kręgosłupa	2
Lab18	Metodyka masażu krwiaka pourazowego, blizny pozabiegowej i pourazowej. Metodyka masażu po skręceniach i zwichnięciach.	2
Lab19	Metodyka masażu po złamaniach podczas unieruchomienia - masaż kontrlateralny.	2
Lab20	Metodyka masażu po złamaniach po zdjęciu unieruchomienia.	2
Lab21	Metodyka masażu kikuta po amputacyjnego.	2
Lab22	Metodyka masażu w zespole bolesnego barku.	2
Lab23	Metodyka masażu w wadach postawy ciała – skolioza. Normalizacja tonusu mięśniowego.	2
Lab24	Metodyka masażu w wadach postawy ciała - płaskostopie.	2
Lab25	Metodyka masażu w rwie kulszowej i ramiennej.	2

Lab26	Metodyka masażu w porażeniach i niedowładach nerwów obwodowych. (n. strzałkowy, n. łokciowy).	2
Lab27	Metodyka masażu w zaburzeniach funkcji centralnego układu nerwowego. Hamowanie wzmożonego tonusu nerwowo-mięśniowego.	2
Lab28	Metodyka drenażu drzewa oskrzelowego. Sprężynowanie klatki piersiowej.	2
Lab29	Metodyka normalizacji napięć w obrębie miednicy i jamy brzusznej.	2
Lab30	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas zajęć.	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Komputer, rzutnik multimedialny	
2.	Plansze dydaktyczne, plakaty, modele anatomiczne.	
3.	Stoły do masażu, przybory (wałki, półwałki, kliny), środki dezynfekcyjne.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
3.	Pokaz. Instruktaż.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
P1	Ocena z praktycznego wykonania zleconego zadania (wykonanie masażu danej części ciała).	
P2	Wykład: test jednokrotnego wyboru	
P3	Ocena z praktycznego wykonania zleconego zadania (wykonanie masażu w danej jednostce chorobowej).	
P4	Egzamin teoretyczny: test jednokrotnego wyboru obejmujący zakres wiedzy uzyskanej na wykładzie i podczas laboratorium w obu semestrach	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		45
Przygotowanie się do testów		5
Przygotowanie się do zaliczenia praktycznego laboratorium		5
Przygotowanie do egzaminu.		5

SUMA		60				
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		2				
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
1. Prochowicz Z., Podstawy masażu leczniczego. PZWL, Warszawa, 2009.						
2. Magiera L., Klasyczny masaż leczniczy. Bio-Styl, Kraków 2000.						
3. Zborowski A., Masaż w wybranych jednostkach chorobowych. A-Z, Kraków, 1998.						
Literatura uzupełniająca:						
1. Kasperczyk T., Kmak S., Masaż punktowy i inne metody refleksoterapii. Kasper, Kraków, 1995.						
2. Kasperczyk T., Magiera L., Mucha D., Walaszek R., Masaż z elementami rehabilitacji. REHMED, Kraków, 1998.						
3. Magiera L., Leksykon masażu i terminów komplementarnych. Bio-Styl, Kraków 2001						
4. Zborowski A., Masaż klasyczny. A-Z, Kraków, 1994.						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W04, K_U13, K_U14, K_K07,	C3	Wyk1 Lab1	1, 2, 3	1, 3,	P1, P3
EK2	K_W02, K_W05, K_U07, K_U15, K_K07,	C1, C2,	Wyk2-4 Lab2-14	1, 2, 3	1, 2, 3	P1, P2, P4
EK3	K_W02, K_W03, K_W05, K_W08, K_W09, K_U07,	C3	Wyk5-6 Ćw16-29	1, 2, 3	1, 2, 3	P2, P3, P4

	K_U09, K_U10, K_U11, K_U13, K_U14, K_U15, K_K02, K_K07,					
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						
<p>Sposób oceny testu jednokrotnego wyboru (P2 i P4):</p> <p>Zakresy procentowe uzyskanych punktów:</p> <p>od 91% do 100% ocena bardzo dobra – 5,0;</p> <p>od 81% do 90% ocena dobra plus – 4,5;</p> <p>od 71% do 80% ocena dobra – 4,0;</p> <p>od 61% do 70% ocena dostateczna plus – 3,5;</p> <p>od 51% do 60% ocena dostateczna – 3,0;</p> <p>poniżej 51% ocena niedostateczna – 2,0;</p> <p>Sposób oceny z praktycznego wykonania zleconego zadania (P1 i P3):</p> <p>ocena 5,0 – student bezbłędnie wykonuje zlecony masaż (zgodnie z metodyką poznaną na zajęciach)</p> <p>ocena 4,0 – student popełnia 1 błąd podczas wykonania masażu (z wyłączeniem błędów skutkujących oceną 2)</p> <p>ocena 3,0 – student popełnia 2 błędy podczas wykonania masażu (z wyłączeniem błędów skutkujących oceną 2)</p> <p>ocena 2,0 – student podczas wykonania masażu popełnia więcej niż 2 błędy lub tzw. "błąd krytyczny" (jego popełnienie może powodować negatywne skutki zdrowotne u pacjenta lub może uniemożliwić realizację efektu terapeutycznego, np. student nie uwzględnia przeciwwskazań do wykonania masażu)</p>						
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE						
<p>5. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.</p> <p>6. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć</p> <p>7. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)</p> <p>8. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)</p>						

33		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:	Metody specjalne fizjoterapii					
Nazwa angielska:	Special methods of physiotherapy					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	Praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk o Kulturze Fizycznej i Zdrowiu					
Prowadzący przedmiot:	dr hab. Bożena Ostrowska, dr Dariusz Milko, dr Małgorzata Fortuna, mgr Michał Olba					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
6			15	45	60	2
7			15	45	60	2
8			15	45	60	2
9			15	45	60	2
II Cel przedmiotu						
C1 - wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą metod specjalnych stosowanych w fizjoterapii						
C2 - wyposażenie studentów w umiejętności praktycznego stosowania podstawowych technik z zakresu metod specjalnych fizjoterapii						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty uczenia się						
EK1 - Student zna teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii						
EK2 - Student zna wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń stosowanych w kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii						
EK3 - Student potrafi zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii						

EK4 - Student potrafi obsługiwać i stosować urządzenia z zakresu kinezyterapii, fizykoterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii		
EK5 - Student potrafi wykazać zaawansowane umiejętności manualne pozwalające na zastosowanie właściwej techniki z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Laboratorium sem.6		Liczba godzin
Lab1	Informacje wprowadzające: omówienie ogólnych zasad dotyczących BHP na zajęciach z metod specjalnych w fizjoterapii; omówienie warunków uczestnictwa na ćwiczeniach; zapoznanie studentów z kartą przedmiotu ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów oceny studenta.	1
Lab2	Prawidłowy i nieprawidłowy rozwój wzorców postawy i ruchu od 0 do 12 miesiąca życia w oparciu o praktyczne doświadczenia sensoryczne.	1
Lab3	Ocena terapeutyczna postaci mózgowego porażenia dziecięcego. Praktyka i teoria handlingu.	1
Lab4	Demonstracja terapii metodą NDT-Bobath różnych postaci mózgowego porażenia dziecięcego – analiza poszczególnych przypadków. Dobór sprzętu pomocniczego, rodzaju podłoża oraz pomocy ortopedycznych.	1
Lab5	Ocena terapeutyczna oraz analiza problemów pacjenta z hemiplegią	1
Lab6	Demonstracja terapii metodą NDT-Bobath pacjentów z hemiplegią z różnymi problemami funkcjonalnymi.	1
Lab7	Praktyczne zastosowanie koncepcji neurorozwojowej NDT-Bobath w różnych dyscyplinach sportu.	1
Lab8	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas zajęć.	1
Lab9	Wskazania do terapii metodą Wojty. Zasady wyzwalania kompleksów motorycznych odruchowej lokomocji	1
Lab10	Wyzwalanie kompleksu motorycznego w postaci odruchowego obrotu. Wyzwalanie kompleksu motorycznego podczas stymulacji odruchowego pełzania	1
Lab11	Zasady postępowania w przypadku bólów kręgosłupa. Praktycznego wykonywanie ćwiczeń McKenziego.	1
Lab12	Zasady profilaktyki bólów kręgosłupa. Zasady prawidłowego wykonywania podstawowych czynności dnia codziennego	1
Lab13	Metoda terapii manualnej wg Rakowskiego i Lewita: terapia zaburzeń czynnościowych tkanek miękkich – skóra, powięź, więzadła okolicy kręgosłupa.	1

Lab14	Badanie dysfunkcji stawów kręgosłupa.	1
Lab15	Mobilizacje stawów odcinek lędźwiowy, piersiowy i szyjny.	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium sem.7		Liczba godzin
Lab16	Główne zasady torowania w metodzie PNF	1
Lab17	Technika rytmicznego zapoczątkowania ruchu	1
Lab18	Technika rytmicznego zapoczątkowania ruchu – wzorce łopatki	2
Lab19	Technika rytmicznego zapoczątkowania ruchu – wzorce miednicy	2
Lab20	Kombinacja wzorców łopatki i miednicy	2
Lab21	Technika kombinacji skurczów izotonicznych.	2
Lab22	Technika kombinacji skurczów izotonicznych - wzorce kończyny górnej	2
Lab23	Technika kombinacji skurczów izotonicznych - wzorce kończyny dolnej	2
Lab24	Ćwiczenia na macie – przykłady kliniczne Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas zajęć.	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium sem.8		
Lab25	Rys historyczny, definicja integracji sensorycznej. Założenia terapii SI. Zaburzenia przetwarzania sensorycznego.	3
Lab26	Czynniki ryzyka zaburzenia przetwarzania sensorycznego. Działanie układu przedsionkowego, proprioceptywnego, dotykowego. Objawy zaburzeń przetwarzania sensorycznego. Odruchy i ich znaczenie w SI. Krótka charakterystyka i znaczenie diagnozy.	3
Lab27	Dieta sensoryczna. Strategie sensoryczne w sytuacjach typowych.	3
Lab28	Wyposażenie sali do SI. Przykłady zabaw i ćwiczeń stosowanych w SI.	3
Lab29	Elementy diagnostyki i obserwacji klinicznej w SI. Kolokwium zaliczeniowe.	3
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium sem.9		
Lab30	Podstawy teoretyczne i praktyczne metody Schroth – trójpłaszczyznowa terapia skolioz. Metody leczenia zachowawczego skolioz idiopatycznych- wskazówki oparte o zalecenia SOSORT (Society on Scoliosis Orthopaedic and Rehabilitation Treatment).	3

	- Specyficzne metody fizjoterapeutyczne w leczeniu zachowawczym skoliozy idiopatycznej- – metoda FITS, – metoda SEAS, metody DoboMed, – metoda Schroth. Badania przesiewowe w kierunku wczesnego wykrycia skoliozy idiopatycznej. Ocena kąta rotacji tułowia z wykorzystaniem skoliometru Bunnella, interpretacja wyników. Badanie kliniczne dziecka ze skoliozą idiopatyczną – aktualne rekomendacje. Zapoznanie z warunkami zaliczenia przedmiotu, przepisami BHP oraz podstawową literaturą.	
Lab31	Teoretyczne podstawy metody Schroth, nomenklatura wg. Schroth, - bloki, kliny, skoliotyczna torsja kręgosłupa, korekcji ustawienia miednicy, barków, „obrotowy” system oddychania w skoliozie.	3
Lab32	Postępowanie fizjoterapeutyczne u osób ze skoliozą dwułukową. Rodzaje ćwiczeń. Korekcja miednicy i kręgosłupa skoliozy 3- łukowej i 4 – łukowej. „Cylinder mięśniowy”, „obrotowy” system oddychania w skoliozie	3
Lab33	Praca w grupach- dobór ćwiczeń do zaleconego przypadku osoby ze skoliozą.	3
Lab34	Terapia Schroth w nieskoliotycznych wadach postawy- choroba Scheuermanna Leczenie gorsetowe – nauka zakładania gorsetu, ocena jakości gorsetu, ćwiczenia w gorsecie	3
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Komputer, rzutnik multimedialny	
2.	Plansze dydaktyczne, plakaty, modele anatomiczne.	
3.	Stoły do masażu, przybory (wałki, półwałki, kliny).	
4.	Maty do ćwiczeń, materace gimnastyczne.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
2.	Pokaz. Instruktaż.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
P1	Ocena z praktycznego wykonania zleconego zadania (wykonanie zabiegu z zakresu wybranych metod specjalnych).	
P2	Egzamin teoretyczny: test jednokrotnego wyboru obejmujący zakres wiedzy uzyskanej na wykładzie i podczas laboratoriów we wszystkich semestrach	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności

Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	60
Przygotowanie się do testów	45
Przygotowanie się do zaliczenia praktycznego laboratoriów	135
SUMA	240
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	8

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Rakowski A. (2006): Kręgosłup w stresie. GWP Gdańsk.
4. Richardson C. i wsp. (2007): Kinezyterapia w stabilizacji kompleksu lędźwiowo-miednicznego. Redakcja wydania I polskiego E. Saulicz. Wyd. Elsevier Urban & Partner Wrocław.
5. Nowotny J – Podstawy fizjoterapii tom II. Wydawnictwo Kasper, Kraków 2004
6. Mc Kenzie R, May S., Kręgosłup lędźwiowy. Mechaniczne diagnozowanie i terapia. Tom I i II. Poznań : Wydawnictwo FORUM, 2011
7. Sadowska L (red.) Neurokinezyjologiczna diagnostyka i terapia dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego. Studia i Monografie AWF Wrocław 2000
8. Susan S. Adler, Dominiek Beckers, Math Buck - PNF w praktyce – Warszawa 2009, wyd 3

Literatura uzupełniająca:

5. Backup K., Testy kliniczne w badaniu kości, stawów i mięśni. PZWL, Warszawa 1997.
6. Rehabilitacja Medyczna, pod red. Kwołka A. Urban & Partner Wrocław, 2002, T. I,II .

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty uczenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W08, K_W09,	C1,C2	L1-34	1,2,3,4	1,2	P1,P2
EK2	K_W02, K_W08,	C1,C2	L1-34	1,2,3,4	1,2	P1,P2
EK3	K_W09, K_U07, K_U13,	C1,C2	L1-34	1,2,3,4	1,2	P1,P2
EK4	K_W09	C1,C2	L1-34	1,2,3,4	1,2	P1,P2

	K_U07, K_U10, K_U11,					
EK5	K_U13, K_U14, K_U15, K_K02, K_K07,	C1,C2	L1-34	1,2,3,4	1,2	P1,P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny testu jednokrotnego wyboru (P2 i P3):

Zakresy procentowe uzyskanych punktów:

od 91% do 100% ocena bardzo dobra – 5,0;

od 81% do 90% ocena dobra plus – 4,5;

od 71% do 80% ocena dobra – 4,0;

od 61% do 70% ocena dostateczna plus – 3,5;

od 51% do 60% ocena dostateczna – 3,0;

poniżej 51% ocena niedostateczna – 2,0;

Sposób oceny z praktycznego wykonania zleconego zadania (P1):

ocena 5,0 – student bezbłędnie wykonuje zlecony zabieg (zgodnie z metodyką poznaną na zajęciach)

ocena 4,0 – student popełnia 1 błąd podczas wykonania zabiegu (z wyłączeniem błędów skutkujących oceną 2)

ocena 3,0 – student popełnia 2 błędy podczas wykonania zabiegu (z wyłączeniem błędów skutkujących oceną 2)

ocena 2,0 – student podczas wykonania zabiegu popełnia więcej niż 2 błędy lub tzw. "błąd krytyczny" (jego popełnienie może powodować negatywne skutki zdrowotne u pacjenta lub może uniemożliwić realizację efektu terapeutycznego, np. student nie uwzględni przeciwwskazań do wykonania zabiegu)

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

9. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
10. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
11. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
12. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

33		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Metody specjalne fizjoterapii				
Nazwa angielska:		Special methods of physiotherapy				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr hab. Bożena Ostrowska, dr Małgorzata Fortuna, dr Mateusz Kowal, dr Alicja Nowak, mgr Ewelina Piotrowska				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
5			15	45	60	2
6			15	45	60	2
7			15	45	60	2
8			15	45	60	2
II Cel przedmiotu						
C1 - wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą metod specjalnych stosowanych w fizjoterapii						
C2 - wyposażenie studentów w umiejętności praktycznego stosowania podstawowych technik z zakresu metod specjalnych fizjoterapii						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
EK1 - Student zna założenia metod specjalnych fizjoterapii						
EK2 - Student potrafi dobrać odpowiednie metody specjalne z zakresu fizjoterapii do jednostek chorobowych i dysfunkcji						
EK3 - Student potrafi wykonać podstawowe zabiegi z zakresu metod specjalnych fizjoterapii.						
V Treści programowe						

Forma zajęć: Laboratorium sem.5		Liczba godzin
Lab1	Informacje wprowadzające: omówienie ogólnych zasad dotyczących BHP na zajęciach z metod specjalnych w fizjoterapii; omówienie warunków uczestnictwa na ćwiczeniach; zapoznanie studentów z kartą przedmiotu ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów oceny studenta.	2
Lab2	Prawidłowy i nieprawidłowy rozwój wzorców postawy i ruchu od 0 do 12 miesiąca życia w oparciu o praktyczne doświadczenia sensoryczne.	2
Lab3	Ocena terapeutyczna postaci mózgowego porażenia dziecięcego. Praktyka i teoria handlingu.	2
Lab4	Demonstracja terapii metodą NDT-Bobath różnych postaci mózgowego porażenia dziecięcego – analiza poszczególnych przypadków. Dobór sprzętu pomocniczego, rodzaju podłoża oraz pomocy ortopedycznych.	2
Lab5	Ocena terapeutyczna oraz analiza problemów pacjenta z hemiplegią	2
Lab6	Demonstracja terapii metodą NDT-Bobath pacjentów z hemiplegią z różnymi problemami funkcjonalnymi.	2
Lab7	Praktyczne zastosowanie koncepcji neurorozwojowej NDT-Bobath w różnych dyscyplinach sportu.	2
Lab8	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas zajęć.	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium sem.6		Liczba godzin
Lab9	Wskazania do terapii metodą Vojty. Zasady wyzwalania kompleksów motorycznych odruchowej lokomocji	2
Lab10	Wyzwalanie kompleksu motorycznego w postaci odruchowego obrotu. Wyzwalanie kompleksu motorycznego podczas stymulacji odruchowego pełzania	2
Lab11	Zasady postępowania w przypadku bólów kręgosłupa. Praktycznego wykonywanie ćwiczeń McKenziego.	2
Lab12	Zasady profilaktyki bólów kręgosłupa. Zasady prawidłowego wykonywania podstawowych czynności dnia codziennego	2
Lab13	Metoda terapii manualnej wg Rakowskiego i Lewita: terapia zaburzeń czynnościowych tkanek miękkich – skóra, powięź, więzadła okolicy kręgosłupa.	2
Lab14	Badanie dysfunkcji stawów kręgosłupa.	2
Lab15	Mobilizacje stawów odcinek lędźwiowy, piersiowy i szyjny.	2

Lab16	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas zajęć.	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium sem.7		Liczba godzin
Lab17	Główne zasady torowania w metodzie PNF	1
Lab18	Technika rytmicznego zapoczątkowania ruchu	1
Lab19	Technika rytmicznego zapoczątkowania ruchu – wzorce łopatki	2
Lab20	Technika rytmicznego zapoczątkowania ruchu – wzorce miednicy	2
Lab21	Kombinacja wzorców łopatki i miednicy	2
Lab22	Technika kombinacji skurczów izotonicznych.	2
Lab23	Technika kombinacji skurczów izotonicznych - wzorce kończyny górnej	2
Lab24	Technika kombinacji skurczów izotonicznych - wzorce kończyny dolnej	2
Lab25,26	Ćwiczenia na macie – przykłady kliniczne Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas zajęć.	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium sem.8		Liczba godzin
Lab27	Metoda SET – przykłady ćwiczeń w otwartych łańcuchach kinematycznych	1
Lab28	Metoda SET – ćwiczenia stabilizacyjne dolnego odcinka kręgosłupa	2
Lab29	Metoda SET – przykłady ćwiczeń odcinka szyjnego kręgosłupa	2
Lab30	Metoda SET – przykłady ćwiczeń w obrębie kończyny górnej	2
Lab31	Metoda SET – przykłady ćwiczeń w obrębie kończyny dolnej	2
Lab32	Zastosowanie praktyczne różnych form stretchingu w obrębie kończyn dolnych. Zastosowanie praktyczne różnych form stretchingu w obrębie kończyn górnych	1
Lab33	Zastosowanie praktyczne różnych form stretchingu w obrębie tułowia i szyjnego odcinka kręgosłupa	2
Lab34	Zastosowanie praktyczne wybranych form masażu funkcyjnego	1
Lab35	Zastosowanie praktyczne wybranych terapii powięziowych	1
Lab36	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas zajęć.	1
Suma godzin:		15

VI Narzędzia dydaktyczne	
1.	Komputer, rzutnik multimedialny
2.	Plansze dydaktyczne, plakaty, modele anatomiczne.
3.	Stoły do masażu, przybory (wałki, półwałki, kliny).
4.	Maty do ćwiczeń, materace gimnastyczne.
VII Metody dydaktyczne	
1.	Wykład informacyjno-problemowy.
2.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.
3.	Pokaz. Instruktaż.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
P1	Ocena z praktycznego wykonania zleconego zadania (wykonanie zabiegu z zakresu wybranych metod specjalnych).
P2	Wykład: test jednokrotnego wyboru
P3	Egzamin teoretyczny: test jednokrotnego wyboru obejmujący zakres wiedzy uzyskanej na wykładzie i podczas laboratoriów we wszystkich semestrach
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	60
Przygotowanie się do testów	45
Przygotowanie się do zaliczenia praktycznego laboratoriów	90
Przygotowanie do egzaminu.	45
SUMA	240
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	8
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
1. Rakowski A. (2006): Kręgosłup w stresie. GWP Gdańsk. 9. Richardson C. i wsp. (2007): Kinezyterapia w stabilizacji kompleksu lędźwiowo-miednicznego. Redakcja wydania I polskiego E. Saulicz. Wyd. Elsevier Urban & Partner Wrocław . 10. Nowotny J – Podstawy fizjoterapii tom II. Wydawnictwo Kasper, Kraków 2004 11. Mc Kenzie R, May S., Kręgosłup lędźwiowy. Mechaniczne diagnozowanie i terapia. Tom I i II. Poznań : Wydawnictwo FORUM, 2011	

12. Sadowska L (red.) Neurokinezyologiczna diagnostyka i terapia dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego. Studia i Monografie AWF Wrocław 2000

13. Susan S. Adler, Dominiek Beckers, Math Buck - PNF w praktyce – Warszawa 2009, wyd 3

Literatura uzupełniająca:

7. Backup K., Testy kliniczne w badaniu kości, stawów i mięśni. PZWL, Warszawa 1997.

8. Rehabilitacja Medyczna, pod red. Kwolka A. Urban & Partner Wrocław, 2002, T. I,II .

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W08, K_W09,	C1	Wyk1–7	1, 2	1	P2, P3
EK2	K_W02, K_W08, K_W09, K_U07, K_U13,	C1	Wyk1–7	1, 2	1	P2, P3
EK3	K_W09 K_U07, K_U10, K_U11, K_U13, K_U14, K_U15, K_K02, K_K07,	C2	Lab2-54	1, 2, 3, 4	1, 2, 3	P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny testu jednokrotnego wyboru (P2 i P3):

Zakresy procentowe uzyskanych punktów:

od 91% do 100% ocena bardzo dobra – 5,0;

od 81% do 90% ocena dobra plus – 4,5;

od 71% do 80% ocena dobra – 4,0;

od 61% do 70% ocena dostateczna plus – 3,5;

od 51% do 60% ocena dostateczna – 3,0;

poniżej 51% ocena niedostateczna – 2,0;

Sposób oceny z praktycznego wykonania zleconego zadania (P1):

ocena 5,0 – student bezbłędnie wykonuje zlecony zabieg (zgodnie z metodyką poznaną na zajęciach)

ocena 4,0 – student popełnia 1 błąd podczas wykonania zabiegu (z wyłączeniem błędów skutkujących oceną 2)

ocena 3,0 – student popełnia 2 błędy podczas wykonania zabiegu (z wyłączeniem błędów skutkujących oceną 2)

ocena 2,0 – student podczas wykonania zabiegu popełnia więcej niż 2 błędy lub tzw. "błąd krytyczny" (jego popełnienie może powodować negatywne skutki zdrowotne u pacjenta lub może uniemożliwić realizację efektu terapeutycznego, np. student nie uwzględnia przeciwwskazań do wykonania zabiegu)

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

13. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
14. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
15. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
16. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

34		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Adaptowana aktywność fizyczna i sport osób niepełnosprawnych				
Nazwa angielska:		Adapted physical activity and sport of disabled				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		prof. dr hab. Sławomir Kozieł, dr hab. Jarosław Fugiel				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
7		30		60	90	3
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą specyfiki aktywności adaptowanej, jako jednej z form rehabilitacji ruchowej</p> <p>C2 – uzyskanie wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych z zakresu prawidłowego doboru form aktywności ruchowej, wielkości obciążeń wysiłkowych oraz doboru ćwiczeń fizycznych w zależności od jednostki chorobowej oraz rodzaju dysfunkcji</p> <p>C3 – przygotowanie studentów do organizacji i praktycznego prowadzenia zajęć aktywności ruchowej adaptacyjnej dla osób niepełnosprawnych</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK 1 – Student uzasadnia dobór proponowanej aktywności ruchowej adaptacyjnej w zależności od jednostki chorobowej oraz rodzaju i stopnia dysfunkcji.</p> <p>EK 2 – Student indywidualnie, jak i w zespole, potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia aktywności ruchowej adaptacyjnej dostosowanej do jednostki chorobowej oraz rodzaju i stopnia dysfunkcji</p> <p>EK 3 – Student potrafi wyrażać w grupie krytyczne sądy na temat przeprowadzonych przez siebie zajęć, jak i przez innych studentów.</p>						

V Treści programowe		
Forma zajęć: Ćwiczenia sem 7		Liczba godzin
Ćw1	Informacje wprowadzające: omówienie ogólnych zasad dotyczących BHP na zajęciach z przedmiotu „Adaptowana aktywność fizyczna i sport osób niepełnosprawnych”; omówienie warunków uczestnictwa na zajęciach; zapoznanie studentów z kartą przedmiotu ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów oceny studenta.	2
Ćw2	Definicje pojęć: niepełnosprawność, inwalidztwo, dysfunkcja. Znaczenie wzmożonej aktywności fizycznej oraz treningu sportowego w życiu osoby niepełnosprawnej. Specyfika sportu osób niepełnosprawnych. Elementy rehabilitacyjne stosowane w sporcie osób niepełnosprawnych	2
Ćw3	Klasyfikacja sportowo-medyczna w sporcie osób niepełnosprawnych. Specyfika treningu osób niepełnosprawnych z uszkodzeniem narządu wzroku i słuchu. Sportowe gry zespołowe dla zawodników niedowidzących, niewidomych i ociemniałych i ich rola w kształtowaniu koordynacji nerwowo-mięśniowej i orientacji przestrzennej oraz doskonaleniu zmysłu słuchu i dotyku.	2
Ćw4	Możliwości funkcjonalne zawodników po amputacjach	2
Ćw5	Charakterystyka sportowców pod względem funkcjonalnym z grupy V klasyfikacji sportowo-medycznej (różne schorzenia narządu ruchu – Les Autres).	2
Ćw6	Charakterystyka zaburzeń funkcjonalnych w zależności od poziomu uszkodzenia rdzenia kręgowego oraz ich wpływ na realizację programu treningowego w wybranych dyscyplinach sportu.	2
Ćw7	Specyfika prowadzenia treningu z osobami z porażeniem mózgowym.	2
Ćw8	Trening biegowy osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem ich dysfunkcji i schorzenia.	2
Ćw9	Trening pływacki – wpływ aktywności fizycznej w środowisku wodnym na organizm zawodnika w aspekcie sportowym i rehabilitacyjnym.	2
Ćw10	Trening oporowy niepełnosprawnych sportowców – przyrost siły i wytrzymałości mięśni.	2
Ćw11	Przygotowanie konspektu i prowadzenie przez studentów treningu biegowego zawodników z różnymi dysfunkcjami.	2
Ćw12	Przygotowanie konspektu i prowadzenie przez studentów treningu pływackiego zawodników z różnymi dysfunkcjami.	2
Ćw13	Przygotowanie konspektu i prowadzenie przez studentów treningu oporowego zawodników z różnymi dysfunkcjami.	2

Ćw14	Piłka siatkowa rozgrywana w pozycji stojącej i siedzącej - metodyka treningu.	2
Ćw15	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas kursu	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Komputer, rzutnik multimedialny	
2.	Plansze dydaktyczne, plakat	
3.	Przybory i przyrządy gimnastyczne, piłki, boisko, stopery.	
4.	Sprzęt i przybory przeznaczone do ćwiczeń w wodzie.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
3.	Pokaz, instruktaż.	
4.	Ćwiczenia indywidualne i grupowe.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Ocena z praktycznego wykonania zleconego zadania (realizacji zajęć z aktywności ruchowej adaptacyjnej).	
F2	Test jednokrotnego wyboru.	
P1	Średnia ocen F1 i F2 (pod warunkiem uzyskania obu ocen pozytywnych)	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		30
Przygotowanie się do testu		30
Przygotowanie się do prowadzenia zajęć - opracowanie konspektu.		30
SUMA		90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		3
X Literatura podstawowa i uzupełniająca		
Literatura podstawowa:		
1. Suchanowski A., Okulczyk K., Aktywność ruchowa adaptacyjna. Skrypt dla studentów studiów magisterskich kierunku fizjoterapia, AWFIS Gdańsk, 2012		

2. Dziejic J. Kultura fizyczna osób niepełnosprawnych. AWF Poznań, 1996
3. Janiszewski M. Rekreacja ruchowa dla osób niepełnosprawnych. Akademia Medyczna, Łódź 1989
4. Kosmol A. (red.), Teoria i praktyka sportu niepełnosprawnych, AWF Warszawa, 2008
5. Kowalik S. (red.), Kultura fizyczna osób z niepełnosprawnością, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2009
6. Ślężyński J. Sport w rehabilitacji niepełnosprawnych. PSON, Kraków 1999

1. Literatura uzupełniająca:

2. Gabe K., Kusano K, Nakata H. Adapted Physical Activity – Health and Fitness – Spinger – Verlag, Nowy York, 1994.
3. Wolańska T. Wybrane zagadnienia rekreacji ruchowej. AWF Warszawa, 1999
4. Vanlandewijck Y.C., Thompson W.R. (ed.), The Paralympic Athlete, Wiley-Blackwell, 2011
5. Winnick J., Adapted Physical Education and Sport-4th Edition, Human Kinetics, 2005
6. DePauw K., Gavron S., Disability Sport-2nd Edition, Human Kinetics, 2005

**XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W
ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI**

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W05, K_W06, K_W08,	C1, C2	Ćw2-10	1, 2	1, 2, 3,	F2, P1
EK2	K_W05, K_W06, K_W08, K_U04, K_U10, K_U16, K_K03, K_K07,	C2, C3	Ćw11-14	3, 4	2, 3, 4	F1, P1
EK3	K_W06, K_U01, K_U04, K_U05, K_U18,	C2, C3	Ćw11-15	1, 2	1, 3	F1, P1

	K_U20, K_U21, K_K06, K_K09, K_K10,					
--	--	--	--	--	--	--

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny realizacji zleconego zadania (F1):

ocena 5,0 – student prowadzi zajęcia bezbłędnie z zachowaniem wszelkich standardów bezpieczeństwa oraz kultury osobistej i bierze czynny udział w dyskusji

ocena 4,0 – student podczas prowadzenia zajęć popełnia 1 błąd metodologiczny lub dydaktyczny; bierze czynny udział w dyskusji

ocena 3,0 – student podczas prowadzenia zajęć popełnia 2 błędy metodologiczne lub dydaktyczne; bierze czynny udział w dyskusji

ocena 2,0 – student podczas prowadzenia zajęć popełnia więcej niż 2 błędy metodologiczne lub dydaktyczne lub nie bierze czynnego udziału w dyskusji

Sposób oceny testu jednokrotnego wyboru (F2):

Zakresy procentowe uzyskanych punktów:

od 91% do 100% ocena bardzo dobra – 5,0;

od 81% do 90% ocena dobra plus – 4,5;

od 71% do 80% ocena dobra – 4,0;

od 61% do 70% ocena dostateczna plus – 3,5;

od 51% do 60% ocena dostateczna – 3,0;

poniżej 51% ocena niedostateczna – 2,0;

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

17. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.

18. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

19. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

20. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

Nazwa przedmiotu/modułu:	Wyroby medyczne (zaopatrzenie ortopedyczne) protetyka i ortotyka					
Nazwa angielska:	Medical devices (orthopedic supply), prosthetics and orthotics					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	Praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr Małgorzata Milko					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
7	15	-	15	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1-Zapoznanie studenta z różnorodną gamą podstawowych środków i pomocy z zakresu protetyki i ortotyki oraz z zasadami przepisywania, potwierdzania wniosków, finansowania i wydawania przedmiotów z zakresu protetyki i ortotyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.</p> <p>C2-Zapoznanie studenta z budową protez i ortoez, mechanizmem działania, rozwiązaniami konstrukcyjnymi, surowcami i materiałami z jakich są one wykonane oraz kryteriami doboru protez i ortez, dodatkowymi zawieszzeniami i różnymi typami sterowania protez.</p> <p>C3-Kształtowanie umiejętności określenia celu terapeutycznego w przypadku stosowania przedmiotów ortopedycznych (profilaktyki deformacji, wspomaganie chodu, podstawowej codziennej aktywności, efektu przeciwbólowego i pobudzania osteogenezy).</p> <p>C4-Kształtowanie u studenta świadomości ważności stosowania u pacjenta określonego rodzaju protezy, ortozy i innych pomocy z zaopatrzenia ortopedycznego oraz instruowania osoby niepełnosprawnej na temat eksploatacji, konserwacji przedmiotów ortopedycznych i innych istotnych rewalidacyjnych pomocy technicznych z zachowaniem zasad BHP. Kształtowanie umiejętności współpracy w zespole terapeutycznym.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Znajomość anatomii i fizjologii. Znajomość podstaw fizjoterapii w ortopedii i traumatologii.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1-Student ma wiedzę w zakresie podstawowych środków i pomocy dotyczących protetyki i ortotyki oraz zna zasady przyznawania ich.</p> <p>EK2-Student zna budowę protez, mechanizm ich działania, rozwiązania konstrukcyjne,</p>						

<p>surowce i materiały z jakich są one wykonane oraz zna kryteria doboru protez, ortez, dodatkowych zawiesznień i potrafi wymienić różne typy sterowania protez.</p> <p>EK3-Student posiada umiejętność określenia celu terapeutycznego w przypadku stosowania przedmiotów ortopedycznych (profilaktyki deformacji, wspomaganie chodu, podstawowej codziennej aktywności, efektu przeciwbólowego i pobudzania osteogenezy).</p> <p>EK4-Student ma świadomość ważności stosowania u pacjenta określonego rodzaju protezy, ortozy i innych pomocy z zaopatrzenia ortopedycznego i ma umiejętność instruowania osoby niepełnosprawnej na temat eksploatacji, konserwacji przedmiotów ortopedycznych i innych istotnych rewalidacyjnych pomocy technicznych z zachowaniem zasad BHP oraz wykazuje chęć współpracy w zespole terapeutycznym.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład		
Liczba godzin		
Wyk1	<p><i>Wiadomości wstępne:</i> Przedstawienie celów ogólnych i szczegółowych przedmiotu. Wymagania programowe, formy zaliczenia przedmiotu obowiązujące piśmiennictwo. Przedstawienie zagadnień tematycznych z dziedziny zaopatrzenia ortopedycznego. Zapoznanie z obowiązującymi zasadami BHP. Rola zespołu terapeutycznego. Interpretacja pojęć: protetyka, ortotyka, kalceotyka, epitetyka, adiuwatyka.</p>	3
Wyk 2	<p><i>Protezy kończyn górnych, ortotyka stosowana w obrębie kończyny górnej:</i> Przedstawienie różnych form uzupełnień kończyn górnych, elementów konstrukcyjnych kończyn górnych. Przedstawienie możliwości zaopatrzenia ubytków anatomicznych kończyny górnej..</p>	3
Wyk 3	<p><i>Protezy kończyn dolnych i miednicy, ortotyka stosowana w obrębie kończyny dolnej.</i> Omówienie przyczyn i poziomów amputacji w obrębie kończyny dolnej. Przygotowanie kikutu do protezowania. Protezowanie kończyn dolnych w okresie wzrostowym. Protezowanie kończyn dolnych w geriatric. Ocena protez kończyn dolnych. Powikłania miejscowe po amputacjach .</p>	3
Wyk 4	<p><i>Protezy tułowia, ortotyka kręgosłupa i tułowia.</i> Zagadnienia funkcjonalnego zaopatrzenia w amputacjach na poziomie tułowia. Omówienie zasad działania, budowy i podstawowych wskazań do stosowania kołnierzy, gorsetów, sznurówek, prostotrzymaczy, stymulatorów, pasów brzusznych, pasów ciężowych i pasów przepuklinowych. Rola terapeutyczna i zasada działania sznurówek (łędźwiowo-krzyżowych, półsztywnych, półgorsetowych, Hohmanna, Williamsa). Rodzaje pasów brzusznych. Wskazania do stosowania pasów przepuklinowych i pasów w przypadku rozejścia spojenia łonowego. Kołnierze odcinka szyjnego kręgosłupa-rodzaje, działanie i podstawowe wskazania.</p>	3
Wyk5	<p><i>Obuwie ortopedyczne, pomoce lokomocyjne i pomoce pielęgnacyjne.</i> Prezentacja obuwia ortopedycznego w profilaktyce</p>	3

	i leczeniu dysfunkcji narządu ruchu człowieka. Kalceotyczne zaopatrzenie najczęstszych chorobowych jednostek klinicznych. Pomoce lokomocyjne (laski, trójnogi, kule i balkoniki, wózki). Podstawowe problemy podczas jazdy na wózku inwalidzkim. Prezentacja pomocy pielęgnacyjnych (łóżek dla osób obłożnie chorych, materacy i poduszek przeciwoodleżynowych). Charakterystyka i zastosowanie innych narzędzi i środków pomocniczych (peruki, protezy piersi, aparaty słuchowe, zaopatrzenie stomijne, pieluchy i pończochy elastyczne). Omówienie pomocniczych przedmiotów ułatwiających wykonywanie czynności dnia codziennego. Podsumowanie zajęć i wystawienie ocen.	
	Suma godzin:	15
	Forma zajęć: laboratorium	
1.	Prezentacja protez kończyn górnych. Układy sterowania protezami kończyn górnych. Protezy ręki. Ręka mioelektryczna. Rodzaje haków ręki i ich funkcje. Protezy przedramienia. Kikut Krukenberga. Leje protez przedramienia. Sterowanie ruchami chwytными haka w protezie przedramienia. Kosmetyczne i kinetyczne protezy ramienia. Ocena protez kończyn górnych. Powikłania miejscowe po amputacjach kończyn górnych. Wskazania i p/wskazania lecznicze	3
2.	Pokaz sposobu bandażowania kikut opaską elastyczną. Prezentacja niewłaściwych pozycji u chorych po amputacji kończyny dolnej. Prezentacja protez i ortez kończyn dolnych. Protezy zewnętrzne stopy. Protezy zewnętrzne podudzia (podkolanowe). Protezy zewnętrzne uda (przekolanowe i nadkolanowe). Protezy zewnętrzne w amputacji (całkowitej) kończyny dolnej.	3
3.	Prezentacja gorsetów stabilizujących, korekcyjnych i odciążających. Gorset typu Bahlera, gorset doniczkowy, gorset Cheneau, gorset Boston, gorset typu Blounta z Miliwaukee).	3
4.	Kołnierze odciążające i stabilizujące szyjny odcinek kręgosłupa. Kołnierz opaskowy miękki typu Schanza, typu Florida. Kołnierz stabilizujący Campa i Philadelphia. Kołnierze korygujące kręć szyi. Pokaz wybranych kołnierzy i sznurówek.	3
5.	Klasy kompresji pończoch stosowanych w profilaktyce zakrzepowego zapalenia żył, żylakach, nieodwracalnych obrzękach limfatycznych). Metodyka stosowania pończoch.	3
	Suma godzin	15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Zaopatrzenie ortopedyczne będące wyposażeniem pracowni : protezy, leje protez, gorsety stabilizujące.	
2.	Dodatkowe pomoce: bandaże elastyczne, wałki, kliny, koce.	

3.	Rzutnik multimedialny, prezentacje multimedialne.
4.	Filmy szkoleniowe (kurs nauki chodu o protezie i protezy kończyn górnych- Otto Bock).
VII Metody dydaktyczne	
1.	Notatka informacyjno-problemowa.
2.	Metoda opracowania indywidualnego (napisanie i przedstawienie referatu z zakresu protetyki i ortotyki).
3.	Moderowana dyskusja w odniesieniu do analizy filmu szkoleniowego z zakresu funkcji, zastosowania i pielęgnowania protezy.
4.	Metoda eksponująca (pokaz wybranych protez i ortez z zaopatrzenia ortopedycznego)
5.	Metoda ćwiczeniowo- praktyczna (pokaz ćwiczeń z zakresu profilaktyki p/przykurczowej i postępowania pielęgnacyjnego z protezą).
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1.	Sprawdzian pisemny z podstawowych pojęć z zakresu protetyki i ortotyki.
F2.	Referat (praca indywidualna) z protetyki i ortotyki ukierunkowany na analizę porównawczą (np. wybranych protez, ortez lub rewalidacyjnych pomocy technicznych).
F3.	Test z zagadnień dotyczących protetyki i ortotyki w zakresie kończyny górnej, dolnej, tułowia i postępowania po amputacji.
P1.	$P1=F1+F2+F3$
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	30
Przygotowanie się do ćwiczeń w tym studiowanie zalecanej literatury	20
Przygotowanie referatu z protetyki i ortotyki	5
Przygotowanie się do sprawdzianu i testu	5
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	

1. Przeździak B, Nyka W. *Zastosowanie kliniczne protez, ortez i środków pomocniczych*. Via Medica, Gdańsk 2008.
2. Król J., Nowakowski A.: *Zaopatrzenie ortopedyczne i protezowanie*, Exemplum, Poznań 2011.
3. Przeździak B.: *Zaopatrzenie rehabilitacyjne*. Via Medica Gdańsk 2003.
4. Perner R.T., Dutkiewicz Z.: *Ortotyka i protetyka*. Medort Łódź 2003.
5. Marciniak W., Szulc A.: *Wiktora Degi ortopedia i rehabilitacja*. PZWL, Warszawa 2004.

Literatura uzupełniająca:

1. Perner R.T., *Wstęp do ortotyki tułowia*. Ortotyka 2001.
2. Perner R.T., *Ortotyka oraz protetyka w świetle międzynarodowych norm ISO*. Ortotyka 2001.
3. Szałkiewicz E., *Zasady podnoszenia i przemieszczania pacjentów*. Wyd. Medyczne Urban, Wrocław 2000.
4. Tasiemski T., *Usprawnianie po urazach rdzenia*. Fundacja Aktywnej Rehabilitacji, Warszawa 2000.
5. Kotwicki T. i wsp., *Gorset Cheneau-Toulouse-Munster*. Postępy Reh. 2002.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_U15, K_K10	C1	Wyk.1-5 Ćw.1-5	1, 2, 3,4	1	F1, P1
EK2	K_W05, K_W06, K_U04, K_K04	C2	Wyk.1-5 Ćw.2-4	1, 2, 3, 4	1,2,3,4,5	F1, F2, F3,
EK3	K_W06, K_U04, K_K05	C3	Wyk.1-5 Ćw.1-5	1, 2, 3,4	1,2,3,4,5	F2, F3
EK4	K_W08, K_U05, K_K03	C4	Wyk.1-5 Ćw.1-5	1, 2, 3,4	1,2,3,4,5	F3, P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

EK1-Wiedza(sprawdzian pisemny i test- załącznik nr 1)

Kryteria oceny sprawdzianu pisemnego z podstawowych pojęć z zakresu protetyki i ortotyki oraz testu z zagadnień dotyczących protetyki i ortotyki w zakresie kończyny górnej, dolnej, tułowia, rewalidacyjnych pomocy, sposobu obsługi, zasad użytkowania i postępowania po amputacji.

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%.

Kryteria oceny testów :

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%.

Liczba uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

EK2,EK3-referat z protetyki i ortotyki ukierunkowany na analizę porównawczą (np. wybranych protez, ortez lub rewalidacyjnych pomocy technicznych).

Kryteria oceny pracy indywidualnej (załącznik nr 2- forma opisowa i klasyfikacja punktowa)

Skala ocen- nds (poniżej 2 pkt)

dst (2 pkt)

+dst (2,5 pkt)

db (3pkt)

+db (3,5pkt)

bdb (4 pkt)

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

21. Materiały do zajęć są prezentowane w formie prezentacji multimedialnej i częściowo wysyłane na skrzynkę mailową studentów.
22. Zajęcia odbywają się w Sali 301, bud. Nr 3 WPT.
23. Konsultacje z nauczycielem prowadzącym: wtorki, godz. 13:00 – 14:30, gab. 310, budynek nr 3 WPT,
Adres mailowy prowadzącego:

36		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Fizjoprofilaktyka i promocja zdrowia.				
Nazwa angielska:		Physiotherapy in illness propylaxis				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Małgorzata Milko				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
3	15	30	-	15	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1–Zapoznanie studenta z podstawową wiedzą z zakresu patomechanizmu i profilaktyki chorób cywilizacyjnych. Zaprezentowanie podstawowych badań diagnostycznych i testów klinicznych.</p> <p>C2-Kształtowanie umiejętności u studenta podstawowych zasad i metody przeprowadzania działań profilaktycznych i określania terapeutycznego celu zmierzającego do zapobiegania przykurczom w stawach, zmianom zwyrodnieniowym, zaburzeniom stabilności ciała i chorobom zaliczanych do zespołu metabolicznego z uwzględnieniem przepisów BHP.</p> <p>C3-Kształtowanie u studenta świadomości ważności stosowania określonych ćwiczeń, pozycji ciała zapobiegających przykurczom w stawach w procesie profilaktyki zdrowia. Kształtowanie umiejętności formułowania określonego zadania ruchowego podczas ćwiczeń z uwzględnieniem zasad etyki i kontaktu interpersonalnego z uczestnikami grupy.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						

IV Oczekiwane efekty kształcenia		
<p>EK1-Student ma elementarną wiedzę w zakresie patomechanizmu i profilaktyki chorób cywilizacyjnych. Zna podstawowe badania diagnostyczne i testy kliniczne.</p> <p>EK2-Student zna podstawowe zasady i metody przeprowadzania działań profilaktycznych i potrafi określić ich cel. Potrafi zaplanować postępowanie usprawniające w profilaktyce zdrowotnej u osób w celu zapobiegania przykurczom w stawach, zmianom zwyrodnieniowym, zaburzeniom stabilności ciała i chorobom zaliczanych do zespołu metabolicznego z uwzględnieniem przepisów BHP.</p> <p>EK3-Student ma świadomość ważności stosowania określonych ćwiczeń, pozycji ciała w procesie profilaktyki zdrowia. Potrafi formułować określone zdanie ruchowe i prowadzić pokaz ćwiczeń zapobiegających przykurczom w stawach z uwzględnieniem zasad etyki i kontaktu interpersonalnego z uczestnikami grupy.</p>		
V Treści programowe		
Wykład		
Wyk1	Pojęcie fizjoprofilaktyki i promocji zdrowia.Cele główne i strategie działania.Znaczenie badań laboratoryjnych w profilaktyce chorób. Znaczenie badań obrazowych w profilaktyce chorób i promocja zdrowia.	3
Wyk2	Znaczenie równowagi mięśniowej w profilaktyce zdrowia. Profilaktyka zapobiegająca przykurczom w stawach kończyn dolnych, kończyn górnych i części lędźwiowej kręgosłupa.	3
Wyk3	Profilaktyka zdrowotna w zakresie utrzymania stabilności ciała.	3
Wyk4	Profilaktyka zdrowia w zakresie zapobiegania zmianom zwyrodnieniowym w stawach i promocja zdrowia.	3
Wyk5	Profilaktyka zdrowotna w zakresie chorób cywilizacyjnych i promocja zdrowia.	3
	Suma godzin	15
	Forma zajęć: Ćwiczenia	Liczba godzin
Ćw1	Wiadomości wstępne (przedstawienie zagadnień programowych i zapoznanie z obowiązującymi zasadami BHP). Przedstawienie celów ogólnych i szczegółowych przedmiotu. Omówienie wymagań programowych, form zaliczenia przedmiotu i obowiązującego piśmiennictwa. Zapoznanie z obowiązującymi zasadami BHP. Znaczenie fizjoterapii w profilaktyce zdrowia. Profilaktyka jako forma zapobiegania chorobom. Przedstawienie faz profilaktyki, szczegółowych celów, kierunków i etapów postępowania leczniczego mających wpływ na wczesne i późne konsekwencje zdrowotne.	2
Ćw2	Profilaktyka wczesna-utrwalenie prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia. Przedstawienie prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia (dieta, aktywność ruchowa, wybrane formy odpoczynku i rekreacji ruchowej). Prezentacja i pokaz wybranych pozycji utrwalających	2

	prawidłowe nawyki w czynnościach statycznych i dynamicznych (podczas siedzenia, stania, leżenia, chodzenia, biegania i pracy). Pokaz pozycji, ćwiczeń i sekwencji ruchów wskazanych i niewskazanych.	
Ćw3	Przedstawienie i omówienie, wybranych badań i norm parametrów w zakresie (morfologii krwi obwodowej, profilu lipidowego, glukozy i badania ogólnego moczu) mających wartość diagnostyczną i prognostyczną w profilaktyce zdrowia.	2
Ćw4	Przedstawienie i omówienie wybranych badań obrazowych (TK, MR, USG) mających wartość diagnostyczną i prognostyczną w profilaktyce zdrowia.	2
Ćw5	Prezentacja i pokaz ćwiczeń w różnych pozycjach ułożeniowych wpływających na utrzymanie prawidłowej długości mięśni posturalnych (m.triceps surae, rectus femoris, sartorius, biceps femoris, semitendinosus, semimembranosus, iliopsoas, piriformis, quadratus lumborum). Przykłady autoterapii w przypadku nierównowagi statycznej mięśni prowadzonej w celu osiągnięcia pełnego zakresu ruchu w stawach.	2
Ćw6	Znaczenie równowagi mięśniowej w profilaktyce zdrowia. Profilaktyka zapobiegająca przykurczom w stawach kończyn górnych i części szyjnej kręgosłupa. Prezentacja i pokaz ćwiczeń w różnych pozycjach ułożeniowych wpływających na utrzymanie prawidłowej długości mięśni posturalnych (biceps brachii, triceps brachii, pectoralis maior, levator scapulae, scalene, sternocleidomastoideus). Przykłady autoterapii w przypadku nierównowagi statycznej mięśni prowadzone w celu osiągnięcia pełnego zakresu ruchu w stawach.	2
Ćw7	Przedstawienie mechanizmów wpływających na utrzymanie pozycji stojącej jako szczególnego przykładu sterowania ze sprzężeniem zwrotnym. Wyszczególnienie pojęć : równowaga dynamiczna i statyczna ciała. Cele ćwiczeń i metodyka przeprowadzenia ćwiczeń równoważnych.	2
Ćw8	Profilaktyka zdrowotna zapobiegająca upadkom. Pokaz ćwiczeń poprawiających stabilność ciała, kształtujących równowagę z zastosowaniem piątek Thera-Band, taśm elastycznych, trenażerów typu arostep lub Dynair ze sprzężeniem zwrotnym i bez sprzężenia.	2
Ćw9	Profilaktyka zdrowotna w stanach hipokinezy i akinezy. Pokaz wybranych ćwiczeń zwiększających aktywność fizyczną i zapobiegających wtórnym zmianom chorobowym. Przedstawienie skutków hipokinezy i akinezy.	2
Ćw10	Profilaktyka zdrowotna mająca na celu zapobieganie zmianom zwyrodnieniowym w stawach biodrowych. Ocena zaburzeń ruchomości stawu biodrowego. Przedstawienie metod zapobiegania zaburzeniom czynnościowym jako profilaktyka zwyrodnienia stawów biodrowych (dobór odpowiedniej aktywności ruchowej, pozycji	2

	w miejscu pracy, treningu relaksowo-koncentrującego). Prezentacja wybranych pozycji zapobiegających zmianom w stawach biodrowych (siad japoński, siad płotkarski, siad po turecku, siad rozciągający mięśnie pośladkowe średnie, przywodziciele ud-pokaz ze szczególnym uwzględnieniem metodyki ćwiczeń).	
Ćw11	Profilaktyka zdrowotna mająca na celu zapobieganie zmianom zwyrodnieniowym w stawach kolanowych. Badanie długości mięśni oraz prezentacja ćwiczeń zapobiegającym przykurczom mięśni jako profilaktyka zmian zwyrodnieniowych w stawach kolanowych.	2
Ćw12	Profilaktyka zdrowotna mająca na celu zapobieganie zmianom zwyrodnieniowym w stawach ramiennych, łokciowych i promieniowo-nadgarstkowych. Badanie długości mięśni oraz prezentacja ćwiczeń zapobiegających przykurczom mięśni jako profilaktyka zmian zwyrodnieniowych w stawach kończyn górnych. Metodyka ćwiczeń ze szczególnym zwróceniem uwagi na poprawę stabilności stawów w obrębie kończyny górnej i nauka ćwiczeń mających wpływ na poprawę propriocepcji, czasu reakcji, koordynacji, siły mięśniowej w zamkniętych i otwartych łańcuchach kinematycznych.	2
Ćw13	Profilaktyka zdrowotna mająca na celu zapobieganie zmianom zwyrodnieniowym stawów kręgosłupa. Prezentacja mechanizmów wpływających na równowagę mięśniową w obrębie stawów kręgosłupa. Profilaktyka bólów kręgosłupa i poprawa stabilności w obrębie stawów. Zalecenia podczas wypoczynku nocnego, przy rannym wstawaniu oraz w warunkach pracy statycznej i dynamicznej. Profilaktyka zdrowotna w przypadku stanów przeciążeniowych. Prezentacja ćwiczeń zapobiegających urazom w obrębie kręgosłupa.	2
Ćw14	Profilaktyka zdrowotna zapobiegająca powstawaniu chorób zaliczanych do zespołu metabolicznego (otyłości wisceralnej, miażdżycy, <u>cukrzycy</u> typu 2 oraz ich powikłań naczyniowych). Obliczanie wskaźnika BMI, jego rola i znaczenie w profilaktyce zdrowia. Pokaz ćwiczeń wpływających na utrzymanie prawidłowej masy ciała. Profilaktyka zdrowotna zapobiegająca chorobom układu krążenia.	2
Ćw15	Podsumowanie wiadomości z zakresu fizjoterapii w profilaktyce chorób i ustanowienie oceny końcowej.	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Laptop, rzutnik, prezentacje multimedialne, filmy szkoleniowe.	
2.	Przybory do ćwiczeń: materace gimnastyczne, taśmy Thera-Band, hantle, trenażery równowagi, platforma balansowa „Libra”, ławeczki gimnastyczne, piłki, lustro.	
3.	Skale pomiarowe, goniometr, taśma pomiarowa, przykładowe wyniki badań laboratoryjnych i obrazowych.	

VII Metody dydaktyczne	
1.	Notatka informacyjno-problemowa.
2.	Metoda projekcji prezentacji multimedialnej.
3.	Metoda ćwiczeniowo-praktyczna (obserwacja, pomiar, test praktycznego wykonania przez nauczyciela).
4.	Metoda eksponująca (pokaz wybranych pozycji, ćwiczeń, sekwencji ruchów przez nauczyciela).
5.	Metoda pracy indywidualnej polegająca na napisaniu konspektu i jego praktycznego przedstawienia przez studenta.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1.	3 testy uwzględniające badania, testy kliniczne i działania mające na celu zapobieganie chorobom zwyrodnieniowym stawów, niestabilności ciała i chorobom cywilizacyjnym.
F2.	Praktyczne zaprezentowanie napisanego przez studenta konspektu dotyczącego postępowania usprawniającego w zakresie profilaktyki (zmian zwyrodnieniowych stawów, niestabilności ciała, chorób zaliczanych do zespołu metabolicznego).
F3.	Ankieta oceniająca postawę studenta.
F4.	Sprawdzian praktyczny z wybranych zagadnień tematycznie związanych z przedmiotem.
P1.	Ocena podsumowująca jest średnią ważoną z ocen cząstkowych za (testy, konspekty ćwiczeń i postawę studenta uwzględniającą jego kompetencje społeczne).
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	45
Zebranie informacji do przygotowywanych bieżących opracowań.	5
Przygotowanie referatu i prezentacji.	5
Przygotowanie się do kolokwium.	5
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
1. Buckup K. „Testy kliniczne w badaniu kości, stawów i mięśni. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.	

2. Rakowski A., Kręgosłup w stresie. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2008.
3. Marciniak W., Szulc A., Wiktora Degi ortopedia i rehabilitacja. PZWL, Warszawa 2003.
4. Dega W., Milanowska K., Rehabilitacja Medyczna. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003.
5. Nowotny J., Podstawy fizjoterapii t.1, 2,3, Warszawa 2004.

Literatura uzupełniająca:

1. Nowotny J., Podstawy kliniczne fizjoterapii w dysfunkcjach narządu ruchu. Medipage, Warszawa 2006.
2. Wyrzykowski B. Zespół metaboliczny – rozpoznawanie i leczenie. α-medica press 2006; 27.
3. Rosławski A., Skolimowski T., Technika wykonywania ćwiczeń leczniczych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
4. Kiwerski J., Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 2005.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W03, K_W05, K_U11, K_K10	C1	Wyk.1- Wyk5 ĆW.1- ĆW.4	1, 2, 3	1,2,3,4	F1,
EK2	K_W06, K_W08, K_U04, K_U07, K_U08, K_K04, K_K07	C2	Wyk.1- Wyk5 ĆW.5- Ćw.15	1, 2, 3,	1,2,3,4,5	F1,F2,F4
EK3	K_W07, K_W08, K_U07, K_U02, K_K04	C3	Wyk.1- Wyk5 ĆW.5- Ćw.15	1, 2, 3	1,2,3,4,5	F3,P1,F4

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

EK1-Wiedza(Testy nr 1-, Test nr 2, Test nr 3)

Kryteria oceny testów z zakresu fizjoterapii w profilaktyce zdrowia

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%.

Skala ocen:

Liczba uzyskanych punktów:

- od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;
- od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;
- od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;
- od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;
- od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

EK2-wiedza i umiejętności praktyczne

Student opracował i przeprowadził konspekt ćwiczeń na wybrany temat z zakresu fizjoterapii w profilaktyce zdrowia (ćwiczenia poprawiające stabilność ciała, ćwiczenia zapobiegające zmianom zwyrodnieniowym w stawach biodrowych, kolanowych, skokowych, obręczy barkowej, ćwiczenia zapobiegające zmianom zwyrodnieniowym kręgosłupa, ćwiczenia zapobiegające otyłości).

Kryteria oceny konspektu ćwiczeń z zakresu fizjoterapii w profilaktyce zdrowia (załącznik nr 1- forma opisowa i klasyfikacja punktowa) .

Skala ocen:

- poniżej 8,5 pkt- student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0
- od 8,5 pkt - 9,5 pkt- student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;
- od 10 pkt -11,5 pkt- student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;
- od 12 pkt-13 pkt- student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;
- od 13,5pkt-14pkt - student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;
- od od 14,5pkt-15pkt- student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

EK3-Student był oceniany w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (załącznik nr 2- forma opisowa i klasyfikacja punktowa).

Student był oceniany za postawę na zajęciach, za stopień przygotowania do zajęć. Ocenie była poddawana świadomość i umiejętność stosowania określonych pozycji, ćwiczeń w procesie profilaktyki zdrowia.

Skala ocen niedostateczny (poniżej 7 pkt)

dostateczny (8-9 pkt)

dobry (10-12 pkt)

bardzo dobry (13-15 pkt).

Ponadto student był oceniany poprzez odpowiedź ustną (praktyczne wykonanie, zaprezentowanie testów, pozycji, ćwiczeń) z zakresu zagadnień tematycznie związanych z programem przedmiotu (**załącznik nr 3**- wykaz pytań uwzględnia ocenę wiedzy i umiejętności praktyczne w zakresie EK1, EK2 i EK3.)

Kryteria oceny:

1. Student potrafił udzielić odpowiedzi teoretycznie na wybrane pytanie (0-3 pkt).
2. Student potrafił przeprowadzić prawidłowo postępowanie praktyczne w zakresie zadanego problemu zawartego w danym pytaniu (0-3 pkt).

Skala ocen:

Poniżej 3 pkt- niedostateczny,

3 pkt- dostateczny,

3,5- plus dostateczny

4 pkt- dobry

4,5 pkt- plus dobry

5-6 pkt- bardzo dobry

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

24. Materiały do zajęć są prezentowane w formie prezentacji multimedialnej i częściowo wysyłane na skrzynkę mailową studentów.
25. Zajęcia odbywają się w Sali 303, bud. Nr 3 WPT.
26. Konsultacje z nauczycielem prowadzącym: wtorki, godz. 13:00 – 14:30, gab. 310, budynek nr 3 WPT,
27. Adres mailowy prowadzącego: malgorzatomilko@wp.pl

37A

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu/modułu:	Kliniczne podstawy fizjoterapii w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej					
Nazwa angielska:	Clinical basics of physiotherapy in orthopaedics, traumatology and sports medicine					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr hab. Andrzej Pozowski					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
4	15	-	45	30	90	3
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Zapoznanie z metodami oceny narządu ruchu dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych w ortopedii, traumatologii i reumatologii.</p> <p>C2 - Zapoznanie z zasadami programowania procesu rehabilitacyjnego w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu ortopedii, traumatologii i reumatologii.</p> <p>C3 - Tworzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonanych badań dla potrzeb fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych w ortopedii, traumatologii i reumatologii.</p> <p>C4 - Umiejętność pracy w grupie oraz samokontroli, umiejętność organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty. Uwrażliwienie na pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych z zakresu ortopedii, traumatologii i reumatologii.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Stosuje metody niezbędne do oceny narządu ruchu dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych: przeprowadza wywiad z pacjentem dla potrzeb fizjoterapii, wykonuje badania czynnościowe pozwalające na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych w ortopedii, traumatologii i reumatologii.</p> <p>EK2 - Na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych planuje postępowanie fizjoterapeutyczne w danych jednostkach chorobowych. Zna mechanizmy i</p>						

skutki uboczne zabiegów fizjoterapeutycznych stosowanych w ortopedii, traumatologii i reumatologii.

EK3 - Ma umiejętność tworzenia i analizy dokumentacji klinicznej dotyczącej badania

przedmiotowego i podmiotowego w danych jednostkach chorobowych z zakresu ortopedii, traumatologii i reumatologii. Potrafi interpretować uzyskane wyniki.

EK4 - Wykazuje zrozumienie dla pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych. Jest świadomy własnych ograniczeń, potrafi ocenić podjęte przez siebie działania fizjoterapeutyczne. Rozumie, które z podejmowanych przez siebie czynności wymagają doskonalenia i wie, kiedy zwrócić się do ekspertów.

EK5 - Potrafi pracować w grupie, posiada podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty.

V Treści programowe

Forma zajęć: Wykłady		Liczba godzin
Wykt1	Uwagi ogólne, warunki zaliczenia przedmiotu. Przedstawienie zalecanego piśmiennictwa dotyczącego przedmiotu. Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami dotyczącymi etiologii i mechanizmów dysfunkcji :w obrębie kończyny górnej i dolnej oraz ich obręczy spowodowanymi wadami wrodzonymi, urazami bądź innymi schorzeniami ortopedycznymi.	3
Wykt2	Przedstawienie zasad przeprowadzenia wywiad z pacjentem dla potrzeb fizjoterapii w dysfunkcjach narządu ruchu. Zapoznanie z metodami oceny narządu ruchu dla doboru środków fizjoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych. Wymienienie zasady programowania procesu rehabilitacyjnego w oparciu o przeciwwskazania w danych jednostkach chorobowych. Metodyczne środki fizjoterapii. Zespół rehabilitacyjny.	3
Wykt3	Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami dotyczącymi etiologii i mechanizmów dysfunkcji z powodu wad wrodzonych, schorzeń i urazów w obrębie kręgosłupa i klatki piersiowej. Zapoznanie z metodami oceny narządu ruchu dla doboru środków fizjoterapeutycznych w dysfunkcji z powodu wad wrodzonych, schorzeń i urazów w obrębie kręgosłupa i klatki piersiowej. Wymienienie zasady programowania procesu rehabilitacyjnego w oparciu o przeciwwskazania w danych jednostkach chorobowych	3
Wykt4	Specyfika postępowania fizjoterapeutycznego u osób z dysfunkcjami narządu ruchu z przyczyn ortopedycznych, traumatologicznych i reumatologicznych. Zapoznanie z metodami oceny narządu ruchu dla doboru środków fizjoterapeutycznych w w/w jednostkach chorobowych.	3

	Formy, cele ćwiczeń leczniczych oraz zabiegów fizykalnych jako podstawowych składowych fizjoterapii w dysfunkcjach narządu ruchu w ortopedii, traumatologii i reumatologii oraz stosowane metody. Określenie celów etapowych i końcowych. Podstawowe zasady prowadzenia dokumentacja w procesie usprawniania.	
Wyk15	Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	3
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Informacje dotyczące warunków realizacji. Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Uwagi dotyczące, warunków zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii- materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Specyfika pracy fizjoterapeuty na oddziale ortopedycznym, traumatologicznym, reumatologicznym. Organizacja zespołu rehabilitacyjnego. Zasady badania podmiotowego i przedmiotowego. Zasady i cele prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta z dysfunkcją narządu ruchu.	9
Lab2	Próby czynnościowe . Analiza wybranych przypadków umożliwiająca określenie potrzeby i zakres: - kinezyterapii indywidualnej, - kinezyterapii ogólnie usprawniającej, - metod kinezyterapeutycznych. Zasadnicze kryteria podziałowe ćwiczeń leczniczych oraz zabiegów fizykalnych wykorzystywanych w leczeniu osób z dysfunkcjami narządu ruchu w ortopedii, traumatologii i reumatologii. Formy, cele ćwiczeń leczniczych oraz metody.	8
Lab3	Demonstracja pacjentów z dysfunkcją w obrębie kończyny górnej i jej obręczy spowodowaną wadami wrodzonymi, urazami bądź innymi schorzeniami ortopedycznymi. Badanie kliniczno-podmiotowe (wywiad). Elementy składowe badania podmiotowego (wywiad personalny, dotyczący schorzenia). Prowadzenie badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta, badanie dodatkowe (specjalistyczne). Ocena wydolności czynnościowej wg wybranych testów. Próby czynnościowe stosowane w wadach wrodzonych, schorzeniach i urazach kończyn górnych. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonanych badań czynnościowych w przypadku wad wrodzonych, schorzeń i urazów w obrębie kończyny górnej i jej obręczy.	9
Lab4	Demonstracja pacjentów z dysfunkcją w obrębie kończyny dolnej i jej obręczy spowodowaną wadami wrodzonymi, urazami bądź innymi schorzeniami ortopedycznymi. Badanie kliniczno-podmiotowe (wywiad). Prowadzenie badań czynnościowych pozwalających na	9

	określenie stanu funkcjonalnego pacjenta, badanie dodatkowe (specjalistyczne). Ocena wydolności czynnościowej wg wybranych testów. Próby czynnościowe stosowane w wadach wrodzonych, schorzeniach i urazach kończyn dolnych. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonanych badań czynnościowych w przypadku wad wrodzonych, schorzeń i urazów w obrębie kończyny dolnej i jej obręczy.	
Lab5	Demonstracja pacjentów z dysfunkcją z powodu wad wrodzonych, schorzeń i urazów w obrębie kręgosłupa i klatki piersiowej. Badanie podmiotowe: wywiad personalny, dotyczący schorzenia. Prowadzenie badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta, badanie dodatkowe (specjalistyczne). Ocena wydolności czynnościowej wg wybranych testów. Próby czynnościowe stosowane w wadach wrodzonych, schorzeniach i urazach kręgosłupa i klatki piersiowej. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonanych badań czynnościowych w przypadku wad wrodzonych, schorzeń i urazów w obrębie kręgosłupa i klatki piersiowej.	9
Lab6	Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	1
Suma godzin:		45
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, komputer, rzutnik pisma.	
2.	Prezentacje multimedialne,foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty, ulotki.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizjoterapeutycznych, sprzęt i aparatura diagnostyczna).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz z objaśnieniem. Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
2.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kolokwia lub testy zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych.	
F2	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.	
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.	

P	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności				Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności		
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).				60		
Przygotowanie się do kolokwium lub testu				20		
Uzupełnienie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.				10		
SUMA				90		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU				3		
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bolanowski J., Wrzosek Z. (2007). Reumatologia. Podręcznik dla studentów fizjoterapii. Wydawnictwo AWF Wrocław. 2. Czopik J. (2001). Fizjoterapia w wybranych chorobach tkanek miękkich narządu ruchu. Agencja Wydawniczo-usługowa Emilia Warszawa. 3. Dega W., Milanowska K., red. (2001). Rehabilitacja Medyczna. PZWL Warszawa. 4. Grossman Jerzy (2000). Standardy medyczne rehabilitacji leczniczej schorzeń narządu ruchu – prowadzonej w ramach prewencji rentowej. Wyd. ZUS Warszawa. 5. Kwolek A. Red. (2003). Rehabilitacja Medyczna Tom I, II. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner 6. Kinałski R. (2002). Kompendium rehabilitacji i fizjoterapii. Wyd. medyczne Urban &Partner, Wrocław. 						
Literatura uzupełniająca: <ol style="list-style-type: none"> 1. Klippell J.H. (2000). Reumatologia. Wyd. Czelej Lublin. 2. Nowotny J. (2000). Zarys rehabilitacji w dysfunkcjach narządu ruchu. AWF Katowice. 3. Roślawski A., Skolimowski T.(2009). Technika wykonywania ćwiczeń leczniczych. PZWL Warszawa. 4. Spodaryk K., (2002). Patologia narządu ruchu. PZWL Warszawa. 5. Zembaty A. (2002). Kinezyterapia. Wydawnictwo Kasper Sp. z o. o. 						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W05,	C1	Lab 1-5	1, 2	1, 2	F1, F2, F3, P

	K_U05, K_U06,					
EK2	K_W05, K_W06, K_U08	C2	Lab 1-5	2, 3	3, 4, 5	F1, F2, F3, P
EK3	K_W07, K_U18	C3	Lab 1-5	3	3, 4, 5	F2, F3, P
EK4	K_U19, K_K01, K_K05, K_K06, K_K09,	C1, C2, C3	Lab 1-5	3	3, 4, 5	F3, P
EK5	K_W04, K_U21, K_K03, K_K07,	C4	Lab 1-6	3	3, 4, 5	F3, P

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5,

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:

1. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.
2. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych:
3. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych.
4. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych.

Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

7. Przygotowania stanowiska zabiegowego.

8. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej. 9. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych. 10. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii. 11. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE
9. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć 10. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina) 11. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce) 12. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

37B		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Kliniczne podstawy fizjoterapii w reumatologii				
Nazwa angielska:		Clinical basics of physiotherapy in reumatology				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		prof. dr hab. Krystian Żołyński, dr hab. Andrzej Pozowski				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
4	5	-	10	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Zapoznanie z metodami oceny narządu ruchu dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych w ortopedii, traumatologii i reumatologii.</p> <p>C2 - Zapoznanie z zasadami programowania procesu rehabilitacyjnego w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu ortopedii, traumatologii i reumatologii.</p> <p>C3 - Tworzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonanych badań dla potrzeb fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych w ortopedii, traumatologii i reumatologii.</p>						

C4 - Umiejętność pracy w grupie oraz samokontroli, umiejętność organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty. Uwrażliwienie na pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych z zakresu ortopedii, traumatologii i reumatologii.		
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Brak wymagań wstępnych.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
<p>EK1 - Stosuje metody niezbędne do oceny narządu ruchu dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych: przeprowadza wywiad z pacjentem dla potrzeb fizjoterapii, wykonuje badania czynnościowe pozwalające na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych w ortopedii, traumatologii i reumatologii.</p> <p>EK2 - Na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych planuje postępowanie fizjoterapeutyczne w danych jednostkach chorobowych. Zna mechanizmy i skutki uboczne zabiegów fizjoterapeutycznych stosowanych w ortopedii, traumatologii i reumatologii.</p> <p>EK3 - Ma umiejętność tworzenia i analizy dokumentacji klinicznej dotyczącej badania przedmiotowego i podmiotowego w danych jednostkach chorobowych z zakresu ortopedii, traumatologii i reumatologii. Potrafi interpretować uzyskane wyniki.</p> <p>EK4 - Wykazuje zrozumienie dla pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych. Jest świadomy własnych ograniczeń, potrafi ocenić podjęte przez siebie działania fizjoterapeutyczne. Rozumie, które z podejmowanych przez siebie czynności wymagają doskonalenia i wie, kiedy zwrócić się do ekspertów.</p> <p>EK5 - Potrafi pracować w grupie, posiada podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykłady		Liczba godzin
Wykt1	Uwagi ogólne, warunki zaliczenia przedmiotu. Przedstawienie zalecanego piśmiennictwa dotyczącego przedmiotu. Specyfika postępowania fizjoterapeutycznego u osób z dysfunkcjami narządu ruchu z przyczyn ortopedycznych, traumatologicznych i reumatologicznych.	1
Wykt2	Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami dotyczącymi etiologii i mechanizmów dysfunkcji w przypadku choroby zwyrodnieniowej stawów, oraz w przypadku reumatoidalnego zapalenia stawów (RZS).	2
Wykt3	Zapoznanie z metodami oceny narządu ruchu dla doboru środków fizjoterapeutycznych w RZS. Formy, cele ćwiczeń leczniczych oraz zabiegów fizykalnych jako podstawowych składowych fizjoterapii w reumatologii oraz stosowane metody. Określenie celów etapowych i końcowych. Podstawowe zasady prowadzenia dokumentacji w procesie usprawniania.	2

Suma godzin:		5
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Informacje dotyczące warunków realizacji. Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Uwagi dotyczące, warunków zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii- materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Specyfika pracy fizjoterapeuty na oddziale reumatologicznym. Organizacja zespołu rehabilitacyjnego. Zasady badania podmiotowego i przedmiotowego. Zasady i cele prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta reumatologicznego.	4
Lab2	Demonstracja pacjentów z rozpoznaniem choroby zwyrodnieniowej i RZS. Badanie kliniczno-podmiotowe: wywiad personalny, dotyczący schorzenia. Prowadzenie badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta, badanie dodatkowe (specjalistyczne). Określenie stopnia uszkodzenia stawów na podstawie analizy wybranych przypadków. Klasyfikacja pacjenta w zależności od stopnia uszkodzenia stawu. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonanych badań czynnościowych w przypadku choroby zwyrodnieniowej stawów i związanych z nią zespołów chorobowych	5
Lab3	Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	1
Suma godzin:		10
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, komputer, rzutnik pisma.	
2.	Prezentacje multimedialne,foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty, ulotki.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizjoterapeutycznych, sprzęt i aparatura diagnostyczna).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz z objaśnieniem. Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
2.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kolokwia lub testy zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych.	

F2	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.					
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.					
P	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności				Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności		
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).				15		
Przygotowanie się do kolokwium lub testu				10		
Uzupełnienie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.				5		
SUMA				30		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU				1		
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
7. Bolanowski J., Wrzosek Z. (2007). Reumatologia. Podręcznik dla studentów fizjoterapii. Wydawnictwo AWF Wrocław.						
8. Czopik J. (2001). Fizjoterapia w wybranych chorobach tkanek miękkich narządu ruchu. Agencja Wydawniczo-usługowa Emilia Warszawa.						
9. Dega W., Milanowska K., red. (2001). Rehabilitacja Medyczna. PZWL Warszawa.						
10. Grossman Jerzy (2000). Standardy medyczne rehabilitacji leczniczej schorzeń narządu ruchu – prowadzonej w ramach prewencji rentowej. Wyd. ZUS Warszawa.						
11. Kwolek A. Red. (2003). Rehabilitacja Medyczna Tom I, II. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner						
12. Kinalski R. (2002). Kompendium rehabilitacji i fizjoterapii. Wyd. medyczne Urban & Partner, Wrocław.						
Literatura uzupełniająca:						
6. Klippell J.H. (2000). Reumatologia. Wyd. Czelej Lublin.						
7. Nowotny J. (2000). Zarys rehabilitacji w dysfunkcjach narządu ruchu. AWF Katowice.						
8. Rostawski A., Skolimowski T.(2009). Technika wykonywania ćwiczeń leczniczych. PZWL Warszawa.						
9. Spodaryk K., (2002). Patologia narządu ruchu. PZWL Warszawa.						
10. Zembaty A. (2002). Kinezyterapia. Wydawnictwo Kasper Sp. z o. o.						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny

	dla całego programu (PEK)					
EK1	K_W05, K_U05, K_U06,	C1	Lab 1-5	1, 2	1, 2	F1, F2, F3, P
EK2	K_W05, K_W06, K_U08	C2	Lab 1-5	2, 3	3, 4, 5	F1, F2, F3, P
EK3	K_W07, K_U18	C3	Lab 1-5	3	3, 4, 5	F2, F3, P
EK4	K_U19, K_K01, K_K05, K_K06, K_K09,	C1, C2, C3	Lab 1-5	3	3, 4, 5	F3, P
EK5	K_W04, K_U21, K_K03, K_K07,	C4	Lab 1-6	3	3, 4, 5	F3, P

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5,

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:

5. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.
6. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych:
7. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych.

8. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych.

Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

12. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
 13. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej.
 14. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych.
 15. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii.
 16. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

13. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
 14. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
 15. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
 16. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

37C		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Podstawy fizjoterapii klinicznej w neurologii				
Nazwa angielska:		Basics of clinical physiotherapy in neurology				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Mateusz Kowal, dr Małgorzata Milko				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
4	15	-	30	15	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Zapoznanie z metodami oceny narządu ruchu dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu neurologii.</p> <p>C2 - Zapoznanie z zasadami programowania procesu rehabilitacyjnego w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu neurologii.</p>						

<p>C3 - Tworzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej badania dla potrzeb fizjoterapii w neurologii.</p> <p>C4 - Umiejętność pracy w grupie oraz samokontroli, umiejętność organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty. Uwrażliwienie na pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych.</p>		
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Brak wymagań wstępnych.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
<p>EK1 - Stosuje metody potrzebne do oceny narządu ruchu dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu neurologii. Przeprowadza wywiad z pacjentem dla potrzeb fizjoterapii, wykonuje badania czynnościowe pozwalające na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta.</p> <p>EK2 - Wymienia zasady programowania procesu rehabilitacyjnego w oparciu o przeciwwskazania w danych jednostkach chorobowych z zakresu neurologii. Na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych planuje postępowanie fizjoterapeutyczne w danych jednostkach chorobowych. Zna mechanizm i skutki uboczne zabiegów fizjoterapeutycznych.</p> <p>EK3 - Ma umiejętność tworzenia i analizy dokumentacji klinicznej dotyczącej badania przedmiotowego i podmiotowego w danych jednostkach chorobowych z zakresu neurologii. Potrafi interpretować uzyskane wyniki.</p> <p>EK4 - Jest świadomy własnych ograniczeń, potrafi ocenić podjęte przez siebie działania fizjoterapeutyczne. Rozumie, które z podejmowanych przez siebie czynności wymagają doskonalenia i wie kiedy zwrócić się do ekspertów.</p> <p>EK5 - Potrafi pracować w grupie, posiada podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Wyk1	<p>Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami dotyczącymi zmian w narządzie ruchu w przypadku: zaburzeń ruchowo-czuciowych, spastyczności, regulacji napięcia mięśniowego, czynników obniżających napięcie mięśniowe, zabiegów operacyjnych w zespole wzmożonego napięcia mięśniowego.</p> <p>Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami z zakresu etiopatogenezy w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udaru mózgu, - przejściowych ataków ischemicznych, - guzów mózgu (podział urazów głowy w zależności od uszkodzenia czaszki), - urazów czaszkowo- mózgowych, 	4

	- wad wrodzonych i wczesnie nabytych układu nerwowego z uwzględnieniem mechanizm u i dynamiki rozwijających się zmian, ich odwracalność, mechanizmy kompensacyjne i powiązania przyczynowo-skutkowe między objawami. Zasady wykonywania badań i oceny stanu funkcjonalnego pacjenta dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych. Poznanie zasad programowania procesu rehabilitacji	
Wykt2	Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami z zakresu etiopatogenezy w przypadku: - stwardnienia rozsianego, - miopatii, - postępującego zaniku mięśni (uszkodzeniach pierwotnie mięśniowych, rdzeniowym zaniku mięśni, polineuropatiach), - ważniejszych zespołów bólowych korzeniowych: zespoły bólowe w odcinku lędźwiowo-krzyżowym kręgosłupa (rwa kulszowa) Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami z zakresu mechanizmu i przyczyn uszkodzenia nerwu twarzowego i trójdzielnego, - splotu ramiennego i nerwów obwodowych kg. - nerwu strzałkowego, piszczelowego.	4
Wykt3	Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami z zakresu przyczyn i mechanizmów urazów kręgosłupa i rdzenia kręgowego. Mechanizm i dynamika rozwijających się zmian, ich odwracalność, mechanizmy kompensacyjne i powiązania przyczynowo-skutkowe między objawami. Zasady wykonywania badań dla potrzeb fizjoterapii. Poznanie zasad programowania procesu rehabilitacji w oparciu o wskazania i przeciwwskazania do usprawniania.	4
Wykt4	Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami z zakresu etiopatogenezy oraz postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku choroby Alzheimerera, choroby Parkinsona. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena	3
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Uwagi dotyczące warunków zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii- materialno - techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Specyfika pracy fizjoterapeuty na oddziale neurologicznym. Organizacja zespołu rehabilitacyjnego. Ocena siły mięśniowej, zakresu ruchów czynnych i biernych, przykurczów mięśniowych. Ocena napięcia mięśniowego, odruchów ścięgniętych – ocena pochodzenia deficytów.	3

Lab2	<p>Prowadzenie wywiadów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w przypadku niektórych objawów uszkodzenia układu nerwowego takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaburzenia ruchowo-czuciowe, - spastyczność, - regulacja napięcia mięśniowego, - czynniki obniżające napięcie mięśniowe - badania czynnościowe napięcia mięśniowego. <p>Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych.</p>	3
Lab3	<p>Prowadzenie wywiadów i badań czynnościowych(badania dodatkowe) pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta po udarze mózgu.</p> <p>Zasady rozpoznawania zmian rozrostowych w obrębie CUN, postępowanie diagnostyczne, badanie deficytów neurologicznych Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych.</p>	3
Lab4	<p>Prowadzenie wywiadów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w przypadku :</p> <ul style="list-style-type: none"> - stwardnienia rozsianego, <p>Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych.</p>	3
Lab5	<p>Prowadzenie wywiadów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w przypadku :</p> <ul style="list-style-type: none"> - miopatii, - postępującego zaniku mięśni (uszkodzeniach pierwotnie mięśniowych, rdzeniowym zaniku mięśni, polineuropatiach). Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych. 	3
Lab6	<p>Prowadzenie wywiadów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w przypadku ważniejszych nerwów obwodowych i splotów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zespołów bólowych korzeniowych: zespoły bólowe w odcinku lędźwiowo-krzyżowym kręgosłupa (rwa kulszowa) <p>Badanie deficytów neurologicznych i określanie ich pochodzenia.</p> <p>Zasady przygotowania przedoperacyjnego i kwalifikacji do zabiegów neurochirurgicznych. Prowadzenie obowiązującej dokumentacji klinicznej</p>	3

Lab7	<p>Prowadzenie wywiadów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w przypadku ważniejszych nerwów obwodowych i splotów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nerwu twarzowego, nerwu trójdzielnego, - splotu ramiennego i nerwów obwodowych kg. - nerwu strzałkowego, piszczelowego. <p>Badanie deficytów neurologicznych i określanie ich pochodzenia.</p> <p>Zasady przygotowania przedoperacyjnego i kwalifikacji do zabiegów neurochirurgicznych. Prowadzenie obowiązującej dokumentacji klinicznej</p>	3
Lab8	<p>Prowadzenie wywiadów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w przypadku urazów kręgosłupa i rdzenia kręgowego w zależności od lokalizacji poziomego uszkodzenia. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych.</p>	3
Lab9	<p>Prowadzenie wywiadów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta po zabiegach neurochirurgicznych. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych.</p>	3
Lab10	<p>Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego, prowadzenie badań i dokumentacji klinicznej w przypadku urazów nerwów czaszkowych. Badanie poszczególnych nerwów, ocena funkcji i pochodzenia upośledzenia funkcji poszczególnych nerwów Podsumowanie i sprawdzenie zakresu wiadomości z podstaw fizjoterapii klinicznej w neurologii.</p>	3
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, komputer, rzutnik pisma.	
2.	Prezentacje multimedialne, filmy, foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty, ulotki.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu, sprzęt i aparatura fizykoterapeutyczna).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz z objaśnieniem. Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
2.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	

VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Kolokwia lub testy zawierające materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych.
F2	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.
F3	Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń.
P	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	45
Przygotowanie się do kolokwium lub testu	10
Uzupełnienie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.	5
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Levitt L., Howard W. (1997) <i>Neurologia</i>. Urban & Partner Wrocław 2. Kwolek A. <i>Rehabilitacja Medyczna tom 2</i>, Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2003 3. Weiss M., Zembaty A., <i>Fizjoterapia</i>, PZWL 1983 4. Cieślak-Korfel A. (2004) <i>Usprawnianie po udarze mózgu – poradnik dla terapeutów i pracowników podstawowej opieki zdrowotnej / Disability and Rehabilitation World Health Organization, Associazione Italiana Amici di Raoul Follereau</i>; tł. Aleksandra Cieślak-Korfel, ELIPSA-JAIM Kraków 5. Polly Laidler - <i>Rehabilitacja po udarze mózgu</i>, PZWL Warszawa 2004 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nowotny J. (2004) <i>Podstawy fizjoterapii-podstawy metodyczne i techniki wykonywania niektórych zabiegów</i>. Kasper, Kraków 2. Nowotny J. (red), <i>Podstawy Fizjoterapii tom 3. Wybrane metody fizjoterapii</i>, Wydawnictwo Kasper, Kraków 2005 3. Garrison S.J., <i>Podstawy rehabilitacji i medycyny fizycznej</i>, PZWL 1997 4. Marciniak W., Szulc A., (red.) <i>Wiktora Degi Ortopedia i rehabilitacja tom 2</i>, PZWL 2003 5. Woźniewski M. (2006) <i>Rehabilitacja w chirurgii</i>. PZWL Warszawa 	
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI	

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W05, K_U05, K_U06,	C1	Lab1-10	1, 2	1, 2	F1, F2, F3, P
EK2	K_W05, K_W06, K_U08	C2	Lab1-10	2, 3	3, 4, 5	F1, F2, F3, P
EK3	K_W07, K_U18	C3	Lab1-10	3	3, 4, 5	F2, F3, P
EK4	K_U19, K_K01, K_K05, K_K06, K_K09,	C1, C2, C3	Lab1-10	3	3, 4, 5	F3, P
EK5	K_W04, K_U21, K_K03, K_K07,	C4	Lab1-10	3	3, 4, 5	F3, P

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta ze szczególnym uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 51% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:

9. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.

10. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych:
11. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych.
12. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych.

Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

17. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
18. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej.
19. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych.
20. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii.
21. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

17. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
18. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
19. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
20. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

37D		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Kliniczne podstawy fizjoterapii w pediatrii i neurologii dziecięcej				
Nazwa angielska:		Clinical basics of physiotherapy in pediatrics and child neurology				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr n. med. Marzena Jaworska-Pełczyńska				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
4	-	-	15	15	30	1
II Cel przedmiotu						

<p>C1 - Zapoznanie z metodami oceny narządu ruchu dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych w pracy z pacjentem pediatrycznym.</p> <p>C2 - Programowania procesu rehabilitacyjnego dla potrzeb pediatrii i neurologii dziecięcej.</p> <p>C3 - Tworzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej badania dla potrzeb fizjoterapii w pediatrii i neurologii dziecięcej.</p> <p>C4 - Umiejętność pracy w grupie oraz samokontroli, umiejętność organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty. Uwrażliwienie na pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych. Umiejętność okazywania szacunku wobec małego pacjenta i jego opiekunów.</p>		
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Brak wymagań wstępnych.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
<p>EK1 - Stosuje metody potrzebne do oceny narządu ruchu dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych: przeprowadza wywiad z opiekunami małego pacjenta dla potrzeb fizjoterapii. Wykonuje badania czynnościowe pozwalające na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta pediatrycznego.</p> <p>EK2 - Na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych planuje postępowanie fizjoterapeutyczne. Zna mechanizm i skutki uboczne zabiegów fizjoterapeutycznych.</p> <p>EK3 - Ma umiejętność tworzenia i analizy dokumentacji klinicznej dotyczącej badania przedmiotowego i podmiotowego w danych jednostkach chorobowych. Potrafi interpretować uzyskane wyniki.</p> <p>EK4 - Ma świadomość znaczenia fizjoterapii w pediatrii i neurologii dziecięcej Wykazuje zrozumienie dla pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych. Jest świadomy własnych ograniczeń, potrafi ocenić podjęte przez siebie działania fizjoterapeutyczne. Rozumie, które z podejmowanych przez siebie czynności wymagają doskonalenia i wie , kiedy zwrócić się do ekspertów.</p> <p>EK5 - Potrafi pracować w grupie, posiada podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Informacje dotyczące warunków realizacji. Zasady wykonywania badań i oceny narządu ruchu u dziecka dla właściwego doboru środków fizjoterapeutycznych. Zasady programowania procesu rehabilitacji w oparciu o wyniki badań, z uwzględnieniem przeciwwskazań do stosowania zabiegów fizjoterapeutycznych w przypadku schorzeń z zakresu pediatrii i neurologii dziecięcej.	2

Lab2	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego i prowadzenie dokumentacji klinicznej w przypadku dzieci z okołoporodowym uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego.	2
Lab3	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego i prowadzenie dokumentacji klinicznej w przypadku dzieci z różnymi schorzeniami układu oddechowego.	2
Lab4	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego i prowadzenie dokumentacji klinicznej w przypadku wad wrodzonych serca u dzieci.	2
Lab5	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego i prowadzenie dokumentacji klinicznej w przypadku wad postawy u dzieci.	2
Lab6	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego i prowadzenie dokumentacji klinicznej w przypadku dzieci z rozszczepem kręgosłupa.	2
Lab7	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego i prowadzenie dokumentacji klinicznej w przypadku dzieci z postępującym zanikiem mięśni, dzieci z rdzeniowym zanikiem mięśni	2
Lab8	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego i prowadzenie dokumentacji klinicznej u dzieci z hipotonią występującą w schorzeniach neurologicznych. Podsumowanie i sprawdzenie wiadomości z zakresu podstaw fizjoterapii klinicznej w pediatrii i neurologii dziecięcej.	1
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, komputer, rzutnik pisma.	
2.	Prezentacje multimedialne, filmy, foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty, ulotki.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu, sprzęt i aparatura fizykoterapeutyczna).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz z objaśnieniem. Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
2.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kolokwia lub testy zawierające materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych.	

F2	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.
F3	Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń.
P	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3

IX Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	15
Przygotowanie się do kolokwium lub testu	10
Uzupełnienie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.	5
SUMA	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	1

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Banaszek G. (2002) *Rozwój niemowląt i jego zaburzenia a rehabilitacja metodą Vojty*. Alfa-Medica-Press, Bielsko Biała.
2. Sadowska L., *Neurokinezyologiczna diagnostyka i terapia dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego*. AWF, Wrocław 2001
3. Sadowska L. *Neurofizjologiczne metody usprawniania dzieci z zaburzeniami rozwoju*. AWF, Wrocław 2004.
4. Michałowicz R., *Mózgowe porażenie dziecięce*. PZWL Warszawa 1993
5. Michałowicz R., Jóźwiak S., *Neurologia dziecięca*. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2000
6. Kwolek A. *Rehabilitacja Medyczna tom 2*, Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2003

Literatura uzupełniająca:

1. Marciniak W., Szulc A., *Wiktor Degi ortopedia i rehabilitacja tom 2*, PZWL 2003
2. Matyja M., Domagalska M., *Podstawy usprawniania neurorozwojowego wg Berty i Karela Bobathów*, Wydawnictwo Śląska Akademia Medyczna Katowice 1998
3. Nowotny J. (red), *Podstawy Fizjoterapii tom 3. Wybrane metody fizjoterapii*, Wydawnictwo Kasper, Kraków 2005

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny

EK1	K_W05, K_U05, K_U06,	C1	Lab1, Lab2, Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7	1, 2	1, 2	F1, F2, F3, P
EK2	K_W05, K_W06, K_U08	C2	Lab1, Lab2, Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7	2, 3	3, 4, 5	F1, F2, F3, P
EK3	K_W07, K_U18	C3	Lab1, Lab2, Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8	3	3, 4, 5	F2, F3, P
EK4	K_U19, K_K01, K_K05, K_K06, K_K09,	C1, C2, C3	Lab1, Lab2, Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8	3	3, 4, 5	F3, P
EK5	K_W04, K_U21, K_K03, K_K07,	C4	Lab1, Lab2, Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab9	3	3, 4, 5	F3, P

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:

13. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.

14. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych:
15. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych.
16. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych.

Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

22. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
23. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej.
24. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych.
25. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii.
26. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem, opiekunem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

21. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
22. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
23. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
24. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

37 E		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Podstawy fizjoterapii klinicznej w kardiologii i kardiologii				
Nazwa angielska:		Basics of clinical physiotherapy in cardiology and cardiosurgery				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr hab. Tadeusz Latoś, dr Małgorzata Fortuna, dr Alicja Nowak				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
5	15	-	30	15	60	2
II Cel przedmiotu						

<p>C1 - Zapoznanie z metodami oceny stanu funkcjonalnego pacjenta dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych wybranych jednostek chorobowych z zakresu kardiologii, pulmonologii i chorób wewnętrznych.</p> <p>C2 - Zapoznanie z zasadami programowania procesu rehabilitacyjnego wybranych jednostek chorobowych z zakresu kardiologii, pulmonologii i chorób wewnętrznych</p> <p>C3 - Tworzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej badania dla potrzeb fizjoterapii.</p> <p>C4 - Umiejętność pracy w grupie oraz samokontroli, umiejętność organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty. Uwrażliwienie na pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych zakresu kardiologii, pulmonologii i chorób wewnętrznych.</p>		
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Brak wymagań wstępnych.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
<p>EK1 - Stosuje metody potrzebne do oceny stanu funkcjonalnego pacjenta dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych z zakresu kardiologii, pulmonologii i chorób wewnętrznych: przeprowadza wywiad z pacjentem dla potrzeb fizjoterapii, wykonuje badania czynnościowe pozwalające na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta.</p> <p>EK2 - Na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych planuje postępowanie fizjoterapeutyczne w danych jednostkach chorobowych z zakresu kardiologii, pulmonologii i chorób wewnętrznych. Zna mechanizm i skutki uboczne zabiegów fizjoterapeutycznych stosowanych w kardiologii, pulmonologii i chorobach wewnętrznych.</p> <p>EK3 - Ma umiejętność tworzenia i analizy dokumentacji klinicznej dotyczącej badania przedmiotowego i podmiotowego w danych jednostkach chorobowych z zakresu kardiologii, pulmonologii i chorób wewnętrznych oraz potrafi interpretować uzyskane wyniki.</p> <p>EK4 - Ma świadomość znaczenia fizjoterapii w danych jednostkach chorobowych. Wykazuje zrozumienie dla pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych. Jest świadomy własnych ograniczeń, potrafi ocenić podjęte przez siebie działania fizjoterapeutyczne. Rozumie, które z podejmowanych przez siebie czynności wymagają doskonalenia i wie, kiedy zwrócić się do ekspertów.</p> <p>EK5 - Potrafi pracować w grupie. Posiada podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty w ramach oddziałów kardiologicznego, pulmonologicznego i internistycznego.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Uwagi i informacje wstępne. Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Uwagi dotyczące, warunków zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii- materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Specyfika pracy fizjoterapeuty	4

	na oddziale kardiologicznym i pulmonologicznym . Organizacja zespołu rehabilitacyjnego.	
Lab2	<p>Fizjoterapia po przebytych zawale mięśnia sercowego. Zapoznanie z zasadami kinezyterapii kardiologicznej. Formy wysiłku w kardiologii (I, II, III etap rehabilitacji). Modele usprawniania. Testy prognostyczne. Kwalifikacje do modelu usprawniania. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego po przebytych zawale mięśnia sercowego na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - kontroli parametrów hemodynamicznych (tętno, ciśnienie tętnicze). <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz kontroli parametrów hemodynamicznych i przeprowadzonych testów wysiłkowych. Psychologiczne problemy osób z chorobami układu krążenia.</p>	6
Lab3	<p>Fizjoterapia po zabiegach kardiochirurgicznych. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego po zabiegach kardiochirurgicznych na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w zależności od etapu postępowania fizjoterapeutycznego <p>I etap – rehabilitacja wewnątrzszpitalna: zasady.metodyka.</p> <p>Okres 1: rehabilitacja przed zabiegiem kardiochirurgicznym</p> <p>Okres 2: rehabilitacja po zabiegu kardiochirurgicznym</p> <p>II etap – rehabilitacja poszpitalna wczesna: kwalifikacja, metodyka.</p> <p>III etap – rehabilitacja kardiochirurgiczna ambulatoryjna: kwalifikacja, metodyka.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz wykonanych badań czynnościowych dla potrzeb fizjoterapii po zabiegach kardiochirurgicznych</p>	4
Lab4	<p>Fizjoterapia w niewydolności krążenia (NK). Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku niewydolności krążenia (NK) na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. Rozpoznawanie stanów zagrożenia pacjenta. Postępowanie w nagłych zaburzeniach czynności układu krążenia. Warunki bezpieczeństwa rehabilitacji chorych z NK. Zasady dobór i prowadzenia ćwiczeń z pacjentami na oddz. kardiologicznym, OIOM, internistycznym. 	4

	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej planowania postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie wykonanych badań czynnościowych dla potrzeb fizjoterapii w niewydolności krążenia (NK).	
Lab5	Fizjoterapia w nadciśnieniu tętniczym. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku nadciśnienia tętniczego w zależności od okresu choroby na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. Wskazania do przerywania ćwiczeń w przebiegu rehabilitacji. Testy diagnostyczne i ich interpretacja. Informowanie pacjenta o wskazanych lub przeciwwskazanych wysiłkach fizycznych. 	4
Lab6	Fizjoterapia w zaburzeniach krążenia obwodowego. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku <ul style="list-style-type: none"> - chorób naczyń obwodowych , - miażdżycy zarostowej tętnic kończyn (AO), - zakrzepowo zarostowego zapalenia naczyń - choroba Buergera (TO) w zależności od objawów, lokalizacji zmian chorobowych, typów niedrożności, okresu choroby na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. Zasady doboru obciążenia do treningu marszowego. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz wykonanych badań czynnościowych dla potrzeb fizjoterapii w w/w jednostkach chorobowych.	4
Lab7	Fizjoterapia w przypadku zaburzeń naczynioruchowych. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku : <ul style="list-style-type: none"> - niedokrwienia stóp w przebiegu cukrzycy (zmiany naczyniowe), - objawów Raynauda, - niewydolność naczyń żylnych: żylaki kończyn dolnych, zakrzepowe zapalenie żył powierzchownych i głębokich. - zespołów uciskowych (TOS) w zależności od objawów, lokalizacji zmian chorobowych, typów niedrożności, okresu choroby na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. 	4

	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz wykonanych badań czynnościowych dla potrzeb fizjoterapii w w/w jednostkach chorobowych.	
Lab8	Zapoznanie z podstawowymi metodami badań wykorzystywanych w pulmonologii. Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami z zakresu przyczyn i objawów w przebiegu chorób układu oddechowego. Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami z zakresu gruźlicy płuc i sarkoidozy.	4
Lab9	Fizjoterapia w przypadku chorób układu oddechowego. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku : - astmy oskrzelowej, - zapalenia płuc, - rozedmy płuc, - rozstrzenia oskrzeli, - POChP, - mukowiscydozy. - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz wykonanych badań czynnościowych dla potrzeb fizjoterapii w w/w jednostce chorobowej.	4
Lab10	Fizjoterapia w przypadku chorób układu oddechowego. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku : - gruźlicy płuc , - sarkoidozy, - pylicy płuc. - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonanych badań czynnościowych oraz planowania postępowania fizjoterapeutycznego dla potrzeb fizjoterapii w w/w jednostce chorobowej.	4
Lab11	Podsumowanie i sprawdzenie wiadomości z zakresu podstaw fizjoterapii klinicznej kardiologii i pulmonologii.	3

Suma godzin:		45
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik pisma.	
2.	Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty, ulotki.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu, sprzęt i aparatura fizykoterapeutyczna).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz z objaśnieniem. Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
2.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kolokwia lub testy zawierające materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych.	
F2	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.	
F3	Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń.	
P	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		45
Przygotowanie się do kolokwium lub testu		7
Uzupełnienie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.		8
SUMA		60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca		
Literatura podstawowa:		

1. Paprocka-Borowicz M., Demczyszak I., Kuciel-Lewandowska J., *Fizjoterapia w chorobach układu oddechowego*, Wyd. Górnicki, Wrocław 2009
2. Demczyszak I., *Fizjoterapia w chorobach układu sercowo-naczyniowego*, Wyd. Górnicki, Wrocław, 2009
3. Nowak, Podstawy kompleksowej rehabilitacji kardiologicznej, PZWL Warszawa 2015
4. Kwolek A. (red.), 2007: *Rehabilitacja medyczna, t. 2*, Urban & Partner, Wrocław, 309-323.
5. Bromboszcz J., Dylewicz P. (red.), 2005: *Rehabilitacja kardiologiczna*, JAIM, Kraków, 13-39.
6. Gardner A.W., Thompson P.D., MD (red), 2002: *Ćwiczenia ruchowe w przewlekłym miażdżycowym niedokrwieniu kończyn dolnych*. Medycyna Po Dyplomie, 11, 3.
7. Zieliński J. *Przewlekła obturacyjna choroba płuc*. 2007: Górnicki Wyd. Medyczne, Wrocław.
8. Droszcz W. *Astma – zarys patofizjologii i zasady diagnostyki*. 2002: PZWL, Warszawa.

Literatura uzupełniająca:

1. *Kompleksowa Rehabilitacja Kardiologiczna*, 2004: Folia Cardiol 11, supl. A, str. A1-A48.
2. Farnik M. i in. *Rehabilitacja w chorobach układu oddechowego*. 2005: Śl. AM w Katowicach.
3. Mędrała W. (red.) *Podstawy alergologii*. 2006: Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław.
4. Droszcz W., Droszcz P. 2002: *Edukacja chorych na astmę w systemie medycyny opartej na dowodach*. *Alergologia Współczesna*, 1(10): 2-4.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W05, K_W10 K_U05, K_U06, K_W11	C1	Lab1-10	1, 2	1, 2	F1, F2, F3
EK2	K_W05, K_W06, K_U08	C2	Lab1-10	2, 3	3, 4, 5	F1, F2, F3
EK3	K_W07, K_U18	C3	Lab1-10	3	3, 4, 5	F2, F3
EK4	K_U19, K_K01, K_K05, K_K06, K_K09,	C1, C2, C3	Lab1-10	3	3, 4, 5	F3, P

EK5	K_W04, K_U21, K_K03, K_K07,	C4	Lab1-10	3	3, 4, 5	F3, P
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						
<p>Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:</p> <p>Ilość uzyskanych punktów:</p> <p>od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;</p> <p>od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;</p> <p>od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;</p> <p>od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;</p> <p>od 51% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;</p> <p>W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0</p> <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 17. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem. 18. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych: 19. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych. 20. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych. <p>Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 27. Przygotowania stanowiska zabiegowego. 28. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej. 29. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych. 30. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii. 31. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym. 						
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE						
<ol style="list-style-type: none"> 25. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć 26. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina) 27. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce) 28. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce) 						

37 F		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Podstawy fizjoterapii klinicznej w pulmonologii				
Nazwa angielska:		Basics of clinical physiotherapy in pulmonology				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr hab. Tadeusz Latoś, dr Małgorzata Fortuna, dr Alicja Nowak				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
5	15	-	30	15	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Zapoznanie z metodami oceny stanu funkcjonalnego pacjenta dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych wybranych jednostek chorobowych z zakresu kardiologii, pulmonologii i chorób wewnętrznych.</p> <p>C2 - Zapoznanie z zasadami programowania procesu rehabilitacyjnego wybranych jednostek chorobowych z zakresu kardiologii, pulmonologii i chorób wewnętrznych</p> <p>C3 - Tworzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej badania dla potrzeb fizjoterapii.</p> <p>C4 - Umiejętność pracy w grupie oraz samokontroli, umiejętność organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty. Uwrażliwienie na pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych zakresu kardiologii, pulmonologii i chorób wewnętrznych.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Stosuje metody potrzebne do oceny stanu funkcjonalnego pacjenta dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych z zakresu kardiologii, pulmonologii i chorób wewnętrznych: przeprowadza wywiad z pacjentem dla potrzeb fizjoterapii, wykonuje badania czynnościowe pozwalające na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta.</p> <p>EK2 - Na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych planuje postępowanie fizjoterapeutyczne w danych jednostkach chorobowych z zakresu kardiologii, pulmonologii i chorób wewnętrznych. Zna mechanizm i skutki uboczne</p>						

zabiegów fizjoterapeutycznych stosowanych w kardiologii, pulmonologii i chorobach wewnętrznych.

EK3 - Ma umiejętność tworzenia i analizy dokumentacji klinicznej dotyczącej badania przedmiotowego i podmiotowego w danych jednostkach chorobowych z zakresu kardiologii, pulmonologii i chorób wewnętrznych oraz potrafi interpretować uzyskane wyniki.

EK4 - Ma świadomość znaczenia fizjoterapii w danych jednostkach chorobowych. Wykazuje zrozumienie dla pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych. Jest świadomy własnych ograniczeń, potrafi ocenić podjęte przez siebie działania fizjoterapeutyczne. Rozumie, które z podejmowanych przez siebie czynności wymagają doskonalenia i wie, kiedy zwrócić się do ekspertów.

EK5 - Potrafi pracować w grupie. Posiada podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty w ramach oddziałów kardiologicznego, pulmonologicznego i internistycznego.

V Treści programowe

Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Uwagi i informacje wstępne. Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Uwagi dotyczące, warunków zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii- materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Specyfika pracy fizjoterapeuty na oddziale kardiologicznym i pulmonologicznym . Organizacja zespołu rehabilitacyjnego.	4
Lab2	Fizjoterapia po przebytych zawale mięśnia sercowego. Zapoznanie z zasadami kinezyterapii kardiologicznej. Formy wysiłku w kardiologii (I, II, III etap rehabilitacji). Modele usprawniania. Testy prognostyczne. Kwalifikacje do modelu usprawniania. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego po przebytych zawale mięśnia sercowego na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - kontroli parametrów hemodynamicznych (tętno, ciśnienie tętnicze). Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz kontroli parametrów hemodynamicznych i przeprowadzonych testów wysiłkowych. Psychologiczne problemy osób z chorobami układu krążenia.	6
Lab3	Fizjoterapia po zabiegach kardiochirurgicznych. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego po zabiegach kardiochirurgicznych na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem,	4

	<p>- prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w zależności od etapu postępowania fizjoterapeutycznego</p> <p>I etap – rehabilitacja wewnątrzszpitalna: zasady, metodyka.</p> <p>Okres 1: rehabilitacja przed zabiegiem kardiochirurgicznym</p> <p>Okres 2: rehabilitacja po zabiegu kardiochirurgicznym</p> <p>II etap – rehabilitacja poszpitalna wczesna: kwalifikacja, metodyka.</p> <p>III etap – rehabilitacja kardiochirurgiczna ambulatoryjna: kwalifikacja, metodyka.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz wykonanych badań czynnościowych dla potrzeb fizjoterapii po zabiegach kardiochirurgicznych</p>	
Lab4	<p>Fizjoterapia w niewydolności krążenia (NK). Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku niewydolności krążenia (NK) na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. Rozpoznawanie stanów zagrożenia pacjenta. Postępowanie w nagłych zaburzeniach czynności układu krążenia. Warunki bezpieczeństwa rehabilitacji chorych z NK. Zasady dobór i prowadzenia ćwiczeń z pacjentami na oddz. kardiologicznym, OIOM, internistycznym. <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej planowania postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie wykonanych badań czynnościowych dla potrzeb fizjoterapii w niewydolności krążenia (NK).</p>	4
Lab5	<p>Fizjoterapia w nadciśnieniu tętniczym. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku nadciśnienia tętniczego w zależności od okresu choroby na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. Wskazania do przerywania ćwiczeń w przebiegu rehabilitacji. Testy diagnostyczne i ich interpretacja. Informowanie pacjenta o wskazanych lub przeciwwskazanych wysiłkach fizycznych. 	4
Lab6	<p>Fizjoterapia w zaburzeniach krążenia obwodowego. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku</p> <ul style="list-style-type: none"> - chorób naczyń obwodowych , - miażdżycy zarostowej tętnic kończyn (AO), - zakrzepowo zarostowego zapalenia naczyń - choroba Buergera (TO) 	4

	<p>w zależności od objawów, lokalizacji zmian chorobowych, typów niedrożności, okresu choroby na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. Zasady doboru obciążenia do treningu marszowego. <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz wykonanych badań czynnościowych dla potrzeb fizjoterapii w w/w jednostkach chorobowych.</p>	
Lab7	<p>Fizjoterapia w przypadku zaburzeń naczynioruchowych. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku :</p> <ul style="list-style-type: none"> - niedokrwienia stóp w przebiegu cukrzycy (zmiany naczyniowe), - objawów Raynauda, - niewydolność naczyń żylnych: żylaki kończyn dolnych, zakrzepowe zapalenie żył powierzchownych i głębokich. - zespołów uciskowych (TOS) <p>w zależności od objawów, lokalizacji zmian chorobowych, typów niedrożności, okresu choroby na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz wykonanych badań czynnościowych dla potrzeb fizjoterapii w w/w jednostkach chorobowych.</p>	4
Lab8	<p>Zapoznanie z podstawowymi metodami badań wykorzystywanych w pulmonologii. Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami z zakresu przyczyn i objawów w przebiegu chorób układu oddechowego.</p> <p>Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami z zakresu gruźlicy płuc i sarkoidozy.</p>	4
Lab9	<p>Fizjoterapia w przypadku chorób układu oddechowego. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku :</p> <ul style="list-style-type: none"> - astmy oskrzelowej, - zapalenia płuc, - rozedmy płuc, - rozstrzenia oskrzeli, - POChP, 	4

	<ul style="list-style-type: none"> - mukowiscydozy. - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz wykonanych badań czynnościowych dla potrzeb fizjoterapii w w/w jednostce chorobowej.</p>	
Lab10	<p>Fizjoterapia w przypadku chorób układu oddechowego. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku :</p> <ul style="list-style-type: none"> - gruźlicy płuc , - sarkoidozy, - pylicy płuc. - przeprowadzonego wywiadu z pacjentem, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonanych badań czynnościowych oraz planowania postępowania fizjoterapeutycznego dla potrzeb fizjoterapii w w/w jednostce chorobowej.</p>	4
Lab11	Podsumowanie i sprawdzenie wiadomości z zakresu podstaw fizjoterapii klinicznej kardiologii i pulmonologii.	3
Suma godzin:		45
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik pisma.	
2.	Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty, ulotki.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu, sprzęt i aparatura fizykoterapeutyczna).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz z objaśnieniem. Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
2.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		

F1	Kolokwia lub testy zawierające materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych.
F2	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.
F3	Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń.
P	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	45
Przygotowanie się do kolokwium lub testu	7
Uzupełnienie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.	8
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
<p>9. Paprocka-Borowicz M., Demczyszak I., Kuciel-Lewandowska J., <i>Fizjoterapia w chorobach układu oddechowego</i>, Wyd. Górnicki, Wrocław 2009</p> <p>10. Demczyszak I., <i>Fizjoterapia w chorobach układu sercowo-naczyniowego</i>, Wyd. Górnicki, Wrocław, 2009</p> <p>11. Nowak, <i>Podstawy kompleksowej rehabilitacji kardiologicznej</i>, PZWL Warszawa 2015</p> <p>12. Kwolek A. (red.), 2007: <i>Rehabilitacja medyczna, t. 2</i>, Urban & Partner, Wrocław, 309-323.</p> <p>13. Bromboszcz J., Dylewicz P. (red.), 2005: <i>Rehabilitacja kardiologiczna</i>, JAIM, Kraków, 13-39.</p> <p>14. Gardner A.W., Thompson P.D., MD (red), 2002: <i>Ćwiczenia ruchowe w przewlekłym miażdżycowym niedokrwieniu kończyn dolnych</i>. <i>Medycyna Po Dyplomie</i>, 11, 3.</p> <p>15. Zieliński J. <i>Przewlekła obturacyjna choroba płuc</i>. 2007: Górnicki Wyd. Medyczne, Wrocław.</p> <p>16. Droszcz W. <i>Astma – zarys patofizjologii i zasady diagnostyki</i>. 2002: PZWL, Warszawa.</p>	
Literatura uzupełniająca:	
<p>5. <i>Kompleksowa Rehabilitacja Kardiologiczna</i>, 2004: <i>Folia Cardiologiae</i> 11, supl. A, str. A1-A48.</p> <p>6. Farnik M. i in. <i>Rehabilitacja w chorobach układu oddechowego</i>. 2005: <i>Śl. AM w Katowicach</i>.</p> <p>7. Mędrala W. (red.) <i>Podstawy alergologii</i>. 2006: Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław.</p> <p>8. Droszcz W., Droszcz P. 2002: <i>Edukacja chorych na astmę w systemie medycyny opartej na dowodach</i>. <i>Alergologia Współczesna</i>, 1(10): 2-4.</p>	
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI	

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W05, K_W10 K_U05, K_U06, K_W11	C1	Lab1-10	1, 2	1, 2	F1, F2, F3
EK2	K_W05, K_W06, K_U08	C2	Lab1-10	2, 3	3, 4, 5	F1, F2, F3
EK3	K_W07, K_U18	C3	Lab1-10	3	3, 4, 5	F2, F3
EK4	K_U19, K_K01, K_K05, K_K06, K_K09,	C1, C2, C3	Lab1-10	3	3, 4, 5	F3, P
EK5	K_W04, K_U21, K_K03, K_K07,	C4	Lab1-10	3	3, 4, 5	F3, P

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 51% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:

21. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.
22. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych:
23. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych.
24. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych.

Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

32. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
33. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej.
34. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych.
35. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii.
36. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

29. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
30. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
31. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
32. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

37 G	KARTA PRZEDMIOTU					
Nazwa przedmiotu/modułu:	Podstawy fizjoterapii klinicznej w chirurgii					
Nazwa angielska:	Basics of clinical physiotherapy in surgery					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr Marzena Jaworska-Pełczyńska, mgr Czubala Katarzyna					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
5	5		10	15	30	1
II Cel przedmiotu						

<p>C1 - Zapoznanie z metodami oceny narządu ruchu dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii.</p> <p>C2 - Zapoznanie z zasadami programowania procesu rehabilitacyjnego w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii.</p> <p>C3 - Tworzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej badania dla potrzeb fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii.</p> <p>C4 - Umiejętność pracy w grupie oraz samokontroli, umiejętność organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty. Uwrażliwienie na pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych z zakresu chirurgii.</p>		
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Brak wymagań wstępnych.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
<p>EK1 - Stosuje metody potrzebne do oceny narządu ruchu dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych: przeprowadza wywiad z pacjentem dla potrzeb fizjoterapii, wykonuje badania czynnościowe pozwalające na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii.</p> <p>EK2 - Planuje postępowanie fizjoterapeutyczne na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych. Zna mechanizm i skutki uboczne zabiegów fizjoterapeutycznych stosowanych w chirurgii, ginekologii i położnictwie.</p> <p>EK3 - Ma umiejętność tworzenia i analizy dokumentacji klinicznej dotyczącej badania przedmiotowego i podmiotowego w danych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii, ginekologii i położnictwa oraz potrafi interpretować uzyskane wyniki.</p> <p>EK4 - Wykazuje zrozumienie dla pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych. Jest świadomy własnych ograniczeń, potrafi ocenić podjęte przez siebie działania fizjoterapeutyczne, rozumie, które z podejmowanych przez siebie czynności wymagają doskonalenia i wie, kiedy zwrócić się do ekspertów.</p> <p>EK5 - Potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role, posiada podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykłady		Liczba godzin
Wykt.1	Wprowadzenie do chirurgii. Organizacja specjalności chirurgicznych, rodzaje leczonych schorzeń, organizacja oddziałów chirurgicznych w Polsce. Chirurgia wczoraj i dziś.	2
Wykt.2	Znaczenie fizjoterapii w chirurgii. Cele i zadania fizjoterapeuty w klinice chirurgicznej. Psychoterapia, kształtowanie pozytywnego nastawienia chorego do	2

	stosowanych metod leczenia. Miejsce fizjoterapii klinicznej w chirurgii.	
Wykt.3	Fizjoterapia w okresie pooperacyjnym w różnych specjalnościach chirurgicznych. Specyfika fizjoterapii w okresie pooperacyjnym w zależności od rodzaju zabiegu. Fizjoterapia w płucnych i zakrzepowych powikłaniach pooperacyjnych.	1
Suma godzin:		5
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Zasady zaliczenia przedmiotu, BHP zajęć. Specyfika pracy fizjoterapeuty na oddziale chirurgicznym. Prowadzenie wywiadu z pacjentem dla określenia stanu funkcjonalnego i emocjonalnego pacjenta. Prowadzenie dokumentacji klinicznej w ginekologii zachowawczej.	4
Lab2	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego przed i po zabiegach operacyjnych w chirurgii z uwzględnieniem dojścia operacyjnego, przez powłoki brzuszne. Przeprowadzenie wywiadu i wykonywania badań i oceny narządu ruchu pozwalających na racjonalny dobór środków fizjoterapeutycznych po zabiegach chirurgicznych. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej badań czynnościowych.	4
Lab6	Podsumowanie wiadomości z zakresu podstaw fizjoterapii klinicznej w chirurgii, ginekologii i położnictwa	2
Suma godzin:		10
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, rzutnik pisma	
2.	Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakat, ulotki	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu, sprzęt i aparatura fizykoterapeutyczna)	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz z objaśnieniem. Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
2.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	

VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)						
F1	Kolokwia lub testy zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych.					
F2	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.					
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.					
P1	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności					
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	30					
Przygotowanie się do kolokwium lub testu	10					
Uzupełnienie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.	10					
SUMA	50					
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2					
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
1 Nowotny J. (red.): Podstawy fizjoterapii. Tom. 3 . <i>Wybrane metody fizjoterapii</i> , Wydawnictwo Kasper, Kraków, 2005.						
2 M. Woźniewski, J.Kołodziej. : <i>Rehabilitacja w chirurgii</i> , PZWL, Warszawa, 2006						
Literatura uzupełniająca:						
1. Kwolek A.: <i>Rehabilitacja medyczna</i> . Tom 2. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner. Wrocław, 2003.						
2. Opala T.: <i>Ginekologia-podręcznik dla położnych, pielęgniarek i fizjoterapeutów</i> . PZWL Warszawa 2003.						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W05,	C1	Lab1-5	1, 2	1, 2	F1, F2, F3

	K_U05, K_U06,					
EK2	K_W05, K_W06, K_U08	C2	Lab1-5	2, 3	3, 4, 5	F1, F2, F3
EK3	K_W07, K_U18	C3	Lab1-5	3	3, 4, 5	F2, F3
EK4	K_U19, K_K01, K_K05, K_K06, K_K09,	C1, C2, C3	Lab1-5	3	3, 4, 5	F3, P1
EK5	K_W04, K_U21, K_K03, K_K07,	C4	Lab1-5	3	3, 4, 5	F3, P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą - 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus - 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą - 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę - dostateczną plus - 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną - 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:

25. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.
26. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych:
27. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych.
28. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

37. Przygotowania stanowiska zabiegowego.

<p>38. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej.</p> <p>39. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych.</p> <p>40. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii.</p> <p>41. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem lub zespołem fizjoterapeutycznym.</p>
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE
<p>33. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć</p> <p>34. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)</p> <p>35. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)</p> <p>36. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)</p>

37H	KARTA PRZEDMIOTU					
Nazwa przedmiotu/modułu:	Kliniczne podstawy fizjoterapii w ginekologii i położnictwie					
Nazwa angielska:	Basics of clinical physiotherapy in surgery, gynecology and obstetrics					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr Sobolak Monika, mgr Czubala Katarzyna					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
5	5	-	10	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Zapoznanie z metodami oceny narządu ruchu dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii, ginekologii i położnictwa.</p> <p>C2 - Zapoznanie z zasadami programowania procesu rehabilitacyjnego w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii, ginekologii i położnictwa.</p> <p>C3 - Tworzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej badania dla potrzeb fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii, ginekologii i położnictwa.</p>						

C4 - Umiejętność pracy w grupie oraz samokontroli, umiejętność organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty. Uwrażliwienie na pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych z zakresu chirurgii, ginekologii i położnictwa.

III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji

Brak wymagań wstępnych.

IV Oczekiwane efekty kształcenia

EK1 - Stosuje metody potrzebne do oceny narządu ruchu dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych: przeprowadza wywiad z pacjentem dla potrzeb fizjoterapii, wykonuje badania czynnościowe pozwalające na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii, ginekologii i położnictwa.

EK2 - Planuje postępowanie fizjoterapeutyczne na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych. Zna mechanizm i skutki uboczne zabiegów fizjoterapeutycznych stosowanych w chirurgii, ginekologii i położnictwie.

EK3 - Ma umiejętność tworzenia i analizy dokumentacji klinicznej dotyczącej badania przedmiotowego i podmiotowego w danych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii, ginekologii i położnictwa oraz potrafi interpretować uzyskane wyniki.

EK4 - Wykazuje zrozumienie dla pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych. Jest świadomy własnych ograniczeń, potrafi ocenić podjęte przez siebie działania fizjoterapeutyczne, rozumie, które z podejmowanych przez siebie czynności wymagają doskonalenia i wie, kiedy zwrócić się do ekspertów.

EK5 - Potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role, posiada podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty.

V Treści programowe

Wykład

Wyk1	Cele i zadania fizjoterapii w ginekologii i położnictwie. Zaburzenia miesiączkowania i zespoły napięcia przedmiesiączkowego-wiadomości wstępne.	2
Wyk2	Operacje w ginekologii-wprowadzenie do zagadnienia.	2
Wyk3	Położ i poród-przebieg i kryteria oceny.	1
Suma godzin		5
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Zasady zaliczenia przedmiotu, BHP zajęć. Specyfika pracy fizjoterapeuty na oddziale ginekologii i położnictwa. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku objawów zaburzeń miesiączkowania i objawów zespołu napięcia	2

	przedmiesiączkowego. Prowadzenie wywiadu z pacjentką dla określenia stanu funkcjonalnego i emocjonalnego pacjentki. Prowadzenie dokumentacji klinicznej w ginekologii zachowawczej.	
Lab2	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego przed i po zabiegach operacyjnych w ginekologii z uwzględnieniem dojścia operacyjnego, przez powłoki brzuszne, przezpochwowo. Przeprowadzenie wywiadu i wykonywania badań i oceny narządu ruchu pozwalających na racjonalny dobór środków fizjoterapeutycznych po zabiegach ginekologicznych. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej badań czynnościowych.	2
Lab3	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego i prowadzenie dokumentacji klinicznej u kobiety w czasie ciąży w zależności od okresu. Ogólne zasady fizjoprofilaktyki w poszczególnych trymestrach ciąży. Cele i zadania szkoły rodzenia. Przeprowadzenie wywiadu i wykonywania badań i oceny narządu ruchu w poszczególnych trymestrach ciąży. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej oceny stanu funkcjonalnego kobiety w ciąży	2
Lab4	Rola fizjoterapeuty przed i w czasie porodu. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w czasie porodu siłami natury.	2
Lab5	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego i prowadzenie dokumentacji klinicznej u kobiety w czasie połogu u kobiet po porodzie siłami natury i po porodzie operacyjnym w zależności od okresu połogu	1
Lab6	Podsumowanie wiadomości z zakresu podstaw fizjoterapii klinicznej w chirurgii, ginekologii i położnictwa	1
Suma godzin:		10
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, rzutnik pisma	
2.	Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakat, ulotki	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu, sprzęt i aparatura fizykoterapeutyczna)	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz z objaśnieniem. Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
2.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
4.	Metody i analizy przypadków.	

5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.					
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)						
F1	Kolokwia lub testy zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych.					
F2	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.					
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.					
P1	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności					Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).					15	
Przygotowanie się do kolokwium lub testu					5	
Uzupełnienie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.					10	
SUMA					30	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU					1	
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
3 Kozłowska J., <i>Rehabilitacja w ginekologii i położnictwie</i> , Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha, Kraków 2006.						
4 Red. Nauk. Szukiewicz D.: <i>Fizjoterapia w ginekologii i położnictwie</i> , Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2012						
5 Nowotny J. (red.): <i>Podstawy fizjoterapii. Tom. 3 . Wybrane metody fizjoterapii</i> , Wydawnictwo Kasper, Kraków, 2005.						
6 M. Woźniewski, J.Kołodziej. : <i>Rehabilitacja w chirurgii</i> , PZWL, Warszawa, 2006						
Literatura uzupełniająca:						
3. J. Kozłowska: Niewydolność przepony moczowo – płciowej. Magazyn medyczny, nr 10, 2002.						
4. Kwolek A.: <i>Rehabilitacja medyczna</i> . Tom 2. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner. Wrocław, 2003.						
5. Opala T.: <i>Ginekologia-podręcznik dla położnych, pielęgniarek i fizjoterapeutów</i> . PZWL Warszawa 2003.						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny

	do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)					
EK1	K_W05, K_U05, K_U06,	C1	Wyk1-3 Lab1-5	1, 2	1, 2	F1, F2, F3
EK2	K_W05, K_W06, K_U08	C2	Wyk1-3 Lab1-5	2, 3	3, 4, 5	F1, F2, F3
EK3	K_W07, K_U18	C3	Lab1-5	3	3, 4, 5	F2, F3
EK4	K_U19, K_K01, K_K05, K_K06, K_K09,	C1, C2, C3	Wyk1-3 Lab1-5	3	3, 4, 5	F3, P1
EK5	K_W04, K_U21, K_K03, K_K07,	C4	Wyk1-3 Lab1-5	3	3, 4, 5	F3, P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:

29. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.

30. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych:

31. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych.
32. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

42. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
43. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej.
44. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych.
45. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii.
46. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem lub zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

37. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
38. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
39. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
40. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

37 I		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Kliniczne podstawy fizjoterapii w geriatрії				
Nazwa angielska:		Basics of physiotherapy in geriatrics				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Tomasz Ignasiak, dr Małgorzata Milko, dr hab. Wioletta Dziubek-Rogowska				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
5	5	-	10	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami dotyczącymi etiologii wybranych jednostek chorobowych z zakresu geriatрії .</p> <p>C2 – Zapoznanie z metodami i środkami oceny stanu funkcjonalnego osób w wieku podeszłym dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych.</p> <p>C3 – Zapoznanie ze specyfiką programowania procesu rehabilitacyjnego dla osób starszych z najczęściej występującymi schorzeniami geriatrycznymi .</p> <p>C4 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie podjętych działań diagnostycznych dla potrzeb fizjoterapii u osób starszych w zależności od rodzaju schorzenia, okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C5 – Zapoznanie z metodami oceny osób w wieku podeszłym dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych. Zapoznanie z zasadami programowania procesu rehabilitacyjnego dla osób starszych. Tworzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej badania dla potrzeb fizjoterapii w geriatрії.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						

<p>EK1 - Student ma podstawową wiedzę dotyczącą etiologii i objawów wybranych jednostek chorobowych oraz pojęć, klasyfikacji i definicji z zakresu geriatry.</p> <p>EK2 - Zna podstawowe metody i potrafi wymienić narzędzia umożliwiające ocenę stanu funkcjonalnego pacjenta geriatrycznego i z zaburzeniami poznawczymi w wybranych jednostkach chorobowych.</p> <p>EK3 - Potrafi programować podstawowy proces postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych występujących u osób w podeszłym wieku.</p> <p>EK4 – Potrafi zastosować działania diagnostyczne niezbędne dla zaplanowania postępowania fizjoterapeutycznego u osób starszych w geriatry w zależności od rodzaju schorzenia, okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>EK5 – Stosuje metody potrzebne do oceny pacjenta geriatrycznego i z zaburzeniami poznawczymi dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych: przeprowadza wywiad z pacjentem dla potrzeb fizjoterapii, wykonuje badania czynnościowe pozwalające na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu geriatry. Planuje postępowanie fizjoterapeutyczne na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych.</p> <p>EK6 – Ma umiejętność tworzenia i analizy dokumentacji klinicznej dotyczącej badania przedmiotowego i podmiotowego w najczęstszych jednostkach chorobowych występujących u osób starszych oraz potrafi interpretować uzyskane wyniki.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
Wyk1	Omówienie zasad wykonywania badań i testów niezbędnych dla określenia stanu funkcjonalnego w przypadku osteoporozy, złamań szyjkowo-krętarzowych w obrębie kości udowej, zmian zwyrodnieniowych stawów u osoby starszej w zależności od etapu usprawniania i stopnia zaawansowania choroby.	1
Wyk2	Omówienie zasad wykonywania badań i testów niezbędnych dla określenia stanu funkcjonalnego w przypadku amputacji w obrębie kończyn dolnych i górnych u osób w podeszłym wieku w zależności od przyczyny, rodzaju i poziomu amputowanej kończyny.	1

Wyk3	Omówienie zasad wykonywania badań i testów niezbędnych dla określenia stanu funkcjonalnego w przypadku choroby Alzheimera , Parkinsona i stwardnienia rozlanego u osoby starszej w zależności od etapu usprawniania i stopnia zaawansowania choroby.	1
Wyk4	Omówienie zasad ułożenia pacjenta po udarze mózgu i zasady wykonywania badań i testów niezbędnych dla określenia stanu funkcjonalnego osób w podeszłym wieku w zależności od rodzaju i przyczyny udaru mózgu.	1
Wyk5	<p>Omówienie zasad doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych na podstawie interpretacji wyników próby wysiłkowej w kardiologii u osób starszych Zasady doboru zabiegów i ćwiczeń leczniczych w zależności od stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby w podeszłym wieku oraz etapu rehabilitacji kardiologicznej</p> <p>I etap rehabilitacji - wewnątrzszpitalny: kwalifikacja, modele, charakterystyka, metodyka.</p> <p>II etap rehabilitacji – poszpitalny: kwalifikacja, charakterystyka, metodyka.</p> <p><i>III etap rehabilitacji – ambulatoryjny: kwalifikacja, charakterystyka, metodyka.</i></p> <p><i>Omówienie i interpretacja najważniejsze badań wykorzystywanych w pulmonologii u osób w podeszłym wieku (badania czynnościowe układu oddechowego: spirometria, gazometryczne badanie krwi, inne badania dodatkowe, np. w kierunku atopii)</i></p> <p>Znaczenie badań w diagnostyce i kontroli efektów leczenia z uwzględnieniem fizjoterapii u osób starszych w podeszłym wieku.</p>	1
Suma godzin:		5
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Uwagi dotyczące, warunków zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii- materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Zapoznanie się z pracą na oddziale opiekuńczo- pielęgnacyjnym o profilu rehabilitacyjnym oraz na oddziale psychiatrycznym. Specyfika pracy z osobami w podeszłym wieku. Organizacja zespołu rehabilitacyjnego.	2
Lab2	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku: złamania szyjkowo-krętarzowego w obrębie kości udowej, zmian zwyrodnieniowych stawów u pacjentów geriatrycznych. Zasady	2

	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenia wywiadu z pacjentem lub interpretacja karty informacyjnej, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych w przypadku złamania szyjkowo-krętarzowego w obrębie kości udowej.</p>	
Lab3	<p>Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku amputacji w obrębie kończyn dolnych i górnych u osób w podeszłym wieku . Zasady</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenia wywiadu z pacjentem lub interpretacja karty informacyjnej, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych w przypadku amputacji w obrębie kończyn dolnych i górnych u pacjentów geriatrycznych.</p>	2
Lab4	<p>Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku udaru mózgu, choroby Parkinsona, choroby Alzheimerera, stwardnienia rozsianego (SM). Zasady</p> <ul style="list-style-type: none"> - pielęgnowania pacjenta leżącego (pozycje ułożeniowe, przeciwoleżynowe, zapobiegające przykurczom) - przeprowadzenia wywiadu z pacjentem lub interpretacja karty informacyjnej, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz zmian w narządzie ruchu związanych z niedowładem lub porażeniem połowicznym. <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych w przypadku udaru mózgu, choroby Parkinsona, choroby Alzheimerera, stwardnienia rozsianego (SM).</p>	2
Lab5	<p>Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego u osób w podeszłym wieku z zaburzeniami poznawczymi, deficytem poznawczym, otępieniem. Zasady</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenia wywiadu z pacjentem lub interpretacja karty informacyjnej, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz zmian w narządzie ruchu. 	2

	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych u osób w podeszłym wieku z zaburzeniami poznawczymi, deficytem poznawczym, otępieniem. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	
Suma godzin:		10
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, rzutnik pisma	
2.	Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakat, ulotki	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu, sprzęt i aparatura fizykoterapeutyczna)	
4.	Ankiety, Skale, kwestionariusze dotyczące osób starszych	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz z objaśnieniem.	
2.	Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
3.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
4.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
5.	Metody i analizy przypadków.	
6.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kontrola obecności.	
F2	Kolokwia lub testy zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych.	
F3	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.	
F4	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.	
P1	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3	
P2	Wykład suma ocen F1+F2	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		15
Przygotowanie referatu i prezentacji.		5

Przygotowanie się do kolokwium i laboratorium.	10
SUMA	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	1

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Blecharz J, Siekańska M. Psychologiczne aspekty starzenia się i starości. [W:] Marchewka A, Dąbrowski Z, Żołądź JA (red.) Fizjologia starzenia się. Profilaktyka i rehabilitacja. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2013, 48-59.
2. Błędowski P. Starzenie się jako problem społeczny. Perspektywy demograficzne starzenia się ludności Polski do roku 2035. [W:] Aspekty medyczne, psychologiczne, socjologiczne i ekonomiczne starzenia się ludzi w Polsce. Mossakowska M, Więcek A, Błędowski P. POLSENIOR Termedia Wydawnictwo Medyczne, Poznań 2012, 11-23.
3. Marchewka A, Dąbrowski Z, Żołądź JA (red.) Fizjologia starzenia się. Profilaktyka i rehabilitacja. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2013
4. Wieczorkowska-Tobis K, Kostka T, Borowicz AM. Fizjoterapia w geriatrici. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2011.
5. Osiński W. Gerokinezojologia. Nauka i praktyka aktywności fizycznej w wieku starszym. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2013

Literatura uzupełniająca:

1. Kwolek A. (red.) (2003) Rehabilitacja medyczna. Urban&Partner, Wrocław.
2. Sheperd G. Rehabilitacja w psychiatrii, Towarzystwo Amici Di Tworki, Pruszków,1999
3. Hulek A. (red) Teoria i praktyka rehabilitacji inwalidów
4. Grzesiuk L.(red) Psychoterapia
5. Everly Jr. ,Rosenfeld R.Georg S. (red) Stres terapia i autoterapia

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W08,	C1	Wyk2-Wyk5, ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9,ĆW.10	1, 2	1, 2, 3,	F2, F3, F4, P2
EK2	K_W05, K_W10 K_W11.,	C2	Wyk2-Wyk5, ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6,	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, F3, F4, P1

			ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9,ĆW.10			
EK3	K_W05, K_W06, K_U01, K_U05, K_U06, K_U08	C3	Wyk2-Wyk5, ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9,ĆW.10	1, 2, 3	2, 3, 4, 5, 6	F1, F3, F4, P1
EK4	K_U03, K_U05, K_U06, K_U08, K_U11, K_K07,	C4, C5	Wyk2-Wyk5, ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9,ĆW.10	1, 2, 3, 4	4, 5, 6	F1, F4, P2
EK5	K_U19, K_K01, K_K05, K_K06, K_K09,	C5	Wyk.1-5 LAB1- LAB5	3, 4	5, 6	F1, F4, P1
EK6	K_W04, K_U21, K_K03, K_K07,	C4, C5	Wyk.1-5 LAB1- LAB5	3, 4	5, 6	F1, F4

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:

33. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.

34. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych:
35. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych.
36. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

47. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
48. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej.
49. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych.
50. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii.
51. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem lub zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

28. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
29. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
30. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
31. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

37J		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:	Kliniczne podstawy fizjoterapii w psychiatrii					
Nazwa angielska:	Basics of physiotherapy in psychiatry					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr Tomasz Ignasiak, dr Małgorzata Milko					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
5	5	-	10	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami dotyczącymi etiologii wybranych jednostek chorobowych z zakresu psychiatrii.</p> <p>C2 – Zapoznanie z metodami i środkami oceny stanu psychiatrycznego u osób w różnym wieku dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych.</p> <p>C3 – Zapoznanie ze specyfiką programowania procesu rehabilitacyjnego dla różnych osób z najczęściej występującymi schorzeniami psychiatrycznymi.</p> <p>C4 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie podjętych działań diagnostycznych dla potrzeb fizjoterapii u osób starszych w zależności od rodzaju schorzenia, okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Student ma podstawową wiedzę dotyczącą etiologii i objawów wybranych jednostek chorobowych oraz pojęć, klasyfikacji i definicji z zakresu psychiatrii.</p> <p>EK2 - Zna podstawowe metody i potrafi wymienić narzędzia umożliwiające ocenę stanu funkcjonalnego pacjenta z zaburzeniami psychiatrycznymi i poznawczymi.</p>						

- EK3** - Potrafi programować podstawowy proces postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu psychiatrii.
- EK4** – Potrafi zastosować działania diagnostyczne niezbędne dla zaplanowania postępowania fizjoterapeutycznego u osób z chorobami w zakresie psychiatrii w zależności od rodzaju schorzenia, okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.
- EK5** – Stosuje metody potrzebne do oceny pacjenta z zaburzeniami w zakresie psychiatrii oraz i poznawczymi dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych: przeprowadza wywiad z pacjentem dla potrzeb fizjoterapii, wykonuje badania czynnościowe pozwalające na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu psychiatrii. Planuje postępowanie fizjoterapeutyczne na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów klinimetrycznych.
- EK6** – Ma umiejętność tworzenia i analizy dokumentacji klinicznej dotyczącej badania przedmiotowego i podmiotowego w najczęstszych jednostkach chorobowych występujących u osób z zaburzeniami w zakresie psychiatrii oraz potrafi interpretować uzyskane wyniki.

V Treści programowe

Wykład

Wyk 1	Historia psychiatrii. Podstawy psychopatologii i psychiatrii- podstawowe pojęcia z zakresu psychopatologii i psychiatrii. Cele i zadania fizjoterapii w psychiatrii.	1
Wyk 2	Klasyfikacja najczęstszych chorób psychicznych, objawy, rozpoznanie, postępowanie.	1
Wyk 3	Charakterystyka wybranych schorzeń psychicznych wieku młodzieńczego, dorosłego i starszego (zaburzenia jedzenia, psychozy, zaburzenia afektywne, zaburzenia lękowe, zaburzenia osobowości, zespoły otępienne).	1
Wyk 4	Depresja- definicja, objawy, formy terapii. Ustawa o ochronie życia psychicznego. Zastosowanie prostych testów przesiewowych w celu wykrycia obniżonego nastroju. Wpływ regularnej aktywności fizycznej na samopoczucie i objawy depresji. Zasady pracy z pacjentami z obniżonym nastrojem.	1
Wyk 5	Specyfika wywiadu psychiatrycznego. Metody oceny stanu psychicznego pacjenta, wybrane skale i narzędzia do oceny stanu psychicznego pacjenta.	1
	Suma godzin:	5

Forma zajęć: Laboratorium

Lab1	Zaburzenia psychiczne w ośrodkach opieki długoterminowej. Terapia zaburzeń psychicznych. Specyfika pracy z osobami z zaburzeniami z zakresu psychiatrii. Organizacja zespołu rehabilitacyjnego.	2
Lab2	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku pacjentów z chorobami psychiatrycznymi. Zasady - przeprowadzenia wywiadu z pacjentem lub interpretacja karty informacyjnej, - prowadzenia badań pozwalających na określenie stanu psychicznego pacjenta. Prowadzenie dokumentacji klinicznej .	2
Lab3	Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u pacjentów w zależności od rodzaju schorzenia z zakresu psychiatrii, zaawansowania choroby, stanu funkcjonalnego i psychicznego usprawnianej osoby.	2
Lab4	Planowanie i prowadzenie kompleksowej fizjoterapii pacjentów z zaburzeniami psychicznymi (np. otępienie, depresja, zaburzenia lękowe, psychozy), z wykorzystaniem podstawowych informacji na temat konkretnych jednostek chorobowych, z uwzględnieniem stanu funkcjonalnego i psychicznego pacjenta.	2
Lab5	Wykonywanie i interpretowanie wybranych skal klinimetrycznych (np. skale samooceny depresji, lęku, MMSE, Test zegara, GDS) oraz przedstawienie wyników badań.	2
Suma godzin:		10
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, rzutnik pisma	
2.	Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakat, ulotki	
3.	Filmy szkoleniowe.	
4.	Ankiety, Skale, kwestionariusze do oceny.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz z objaśnieniem.	
2.	Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
3.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	

4.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.
5.	Metody i analizy przypadków.
6.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Kontrola obecności.
F2	Kolokwia lub testy zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu psychiatrii.
F3	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i skal klinimetrycznych stosowanych w psychiatrii.
F4	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.
P1	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3
P2	Wykład suma ocen F1+F2
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	15
Przygotowanie referatu i prezentacji.	5
Przygotowanie się do kolokwium i laboratorium.	10
SUMA	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	1
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Heitzman J.(red). „Psychiatria. Podręcznik dla studiów medycznych”, PZWL, Warszawa, 2007 2. Górna K i wsp. Pielęgniarstwo psychiatryczne. Podręcznik dla studiów medycznych Wydawnictwo lekarskie PZWL Warszawa 2012. 3. Szczepańska-Gieracha, Joanna Rymaszewska.: Kontakt z pacjentem przewlekle chorym (schorzenia neurodegeneracyjne, układu krążenia, zaburzenia psychiczne) W:Porozumiewanie się lekarza z pacjentem i jego rodziną : wybrane zagadnienia ; red. Andrzej Steciwko, Jarosław Barański; Wrocław : Elsevier Urban & Partner, 2012; s.131-139. 4. Józwiak A. Otępienie u osób w wieku starszym. Geriatria 2008; 2: 237-246. 5. Szczepańska-Gieracha J., Wieprow J., Kowalska J. „Stosunek fizjoterapeutów do pacjentów w podeszłym wieku z zaburzeniami mentalnymi i depresyjnymi. Ocena skuteczności przeprowadzonego szkolenia”. Psychogeriatrics Polska 2009; 6(1): 23-31. 	

Literatura uzupełniająca:

1. Szczepańska-Gieracha J., Kowalska J., Rymaszewska J. „Problemy długoterminowej opieki instytucjonalnej nad osobami starszymi z zaburzeniami funkcji poznawczych”. Psychogeriatra Polska 2011; 8(1): 1-9.
2. Szczepańska J. „Problem zaburzeń poznawczych w prowadzeniu i programowaniu fizjoterapii osób w podeszłym wieku”, Fizjoterapia 2007; 15(1): 67-74.
3. Turczyński J, Bilikiewicz A. Depresja u osób w podeszłym wieku. Psychiatria w Praktyce Oólnolekarskiej 2002; 2(2): 99-107.
4. Szczepańska J., Kowalska J. et al. „Elementy psychoterapii w procesie usprawniania pacjentów geriatrycznego oddziału rehabilitacyjnego”, Psychogeriatra Polska 2007; 4(3): 149-158.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W08,	C1	Wyk2-Wyk5, ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9, ĆW.10	1, 2	1, 2, 3,	F2, F3, F4, P2
EK2	K_W05, K_W10 K_W11.,	C2	Wyk2-Wyk5, ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9, ĆW.10	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, F3, F4, P1
EK3	K_W05, K_W06, K_U01, K_U05, K_U06, K_U08	C3	Wyk2-Wyk5, ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9, ĆW.10	1, 2, 3	2, 3, 4, 5, 6	F1, F3, F4, P1
EK4	K_U03, K_U05, K_U06, K_U08,	C4, C5	Wyk2-Wyk5, ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6,	1, 2, 3, 4	4, 5, 6	F1, F4, P2

	K_ U11, K_ K07,		ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9,ĆW.10			
EK5	K_ U19, K_ K01, K_ K05, K_ K06, K_ K09,	C5	LAB1- LAB5	3, 4	5, 6	F1, F4, P1
EK6	K_ W04, K_ U21, K_ K03, K_ K07,	C4, C5	LAB1- LAB5	3, 4	5, 6	F1, F4

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:

37. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.
38. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych:
39. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych.
40. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

52. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
53. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej.
54. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych.
55. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii.
56. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem lub zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

32. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
33. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
34. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
35. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

37 K		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Kliniczne podstawy fizjoterapii w intensywnej terapii				
Nazwa angielska:		Clinical basics of physiotherapy in intensive care				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk o Kulturze Fizycznej i Zdrowiu				
Prowadzący przedmiot:		dr Marzena Jaworska-Pełczyńska, mgr Alina Lechman, mgr Izabela Skatulska, mgr Katarzyna Czubala				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
5	-	-	15	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z podstawowymi wiadomościami dotyczącymi etiologii wybranych jednostek chorobowych z zakresu intensywnej terapii.</p> <p>C2 – Zapoznanie z metodami i środkami oceny stanu funkcjonalnego osób w różnym wieku przebywających na oddziale intensywnej terapii dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych.</p> <p>C3 – Zapoznanie ze specyfiką programowania procesu rehabilitacyjnego dla osób w różnym wieku przebywających na oddziale intensywnej terapii.</p> <p>C4 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie podjętych działań diagnostycznych dla potrzeb fizjoterapii osób w różnym wieku przebywających na oddziale intensywnej terapii w zależności od rodzaju schorzenia, okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C5 – Zapoznanie z metodami oceny osób przebywających na oddziale intensywnej terapii dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych. Zapoznanie z zasadami programowania procesu rehabilitacyjnego. Tworzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej badania dla potrzeb fizjoterapii osób w różnym wieku przebywających na oddziale intensywnej terapii .</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty uczenia się						

<p>EU1 - Student ma podstawową wiedzę dotyczącą etiologii i objawów wybranych jednostek chorobowych oraz pojęć, klasyfikacji i definicji z zakresu intensywnej terapii.</p> <p>EU2 - Zna podstawowe metody i potrafi wymienić narzędzia umożliwiające ocenę stanu funkcjonalnego pacjenta przebywającego na oddziale intensywnej terapii w wybranych jednostkach chorobowych.</p> <p>EU3 - Potrafi programować podstawowy proces postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych występujących u osób przebywających na oddziale intensywnej terapii.</p> <p>EU4 – Potrafi zastosować działania diagnostyczne niezbędne dla zaplanowania postępowania fizjoterapeutycznego u osób przebywających na oddziale intensywnej terapii w zależności od rodzaju schorzenia, okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>EU5 – Stosuje metody potrzebne do oceny pacjenta przebywającego na oddziale intensywnej terapii dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych: przeprowadza wywiad z pacjentem dla potrzeb fizjoterapii, wykonuje badania czynnościowe pozwalające na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych. Planuje postępowanie fizjoterapeutyczne na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych.</p> <p>EU6 – Ma umiejętność tworzenia i analizy dokumentacji klinicznej dotyczącej badania przedmiotowego i podmiotowego w najczęstszych jednostkach chorobowych występujących u osób przebywających na oddziale intensywnej terapii oraz potrafi interpretować uzyskane wyniki.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Uwagi dotyczące, warunków zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii- materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Zapoznanie się z pracą na oddziale intensywnej terapii. Specyfika pracy na oddziale intensywnej terapii. Organizacja zespołu rehabilitacyjnego.	3
Lab2	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku pacjentów nieprzytomnych -ocena stanu nieprzytomności, skale ocen -wpływ długotrwałego unieruchomienia na organizm Zasady - interpretacja karty informacyjnej, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta.	3

	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych w przypadku pacjentów nieprzytomnych.	
Lab3	<p>Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku ostrej niewydolności krążenia, zadania fizjoterapeuty wobec pacjenta z ostrą niewydolnością krążenia</p> <p>Zasady</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenia wywiadu z pacjentem lub interpretacja karty informacyjnej, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych w przypadku ostrej niewydolności krążenia.</p>	3
Lab4	<p>Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku leczenia chorych po rozległych operacjach na jamie brzusznej, zadania fizjoterapeuty wobec pacjenta po zabiegu operacyjnym.</p> <p>Zasady</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenia wywiadu z pacjentem lub interpretacja karty informacyjnej, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych w przypadku leczenia chorych po rozległych operacjach na jamie brzusznej.</p>	3
Lab5	<p>Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku ostrej niewydolności oddechowej, zadania fizjoterapeuty wobec pacjenta z niewydolnością oddechową.</p> <p>Zasady</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenia wywiadu z pacjentem lub interpretacja karty informacyjnej, - prowadzenia badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta. <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych w przypadku ostrej niewydolności oddechowej.</p> <p>Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.</p>	3
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, rzutnik pisma	

2.	Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakat, ulotki
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (sale intensywnej terapii na oddziałach)
4.	Ankiety, Skale, kwestionariusze
VII Metody dydaktyczne	
1.	Pokaz z objaśnieniem.
2.	Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.
3.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.
4.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.
5.	Metody i analizy przypadków.
6.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Kontrola obecności.
F2	Kolokwia lub testy zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych.
F3	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.
F4	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.
P1	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	15
Przygotowanie referatu i prezentacji.	5
Przygotowanie się do kolokwium i laboratorium.	10
SUMA	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	1
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> Tomasz Gaszyński, Smith Fang Gao, Joyce Yeung : Intensywna Terapia. Najważniejsze Zagadnienia. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa wyd.1 2013 Paul L. Marino : Intensywna Terapia. Urban & Partner Edra, 2017 	

3. Spannbauer A., Berwecki A., Mika P., Jaworek J. (i wsp) — Wybrane aspekty rehabilitacji u chorych leżących. W: Leczenie ran przewlekłych., Warszawa, 2012, Wydawnictwo Lekarskie PZWL
4. Usprawnianie lecznicze krytycznie chorych, red. R. Szulc, Wydawnictwo Medyczne Urban& Partner, Wrocław 2001
5. Kózka M. — Odleżyny - występowanie, profilaktyka i leczenie, Warszawa, 2004, Rehabilitacja Medyczna
6. Wozniowski M, Kołodziej J. — Rehabilitacja w chirurgii, Warszawa, 2006, Wydawnictwo Lekarskie PZWL

Literatura uzupełniająca:

6. Zborowski A. — Drenaz limfatyczny, Kraków, 2000, Wyd. AZ
7. Dega W. Ortopedia i rehabilitacja, t. 1, red. W Marciniak, A. Szulc, PZWL, W-wa 2003
8. <http://www.ncbi.nlm.gov/pubmed/228366007;18.12.2012>
9. <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2013/0015>

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W08,	C1	ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9, ĆW.10	1, 2	1, 2, 3,	F2, F3, F4, P2
EK2	K_W05, K_W10 K_W11.,	C2	ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9, ĆW.10	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, F3, F4, P1
EK3	K_W05, K_W06, K_U01, K_U05, K_U06, K_U08	C3	ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9, ĆW.10	1, 2, 3	2, 3, 4, 5, 6	F1, F3, F4, P1
EK4	K_U03, K_U05, K_U06, K_U08, K_U11,	C4, C5	ĆW.1, ĆW.2, ĆW3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9, ĆW.10	1, 2, 3, 4	4, 5, 6	F1, F4, P2

	K_K07,					
EK5	K_U19, K_K01, K_K05, K_K06, K_K09,	C5	LAB1- LAB5	3, 4	5, 6	F1, F4, P1
EK6	K_W04, K_U21, K_K03, K_K07,	C4, C5	LAB1- LAB5	3, 4	5, 6	F1, F4

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:

41. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.
42. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych:
43. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych.
44. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

57. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
58. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej.
59. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych.
60. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii.
61. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem lub zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

36. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.

37. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
 38. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
 39. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

37 L		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Kliniczne podstawy fizjoterapii w onkologii i medycynie paliatywnej				
Nazwa angielska:		Clinical of basics physiotherapy in oncology and palliative medicine.				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Marzena Jaworska-Pełczyńska, mgr Alina Lechman				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
5	5		10	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Zapoznanie z metodami oceny narządu ruchu dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu onkologii i medycyny paliatywnej.</p> <p>C2 - Zapoznanie z zasadami programowania procesu rehabilitacyjnego w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu onkologii i medycyny paliatywnej.</p> <p>C3 - Tworzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej badania dla potrzeb fizjoterapii w onkologii i medycynie paliatywnej.</p> <p>C4 - Umiejętność pracy w grupie oraz samokontroli, umiejętność organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty. Uwrażliwienie na pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						

- EK1** - Stosuje metody potrzebne do oceny narządu ruchu dla racjonalnego doboru środków fizjoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu onkologii i medycyny paliatywnej. Przeprowadza wywiad z pacjentem dla potrzeb fizjoterapii, wykonuje badania czynnościowe pozwalające na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta.
- EK2** - Wymienia zasady programowania procesu rehabilitacyjnego w oparciu o przeciwwskazania w danych jednostkach chorobowych z zakresu onkologii i medycyny paliatywnej. Na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych planuje postępowanie fizjoterapeutyczne w danych jednostkach chorobowych. Zna mechanizm i skutki uboczne zabiegów fizjoterapeutycznych.
- EK3** - Ma umiejętność tworzenia i analizy dokumentacji klinicznej dotyczącej badania przedmiotowego i podmiotowego w danych jednostkach chorobowych z zakresu onkologii i medycyny paliatywnej. Potrafi interpretować uzyskane wyniki.
- EK4** - Jest świadomy własnych ograniczeń, potrafi ocenić podjęte przez siebie działania fizjoterapeutyczne. Rozumie, które z podejmowanych przez siebie czynności wymagają doskonalenia i wie kiedy zwrócić się do ekspertów.
- EK5** - Potrafi pracować w grupie, posiada podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty.

V Treści programowe

Forma zajęć: Wykłady		Liczba godzin
Wykt.1	Etiologia i kliniczne objawy w przypadku nowotworów piersi u kobiet oraz nowotworów układu oddechowego. Rodzaje i sposoby leczenia w przypadku wystąpienia w/w nowotworów. Wskazania i przeciwwskazania do postępowania fizjoterapeutycznego.	2
Wykt.2	Etiologia i kliniczne objawy w przypadku nowotworów układu pokarmowego i moczowo-płciowego. Rodzaje i sposoby leczenia w przypadku wystąpienia w/w nowotworów. Wskazania i przeciwwskazania do postępowania fizjoterapeutycznego.	3
Suma godzin:		5
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab.1	Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Uwagi dotyczące warunków zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii- materialno - techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Specyfika pracy fizjoterapeuty na oddziale onkologicznym. Organizacja zespołu rehabilitacyjnego. Ocena siły mięśniowej, zakresu ruchów czynnych i biernych, przykurczów mięśniowych.	2
Lab.2	Prowadzenie wywiadów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjentki po leczeniu raka piersi	2

	Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych.	
Lab.3	Prowadzenie wywiadów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta po leczeniu nowotworów układu oddechowego. Fizjoterapia w okresie przed- i pooperacyjnym. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych.	2
Lab.4	Prowadzenie wywiadów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta po leczeniu nowotworów układu pokarmowego. Fizjoterapia w okresie przed- i pooperacyjnym, nauka efektywnego kaszlu przy stabilizacji rany pooperacyjnej, nauka ćw. oddechowych torem przeponowym. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych.	2
Lab5	Prowadzenie wywiadów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta po leczeniu nowotworów układu moczowo- płciowego. Postępowanie fizjoterapeutyczne w okresie przed- i pooperacyjnym, nauka pionizacji. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego. Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych badań czynnościowych.	2
Suma godzin:		10
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, komputer, rzutnik pisma.	
2.	Prezentacje multimedialne, filmy, foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty, ulotki.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowiska do zabiegów fizjoterapeutycznych, stół do masażu).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz z objaśnieniem. Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
2.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kolokwia lub testy zawierające materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych.	

F2	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.					
F3	Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń.					
P	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności				łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności		
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).				15		
Przygotowanie się do kolokwium lub testu				10		
Uzupełnienie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.				5		
SUMA				30		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU				1		
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
<ul style="list-style-type: none"> 7. Woźniewski M., Kornafel J., <i>Rehabilitacja w onkologii</i>, wyd. I, Elsevier, 2010 8. <i>Against Cancer</i>. PWN, Warszawa-Kraków. 9. Fibak J. (1999) <i>Kompendium chirurgii ogólnej</i>, PZWL, W-wa, 10. Kwolek A. (red) (2003) <i>Rehabilitacja medyczna</i>. Urban&Partner, Wrocław. 11. Kwolek A. (red.) (2003) <i>Rehabilitacja medyczna</i>, t. 2. Urban&Partner, Wrocław. 						
Literatura uzupełniająca:						
<ul style="list-style-type: none"> 1. <i>Fizjoterapia</i> – kwartalnik naukowy PTF. Wydawnictwo AWF Wrocław; 2. <i>Postępy Rehabilitacji</i> – kwartalnik naukowy AWF w Warszawie; 3. <i>Fizjoterapia Polska</i> – kwartalnik naukowy 6. Inne materiały wskazane lub dostarczone przez prowadzącą 						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W05, K_U05, K_U06,	C1	Lab1-10	1, 2	1, 2	F1, F2, F3, P

EK2	K_W05, K_W06, K_U08	C2	Lab1-10	2, 3	3, 4, 5	F1, F2, F3, P
EK3	K_W07, K_U18	C3	Lab1-10	3	3, 4, 5	F2, F3, P
EK4	K_U19, K_K01, K_K05, K_K06, K_K09,	C1, C2, C3	Lab1-10	3	3, 4, 5	F3, P
EK5	K_W04, K_U21, K_K03, K_K07,	C4	Lab1-10	3	3, 4, 5	F3, P

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta ze szczególnym uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 51% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:

45. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.
46. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych:
47. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych.
48. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych.

Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

62. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
63. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej.
64. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych.

65. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii.

66. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

- 41. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
- 42. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
- 43. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
- 44. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

38 A		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Fizjoterapii klinicznej w dysfunkcjach narządu ruchu w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej.				
Nazwa angielska:		Clinical physiotherapy in organs motor dysfunctions in orthopedy, traumatology and in sports medicine				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		prof. dr hab. n. med. Andrzej Pozowski, dr Dariusz Milko, mgr Katarzyna Czubała, mgr Jacek Hyży				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
5	15	-	75	60	150	5
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z dysfunkcjami narządu ruchu w ortopedii, traumatologii i elementach medycyny sportowej w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C2 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie podjętych działań diagnostycznych u osób w różnym przedziale wiekowym z dysfunkcjami narządu ruchu w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej.</p> <p>C3 - Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych u osób w różnym przedziale wiekowym z dysfunkcjami narządu ruchu w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej.</p>						

C4 - Prowadzenie dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania.		
C5 - Umiejętność współpracy w grupie fizjoterapeutycznej, zapoznanie z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.		
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Brak wymagań wstępnych.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
EK1 – Student zna i rozumie zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w różnym przedziale wiekowym z dysfunkcjami narządu ruchu w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej. Potrafi dobrać zabiegi i metody fizjoterapeutyczne w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.		
EK2 – Zna i potrafi zastosować działania diagnostyczne niezbędne dla doboru postępowania fizjoterapeutycznego u osób w różnym przedziale wiekowym z dysfunkcjami narządu ruchu w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej.		
EK3 – Planuje i wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne i odpowiednie metody terapeutyczne u pacjentów z dysfunkcjami narządu ruchu w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej.		
EK4 – Prowadzi dokumentację fizjoterapeutyczną niezbędną dla kontroli przebiegu usprawniania. Zna zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu choroby w wyniku dysfunkcji narządu ruchu w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej.		
EK5 – Potrafi nawiązać kontakt z pacjentem, okazując szacunek wobec chorego oraz troskę o jego dobro.		
EK6 – Potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
Wyk.1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem wykładu. Uwagi organizacyjne, warunki zaliczenia przedmiotu. Przedstawienie zalecanego piśmiennictwa dotyczącego przedmiotu. Podział złamań według rodzaju dyslokacji. Rodzaje stosowanych stabilizacji oraz możliwości stosowania fizjoterapii. Proces gojenia oraz powikłania w gojeniu złamań. Zasady leczenia złamań. Zabiegi fizjoterapeutyczne stosowane u pacjentów w zależności od rodzaju unieruchomienia. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z w/w dysfunkcji spowodowanych urazem.	1
Wyk.2-3	Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku;	2

	<ul style="list-style-type: none"> – urazowego uszkodzenia ręki - złamania nasady dalszej kości promieniowej, kości palców, śródrezcza, kości nadgarstka, – uszkodzeń więzadeł nadgarstka i ręki, – uszkodzeń ścięgien zginaczy i prostowników ręki, – złamań trzonu kości przedramienia, głowy kości promieniowej, wyrostka łokciowego – złamań w obrębie stawu łokciowego przebiegające ze zwicnięciem, – złamań kości ramiennej (nadkłykciowe złamania kości ramiennej oraz trzonu, proksymalne złamania kości ramiennej). <p>Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z w/w dysfunkcji spowodowanych urazem.</p>	
Wyk.4	<p>Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – w złamaniach obojczyka, – w złamaniach łopatki, – w urazach stawu obojczykowo-barkowego. <p>Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z w/w dysfunkcji spowodowanych urazem.</p>	1
Wyk.5-7	<p>Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych :</p> <ul style="list-style-type: none"> – w złamaniach kości skokowej, kości piętowej, złamaniach kości śródstopia i palców, – w urazach ścięgien i więzadeł (zerwanie ścięgna Achillesa, uszkodzenie więzadeł stawu skokowego) – w złamaniach podudzia, głowy strzałki, złamaniach rzepki, – w urazach łąkotki, więzadeł i torebki stawu kolanowego oraz nawykowym zwicnięciu rzepki, – w złamaniach trzonu kości udowej, złamaniach przezkrętarzowych, szyjki kości udowej, złamaniach panewki, – w zwicnięciach stawu biodrowego. <p>Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z w/w dysfunkcji spowodowanych urazem.</p>	3
Wyk.8	<p>Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w złamaniach miednicy i obręczy miedniczej. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z w/w dysfunkcji spowodowanych urazem.</p>	1
Wyk.9	<p>Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w złamaniach kręgosłupa i klatki piersiowej. Elementy zaopatrzenia ortopedycznego stosowane w uszkodzeniach kręgosłupa. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w złamaniach mostka i żeber. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z w/w dysfunkcji spowodowanych urazem.</p>	1
Wyk.10-11	<p>Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w pozaszkieletowych skostnieniach, zespole Sudecka, zespole niedokrwiennym Volkmana, stawie rzekomym. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z w/w dysfunkcji spowodowanych powikłaniem po urazie.</p>	2

Wyk.12-13	Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w kręgosłupie. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu dysfunkcji w wyniku statycznych wad kręgosłupa.	2
Wyk.14	Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w zapaleniach kości i stawów o etiologii zakaźnej. Nieswoiste zapalenia kości. Swoiste zapalenia kości. Nieswoiste zapalenia stawów. Swoiste zapalenia stawów. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w leczeniu zapaleń kości i stawów.	1
Wyk. 15	Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób po amputacjach urazowych w obrębie kończyn górnych. Zasady zaopatrzenia ortopedycznego stosowanego u osób po amputacjach kończyn górnych. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób po amputacjach urazowych w obrębie kończyn dolnych w zależności od poziomu amputacji oraz przyczyny. Zasady zaopatrzenia ortopedycznego stosowanego u osób po amputacjach kończyn dolnych.	1
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab.1	Informacje dotyczące warunków realizacji zajęć. Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Specyfika pracy fizjoterapeuty na oddziale ortopedii, traumatologii i reumatologii. Uwagi organizacyjne, warunki zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii, materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Zespół rehabilitacyjny. Zapoznanie z organizacją pracy zespołu rehabilitacyjnego.	5
Lab.2	Podział złamań według rodzaju dyslokacji. Rodzaje stosowanych stabilizacji oraz możliwości stosowania fizjoterapii. Proces gojenia oraz powikłania w gojeniu złamań. Zasady leczenia złamań. Zabiegi fizjoterapeutyczne stosowane u pacjentów z opatrunkiem gipsowym. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z w/w dysfunkcji spowodowanych urazem.	5
Lab.3	Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych : <ul style="list-style-type: none"> – w przypadku urazowego uszkodzenia ręki - złamania nasady dalszej kości promieniowej, kości palców, śródreżca, kości łódkowatej, – w przypadku uszkodzeniach więzadeł nadgarstka i ręki, – w uszkodzeniu ścięgien zginaczy i prostowników ręki, – w złamaniach trzonu kości przedramienia, głowy kości promieniowej, wyrostka łokciowego – złamanie w obrębie stawu łokciowego przebiegające ze zwichnięciem, – w złamaniach kości ramiennej (nadkłykciowe złamania kości ramiennej oraz trzonu, proksymalne złamania kości ramiennej) 	5

	<p>w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego osoby z w/w dysfunkcją .</p> <p>Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.</p> <p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	
Lab.4	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w:</p> <ul style="list-style-type: none"> – złamaniach obojczyka, – złamaniach łopatki , – urazach stawu obojczykowo-barkowego. w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego osoby z w/w dysfunkcją . <p>Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.</p> <p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	5
Lab.5	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w:</p> <ul style="list-style-type: none"> – złamaniach kości skokowej, kości piętowej, złamaniach kości śródstopia i palców, – urazach ścięgien i więzadeł (zerwanie ścięgna Achillesa, uszkodzenie więzadeł stawu skokowego) – złamaniach podudzia, głowy strzałki, złamaniach rzepki, – urazach łąkotki, więzadeł i torebki stawu kolanowego oraz nawykowym zwknięciu rzepki, – złamaniach trzonu kości udowej, złamaniach przezkrętarzowych, szyjki kości udowej, złamaniach panewki, – zwknięciach stawu biodrowego w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego osoby z w/w dysfunkcją . <p>Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.</p> <p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	5
Lab.6	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w złamaniach miednicy i obręczy miedniczej w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego osoby z w/w dysfunkcją .</p>	5

	<p>Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.</p> <p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	
Lab.7	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych :</p> <ul style="list-style-type: none"> -w złamaniach kręgosłupa i klatki piersiowej (elementy zaopatrzenia ortopedycznego stosowane w uszkodzeniach kręgosłupa), - w złamaniach mostka i żeber w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego osoby z w/w dysfunkcją . <p>Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.</p> <p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	5
Lab.8	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozaszkieletowych skostnieniach, - zespole Sudecka, - zespole niedokrwiennym Volkmanna, - stawie rzekomym w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego osoby z w/w dysfunkcją . <p>Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.</p> <p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	5
Lab.9	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób po amputacjach urazowych w obrębie kończyn górnych w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego osoby z w/w dysfunkcją .</p> <p>Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.</p> <p>Zasady zaopatrzenia ortopedycznego stosowanego u osób po amputacjach kończyn górnych.</p> <p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	5

Lab.10	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych we wrodzonych deformacjach stóp w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego osoby z w/w dysfunkcją .</p> <p>Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.</p> <p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	5
Lab.11-12	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w zapaleniach kości i stawów o etiologii zakaźnej. Nieswoiste zapalenia kości. Swoiste zapalenia kości. Nieswoiste zapalenia stawów. Swoiste zapalenia stawów . Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w leczeniu zapaleń kości i stawów.</p> <p>Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.</p> <p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	10
Lab.13-14	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób po amputacjach urazowych w obrębie kończyn dolnych w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego osoby z w/w dysfunkcją .</p> <p>Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.</p> <p>Zasady zaopatrzenia ortopedycznego stosowanego u osób po amputacjach kończyn dolnych.</p> <p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	10
Lab.15	<p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych u pacjentów z różnymi jednostkami chorobowymi z zakresu fizjoterapii klinicznej w dysfunkcjach narządu ruchu, ortopedii, traumatologii i medycyny sportowej.</p> <p>Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen</p>	5
Suma godzin:		75
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny. Komputer. Rzutnik pisma.	
2.	Prezentacje multimedialne. Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty.	

3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu).
VII Metody dydaktyczne	
1.	Wykład informacyjny, opis, objaśnienie lub wyjaśnienie.
2.	Wykład problemowy wspierany studium przypadków.
3.	Metody i analizy przypadków. Pokaz. Instruktaż.
4.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.
5.	Metoda poszukująca oraz działalności praktycznej.
6.	Metody i analizy przypadków.
7.	Ćwiczenia z pacjentami, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Kolokwia lub testy zawierający materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych w dysfunkcjach narządu ruchu, ortopedii, traumatologii i reumatologii.
F2	Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej oraz konspekty wykonywanych ćwiczeń.
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.
P1	Wykład: ostateczna ocena to suma F1
P2	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F2+F3
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	90
Przygotowanie się do kolokwium lub testu	20
Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń lub konspektu ćwiczeń.	20
Przygotowanie do egzaminu końcowego	20
SUMA	150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	5
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	

1. Kwolek A. Red. (2003). Rehabilitacja Medyczna Tom I, II. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner
2. Kinalski R. (2002). Kompendium rehabilitacji i fizjoterapii. Wyd. medyczne Urban & Partner, Wrocław.
3. Kolster B., Ebelt-Paprotny G. (2001). Poradnik fizjoterapeuty. Zakład Narodowy im. Ossolińskich-Wydawnictwo. Wrocław.
4. Roślowski A., Skolimowski T.(2009). Technika wykonywania ćwiczeń leczniczych. PZWL Warszawa.
5. Spodaryk K., (2002). Patologia narządu ruchu. PZWL Warszawa.
6. Zembaty A. (2002). Kinezyterapia. Wydawnictwo Kasper Sp. z o. o.
7. Bolanowski J., Wrzosek Z. (2007). Reumatologia. Podręcznik dla studentów fizjoterapii. Wydawnictwo AWF Wrocław.
8. Rakowski A. (2010). Kręgosłup w stresie. GWP Gdańsk.

Literatura uzupełniająca:

1. Spodaryk K., (2002). Patologia narządu ruchu. PZWL Warszawa.
2. Czopik J. (2001). Fizjoterapia w wybranych chorobach tkanek miękkich narządu ruchu. Agencja Wydawniczo-usługowa Emilia Warszawa.
3. Kwolek A. Red. (2003). Rehabilitacja Medyczna Tom I, II. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner.
4. Czopik J. (2001). Fizjoterapia w wybranych chorobach tkanek miękkich narządu ruchu. Agencja Wydawniczo-usługowa Emilia Warszawa.
5. Dega W., Milanowska K., red. (2001). Rehabilitacja Medyczna. PZWL Warszawa.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W09dysf, K_U01, K_U12, K_K01,,	C1	WYK.2 - WYK.15	1, 2, 3	1, 2	F1, P1
EK2	K_W05, K_W09dysf, K_U03, K_U05,	C2	WYK.2 - WYK.15, LAB 2- LAB14	1,2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2

	K_U06, K_U19,					
EK3	K_W05, K_W07, K_W09dysf, K_U07, K_U08, K_U10dysf, K_U12, K_U13dysf, K_U19, K_K07,	C3	WYK.1 - WYK.14 LAB 1- LAB15	1,2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK4	K_W05, K_W08, K_W11dysf, K_U09, K_U18,	C4	LAB 2- LAB14	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK5	K_W01, K_U01, K_U05, K_U21, K_K02, K_K06, K_K09, K_K13,	C2,C3,C4	LAB 1- LAB15	1, 2	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK6	K_W04, K_U20, K_U21, K_K01, K_K03, K_K11, K_K13,	C5	LAB 1- LAB15	1	3, 4, 5, 6, 7	P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierającego materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń zawierają:

1. Dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego
2. Dobór parametrów zabiegowych,
3. Informacji przekazanych pacjentowi dotyczących: zachowania się przed i w trakcie terapii.
4. Metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
5. Informacje dotyczące reakcji organizmu lub odczynu pozabiegowego.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

1. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
2. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej.
3. Obserwacji reakcji pacjenta w trakcie przeprowadzanego zabiegu fizjoterapeutycznego.
4. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

45. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

46. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

47. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

48. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

38 B	KARTA PRZEDMIOTU
Nazwa przedmiotu/modułu:	Fizjoterapii klinicznej w dysfunkcjach narządu ruchu w reumatologii
Nazwa angielska:	Clinical physiotherapy in organs motor dysfunctions in rheumatology
Kierunek studiów:	Fizjoterapia
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie
Profil studiów:	praktyczny
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii

Prowadzący przedmiot:		prof. dr hab. n. med. Andrzej Pozowski, dr Dariusz Milko, mgr Katarzyna Czubala, mgr Jacek Hyży				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
5	15	-	30	15	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z dysfunkcjami narządu ruchu w reumatologii w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C2 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie podjętych działań diagnostycznych u osób w różnym przedziale wiekowym z dysfunkcjami narządu ruchu w reumatologii.</p> <p>C3 - Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych u osób w różnym przedziale wiekowym z dysfunkcjami narządu ruchu w reumatologii.</p> <p>C4 - Prowadzenie dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>C5 - Umiejętność współpracy w grupie fizjoterapeutycznej, zapoznanie z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Student zna i rozumie zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w różnym przedziale wiekowym z dysfunkcjami narządu ruchu w reumatologii. Potrafi dobrać zabiegi i metody fizjoterapeutyczne w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>EK2 – Zna i potrafi zastosować działania diagnostyczne niezbędne dla doboru postępowania fizjoterapeutycznego u osób w różnym przedziale wiekowym z dysfunkcjami narządu ruchu w reumatologii.</p> <p>EK3 – Planuje i wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne i odpowiednie metody terapeutyczne u pacjentów z dysfunkcjami narządu ruchu w reumatologii.</p> <p>EK4 – Prowadzi dokumentację fizjoterapeutyczną niezbędną dla kontroli przebiegu usprawniania. Zna zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu choroby w wyniku dysfunkcji narządu ruchu w reumatologii.</p> <p>EK5 – Potrafi nawiązać kontakt z pacjentem, okazując szacunek wobec chorego oraz troskę o jego dobro.</p>						

EK6 – Potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
Wyk.1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem wykładu. Uwagi organizacyjne, warunki zaliczenia przedmiotu. Przedstawienie zalecanego piśmiennictwa dotyczącego przedmiotu.	3
Wyk.2	Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w zapaleniach kości i stawów o etiologii zakaźnej. Nieswoiste zapalenia kości. Swoiste zapalenia kości. Nieswoiste zapalenia stawów. Swoiste zapalenia stawów. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w leczeniu zapaleń kości i stawów.	3
Wyk.3	Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku: - choroby zwyrodnieniowej stawów kręgosłupa i stawów biodrowych, - wybranych chorobach zwyrodnieniowych stawów obwodowych. Przedstawienie: skali Seyfrieda, klasyfikacji Steinbrockera, klasyfikacji czynnościowej wg Goftona, wskaźnika stawowego wg Ritchie. Możliwości stosowania zaopatrzenia ortopedycznego u osób ze schorzeniami reumatycznymi. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu chorobowego.	3
Wyk.4-5	Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w: - chorobach którym towarzyszy zapalenie stawów (sarkoidioza, choroby układu krwiotwórczego), - w schorzeniach związanych ze znanymi czynnikami infekcyjnymi (bakteryjne zapalenie stawów, wirusowe zapalenie stawów), - w fibromialgii, gorączce reumatycznej, chorobach stawów wywołanych zakażeniami metabolicznymi: dna moczanowa, ochronoza. Osteoporoza. Profilaktyka i fizjoterapia w osteoporozie. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen	6
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab.1	Informacje dotyczące warunków realizacji zajęć. Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Specyfika pracy fizjoterapeuty na oddziale reumatologii. Uwagi organizacyjne, warunki zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii, materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne	5

	<p>środki fizjoterapii. Zespół rehabilitacyjny. Zapoznanie z organizacją pracy zespołu rehabilitacyjnego.</p>	
Lab.2	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób po amputacjach urazowych w obrębie kończyn górnych w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego osoby z w/w dysfunkcją .</p> <p>Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych. Zasady zaopatrzenia ortopedycznego stosowanego u osób po amputacjach kończyn górnych.</p> <p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	5
Lab.3	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w zapaleniach kości i stawów o etiologii zakaźnej. Nieswoiste zapalenia kości. Swoiste zapalenia kości. Nieswoiste zapalenia stawów. Swoiste zapalenia stawów . Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w leczeniu zapaleń kości i stawów.</p> <p>Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.</p> <p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	5
Lab.4	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> -w przypadku choroby zwyrodnieniowej stawów kręgosłupa i stawów biodrowych, -w wybranych chorobach zwyrodnieniowych stawów obwodowych w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego osoby z w/w dysfunkcją . <p>Przedstawienie: Skali Seyfrieda, klasyfikacji Steinbrockera, klasyfikacji czynnościowej wg Goftona, Wskaźnik stawowy wg Ritchie.</p> <p>Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.</p> <p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji. Możliwości stosowania zaopatrzenia ortopedycznego u osób ze schorzeniami reumatycznymi</p>	5
Lab.5	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych:</p>	5

	<p>-w chorobach którym towarzyszy zapalenie stawów (sarkoidioza, choroby układu krwiotwórczego),</p> <p>-w schorzeniach związanych ze znanymi czynnikami infekcyjnymi (bakteryjne zapalenie stawów, wirusowe zapalenie),</p> <p>-w fibromialgii,</p> <p>-w gorączce reumatycznej,</p> <p>-w chorobach stawów wywołanych zakażeniami metabolicznymi: dna moczanowa, ochronoza ,</p> <p>-w osteoporozie w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego osoby z w/w dysfunkcją.</p> <p>Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.</p> <p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	
Lab.6	<p>Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych u pacjentów z różnymi jednostkami chorobowymi z zakresu fizjoterapii klinicznej w dysfunkcjach narządu ruchu reumatologii.</p> <p>Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen</p>	5
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny. Komputer. Rzutnik pisma.	
2.	Prezentacje multimedialne. Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład informacyjny, opis, objaśnienie lub wyjaśnienie.	
2.	Wykład problemowy wspierany studium przypadków.	
3.	Metody i analizy przypadków. Pokaz. Instruktaż.	
4.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
5.	Metoda poszukująca oraz działalności praktycznej.	
6.	Metody i analizy przypadków.	
7.	Ćwiczenia z pacjentami, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kolokwia lub testy zawierający materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych w dysfunkcjach narządu ruchu w reumatologii.	

F2	Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej oraz konspekty wykonywanych ćwiczeń.
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.
P1	Wykład: ostateczna ocena to suma F1
P2	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F2+F3
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	45
Przygotowanie się do kolokwium lub testu	5
Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń lub konspektu ćwiczeń.	5
Przygotowanie do egzaminu końcowego	5
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
9. Kwolek A. Red. (2003). Rehabilitacja Medyczna Tom I, II. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner	
10. Kinalski R. (2002). Kompendium rehabilitacji i fizjoterapii. Wyd. medyczne Urban & Partner, Wrocław.	
11. Kolster B., Ebel-Paprotny G. (2001). Poradnik fizjoterapeuty. Zakład Narodowy im. Ossolińskich-Wydawnictwo. Wrocław.	
12. Rosławski A., Skolimowski T.(2009). Technika wykonywania ćwiczeń leczniczych. PZWL Warszawa.	
13. Spodaryk K., (2002). Patologia narządu ruchu. PZWL Warszawa.	
14. Zembaty A. (2002). Kinezyterapia. Wydawnictwo Kasper Sp. z o. o.	
15. Bolanowski J., Wrzosek Z. (2007). Reumatologia. Podręcznik dla studentów fizjoterapii. Wydawnictwo AWF Wrocław.	
16. Rakowski A. (2010). Kręgosłup w stresie. GWP Gdańsk.	
Literatura uzupełniająca:	
6. Spodaryk K., (2002). Patologia narządu ruchu. PZWL Warszawa.	
7. Czopik J. (2001). Fizjoterapia w wybranych chorobach tkanek miękkich narządu ruchu. Agencja Wydawniczo-usługowa Emilia Warszawa.	
8. Kwolek A. Red. (2003). Rehabilitacja Medyczna Tom I, II. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner.	
9. Czopik J. (2001). Fizjoterapia w wybranych chorobach tkanek miękkich narządu ruchu. Agencja Wydawniczo-usługowa Emilia Warszawa.	

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W09dysf, K_U01, K_U12, K_K01,,	C1	WYK.2 - WYK.15	1, 2, 3	1, 2	F1, P1
EK2	K_W05, K_W09dysf, K_U03, K_U05, K_U06, K_U19,	C2	WYK.2 - WYK.15, LAB 2- LAB14	1,2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK3	K_W05, K_W07, K_W09dysf, K_U07, K_U08, K_U10dysf, K_U12, K_U13dysf, K_U19, K_K07,	C3	WYK.1 - WYK.14 LAB 1- LAB15	1,2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK4	K_W05, K_W08, K_W11dysf, K_U09, K_U18,	C4	LAB 2- LAB14	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2

EK5	K_W01, K_U01, K_U05, K_U21, K_K02, K_K06, K_K09, K_K13,	C2,C3,C4	LAB 1- LAB15	1, 2	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK6	K_W04, K_U20, K_U21, K_K01, K_K03, K_K11, K_K13,	C5	LAB 1- LAB15	1	3, 4, 5, 6, 7	P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierającego materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń zawierają:

6. Dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego
7. Dobór parametrów zabiegowych,
8. Informacji przekazanych pacjentowi dotyczących: zachowania się przed i w trakcie terapii.
9. Metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
10. Informacje dotyczące reakcji organizmu lub odczynu pozabiegowego.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

5. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
6. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej.
7. Obserwacji reakcji pacjenta w trakcie przeprowadzanego zabiegu fizjoterapeutycznego.
8. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

49. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
 50. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
 51. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
 52. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

38 C		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Fizjoterapia kliniczna w dysfunkcjach narządu ruchu w neurologii i neurochirurgii				
Nazwa angielska:		Clinical physiotherapy in organs motor dysfunctions in neurology and in neurosurgery				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr hab. Wioletta Dziubek-Rogowska, dr Mateusz Kowal, mgr Alina Lechman, mgr Izabela Skatulska				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
5	15	-	75	60	150	5
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z dysfunkcjami narządu ruchu w neurologii i neurochirurgii w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C2 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie podjętych działań diagnostycznych u osób z dysfunkcjami narządu ruchu w neurologii i neurochirurgii w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego.</p> <p>C3 - Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych.</p> <p>C4 - Prowadzenie dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>C5 - Kształtowanie umiejętności kontaktu z pacjentem oraz współpracy w grupie fizjoterapeutycznej. Zapoznanie z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>						

III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Brak wymagań wstępnych.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
<p>EK1 – Student zna i rozumie zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z dysfunkcjami narządu ruchu w neurologii i neurochirurgii w zależności od wieku pacjenta, okresu choroby i stanu funkcjonalnego.</p> <p>EK2 – Potrafi dobrać zabiegi i metody fizjoterapeutyczne w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego pacjenta.</p> <p>EK3 – Wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne i odpowiednie metody terapeutyczne u pacjentów z dysfunkcjami narządu ruchu w neurologii i neurochirurgii.</p> <p>EK4 – Prowadzi dokumentację fizjoterapeutyczną niezbędną dla kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>EK5 – Potrafi nawiązać kontakt z pacjentem, okazując szacunek wobec chorego oraz troskę o jego dobro. Informuje go o zasadach profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu choroby w wyniku schorzeń neurologicznych.</p> <p>EK6 – Potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
Wyk.1	<p>Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem wykładu.</p> <p>Cele i zadania fizjoterapii chorych z uszkodzeniem obwodowego i ośrodkowego układu nerwowego po uszkodzeniu rdzenia kręgowego i po zabiegach neurochirurgicznych. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaburzeń ruchowo-czuciowych, - spastyczności, - regulacji napięcia mięśniowego, - czynników obniżających napięcie mięśniowe, - zabiegów operacyjnych w zespole wzmożonego napięcia mięśniowego w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. 	3
Wyk.2	<p>Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych oraz zaopatrzenia ortopedycznego u chorych z ogniskowymi uszkodzeniami mózgu w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przejściowych ataków ischemicznych, - guzów mózgu, 	3

	<p>- urazów czaszkowo- mózgowych,</p> <p>- wad wrodzonych i wczesnie nabytych układu nerwowego w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z deficytów neurologicznych. Omówienie standardów postępowania rehabilitacyjnego w poszczególnych okresach choroby.</p> <p>Przedstawienie zadań i celów danego okresu. Zapoznanie z metodami i testami pozwalającymi na określenie stanu funkcjonalnego osoby po udarze mózgu (Repty, Brunnstrom, Bartel, Ashworth)</p>	
Wyk.3	<p>Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku stwardnienia rozsianego (SM) w zależności od występujących objawów np. spastyka, ataksja, bóle, męczliwość oraz stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z dysfunkcji spowodowanych stwardnieniem rozsianym (SM) z uwzględnieniem stanu funkcjonalnego i psychicznego pacjenta.</p> <p>Zasady postępowania fizjoterapeutycznego u pacjentów z chorobami przewlekłe postępującymi przebiegającymi z postępującym zanikiem mięśni. Zasady fizjoterapii w uszkodzeniach pierwotnie mięśniowych, rdzeniowym zaniku mięśni, polineuropatiach.</p> <p>Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku choroby Parkinsona. Fizjoterapia jako integralna część kompleksowego leczenia chorych.</p> <p>Metody fizjoterapeutyczne stosowane w leczeniu choroby Parkinsona</p>	3
Wyk.4	<p>Zapoznanie z zasadami diagnostyki uszkodzeń kręgosłupa i rdzenia kręgowego.</p> <p>Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych przypadku urazów kręgosłupa i rdzenia kręgowego w zależności od poziomu uszkodzenia i okresu choroby pacjenta. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z deficytów neurologicznych i funkcjonalnych.</p> <p>Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w postępowaniu przed i pooperacyjnym w neurochirurgii. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z deficytów neurologicznych i funkcjonalnych.</p>	3
Wyk.5	<p>Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w zależności od rodzaju uszkodzenia w przypadku</p> <ul style="list-style-type: none"> - zespołów bólowych w odcinku lędźwiowo-krzyżowym kręgosłupa (rwa kulszowa), - nerwu strzałkowego, piszczelowego, - splotu ramiennego i nerwów obwodowych kg. - nerwu twarzowego, nerwu trójdzielnego. <p>Ogólne zasady leczenia usprawniającego, rehabilitacja w okresie wczesnym. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen</p>	3

		Suma godzin:	15
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin	
Lab.1	Informacje dotyczące warunków realizacji. Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Uwagi dotyczące, warunków zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii- materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Zapoznanie się z pracą na oddziale neurologicznym i neurochirurgii. Organizacja zespołu rehabilitacyjnego.	5	
Lab.2-3	<p>Ocena stanu funkcjonalnego pacjenta po udarze mózgu za pomocą metod i testów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Repty • Brunnstrom • Bartel • Ashworth <p>Pojęcie wiotkości, spastyczności. Metody walki ze spastyką</p> <p>Planowanie i wykonywanie zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku udaru mózgu w zależności od okresu choroby</p> <p>Metody usprawniania zaburzeń czuciowo-ruchowych</p> <p>Zaopatrzenie ortopedyczne mające zastosowanie u pacjentów po udarze mózgu. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	10	
Lab.4	<p>Skala Glasgow</p> <p>Usprawnianie pacjenta w poszczególnych okresach</p> <ul style="list-style-type: none"> • Okres rehabilitacji przyłóżkowej • Okres rehabilitacji szpitalnej 	5	
Lab.5	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku stwardnienia rozsianego (SM).</p> <p>Planowanie i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych w zależności od występujących objawów np. spastyka, ataksja, bóle, męczliwość. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	5	
Lab.6	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku choroby Parkinsona. Planowanie i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	5	
Lab.7	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku dystrofii mięśniowej. Planowanie i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do</p>	5	

	kontrolowania wyników rehabilitacji.	
Lab.8-9	<p>Postępowanie fizjoterapeutyczne w urazach nerwów obwodowych w zależności od rodzaju uszkodzenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neuropraxia • Neurotmesis • Aksonotmesis <p>Postępowanie fizjoterapeutyczne w zależności od sytuacji czynnościowo-strukturalnej odnerwionej kończyny</p> <ul style="list-style-type: none"> • Okres I • Okres II • Okres III <p>Zabiegi ortopedyczne</p> <p>Pojęcie bólu neurogennego.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	10
Lab.10-11	<p>Przyczyny bólu krzyża. Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku zespołów szyjnych i lędźwiowych. Dyskopatia –ocena deficytów neurologicznych</p> <p>Planowanie i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozycje ułożeniowe • Fizykoterapia • Kinezyterapia <p>Rola terapii manualnej, wyciągu, masażu w przepuklinie jądra miazdżystego.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	10
Lab.12-13	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku urazów kręgosłupa i rdzenia kręgowego w zależności od poziomu uszkodzenia i okresu choroby pacjenta.</p> <p>Planowanie i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p> <p>Zaopatrzenie ortopedyczne.</p>	10
Lab.14	<p>Dobór zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w postępowaniu przed i pooperacyjnym w neurochirurgii na podstawie wykonanych testów czynnościowych. Profilaktyka zmian wtórnych wynikających z deficytów neurologicznych i funkcjonalnych. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.</p>	5
Lab.15	<p>Rola aktywnej rehabilitacji i sport inwalidów jako rehabilitacja społeczna i socjalna pacjentów neurologicznych po uszkodzeniach rdzenia kręgowego</p>	5

	na różnych poziomach. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	
Suma godzin:		75
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny. Komputer. Rzutnik pisma.	
2.	Prezentacje multimedialne. Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład informacyjny, opis, objaśnienie lub wyjaśnienie.	
2.	Wykład problemowy wspierany studium przypadków,	
3.	Metody i analizy przypadków. Pokaz. Instruktaż.	
4.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
5.	Metoda poszukująca oraz działalności praktycznej.	
6.	Metody i analizy przypadków.	
7.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kolokwia lub testy zawierające materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych w neurologii i neurochirurgii.	
F2	Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej oraz konspekty wykonywanych ćwiczeń	
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.	
P1	Wykład: ostateczna ocena to suma F1	
P2	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F2+F3	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		90
Przygotowanie się do kolokwium lub testu		20
Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń lub konspektu ćwiczeń.		40
SUMA		150

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	5
---	---

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

12. Kwolek A. *Rehabilitacja Medyczna tom 2*, Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2003.
13. Cieślar-Korfel A. (2004) *Usprawnianie po udarze mózgu – poradnik dla terapeutów i pracowników podstawowej opieki zdrowotnej / Disability and Rehabilitation World Health Organization, Associazione Italiana Amici di Raoul Follereau*; tł. Aleksandra Cieślar-Korfel, ELIPSA-JAIM Kraków.
14. Nowotny J. (2003) *Edukacja i reedukacja ruchowa*. Kasper, Kraków.
15. Nowotny J. (2004) *Podstawy fizjoterapii-podstawy metodyczne i techniki wykonywania niektórych zabiegów*. Kasper, Kraków.
16. Nowotny J. *Podstawy fizjoterapii cz. 3 - wybrane metody fizjoterapii*. Kasper, Kraków.
17. Woźniewski M. (2006) *Rehabilitacja w chirurgii*. PZWL Warszawa.
18. Polly Laidler - *Rehabilitacja po udarze mózgu*, PZWL Warszawa 2004.

Literatura uzupełniająca:

1. Nowotny J. (red), *Podstawy Fizjoterapii tom 3. Wybrane metody fizjoterapii*, Wydawnictwo Kasper, Kraków 2005.
2. Marciniak W., Szulc A., (red.) *Wiktora Degi Ortopedia i rehabilitacja tom 2*, PZWL 2003.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_U01, K_U12, K_K01,	C1	LAB. 1-7 Wyk. 1-5	1, 2,3	1, 2	F1, F2,F3
EK2	K_W05, K_U03, K_U05, K_U06, K_U19,	C2	LAB. 1-7 Wyk. 1-5	1,2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK3	K_W05, K_W07, K_U07, K_U08, K_U12,	C3	LAB. 1-7	3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2

	K_U19, K_K07,					
EK4	K_W05, K_W08, K_U09, K_U18,	C4	LAB. 1-7 Wyk. 1-5	2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK5	K_W01, K_U01, K_U05, K_U21, K_K02, K_K06, K_K09, K_K13,	C5	LAB. 1-7 Wyk. 1-5	3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK6	K_W04, K_U20, K_U21, K_K01, K_K03, K_K11, K_K13,	C5	LAB 1- LAB15	1	3, 4, 5, 6, 7	P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierającego materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń zawierają:

11. Dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
12. Dobór parametrów zabiegowych,
13. Informacji przekazanych pacjentowi dotyczących: zachowania się przed, w trakcie i po terapii.
14. Metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
15. Informacje dotyczące reakcji organizmu lub odczynu pozabiegowego.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

9. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
10. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty oraz aparatury fizjoterapeutycznej.
11. Obserwacji reakcji pacjenta w trakcie przeprowadzanego zabiegu fizjoterapeutycznego.
12. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

53. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
54. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
55. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
56. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

38 D		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Fizjoterapia kliniczna w dysfunkcjach narządu ruchu w wieku rozwojowym				
Nazwa angielska:		Clinical physiotherapy in organs motor dysfunctions in development quotient.				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Dariusz Milko, dr Małgorzata Milko, mgr Agnieszka Małąg				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
5	30	-	60	60	150	5
II Cel przedmiotu						
C1 – Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu w wieku rozwojowym w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego.						
C2 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego u dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu w wieku rozwojowym na podstawie podjętych działań diagnostycznych.						
C3 - Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych u dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu.						
C4 - Prowadzenie dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania.						
C5 - Umiejętność współpracy w grupie fizjoterapeutycznej, zapoznanie z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.						

III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Brak wymagań wstępnych.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
<p>EK1 – Student zna i rozumie zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu. Potrafi dobrać zabiegi i metody fizjoterapeutyczne w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianego dziecka.</p> <p>EK2 – Zna i potrafi zastosować działania diagnostyczne niezbędne dla doboru postępowania fizjoterapeutycznego u dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu.</p> <p>EK3 – Planuje i wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne i odpowiednie metody terapeutyczne u dzieci w różnym przedziale wiekowym w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>EK4 – Prowadzi dokumentację dla potrzeb fizjoterapii niezbędną do kontroli przebiegu usprawniania. Zna zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu choroby w wyniku dysfunkcji narządu ruchu w wieku rozwojowym.</p> <p>EK5 – Potrafi nawiązać kontakt z małym pacjentem, okazując szacunek wobec chorego i jego opiekunów. Okazuje troskę o dobro małego pacjenta.</p> <p>EK6 – Potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
Wyk.1-2	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem wykładu. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u dzieci z wadami wrodzonymi w obrębie narządu ruchu, w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego	6
Wyk.3-4	<i>Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u dzieci z jałową martwicą kości, z chorobą zapalną kości i stawów, u dzieci z okołoporodowymi obrażeniami narządu ruchu, w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.</i>	6
Wyk.5-6	Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u dzieci z deformacjami kręgosłupa w wieku rozwojowym, w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego.	6
Wyk.7-8	<i>Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym, w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.</i>	6
Wyk.9-10	Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w złamaniach miednicy i obręczy miedniczej. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z w/w dysfunkcji spowodowanych urazem. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	6
Suma godzin:		30

Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab.1-3	Informacje dotyczące warunków realizacji. Kompleksowe postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego, w zależności od stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	12
Lab.4	Kompleksowe postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu w przypadku aseptycznych martwic nasad, w przypadku zapaleń kości oraz idiopatycznych zapaleniach kości w zależności od stanu funkcjonalnego rehabilitowanego dziecka.	4
Lab.5	Kompleksowe postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z dysplazją i luksacją stawu biodrowego, w zależności od stanu funkcjonalnego.	4
Lab.6	Kompleksowe postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci ze schorzeniami reumatologicznymi, w zależności od stanu funkcjonalnego małego pacjenta.	4
Lab.7	Kompleksowe postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z wadami postawy, w zależności od stanu funkcjonalnego dziecka.	4
Lab.8-9	Kompleksowe postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z rozszczepem kręgosłupa, w zależności od stanu funkcjonalnego dziecka.	8
Lab.10-11	Kompleksowe postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci w chorobach z postępującym zanikiem mięśni, w zależności od stanu funkcjonalnego dziecka.	8
Lab.12-13	Kompleksowe postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z rdzeniowym zanikiem mięśni, w zależności od stanu funkcjonalnego dziecka.	8
Lab.14-15	Kompleksowe postępowanie fizjoterapeutyczne w obrażeniach narządu ruchu w wieku rozwojowym (okołoporodowych uszkodzeniach splotu barkowego, okołoporodowych złamań kości). Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen	8
Suma godzin:		60
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny. Komputer. Rzutnik pisma	
2.	Prezentacje multimedialne. Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład informacyjny, opis, objaśnienie lub wyjaśnienie.	
2.	Wykład problemowy wspierany studium przypadków,	
3.	Metody i analizy przypadków. Pokaz. Instruktaż.	

4.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
5.	Metoda poszukująca oraz działalności praktycznej.	
6.	Metody i analizy przypadków.	
7.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kolokwia lub testy zawierające materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w dysfunkcjach narządu ruchu wieku rozwojowego.	
F2	Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej oraz konspekty ćwiczeń	
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.	
P1	Wykład: ostateczna ocena to suma F1	
P2	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F2+F3	
IX Obciążenie pracą studenta		
	Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
	Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	90
	Przygotowanie się do kolokwium lub testu	20
	Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń lub konspektu ćwiczeń.	20
	Przygotowanie do egzaminu	20
	SUMA	150
	SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	5
X Literatura podstawowa i uzupełniająca		
Literatura podstawowa:		
19. Kiwerski J., <i>Schorzenia i urazy kręgosłupa</i> . PZWL Warszawa 2001		
20. Owczarek S., <i>Atlas ćwiczeń korekcyjnych</i> . WSiP		
21. Karski T., <i>Skoliozy tzw. idiopatyczne, etiologia rozpoznanie zagrożeń, nowe leczenie rehabilitacyjne i profilaktyka</i> . Folium 2003		
22. Garrison S.J., <i>Podstawy rehabilitacji i medycyny fizykanej</i> , PZWL 1997		
23. Kiwerski J., <i>Schorzenia i urazy kręgosłupa</i> . PZWL Warszawa 2001		
24. Grochowski J., <i>Urazy u dzieci</i> . PZWL Warszawa 2000.		
25. Karski T., <i>Skoliozy tzw. idiopatyczne, etiologia rozpoznanie zagrożeń, nowe leczenie rehabilitacyjne i profilaktyka</i> . Folium 2003		
Literatura uzupełniająca:		
1. Marciniak W., Szulc A., Wiktora Degi <i>Ortopedia i rehabilitacja tom 2</i> , PZWL 2003		

2. Dormans J.P., red. W. Marczyński, *Ortopedia pediatria*. Seria Core Knowledge in Ortopaedics, 2009, Urban & Partner.
3. Matyja M., Domagalska M., *Podstawy usprawniania neurorozwojowego wg Berty i Karela Bobathów*, Wydawnictwo Śląska Akademia Medyczna Katowice 1998
4. Nowotny J. (red), *Podstawy Fizjoterapii tom 3. Wybrane metody fizjoterapii*, Wydawnictwo Kasper, Kraków 2005.

**XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W
ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI**

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W09, K_U01, K_U12, K_K01,	C1	Wyk1, Wyk2, Wyk3, Wyk4, Wyk5, Lab1, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab10, Lab12 Lab14	1, 2, 3	1, 2	F1, P1
EK2	K_W05, K_W09, K_U03, K_U05, K_U06, K_U19,	C2	Wyk1, Wyk2, Wyk3, Wyk4, Wyk5, Lab2, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab10, Lab12 Lab14	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK3	K_W05, K_W07, K_W09, K_U07, K_U08, K_U10, K_U12, K_U13, K_U19, K_K07,	C3	Wyk1, Wyk2, Wyk3, Wyk4, Wyk5, Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab9,	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2

			Lab11, Lab13 Lab15			
EK4	K_W05, K_W08, K_W11, K_U09, K_U18,	C4	Wyk1, Wyk2, Wyk3, Wyk4, Wyk5, Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab9, Lab11, Lab13 Lab15	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK5	K_W01, K_U01, K_U05, K_U21, K_K02, K_K06, K_K09, K_K13,	C5	Lab1, Lab2 Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab9, Lab10, Lab11, Lab12 Lab13, Lab14 Lab15	3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK6	K_W04, K_U20, K_U21, K_K01, K_K03, K_K11, K_K13,	C5	Lab1, Lab2 Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab9, Lab10, Lab11, Lab12 Lab13, Lab14 Lab15	3	3, 4, 5, 6, 7	P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierającego materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 51% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 51% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń zawierają:

16. Dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
17. Dobór parametrów zabiegowych,
18. Informacji przekazanych pacjentowi /opiekunowi dzieckadotyczących: zachowania się przed, w trakcie i po terapii.
19. Metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
20. Informacje dotyczące reakcji organizmu lub odczynu pozabiegowego.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

13. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
14. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej.
15. Obserwacji reakcji dziecka w trakcie przeprowadzanego zabiegu fizjoterapeutycznego.
16. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem/opiekunem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

57. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
58. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
59. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
60. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

39A		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Fizjoterapia w kardiologii i kardiochirurgii				
Nazwa angielska:		Physiotherapy in cardiology and cardiosurgery				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr hab. n. med. Tadeusz Latoś, dr Alicja Nowak, mgr Agnieszka Małąg, mgr Wioletta Wilk				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
6	15		60	60	120	4
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób ze schorzeniami narządów wewnętrznych w kardiologii i pulmonologii w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C2 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie podjętych działań diagnostycznych u osób w różnym przedziale wiekowym ze schorzeniami narządów wewnętrznych w kardiologii i pulmonologii.</p> <p>C3 - Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych u osób ze schorzeniami narządów wewnętrznych w kardiologii i pulmonologii.</p> <p>C4 - Prowadzenie dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>C5 - Umiejętność współpracy w grupie fizjoterapeutycznej, zapoznanie z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Student zna i rozumie zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób ze schorzeniami narządów wewnętrznych w kardiologii i pulmonologii. Potrafi dobrać</p>						

zabiegi i metody fizjoterapeutyczne w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.

EK2 – Zna i potrafi zastosować działania diagnostyczne niezbędne dla doboru postępowania fizjoterapeutycznego u osób ze schorzeniami narządów wewnętrznych w kardiologii i pulmonologii.

EK3 – Planuje i wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne i odpowiednie metody terapeutyczne u pacjentów ze schorzeniami narządów wewnętrznych w kardiologii i pulmonologii w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego.

EK4 – Prowadzi dokumentację fizjoterapeutyczną niezbędną dla kontroli przebiegu usprawniania. Zna zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu choroby w wyniku schorzeń narządów wewnętrznych w kardiologii i pulmonologii.

EK5 – Potrafi nawiązać kontakt z pacjentem, okazując szacunek wobec chorego oraz troskę o jego dobro.

EK6 – Potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.

Treści programowe:

Liczba godzin		Liczba godzin
Wyk1-2	<p>Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury.</p> <p>Zapoznanie z programem wykładu. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych dla osób z zaburzeniami kardiologicznymi w zależności od wydolności układu sercowo-naczyniowego i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. Organizacja i specyfika I, II, III etap rehabilitacji kardiologicznej. Zasady profilaktyki w kardiologii. Metodyka i przebieg próby wysiłkowej.</p> <p>Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych na podstawie interpretacji wyników próby wysiłkowej w kardiologii. Zasady doboru zabiegów i ćwiczeń leczniczych w zależności od stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby oraz etapu rehabilitacji kardiologicznej</p> <p>I etap rehabilitacji - wewnątrzszpitalny: kwalifikacja, modele, charakterystyka, metodyka.</p> <p>II etap rehabilitacji – poszpitalny: kwalifikacja, charakterystyka, metodyka.</p> <p>III etap rehabilitacji – ambulatoryjny: kwalifikacja, charakterystyka, metodyka.</p> <p>Zasady doboru zabiegów i ćwiczeń leczniczych w zależności od stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby oraz etapu rehabilitacja po zabiegach kardiochirurgicznych.</p> <p>I etap –wewnątrzszpitalny: cele, metodyka, charakterystyka.</p> <p>okres 1: przed zabiegiem kardiochirurgicznym</p>	5

	<p>okres 2: po zabiegu kardiochirurgicznym</p> <p>II etap – poszpitalny: kwalifikacja, metodyka, charakterystyka. III etap –ambulatoryjny: kwalifikacja, metodyka, charakterystyka</p>	
Wyk3-4	<p>Zasady doboru zabiegów i ustalania programu fizjoterapii w przypadku niewydolności krążenia (NK) w zależności od stopnia niewydolności wg klasyfikacji NYHA. Zasady profilaktyki w NK. Warunki bezpieczeństwa rehabilitacji chorych z NK. Zasady doboru zabiegów i ustalania programu fizjoterapii w przypadku nadciśnienia tętniczego w zależności od stopnia niewydolności. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z nadciśnienia tętniczego . Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w zależności od okresu przewlekłego niedokrwienia tętniczego kończyn według Fontaine’a . Wskazania do rehabilitacji w chorobach naczyń obwodowych.</p> <p>Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w leczeniu zachowawczym chorób naczyń obwodowych. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w zależności od objawów i lokalizacja zmian chorobowych w przypadku</p> <ul style="list-style-type: none"> - miażdżycy zarostowej tętnic kończyn (AO). - zakrzepowo zarostowego zapalenia naczyń – ch. Buergera (TO). <p>Zasady treningu marszowego. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w zależności od objawów i lokalizacja zmian chorobowych w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niedokrwienia stóp w przebiegu cukrzycy (zmiany naczyniowe), - choroby Raynauda, 	5
Wyk5	<p>Zasady i interpretacja najważniejsze badań wykorzystywanych w pulmonologii (badania czynnościowe układu oddechowego: spirometria gazometryczne badanie krwi, inne badania dodatkowe, np. w kierunku atopii)</p> <p>Znaczenie badań w diagnostyce i kontroli efektów leczenia z uwzględnieniem fizjoterapii.</p> <p>Technika wykonywania badań, interpretacja wyników badań. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w zależności od objawów i wyników badań wykorzystywanych w pulmonologii w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - astmy oskrzelowej, - zapalenia płuc, - rozedmy płuc, - rozstrzenia oskrzeli, - POChP, 	5

	<ul style="list-style-type: none"> - mukowiscydozy. <p>Zasady stosowania wysiłku fizycznego w przewlekłych chorobach układu oddechowego Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w zależności od objawów i stanu funkcjonalnego osoby rehabilitowanej w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gruźlicy płuc , - sarkoidozy, - . pylicy płuc. <p>Zasady stosowania wysiłku fizycznego. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.</p>	
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	<p>Informacje dotyczące warunków realizacji. Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Specyfika pracy fizjoterapeuty na oddziale kardiologicznym i pulmonologicznym. Uwagi ogólne, warunki zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii, materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Zespół rehabilitacyjny. Zapoznanie z organizacją pracy zespołu rehabilitacyjnego.</p>	4
Lab2	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru parametrów wysiłku w kardiologii (I, II, III etap rehabilitacji). Planowanie zabiegów i kwalifikacje do modelu usprawniania. Testy prognostyczne. Wykonywanie rehabilitacji w zależności od trzyetapowego programu usprawniania ruchowego u pacjentów po przebyłym zawale mięśnia sercowego . Faza pierwsza rehabilitacji – uruchamianie i stopniowe zwiększanie aktywności fizycznej. Wskazania przeciwwskazania do ćwiczeń. Faza druga rehabilitacji fizycznej – trening wysiłkowy. Warunki bezpiecznego przeprowadzenia badania wysiłkowego w kardiologii. Metodyka i przebieg testu wysiłkowego. Interpretacja wyników testu.</p> <p>Praktyczne usprawnianie pacjentów po zawale mięśnia sercowego na oddz. kardiologicznych i OIOM w różnych okresach. Rehabilitacja kardiologiczna w trybie ambulatoryjnym. Rehabilitacja kardiologiczna jako program prewencji wtórnej chorób układu krążenia. Prowadzenie dokumentacji do kontrolowania wyników rehabilitacji po przebyłym zawale mięśnia sercowego.</p>	4
Lab3	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych po zabiegach kardiochirurgicznych w zależności od etapu usprawniania</p> <p>I etap – rehabilitacja wewnątrzszpitalna,</p> <p>Okres 1: rehabilitacja przed zabiegiem kardiochirurgicznym</p>	8

	<p>Okres 2: rehabilitacja po zabiegu kardiochirurgicznym</p> <p>II etap – rehabilitacja szpitalna wczesna, III etap – rehabilitacja kardiochirurgiczna ambulatoryjna. Planowanie i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w etapach. Prowadzenie dokumentacji przebiegu usprawniania w poszczególnych etapach rehabilitacji.</p>	
Lab4	<p>Wykonywanie badań oraz testów diagnostycznych i ich interpretacja w przypadku niewydolności krążenia (NK). Przygotowanie programu fizjoterapii dla pacjentów z NK. Dobór i prowadzenie ćwiczeń z pacjentami na oddz. kardiologicznym, OIOM, internistycznym. Prowadzenie dokumentacji przebiegu usprawniania.</p>	8
Lab5	<p>Wykonywanie badań oraz testów diagnostycznych i ich interpretacja w przypadku nadciśnienia tętniczego. Zaplanowanie i prowadzenie ćwiczeń indywidualnych i grupowych w zależności od etapu rehabilitacji. Planowanie i wykonywanie innych zabiegów fizjoterapeutycznych w przypadku nadciśnienia tętniczego. Informowanie pacjenta o wskazanych lub przeciwwskazanych wysiłkach fizycznych. Zalecenia do indywidualnej rehabilitacji w warunkach domowych. Prowadzenie dokumentacji przebiegu usprawniania w poszczególnych etapach rehabilitacji.</p>	8
Lab6	<p>Wykonywanie badań oraz testów diagnostycznych i ich interpretacja w zależności od objawów, lokalizacji zmian chorobowych, typów niedrożności, okresu choroby w przypadku :</p> <ul style="list-style-type: none"> - chorób naczyń obwodowych, - miażdżycy zarostowej tętnic kończyn (AO), - zakrzepowo zarostowego zapalenia naczyń - choroba Buergera (TO) <p>Zaplanowanie i prowadzenie postępowania fizjoterapeutycznego w leczeniu chorób naczyń obwodowych. Zaplanowanie i prowadzenie postępowania fizjoterapeutycznego w leczeniu miażdżycy zarostowej tętnic kończyn (AO). Kinezyterapia w leczeniu AO w poszczególnych typach niedrożności.</p> <p>Zaplanowanie i prowadzenie postępowania fizjoterapeutycznego w leczeniu zakrzepowo zarostowego zapalenia naczyń - choroba Buergera (TO). Kinezyterapia w leczeniu TO.</p> <p>Zaplanowanie i prowadzenie treningu marszowego oraz ćwiczeń na przyrządach. Prowadzenie dokumentacji przebiegu usprawniania w poszczególnych jednostkach chorobowych.</p>	8
Lab7	<p>Wykonywanie badań oraz testów diagnostycznych i ich interpretacja w zależności od objawów, lokalizacji zmian chorobowych, typów niedrożności, okresu choroby w przypadku :</p> <ul style="list-style-type: none"> - niedokrwienia stóp w przebiegu cukrzycy (zmiany naczyniowe), - objawów Raynauda, 	8

	<ul style="list-style-type: none"> - niewydolność naczyń żylnych: żylaki kończyn dolnych, - zakrzepowe zapalenie żył powierzchownych i głębokich. - zespołów uciskowych (TOS). <p>Zaplanowanie i prowadzenie postępowania fizjoterapeutycznego w leczeniu w/w jednostek chorobowych.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji przebiegu usprawniania w poszczególnych jednostkach chorobowych.</p>	
Lab8	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku astmy oskrzelowej. Planowanie i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w zależności od stanu funkcjonalnego pacjenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - techniki oklepywania i masażu w astmie - drenaż, dobór odpowiedniej pozycji ułożeniowej - nauka efektywnego kaszlu - inhalacje, technika wykonywania - metodyka ćwiczeń oddechowych - zasady stosowania wysiłku fizycznego w astmie <p>Prowadzenie dokumentacji przebiegu usprawniania w poszczególnych etapach rehabilitacji.</p>	8
Lab9	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku</p> <ul style="list-style-type: none"> - POChP, - rozedmy płuc, - zapalenia płuc - rozstrzenia oskrzeli, - przewlekłego zapalenia oskrzeli, - wysiękowego zapalenia opłucnej - gruźlicy - mukowiscydozy. - chorób śródmiąższowych <p>Planowanie i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w zależności od stanu funkcjonalnego pacjenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - techniki oklepywania i masażu - drenaż ułożeniowy – dobór odpowiedniej pozycji ułożeniowej - nauka efektywnego kaszlu - metodyka ćwiczeń modyfikujących fazę wydechu - zastosowanie fluttera VRP1 - zastosowanie urządzenia Threshold IMT 	4

	<ul style="list-style-type: none"> - zasady działania i zastosowanie maski PEP - zastosowanie systemu Vest - zasady stosowania wysiłku fizycznego <p>Prowadzenie dokumentacji przebiegu usprawniania w poszczególnych jednostkach chorobowych. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.</p>	
Suma godzin:		60
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny. Komputer. Rzutnik pisma.	
2.	Prezentacje multimedialne. Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład informacyjny, opis, objaśnienie lub wyjaśnienie.	
2.	Wykład problemowy wspierany studium przypadków,	
3.	Metody i analizy przypadków. Pokaz. Instruktaż.	
4.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
5.	Metoda poszukująca oraz działalności praktycznej.	
6.	Metody i analizy przypadków.	
7.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kolokwia lub testy zawierające materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych i zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii.	
F2	Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej oraz konspekty ćwiczeń	
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.	
P1	Wykład: ostateczna ocena to suma F1	
P2	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F2+F3	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	60	

Przygotowanie się do kolokwium lub testu	15
Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń lub konspektu ćwiczeń.	15
Przygotowanie do egzaminu	30
SUMA	120
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	4

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Paprocka-Borowicz M., Demczyszak I., Kuciel-Lewandowska J., *Fizjoterapia w chorobach układu oddechowego*, Wyd. Górnicki, Wrocław 2009
2. Demczyszak I., *Fizjoterapia w chorobach układu sercowo-naczyniowego*, Wyd. Górnicki, Wrocław, 2009
3. Kwolek A. (red.), 2007: *Rehabilitacja medyczna, t. 2*, Urban & Partner, Wrocław, 309-323.
4. Bromboszcz J., Dylewicz P. (red.), 2005: *Rehabilitacja kardiologiczna*, JAIM, Kraków, 13-39.
5. Sutkowska E., Dąbrowska G., 2001: *Próba wysiłkowa na bieżni w ocenianiu wydolności marszowej pacjentów z pnt.*, Polskie Archiwum Medycyny Wewnętrznej, CV6 (6)
6. Zieliński J. *Przewlekła obturacyjna choroba płuc*. 2007: Górnicki Wyd. Medyczne, Wrocław.
7. Droszcz W. *Astma – zarys patofizjologii i zasady diagnostyki*. 2002: PZWL, Warszawa.
8. Alkiewicz J.: *Leczenie inhalacyjne*. 2002: PZWL Warszawa.

Literatura uzupełniająca:

1. *Kompleksowa Rehabilitacja Kardiologiczna*, 2004: Folia Cardiol 11, supl. A, str. A1-A48.
2. Farnik M. i in. *Rehabilitacja w chorobach układu oddechowego*. 2005: Śl. AM w Katowicach.
3. Mędrala W. (red.) *Podstawy alergologii*. 2006: Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław.
4. Raport NHLBIO/WHO. *Światowa strategia rozpoznawania, leczenia i prewencji astmy*. Medycyna Praktyczna. 2002: wyd. specjalne (6).
5. Droszcz W., Droszcz P. 2002: *Edukacja chorych na astmę w systemie medycyny opartej na dowodach*. *Alergologia Współczesna*, 1(10): 2-4.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08,	C1	Wyk1, Wyk2, Wyk3, LAB.2 - LAB.9	1, 3	1, 2	F1, P1

	K_W10, K_U01, K_U12, K_K01,					
EK2	K_W05, K_W10, K_U03, K_U05, K_U06, K_U19,	C2	LAB.2 - LAB.9	2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK3	K_W05, K_W07, K_W10, K_U07, K_U08, K_U11, K_U12, K_U14, K_U19, K_K07,	C3	LAB.2 - LAB.9	2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK4	K_W05, K_W08, K_W12, K_U09, K_U18,	C4	Wyk1, Wyk2, Wyk3, LAB.2 - LAB.9	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK5	K_W01, K_U01, K_U05, K_U21, K_K02, K_K06, K_K09, K_K13,	C2 C3 C4	LAB.1 - LAB.9	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK6	K_W04, K_U20, K_U21,	C5	Wyk1, Wyk2, Wyk3,	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	P2

	K_K01, K_K03, K_K11, K_K13,		LAB.1 - LAB.9			
--	--------------------------------------	--	------------------	--	--	--

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierającego materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń zawierają:

1. Dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
2. Dobór parametrów zabiegowych,
3. Informacji przekazanych pacjentowi dotyczących: zachowania się przed, w trakcie i po terapii.
4. Metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
5. Informacje dotyczące reakcji organizmu lub odczynu pozabiegowego.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

1. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
2. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej.
3. Obserwacji reakcji pacjenta w trakcie przeprowadzanego zabiegu fizjoterapeutycznego.
4. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
2. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
3. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

39B

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu/modułu:	Fizjoterapia w pulmonologii					
Nazwa angielska:	Physiotherapy in pulmonology					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr hab. n. med. Tadeusz Latoś, dr Alicja Nowak, mgr Agnieszka Maśląg, mgr Wioletta Wilk					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
6	15		30	45	90	3
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób ze schorzeniami narządów wewnętrznych w kardiologii i pulmonologii w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C2 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie podjętych działań diagnostycznych u osób w różnym przedziale wiekowym ze schorzeniami narządów wewnętrznych w kardiologii i pulmonologii.</p> <p>C3 - Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych u osób ze schorzeniami narządów wewnętrznych w kardiologii i pulmonologii.</p> <p>C4 - Prowadzenie dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>C5 - Umiejętność współpracy w grupie fizjoterapeutycznej, zapoznanie z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Student zna i rozumie zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób ze schorzeniami narządów wewnętrznych w kardiologii i pulmonologii. Potrafi dobrać zabiegi i metody fizjoterapeutyczne w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p>						

<p>EK2 – Zna i potrafi zastosować działania diagnostyczne niezbędne dla doboru postępowania fizjoterapeutycznego u osób ze schorzeniami narządów wewnętrznych w kardiologii i pulmonologii.</p> <p>EK3 – Planuje i wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne i odpowiednie metody terapeutyczne u pacjentów ze schorzeniami narządów wewnętrznych w kardiologii i pulmonologii w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego.</p> <p>EK4 – Prowadzi dokumentację fizjoterapeutyczną niezbędną dla kontroli przebiegu usprawniania. Zna zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu choroby w wyniku schorzeń narządów wewnętrznych w kardiologii i pulmonologii.</p> <p>EK5 – Potrafi nawiązać kontakt z pacjentem, okazując szacunek wobec chorego oraz troskę o jego dobro.</p> <p>EK6 – Potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>		
Treści programowe:		
	Liczba godzin	Liczba godzin
Wyk1-2	<p>Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury.</p> <p>Zapoznanie z programem wykładu. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych dla osób z zaburzeniami kardiologicznymi w zależności od wydolności układu sercowo-naczyniowego i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. Organizacja i specyfika I, II, III etap rehabilitacji kardiologicznej. Zasady profilaktyki w kardiologii. Metodyka i przebieg próby wysiłkowej.</p> <p>Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych na podstawie interpretacji wyników próby wysiłkowej w kardiologii. Zasady doboru zabiegów i ćwiczeń leczniczych w zależności od stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby oraz etapu rehabilitacji kardiologicznej</p> <p>I etap rehabilitacji - wewnątrzszpitalny: kwalifikacja, modele, charakterystyka, metodyka.</p> <p>II etap rehabilitacji – poszpitalny: kwalifikacja, charakterystyka, metodyka.</p> <p>III etap rehabilitacji – ambulatoryjny: kwalifikacja, charakterystyka, metodyka.</p> <p>Zasady doboru zabiegów i ćwiczeń leczniczych w zależności od stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby oraz etapu rehabilitacja po zabiegach kardiochirurgicznych.</p> <p>I etap –wewnątrzszpitalny: cele, metodyka, charakterystyka.</p> <p>okres 1: przed zabiegiem kardiochirurgicznym</p> <p>okres 2: po zabiegu kardiochirurgicznym</p> <p>II etap – poszpitalny: kwalifikacja, metodyka, charakterystyka.</p>	5

	III etap –ambulatoryjny: kwalifikacja, metodyka, charakterystyka	
Wyk3-4	<p>Zasady doboru zabiegów i ustalania programu fizjoterapii w przypadku niewydolności krążenia (NK) w zależności od stopnia niewydolności wg klasyfikacji NYHA. Zasady profilaktyki w NK. Warunki bezpieczeństwa rehabilitacji chorych z NK. Zasady doboru zabiegów i ustalania programu fizjoterapii w przypadku nadciśnienia tętniczego w zależności od stopnia niewydolności. Zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z nadciśnienia tętniczego . Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w zależności od okresu przewlekłego niedokrwienia tętniczego kończyn według Fontaine’a . Wskazania do rehabilitacji w chorobach naczyń obwodowych.</p> <p>Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w leczeniu zachowawczym chorób naczyń obwodowych. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w zależności od objawów i lokalizacja zmian chorobowych w przypadku</p> <ul style="list-style-type: none"> - miażdżycy zarostowej tętnic kończyn (AO). - zakrzepowo zarostowego zapalenia naczyń – ch. Buergera (TO). <p>Zasady treningu marszowego. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w zależności od objawów i lokalizacja zmian chorobowych w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niedokrwienia stóp w przebiegu cukrzycy (zmiany naczyniowe), - choroby Raynauda, 	5
Wyk5	<p>Zasady i interpretacja najważniejsze badań wykorzystywanych w pulmonologii (badania czynnościowe układu oddechowego: spirometria gazometryczne badanie krwi, inne badania dodatkowe, np. w kierunku atopii)</p> <p>Znaczenie badań w diagnostyce i kontroli efektów leczenia z uwzględnieniem fizjoterapii.</p> <p>Technika wykonywania badań, interpretacja wyników badań. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w zależności od objawów i wyników badań wykorzystywanych w pulmonologii w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - astmy oskrzelowej, - zapalenia płuc, - rozedmy płuc, - rozstrzenia oskrzeli, - POChP, - mukowiscydozy. <p>Zasady stosowania wysiłku fizycznego w przewlekłych chorobach układu oddechowego Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w</p>	5

	<p>zależności od objawów i stanu funkcjonalnego osoby rehabilitowanej w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gruźlicy płuc , - sarkoidozy, - pylicy płuc. <p>Zasady stosowania wysiłku fizycznego. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.</p>	
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	<p>Informacje dotyczące warunków realizacji. Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Specyfika pracy fizjoterapeuty na oddziale kardiologicznym i pulmonologicznym. Uwagi ogólne, warunki zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii, materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Zespół rehabilitacyjny. Zapoznanie z organizacją pracy zespołu rehabilitacyjnego.</p>	4
Lab2	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru parametrów wysiłku w kardiologii (I, II, III etap rehabilitacji). Planowanie zabiegów i kwalifikacje do modelu usprawniania. Testy prognostyczne. Wykonywanie rehabilitacji w zależności od trzyletowego programu usprawniania ruchowego u pacjentów po przebytych zawale mięśnia sercowego . Faza pierwsza rehabilitacji – uruchamianie i stopniowe zwiększanie aktywności fizycznej. Wskazania przeciwwskazania do ćwiczeń. Faza druga rehabilitacji fizycznej – trening wysiłkowy. Warunki bezpiecznego przeprowadzenia badania wysiłkowego w kardiologii. Metodyka i przebieg testu wysiłkowego. Interpretacja wyników testu.</p> <p>Praktyczne usprawnianie pacjentów po zawale mięśnia sercowego na oddz. kardiologicznych i OIOM w różnych okresach. Rehabilitacja kardiologiczna w trybie ambulatoryjnym. Rehabilitacja kardiologiczna jako program prewencji wtórnej chorób układu krążenia. Prowadzenie dokumentacji do kontrolowania wyników rehabilitacji po przebytych zawale mięśnia sercowego.</p>	4
Lab3	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych po zabiegach kardiochirurgicznych w zależności od etapu usprawniania</p> <p>I etap – rehabilitacja wewnątrzszpitalna,</p> <p>Okres 1: rehabilitacja przed zabiegiem kardiochirurgicznym</p> <p>Okres 2: rehabilitacja po zabiegu kardiochirurgicznym</p> <p>II etap – rehabilitacja poszpitalna wczesna,</p> <p>III etap – rehabilitacja kardiochirurgiczna ambulatoryjna.</p>	8

	Planowanie i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w etapach. Prowadzenie dokumentacji przebiegu usprawniania w poszczególnych etapach rehabilitacji.	
Lab4	Wykonywanie badań oraz testów diagnostyczne i ich interpretacja w przypadku niewydolności krążenia (NK). Przygotowanie programu fizjoterapii dla pacjentów z NK. Dobór i prowadzenie ćwiczeń z pacjentami na oddz. kardiologicznym, OIOM, internistycznym. Prowadzenie dokumentacji przebiegu usprawniania.	8
Lab5	Wykonywanie badań oraz testów diagnostyczne i ich interpretacja w przypadku nadciśnienia tętniczego. Zaplanowanie i prowadzenie ćwiczeń indywidualnych i grupowych w zależności od etapu rehabilitacji. Planowanie i wykonywanie innych zabiegów fizjoterapeutycznych w przypadku nadciśnienia tętniczego. Informowanie pacjenta o wskazanych lub przeciwwskazanych wysiłkach fizycznych. Zalecenia do indywidualnej rehabilitacji w warunkach domowych. Prowadzenie dokumentacji przebiegu usprawniania w poszczególnych etapach rehabilitacji.	8
Lab6	Wykonywanie badań oraz testów diagnostyczne i ich interpretacja w zależności od objawów, lokalizacji zmian chorobowych, typów niedrożności, okresu choroby w przypadku : <ul style="list-style-type: none"> - chorób naczyń obwodowych, - miażdżycy zarostowej tętnic kończyn (AO), - zakrzepowo zarostowego zapalenia naczyń - choroba Buergera (TO) Zaplanowanie i prowadzenie postępowania fizjoterapeutycznego w leczeniu chorób naczyń obwodowych. Zaplanowanie i prowadzenie postępowania fizjoterapeutycznego w leczeniu miażdżycy zarostowej tętnic kończyn (AO). Kinezyterapia w leczeniu AO w poszczególnych typach niedrożności. Zaplanowanie i prowadzenie postępowania fizjoterapeutycznego w leczeniu zakrzepowo zarostowego zapalenia naczyń - choroba Buergera (TO). Kinezyterapia w leczeniu TO. Zaplanowanie i prowadzenie treningu marszowego oraz ćwiczeń na przyrządach. Prowadzenie dokumentacji przebiegu usprawniania w poszczególnych jednostkach chorobowych.	8
Lab7	Wykonywanie badań oraz testów diagnostyczne i ich interpretacja w zależności od objawów, lokalizacji zmian chorobowych, typów niedrożności, okresu choroby w przypadku : <ul style="list-style-type: none"> - niedokrwienia stóp w przebiegu cukrzycy (zmiany naczyniowe), - objawów Raynauda, - niewydolność naczyń żylnych: żylaki kończyn dolnych, - zakrzepowe zapalenie żył powierzchownych i głębokich. 	8

	<p>- zespołów uciskowych (TOS).</p> <p>Zaplanowanie i prowadzenie postępowania fizjoterapeutycznego w leczeniu w/w jednostek chorobowych.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji przebiegu usprawniania w poszczególnych jednostkach chorobowych.</p>	
Lab8	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku astmy oskrzelowej. Planowanie i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w zależności od stanu funkcjonalnego pacjenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - techniki oklepywania i masażu w astmie - drenaż, dobór odpowiedniej pozycji ułożeniowej - nauka efektywnego kaszlu - inhalacje, technika wykonywania - metodyka ćwiczeń oddechowych - zasady stosowania wysiłku fizycznego w astmie <p>Prowadzenie dokumentacji przebiegu usprawniania w poszczególnych etapach rehabilitacji.</p>	8
Lab9	<p>Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku</p> <ul style="list-style-type: none"> - POChP, - rozedmy płuc, - zapalenia płuc - rozstrzenia oskrzeli, - przewlekłego zapalenia oskrzeli, - wysiękowego zapalenia opłucnej - gruźlicy - mukowiscydozy. - chorób śródmiąższowych <p>Planowanie i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w zależności od stanu funkcjonalnego pacjenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - techniki oklepywania i masażu - drenaż ułożeniowy – dobór odpowiedniej pozycji ułożeniowej - nauka efektywnego kaszlu - metodyka ćwiczeń modyfikujących fazę wydechu - zastosowanie fluttera VRP1 - zastosowanie urządzenia Threshold IMT - zasady działania i zastosowanie maski PEP - zastosowanie systemu Vest 	4

	- zasady stosowania wysiłku fizycznego Prowadzenie dokumentacji przebiegu usprawniania w poszczególnych jednostkach chorobowych. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	
Suma godzin:		60
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny. Komputer. Rzutnik pisma.	
2.	Prezentacje multimedialne. Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizjoterapeutycznych, stół do masażu).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład informacyjny, opis, objaśnienie lub wyjaśnienie.	
2.	Wykład problemowy wspierany studium przypadków,	
3.	Metody i analizy przypadków. Pokaz. Instruktaż.	
4.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
5.	Metoda poszukująca oraz działalności praktycznej.	
6.	Metody i analizy przypadków.	
7.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kolokwia lub testy zawierające materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych i zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii.	
F2	Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej oraz konspekty ćwiczeń	
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.	
P1	Wykład: ostateczna ocena to suma F1	
P2	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F2+F3	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		45
Przygotowanie się do kolokwium lub testu		15

Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń lub konspektu ćwiczeń.	15
Przygotowanie do egzaminu	15
SUMA	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	3

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

9. Paprocka-Borowicz M., Demczyszak I., Kuciel-Lewandowska J., *Fizjoterapia w chorobach układu oddechowego*, Wyd. Górnicki, Wrocław 2009
10. Demczyszak I., *Fizjoterapia w chorobach układu sercowo-naczyniowego*, Wyd. Górnicki, Wrocław, 2009
11. Kwolek A. (red.), 2007: *Rehabilitacja medyczna, t. 2*, Urban & Partner, Wrocław, 309-323.
12. Bromboszcz J., Dylewicz P. (red.), 2005: *Rehabilitacja kardiologiczna*, JAIM, Kraków, 13-39.
13. Sutkowska E., Dąbrowska G., 2001: *Próba wysiłkowa na bieżni w ocenianiu wydolności marszowej pacjentów z pnt.*, Polskie Archiwum Medycyny Wewnętrznej, CV6 (6)
14. Zieliński J. *Przewlekła obturacyjna choroba płuc*. 2007: Górnicki Wyd. Medyczne, Wrocław.
15. Droszcz W. *Astma – zarys patofizjologii i zasady diagnostyki*. 2002: PZWL, Warszawa.
16. Alkiewicz J.: *Leczenie inhalacyjne*. 2002: PZWL Warszawa.

Literatura uzupełniająca:

6. *Kompleksowa Rehabilitacja Kardiologiczna*, 2004: Folia Cardiol 11, supl. A, str. A1-A48.
7. Farnik M. i in. *Rehabilitacja w chorobach układu oddechowego*. 2005: Śl. AM w Katowicach.
8. Mędrala W. (red.) *Podstawy alergologii*. 2006: Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław.
9. Raport NHLBIO/WHO. *Światowa strategia rozpoznawania, leczenia i prewencji astmy*. Medycyna Praktyczna. 2002: wyd. specjalne (6).
10. Droszcz W., Droszcz P. 2002: *Edukacja chorych na astmę w systemie medycyny opartej na dowodach*. *Alergologia Współczesna*, 1(10): 2-4.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W10,	C1	Wyk1, Wyk2, Wyk3, LAB.2 - LAB.9	1, 3	1, 2	F1, P1

	K_U01, K_U12, K_K01,					
EK2	K_W05, K_W10, K_U03, K_U05, K_U06, K_U19,	C2	LAB.2 - LAB.9	2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK3	K_W05, K_W07, K_W10, K_U07, K_U08, K_U11, K_U12, K_U14, K_U19, K_K07,	C3	LAB.2 - LAB.9	2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK4	K_W05, K_W08, K_W12, K_U09, K_U18,	C4	Wyk1, Wyk2, Wyk3, LAB.2 - LAB.9	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK5	K_W01, K_U01, K_U05, K_U21, K_K02, K_K06, K_K09, K_K13,	C2 C3 C4	LAB.1 - LAB.9	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK6	K_W04, K_U20, K_U21, K_K01, K_K03,	C5	Wyk1, Wyk2, Wyk3,	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	P2

	K_K11, K_K13,		LAB.1 - LAB.9			
--	------------------	--	------------------	--	--	--

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierającego materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń zawierają:

6. Dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
7. Dobór parametrów zabiegowych,
8. Informacji przekazanych pacjentowi dotyczących: zachowania się przed, w trakcie i po terapii.
9. Metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
10. Informacje dotyczące reakcji organizmu lub odczynu pozabiegowego.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

5. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
6. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej.
7. Obserwacji reakcji pacjenta w trakcie przeprowadzanego zabiegu fizjoterapeutycznego.
8. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

5. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
6. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
7. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
8. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

39 C

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu/modułu:	Fizjoterapii klinicznej w chorobach wewnętrznych w chirurgii					
Nazwa angielska:	Physiotherapy clinical in internal diseases in surgery					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr Marzena Jaworska-Pełczyńska, mgr Katarzyna Czubala					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
8	15	-	60	15	90	3
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w różnym przedziale wiekowym ze schorzeniami narządów wewnętrznych w chirurgii w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C2 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie podjętych działań diagnostycznych dla potrzeb fizjoterapii u osób w różnym przedziale wiekowym w chorobach narządów wewnętrznych w chirurgii.</p> <p>C3 – Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych u osób w różnym przedziale wiekowym w chorobach narządów wewnętrznych w chirurgii w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C4 – Prowadzenie dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>C5 – Umiejętność pracy w grupie fizjoterapeutycznej, zapoznanie z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Student zna i rozumie zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w różnym przedziale wiekowym w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii. Potrafi dobrać zabiegi i metody fizjoterapeutyczne w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p>						

<p>EK2 – Zna i potrafi zastosować działania diagnostyczne niezbędne dla doboru postępowania fizjoterapeutycznego u osób w różnym przedziale wiekowym w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii.</p> <p>EK3 – Planuje i wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne i odpowiednie metody terapeutyczne u osób w różnym przedziale wiekowym w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>EK4 – Prowadzi dokumentację dla potrzeb fizjoterapii niezbędną do kontroli przebiegu usprawniania w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii. Zna zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu choroby w wyniku zaburzeń w obrębie narządów wewnętrznych.</p> <p>EK5 – Potrafi nawiązać kontakt z pacjentem, okazując szacunek wobec chorego oraz troskę o jego dobro.</p> <p>EK6 – Potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej, przyjmując w niej różne role. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Wyk1	Organizacja specjalności chirurgicznych, rodzaje leczonych schorzeń, organizacja oddziałów chirurgicznych w Polsce. Chirurgia wczoraj i dziś.	3
Wyk2	Znaczenie fizjoterapii w chirurgii. Cele i zadania fizjoterapeuty w klinice chirurgicznej. Psychoterapia, kształtowanie pozytywnego nastawienia chorego do stosowanych metod leczenia. Miejsce fizjoterapii klinicznej w chirurgii.	3
Wyk3	Fizjoterapia w okresie pooperacyjnym w różnych specjalnościach chirurgicznych. Specyfika fizjoterapii w okresie pooperacyjnym w zależności od rodzaju zabiegu. Fizjoterapia w płucnych i zakrzepowych powikłaniach pooperacyjnych.	3
Wyk4	Fizjoterapia na oddziale chirurgii onkologicznej. Fizjoterapia przed i pooperacyjna. Fizjoterapia na oddziale radioterapii. Fizjoterapia na oddziale chemioterapii	3
Wyk5	Metody fizjoterapii chorych z obrzękami chłonnymi. Drenaż chłonny: ręczny i pneumatyczny. Inne metody zewnętrznego ucisku (elastyczne rękawy i pończochy). Ćwiczenia chorych z obrzękami chłonnymi.	3
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin

Lab1	<p>Rehabilitacja chorego nieprzytomnego. Ocena stopnia nieprzytomności. Ćwiczenia bierne i pozycje ułożeniowe w profilaktyce przykurczy stawów.</p> <p>Utrzymywanie drożności rurek intubacyjnych i tracheostomijnych.</p> <p>Aseptyka w czasie rehabilitacji chorego sztucznie wentylowanego.</p> <p>Metody zapobiegania odleżynom.</p>	6
Lab2	<p>Rehabilitacja chorych po operacjach chirurgicznych. Różnice w postępowaniu usprawniającym u chorych poddanych operacjom planowym i nagłym.</p> <p>Różnice w fizjoterapii chorych operowanych w zakresie nad- i podbrzusza oraz techniką laparoskopową i klasyczną. Fizjoterapeutyczne metody wczesnej aktywizacji pacjenta. Metodyka pionizacji pacjenta.</p>	6
Lab3-4	<p>Rehabilitacja chorych po operacjach na narządach jamy brzusznej. Zasady rehabilitacji chorych po operacjach na narządach jamy brzusznej.</p> <p>Najczęstsze powikłania pooperacyjne u chorych operowanych z powodu schorzeń narządów jamy brzusznej.</p>	12
Lab5	<p>Rehabilitacja w torakochirurgii Zasady rehabilitacji chorych po operacjach w obrębie klatki piersiowej. Najczęstsze powikłania pooperacyjne u chorych operowanych z powodu schorzeń narządów klatki piersiowej. Usprawnianie chorych z drenażem jamy opłucnowej.</p>	6
Lab6-7	<p>Rehabilitacja chorych po zabiegach naczyniowych. Fizjoterapia w prewencji pierwotnej i wtórnej oraz leczeniu chorych z miażdżycą tętnic obwodowych.</p> <p>Zapobieganie i leczenie zespołu „stopy cukrzycowej” ze szczególnym uwzględnieniem fizjoterapii.</p> <p>Fizjoterapia w prewencji pierwotnej i wtórnej oraz w leczeniu chorych z przewlekłą niewydolnością żylną oraz chorobą zakrzepowo-zatorową. Diagnostyka kliniczna przewlekłej niewydolności żylniej.</p> <p>Fizjoterapia przeciwobrzękowa.</p> <p>Fizjoterapia pacjentów po operacjach na układzie żylnym (usunięcie żylaków).</p>	12
Lab8-9	<p>Rehabilitacja chorych po amputacjach z powodu choroby nowotworowej. Postępowanie fizjoterapeutyczne po amputacji w obrębie kończyn.</p> <p>Hartowanie kikuta. Przygotowanie do zaprotezowania. Nauka chodu.</p>	12
Lab10	<p>Przyczyny, objawy i leczenie schorzeń gruczołu tarczowego. Rola fizjoterapii w postępowaniu przed- i pooperacyjnym. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen</p>	6
Suma godzin:		60
VI Narzędzia dydaktyczne		

1.	Pokaz, instruktaż przy stanowisku pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu)
VII Metody dydaktyczne	
1.	Metody i analizy przypadków. Pokaz. Instruktaż.
2.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.
3.	Metoda poszukująca oraz działalności praktycznej.
4.	Metody i analizy przypadków.
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Kolokwia lub testy zawierający materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych i zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii.
F2	Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.
P1	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F2+F3
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	75
Przygotowanie się do kolokwium lub testu	5
Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń lub konspektu ćwiczeń.	10
SUMA	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	3
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1 Fijałkowski W. : <i>Rehabilitacja w położnictwie i ginekologii</i> , skrypt AWF Wrocław , Wrocław 1998. 2 Kozłowska J.: <i>Rehabilitacja w ginekologii i położnictwie</i>. AWF Kraków, 2006. 3 W. Fijałkowski, M. Masur: <i>Gimnastyka dla kobiet w ciąży</i>. PZWL, Warszawa, 1985. 4 Nowotny J. (red.): <i>Podstawy fizjoterapii</i>. Tom. 3 . Wybrane metody fizjoterapii, Wydawnictwo Kasper, Kraków, 2005. 5 B. Karpińska: <i>Sztuka rodzenia</i>. PZWL, Warszawa 1990 6 R. Klimek, <i>Ginekologia</i>. PZWL, Warszawa, 1982 	

- 7 Kwolek A.: *Rehabilitacja medyczna*. Tom 2. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner. Wrocław, 2003.
- 8 R. Klimek: *Położnictwo*. PZWL, Warszawa, 1988.
- 9 Weiss M., Zembaty A.: *Fizjoterapia*. PZWL, 1983.
- 10 Opala T.: *Ginekologia-podręcznik dla położnych, pielęgniarek i fizjoterapeutów*. PZWL Warszawa 2003.
- 11 M. Woźniewski, J.Kołodziej. : *Rehabilitacja w chirurgii*, PZWL, Warszawa, 2006

Literatura uzupełniająca:

11. J. Kozłowska: *Niewydolność przepony moczowo – płciowej*. Magazyn medyczny, nr 10, 2002
12. .Inne materiały wskazane lub dostarczone przez prowadzącą.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W08, K_U01	C1	Lab1	1	1, 2, 3, 4, 5	F1, P1
EK2	K_W05, K_U05, K_U06,	C2	Lab1-10	1	1, 2, 3, 4, 5	F2, F3, P1
EK3	K_W05, K_W06, K_U08	C3	Lab1-10	1	1, 2, 3, 4, 5	F2, F3, P1
EK4	K_W07, K_U18	C4	Lab1-10	1	1, 2, 3, 4, 5	F2, F3, P1
EK5	K_U19, K_K01, K_K05, K_K06, K_K09,	C2, C3, C4	Lab1-10	1	1, 2, 3, 4, 5	F2, F3, P1
EK6	K_W04, K_U21, K_K03, K_K07,	C5	Lab1-10	1	1, 2, 3, 4, 5	P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierającego materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych i zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń zawierają:

11. dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego
12. dobór parametrów zabiegowych,
13. metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego
14. informacje dotyczące odczynu pozabiegowego.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

9. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
10. Sposobu przeprowadzenia postępowania fizjoterapeutycznego:
dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego,
dobór parametrów zabiegowych,
metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
11. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej.
12. Informacji przekazanych pacjentowi dotyczących: zachowania się przed , w trakcie i po terapii/zabiegu/masażu, informacji dotyczących reakcji organizmu po zabiegu- prawidłowego odczynu po zabiegu.
13. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem lub zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

9. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
10. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
11. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
12. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

39D

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu/modułu:	Fizjoterapia w ginekologii i położnictwie.					
Nazwa angielska:	Physiotherapy in gynecology and obstetrics.					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr Monika Sobolak, mgr Katarzyna Czubala					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
6	15	-	15	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w różnym przedziale wiekowym ze schorzeniami narządów wewnętrznych w chirurgii, ginekologii i położnictwie w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C2 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie podjętych działań diagnostycznych dla potrzeb fizjoterapii u osób w różnym przedziale wiekowym z dysfunkcjami narządu ruchu w chorobach narządów wewnętrznych w chirurgii, ginekologii i położnictwie</p> <p>C3 – Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych u osób w różnym przedziale wiekowym z dysfunkcjami narządu ruchu w chorobach narządów wewnętrznych w chirurgii, ginekologii i położnictwie w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C4 – Prowadzenie dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>C5 – Umiejętność pracy w grupie fizjoterapeutycznej, zapoznanie z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
EK1 – Student zna i rozumie zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w różnym przedziale wiekowym w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii,						

ginekologii i położnictwa. Potrafi dobrać zabiegi i metody fizjoterapeutyczne w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.

EK2 – Zna i potrafi zastosować działania diagnostyczne niezbędne dla doboru postępowania fizjoterapeutycznego u osób w różnym przedziale wiekowym w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii, ginekologii i położnictwa.

EK3 – Planuje i wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne i odpowiednie metody terapeutyczne u osób w różnym przedziale wiekowym w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii, ginekologii i położnictwa w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.

EK4 – Prowadzi dokumentację dla potrzeb fizjoterapii niezbędną do kontroli przebiegu usprawniania w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chirurgii, ginekologii i położnictwa. Zna zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu choroby w wyniku zaburzeń chirurgicznych, ginekologicznych i położniczych.

EK5 – Potrafi nawiązać kontakt z pacjentem, okazując szacunek wobec chorego oraz troskę o jego dobro.

EK6 – Potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej, przyjmując w niej różne role. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.

V Treści programowe

Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Wyk1	Fizjoterapia w ginekologii zachowawczej . Zaburzenia miesiączkowania - analiza metod. Zespół napięcia przedmiesiączkowego. Profilaktyka i zasady fizjoterapii w niewydolności przepony moczowo- płciowej.	3
Wyk2	Ginekologia operacyjna. Zasady rehabilitacji przed zabiegiem operacyjnym i po zabiegach operacyjnym z uwzględnieniem dojścia operacyjnego, przez powłoki brzuszne, przezpochwowo.	3
Wyk3	Diagnostyka funkcjonalna i programowanie fizjoterapii klinicznej w czasie ciąży. Podział ciąży na okresy. Ogólne zasady fizjoterapii w poszczególnych trymestrach ciąży. Cele, zadania, program szkoły rodzenia.	3
Wyk4	Poród. Analiza fizjologii porodu. Przebieg kliniczny porodu. Rola fizjoterapeuty w czasie porodu. Postępowanie fizjoterapeutyczne w czasie porodu siłami natury. Ćwiczenia oddechowe – zasady i zastosowanie . Wykorzystanie metod relaksacyjnych w czasie porodu.	3
Wyk5	Położ. Podział położu na okresy. Postępowanie fizjoterapeutyczne w położu u kobiet po porodzie siłami natury i po porodzie operacyjnym w zależności od okresu położu.	3

	Powikłania połogowe – postępowanie fizjoterapeutyczne.	
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Informacje dotyczące warunków realizacji. Zasady zaliczenia przedmiotu. Specyfika pracy fizjoterapeuty na oddziale ginekologii i położnictwa. Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Środki fizjoterapii-materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Organizacja zespołu rehabilitacyjnego.	2
Lab2	Wykonywanie badań i testów niezbędnych do określenia stanu funkcjonalnego pacjentki w zaburzenia miesiączkowania oraz zespołu napięcia przedmiesiączkowego. Planowanie i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych w w/w objawach. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji. Profilaktyka i fizjoterapia w niewydolności przepony moczowo-płciowej.	2
Lab3-4	Rehabilitacja przed zabiegiem operacyjnym. Planowanie i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych po zabiegu operacyjnym z uwzględnieniem dojścia operacyjnego: przez powłoki brzuszne, przezpochwowo. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji..	3
Lab5	Wykonywanie badań i testów niezbędnych do określenia stanu funkcjonalnego pacjentki w ciąży w zależności od okresu . Planowanie i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych w poszczególnych trymestrach ciąży. Prowadzenie ćwiczeń w szkole rodzenia.	2
Lab6-7	Kompleksowe postępowanie fizjoterapeutyczne przed porodem. Rola fizjoterapeuty w czasie porodu. Postępowanie fizjoterapeutyczne w czasie porodu siłami natury. Prowadzenie ćwiczeń oddechowych i metod relaksacyjnych w czasie porodu.	2
Lab8-9	Kompleksowe postępowanie fizjoterapeutyczne w czasie połogu u kobiet po porodzie siłami natury i po porodzie operacyjnym w zależności od okresu połogu. Kompleksowe postępowanie fizjoterapeutyczne w przypadku wystąpienia powikłań połogowych. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.	2
Lab10	Podsumowanie wiadomości z zakresu podstaw fizjoterapii klinicznej w chirurgii, ginekologii i położnictwa. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen	2
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		

1.	Pokaz, instruktaż przy stanowisku pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu)
VII Metody dydaktyczne	
1.	Metody i analizy przypadków. Pokaz. Instruktaż.
2.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.
3.	Metoda poszukująca oraz działalności praktycznej.
4.	Metody i analizy przypadków.
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Kolokwia lub testy zawierający materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych i zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii.
F2	Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.
P1	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F2+F3
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	łącna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	30
Przygotowanie się do kolokwium lub testu	20
Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń lub konspektu ćwiczeń.	10
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
12 Fijałkowski W. : <i>Rehabilitacja w położnictwie i ginekologii</i> , skrypt AWF Wrocław , Wrocław 1998.	
13 Kozłowska J.: <i>Rehabilitacja w ginekologii i położnictwie</i> . AWF Kraków, 2006.	
14 W. Fijałkowski, M. Masur: <i>Gimnastyka dla kobiet w ciąży</i> . PZWL, Warszawa, 1985.	
15 Nowotny J. (red.): <i>Podstawy fizjoterapii</i> . Tom. 3 . Wybrane metody fizjoterapii, Wydawnictwo Kasper, Kraków, 2005.	
16 B. Karpińska: <i>Sztuka rodzenia</i> . PZWL, Warszawa 1990	
17 R. Klimek, <i>Ginekologia</i> . PZWL, Warszawa, 1982	

- 18 Kwolek A.: *Rehabilitacja medyczna*. Tom 2. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner. Wrocław, 2003.
- 19 R. Klimek: *Położnictwo*. PZWL, Warszawa, 1988.
- 20 Weiss M., Zembaty A.: *Fizjoterapia*. PZWL, 1983.
- 21 Opala T.: *Ginekologia-podręcznik dla położnych, pielęgniarek i fizjoterapeutów*. PZWL Warszawa 2003.
- 22 M. Woźniewski, J.Kołodziej. : *Rehabilitacja w chirurgii*, PZWL, Warszawa, 2006

Literatura uzupełniająca:

13. J. Kozłowska: *Niewydolność przepony moczowo – płciowej*. Magazyn medyczny, nr 10, 2002
14. .Inne materiały wskazane lub dostarczone przez prowadzącą.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W08, K_U01	C1	Lab1	1	1, 2, 3, 4, 5	F1, P1
EK2	K_W05, K_U05, K_U06,	C2	Lab1-10	1	1, 2, 3, 4, 5	F2, F3, P1
EK3	K_W05, K_W06, K_U08	C3	Lab1-10	1	1, 2, 3, 4, 5	F2, F3, P1
EK4	K_W07, K_U18	C4	Lab1-10	1	1, 2, 3, 4, 5	F2, F3, P1
EK5	K_U19, K_K01, K_K05, K_K06, K_K09,	C2, C3, C4	Lab1-10	1	1, 2, 3, 4, 5	F2, F3, P1
EK6	K_W04, K_U21, K_K03, K_K07,	C5	Lab1-10	1	1, 2, 3, 4, 5	P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierającego materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych i zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń zawierają:

15. dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego
16. dobór parametrów zabiegowych,
17. metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego
18. informacje dotyczące odczynu pozabiegowego.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

14. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
15. Sposobu przeprowadzenia postępowania fizjoterapeutycznego:
dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego,
dobór parametrów zabiegowych,
metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
16. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej.
17. Informacji przekazanych pacjentowi dotyczących: zachowania się przed , w trakcie i po terapii/zabiegu/masażu, informacji dotyczących reakcji organizmu po zabiegu- prawidłowego odczynu po zabiegu.
18. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem lub zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

13. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
14. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
15. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
16. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

Nazwa przedmiotu/modułu:	Fizjoterapia kliniczna w chorobach narządów wewnętrznych w pediatrii					
Nazwa angielska:	Physiotherapy clinical in internal diseases in pediatrics					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr Dariusz Milko, dr Małgorzata Milko, mgr Agnieszka Małąg					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
6	15	-	15	-	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u dzieci w przypadku chorób narządów wewnętrznych w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego małego pacjenta.</p> <p>C2 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego u dzieci w przypadku chorób narządów wewnętrznych na podstawie podjętych działań diagnostycznych.</p> <p>C3 - Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych u dzieci w przypadku chorób narządów wewnętrznych.</p> <p>C4 - Prowadzenie dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>C5 - Umiejętność współpracy w grupie fizjoterapeutycznej, zapoznanie z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Student zna i rozumie zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u dzieci w przypadku chorób narządów wewnętrznych. Potrafi dobrać zabiegi i metody fizjoterapeutyczne w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianego dziecka.</p> <p>EK2 – Zna i potrafi zastosować działania diagnostyczne niezbędne dla doboru postępowania fizjoterapeutycznego w przypadku chorób narządów wewnętrznych.</p>						

<p>EK3 – Planuje i wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne i odpowiednie metody terapeutyczne u dzieci w różnym przedziale wiekowym w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>EK4 – Prowadzi dokumentację dla potrzeb fizjoterapii niezbędną do kontroli przebiegu usprawniania. Zna zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu choroby w obrębie narządów wewnętrznych.</p> <p>EK5 – Potrafi nawiązać kontakt z małym pacjentem, okazując szacunek wobec chorego i jego opiekunów. Okazuje troskę o dobro małego pacjenta.</p> <p>EK6 – Potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
Wyk.1	Pediatria wczoraj i dziś. Omówienie rozwoju metod diagnostyczno-terapeutycznych stosowanych pediatrii na przełomie ostatnich lat	3
Wyk.2	Postępowanie fizjoterapeutyczne przed i zabiegach chirurgicznych u dzieci	3
Wyk.3	Choroby układu oddechowego u noworodków, niemowląt i dzieci oraz postępowanie fizjoterapeutyczne. Zasady badania dla potrzeb fizjoterapii pacjentów z chorobami układu oddechowego. Omówienie etiologii, obrazu klinicznego, schematów leczenia i fizjoterapii oddechowej pacjentów z zespołem aspiracji smółki, zapaleniem płuc, zespołem zaburzeń oddychania, dysplazją oskrzelowo-płucną, odmą opłucnową, mukowiscydozą, niewydolnością oddechową.	3
Wyk.4	Choroby układu krążenia. Omówienie etiologii, anatomii i hemodynamiki najczęściej występujących wad wrodzonych serca u dzieci. Rozwój dziecka z wadą wrodzoną serca. Powikłania po zabiegach kardiochirurgicznych istotne w praktyce fizjoterapeuty.	3
Wyk.5	Dysfunkcje górnego i dolnego neuronu ruchowego u dzieci a postępowanie fizjoterapeutyczne. Mózgowe porażenie dziecięce, przepuklina oponowo-rdzeniowa, okołoporodowe uszkodzenie splotu barkowego, etiologia, podział, obraz kliniczny, metody fizjoterapii na każdym etapie rozwojowym.	3
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab.1	<p><i>Rozwój psychoruchowy dziecka. Ocena zdrowia noworodka (skala APGAR)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ badanie prawidłowych odruchów wrodzonych ○ rozwój czynności ruchowych <p>Pojęcie normy rozwojowej</p>	3

	Duża i mała motoryka	
Lab.2	<p>Przyczyny hipotonii. Ogólne zasady postępowania w przypadkach hipotonii:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ wady chromosomalne (np.zespół Downa) ○ choroby obwodowego układu nerwowego <ul style="list-style-type: none"> *RZM Werdinga-Hoffmana *RZM Kugelberga- Welander ○ schorzenia tkanki łącznej <ul style="list-style-type: none"> *zespół Ehlersa- Danlosa *zespół Morfana 	3
Lab.3	<p>Fizjoterapia dzieci w różnych chorobach układu oddechowego. Postępowanie fizjoterapeutyczne w zależności od wieku dziecka i zaburzeń pulmonologicznych Patologia układu oddechowego Objawy kliniczne w typowych dysfunkcjach układu oddechowego Pojęcie duszności oddechowej Ćwiczenia oddechowe- zasady i zastosowanie. Mukowiscydoza Toaleta drzewa oskrzelowego Postępowanie całościowe fizjoterapeuty w mukowiscydozie (układ oddechowy i układ ruchu) Pozycje drenażowe, techniki wspomagające</p>	3
Lab.4	<p>Fizjoterapia wad wrodzonych serca. Najczęstsze wady wrodzone Kwalifikacja wad do terapii Postępowanie fizjoterapeutyczne <ul style="list-style-type: none"> ○ okres przedoperacyjny ○ okres wewnątrzszpitalny okres ambulatoryjny</p>	3
Lab.4	<p>Fizjoterapia dzieci z uszkodzonym C.U.N. Zaburzenia w psychoruchowym rozwoju dziecka Odruchy prymitywne w badaniu kinezyjologicznym niemowląt Obserwacja motoryki spontanicznej Próby prowokacyjne Kompleksowe usprawnianie ruchowe dziecka z MPD: <ul style="list-style-type: none"> ○ kinezyterapia ○ fizykoterapia ○ masaż ○ hipoterapia, muzykoterapia, hydroterapia ○ zaopatrzenie ortopedyczne ○ terapia zajęciowa Ogólne zasady usprawniania dzieci metodami NDT- Bobathów i Vojty</p>	3
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny. Komputer. Rzutnik pisma	
2.	Prezentacje multimedialne. Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty.	

3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu).
VII Metody dydaktyczne	
1.	Wykład informacyjny, opis, objaśnienie lub wyjaśnienie.
2.	Wykład problemowy wspierany studium przypadków,
3.	Metody i analizy przypadków. Pokaz. Instruktaż.
4.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.
5.	Metoda poszukująca oraz działalności praktycznej.
6.	Metody i analizy przypadków.
7.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Kolokwia lub testy zawierające materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w u dzieci w przypadku chorób narządów wewnętrznych.
F2	Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej oraz konspekty ćwiczeń
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.
P1	Wykład: ostateczna ocena to suma F1
P2	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F2+F3
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	30
SUMA	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	1
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
17. Kiwerski J., <i>Schorzenia i urazy kręgosłupa</i> . PZWL Warszawa 2001	
18. Owczarek S., <i>Atlas ćwiczeń korekcyjnych</i> . WSiP	
19. Karski T., <i>Skoliozy tzw. idiopatyczne, etiologia rozpoznanie zagrożeń, nowe leczenie rehabilitacyjne i profilaktyka</i> . Folium 2003	
20. Garrison S.J., <i>Podstawy rehabilitacji i medycyny fizykalnej</i> , PZWL 1997	
21. Kiwerski J., <i>Schorzenia i urazy kręgosłupa</i> . PZWL Warszawa 2001	
22. Grochowski J., <i>Urazy u dzieci</i> . PZWL Warszawa 2000.	

23. Karski T., *Skoliozy tzw. idiopatyczne, etiologia rozpoznanie zagrożeń, nowe leczenie rehabilitacyjne i profilaktyka*. Folium 2003

Literatura uzupełniająca:

1. Marciniak W., Szulc A., Wiktor Degi *Ortopedia i rehabilitacja* tom 2, PZWL 2003
2. Dormans J.P., red. W. Marczyński, *Ortopedia pediatryczna*. Seria Core Knowledge in Orthopaedics, 2009, Urban & Partner.
3. Matyja M., Domagalska M., *Podstawy usprawniania neurorozwojowego wg Berty i Karela Bobathów*, Wydawnictwo Śląska Akademia Medyczna Katowice 1998
4. Nowotny J. (red), *Podstawy Fizjoterapii tom 3. Wybrane metody fizjoterapii*, Wydawnictwo Kasper, Kraków 2005.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W09, K_U01, K_U12, K_K01,	C1	Wyk1, Wyk2, Wyk3, Wyk4, Wyk5, Lab1, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab10, Lab12 Lab14	1, 2, 3	1, 2	F1, P1
EK2	K_W05, K_W09, K_U03, K_U05, K_U06, K_U19,	C2	Wyk1, Wyk2, Wyk3, Wyk4, Wyk5, Lab2, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab10, Lab12 Lab14	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK3	K_W05, K_W07, K_W09, K_U07, K_U08, K_U10,	C3	Wyk1, Wyk2, Wyk3, Wyk4, Wyk5,	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2

	K_U12, K_U13, K_U19, K_K07,		Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab9, Lab11, Lab13 Lab15			
EK4	K_W05, K_W08, K_W11, K_U09, K_U18,	C4	Wyk1, Wyk2, Wyk3, Wyk4, Wyk5, Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab9, Lab11, Lab13 Lab15	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK5	K_W01, K_U01, K_U05, K_U21, K_K02, K_K06, K_K09, K_K13,	C5	Lab1, Lab2 Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab9, Lab10, Lab11, Lab12 Lab13, Lab14 Lab15	3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK6	K_W04, K_U20, K_U21, K_K01, K_K03, K_K11, K_K13,	C5	Lab1, Lab2 Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab9, Lab10, Lab11, Lab12 Lab13, Lab14 Lab15	3	3, 4, 5, 6, 7	P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierającego materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 51% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 51% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń zawierają:

19. Dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
20. Dobór parametrów zabiegowych,
21. Informacji przekazanych pacjentowi /opiekunowi dzieckadotyczących: zachowania się przed, w trakcie i po terapii.
22. Metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
23. Informacje dotyczące reakcji organizmu lub odczynu pozabiegowego.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

19. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
20. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej.
21. Obserwacji reakcji dziecka w trakcie przeprowadzanego zabiegu fizjoterapeutycznego.
22. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem/opiekunem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

17. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
18. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
19. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
20. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

39F		KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu/modułu:	Fizjoterapia w geriatrici		
Nazwa angielska:	Physiotherapy in geriatrics		
Kierunek studiów:	Fizjoterapia		
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie		
Profil studiów:	praktyczny		
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny,		

	Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	Dr Małgorzata Milko, mgr Jacek Hyży, mgr Izabella Skatulska					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
6	15	-	15	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie się z podstawową terminologią z zakresu geriatry. Cele i zadania fizjoterapii w geriatry. Omówienie skal klinimetrycznych z zakresu geriatry i zasad doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w podeszłym wieku.</p> <p>C2 – Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z dysfunkcjami narządu ruchu w geriatry w zależności od wieku pacjenta, okresu choroby i stanu funkcjonalnego. Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie podjętych działań diagnostycznych u osób z dysfunkcjami narządu ruchu w geriatry. Uwzględnienie Bhp pacy z pacjentem.</p> <p>C3 - Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych u osób z dysfunkcjami narządu ruchu w geriatry z uwzględnieniem zasad profilaktyki zmian wtórnych wynikających z następstw choroby w wyniku procesu starzenia się organizmu.</p> <p>C4 - Prowadzenie dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>C5 - Kształtowanie umiejętności kontaktu z pacjentem oraz współpracy w grupie fizjoterapeutycznej. Zapoznanie z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Student zna i rozumie zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w różnym przedziale wiekowym z dysfunkcjami narządu ruchu w geriatry</p> <p>EK2 – Potrafi dobrać zabiegi i metody fizjoterapeutyczne w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego pacjenta z dysfunkcjami narządu ruchu w geriatry .Uwzględnia Bhp pacy z pacjentem.</p> <p>EK3 – Wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne oraz odpowiednie metody terapeutyczne u pacjentów z dysfunkcjami narządu ruchu w geriatry</p> <p>EK4 – Prowadzi dokumentację fizjoterapeutyczną niezbędną dla kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>EK5 – Potrafi nawiązać kontakt z pacjentem, okazując szacunek wobec chorego oraz troskę o jego dobro. Informuje o zasadach profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu choroby.</p>						

EK6 – Potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
Wyk1	<p>Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem wykładu.</p> <p>Omównienie zasad doboru odpowiedniego rodzaju ćwiczeń, treningów (oporowy) oraz metod fizjoterapeutycznych wpływających na masę i siłę mięśniową u osób starszych (sarkopenia). Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w podeszłym wieku w przypadku najczęstszych złamań w obrębie narządu ruchu u osób starszych w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.</p>	3
Wyk2	Omównienie zasad doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w podeszłym wieku w przypadku dolegliwości związanych z osteoporozą oraz ze zmianami zwyrodnieniowymi stawów w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	3
Wyk3	Omównienie zasad doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w podeszłym wieku w przypadku amputacji w obrębie kończyn dolnych i górnych w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	3
Wyk4	Omównienie zasad doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w podeszłym wieku w przypadku udaru mózgu, choroby Alzheimerera, choroby Parkinsona oraz w przypadku stwardnienia rozsianego (SM) w zależności od stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	3
Wyk5	<p>Omówienie zasad doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z chorobami psychiatrycznymi i zaburzeniami psychicznymi. Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z zaburzeniami poznawczymi, z deficytem poznawczym, z otępieniem.</p> <p>Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.</p>	3
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Informacje dotyczące warunków realizacji. Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Uwagi dotyczące, warunków zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii- materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Zapoznanie się z pracą na oddziale opiekuńczo- pielęgnacyjnym o profilu rehabilitacyjnym oraz na	1

	oddziale psychiatrycznym. Specyfika pracy z osobami w podeszłym wieku. Organizacja zespołu rehabilitacyjnego.	
Lab2	Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku złamania szyjkowo-krętarzowego w obrębie kości udowej. Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych. Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.	1
Lab3	Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku zmian zwyrodnieniowych stawów. Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych. Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.	1
Lab4	Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku amputacji w obrębie kończyn dolnych i górnych u osób w podeszłym wieku. Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych. Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.	1
Lab5	Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w stanie po udaru mózgu w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych. Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.	1
Lab6	Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku choroby Alzheimera. Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych.	1

	Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w chorobie w zależności od stanu psychofizycznego rehabilitowanej osoby. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.	
Lab7	Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku choroby Parkinsona. Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych. Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w chorobie w zależności od stanu psychofizycznego rehabilitowanej osoby. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.	2
Lab8	Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w przypadku stwardnienia rozsianego (SM). Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych. Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w dysfunkcjach w zależności od stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.	2
Lab9	Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w podeszłym wieku z zaburzeniami poznawczymi, deficytem poznawczym, otępieniem. Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań czynnościowych. Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w przypadku zaburzeń poznawczych, deficytu poznawczego, otępienia w zależności od stanu psychofizycznego rehabilitowanej osoby. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.	2
Lab10	Planowanie i wykonywanie ćwiczeń w nietrzymaniu moczu u osób starszych.	1
Lab11	Planowanie i wykonywanie ćwiczeń w zaburzeniach stabilności ciała, koordynacji, siły mięśniowej u osób starszych.	1
Lab12	Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji w najczęstszych schorzeniach dotyczących osób w podeszłym wieku. Podsumowanie wiadomości z zakresu wykonywania badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w podeszłym wieku. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	1

Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny. Komputer. Rzutnik pisma.	
2.	Prezentacje multimedialne. Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty.	
3.	Ankiety, Skale, kwestionariusze dotyczące osób starszych	
4.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).	
3.	Napisanie i wygłoszenie referatu (indywidualnie lub w zespole).	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Metoda praktycznego wykonania zleconego badania fizjoterapeutycznego pozwalającego na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta i interpretacja wyników.	
6.	Metoda praktycznego wykonania ćwiczeń i metod kinezyterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu geriatry .	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1. laboratorium	Praktyczne wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w wyznaczonej jednostce chorobowej z zakresu geriatry	
F2. laboratorium	Praktyczne planowanie zabiegów, ćwiczeń, metod fizjoterapeutycznych w wyznaczonej jednostce chorobowej z zakresu geriatry	
F3. laboratorium	Praktyczne wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod fizjoterapeutycznych w wyznaczonej jednostce chorobowej z zakresu geriatry .	
P1. wykład	Test jednokrotnego wyboru zawierający zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w podeszłym wieku.	
P2. laboratorium	Test praktyczny oceniający umiejętność planowania zabiegów, ćwiczeń, metod fizjoterapeutycznych w wyznaczonej jednostce chorobowej z zakresu geriatry .	
P3. laboratorium	Test praktyczny dotyczący umiejętności wykonywania badań i testów oraz ćwiczeń i metod fizjoterapeutycznych w jednostkach chorobowych w geriatry .	
IX Obciążenie pracą studenta		

Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności				
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		30				
Przygotowanie referatu i prezentacji.		10				
Przygotowanie się do kolokwium i laboratorium.		10				
Przygotowanie się do kolokwium.		10				
SUMA		60				
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		2				
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Blecharz J, Siekańska M. Psychologiczne aspekty starzenia się i starości. [W:] Marchewka A, Dąbrowski Z, Żołądź JA (red.) Fizjologia starzenia się. Profilaktyka i rehabilitacja. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2013, 48-59. 2. Błaszczak J.W, Czerwosch L. Stabilność posturalna w procesie starzenia. Gerontologia Polska, 2005, 13 (1), 25-36. 3. Błędowski P. Starzenie się jako problem społeczny. Perspektywy demograficzne starzenia się ludności Polski do roku 2035. [W:] Aspekty medyczne, psychologiczne, socjologiczne i ekonomiczne starzenia się ludzi w Polsce. Mossakowska M, Więcek A, Błędowski P. POLSENIOR Termedia Wydawnictwo Medyczne, Poznań 2012, 11-23. 4. Marchewka A, Dąbrowski Z, Żołądź JA (red.) Fizjologia starzenia się. Profilaktyka i rehabilitacja. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2013 5. Wieczorkowska-Tobis K, Kostka T, Borowicz AM. Fizjoterapia w geriatric. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2011. 6. Zielińska - Charczewska S.: Rehabilitacja neurologiczna w domu. PZWL, 1986. 7. Osiński W. Aktywność fizyczna podejmowana przez osoby w starszym wieku. Antropomotoryka, 2002, 24, s. 3-23. 8. Osiński W. Antropomotoryka, wyd. AWF Poznań, 2003. 9. Osiński W. Impact of aging on physical activity, fitness and health. Monografie, AWF Poznań, 2006, 373. 10. Osiński W. Gerokinezyjologia. Nauka i praktyka aktywności fizycznej w wieku starszym. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2013 						
Literatura uzupełniająca:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kwolek A. (red.) (2003) Rehabilitacja medyczna. Urban&Partner, Wrocław. 2. Sheperd G. Rehabilitacja w psychiatrii, Towarzystwo Amici Di Tworki, Pruszków, 1999 3. Hulek A. (red) Teoria i praktyka rehabilitacji inwalidów 4. Grzesiuk L.(red) Psychoterapia 5. Everly Jr. ,Rosenfeld R.Georg S. (red) Stres terapia i autoterapia 						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny

	dla całego programu (PEK)					
EK1	K_W06, K_W07, K_W10,	C1	Wyk 2 - W.5, L.1, L.2, L.3, L.4, L.5, L.6, L.7, L.8, L.9, L.10	1, 2, 3, 4	1, 4, 5, 6	F1, F3, F4, F6, P1
EK2	K_U03, K_U05, K_U06, K_U08, K_U11, K_K07,	C2	Wyk 2- W.5,	1, 2	1, 2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3, F5, P2
EK3	K_W05, K_W08, K_U07, K_U12, K_ U14 K_U18, K_K07,	C3	Wyk 1- W.4, L.1, L.2, L.3, L.4, L.5, L.6, L.7, L.8, L.9, L.10	1, 2, 3, 4	2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3, F5, P2
EK4	K_W12, K_U05, K_U19, K_U09 , K_K06,	C2, C3, C4	Wyk 1, W.5, L.1, L.2, L.3, L.4, L.5, L.6, L.7, L.8, L.9, L.10	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3, F5, P2
EK5	K_W04, K_U21 K_K02, K_K03, K_K11	C5	Wyk 1, L.1, L.2, L.3, L.4, L.5, L.6, L.7, L.8, L.9, L.10	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3, F5, P2
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						
Sposób oceny kolokwium lub testu zawierającego materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych:						

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 51% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń zawierają:

24. Dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
25. Dobór parametrów zabiegowych,
26. Informacji przekazanych pacjentowi dotyczących: zachowania się przed, w trakcie i po terapii.
27. Metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
28. Informacje dotyczące reakcji organizmu lub odczynu pozabiegowego.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

23. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
24. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej.
25. Obserwacji reakcji pacjenta w trakcie przeprowadzanego zabiegu fizjoterapeutycznego.
26. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
2. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
3. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

39G		KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu/modułu:	Fizjoterapia w psychiatrii		
Nazwa angielska:	Physiotherapy in psychiatriy		
Kierunek studiów:	Fizjoterapia		
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie		
Profil studiów:	praktyczny		
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny,		

				Zakład Fizjoterapii		
Prowadzący przedmiot:				mgr Jacek Hyży, mgr Izabella Skatulska		
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
6	15	-	15	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z zakresu psychiatrii w zależności od wieku pacjenta, okresu choroby i stanu funkcjonalnego.</p> <p>C2 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie podjętych działań diagnostycznych u osób z dysfunkcjami w zakresie w psychiatrii. Uwzględnienie Bhp pacy z pacjentem.</p> <p>C3 - Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych u osób z dysfunkcjami w zakresie psychiatrii z uwzględnieniem zasad profilaktyki zmian wtórnych wynikających z następstw choroby .</p> <p>C4 - Prowadzenie dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>C5 - Kształtowanie umiejętności kontaktu z pacjentem oraz współpracy w grupie fizjoterapeutycznej. Zapoznanie z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Student zna i rozumie zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób w różnym przedziale wiekowym z zaburzeniami w zakresie psychiatrii.</p> <p>EK2 – Potrafi dobrać zabiegi i metody fizjoterapeutyczne w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego pacjenta z zaburzeniami w zakresie psychiatrii. Uwzględnia Bhp pacy z pacjentem.</p> <p>EK3 – Wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne oraz odpowiednie metody terapeutyczne u pacjentów z zaburzeniami w zakresie psychiatrii.</p> <p>EK4 – Prowadzi dokumentację fizjoterapeutyczną niezbędną dla kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>EK5 – Potrafi nawiązać kontakt z pacjentem, okazując szacunek wobec chorego oraz troskę o jego dobro. Informuje o zasadach profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu choroby.</p>						

EK6 – Potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
Wyk1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem wykładu. Zasady doboru odpowiedniego rodzaju testów, ćwiczeń, treningów metod fizjoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych w psychiatrii u osób w różnym przedziale wiekowym.	3
Wyk2	Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z zaburzeniami jedzenia, zaburzeniami lękowymi oraz zaburzeniami osobowości z uwzględnieniem etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	3
Wyk3	Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z depresją z uwzględnieniem etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	3
Wyk4	Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób ze schizofrenią z uwzględnieniem etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	3
Wyk5	Zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z zaburzeniami psychicznymi związanymi z intoksykacją alkoholową i uzależnieniem od alkoholu oraz uzależnieniem od innych substancji psychoaktywnych z uwzględnieniem etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	3
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Informacje dotyczące warunków realizacji. Zapoznanie z przepisami BHP w placówce. Uwagi dotyczące, warunków zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii- materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Zapoznanie się z pracą na oddziale opiekuńczo- pielęgnacyjnym o profilu rehabilitacyjnym oraz na oddziale psychiatrycznym. Specyfika pracy z osobami z chorobami psychicznymi w różnym przedziale wieku. Organizacja zespołu rehabilitacyjnego.	3
Lab2	Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z: zaburzeniami jedzenia, zaburzeniami lękowymi oraz zaburzeniami osobowości. Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na	3

	podstawie wyników testów i badań. Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w w/w zaburzeniach psychicznych w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.	
Lab3	Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z depresją. Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań. Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w depresji w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.	3
Lab4	Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób ze schizofrenią. Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań. Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych w schizofrenii w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.	3
Lab5	Wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z zaburzeniami psychicznymi związanymi z intoksykacją alkoholową i uzależnieniem od alkoholu oraz uzależnieniem od innych substancji psychoaktywnych. Planowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych na podstawie wyników testów i badań. Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych z zaburzeniami psychicznymi związanymi z intoksykacją alkoholową i uzależnieniem od alkoholu oraz uzależnieniem od innych substancji psychoaktywnych w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby. Prowadzenie dokumentacji fizjoterapeutycznej niezbędnej do kontrolowania wyników rehabilitacji.	3
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny. Komputer. Rzutnik pisma.	
2.	Prezentacje multimedialne. Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty.	
3.	Ankiety, Skale, kwestionariusze dotyczące osób starszych	
4.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu).	
VII Metody dydaktyczne		

1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.
2.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).
3.	Napisanie i wygłoszenie referatu (indywidualnie lub w zespole).
4.	Metody i analizy przypadków.
5.	Metoda praktycznego wykonania zleconego badania fizjoterapeutycznego pozwalającego na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta i interpretacja wyników.
6.	Metoda praktycznego wykonania ćwiczeń i metod kinezyterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu psychiatrii.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1. laboratorium	Praktyczne wykonywanie badań i testów niezbędnych dla doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych w wyznaczonej jednostce chorobowej z zakresu psychiatrii.
F2. laboratorium	Praktyczne planowanie zabiegów, ćwiczeń, metod fizjoterapeutycznych w wyznaczonej jednostce chorobowej z zakresu psychiatrii.
F3. laboratorium	Praktyczne wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod fizjoterapeutycznych w wyznaczonej jednostce chorobowej z zakresu psychiatrii.
P1. wykład	Test jednokrotnego wyboru zawierający zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z zaburzeniami psychicznymi.
P2. laboratorium	Test praktyczny oceniający umiejętność planowania zabiegów, ćwiczeń, metod fizjoterapeutycznych w wyznaczonej jednostce chorobowej z zakresu psychiatrii.
P3. laboratorium	Test praktyczny dotyczący umiejętności wykonywania badań i testów oraz ćwiczeń i metod fizjoterapeutycznych w jednostkach chorobowych w psychiatrii.
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	30
Przygotowanie referatu i prezentacji.	10
Przygotowanie się do kolokwium i laboratorium.	10
Przygotowanie się do kolokwium.	10
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Heitzman J.(red). „Psychiatria. Podręcznik dla studiów medycznych”, PZWL, Warszawa, 2007
2. Górna K i wsp. Pielęgniarstwo psychiatryczne. Podręcznik dla studiów medycznych Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2012.
3. Szczepańska-Gieracha, Joanna Rymaszewska.: Kontakt z pacjentem przewlekle chorym (schorzenia neurodegeneracyjne, układu krążenia, zaburzenia psychiczne)
W:Porozumiewanie się lekarza z pacjentem i jego rodziną : wybrane zagadnienia ; red. Andrzej Steciwko, Jarosław Barański; Wrocław : Elsevier Urban & Partner, 2012; s.131-139.
4. Jóźwiak A. Otępienie u osób w wieku starszym. Geriatria 2008; 2: 237-246.
5. Szczepańska-Gieracha J., Wieprow J., Kowalska J. „Stosunek fizjoterapeutów do pacjentów w podeszłym wieku z zaburzeniami mentalnymi i depresyjnymi. Ocena skuteczności przeprowadzonego szkolenia”. Psychogeriatryka Polska 2009; 6(1): 23-31.

Literatura uzupełniająca:

1. Szczepańska-Gieracha J., Kowalska J., Rymaszewska J. „Problemy długoterminowej opieki instytucjonalnej nad osobami starszymi z zaburzeniami funkcji poznawczych”. Psychogeriatryka Polska 2011; 8(1): 1-9.
2. Szczepańska J. „Problem zaburzeń poznawczych w prowadzeniu i programowaniu fizjoterapii osób w podeszłym wieku”, Fizjoterapia 2007; 15(1): 67-74.
3. Turczyński J, Bilikiewicz A. Depresja u osób w podeszłym wieku. Psychiatria w Praktyce Oólnolekarskiej 2002; 2(2): 99-107.
4. Szczepańska J., Kowalska J. et al. „Elementy psychoterapii w procesie usprawniania pacjentów geriatrycznego oddziału rehabilitacyjnego”, Psychogeriatryka Polska 2007; 4(3): 149-158.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W06, K_W07, K_W10,	C1	Wyk 2 - W.5, L.1, L.2, L.3, L.4, L.5, L.6, L.7, L.8, L.9, L.10	1, 2, 3, 4	1, 4, 5, 6	F1, F3, F4, F6, P1

EK2	K_U03, K_U05, K_U06, K_U08, K_U11, K_K07,	C2	Wyk 2- W.5,	1, 2	1, 2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3, F5, P2
EK3	K_W05, K_W08, K_U07, K_U12, K_ U14 K_U18, K_K07,	C3	Wyk 1- W.4, L.1, L.2, L.3, L.4, L.5, L.6, L.7, L.8, L.9, L.10	1, 2, 3, 4	2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3, F5, P2
EK4	K_W12, K_U05, K_U19, K_U09 , K_K06,	C2, C3, C4	Wyk 1, W.5, L.1, L.2, L.3, L.4, L.5, L.6, L.7, L.8, L.9, L.10	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3, F5, P2
EK5	K_W04, K_U21 K_K02, K_K03, K_K11	C5	Wyk 1, L.1, L.2, L.3, L.4, L.5, L.6, L.7, L.8, L.9, L.10	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3, F5, P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierającego materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu psychiatrii:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 51% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń zawierają:

29. Dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
30. Dobór parametrów zabiegowych,
31. Informacji przekazanych pacjentowi dotyczących: zachowania się przed, w trakcie i po terapii.
32. Metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
33. Informacje dotyczące reakcji organizmu lub odczynu pozabiegowego.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

27. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
28. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej.
29. Obserwacji reakcji pacjenta w trakcie przeprowadzanego zabiegu fizjoterapeutycznego.
30. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

5. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
6. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
7. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
8. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

39 H		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Fizjoterapia kliniczna w chorobach wewnętrznych w onkologii i medycynie paliatywnej.				
Nazwa angielska:		Physiotherapy clinical in internal diseases in oncology and palliative medicine.				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Marzena Jaworska-Pelczyńska, mgr Alina Lechman				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS

6	15	-	15	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z zasadami doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z rozpoznaniem nowotworem oraz podlegających leczeniu paliatywnemu, w zależności od rodzaju i okresu choroby, a także stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C2 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie podjętych działań diagnostycznych dla potrzeb fizjoterapii u osób z rozpoznaniem nowotworem oraz podlegających leczeniu paliatywnemu.</p> <p>C3 – Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych u osób z rozpoznaniem nowotworem oraz podlegających leczeniu paliatywnemu, w zależności od rodzaju i okresu choroby, a także stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C4 – Prowadzenie dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>C5 – Kształtowanie umiejętności kontaktu z pacjentem oraz współpracy w grupie fizjoterapeutycznej. Zapoznanie z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Student zna i rozumie zasady doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z rozpoznaniem nowotworem oraz podlegających leczeniu paliatywnemu. Potrafi dobrać zabiegi i metody fizjoterapeutyczne w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>EK2 – Potrafi dobrać zabiegi i metody fizjoterapeutyczne u osób rozpoznaniem nowotworem oraz podlegających leczeniu paliatywnemu w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego pacjenta.</p> <p>EK3 – Wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne i odpowiednie metody terapeutyczne u osób rozpoznaniem nowotworem oraz podlegających leczeniu paliatywnemu.</p> <p>EK4 – Prowadzi dokumentację dla potrzeb fizjoterapii niezbędną do kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>EK5 – Potrafi nawiązać kontakt z pacjentem, okazując szacunek wobec chorego oraz troskę o jego dobro. Informuje o zasadach profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu choroby.</p> <p>EK6 – Potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>						
V Treści programowe						
Forma zajęć: Laboratorium						Liczba godzin

Wykt.1	Zasady postępowania fizjoterapeutycznego, doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u kobiet z rozpoznaniem nowotworem piersi oraz podlegających leczeniu paliatywnemu, w zależności od rodzaju i okresu choroby, a także stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.	3
Wykt.2	Zasady postępowania fizjoterapeutycznego, doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z rozpoznaniem nowotworem układu oddechowego oraz podlegających leczeniu paliatywnemu, w zależności od rodzaju i okresu choroby, a także stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.	3
Wykt.3	Zasady postępowania fizjoterapeutycznego, doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z rozpoznaniem nowotworem układu moczowo- płciowego oraz podlegających leczeniu paliatywnemu, w zależności od rodzaju i okresu choroby, a także stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.	3
Wykt.4	Zasady postępowania fizjoterapeutycznego, doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z rozpoznaniem nowotworem układu pokarmowego oraz podlegających leczeniu paliatywnemu, w zależności od rodzaju i okresu choroby, a także stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.	3
Wykt.5	Zasady postępowania fizjoterapeutycznego, doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u osób z rozpoznaniem nowotworem tkanek miękkich i kości, nowotworów w obrębie głowy i szyi oraz podlegających leczeniu paliatywnemu, w zależności od rodzaju i okresu choroby, a także stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.	3
suma		15
Lab.1	Informacje dotyczące warunków realizacji. Rehabilitacja w zaburzeniach czynnościowych układu ruchu, oddechowego, krążenia i nerwowego po leczeniu nowotworów złośliwych. Rehabilitacja chorego nieprzytomnego.	2
Lab.2	Rehabilitacja po leczeniu raka piersi. Zastosowanie metod drenażu limfatycznego, masażu suchego oraz fizykoterapii u pacjentek po mastektomii. Instruktaż domowy ćwiczeń dnia codziennego. Protezowanie piersi.	2
Lab.3	Rehabilitacja po leczeniu nowotworów układu oddechowego. Fizjoterapia w okresie przed- i pooperacyjnym, nauka efektywnego kaszlu przy stabilizacji rany pooperacyjnej, nauka ćw. oddechowych torem przeponowym, zasady usprawniania pacjenta z drenem.	2
Lab.4	Rehabilitacja po leczeniu nowotworów układu moczowo- płciowego. Rehabilitacja w okresie przed- i pooperacyjnym, nauka pionizacji,	2

	zapobieganie powstawaniu zrostów pooperacyjnych, profilaktyka powikłań krążeniowo- naczyniowych.	
Lab.5	Rehabilitacja po leczeniu nowotworów układu pokarmowego. Fizjoterapia w okresie przed- i pooperacyjnym, nauka efektywnego kaszlu przy stabilizacji rany pooperacyjnej, nauka ćw. oddechowych torem przeponowym, zasady postępowania fizjoterapeutycznego u pacjentów ze stomią.	2
Lab.6	Rehabilitacja po leczeniu nowotworów tkanek miękkich i kości. Fizjoterapia chorych po amputacjach, zaopatrzenie ortopedyczne, nauka chodu i kompensacji kończyny górnej, profilaktyka przeciwzakrzepowa i przeciwobrzękowa.	2
Lab.7	Rehabilitacja po leczeniu nowotworów głowy i szyi. Fizjoterapia obejmująca zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym i po radioterapii, zmniejszenie ograniczenia ruchomości stawów w leczonej okolicy, reedukacja nerwowo-mięśniowa, nauka mowy przetykowej. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	3
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik pisma.	
2.	Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizjoterapeutycznych, stół do masażu).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Metody i analizy przypadków. Pokaz. Opis. Instruktaż.	
2.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
3.	Metoda poszukująca oraz działalności praktycznej.	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kolokwia lub testy zawierające materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych w onkologii i medycynie paliatywnej.	
F2	Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej oraz konspekty ćwiczeń	
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.	
P	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+ F2+F3	

IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności			Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności			
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).			30			
Przygotowanie się do kolokwium lub testu			15			
Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń lub konspektu ćwiczeń.			15			
SUMA			60			
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU			2			
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
24. Woźniewski M., Kornafel J., <i>Rehabilitacja w onkologii</i> , wyd. I, Elsevier, 2010						
25. <i>Against Cancer</i> . PWN, Warszawa-Kraków.						
26. Fibak J. (1999) <i>Kompendium chirurgii ogólnej</i> , PZWL, W-wa,						
27. Kwolek A. (red) (2003) <i>Rehabilitacja medyczna</i> . Urban&Partner, Wrocław.						
28. Kwolek A. (red.) (2003) <i>Rehabilitacja medyczna</i> , t. 2. Urban&Partner, Wrocław.						
Literatura uzupełniająca:						
15. <i>Fizjoterapia</i> – kwartalnik naukowy PTF. Wydawnictwo AWF Wrocław;						
16. <i>Postępy Rehabilitacji</i> – kwartalnik naukowy AWF w Warszawie;						
17. <i>Fizjoterapia Polska</i> – kwartalnik naukowy						
18. Inne materiały wskazane lub dostarczone przez prowadzącą						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W04, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W10, K_U01, K_U03, K_U12, K_K01, K_K06, K_K07,	C1	Lab.1- Lab.10	1, 2	1, 2, 3, 4, 5	F1, P

EK2	K_W02, K_W04, K_W07, K_W08, K_W10 K_U03, K_U05, K_U06, K_U11, K_U12, K_U14, K_U19, K_U19, K_K07,	C2	Lab.1- Lab.10	1, 2	1, 2, 3, 4, 5	F2, F3, P
EK3	K_W02, K_W04, K_W05, K_W06, K_W07, K_W10 K_U03, K_U06, K_U07, K_U08, K_U14, K_K07,	C2, C3	Lab.1- Lab.10	1, 2	1, 2, 3, 4, 5	F2, F3, P
EK4	K_W04, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W12, K_U03 K_U09, K_U18, K_K06	C4	Lab.1- Lab.10	1, 2	1, 2, 3, 4, 5	F2, F3, P
EK5	K_W01, K_U01, K_U05, K_U22, K_K02, K_K07, K_K13,	C5	Lab.1- Lab.10	1, 2	1, 2, 3, 4, 5	F2, F3, P
EK6	K_W01, K_U20, K_U21, K_U22, K_K01, K_K03, K_K09, K_K11,	C5	Lab.1- Lab.10	1, 2	1, 2, 3, 4, 5	P
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierającego materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń zawierają:

34. Dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
35. Dobór parametrów zabiegowych,
36. Informacji przekazanych pacjentowi dotyczących: zachowania się przed, w trakcie i po terapii.
37. Metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
38. Informacje dotyczące reakcji organizmu lub odczynu pozabiegowego.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

31. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
32. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej.
33. Obserwacji reakcji pacjenta w trakcie przeprowadzanego zabiegu fizjoterapeutycznego.
34. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

21. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
22. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
23. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
24. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

40 A	KARTA PRZEDMIOTU
Nazwa przedmiotu/modułu:	Diagnostyka funkcjonalna w dysfunkcjach układu ruchu
Nazwa angielska:	Diagnosics funcional in motor system dysfunctions
Kierunek studiów:	Fizjoterapia
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie

Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk o Kulturze Fizycznej i Zdrowiu					
Prowadzący przedmiot:	dr Dariusz Milko, mgr Alina Lechman, mgr Izabela Skatulska, mgr Katarzyna Czubala					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
6	15	-	45	60	120	4
7			45	45	90	3
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Student zapoznaje się z zasadami diagnozowania oraz ogólnymi zasadami i sposobem leczenia najważniejszych dysfunkcji układu ruchu w zakresie: ortopedii, traumatologii i medycyny sportowej, reumatologii oraz neurologii i neurochirurgii w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C2 – Student uczy się wykonywać diagnostykę fizjoterapeutyczną w wybranych jednostkach chorobowych układu ruchu.</p> <p>C3 – Student uczy się planować postępowania diagnostyczne po zapoznaniu się historią choroby pacjenta i przeprowadzonym badaniu podmiotowym.</p> <p>C4 – Student uczy się odpowiedniego doboru metod terapeutycznych u osób z dysfunkcjami układu ruchu.</p> <p>C5 – Student poznaje zasady prowadzenia dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>C6 – Student nabywa umiejętności współpracy w grupie fizjoterapeutycznej, zapoznaje się z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty uczenia się						
<p>EK 1- Student zna i rozumie zasady doboru środków diagnostycznych i ogólne zasady i sposoby leczenia najważniejszych dysfunkcji układu ruchu w zakresie: ortopedii, traumatologii i medycyny sportowej, reumatologii oraz neurologii i neurochirurgii w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>EK 2- Student planuje i wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne i odpowiednie metody terapeutyczne u pacjentów z dysfunkcjami narządu ruchu.</p> <p>EK 3- Student zna i potrafi zastosować działania diagnostyczne niezbędne dla doboru postępowania fizjoterapeutycznego u osób w różnym przedziale wiekowym z dysfunkcjami układu ruchu.</p>						

<p>EK 4- Student samodzielnie prowadzi dokumentację fizjoterapeutyczną niezbędną dla kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>EK 5- Student potrafi nawiązać kontakt z pacjentem, okazując szacunek wobec chorego oraz trosk o jego dobro.</p> <p>EK 6- Student potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Informacje dotyczące warunków realizacji zajęć. Zapoznanie z przepisami BHP. Specyfika pracy fizjoterapeuty. Uwagi organizacyjne, warunki zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii, materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Zespół rehabilitacyjny. Zapoznanie z organizacją pracy zespołu rehabilitacyjnego.	6
Lab2	Przedstawienie etiologii i patomechanizmów występujących w dysfunkcjach układu ruchu w szczególności w: zespole Sudecka, zespole niedokrwiennym Volkmanna, swoistymi i nieswoistym zapaleniu kiści, w gorączce reumatycznej, dnie moczanowej, stwardnieniu rozsianym, chorobie Parkinsona, uszkodzeniu nerwów czaszkowych, rdzeniowych i obwodowych.	6
Lab3	Zapoznanie z przebiegiem dysfunkcji układu ruchu w zakresie: ortopedii, traumatologii i medycyny sportowej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii.	6
Lab4	Zapoznanie z przebiegiem dysfunkcji układu ruchu w zakresie: reumatologii oraz neurologii i neurochirurgii, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii.	6
Lab5	Przedstawienie zasad diagnozowania oraz ogólnych zasady i sposobów leczenia najważniejszych dysfunkcji układu ruchu w zakresie: ortopedii, traumatologii i medycyny sportowej, reumatologii, neurologii i neurochirurgii oraz pediatrii i neurologii dziecięcej.	6
Lab6	Zasady podmiotowego i przedmiotowego badania oraz zasady interpretacji wyników badań dodatkowych w diagnostyce wybranych chorób układu ruchu w szczególności w: zespole Sudecka, zespole niedokrwiennym Volkmanna, swoistymi i nieswoistym zapaleniu kiści, w gorączce reumatycznej, dnie moczanowej, stwardnieniu rozsianym, chorobie Parkinsona, uszkodzeniu nerwów czaszkowych, rdzeniowych i obwodowych.	6
Lab7	Przedstawienie szczegółowego badania dla potrzeb fizjoterapii. Wykonanie testów funkcjonalnych układu ruchu oraz ich zapis i zinterpretować wyników.	6

Lab8	Przeprowadzenie analizy biomechanicznej z zakresu prostych i złożonych ruchów człowieka w warunkach prawidłowych i w dysfunkcjach układu ruchu.	6
Lab9	Przeprowadzenie oceny stanu układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe)	6
Lab10	Wykonanie analizy chodu oraz interpretacja uzyskanych wyników. Nauka badania narządów zmysłów i oceny równowagi.	6
Lab11	Ocena zdolności wysiłkowej, tolerancji wysiłkowej oraz poziomu zmęczenia i przetrenowania.	6
Lab12	Dobór i prowadzenie postępowania diagnostyczno- fizjoterapeutycznego u osób po urazach w obrębie tkanek miękkich układu ruchu leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach w obrębie kończyn (stłuczeniach, skręceniach, zwichnięciach i złamaniach) leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach kręgosłupa bez porażen oraz w przypadku stabilnych i niestabilnych złamań kręgosłupa.	6
Lab13	Dobór i prowadzenie postępowania diagnostyczno- fizjoterapeutycznego u osób po amputacjach planowanych (postępowanie przed- i pooperacyjne) oraz urazowych (amputacje konwencjonalne i fizjologiczne), nauka chodu w protezie oraz postępowanie po amputacjach kończyn górnych, w tym instruktaż w zakresie posługiwania się protezą.	6
Lab14	Dobór i prowadzenie postępowania diagnostyczno- fizjoterapeutycznego przed- i pooperacyjne u osób po rekonstrukcyjnych zabiegach ortopedycznych, w tym po zabiegach artroskopowych i po endoprotezoplastyce.	6
Lab15	Zasady kwalifikacji do zabiegów operacyjnych oraz podstawowe zabiegi operacyjne.	6
	Podsumowanie i sprawdzenie wiadomości oraz umiejętności wykonywania diagnostyki funkcjonalnej w zakresie dysfunkcji układu ruchu.	
Suma godzin:		90
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik pisma.	
2.	Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty, ulotki.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu, sprzęt i aparatura fizykoterapeutyczna).	
VII Metody dydaktyczne		

1.	Pokaz z objaśnieniem. Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.
2.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.
4.	Metody i analizy przypadków.
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Kolokwia lub testy zawierające materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych.
F2	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.
F3	Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń.
P	Zajęcia praktyczne: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	łąćna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	105
Przygotowanie się do kolokwium lub testu	60
Uzupełnienie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.	45
SUMA	210
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	7
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
1. Rehabilitacja medyczna. Red. A. Kwolek. T.1-2. Wrocław 2007	
2. Tylman D., Dziak A., Traumatologia Narządu Ruchu. Warszawa PZWL 1996	
3. Dziak A., Tayara S. Urazy i uszkodzenia w sporcie., Kasper. Kraków 2000.	
4. Mika T., Kasprzak W; Fizykoterapia ., Warszawa PZWL 2001.	
5. Kocharński J.W; Kompendium Balneoterapii Wyższa Szkoła Fizjoterapii	Wrocław 2000
6. Kocharński J.W. Balneologia., Wyższa Szkoła Fizjoterapii Wrocław 2008.	
8. Nowotny J. Podstawy kliniczne fizjoterapii w dysfunkcjach narządu ruchu.	

Warszawa 2006.

9. Dega W., Ortopedia i Rehabilit. Red. W. Marciniuk, A. Szulc. T. 1-2. Warszawa 2006

XI ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą - 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus - 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą - 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę - dostateczną plus - 3,5;

od 51% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną - 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:

1. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.
2. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych.
3. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych.
4. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych.

Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

1. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
2. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej.
3. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych.
4. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii.
5. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

25. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

26. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

27. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

28. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

40B		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Diagnostyka funkcjonalna w chorobach wewnętrznych				
Nazwa angielska:		Functional diagnostics in internal diseases				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk o Kulturze Fizycznej i Zdrowiu				
Prowadzący przedmiot:		dr Alicja Nowak, mgr Alina Lechman, mgr Agnieszka Małąg, mgr Wioletta Wilk				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
7	10	-	45	35	90	3
II Cel przedmiotu						
C1 - Zapoznanie z metodami diagnostyki w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chorób wewnętrznych						
C2 - Zapoznanie z zasadami diagnostyki w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chorób wewnętrznych						
C3 - Tworzenie dokumentacji klinicznej, dotyczącej wykonanych badań dla potrzeb fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chorób wewnętrznych						
C4 - Umiejętność pracy w grupie oraz samokontroli, umiejętność organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty. Uwrażliwienie na pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych z zakresu chorób wewnętrznych						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty uczenia się						
EK1 - Zna etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najważniejszych schorzeń w zakresie: kardiologii i kardiologii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatry,						

psychiatrii, onkologii i medycyny paliatywnej oraz w nefrologii i transplantacji nerki, w stopniu umożliwiającym stosowanie środków fizjoterapii

- EK2** - Zna zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia w najważniejszych jednostkach chorobowych w zakresie: kardiologii i kardiochirurgii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatrii, psychiatrii, onkologii i medycyny paliatywnej oraz w nefrologii i transplantacji nerki, w stopniu umożliwiającym stosowanie środków fizjoterapii;
- EK3** - Zna ogólne zasady podmiotowego i przedmiotowego badania w kardiologii i kardiochirurgii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatrii, psychiatrii, onkologii i medycyny paliatywnej oraz w nefrologii i transplantacji nerki
- EK4** - Zna zasady interpretacji wyników badań dodatkowych w diagnostyce chorób układu krążenia i w fizjoterapii kardiologicznej, w tym: badania elektrokardiograficznego (EKG) i ultrasonograficznego (USG), prób czynnościowych EKG, klinicznej oceny stanu zdrowia pacjenta ze schorzeniem kardiologicznym według różnych skal
- EK5** - Zna rodzaje testów wysiłkowych w fizjoterapii kardiologicznej i pulmonologicznej (test na ergometrze rowerowym, bieżni ruchomej, testy marszowe, test spiroergometryczny), skalę niewydolności serca NYHA (*New York Heart Association*) oraz wartości równoważnika metabolicznego (MET);
- EK6** - Zna ogólne zasady podmiotowego i przedmiotowego badania pulmonologicznego dla potrzeb fizjoterapii, ważniejsze badania dodatkowe i pomocnicze oraz testy funkcjonalne, przydatne w kwalifikacji i monitorowaniu fizjoterapii oddechowej
- EK7** - Zna zasady kwalifikacji do zabiegów operacyjnych oraz podstawowe zabiegi operacyjne, w tym amputacje z przyczyn naczyniowych, zabiegi z zakresu chirurgii małoinwazyjnej – laparoscopia, torakoscopia
- EK8** - Zna metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej w zakresie badań stosowanych w ginekologii i położnictwie
- EK9** - Zna podstawowe zasady organizacji opieki nad osobą starszą, zagrożenia związane z hospitalizacją osób starszych
- EK10** - Zna specyfikę postępowania z pacjentem ze schorzeniem psychicznym i zasady właściwego podejścia do niego
- EK11** - Zna założenia i zasady Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (*International Classification of Functioning Disability and Health, ICF*)

V Treści programowe

Forma zajęć: Wykłady		Liczba godzin
Wyk1	Diagnostyka funkcjonalna w kardiologii i kardiochirurgii, pulmonologii, chirurgii	3

Wyk2	Diagnostyka funkcjonalna w ginekologii i położnictwie, geriatric, psychiatrii	3
Wyk3	Diagnostyka funkcjonalna w onkologii i medycynie paliatywnej oraz w nefrologii i transplantacji nerki	3
Wyk4	Podsumowanie i sprawdzenie wiedzy i kompetencji zdobytych na wykładach	1
Suma godzin:		10
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Diagnostyka funkcjonalna w kardiologii i kardiologii	5
Lab2	Diagnostyka funkcjonalna w pulmonologii	5
Lab3	Diagnostyka funkcjonalna w chirurgii	5
Lab4	Diagnostyka funkcjonalna w ginekologii i położnictwie	5
Lab5	Diagnostyka funkcjonalna w geriatric	5
Lab6	Diagnostyka funkcjonalna w psychiatrii	5
Lab7	Diagnostyka funkcjonalna w onkologii i medycynie paliatywnej	5
Lab8	Diagnostyka funkcjonalna w nefrologii i transplantacji nerki	5
Lab9	Podsumowanie i sprawdzenie wiadomości z zakresu diagnostyki funkcjonalnej w chorobach wewnętrznych	3
Lab10	Podsumowanie i sprawdzenie wiadomości z zakresu diagnostyki funkcjonalnej w chorobach wewnętrznych	2
Suma godzin:		45
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, komputer, rzutnik pisma.	
2.	Prezentacje multimedialne, foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty, ulotki.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizjoterapeutycznych, sprzęt i aparatura diagnostyczna).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz z objaśnieniem. Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
2.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		

F1	Kolokwia lub testy zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych.
F2	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.
P	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3

IX Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	55
Przygotowanie się do kolokwium lub testu	15
Uzupełnienie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.	20
SUMA	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	3

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Diagnostyka funkcjonalna w fizjoterapii, pod red. Aleksander Ronikier. PZWL 2014
2. Bromboszcz J., Dylewicz P. 2009, Rehabilitacja kardiologiczna. Stosowanie ćwiczeń fizycznych. Kraków ELIPSA-JAIM S.C.
3. Jerzy Kołodziej, Marek Woźniewski 2006, Rehabilitacja w chirurgii, Warszawa PZWL
4. Kwolek A., 2003 Rehabilitacja Medyczna. Elsevier Urban & Partner, Wrocław wyd. 1

Literatura uzupełniająca:

1. Milanowska K., Dega W. 2003, Rehabilitacja Medyczna. Warszawa PZWL, wyd. 4.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	D.W3	C1, C2, C3, C4	Lab 1-9, Wyk 1-4	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK2	D.W4	C1, C2, C3, C4	Lab 1-9, Wyk 1-4	1-3	1-5	F1, F2, F3, P

EK3	D.W6	C1, C2, C3, C4	Lab 1-9, Wyk 1-4	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK4	D.W7	C1, C2, C3, C4	Lab1, Wyk1	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK5	D.W8	C1, C2, C3, C4	Lab1, Wyk1	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK6	D.W9	C1, C2, C3, C4	Lab2, Wyk1	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK7	D.W10	C1, C2, C3, C4	Lab3, Wyk1	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK8	D.W11	C1, C2, C3, C4	Lab4, Wyk2	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK9	D.W12, D.W13	C1, C2, C3, C4	Lab5, Wyk2	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK10	D.W14	C1, C2, C3, C4	Lab6, Wyk2	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK11	D.W16	C1, C2, C3, C4	Lab1-9, Wyk 1-4	1-3	1-5	F1, F2, F3, P

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5,

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:

5. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.
6. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych:
7. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych.

8. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych.

Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

6. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
7. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej.
8. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych.
9. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii.
10. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

29. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
30. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
31. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

40 C		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Diagnostyka funkcjonalna w wieku rozwojowym				
Nazwa angielska:		Functional diagnosis in developmental age.				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk o Kulturze Fizycznej i Zdrowiu				
Prowadzący przedmiot:		dr Dariusz Milko, dr Małgorzata Milko, mgr Agnieszka Małąg, mgr Katarzyna Czubala				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
7	10	-	45	35	90	3
II Cel przedmiotu						
C1-Zdobycie umiejętności oceny aktywności spontanicznej noworodka i niemowlęcia, oceny rozwoju psychomotorycznego dziecka, oceny podwyższonego lub obniżonego napięcia mięśniowego.						
C2 – Zapoznanie z zasadami diagnozowania i sposobami leczenia w dysfunkcjach wieku rozwojowego ,doboru zabiegów i metod fizjoterapeutycznych u dzieci						

z dysfunkcjami narządu ruchu i neurologii dziecięcej w wieku rozwojowym w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego.		
C3 – Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego u dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu w wieku rozwojowym na podstawie podjętych działań diagnostycznych.		
C4 - Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych u dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu na podstawie podjętych działań diagnostycznych.		
C5 - Prowadzenie dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania		
C6 - Umiejętność współpracy w grupie fizjoterapeutycznej, zapoznanie z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.		
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Dobra znajomość anatomii.		
IV Oczekiwane efekty uczenia się		
EK1 – Student posiada umiejętności oceny aktywności spontanicznej noworodka i niemowlęcia, oceny rozwoju psychomotorycznego dziecka, oceny podwyższonego lub obniżonego napięcia mięśniowego.		
EK2 – Zna i potrafi zastosować działania diagnostyczne niezbędne dla doboru postępowania fizjoterapeutycznego u dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu.		
EK3 – Planuje i wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne i odpowiednie metody terapeutyczne u dzieci w różnym przedziale wiekowym w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.		
EK4 – Prowadzi dokumentację dla potrzeb fizjoterapii niezbędną do kontroli przebiegu usprawniania. Zna zasady profilaktyki zmian wtórnych wynikających z postępującego procesu choroby w wyniku dysfunkcji narządu ruchu w wieku rozwojowym.		
EK5 – Potrafi nawiązać kontakt z małym pacjentem, okazując szacunek wobec chorego i jego opiekunów. Okazuje troskę o dobro małego pacjenta.		
EK6 – Potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
1	Omówienie zagadnień z zakresu diagnostyki funkcjonalnej i postępowania fizjoterapeutycznego u dzieci z wadami wrodzonymi w obrębie narządu ruchu, uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego u dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym w zależności od stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	2
2	Omówienie zagadnień z zakresu diagnostyki funkcjonalnej i postępowania fizjoterapeutycznego u dzieci z jałową martwicą kości,	2

	z chorobą zapalną kości i stawów, u dzieci z okołoporodowymi obrażeniami narządu ruchu, w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	
3	Omówienie zagadnień z zakresu diagnostyki funkcjonalnej i postępowania fizjoterapeutycznego u dzieci z z dysplazją i luksacją stawu biodrowego, deformacjami kręgosłupa w wieku rozwojowym u dzieci ze schorzeniami reumatologicznymi, w zależności od stanu funkcjonalnego małego pacjenta.	2
4	Omówienie zagadnień z zakresu diagnostyki funkcjonalnej i postępowania fizjoterapeutycznego u dzieci z wadami postawy, rozszczepem kręgosłupa w zależności od stanu funkcjonalnego małego pacjenta.	2
5	Omówienie zagadnień z zakresu diagnostyki funkcjonalnej i postępowania fizjoterapeutycznego u dzieci z w chorobach z postępującym zanikiem mięśni oraz w obrażeniach narządu ruchu w wieku rozwojowym (okołoporodowych uszkodzeniach splotu barkowego, okołoporodowych złamań kości).	2
Suma godzin:		10
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab.1-2	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem laboratoriów. Diagnostyka funkcjonalna i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z wadami wrodzonymi w obrębie narządu ruchu, w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego	6
Lab.3	Diagnostyka funkcjonalna i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego, w zależności od stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	3
Lab.4	Diagnostyka funkcjonalna i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym, w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	3
Lab.5	Diagnostyka funkcjonalna i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z jałową martwicą kości, z chorobą zapalną kości i stawów, u dzieci z okołoporodowymi obrażeniami narządu ruchu, w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	3
Lab.6	Diagnostyka funkcjonalna i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu w przypadku aseptycznych martwic nasad, w przypadku zapaleń kości oraz idiopatycznych zapaleniach kości w zależności od stanu funkcjonalnego rehabilitowanego dziecka.	3
Lab.7	Diagnostyka funkcjonalna i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z dysplazją i luksacją stawu biodrowego, w zależności od stanu funkcjonalnego.	3

Lab.8	Diagnostyka funkcjonalna i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z deformacjami kręgosłupa w wieku rozwojowym, w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego.	
Lab.9	Diagnostyka funkcjonalna i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci ze schorzeniami reumatologicznymi, w zależności od stanu funkcjonalnego małego pacjenta.	3
Lab.10	Diagnostyka funkcjonalna i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z wadami postawy, w zależności od stanu funkcjonalnego dziecka.	3
Lab.11	Diagnostyka funkcjonalna i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z rozszczepem kręgosłupa, w zależności od stanu funkcjonalnego dziecka.	6
Lab.12	Diagnostyka funkcjonalna i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci w chorobach z postępującym zanikiem mięśni, w zależności od stanu funkcjonalnego dziecka.	6
Lab.13	Diagnostyka funkcjonalna i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z rdzeniowym zanikiem mięśni, w zależności od stanu funkcjonalnego dziecka.	6
Lab.14-15	Diagnostyka funkcjonalna i postępowanie fizjoterapeutyczne w obrażeniach narządu ruchu w wieku rozwojowym (okołoporodowych uszkodzeniach splotu barkowego, okołoporodowych złamań kości). Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen	6
Suma godzin:		45
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny. Komputer. Rzutnik pisma	
2.	Prezentacje multimedialne. Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład informacyjny, opis, objaśnienie lub wyjaśnienie.	
2.	Wykład problemowy wspierany studium przypadków,	
3.	Metody i analizy przypadków. Pokaz. Instruktaż.	
4.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
5.	Metoda poszukująca oraz działalności praktycznej.	
6.	Metody i analizy przypadków.	
7.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		

F1	Kolokwia lub testy zawierające materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w dysfunkcjach narządu ruchu wieku rozwojowego.
F2	Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej oraz konspekty ćwiczeń
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.
P1	Wykład: ostateczna ocena to suma F1
P2	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F2+F3

IX Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	55
Przygotowanie się do kolokwium lub testu	10
Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń lub konspektu ćwiczeń.	10
Przygotowanie do egzaminu	15
SUMA	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	3

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

29. Kiwerski J., *Schorzenia i urazy kręgosłupa*. PZWL Warszawa 2001
30. Owczarek S., *Atlas ćwiczeń korekcyjnych*. WSiP
31. Karski T., *Skoliozy tzw. idiopatyczne, etiologia rozpoznanie zagrożeń, nowe leczenie rehabilitacyjne i profilaktyka*. Folium 2003
32. Garrison S.J., *Podstawy rehabilitacji i medycyny fizycznej*, PZWL 1997
33. Kiwerski J., *Schorzenia i urazy kręgosłupa*. PZWL Warszawa 2001
34. Grochowski J., *Urazy u dzieci*. PZWL Warszawa 2000.
35. Karski T., *Skoliozy tzw. idiopatyczne, etiologia rozpoznanie zagrożeń, nowe leczenie rehabilitacyjne i profilaktyka*. Folium 2003

Literatura uzupełniająca:

5. Marciniak W., Szulc A., Wiktor Degi *Ortopedia i rehabilitacja tom 2*, PZWL 2003
6. Dormans J.P., red. W. Marczyński, *Ortopedia pediatria*. Seria Core Knowledge in Orthopaedics, 2009, Urban & Partner.
7. Matyja M., Domagalska M., *Podstawy usprawniania neurorozwojowego wg Berty i Karela Bobathów*, Wydawnictwo Śląska Akademia Medyczna Katowice 1998
8. Nowotny J. (red), *Podstawy Fizjoterapii tom 3. Wybrane metody fizjoterapii*, Wydawnictwo Kasper, Kraków 2005.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty uczenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EU1	K_W02, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W09, K_U01, K_U12, K_K01,	C1	Wyk1, Wyk2, Wyk3,Wyk4, Wyk5, Lab1, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab10, Lab12 Lab14	1, 2, 3	1, 2	F1, P1
EU2	K_W05, K_W09, K_U03, K_U05, K_U06, K_U19,	C2	Wyk1, Wyk2, Wyk3,Wyk4, Wyk5, Lab2, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab10, Lab12 Lab14	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EU3	K_W05, K_W07, K_W09,K_U07, K_U08, K_U10, K_U12, K_U13, K_U19, K_K07,	C3	Wyk1, Wyk2, Wyk3,Wyk4, Wyk5, Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab9, Lab11, Lab13 Lab15	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EU4	K_W05, K_W08, K_W11, K_U09, K_U18,	C4	Wyk1, Wyk2, Wyk3,Wyk4, Wyk5,	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2

			Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab9, Lab11, Lab13 Lab15			
EU5	K_W01, K_U01, K_U05, K_U21, K_K02, K_K06, K_K09, K_K13,	C5	Lab1, Lab2 Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab9, Lab10, Lab11, Lab12 Lab13, Lab14 Lab15	3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EU6	K_W04, K_U20, K_U21, K_K01, K_K03, K_K11, K_K13,	C5	Lab1, Lab2 Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab9, Lab10, Lab11, Lab12 Lab13, Lab14 Lab15	3	3, 4, 5, 6, 7	P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW UCZENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierającego materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 51% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 51% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń zawierają:

39. Dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
40. Dobór parametrów zabiegowych,
41. Informacji przekazanych pacjentowi /opiekunowi dzieckadotyczących: zachowania się przed, w trakcie i po terapii.
42. Metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
43. Informacje dotyczące reakcji organizmu lub odczynu pozabiegowego.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

35. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
36. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej.
37. Obserwacji reakcji dziecka w trakcie przeprowadzanego zabiegu fizjoterapeutycznego.
38. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem/opiekunem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

32. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
33. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
34. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
35. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

41 A		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Programowanie rehabilitacji w dysfunkcjach układu ruchu				
Nazwa angielska:		Rehabilitation programming in motor system dysfunctions				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk o Kulturze Fizycznej i Zdrowiu				
Prowadzący przedmiot:		dr Dariusz Milko, mgr Alina Lechman, mgr Izabela Skatulska, mgr Katarzyna Czubała				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS

7		-	60	90	150	5
8		-	90	120	210	7
II Cel przedmiotu						
<p>C7 – Student zapoznaje się z zasadami programowania procesu rehabilitacji oraz ogólnymi zasadami i sposobem leczenia najważniejszych dysfunkcji układu ruchu w zakresie: ortopedii, traumatologii i medycyny sportowej, reumatologii oraz neurologii i neurochirurgii w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>C8 – Student uczy się przeprowadzać badanie podmiotowe i przedmiotowe niezbędne do procesu programowania rehabilitacji</p> <p>C9 – Student uczy się programować proces fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych układu ruchu po zapoznaniu się historią choroby pacjenta i przeprowadzonym badaniu podmiotowym</p> <p>C10 – Student uczy się odpowiedniego doboru metod terapeutycznych u osób z dysfunkcjami układu ruchu.</p> <p>C11 – Student poznaje zasady prowadzenia dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>C12 – Student nabywa umiejętności współpracy w grupie fizjoterapeutycznej, zapoznaje się z zasadami etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty uczenia się						
<p>EK 1- Student zna i rozumie zasady programowania procesu rehabilitacji i ogólne zasady oraz sposoby leczenia najważniejszych dysfunkcji układu ruchu w zakresie: ortopedii, traumatologii i medycyny sportowej, reumatologii oraz neurologii i neurochirurgii w zależności od okresu choroby i stanu funkcjonalnego usprawnianej osoby.</p> <p>EK 2 - Student przygotowuje program rehabilitacji i wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne u pacjentów z dysfunkcjami układu ruchu.</p> <p>EK 3 - Student zna i potrafi zastosować odpowiednie metody terapeutyczne niezbędne dla doboru postępowania fizjoterapeutycznego u osób w różnym przedziale wiekowym z dysfunkcjami układu ruchu.</p> <p>EK 4 Student samodzielnie prowadzi dokumentację fizjoterapeutyczną niezbędną dla kontroli przebiegu usprawniania.</p> <p>EK 5 - Student potrafi nawiązać kontakt z pacjentem, okazując szacunek wobec chorego oraz troskę o jego dobro.</p> <p>EK 6 - Student potrafi współdziałać i pracować w grupie fizjoterapeutycznej. Przestrzega zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty.</p>						
V Treści programowe						
Forma zajęć: Laboratorium						Liczba godzin
Lab1	Uwagi i informacje wstępne. Zapoznanie z przepisami BHP. Tematyka i cele przedmiotu, warunków zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii- materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i					4

	sprzęt). Metodyczne środki fizjoterapii. Organizacja zespołu rehabilitacyjnego.	
Lab2	Zasady doboru środków, form i metod terapeutycznych w zależności od rodzaju dysfunkcji, stanu i wieku pacjenta.	4
Lab3	Metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej oraz leczenia w zakresie badań stosowanych w skręceniach stawu skokowego.	4
Lab4	Metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej oraz leczenia w zakresie badań stosowanych w uszkodzeniach ścięgna Achillesa.	4
Lab5	Metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej oraz leczenia w zakresie badań stosowanych w urazach stawu kolanowego.	4
Lab6	Metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej oraz leczenia w zakresie badań stosowanych przed endoprotezoplastyką stawów biodrowych.	4
Lab7	Metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej oraz leczenia w zakresie badań stosowanych w obrębie obręczy barkowej szczególnie obrażeniach i chorobach stawu ramiennego.	4
Lab8	Metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej oraz leczenia w zakresie badań stosowanych w obrażeniach i chorobach stawu łokciowego i promieniowo- nadgarstkowego.	4
Lab9	Metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej oraz leczenia w zakresie badań stosowanych w obrażeniach i dysfunkcjach ręki.	4
Lab10	Metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej oraz leczenia w zakresie badań stosowanych w obrażeniach i chorobach poszczególnych odcinków kręgosłupa.	4
Lab 11	Metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej oraz leczenia w zakresie badań stosowanych u osób z urazami miednicy.	4
Lab12		4
Lab13	Metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej oraz leczenia w zakresie badań stosowanych u osób z objawami uszkodzenia pnia mózgu, mózdzku i kresomózgowia ze szczególnym uwzględnieniem udaru mózgu, parkinsonizmu, chorób demielinizacyjnych.	4
Lab14	Metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej oraz leczenia w zakresie badań stosowanych u osób po uszkodzeniach nerwów obwodowych, w polineuropatiach, w schorzeniach styku nerwowo-mięśniowego, w schorzeniach pierwotnie mięśniowych oraz w różnych zespołach bólowych.	4
Lab15	Zasady postępowania w ostrych obrażeniach układu ruchu – protokoły postępowania (POLICE, MEAT, PRISE, PRICSE MM)	4
	Podsumowanie i sprawdzenie wiadomości z zakres programowania procesu rehabilitacji w różnych jednostkach chorobowych	

		Suma godzin:	60
Lab16	Organizacja zajęć. Tematyka i cele przedmiotu, warunków zaliczenia przedmiotu. Środki fizjoterapii- materialno-techniczna baza fizjoterapii (wyposażenie i sprzęt).		6
Lab17	Postępowanie fizjoterapeutyczne i jego zróżnicowanie w zakresie fizjoterapii u osób po amputacjach planowanych (postępowanie przed- i pooperacyjne) oraz urazowych (amputacje konwencjonalne i fizjologiczne), prowadzić naukę chodzenia w protezie oraz postępowanie po amputacjach kończyn górnych, w tym instruktaż w zakresie posługiwania się protezą		6
Lab18			6
Lab19	Postępowanie fizjoterapeutyczne i jego zróżnicowanie przed i po zabiegach artroskopowych i po endoprotezoplastyce stawu kolanowego		6
Lab20			6
Lab21	Diagnostyka , wskazania do leczenia zachowawczego lub operacyjnego aparatu więzadłowego stawu kolanowego. Programowanie fizjoterapii (rehabilitacji) po urazach i obrażeniach w leczeniu zachowawczym i operacyjnym: więzadeł pobocznych, więzadeł krzyżowych, i innych struktur tkanek miękkich		6
Lab22			6
Lab23	Diagnostyka i postępowanie fizjoterapeutyczne w leczeniu urazowych ubytków chrząstki stawowej oraz łąkotek stawu kolanowego.		6
Lab24			6
Lab25	Postępowanie fizjoterapeutyczne i jego zróżnicowanie w zakresie fizjoterapii u pacjentów ze schorzeniami reumatologicznymi, chorobami przyczepów mięśni, zmianami zwyrodnieniowo-wytwórczymi stawów oraz ograniczeniami zakresu ruchu lub pozastawowymi zespołami bólowymi o podłożu reumatycznym		6
Lab 26			6
Lab27	Postępowanie fizjoterapeutyczne i jego zróżnicowanie w zakresie usprawniania funkcji ręki w schorzeniu reumatoidalnym, w tym poprawiające funkcję chwytaną		6
Lab28	Przeprowadzenie badania neurologicznego dla potrzeb fizjoterapii i testów funkcjonalnych w fizjoterapii neurologicznej, w tym oceny napięcia mięśniowego, klinicznej oceny spastyczności oraz oceny na poziomie funkcji ciała i aktywności, a także interpretacja badań dodatkowych (obrazowych i elektrofizjologicznych)		6
Lab29			6
Lab30	Przestrzeganie zasad prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz odpowiedniego komunikowania się z innymi członkami zespołu terapeutycznego		6
	Podsumowanie i sprawdzenie wiadomości z zakres programowania procesu rehabilitacji w różnych jednostkach chorobowych		
		Suma godzin:	90

Semestr 7 i 8		150
Łączna ilość godzin		
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik pisma.	
2.	Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty, ulotki.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu, sprzęt i aparatura fizykoterapeutyczna).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz z objaśnieniem. Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
2.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kolokwia lub testy zawierający materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych w dysfunkcjach układu ruchu, ortopedii, traumatologii i reumatologii oraz neurologii i neurochirurgii.	
F2	Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej oraz konspekty wykonywanych ćwiczeń.	
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.	
P1	Wykład: ostateczna ocena to suma F1	
P2	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F2+F3	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	150	
Przygotowanie się do kolokwium powtórzenie i utrwalenie praktycznej wiedzy z zakresu programowani	150	
Uzupełnienie dokumentacji klinicznej dotyczącej procesu programowanie rehabilitacji	60	
SUMA	360	

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	12
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Marciniak W, Szulc A: Wiktora Degi Ortopedia i Rehabilitacja t. 1 i 2 PZWL 2006 2. Nowotny J: Podstawy kliniczne fizjoterapii w dysfunkcjach narządu ruchu, Medipage 2006 3. McRae R: Kliniczne badanie ortopedyczne, Elsevier Urban&Partner 4. Brotzman SB, Wilk KE: Rehabilitacja ortopedyczna tom I i II, Elsevier Urban&Partner 2007 5. Thompson J: Atlas anatomii ortopedycznej Nettera, Elsevier Urban&Partner 2007 6. Milanowska K: Podstawy rehabilitacji ruchowej w dysfunkcjach narządu ruchu. 7. Kusz D: Kompendium Traumatologii, PZWL 2010 	
XI ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA	
<p>Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:</p> <p>Ilość uzyskanych punktów:</p> <p>od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;</p> <p>od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;</p> <p>od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;</p> <p>od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;</p> <p>od 51% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;</p> <p>W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0</p> <p>Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem. 2. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych: 3. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych. 4. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych. <p>Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowania stanowiska zabiegowego. 2. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej. 3. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych. 4. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii. 5. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym. 	
XII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE	

1. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
2. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
3. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

41 B		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Programowanie rehabilitacji w chorobach wewnętrznych				
Nazwa angielska:		Rehabilitation programming in internal diseases				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk o Kulturze Fizycznej i Zdrowiu				
Prowadzący przedmiot:		dr Alicja Nowak, mgr Alina Lechman, mgr Agnieszka Małąg, mgr Wioletta Wilk				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
7	-	-	30	60	90	3
8	-	-	60	90	150	5
II Cel przedmiotu						
C1 - Zapoznanie z metodami programowania rehabilitacji w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chorób wewnętrznych						
C2 - Zapoznanie z zasadami programowania rehabilitacji w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chorób wewnętrznych						
C3 - Tworzenie dokumentacji klinicznej, dotyczącej wykonanych badań dla potrzeb fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu chorób wewnętrznych						
C4 - Umiejętność pracy w grupie oraz samokontroli, umiejętność organizacji stanowiska pracy fizjoterapeuty. Uwrażliwienie na pacjenta będącego w różnym stanie psychofizycznym z powodu dolegliwości chorobowych z zakresu chorób wewnętrznych						

III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji

Brak wymagań wstępnych.

IV Oczekiwane efekty uczenia się

EK1 - Potrafi przeprowadzić podstawowe pomiary i próby czynnościowe, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, w tym pomiar tętna, pomiar ciśnienia tętniczego, test marszowy, test wstań i idź (*Get Up and Go*), próbę czynnościową na bieżni ruchomej według protokołu Bruce'a oraz według zmodyfikowanego protokołu Naughtona oraz próbę wysiłkową na cykloergometrze

EK2 - Potrafi planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u pacjentów z niewydolnością serca, nadciśnieniem, chorobą niedokrwienną serca, po zawale serca, zaburzeniami rytmu serca i nabytymi wadami serca; planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u pacjentów zakwalifikowanych do operacji serca, po zabiegach kardiochirurgicznych, z wszczepionym rozrusznikiem serca oraz po leczeniu metodami kardiologii interwencyjnej

EK3 - Potrafi instruować pacjenta w zakresie wykonywania ćwiczeń oddechowych i technik relaksacyjnych w fizjoterapii kardiologicznej; instruować pacjenta ze schorzeniem układu krążenia w zakresie wykonywania ćwiczeń ruchowych w domu oraz aktywności fizycznej, jako prewencji wtórnej

EK4 - Potrafi przeprowadzić badania czynnościowe układu oddechowego, w tym spirometrię oraz interpretować wyniki badania spirometrycznego, badania wysiłkowego i badania gazometrycznego; Potrafi planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać ćwiczenia w różnych schorzeniach układu oddechowego (ostrych i przewlekłych), w schorzeniach z przewagą zaburzeń restrykcyjnych oraz w schorzeniach z przewagą zaburzeń obturacyjnych; Potrafi wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii oddechowej w różnych schorzeniach pulmonologicznych, stanach po urazie klatki piersiowej, stanach po zabiegach operacyjnych na klatce piersiowej oraz po przeszczepach płuc; Potrafi instruować pacjenta ze schorzeniem układu oddechowego w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu oraz stosowania środków prewencji wtórnej

EK5 - Potrafi planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne u pacjentów z czynnościowymi i organicznymi chorobami naczyń obwodowych oraz u pacjentów po amputacji z przyczyn naczyniowych; Potrafi wykonywać zabiegi wczesnego uruchamiania pacjenta po zabiegu na jamie brzusznej lub klatce piersiowej, zabiegi fizjoterapeutyczne rozprężające płuca i ułatwiające oczyszczanie oskrzeli

- EK6** - Potrafi planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne u pacjentów po zabiegu transplantacji nerki oraz w okresie predializy i leczenia dializacyjnego (hemodializy i dializy otrzewnowej)
- EK7** - Potrafi planować, dobierać i wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne po porodzie mające na celu likwidowanie niekorzystnych objawów, w szczególności ze strony układu krążenia, kostno-stawowego i mięśniowego; instruować kobiety ciężarne w zakresie wykonywania ćwiczeń przygotowujących do porodu i w okresie połogu; wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne u kobiet z nietrzymaniem moczu oraz instruować je w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu
- EK8** - Potrafi przeprowadzić całościową ocenę geriatryczną i interpretować jej wyniki; instruować osoby starsze w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu oraz stosowania różnych form rekreacji
- EK9** - Potrafi planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii kobiet po mastektomii, w tym postępowanie w przypadku obrzęku limfatycznego i upośledzenia funkcji kończyny górnej
- EK10** - Potrafi stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego
- EK11** - Potrafi podejmować działania mające na celu poprawę jakości życia chorego z zastosowaniem sprzętu rehabilitacyjnego, w tym u chorych w okresie terminalnym
- EK12** - Potrafi tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii pacjentów z różnymi zaburzeniami narządów wewnętrznych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, oraz w zgodzie z innymi celami leczenia, a także kontrolować efekty fizjoterapii

V Treści programowe

Forma zajęć: Laboratorium – sem 7		Liczba godzin
Lab1	Programowanie rehabilitacji w kardiologii i kardiologii	5
Lab2	Programowanie rehabilitacji w pulmonologii	5
Lab3	Programowanie rehabilitacji w chirurgii	5
Lab4	Programowanie rehabilitacji w ginekologii i położnictwie	5
Lab5	Programowanie rehabilitacji w geriatricy	5
Lab6	Podsumowanie i sprawdzenie wiadomości z zakresu diagnostyki funkcjonalnej w chorobach wewnętrznych	5
Suma godzin:		30
Forma zajęć: Laboratorium – sem 8		Liczba godzin

Lab7	Programowanie rehabilitacji w psychiatrii	18
Lab8	Programowanie rehabilitacji w onkologii i medycynie paliatywnej	18
Lab9	Programowanie rehabilitacji w nefrologii i transplantacji nerki	18
Lab10	Podsumowanie i sprawdzenie wiadomości z zakresu diagnostyki funkcjonalnej w chorobach wewnętrznych	6
Suma godzin:		60
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, komputer, rzutnik pisma.	
2.	Prezentacje multimedialne,foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty, ulotki.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizjoterapeutycznych, sprzęt i aparatura diagnostyczna).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz z objaśnieniem. Instruktaż. Ćwiczenia praktyczne.	
2.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kolokwia lub testy zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych.	
F2	Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.	
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.	
P	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F1+F2+F3	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		90
Przygotowanie się do kolokwium lub testu		30
Uzupełnienie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych.		120
SUMA		240

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU				8		
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
5. Bromboszcz J., Dylewicz P. 2009, Rehabilitacja kardiologiczna. Stosowanie ćwiczeń fizycznych. Kraków ELIPSA-JAIM S.C.						
6. Jerzy Kołodziej, Marek Woźniewski 2006, Rehabilitacja w chirurgii, Warszawa PZWL						
7. Kwolek A., 2003 Rehabilitacja Medyczna. Elsevier Urban & Partner, Wrocław wyd. 1						
Literatura uzupełniająca:						
1. Milanowska K., Dega W. 2003, Rehabilitacja Medyczna. Warszawa PZWL, wyd. 4.						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	D.U28	C1, C2, C3, C4	Lab 1,6,10	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK2	D.U29, D.U30	C1, C2, C3, C4	Lab 1,6,10	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK3	D.U31, D.U32	C1, C2, C3, C4	Lab 1,6,10	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK4	D.U33, D.U34, D.U35, D.U36	C1, C2, C3, C4	Lab2,6,10	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK5	D.U37, D.U38	C1, C2, C3, C4	Lab3,6,10	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK6	D.U39	C1, C2, C3, C4	Lab9,6,10	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK7	D.U40, D.U41, D.U42	C1, C2, C3, C4	Lab4,6,10	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK8	D.U44, D.U45	C1, C2, C3, C4	Lab5,6,10	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK9	D.U46	C1, C2, C3, C4	Lab8,6,10	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
Ek10	D.U47	C1, C2, C3, C4	Lab1-10	1-3	1-5	F1, F2, F3, P

Ek11	D.U48	C1, C2, C3, C4	Lab1-10	1-3	1-5	F1, F2, F3, P
EK12	D.U49	C1, C2, C3, C4	Lab1-10	1-3	1-5	F1, F2, F3, P

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5,

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 50% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 50% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Prowadzenie dokumentacji klinicznej dotyczącej wykonywanych testów i badań czynnościowych:

5. Przeprowadzenie wywiadu z pacjentem.
6. Dobór testu lub badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych:
7. Metodyka wykonania testu lub badań czynnościowych.
8. Wstępne planowanie postępowania fizjoterapeutycznego na podstawie przeprowadzonego wywiadu, badań i testów czynnościowych w danych jednostkach chorobowych.

Obserwacja umiejętności praktycznych i aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

6. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
7. Sposobu przeprowadzenia wywiadu podmiotowego i przedmiotowego z pacjentem w wybranej jednostce chorobowej.
8. Sposobu wykonania testu lub badań czynnościowych.
9. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas badań dla potrzeb fizjoterapii.
10. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

5. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
6. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
7. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

41 C

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu/modułu:	Programowanie rehabilitacji w wieku rozwojowym					
Nazwa angielska:	Rehabilitation programming in developmental age					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk o Kulturze Fizycznej i Zdrowiu					
Prowadzący przedmiot:	dr Dariusz Milko, dr Małgorzata Milko, mgr Agnieszka Małąg					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	Zajęcia praktyczne	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
7	-	-	30	60	90	3
8	-	-	60	90	150	5
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z zasadami programowania , planowania rehabilitacji i dobierania postępowania fizjoterapeutycznego w dysfunkcjach wieku rozwojowego w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta .</p> <p>C2- Programowanie rehabilitacji i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych i odpowiednich metod terapeutycznych u dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu na podstawie podjętych działań diagnostycznych</p> <p>C3 - Prowadzenie dokumentacji dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania i instruowanie opiekunów dzieci w zakresie pielęgnacji i sposobu posługiwania się przedmiotami ortopedycznymi.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Dobra znajomość anatomii.						
IV Oczekiwane efekty uczenia się						
<p>EK1 – Student zna zasady programowania , planowania rehabilitacji i dobierania postępowania fizjoterapeutycznego w dysfunkcjach wieku rozwojowego w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta .</p> <p>EK2 –Student potrafi programować rehabilitację, wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne i dobrać odpowiednie metody terapeutyczne u dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu na podstawie podjętych działań diagnostycznych</p>						

EK3 -Student potrafi prowadzić dokumentację dla potrzeb fizjoterapii niezbędnej do kontroli przebiegu usprawniania i instruować opiekunów dzieci w zakresie pielęgnacji i sposobu posługiwania się przedmiotami ortopedycznymi.		
Forma zajęć: lab.-semestr 7		Liczba godzin
Lab.1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem laboratoriów. Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z wadami wrodzonymi w obrębie narządu ruchu, w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego	4
Lab.2	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego, w zależności od stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	6
Lab.3	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym, w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	4
Lab.4	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z jałową martwicą kości, z chorobą zapalną kości i stawów, u dzieci z okołoporodowymi obrażeniami narządu ruchu, w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego rehabilitowanej osoby.	4
Lab.5	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu w przypadku aseptycznych martwic nasad, w przypadku zapaleń kości oraz idiopatycznych zapaleniach kości w zależności od stanu funkcjonalnego rehabilitowanego dziecka.	4
Lab.6	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z dysplazją i luksacją stawu biodrowego, w zależności od stanu funkcjonalnego.	4
Lab.7	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z deformacjami kręgosłupa w wieku rozwojowym, w zależności od etapu leczenia i stanu funkcjonalnego.	4
Razem		30
Forma zajęć: lab.-semestr 8		
Lab.1	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci ze schorzeniami reumatologicznymi, w zależności od stanu funkcjonalnego małego pacjenta.	6
Lab.2	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z wadami postawy, w zależności od stanu funkcjonalnego dziecka.	6

Lab.3	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym z zaburzeniami przetwarzania sensorycznego.	6
Lab.4	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z rozszczepem kręgosłupa, w zależności od stanu funkcjonalnego dziecka.	6
Lab.5	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci w chorobach z postępującym zanikiem mięśni, w zależności od stanu funkcjonalnego dziecka.	6
Lab.6	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z rdzeniowym zanikiem mięśni, w zależności od stanu funkcjonalnego dziecka.	6
Lab.7	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne w obrażeniach narządu ruchu w wieku rozwojowym (okołoporodowych uszkodzeniach splotu barkowego, okołoporodowych złamań kości).	6
Lab.8	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne w obrażeniach narządu ruchu w wieku rozwojowym (okołoporodowych złamań kości).	6
Lab.9	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne w wybranych chorobach genetycznych	6
Lab.10	Programowanie rehabilitacji i postępowanie fizjoterapeutyczne w oparciu o różne skale , obserwacje kliniczną i testy u małych dzieci.	6
Suma godzin:		60
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny. Komputer. Rzutnik pisma	
2.	Prezentacje multimedialne. Foliogramy, plansze dydaktyczne, plakaty.	
3.	Stanowisko pracy fizjoterapeuty (UGUL, sala chorych, stanowisko do zabiegów fizykoterapeutycznych, stół do masażu).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład informacyjny, opis, objaśnienie lub wyjaśnienie.	
2.	Wykład problemowy wspierany studium przypadków,	
3.	Metody i analizy przypadków. Pokaz. Instruktaż.	
4.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
5.	Metoda poszukująca oraz działalności praktycznej.	
6.	Metody i analizy przypadków.	
7.	Ćwiczenia, praca w zespołach prowadzona metodami aktywizującymi.	

VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Kolokwia lub testy zawierające materiał z zakresu metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w dysfunkcjach narządu ruchu wieku rozwojowego.
F2	Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej oraz konspekty ćwiczeń
F3	Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń.
P1	Wykład: ostateczna ocena to suma F1
P2	Laboratorium: ostateczna ocena to suma F2+F3
IX Obciążenie pracą studenta semestr 8 i 9	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	90
Przygotowanie się do kolokwium lub testu	50
Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń lub konspektu ćwiczeń.	50
Przygotowanie do egzaminu	50
SUMA	240
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	8
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
36. Kiwerski J., <i>Schorzenia i urazy kręgosłupa</i> . PZWL Warszawa 2001	
37. Owczarek S., <i>Atlas ćwiczeń korekcyjnych</i> . WSiP	
38. Karski T., <i>Skoliozy tzw. idiopatyczne, etiologia rozpoznanie zagrożeń, nowe leczenie rehabilitacyjne i profilaktyka</i> . Folium 2003	
39. Garrison S.J., <i>Podstawy rehabilitacji i medycyny fizycznej</i> , PZWL 1997	
40. Kiwerski J., <i>Schorzenia i urazy kręgosłupa</i> . PZWL Warszawa 2001	
41. Grochowski J., <i>Urazy u dzieci</i> . PZWL Warszawa 2000.	
42. Karski T., <i>Skoliozy tzw. idiopatyczne, etiologia rozpoznanie zagrożeń, nowe leczenie rehabilitacyjne i profilaktyka</i> . Folium 2003	
Literatura uzupełniająca:	
9. Marciniak W., Szulc A., Wiktor Degi <i>Ortopedia i rehabilitacja tom 2</i> , PZWL 2003	
10. Dormans J.P., red. W. Marczyński, <i>Ortopedia pediatryczna</i> . Seria Core Knowledge in Orthopaedics, 2009, Urban & Partner.	
11. Matyja M., Domagalska M., <i>Podstawy usprawniania neurorozwojowego wg Berty i Karela Bobathów</i> , Wydawnictwo Śląska Akademia Medyczna Katowice 1998	
12. Nowotny J. (red), <i>Podstawy Fizjoterapii tom 3. Wybrane metody fizjoterapii</i> , Wydawnictwo Kasper, Kraków 2005.	

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty uczenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W09, K_U01, K_U12, K_K01,	C1	Wyk1, Wyk2, Wyk3, Wyk4, Wyk5, Lab1, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab10, Lab12 Lab14	1, 2, 3	1, 2	F1, P1
EK2	K_W05, K_W09, K_U03, K_U05, K_U06, K_U19,	C2	Wyk1, Wyk2, Wyk3, Wyk4, Wyk5, Lab2, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab10, Lab12 Lab14	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK3	K_W05, K_W07, K_W09, K_U07, K_U08, K_U10, K_U12, K_U13, K_U19, K_K07,	C3	Wyk1, Wyk2, Wyk3, Wyk4, Wyk5, Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab9, Lab11, Lab13 Lab15	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK4	K_W05, K_W08, K_W11, K_U09, K_U18,	C4	Wyk1, Wyk2, Wyk3, Wyk4, Wyk5, Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab9, Lab11, Lab13	1, 2, 3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2

			Lab15			
EK5	K_W01, K_U01, K_U05, K_U21, K_K02, K_K06, K_K09, K_K13,	C5	Lab1, Lab2 Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab9, Lab10, Lab11, Lab12 Lab13, Lab14 Lab15	3	3, 4, 5, 6, 7	F2, F3, P2
EK6	K_W04, K_U20, K_U21, K_K01, K_K03, K_K11, K_K13,	C5	Lab1, Lab2 Lab3, Lab4, Lab5, Lab6, Lab7, Lab8, Lab9, Lab10, Lab11, Lab12 Lab13, Lab14 Lab15	3	3, 4, 5, 6, 7	P2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW UCZENIA

Sposób oceny egzamin w formie testu zawierającego materiał z zakresu programowania rehabilitacji w wieku rozwojowym z uwzględnieniem metod fizjoterapeutycznych, wskazań i przeciwwskazań do fizjoterapii oraz zasad postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 51% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 51% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawozdanie z ćwiczeń dotyczące przebiegu postępowania fizjoterapeutycznego w wybranej jednostce chorobowej lub konspekty ćwiczeń zawierają:

44. Dobór metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
45. Dobór parametrów zabiegowych,
46. Informacji przekazanych pacjentowi /opiekunowi dzieckadotyczących: zachowania się przed, w trakcie i po terapii.
47. Metodykę wykonania: metody, ćwiczeń, rodzaju masażu, rodzaju zabiegu fizjoterapeutycznego.
48. Informacje dotyczące reakcji organizmu lub odczynu pozabiegowego.

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

- 39. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
- 40. Przestrzegania przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej.
- 41. Obserwacji reakcji dziecka w trakcie przeprowadzanego zabiegu fizjoterapeutycznego.
- 42. Komunikacji interpersonalnej z pacjentem/opiekunem i zespołem fizjoterapeutycznym.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

- 8. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
- 9. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
- 10. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
- 11. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

44		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Praca Magisterska				
Nazwa angielska:		Master thesis				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:						
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
II Cel przedmiotu						
C1 -.						
C2-						
C3-						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						

EK 1-		
EK2-		
EK3-		
V Treści programowe		
Forma zajęć: ćwiczenia		Liczba godzin
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Sprzęt audiowizualny	
2.	Koce, piłki,	
3.	Maty do jogi, poduszki medytacyjne.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Metoda podająca-wyjaśniająca	
2.	Metody i analizy przypadków.	
3.	Metoda praktycznego pokazu wizualizacji, jogi, ćwiczeń oddechowych	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1.	Sprawozdania z ćwiczeń, konspekty.	
F2.	Przygotowanie i prowadzenie jednego z ćwiczeń mindfulness w formie konspektu	

F3.	Test wiedzy jednokrotnego wyboru.					
P1.	$P1=F1+F2+F3$					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności			Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności			
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)						
Przygotowanie do zajęć w tym studiowanie literatury przedmiotu.						
Przygotowanie konspektu/sprawozdania						
Przygotowanie się do testu						
SUMA						
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU						
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
Literatura uzupełniająca :						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK 1	K_W02,K_W04, K_W11, K_U09,	C1, C2, C3	Ćw. 1- Ćw. 4 Ćw. 7- Ćw. 8	1, 2,3	1,2,3	F1, F2,F3,P1
EK 2	K_W02,K_W04, K_W11, K_U09,K_K07	C1, C2, C3	Ćw. 1- Ćw. 4 Ćw. 8	1, 2,3	1,2,3	F1, F2, F3, P1
EK 3	K_W08, K_U01, K_U03,K_K_U13,	C3	Ćw. 3,	1, 2,3	1,2,3	F1, F2, F3, P1

	K_U18, K_U20, K_K09		Ćw.5- Ćw. 10		
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA					
<p><i>Każdy ze studentów przygotował konspekt i przeprowadził pokaz praktyczny z Mindfulness. Ocenie była poddawana wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne ze szczególnym zwróceniem uwagi na celowość postępowania praktycznego, umiejętności przeprowadzania ćwiczeń i szeroki zakres kompetencji.</i></p> <p><i>Student prawidłowo :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -opracował konspekt na wybrany temat , skala od 0-3 pkt, -wskazał cele adekwatnie do treści tematu z zakresu danego tematu , skala od 0-3 pkt, -zrealizował zadania wynikające z celów 0-3 pkt, -wskazał istotę problemu 0-3 pkt, -wyciągnął wnioski 0-3 pkt, -przeprowadził pokaz praktyczny 0-6 pkt <p><i>Skala ocen: maksymalnie 21 punktów</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -ocena niedostateczna –poniżej 11 punktów, -ocena dostateczna - od 11-13 punktów -ocena plus dostateczna -od 14-15 punktów -ocena dobry - od 16-17punktów -ocena plus dobry - od 18-19 punktów -ocena bardzo dobry - od 20- 21 punktów <p><i>Kryteria oceny testu z przedmiotu: Mindfulness – odpowiedź na stres.</i></p> <p>Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%. Ocenie podlega wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. Test obejmował zagadnienia związane z psychologią stresu ,strategie radzenia sobie ze stresem, technik i ćwiczenia mindfulness, i interpretacje zachowań ludzkich w sytuacjach stresowych.</p> <p><i>Skala ocen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -poniżej 50 % - niedostateczny, -od 50%-65% - dostateczny, -pomiędzy 66%- 75% plus dostateczny, 					

- pomiędzy 76%- 85% dobry,
- pomiędzy 86%- 90% plus dobry,
- pomiędzy 91%- 100% bardzo dobry.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

- 9. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
- 10. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
- 11. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
- 4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45A	KARTA PRZEDMIOTU					
Nazwa przedmiotu/modułu:	Zmiany biochemiczne i fizjologiczne w starzeniu się organizmu ludzkiego.					
Nazwa angielska:	Biochemical and physiological changes in aging of human organism.					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Dietetyki					
Prowadzący przedmiot:	dr Ewa Bakońska-Pacoń					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
3	-	-	15	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Wyposażenie studentów w podstawową wiedzę dotyczącą zjawiska starzenia się organizmu i związanych z nim zmian metabolizmu komórkowego, narządowych i ogólnoustrojowych.</p> <p>C2 - Umiejętność różnicowania procesów związanych ze starzeniem się organizmu a zmian chorobowych oraz umiejętność interpretacji podstawowych wskaźników biochemicznych i fizjologicznych w ocenie zmian w przebiegu starzenia się organizmu.</p> <p>C3 - Znajomość profilaktyki i zachowań prozdrowotnych.</p>						

III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Brak wymagań wstępnych.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
<p>EK1 – Student zna teorie i mechanizmy podstawowych zaburzeń funkcji poszczególnych narządów i układów związanych z wiekiem.</p> <p>EK2 – Student potrafi różnicować podstawowe procesy związane ze zmianami chorobowymi a zmianami związanymi ze starzeniem się organizmu. Potrafi interpretować podstawowe dane liczbowe i wyniki badań w zakresie wybranych parametrów biochemicznych i fizjologicznych w ocenie zaburzeń narządowych i ogólnoustrojowych osób w różnym wieku.</p> <p>EK3 – Potrafi wyjaśnić postępowanie profilaktyczne w zapobieganiu zmianom związanym ze starzeniem się organizmu ludzkiego.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Definicje starzenia, podział okresów życia. Teorie starzenia się organizmu.	2
Lab2	Zmiany biochemiczne zachodzące w komórce pod wpływem starzenia się. Uszkodzenia DNA.	2
Lab3	Zmiany metaboliczne i równowagi energetycznej u osób starszych	2
Lab4	Zmiany biochemiczne i fizjologiczne w procesie starzenia układu nerwowego.	2
Lab5	Zmiany narządowe w procesie starzenia układu krążenia i oddechowego.	2
Lab6	Zmiany w mięśniach szkieletowych u osób starszych - sarkopenia jej przyczyny , skutki, profilaktyka.	2
Lab7	Zmiany w układzie kostnym osób starszych - osteoporoza, zmiany zwyrodnieniowe - przyczyny, skutki, profilaktyka.	2
Lab8	Wpływ aktywności fizycznej w profilaktyce zmian narządowych u osób starszych. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	1
Suma godzin:		15
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, filmy,	
2.	dyskusja, referaty	
VII Metody dydaktyczne		

1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.					
2.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).					
3.	Napisanie i wygłoszenie referatu (indywidualnie lub w zespole).					
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)						
F1	Wypowiedź ustna					
P1	Prezentacja referatu z zakresu zmian biochemicznych i fizjologicznych w wybranym układzie lub narządzie osoby starszej oraz postępowania profilaktycznego w zapobieganiu zmianom związanym ze starzeniem się organizmu ludzkiego.					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności					Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).					15	
Przygotowanie się do zajęć w tym studiowanie literatury przedmiotu					10	
Przygotowanie prezentacji					5	
SUMA					30	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU					1	
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
1. Marchewka A., Dąbrowski Z., Żołądź J. A. Fizjologia starzenia się. Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 2012, 2014.						
2. Bień B. Proces starzenia się człowieka. Via Medica, Gdańsk, 2006						
3. Wolański N. Rozwój biologiczny człowieka. Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa, 2012						
Literatura uzupełniająca:						
1. Postępy Higieny i Medycyny Doświadczalnej” – czasopismo wydawane przez I.I. i T.D. PAN.						
2. Journal of Aging and Health. Editor: Kyriakos S. Markides USA						
p PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny

EK1	K_W 08	C1	Ćw1, ćw 2, ćw3	1, 2	1,2	F1, P1
EK2	K_U_01, K_U_03,	C2	Ćw4, ćw5, ćw6,	1,2	2,3	F1,
EK3	K_W 07	C3	Ćw6, ćw7, ćw8	1,2	2,3	P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Ocena bdb obejmuje poprawne wypowiedzi ustne na temat podziałów okresów życia człowieka, omówienia różnych teorii starzenia się organizmu, wyjaśnienia zmian narządowych, układowych i komórkowych. Samodzielne przygotowanie i wygłoszenie referatu z zakresu zmian biochemicznych i fizjologicznych w wybranym układzie lub narządzie osoby starszej oraz postępowania profilaktycznego w zapobieganiu zmianom związanym ze starzeniem się organizmu ludzkiego.

Ocena db obejmuje poprawne wypowiedzi ustne na temat podziałów okresów życia człowieka, wymienienia różnych teorii starzenia się organizmu, wyjaśnienia zmian narządowych, układowych. Samodzielne przygotowanie i wygłoszenie referatu z zakresu zmian biochemicznych i fizjologicznych w wybranym układzie osoby starszej oraz postępowania profilaktycznego w zapobieganiu zmianom związanym ze starzeniem się organizmu ludzkiego.

Ocena dst obejmuje poprawne wypowiedzi ustne na temat podziałów okresów życia człowieka, omówienia jednej teorii starzenia się organizmu, wyjaśnienia zmian układowych. Samodzielne przygotowanie referatu z zakresu zmian biochemicznych i fizjologicznych w wybranym układzie lub narządzie osoby starszej.

Kryteria oceny końcowej:

5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%

4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%

4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%

3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%

3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%

2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%

Zakres ocen 2.0-5.0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

12. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
13. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
14. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
15. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45A1		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:	Podstawy diagnostyki laboratoryjnej w fizjoterapii					
Nazwa angielska:	Basics of laboratory diagnostics in physiotherapy					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Dietetyki					
Prowadzący przedmiot:	dr Ewa Bakońska-Pacoń					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
3	-	15	-	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z podstawowymi pojęciami z zakresu diagnostyki biochemicznej i umiejętność korzystania z badań diagnostycznych w ocenie stanu organizmu i zmian narządowych wywołanych chorobą.</p> <p>C2 - Znajomość i interpretacja wyników badań laboratoryjnych i umiejętność oceny zaburzeń na podstawie wartości wybranych parametrów biochemicznych.</p> <p>C3 – Umiejętność zastosowania w praktyce oznaczania wybranych parametrów biochemicznych : stężenia białek, aktywności enzymów, stężenia metabolitów w różnych materiałach biologicznych w ocenie stanu zdrowia oraz monitorowaniu skuteczności stosowanych terapii.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Znajomość podstawowych pojęć z biochemii - związki chemiczne, podstawowe przemiany metaboliczne i ich regulacja w organizmie ludzkim.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Student zna zakres norm fizjologicznych i potrafi interpretować dane liczbowe i wyniki badań w zakresie wybranych wskaźników biochemicznych w ocenie uszkodzeń narządowych i schorzeń ogólnoustrojowych.</p> <p>EK2 - Zna zasady pobierania materiału biologicznego do badań diagnostycznych i metody laboratoryjne stosowane do oceny wybranych wskaźników w tym materiale.</p> <p>EK3 – Student zna podstawowe parametry biochemiczne i potrafi nazwać i określić metody</p>						

oceny wskaźników biochemicznych przydatnych w ocenie funkcjonowania organizmu.

EK4 - Potrafi wymienić i opisać podstawowe metody badań biochemicznych stosowanych do oceny zdrowia pacjenta. Rozumie sens wykonywanych badań diagnostycznych oceniających stan zdrowia pacjenta oraz monitorowania działań terapeutycznych. Zna przepisy o bezpieczeństwie i higienie pracy w laboratorium.

V Treści programowe

Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Zasady pracy w laboratorium, przepisy BHP . Podstawowy sprzęt laboratoryjny. Aparatura laboratoryjna.	2
Ćw2	Główne metody stosowane w diagnostyce laboratoryjnej- oznaczanie wybranych parametrów biochemicznych. Pojęcie normy, wartości referencyjne podstawowych parametrów. Czynniki wpływające na wynik badania laboratoryjnego.	2
Ćw3	Materiał biologiczny wykorzystywany w diagnostyce laboratoryjnej. Sposoby pobierania materiału biologicznego. Metody inwazyjne i nieinwazyjne. Charakterystyka krwi pełnej, osocza, surowicy.	2
Ćw4	Diagnostyka hematologiczna. Morfologia krwi obwodowej i interpretacja wyników. Niedokrwistości i inne zaburzenia. Zaburzenia hemostazy.	2
Ćw5	Diagnostyka laboratoryjna równowagi kwasowo-zasadowej organizmu, wskaźniki gazometryczne w diagnostyce zaburzeń oddechowych. Różnicowanie kwasic i zasadowic. Wykonanie i interpretacja gazometrii krwi włośniczkowej.	2
Ćw6	Diagnostyka stanu zapalnego – reakcja ostrej fazy. Przesięki wysięki. Wskaźniki biochemiczne ostrego i przewlekłego stanu zapalnego. Oznaczanie białka CRP.	1
Ćw7	Diagnostyka laboratoryjna schorzeń układu ruchu: zaburzeń kostnych, ocena procesów kościotworzenia i resorpcji kości, diagnostyka i monitorowanie leczenia zaburzeń metabolizmu wapniowo- fosforanowego, diagnostyka osteoporozy, osteomalacji, krzywicy. Schorzenia reumatoidalne i inne.	1
Ćw8	Badanie moczu - diagnostyka schorzeń nerek. Badanie płynu mózgowo-rdzeniowego – diagnostyka schorzeń neurologicznych.	1
Ćw9	Nowoczesne markery oceny ryzyka i wczesnego wykrywania zespołów metabolicznych: miażdżyca, cukrzyca. Diagnostyka zawału mięśnia sercowego.	1
Ćw10	Diagnostyka laboratoryjna wybranych chorób nowotworowych. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	1
Suma godzin:		15

VI Narzędzia dydaktyczne	
1.	Prezentacje multimedialne, filmy, foliogramy.
2.	wykład, dyskusja, referaty
3.	ćwiczenia laboratoryjne
VII Metody dydaktyczne	
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.
2.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).
3.	Napisanie i wygłoszenie referatu (indywidualnie lub w zespole).
4.	Metody i analizy przypadków.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1.	Test jednokrotnego wyboru.
F2.	Sprawozdania z ćwiczeń praktycznych
P1.	Podsumowanie referatów i prezentacji.
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	15
Przygotowanie referatu	5
Przygotowanie się do zajęć w tym studiowane literatury przedmiotu	10
SUMA	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	1
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dembińska-Kieć A., J. Naskalski.: Diagnostyka laboratoryjna z elementami biochemii klinicznej. Wyd. Med. Elsevier Urban & Partner. Wrocław 2010 2. Brunzel N.A.: Diagnostyka laboratoryjna t.1 i t.2. Wyd. Med. Elsevier Urban & Partner. Wrocław 2009 3. Angielski S., Z.Jakubowski: Biochemia kliniczna.. Wyd. Perseusz, Gdańsk 1996 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Murray R.K. , Rodwell V.W., Granner D.K.: Biochemia Harpera ilustrowana. Wyd. Lek. PZWL Warszawa, 2012 	

2. Guder W.G., Wisser H., Narayanan S., Zawta B.: Próbki: od pacjenta do laboratorium. MedPharm Polska, 2012

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK 1	K_W02	C1-C3	Cw2-Cw10	1,2	1,2	P
EK 2	K_W08 K_U03	C1	Cw3, Cw4, Cw 8	1,2	1,2,3	P
EK 3	K_W12 K_U02 K_U03	C1, C2	Cw3, Cw4 Cw5, Cw6, Cw 7	1,2	1,2,3	F
EK 4	K_W15 K_U19 K_K06	C3	Cw3, Cw4, Cw5	1,2,3	1,2,3	F

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

- ocena 5,0 - student potrafi określić rodzaj materiału biologicznego przydatnego w ocenie wybranych schorzeń. Potrafi dobrać wskaźniki biochemiczne i interpretować wyniki badań laboratoryjnych.
- ocena 4,0 - potrafi określić jakie parametry biochemiczne są przydatne w diagnostyce wybranych schorzeń i odnieść uzyskane wyniki do zakresu norm fizjologicznych
- ocena 3,0 potrafi określić zakres norm fizjologicznych wybranych parametrów i znać zasady wykonywania oznaczeń.
- ocena 2,0 - nie potrafi wskazać żadnego parametru biochemicznego w diagnostyce wybranych schorzeń, nie zna żadnego materiału biologicznego i nie zna zasad wykonywanych oznaczeń, nie zna zakresu norm fizjologicznych

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

12. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
  13. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
  14. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
- Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45B

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu/modułu:	Podstawy relaksacji / Mindfulness – odpowiedz na stres					
Nazwa angielska:	Basics of Relaxation					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	Praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	mgr Dorota Cichoń					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
3	-	15	-	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Wyposażenie studenta w wiedzę z podstawowych pojęć i mechanizmów związanych z psychologią stresu. Przedstawienie zasad stosowania poszczególnych metod treningu relaksacyjnego.</p> <p>C2 – Wyposażenie studentów w umiejętności prowadzenia różnorodnych technik i metod treningu relaksacyjnego. Umiejętność współpracy w grupie „terapeutycznej”.</p> <p>C3 – Kształtowanie umiejętności poddawania się relaksacji w celu radzenia sobie ze stresem i optymalnego funkcjonowania psychofizycznego.</p> <p>C4-Kształtowanie postawy polegającej na świadomości i ważności stosowania wybranych technik relaksacyjnych w celu profilaktyki chorób i promowania zdrowia.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Zna podstawowe pojęcia i mechanizmy związane z psychologią stresu i dysponuje ogólną wiedzą w zakresie strategii radzenia sobie ze stresem rozróżniając poszczególne metody treningów relaksacyjnych.</p> <p>EK2 – Student ma umiejętności w zakresie prowadzenia różnorodnych techniki relaksacyjnych i proponuje je adekwatnie do potrzeb stanu psychofizycznego dla wybranych grup docelowych. Potrafi współpracować w grupie.</p> <p>EK3 – Poddaje się treningowi relaksacyjnemu mając świadomość celowości stosowania relaksacji dla osobistego, optymalnego funkcjonowania psychofizycznego.</p>						

EK4-Student ma świadomość ważności stosowania wybranych technik relaksacyjnych w celu profilaktyki chorób i promowania zdrowia.

V Treści programowe

Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Przydział tematów do pracy własnej. Definicja zdrowia, choroby, pojęcie stresu, podłoże fizjologiczne, objawy fizyczne i psychiczne, testy oceniające poziom stresu, konsekwencje stresu, koncepcja chorób psychosomatycznych. Pojęcie relaksacji.	2
Ćw2	Zasady tworzenia przestrzeni ułatwiających odpoczynek. Relaksacja oddechowa „Świadomy oddech”. Ćwiczenia oddechowe. Osobiste strategie radzenia sobie ze stresem. Znaczenie muzyki relaksacyjnej. Elementy muzykoterapii.	2
Ćw3	Koncentracja - ćwiczenia ułatwiające skupienie, ćwiczenia pamięci, testy weryfikujące stan pamięci. Medytacja, rodzaje, zastosowanie praktyczne.	2
Ćw4	Pojęcie wizualizacji, zastosowanie. "Twórcza wizualizacja". Pilates.	2
Ćw 5	Joga fizyczna, Zen. Metodyka i praktyczny wymiar ćwiczeń rozciągająco-relaksujących.	2
Ćw6	Trening autogenny Schultza. Metoda Jacobsona.	2
Ćw7	Metoda Alexandra. Metoda Feldenkraisa i Wintreberta. Elementy Mind-mapping i arteterapii. Aromaterapia.	2
Ćw8	Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	1
Suma godzin:		15

VI Narzędzia dydaktyczne

1.	Prezentacje multimedialne, filmy, foliogramy
2.	Rzutnik multimedialny, komputer, odtwarzacz CD, plansze edukacyjne, kredki, flamastry, farby, arkusze papieru, kolorowa bibuła, muzyka relaksacyjna, materace gimnastyczne, koce, wałki, poduszki, elementy do aromaterapii.

VII Metody dydaktyczne

1.	Wykład informacyjno-problemowy. Demonstracja, pokaz z objaśnieniem.
2.	Metody aktywizujące oparte o pracę własną studenta. Przygotowanie i przedstawienie prezentacji multimedialnej na temat wybranej przez studenta formy treningu relaksacyjnego.
3.	Przygotowanie własnego zestawu z muzyką relaksacyjną do odtwarzania w domu.
4.	Metody ćwiczeniowe. Przeprowadzenie wybranej techniki relaksacyjnej na grupie kolegów.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Kontrola obecności i aktywne uczestniczenie w treningu relaksacyjnym.
F2	Ocena przygotowania pomieszczenia i sprzętu w celu stworzenia optymalnych warunków dla relaksacji.
F3	Ocena prezentacji multimedialnej z wybraną techniką relaksacyjną.
F4	Ocena przeprowadzenia prezentowanego treningu relaksacyjnego i umiejętności panowania nad grupą kolegów poddawanych relaksacji.
F5	Przedstawienie indywidualnego zestawu z wybraną muzyką relaksacyjną.
P	Ostateczna ocena to suma F1+F2+F3+F4+F5.
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	15
Przygotowanie materiałów do praktycznego przeprowadzenia zajęć.	15
SUMA	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	1
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kronenberger M., <i>Muzykoterapia; wykorzystanie technik aktywnych i receptywnych w profilaktyce stresu</i>. Łódź, Global Enterprises 2004. 2. Kulmatycki L., <i>Stres, joga, relaksacja, podręcznik ćwiczeń</i>. Wacław Bagiński i synowie, Wrocław 2001. 3. Kulmatycki L., Torzyńska K. <i>Ćwiczenia relaksacji, koncentracji, medytacji</i>. AWF Wrocław 2013. 4. Kulmatycki L., <i>Lekcja relaksacji</i>. AWF Wrocław 2002. 5. Argyle M., <i>Psychologia szczęścia</i>. Astrum, Wrocław 2004. 	
Literatura uzupełniająca:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fanning P., <i>Wizualizacja zmiany</i>. Rebis, Poznań 2001. 2. Geremek K., Dec L., <i>Zmęczenie i regeneracja sił</i>. Katowice, PH Has-Med. 	

2007.
 3.Kabat-Zinn J., *Życie, piękna katastrofa*. Czarna Owca 2009.
 4.Kronenberger M., *Muzykoterapia; wykorzystanie technik aktywnych i receptywnych w profilaktyce stresu*. Łódź, Global Enterprises 2004.
 5.Kulmatycki L., *Stres, joga, relaksacja, podręcznik ćwiczeń*. Wacław Bagiński i synowie, Wrocław 2001.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W01 K_W14 K_U05 K_U17 K_K01 K_K10	C1-C2-C3	Ćw 1-15	1, 2,	1, 2	F1, F3, P
EK2	K_W04 K_U07 K_U15 K_U20 K_U21 K_K03 K_K07 K_K12	C1-C2-C3	Ćw2-Ćw15	1, 2,	1, 2, 3	F1, F2, F3, F4, P
EK3	K_U16 K_U19 K_K09 K_K10	C2-C3	Ćw1-Ćw15	1, 2,	3, 4	F1, F2, F5,
EK4	K_U16 K_U19	C2-C3-C4	Ćw1-Ćw15	1, 2,	3, 4	F1, F2, F5, P

	K_K09					
	K_K10					
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						
<p><i>Każdy ze studentów przygotował i przeprowadził trening relaksacyjny:</i></p> <p><i>Student prawidłowo :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -opracował trening relaksacyjny, skala od 0-3 pkt, -wskazał cele adekwatnie do treści tematu z zakresu danego tematu , skala od 0-3 pkt, -zrealizował zadania wynikające z celów 0-3 pkt, -wskazał istotę problemu 0-3 pkt, -wyciągnął wnioski 0-3 pkt, -przeprowadził pokaz praktyczny 0-6 pkt <p><i>Skala ocen: maksymalnie 21 punktów</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -ocena niedostateczna –poniżej 11 punktów, -ocena dostateczna - od 11-13 punktów -ocena plus dostateczna -od 14-15 punktów -ocena dobry - od 16-17punktów -ocena plus dobry - od 18-19 punktów -ocena bardzo dobry - od 20- 21 punktów <p style="text-align: center;"><i>Ocena z przedłużonej obserwacji postawy, zachowań i aktywności studentów na zajęciach .</i></p> <p>Kryteria oceny:</p> <ul style="list-style-type: none"> 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60% 						
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE						

Zajęcia odbywają się w budynku nr 3, sala 301 lub 303

45B		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Mindfulness – odpowiedź na stres.				
Nazwa angielska:		Mindfulness- reduce your stress.				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		mgr Agnieszka Marszałek				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
3	-	15	-	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Wyposażenie studenta w podstawową wiedzę z zakresu pojęć i mechanizmów związanych z psychologią stresu.</p> <p>C2-Kształtowanie umiejętności prezentowania i praktycznego zastosowania wybranych metod i technik mindfulness dla osób w różnym przedziale wiekowym.</p> <p>C3- Kształtowanie postawy polegającej na świadomości i ważności stosowania wybranych technik mindfulness w celu profilaktyki chorób i promowania zdrowia.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Znajomość podstaw psychologii.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK 1-Student ma podstawową wiedzę z zakresu pojęć i mechanizmów związanych z psychologią stresu.</p> <p>EK2-Student ma umiejętności prezentowania i praktycznego zastosowania wybranych metod i technik mindfulness dla osób w różnym przedziale wiekowym.</p> <p>EK3-Student ma świadomość ważności stosowania wybranych technik mindfulness w celu profilaktyki chorób i promowania zdrowia.</p>						
V Treści programowe						

Forma zajęć: ćwiczenia		Liczba godzin
1	Definicja mindfulness, korzyści płynące ze stosowania technik mindfulness, obszary gdzie mindfulness przyczynia się do poprawy zdrowia i funkcjonowania w życiu społecznym.	3
2	Definicja stresu, podłoże fizjologiczne, objawy fizyczne i psychiczne, konsekwencje stresu chronicznego i choroby wywołane przez stres. Praktyczne zaprezentowanie sposobów redukcji napięć i objawów stresu.	3
3	Wprowadzenie do rozwijania mindfulness poprzez kontakt z ciałem, kontakt z oddechem, kontakt z umysłem. Pokaz praktyczny wizualizacji i kontaktu z własnym ciałem.	3
4	Wyjaśnienie pojęcia medytacji, rodzaje, zastosowanie praktyczne. Praktyczny pokaz medytacji z elementami ćwiczeń oddechowych, głównie torem brzuszny.	3
5	Ćwiczenia o charakterze formalnym – skanowanie ciała, uważny i kontrolowany ruch. Metodyka przeprowadzania skanowania ciała.	3
6	Elementy jogi, medytacja podczas chodzenia, medytacja w pozycji siedzącej – obserwacja bieżącej chwili. Metodyka przeprowadzania jogi i pokaz praktyczny różnych ćwiczeń w wybranych pozycjach ciała.	3
7	Ćwiczenia o charakterze nieformalnym- uważne jedzenie, ćwiczenie uważnego patrzenia/widzenia, uważne słuchanie. Praktyczny pokaz wybranych ćwiczeń z nauką kontroli i elementami skupienia, wyciszenia i relaksu.	3
8	Ćwiczenia oddechowe, jako element podejścia holistycznego. Metodyka ćwiczeń oddechowych, podział ćwiczeń oddechowych. Przykłady ćwiczeń oddechowych w różnych sytuacjach dnia codziennego.	3
9	Podstawy systemu jogi, ćwiczenia rozciągające; „dziesięć uważnych ruchów”. Metodyka ćwiczeń rozciągających z pokazem praktycznym.	3
10	Wizualizacja, afirmacja – rodzaje, cechy i zastosowanie. Metodyka wizualizacji i afirmacji (wyrabiania nawyku kodowania pozytywnych myśli a wykluczania negatywnych myśli).	3
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Sprzęt audiowizualny	
2.	Koce, piłki,	
3.	Maty do jogi, poduszki medytacyjne.	

VII Metody dydaktyczne	
1.	Metoda podająca-wyjaśniająca
2.	Metody i analizy przypadków.
3.	Metoda praktycznego pokazu wizualizacji, jogi, ćwiczeń oddechowych
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1.	Sprawozdania z ćwiczeń, konspekty.
F2.	Przygotowanie i prowadzenie jednego z ćwiczeń mindfulness w formie konspektu
F3.	Test wiedzy jednokrotnego wyboru.
P1.	$P1=F1+F2+F3$
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)	30
Przygotowanie do zajęć w tym studiowanie literatury przedmiotu.	10
Przygotowanie konspektu/sprawozdania	
Przygotowanie się do testu	5
SUMA	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	1
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
6. Kulmatycki L., Torzyńska K. <i>Ćwiczenia relaksacji, koncentracji, medytacji</i> . AWF Wrocław 2013.	
7. Kulmatycki L., <i>Lekcja relaksacji</i> . AWF Wrocław 2002.	
8. Kabat-Zinn J., <i>Życie, piękna katastrofa</i> . Czarna Owca 2009.	
9. Argyle M., <i>Psychologia szczęścia</i> . Astrum, Wrocław 2004.	
10. Kronenberger M., <i>Muzykoterapia; wykorzystanie technik aktywnych i receptywnych w profilaktyce stresu</i> . Łódź, Global Enterprises 2004 .	
Literatura uzupełniająca :	
1. Kulmatycki L., <i>Joga nidra; sztuka relaksacji</i> .. Warszawa, Książka i wiedza, 2004.	
2. Listkowska A, Listkowski M., <i>Stretching A-Z; Sprawność i zdrowie</i> . Łódź, Wyd. „Aleksandra” 2007.	
3. Mason D., Kohn M., <i>Jak zwiększyć wydajność pamięci i umysłu</i> . Helion 2007.	
4. Simonton C., <i>Triumf życia</i> . Feeria 2006.	
5. Fanning P., <i>Wizualizacja zmiany</i> . Rebis, Poznań 2001.	

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK 1	K_W02,K_W04, K_W11, K_U09,	C1, C2, C3	Ćw. 1- Ćw. 4 Ćw. 7- Ćw. 8	1, 2,3	1,2,3	F1, F2,F3,P1
EK 2	K_W02,K_W04, K_W11, K_U09,K_K07	C1, C2, C3	Ćw. 1- Ćw. 4 Ćw. 8	1, 2,3	1,2,3	F1, F2, F3, P1
EK 3	K_W08, K_U01, K_U03,K_K_U13, K_U18, K_U20, K_K09	C3	Ćw. 3, Ćw.5- Ćw. 10	1, 2,3	1,2,3	F1, F2, F3, P1
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						
<p><i>Każdy ze studentów przygotował konspekt i przeprowadził pokaz praktyczny z Mindfulness. Ocenie była poddawana wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne ze szczególnym zwróceniem uwagi na celowość postępowania praktycznego, umiejętności przeprowadzania ćwiczeń i szeroki zakres kompetencji.</i></p> <p><i>Student prawidłowo :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -opracował konspekt na wybrany temat , skala od 0-3 pkt, -wskazał cele adekwatnie do treści tematu z zakresu danego tematu , skala od 0-3 pkt, -zrealizował zadania wynikające z celów 0-3 pkt, -wskazał istotę problemu 0-3 pkt, -wyciągnął wnioski 0-3 pkt, -przeprowadził pokaz praktyczny 0-6 pkt <p><i>Skala ocen: maksymalnie 21 punktów</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -ocena niedostateczna –poniżej 11 punktów, -ocena dostateczna - od 11-13 punktów 						

- ocena plus dostateczna -od 14-15 punktów
- ocena dobry - od 16-17punktów
- ocena plus dobry - od 18-19 punktów
- ocena bardzo dobry - od 20- 21 punktów

Kryteria oceny testu z przedmiotu: Mindfulness – odpowiedź na stres.

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%. Ocenie podlega wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. Test obejmował zagadnienia związane z psychologią stresu ,strategie radzenia sobie ze stresem, technik i ćwiczenia mindfulness, i interpretacje zachowań ludzkich w sytuacjach stresowych.

Skala ocen:

- poniżej 50 % - niedostateczny,
- od 50%-65% - dostateczny,
- pomiędzy 66%- 75% plus dostateczny,
- pomiędzy 76%- 85% dobry,
- pomiędzy 86%- 90% plus dobry,
- pomiędzy 91%- 100% bardzo dobry.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

15. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
16. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
17. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 C	KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu/modułu:	Biomedyczne podstawy rozwoju człowieka	
Nazwa angielska:	Biomedical bases of development of human	
Kierunek studiów:	Fizjoterapia	
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie	
Profil studiów:	praktyczny	

Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Dietetyki				
Prowadzący przedmiot:		dr Wiktor Dzygóra				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
1	15	30	-	45	90	3
II Cel przedmiotu						
<p>C1- Zapoznanie z czynnikami determinującymi rozwój człowieka w ontogenezie wraz z periodyzacją i charakterystyką głównych etapów jego rozwoju, stanem środowiska przyrodniczego i jego wpływem na rozwój. Omówienie stylu życia i kultury zdrowotnej w aspekcie rozwoju i zdrowia człowieka. Kształtowanie postawy i kultury prozdrowotnej i proekologicznej.</p> <p>C2- Przedstawienie zjawiska akceleracji rozwoju na wybranych przykładach z towarzyszącymi zagrożeniami współczesnej szkoły. Omówienie metod i techniki oceny i kontroli rozwoju fizycznego oraz psychomotorycznego dzieci i młodzieży wraz z umiejętnością ich stosowania, analizowania wyników badań, wyciąganiem wniosków i podejmowaniem stosownych działań. Umiejętność dokonywania oceny stanu zdrowotnego dzieci i młodzieży.</p> <p>C3- Analizowanie rozwoju i kształtowania narządów wybranych układów w ontogenezie (w rozwoju prenatalnym i postnatalnym). Omówienie mechanizmu regulacji funkcji narządów rozrodczych, gametogenezy wraz z jakością wytwarzanych gamet, zapłodnieniem in vitro i komórkami macierzystymi. Przedstawienie klasyfikacji i omówienie charakterystyki somatotypów. Zapoznanie z wpływem środowiska na kształtowanie się prawidłowej postawy ciała. Omówienie najczęściej występujących zaburzeń rozwojowych.</p> <p>C4- Zapoznanie z chorobami cywilizacyjnymi i chorobami wieku szkolnego wraz z ich etiologią, symptomatyką i profilaktyką oraz mechanizmami obronnymi. Omówienie wybranych chromosomopatii i genopatii, przyczyn i mechanizmów ich powstawania, jak i profilaktyki. Uświadomienie znaczenia diagnostyki badań prenatalnych i funkcjonujących poradni genetycznych.</p> <p>C5- Zwrócenie uwagi na związek postępu cywilizacyjnego z procesem starzenia się społeczeństw europejskich, jakością nasienia ludzkiego (wyniki badań seminologicznych), zapłodnieniem in vitro i perspektywami wykorzystania komórek macierzystych w praktyce medycznej.</p> <p>C6- Zapoznanie z metodyką projektowania profilaktycznych programów edukacyjnych w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Znajomość treści programowych, nabyte umiejętności intelektualne i sensomotoryczne oraz kompetencje na IV poziomie kształcenia (liceum i technikum).						

IV Oczekiwane efekty kształcenia

EK1- Posiada wiedzę z zakresu czynników determinujących rozwój fizyczny i psychomotoryczny człowieka, potrafi je scharakteryzować. Wyróżnia i charakteryzuje główne etapy rozwoju ontogenetycznego. Docenia wartość zdrowego stylu życia i kultury zdrowotnej. Wykazuje umiejętność wartościowania, integrowania i prezentowania wiedzy z różnych dyscyplin biomedycznych. Jest świadom wagi i wpływu określonych czynników rozwoju na organizm człowieka na różnych etapach ontogenezy.

EK2– Potrafi opisać rozwój i kształtowanie się najważniejszych narządów wybranych układów. Klasyfikuje i opisuje somatotypy. Przedstawia najczęściej występujące zaburzenia rozwojowe. Posiada pełną świadomość występowania różnorodnych zagrożeń zarówno na etapie rozwoju prenatalnego, jak i postnatalnego wraz z umiejętnością podejmowania adekwatnych działań profilaktycznych. Zna krytyczne momenty w rozwoju, istotne w aspekcie powstawania różnorodnych zaburzeń/dysfunkcji, jak i działań profilaktycznych. Potrafi wyjaśnić i opisać zjawisko akceleracji rozwoju na wybranych przykładach, dostrzegając jednocześnie zagrożenia z nim związane.

EK3- Zna najczęściej występujące obciążenia genetyczne (genopatie i chromosomopatie), ich przyczyny i mechanizmy powstawania z uwzględnieniem profilaktyki i diagnostyki badań prenatalnych. Zna i potrafi stosować metody oceny i kontroli rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dzieci i młodzieży, wyciągając jednocześnie adekwatne wnioski. Dysponuje wiedzą z zakresu badań seminologicznych, zapłodnienia in vitro i perspektyw wykorzystania komórek macierzystych w praktyce medycznej. Zna skutki wpływu świadomej aktywności ruchowej na sprawność i wydolność organizmu.

EK4- Dysponuje wiedzą w zakresie etiologii, symptomatyki i profilaktyki chorób wieku szkolnego oraz wybranych chorób cywilizacyjnych. Posiada umiejętność aktywnej pracy w grupie, uczestnicząc w rozwiązywaniu podjętych problemów. Potrafi stosować nabytą wiedzę w praktycznym działaniu. Charakteryzuje się dojrzałą, ukształtowaną postawą prozdrowotną i proekologiczną z jednoczesną umiejętnością projektowania profilaktycznych programów edukacyjnych. Zna zasady tworzenia profilaktycznych projektów edukacyjnych. Prezentuje opracowany profilaktyczny projekt edukacyjny z wykorzystaniem środków multimedialnych

V Treści programowe

Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
Wyk1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem wykładów. Czynniki determinujące rozwój ontogenetyczny człowieka.	2
Wyk2	Charakterystyka czynników endogennych genetycznych, paragenetycznych i niegenetycznych matki.	2
Wyk3	Mutageny, teratogeny i onkogeny w środowisku, mechanizm ich działania oraz wpływ na organizm człowieka (na wybranych przykładach).	2

Wyk4	Wybrane czynniki egzogenne i ich wpływ na rozwój prenatalny oraz postnatalny człowieka.	2
Wyk5	Pojęcie, klasyfikacja i charakterystyka somatotypów człowieka. Określenie własnego somato-typu.	2
Wyk6	Neurohormonalna regulacja funkcjonowania narządów rozrodczych, gametogeneza i jakość wytwarzanych gamet. Zapłodnienia in vitro – problem etyczno-moralny i prawny. Komórki macierzyste, ich rodzaje i znaczenie w praktyce medycznej.	1
Wyk7	Choroby genetyczne (chromosomopatie i genopatie), ich etiologia, symptomatyka, profilaktyka i terapia. Diagnostyka prenatalna i jej znaczenie.	2
Wyk8	Metodyka projektowania edukacyjnych programów profilaktycznych związanych z występującymi zagrożeniami we współczesnej szkole. Podsumowanie wykładów.	2
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Przydział tematów do pracy własnej. Człowiek jako element ekosystemu. Stan środowiska przyrodniczego i jego wpływ na rozwój oraz zdrowie dzieci i młodzieży.	2
Ćw2	Periodyzacja rozwoju człowieka. Charakterystyka głównych etapów rozwoju prenatalnego i postnatalnego wraz z okresami krytycznymi w rozwoju psychofizycznym.	2
Ćw3	Zjawisko akceleracji rozwoju na wybranych przykładach wraz z towarzyszącymi następstwami. Mechanizmy sterujące procesem dojrzewania biologicznego.	2
Ćw4	Styl życia i kultura zdrowotna a rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży.	2
Ćw5	Żywność jako podstawowy czynnik wpływający na wzrost i rozwój prenatalny oraz post-natalny człowieka. Użytki i ich wpływ na rozwój dzieci i młodzieży.	2
Ćw6	Rozwój i kształtowanie najważniejszych narządów wybranych układów w ontogenezie (narządy ruchu, układu pokarmowego, krwionośnego, układu oddechowego, wydalniczego, nerwowego)	7
Ćw7	Najczęściej występujące zaburzenia rozwojowe i dysfunkcje narządu ruchu, ich etiologia, terapia i profilaktyka.	2
Ćw8	Wpływ czynników środowiskowych na kształtowanie się prawidłowej postawy ciała.	2

Ćw9	Metody i techniki oceny i kontroli rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dzieci i młodzieży. Wpływ różnorodnej aktywności ruchowej na rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży.	2
Ćw10	Choroby cywilizacyjne i choroby wieku szkolnego oraz ich wpływ na rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży.	3
Ćw11	Mechanizmy obronne organizmu (rodzaje, klasyfikacja i reakcje obronne). Choroba AIDS – etiologia, symptomatyka i profilaktyka.	2
Ćw12	Prezentacja i ocena opracowanych programów profilaktycznych. Podsumowanie zrealizowanych treści programowych.	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Środki multimedialne, filmy, foliogramy.	
2.	Plansze, atlasy, modele, mikroskopy + preparaty mikroskopowe tkanek i narządów człowieka i in.	
3.	Miesięczniki, kwartalniki, podręczniki akademickie okółomedyczne i inne źródła informacji.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład problemowy.	
2.	Wykład konwersatoryjny.	
3.	Metoda problemowa.	
4.	Metoda sytuacyjna.	
5.	Dyskusja dydaktyczna.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Oceny śródsemestralne /częstkowe/: rozwiązywanie problemów, opis zjawisk i procesów biomedycznych na przykładach, definiowanie pojęć, dokonywanie analizy porównawczej, interpretacji, wnioskowania, projektowania i in.	
F2	Ocena projektu śródsemestralnego,	
P1	Kolokwium pisemne śródsemestralne (grudzień) i końcowe (luty) obejmujące treści programowe wykładów i ćwiczeń z wykorzystaniem zaprojektowanych zadań badających poziom wiadomości, umiejętności i kompetencje.	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		45

Przygotowanie się do zajęć w tym studiowanie zalecanej literatury		20
Przygotowanie się do testów		15
Opracowanie profilaktycznego projektu edukacyjnego.		10
SUMA		90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		3

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Dźygóra W. – ŚRODOWISKO-CZŁOWIEK-ZDROWIE. Problemy ekologiczne i ekologiczno zdrowotne. Wyd. Kolegium Karkonoskie. Jeleniej Górze 2009.
2. Jaczewski A. – Biologiczne i medyczne podstawy rozwoju i wychowania. WSiP, Warszawa-wa 2001.
3. Wolański N. – Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania. PWN, Warszawa 1983.
4. Wolański N. – Rozwój biologiczny człowieka. PWN, Warszawa 2006.

Literatura uzupełniająca:

1. Bartel H. – Embriologia dla studentów medycyny. PZWL, Warszawa 2004.
2. Bugaj T. – Zdrowie publiczne. KTN, Jelenia Góra 1992.
3. Bugaj T. – Ekologia środowiskowa a zdrowie. KTN, Jelenia Góra 1996.
4. Passarge E. – Genetyka – ilustrowany przewodnik. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2004.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W01, K_W02, K_W04, K_W06, K_W07, K_U01, K_U05, K_U09, K_U11,	C1, C2	Wykł.1, 2,3,4, Ćw1,2,3,4,7	1, 2, 3	1, 3, 5	F1, F2

	K_K01, K_K05, K_K08					
EK2	K_W01, K_W04, K_W05, K_W06, K_U01, K_U02, K_U05, K_U06, K_U09, K_U11, K_K03, K_K01 K_K08	C2, C3	Wykt.5, 6 Ćw5,6,9	1, 2, 3	1, 2, 3, 4	F1, F2
EK3	K_W01, K_W04, K_W06, K_W07, K_W10, K_U02, K_U09, K_U11, K_K01, K_K02, K_K04, K_K05,	C1, C2,C4,C5	Wykt 6-7, Ćw3,8	1, 2, 3	1, 3, 5	P1
EK4	K_W01, K_W08,	C4,C6	Wykt 8, Ćw10,11,12	1, 2, 3	1, 3, 5	F1, F2

K_W10,					
K_W12,					
K_U01,					
K_U08					
K_U11,					
K_K01,					
K_K02,					
K_K08					

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

1. Zasady weryfikacji efektów kształcenia przedstawiane są studentom podczas pierwszych zajęć dydaktycznych.

2. Prowadzący udostępnia zainteresowanym studentom stosowne materiały dydaktyczne, w tym dotyczące efektów kształcenia w zakresie prowadzonego przedmiotu.

3. Student może uzyskać wszelkich informacji związanych z procesem edukacyjnym podczas realizowanych konsultacji zgodnie z podanym do wiadomości harmonogramem.

Sposób oceny kolokwium

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sposób oceny projektu

W przypadku oceniania projektów prezentacji uwzględnia się następujące kryteria:

1. trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania 1-2 pkt,
2. uwzględnienie aktualnej wiedzy z ocenianego obszaru nauk 1-2 pkt,
3. umiejętność łączenia wiedzy z różnych dziedzin 1-2 pkt,
4. posługiwanie się językiem naukowym 1-2 pkt,
5. samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązań 1-2 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

10 pkt – ocena - bardzo dobry,

9 pkt – ocena – dobry plus,

8 pkt – ocena – dobry,

7 pkt – ocena – dostateczny plus,

6 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Projekty edukacyjne, materiały do ćwiczeń i in. znajdują się w Pracowni Biologii Medycznej [s. 204/205].

2. Zajęcia z biologicznych podstaw rozwoju człowieka odbywają się w Pracowni Biologii Medycznej [s. 204/205] i salach wykładowych (s, 202, 110).

3. Termin odbywania zajęć zgodny z planem/semestr.

4. Konsultacje realizowane są zgodnie z planem w Pracowni Biologii Medycznej (s. 204) [plan odbywania konsultacji w każdym semestrze ulega zmianie].

45 C1		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:	Ontogeneza człowieka					
Nazwa angielska:	Ontogenesis of human					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Tryb/Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Dietetyki					
Prowadzący przedmiot:	dr Wiktor Dźygóra					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS

1	15	30	-	45	90	3
II Cel przedmiotu:						
<p>C1 - Zapoznanie z auksologią jako dyscypliną naukową, jej terminologią i aparaturą pojęciową, aspektami rozwoju i periodyzacją człowieka oraz ogólną charakterystyką poszczególnych jej etapów.</p> <p>C2 – Analizowanie przebiegu i charakteryzowanie głównych etapów rozwoju pre- i postnatalnego.</p> <p>C3 – Klasyfikowanie i charakteryzowanie czynników determinujące rozwój ontogenetyczny człowieka. Analizowanie ich wpływu zarówno na rozwój pre- i postnatalny.</p> <p>C4 – Przedstawienie znaczenia szkoty rodzenia w aspekcie urazów i zaburzeń okołoporodowych.</p> <p>C5 – Zapoznanie z problemem niepłodności wśród współczesnych małżeństw, niepłodnością a genetyką oraz leczeniem niepłodności w Polsce oraz zapłodnieniem in vitro (za i przeciw).</p> <p>C6 – Omówienie klasyfikacji wraz z charakterystyką somatotypów.</p> <p>C7 – Przedstawienie i scharakteryzowanie najczęściej występujących obciążeń genetycznych (genopatie i chromoso-mopatie), ich przyczyn i mechanizmów powstawania z uwzględnieniem profilaktyki i diagnostyki badań prenatalnych.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Znajomość treści programowych, nabyte umiejętności intelektualne i sensomotoryczne oraz kompetencje na IV poziomie kształcenia (liceum i technikum).						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Zna przedmiot badań auksologii, podstawową terminologię i aparaturę pojęciową, aspekty rozwoju ontogenetycznego wraz z periodyzacją rozwoju i charakterystycznymi jego cechami.</p> <p>EK2 – Dysponuje wiedzą z zakresu przebiegu rozwoju pre- i postnatalnego, potrafi opisać poszczególne etapy, uwzględniając krytyczne momenty w rozwoju. Posiada pełną świadomość występowania różnorodnych zagrożeń zarówno na etapie rozwoju prenatalnego, jak i postnatalnego wraz z umiejętnością podejmowania adekwatnych działań profilaktycznych. Zna przyczyny niepłodności i metody jej leczenia. Ma świadomość znaczenia szkoty rodzenia.</p> <p>EK3 - Posiada wiedzę z zakresu czynników determinujących rozwój ontogenetyczny, potrafi je scharakteryzować. Docenia wartość zdrowego stylu życia i kultury zdrowotnej. Charakteryzuje się dojrzałą, ukształtowaną postawą prozdrowotną i proekologiczną. Wykazuje umiejętność wartościowania, integrowania i prezentowania wiedzy z różnych dyscyplin biomedycznych. Jest świadom wagi i wpływu określonych czynników rozwoju na organizm człowieka na różnych etapach ontogenezy. Zna skutki wpływu świadomej aktywności ruchowej na sprawność i wydolność organizmu. Klasyfikuje i opisuje somatotypy człowieka</p> <p>EK4 – Zna najczęściej występujące obciążenia genetyczne (genopatie i chromosomopatie), ich przyczyny i mechanizmy powstawania z uwzględnieniem profilaktyki i diagnostyki badań prenatalnych.</p>						

V Treści programowe		
Forma zajęć: wykłady		Liczba godzin
Wyk1	Auksologia jako dyscyplina naukowa zajmująca się rozwojem ontogenetycznym człowieka.	1
Wyk2	Aspekty rozwoju biologicznego człowieka i jego charakterystyczne cechy.	1
Wyk3	Periodyzacja rozwoju ontogenetycznego człowieka (rozwój pre- i postnatalny).	3
Wyk4	Neurohormonalna regulacja funkcjonowania narządów rozrodczych.	2
Wyk5	Czynniki determinujące rozwój ontogenetyczny ze szczególnym uwzględnieniem genomu ludzkiego.	2
Wyk6	Zanieczyszczenia pyłowo-gazowe powietrza i ich wpływ na organizm człowieka	2
Wyk7	Wpływ promieniowania UV na organizm człowieka. Kąpiele słoneczne i ich znaczenie.	2
Wyk8	Kolokwium końcowe	2
Suma godzin		15
Forma zajęć: ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw 1	Przebieg i charakterystyka rozwoju prenatalnego (fizjologia zapłodnienia, faza jaja płodowego/ wczesna embriogeneza, rozwój zarodkowy i płodowy).	2
Ćw 2	Obserwacja mikroskopowa jajnika (pęcherzyków pierwotnych, wtórnych i pęcherzyka Graafa) i kanalików nasiennych jądra na przekroju poprzecznym.	2
Ćw 3	Przebieg i charakterystyka głównych etapów rozwoju postnatalnego wraz z okresami krytycznymi w rozwoju psychofizycznym.	4
Ćw 4	Czynniki endogenne paragenetyczne i niegenetyczne matki oraz ich wpływ na rozwój płodu.	2
Ćw 5	Szkoła rodzenia w kształtowaniu się tłoczni brzusznej i jej znaczenie.	2
Ćw 6	Problem niepłodności wśród współczesnych małżeństw. Niepłodność a genetyka.	2
Ćw 7	Leczenie niepłodności w Polsce. Zapłodnienie in vitro – za i przeciw.	2
Ćw 8	Wpływ wybranych czynników egzogennych (biogeograficznych i społeczno-ekonomicznych) na rozwój pre- i postnatalny.	3

Ćw 9	Promieniowanie jonizujące i jego wpływ na organizm człowieka.	2
Ćw 10	Pojęcie, klasyfikacja i charakterystyka somatotypów człowieka. Określenie własnego somatotypu.	2
Ćw 11	Choroby genetyczne (chromosomopatie i genopatie), ich etiologia, symptomatyka, profilaktyka i terapia. Diagnostyka prenatalna i jej znaczenie.	3
Ćw 12	Styl życia i kultura zdrowotna współczesnego człowieka.	2
Ćw 13	Kolokwium końcowe.	2
Suma godzin		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Środki multimedialne, filmy, foliogramy.	
2.	Plansze, atlasy, modele, mikroskopy + preparaty mikroskopowe tkanek i narządów człowieka i in.	
3.	Miesięczniki, kwartalniki, podręczniki akademickie i inne źródła informacji.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład konwersatoryjny	
2.	Metoda problemowa	
3.	Metoda problemowo-ćwiczeniowa.	
4.	Dyskusja dydaktyczna.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Oceny śródsesestralne /częstkowe/: rozwiązywanie problemów, opis zjawisk i procesów biologicznych na przykładach, definiowanie pojęć, dokonywanie analizy porównawczej, interpretacji, wnioskowania, projektowania i in.	
F2	Ocena projektu śródsesestralnego,	
P	Kolokwium końcowe - pisemne (luty) obejmujące treści programowe ćwiczeń z wykorzystaniem zaprojektowanych zadań badających poziom wiadomości, umiejętności i kompetencji. Poszczególnym zadaniom przyporządkowano stosowne efekty kształcenia i punktację, którą przeliczono na oceny.	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		łącna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Zajęcia programowe		45
Przygotowanie się do zajęć		20
Przygotowanie się do kolokwium pisemnego		10

Opracowanie projektu edukacyjnego.	15
SUMA	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	3

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Dzygóra W. – ŚRODOWISKO-CZŁOWIEK-ZDROWIE. Problemy ekologiczne i ekologiczno zdrowotne. Wyd. Kolegium Karkonoskie. Jeleniej Górze 2009.
2. Jaczewski A. – Biologiczne i medyczne podstawy rozwoju i wychowania. WSiP, Warszawa-wa 2001.
3. Wolański N. – Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania. PWN, Warszawa 1983.
4. Wolański N. – Rozwój biologiczny człowieka. PWN, Warszawa 2006.

Literatura uzupełniająca:

1. Bartel H. – Embriologia dla studentów medycyny. PZWL, Warszawa 2004.
2. Bugaj T. – Zdrowie publiczne. KTN, Jelenia Góra 1992.
3. Bugaj T. – Ekologia środowiskowa a zdrowie. KTN, Jelenia Góra 1996.
4. Passarge E. – Genetyka – ilustrowany przewodnik. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2004.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK 1	K_W01,K_W02, K_W07 K_U05, K_U06, K_U10, K_K01, K_K04, K_K05	C1, C2	W. 1,2,3 Ćw. 1,2,3	1, 2, 3	1, 3, 4	F1,F2
EK 2	K_W01,K_W02, K_W07 K_U05, K_U06, K_U10, K_K01, K_K04, K_K05	C2, C4, C5	W. 3,4 Ćw. 3, 4, 5, 6, 7,	1,3,4	1, 2, 3	F1
EK 3	K_W01,K_W02, K_W07 K_U05, K_U06, K_U10, K_K01, K_K04, K_K05	C3, C5, C6	W. 5, 6, 7 Ćw. 4, 6, 10, 12	1, 2, 3	1,3,4	F1,F2

EK 4	K_W01, K_W02, K_W06, K_W07, K_U05, K_U06, K_U10, K_K01, K_K04, K_K05	C7	Ćw. 11	1, 2, 3	1,3,4	P
-------------	--	----	--------	---------	-------	---

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

1. Zasady weryfikacji efektów kształcenia przedstawiane są studentom podczas pierwszych zajęć dydaktycznych.

2. Prowadzący udostępnia zainteresowanym studentom stosowne materiały dydaktyczne, w tym dotyczące efektów kształcenia w zakresie prowadzonego przedmiotu.

3. Student może uzyskać wszelkich informacji związanych z procesem edukacyjnym podczas realizowanych konsultacji zgodnie z podanym do wiadomości harmonogramem.

Sposób oceny kolokwium

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sposób oceny projektu

W przypadku oceniania projektów prezentacji uwzględnia się następujące kryteria:

1. trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania 1-2 pkt,
2. uwzględnienie aktualnej wiedzy z ocenianego obszaru nauk 1-2 pkt,
3. umiejętność łączenia wiedzy z różnych dziedzin 1-2 pkt,
4. posługiwanie się językiem naukowym 1-2 pkt,
5. samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązań 1-2 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

10 pkt – ocena - bardzo dobry,

9 pkt – ocena – dobry plus,

8 pkt – ocena – dobry,

7 pkt – ocena – dostateczny plus,

6 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Projekty edukacyjne, materiały do ćwiczeń i in. znajdują się w Pracowni Biologii Medycznej [s. 204/205].
2. Zajęcia z ontogenezy człowieka odbywają się w Pracowni Biologii Medycznej [s. 204/205] i salach wykładowych (s, 202, 110).
3. Termin odbywania zajęć zgodny z planem/semestr.
4. Konsultacje realizowane są zgodnie z planem w Pracowni Biologii Medycznej (s. 204) [plan odbywania konsultacji w każdym semestrze ulega zmianie].

45D		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Podstawy języka migowego				
Nazwa angielska:		Basic of sign language.				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Pielęgniarstwa				
Prowadzący przedmiot:		mgr Teresa Gola				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	-	-	45	15	60	2
II Cel przedmiotu						
C1 – Poznanie zasad i opanowanie umiejętności porozumiewania się w systemie językowo-migowym.						
C2 - Odczytywanie komunikatów gestograficznych, opisów słownych oraz ilustracji znaków migowych.						

C3 - Przeprowadzenie wywiadów dotyczących stanu chorego oraz przekazywanie niezbędnych wskazówek i zaleceń		
C4 - Zastosowanie zasad komunikowania się z chorym niesłyszącym i słabosłyszącym.		
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Brak wymagań wstępnych.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
EK1 - Student zna problematykę inwalidztwa i wpływu głuchoty na mowę i potrafi zastosować wiedzę w kontakcie z osobą głucha, wykazując nawyk samokształcenia w zakresie posługiwania się językiem migowym.		
EK2 - Student zna zasady porozumiewania się w systemie językowo-migowym, potrafi odczytać znaki gestograficzne, przejawia empatie podczas przejmowania na siebie różnych ról.		
EK3 – Student zna znaki daktylograficzne- statyczne, dynamiczne, liczbowe oraz ideograficzne. Sprawnie i precyzyjnie posługuje się nimi w kontakcie z osobą głuchą i jego rodziną.		
EK4 – Student opanował język migowy w zakresie terminologii medycznej, potrafi zebrać informacje o stanie zdrowia pacjenta głuchego wykazując gotowość niesienia pomocy głuchym i ich rodziną.		
EK5 – Student zna znaki określające zabiegi fizjoterapeutyczne, poinformuje osobę głuchą o proponowanych.		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Przydział tematów do pracy własnej. Wybrane zagadnienia rehabilitacji niesłyszących, wpływ głuchoty na mowę	3
Ćw2	Prawidła przekazywania palcowego	3
Ćw3	Przekazywanie i odbiór znaków daktylograficznych	3
Ćw4	. Przekazywanie i odbiór znaków określających liczby	3
Ćw5	Łączenie poznanych znaków w zdaniach	3
Ćw6	Poznanie znaków grzecznościowych grzecznościowych zastosowanie w zdaniach.	3
Ćw7-9	Poznanie znaków określających zawody, miejsca pracy oraz miejsca zamieszkania.	6
Ćw10-12	Poznanie znaków określających badania, sposobów leczenia i rehabilitacji oraz zastosowanie ich w zdaniach	9
Ćw13-14	Zastosowanie znaków słownictwa podstawowego i specjalistycznego w kontakcie z osobą głuchą.	6

Ćw15	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	3
Suma godzin:		45
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Podręczniki, słownik języka migowego , prezentacje multimedialne, filmy, foliogramy.	
2.	Scenariusze scenek rodzajowych	
3.	Karty kalamburów, karty dialogów	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pogadanka	
2.	Ćwiczenia	
3.	Gry dydaktyczne	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1.	Realizacja prostego scenariusza	
F2.	Decyzyjna gra dydaktyczna	
P1.	Realizacja rozbudowanego scenariusza.	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		45
Przygotowanie się do przedstawienia prostego i rozbudowanego scenariusza.		10
Przygotowanie się do zajęć.		5
SUMA		60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca		
Literatura podstawowa:		
1. B. Szczepankowski, D. Koncewicz: „ <i>Język migowy w terapii</i> ”, WSP w Łodzi 2008		
2. B. Szczepankowski: „ <i>Język migowy pierwsza pomoc</i> ”, Warszawa CEM 1996”		
3. O. Kosiba, P. Grenda: „ <i>Leksykon języka migowego</i> ”, Silentium Bogatynia 2011		
Literatura uzupełniająca:		
1. Hendzel j. K.: „ <i>Słownik polskiego języka migowego</i> ”. Olsztyn W S i P 1995.		
2. Hoffman B.: „ <i>Surdopedagogika Zarys problematyki.</i> ”. Warszawa W S i P 1987.		

3. Pietrzak K.W.: „*Język migowy dla pedagogów*”. Warszawa W S i P 1992.
 4. Szczepankowski B.: „*Język migany w szkole. Cz. I, II, III*”. Warszawa W S i P 2000
 5. Szczepankowski B.: „*Język migowy w zakładzie pracy*”. Warszawa W S i P 1992.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W01 K_K01 K_K08	C1	Ćw. 1, Ćw. 2, Ćw. 3, Ćw. 4, Ćw. 5, Ćw. 6, Ćw. 7, Ćw. 8, Ćw.9, Ćw. 10, Ćw. 11, Ćw. 12, Ćw. 13, Ćw. 14	1, 2	1,2	F
EK2	K_W13 K_K03 K_U07	C1, C2	Ćw. 2, Ćw. 4,	2,3	1,2	F
EK3	K_W13 K_U02 K_K10	C3, C4	Ćw. 3, Ćw. 4, Ćw. 5, Ćw. 6, Ćw. 7, Ćw.8, Ćw. 9	2,3	2,3	F
EK4	K_W14 K_U05 K_U21 K_K11	C3, C4	Ćw. 10, Ćw. 11, Ćw.12, Ćw.13, Ćw.14	2,3	2	F
EK5	K_W13 K_U16 K_U18 K_K02	C3, C4	Ćw. 13, Ćw. 14, Ćw. 15	2,3	2,3	P

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Bardzo dobrą, dobrą plus: Doskonale zna problematykę inwalidztwa, przyczyny i rodzaje uszkodzeń słuchu oraz wpływ słuchu na mowę. Dąży do perfekcjonizmu w zakresie posługiwania się językiem migowym w kontaktach z osobami głuchymi. Sprawnie wykorzystuje poznane zasady i techniki w porozumiewaniu się z osobą głuchą, płynnie odczytuje i przekazuje znaki gestograficzne. Sprawnie, szybko i samodzielnie posługuje się poznanymi znakami łącząc je z innymi technikami porozumiewania się z osobami głuchymi. Sprawnie, szybko, samodzielnie i bardzo dokładnie posługuje się znakami w zakresie terminologii medycznych. Zbiera wywiad od osoby głuchej bądź jej rodziny, udzieli niezbędnych informacji. Wykazując odpowiedzialność za podjęte działania. Sprawnie, szybko i samodzielnie wykorzysta poznane znaki i techniki porozumiewania się z osobą głuchą do przekazania proponowanych i podejmowanych zabiegów. Uznaje prawa osób głuchych do decydowania o podejmowanych działaniach medycznych.

Dobłą: Zna problematykę inwalidztwa, przyczyny i rodzaje uszkodzeń słuchu oraz wpływ słuchu na mowę. Dąży do doskonalenia w zakresie posługiwania się językiem migowym w kontaktach z osobami głuchymi. Wykorzystuje poznane zasady i techniki w porozumiewaniu się z osobą głuchą, odczytuje znaki gestograficzne bezbłędnie. Samodzielnie i sprawnie dobierze poznane znaki i ułoży w zdania. Płynnie przekazuje znaki wykazując postawę odpowiedzialności wobec własnych umiejętności. Samodzielnie dobierze poznane techniki i znaki porozumiewania się z osobą głuchą. Udzieli niezbędnych informacji. Doskonali umiejętności w zakresie języka migowego. Wykorzysta poznane znaki i techniki porozumiewania się do przekazania proponowanych i podejmowanych zabiegów fizjoterapeutycznych. Uznaje prawa osób głuchych do decydowania o podejmowanych działaniach medycznych.

Dostateczną plus, dostateczną: Zna problematykę inwalidztwa i wpływu głuchoty na mowę. Nie przejawia chęci samokształcenia się w zakresie języka migowego. Wymaga ukierunkowania przy posługiwaniu się znakami gestograficznymi i dłuższego czasu do wyboru odpowiednich znaków. Nie korzysta z zasad porozumiewania się w systemie języka migowego. Wymaga ukierunkowania w posługiwaniu się znakami. Jest chętny do współpracy i doskonalenia umiejętności z zakresu języka migowego. Myli znaki w zakresie terminologii medycznej potrzebnej do zebrania informacji od pacjenta, wymaga dłuższego czasu do wyboru znaków i technik porozumiewania się. Ma trudności w doborze znaków i technik porozumiewania się z osobami głuchymi by udzielić potrzebnych informacji dotyczących zabiegów fizjoterapeutycznych. Udzielane informacje są niepełne i nieprecyzyjne.

Niedostateczną: Nie interesuje się problematyką inwalidztwa i wpływem głuchoty na mowę. Przejawia lekceważący stosunek do nauki w zakresie języka migowego. Nie interesuje się zasadami obowiązującymi przy posługiwaniu się językiem migowym. Nie potrafi wykorzystać znaków gestograficznych. Nie opanował znaków daktylograficznych- statycznych i dynamicznych, liczb oraz znaków ideograficznych objętych programem nauczania. Przejawia lekceważący stosunek do nauki języka migowego opuszczając zajęcia oraz brakiem aktywności na zajęciach. Nie opanował języka migowego w zakresie terminologii medycznej by zebrać informacje potrzebne w pracy fizjoterapeuty. Nie potrafi udzielić koniecznych informacji osobie głuchej. Nie wykazuje gotowości do własnego rozwoju w zakresie języka migowego i niesienia pomocy osobom niesłyszącym. Nie przyswoił znaków z terminologii medycznej, fizjoterapeutycznej, nie potrafi dobrać znaków do sytuacji. Nie dąży do rozwoju własnych umiejętności.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

16. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
 17. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
 18. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
 19. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 D1		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Zaawansowany język migowy w fizjoterapii				
Nazwa angielska:		Advanced sign language in physiotherapy				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Pielęgniarstwa				
Prowadzący przedmiot:		mgr Teresa Gola				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	-	-	45	15	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Poznanie zasad i opanowanie umiejętności porozumiewania się w systemie językowo-migowym.</p> <p>C2 - Odczytywanie komunikatów gestograficznych, opisów słownych oraz ilustracji znaków migowych.</p> <p>C3 - Przeprowadzenie wywiadów dotyczących stanu chorego oraz przekazywanie niezbędnych wskazówek i zaleceń</p> <p>C4 - Zastosowanie zasad komunikowania się z chorym niesłyszącym i słabosłyszącym.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Student zna problematykę inwalidztwa i wpływu głuchoty na mowę i potrafi zastosować wiedzę w kontakcie z osobą głucha, wykazując nawyk samokształcenia w zakresie posługiwania się językiem migowym.</p>						

EK2 - Student zna zasady porozumiewania się w systemie językowo-migowym, potrafi odczytać znaki gestograficzne, przejawia empatie podczas przejmowania na siebie różnych ról.		
EK3 – Student zna znaki daktylograficzne- statyczne, dynamiczne, liczbowe oraz ideograficzne. Sprawnie i precyzyjnie posługuje się nimi w kontakcie z osoba głuchą i jego rodziną.		
EK4 – Student opanował język migowy w zakresie terminologii medycznej, potrafi zebrać informacje o stanie zdrowia pacjenta głuchego wykazując gotowość niesienia pomocy głuchym i ich rodziną.		
EK5 – Student zna znaki określające zabiegi fizjoterapeutyczne, poinformuje osobę głuchą o proponowanych.		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Przydział tematów do pracy własnej. Wybrane zagadnienia rehabilitacji niesłyszących, wpływ głuchoty na mowę	3
Ćw2	Prawidła przekazywania palcowego	3
Ćw3	Przekazywanie i odbiór znaków daktylograficznych	3
Ćw4	. Przekazywanie i odbiór znaków określających liczby	3
Ćw5	Łączenie poznanych znaków w zdaniach	3
Ćw6	Poznanie znaków grzecznościowych grzecznościowych zastosowanie w zdaniach.	3
Ćw7-9	Poznanie znaków określających zawody, miejsca pracy oraz miejsca zamieszkania.	6
Ćw10-12	Poznanie znaków określających badania, sposobów leczenia i rehabilitacji oraz zastosowanie ich w zdaniach	9
Ćw13-14	Zastosowanie znaków słownictwa podstawowego i specjalistycznego w kontakcie z osobą głuchą.	6
Ćw15	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych uzyskanych podczas. Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	3
Suma godzin:		45
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Podręczniki, słownik języka migowego , prezentacje multimedialne, filmy, foliogramy.	
2.	Scenariusze scenek rodzajowych	
3.	Karty kalamburów, karty dialogów	

VII Metody dydaktyczne						
1.	Pogadanka					
2.	Ćwiczenia					
3.	Gry dydaktyczne					
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)						
F1.	Realizacja prostego scenariusza					
F2.	Decyzyjna gra dydaktyczna					
P1.	Realizacja rozbudowanego scenariusza.					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności					Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).					45	
Przygotowanie się do przedstawienia prostego i rozbudowanego scenariusza.					10	
Przygotowanie się do zajęć.					5	
SUMA					60	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU					2	
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
4. B. Szczepankowski, D. Koncewicz: „ <i>Język migowy w terapii</i> ”, WSP w Łodzi 2008						
5. B. Szczepankowski: „ <i>Język migowy pierwsza pomoc</i> ”, Warszawa CEM 1996”						
6. O. Kosiba, P. Grenda: „ <i>Leksykon języka migowego</i> ”, Silentium Bogatynia 2011						
Literatura uzupełniająca:						
5. Hendzel j. K.: „ <i>Słownik polskiego języka migowego</i> ”. Olsztyn W S i P 1995.						
6. Hoffman B.: „ <i>Surdopedagogika Zarys problematyki.</i> ”. Warszawa W S i P 1987.						
7. Pietrzak K.W.: „ <i>Język migowy dla pedagogów</i> ”. Warszawa W S i P 1992.						
8. Szczepankowski B.: „ <i>Język migany w szkole. Cz. I, II, III</i> ”. Warszawa W S i P 2000						
5.Szczepankowski B.: „ <i>Język migowy w zakładzie pracy</i> ”. Warszawa W S i P 1992.						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny

EK1	K_W01 K_K01 K_K08	C1	Ćw. 1, Ćw. 2, Ćw. 3, Ćw. 4, Ćw. 5, Ćw. 6, Ćw. 7, Ćw. 8, Ćw.9, Ćw. 10, Ćw. 11, Ćw. 12, Ćw. 13, Ćw. 14	1, 2	1,2	F
EK2	K_W13 K_K03 K_U07	C1, C2	Ćw. 2, Ćw. 4,	2,3	1,2	F
EK3	K_W13 K_U02 K_K10	C3, C4	Ćw. 3, Ćw. 4, Ćw. 5, Ćw. 6, Ćw. 7, Ćw.8, Ćw. 9	2,3	2,3	F
EK4	K_W14 K_U05 K_U21 K_K11	C3, C4	Ćw. 10, Ćw. 11, Ćw.12, Ćw.13, Ćw.14	2,3	2	F
EK5	K_W13 K_U16 K_U18 K_K02	C3, C4	Ćw. 13, Ćw. 14, Ćw. 15	2,3	2,3	P

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Bardzo dobrą, dobrą plus: Doskonale zna problematykę inwalidztwa, przyczyny i rodzaje uszkodzeń słuchu oraz wpływ słuchu na mowę. Dąży do perfekcjonizmu w zakresie posługiwania się językiem migowym w kontaktach z osobami głuchymi. Sprawnie wykorzystuje poznane zasady i techniki w porozumiewaniu się z osobą głuchą, płynnie odczytuje i przekazuje znaki gestograficzne. Sprawnie, szybko i samodzielnie posługuje się poznanymi znakami łącząc je z innymi technikami porozumiewania się z osobami głuchymi. Sprawnie, szybko, samodzielnie i bardzo dokładnie posługuje się znakami w zakresie terminologii medycznych. Zbierze wywiad od osoby głuchej bądź jej rodziny, udzieli niezbędnych informacji. Wykazując odpowiedzialność za podjęte działania. Sprawnie, szybko i samodzielnie wykorzysta poznane znaki i techniki porozumiewania się z osobą

głuchą do przekazania proponowanych i podejmowanych zabiegów. Uznaje prawa osób głuchych do decydowania o podejmowanych działaniach medycznych.

Dobłą: Zna problematykę inwalidztwa, przyczyny i rodzaje uszkodzeń słuchu oraz wpływ słuchu na mowę. Dąży do doskonalenia w zakresie posługiwania się językiem migowym w kontaktach z osobami głuchymi. Wykorzystuje poznane zasady i techniki w porozumiewaniu się z osobą głuchą, odczytuje znaki gestograficzne bezbłędnie. Samodzielnie i sprawnie dobierze poznane znaki i ułoży w zdania. Płynnie przekazuje znaki wykazując postawę odpowiedzialności wobec własnych umiejętności. Samodzielnie dobierze poznane techniki i znaki porozumiewania się z osobą głuchą. Udzieli niezbędnych informacji. Doskonali umiejętności w zakresie języka migowego. Wykorzysta poznane znaki i techniki porozumiewania się do przekazania proponowanych i podejmowanych zabiegów fizjoterapeutycznych. Uznaje prawa osób głuchych do decydowania o podejmowanych działaniach medycznych.

Dostateczną plus, dostateczną: Zna problematykę inwalidztwa i wpływu głuchoty na mowę. Nie przejawia chęci samokształcenia się w zakresie języka migowego. Wymaga ukierunkowania przy posługiwaniu się znakami gestograficznymi i dłuższego czasu do wyboru odpowiednich znaków. Nie korzysta z zasad porozumiewania się w systemie języka migowego. Wymaga ukierunkowania w posługiwaniu się znakami. Jest chętny do współpracy i doskonalenia umiejętności z zakresu języka migowego. Myli znaki w zakresie terminologii medycznej potrzebnej do zebrania informacji od pacjenta, wymaga dłuższego czasu do wyboru znaków i technik porozumiewania się. Ma trudności w doborze znaków i technik porozumiewania się z osobami głuchymi by udzielić potrzebnych informacji dotyczących zabiegów fizjoterapeutycznych. Udzielane informacje są niepełne i nieprecyzyjne.

Niedostateczną: Nie interesuje się problematyką inwalidztwa i wpływem głuchoty na mowę. Przejawia lekceważący stosunek do nauki w zakresie języka migowego. Nie interesuje się zasadami obowiązującymi przy posługiwaniu się językiem migowym. Nie potrafi wykorzystać znaków gestograficznych. Nie opanował znaków daktylograficznych- statycznych i dynamicznych, liczb oraz znaków ideograficznych objętych programem nauczania. Przejawia lekceważący stosunek do nauki języka migowego opuszczając zajęcia oraz brakiem aktywności na zajęciach. Nie opanował języka migowego w zakresie terminologii medycznej by zebrać informacje potrzebne w pracy fizjoterapeuty. Nie potrafi udzielić koniecznych informacji osobie głuchej. Nie wykazuje gotowości do własnego rozwoju w zakresie języka migowego i niesienia pomocy osobom niesłyszącym. Nie przyswoił znaków z terminologii medycznej, fizjoterapeutycznej, nie potrafi dobrać znaków do sytuacji. Nie dąży do rozwoju własnych umiejętności.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

20. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
21. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
22. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
23. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 E	KARTA PRZEDMIOTU
Nazwa przedmiotu/modułu:	Techniki marszu w rehabilitacji

Nazwa angielska:	March Techniques in rehabilitation.					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr Dorota Cichoń					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
1	-	30	-	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Umiejętność wykorzystania wiedzy z zakresu anatomii funkcjonalnej w celu zachowania właściwej postawy ciała i techniki podczas chodu, marszu, marszobiegów; wstępna umiejętność oceny techniki marszu pacjenta oraz ewentualne ustalenie korekcji nieprawidłowości</p> <p>C2 – Umiejętność sklasyfikowania różnych form marszu wykorzystywanych w rehabilitacji; umiejętność dokonywania podziału pacjentów na grupy określone pod względem celu terapeutycznego, (ustalenie zakresu ruchomości w stawach i funkcjonalność mięśni, wydolność pacjentów pulmonologicznych i kardiologicznych).</p> <p>C3 - Umiejętność dokonywania prawidłowego doboru kijów do Nordic Walking (w tym również instrukcje dla pacjentów), umiejętność instruowania pacjenta o sposobach eksploatacji i konserwacji kijów do NW.</p> <p>C4 - Przystwojenie i stosowanie prawidłowej techniki marszu z kijami oraz umiejętne przekazanie jej pacjentom; prawidłowa modyfikacja podstawowej techniki NW podczas treningów o zróżnicowanym ukształtowaniu terenu; współuczestnictwa w planowaniu rehabilitacji poprzez treningi marszowe z zastosowaniem kijów czy bez nich.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Posiada podstawową wiedzę na temat realizacji treningu marszowego w zróżnicowanych warunkach środowiska (planowanie treningu w czasie rehabilitacji); zna zasady zastosowania treningu marszowego u pacjentów indywidualnie i w grupach.</p> <p>EK2 - Zna zasady dokonywania prawidłowego doboru kijów do Nordic Walking (w tym również instrukcje dla pacjentów);</p> <p>EK3 - Zna i stosuje prawidłowe techniki marszu z kijami oraz potrafi poinstruować o prawidłowym chodzie z kijami pacjenta z różnymi dysfunkcjami w obrębie narządu ruchu. Prawidłowo</p>						

<p>modyfikuje podstawowe techniki NW podczas treningów o zróżnicowanym ukształtowaniu terenu.</p> <p>EK4 - Jest świadomy skutków braku aktywności fizycznej, z uwzględnieniem poszczególnych układów organizmu ludzkiego. Potrafi współdziałać i pracować w grupie przyjmując w niej różne role oraz potrafi radzić sobie w sytuacjach typowych.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Ćwiczenia		
		Liczba godzin
Ćw1	<p><i>Informacje dotyczące warunków zaliczenia.</i> Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Główne przyczyny chorób cywilizacyjnych. Aktualny wykaz chorób cywilizacyjnych oraz ich przyczyny, z szczególnym uwzględnieniem braku aktywności fizycznej na różne układy ludzkiego ciała. Test marszowy (korytarzowy) Przebieg i cel jego zastosowania. Sprzęt potrzebny do jego przeprowadzenia. Wskazania i przeciwwskazania. Zasady wykonywania i kryteria przerwania testu. Odnotowanie wyników testu, interpretacja..</p>	6
Ćw2	<p><i>Trening marszowy.</i> Propozycje rozgrzewki. Odpowiednia technika marszu (postawa, długość kroku, oddech, ustawienie stóp, praca obręczy i kończyn górnych). Planowanie objętości treningu marszowego. Marszobiegi.</p>	6
Ćw3	<p><i>Marsz z kijami – teoria.</i> Krótka historia i pochodzenie Nordic Walking. Popularyzacja NW w Europie, na świecie i w kraju. Korzyści zdrowotne wynikające z uprawiania marszu z kijami. Budowa i rodzaje kijów do Nordic Walking. Dobór kija. Technika marszu z kijami. Poziomy aktywności w treningach Nordic Walking – ich związek z wydolnością pacjentów czy sportowców.</p>	6
Ćw4	<p><i>Marsz z kijami – praktyka.</i> Przeprowadzenie rozgrzewki przed treningiem NW. Praktyczny dobór i dopasowanie kija. Nauka podstawowych elementów techniki marszu z kijami.</p>	6
Ćw5	<p><i>Jednostki treningowe.</i> Marsz po terenie płaskim/pofałdowanym (modyfikacje techniki podstawowej). Nordic Walking w obrębie stadionu, lasu, wysokich, wzniesień, dróg asfaltowych. Dopasowanie treningów do warunków pogodowych. Zastosowanie NW w rehabilitacji. Podział na grupy dyktowany rodzajem schorzeń i wiekiem pacjentów. Treningi indywidualne.</p>	6
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Foliogramy, prezentacja power point.	
2.	Filmy prezentowane na DVD.	
3.	Kije do Nordic Walking.	
VII Metody dydaktyczne		

1.	Metoda ćwiczeniowa.					
2.	Pokaz, instruktaż.					
3.	Ćwiczenia przedmiotowe.					
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)						
F1.	Uzyskanie częściowych ocen na podstawie praktycznych demonstracji poszczególnych technik marszu i rozgrzewki.					
F2.	Uzyskanie częściowych ocen na podstawie krótkich sprawdzianów.					
P1.	Test z zakresu materiału teoretycznego					
P2.	Sprawdzian praktyczny z zakresu technik marszu.					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności					Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).					30	
Przygotowanie się do zajęć w tym studiowanie zalecanej literatury					25	
Przygotowanie się do sprawdzianów i testu					5	
SUMA					60	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU					2	
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Piotr Kocur, Małgorzata Wilk, Piotr Dylewicz: „<i>Nordic Walking</i>”, AWF Poznań 2011 2. Małgorzata i Tadeusz Figurscy „<i>Nordic Walking dla Ciebie</i>” Oficyna Wydawnicza INTERSPAR, 2008 3. Tim „T-Bone” Arem „<i>Nordic Walking. Rozruszaj swoje ciało</i>” Wydawnictwo MT Biznes, 2008 						
Literatura uzupełniająca:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulrich Pramann, Bernd Schäufler „<i>Nordic Walking. Program treningowy dla seniorów</i>” Oficyna Wydawnicza INTERSPAR, 2007 2. Emilia Siemieńczuk, Łukasz Drąg „<i>Nordic Walking, Spacer po Zdrowie</i>” Encyklopedia Zdrowia, Wydawnictwo Literat 2013 						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny

	dla całego programu (PEK)					
EK1	K_W02, K_U01, K_U02, K_U15, K_U16, K_K05, K_K12,	C1	ĆW.1, ĆW.2, ĆW.3,	1	1, 2, 3	P1, P2
EK2	K_U05, K_U21, K_K07,	C3	ĆW.3, ĆW.4	2, 3	1, 2, 3	F2
EK3	K_U04, K_U05, K_U15, K_U16, K_U21, K_K06, K_K08, K_K12,	C1, C2, C4	ĆW.2, ĆW.3, ĆW.4, ĆW.5,	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2
EK4	K_W06, K_U19, K_K03, K_K04, K_K10,	C1, C2	ĆW.1, ĆW.3,	2, 3	1, 2, 3	F2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sprawdzian umiejętności praktycznych z technik marszu w rehabilitacji w terenie – polegał na przedłużonej obserwacji postawy, zachowań i aktywności studentów podczas marszu.

Kryteria ocen:

-stopień opanowania umiejętności technik marszu na poziomie rekreacyjno-zdrowotnym oraz zgodność postępowania z zasadami BHP,(0-3 punkty),

- umiejętności techniczne marszu na podłożu o różnej strukturze-(0-3 punkty),
- prawidłową metodykę marszu-(0-3 punkty),
- umiejętność i świadomość korygowania błędów podczas techniki marszu oraz kreatywność-(0-3 punkty),

Skala ocen: maksymalnie 12 punktów

- ocena niedostateczna -poniżej 7punktów,
- ocena dostateczna - od 7,5-8 punktów,
- ocena plus dostateczna -od 8,5-9 punktów,
- ocena dobry - od 9,5-10 punktów,
- ocena plus dobry - od 10,5-11 punktów,
- ocena bardzo dobry - od 11,5- 12 punktów.

Test z : Techniki marszu w rehabilitacji

Kryteria oceny testu :

Test zawierał pytania dotyczące historii Nordic Walking ,systematyki ćwiczeń i technik nauczania NW, technik chodu w rehabilitacji, podstawowych metod treningowych, zasad bezpieczeństwa prowadzenia zajęć NW, przykładowych rodzajów rozgrzewek.

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z testu stanowi wartość 100%.

Liczba uzyskanych punktów:

- od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;
- od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;
- od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;
- od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;
- od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0.

Sprawdziany cząstkowe :

- 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%
- 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%
- 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%

3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%
3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 56%-68%
2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 56%
Zakres ocen 2.0-5.0
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE
24. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
25. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
26. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
27. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 E1	KARTA PRZEDMIOTU					
Nazwa przedmiotu/modułu:	Podstawy aktywności ruchowej osób w podeszłym wieku.					
Nazwa angielska:	Foundations of Physical Activity for Elderly					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr Dorota Cichoń					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	-	30	-	30	60	2
II Cel przedmiotu						
C1 – Zapoznanie z podstawowymi zmianami w poszczególnych układach i narządach w wyniku procesów inwolucyjnych u osób starszych.						
C2 – Wpływ aktywności ruchowej na postępowanie zmian inwolucyjnych w wyniku starzenia się organizmu ludzkiego.						
C3 – Zapoznanie z testami pozwalającymi określić sprawność funkcjonalną osób starszych.						
C4 – Zapoznanie z zasadami doboru obciążenia fizycznego do ćwiczeń dla osób starszych.						
C5 – Zapoznanie z wybranymi rodzajami aktywności fizycznej osób starszych.						

III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Brak wymagań wstępnych.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
<p>EK1 – Posiada podstawową wiedzę z zakresu zmian inwolucyjnych jakie występują w poszczególnych układach i narządach w wyniku procesów starzenia się organizmu ludzkiego. Jest świadomy znaczenia aktywności fizycznej w opóźnianiu tych procesów i zachowaniu jak najdłużej sprawności funkcjonalnej oraz znaczeniu tej sprawności na kondycję biologiczną seniora.</p> <p>EK2 – Zna zasady i przepisy bhp dotyczące Functional Senior Fitness Testu (Rikli, Jones 2001). Potrafi dokonać oceny sprawności fizycznej przy użyciu zestawu testów funkcjonalnych z baterii Functional Senior Fitness Test (Rikli, Jones 2001). Zna zasady dokonywania prawidłowego doboru obciążenia fizycznego do ćwiczeń dla osób starszych,</p> <p>EK3 - Posiada podstawową wiedzy na temat realizacji treningu marszowego w zróżnicowanych warunkach środowiska (planowanie treningu w czasie rehabilitacji); zna zasady zastosowania treningu marszowego u osób starszych. Zna zasady dokonywania prawidłowego doboru kijów do Nordic Walking. Zna i stosuje prawidłowe techniki marszu z kijami oraz potrafi poinstruować o prawidłowym chodzie z kijami pacjenta z różnymi dysfunkcjami w obrębie narządu ruchu. Prawidłowo modyfikuje podstawowe techniki NW podczas treningów o zróżnicowanym ukształtowaniu terenu.</p> <p>EK4 – Zna zasady prowadzenia ćwiczeń grupowych na materacach dla osób starszych z wykorzystaniem różnych przyborów z uwzględnieniem profilaktyki zespołów bólowych kręgosłupa.</p> <p>EK5 – Jest świadomy skutków braku aktywności fizycznej, z uwzględnieniem poszczególnych układów organizmu ludzkiego. Potrafi współdziałać i pracować w grupie przyjmując w niej różne role oraz radzić sobie w sytuacjach typowych.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Zapoznanie z podstawowymi danymi demograficznymi dotyczącymi wzrostu osób starszych w społeczeństwie polskim i na świecie. Skutki społeczne i ekonomiczne związane z procesem starzenia się społeczeństwa. Zapoznanie ze zmianami inwolucyjnymi jakie występują w poszczególnych układach i narządach w wyniku procesów starzenia się organizmu ludzkiego. Omówienie roli aktywności fizycznej w opóźnianiu procesów starzenia się. Wpływ sprawności funkcjonalnej na kondycję biologiczną seniora.	6
Ćw2	Przedstawienie zasad i przepisów bhp dotyczących przeprowadzenia Functional Senior Fitness Testu (Rikli, Jones 2001). Dokonanie oceny sprawności fizycznej słuchaczy przy użyciu zestawu testów funkcjonalnych z baterii Functional Senior Fitness Test (Rikli, Jones 2001) poprzez ocenę: siły mięśniowej górnej i dolnej części ciała („uginanie przedramienia”,	6

	„wstawanie z krzesła”), gibkości w obrębie górnej i dolnej części ciała („sięganie za plecy”, „skłon dosiężny”), zwinności i równowagi dynamicznej („wstań i idź”), oraz wytrzymałości tlenowej - „6-minutowy test marszowy” (korytarzowy) Przebieg i cel jego zastosowania. Sprzęt potrzebny do jego przeprowadzenia. Wskazania i przeciwwskazania. Zasady wykonywania i kryteria przerywania testu. Odnotowanie wyników testu, interpretacja.	
Ćw3	Marsz z kijami – teoria. Krótka historia i pochodzenie Nordic Walking. Popularyzacja NW w Europie, na świecie i w kraju. Korzyści zdrowotne wynikające z uprawiania marszu z kijami. Budowa i rodzaje kijów do Nordic Walking. Dobór kija. Technika marszu z kijami (postawa, długość kroku, oddech, ustawienie stóp, praca obręczy i kończyn górnych). Poziomy aktywności w treningach Nordic Walking – ich związek z wydolnością pacjentów czy sportowców. Marsz z kijami – praktyka .Przeprowadzenie rozgrzewki przed treningiem NW. Praktyczny dobór i dopasowanie kija. Nauka podstawowych elementów techniki marszu z kijami.	6
Ćw4	Jednostki treningowe. Marsz po terenie płaskim/pofałdowanym (modyfikacje techniki podstawowej). Nordic Walking w obrębie stadionu, lasu, wysokich wzniesień, dróg asfaltowych. Promocja terenów wokół Uczelni. Dopasowanie treningów do warunków pogodowych. Zastosowanie N W w rehabilitacji. Podział na grupy dyktowany rodzajem schorzeń i wiekiem pacjentów. Treningi indywidualne.	6
Ćw5	Prowadzenie ćwiczeń grupowych na materacach dla osób starszych z wykorzystaniem różnych przyborów z uwzględnieniem profilaktyki zespołów bólowych kręgosłupa.	6
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Foliogramy, prezentacja power point	
2.	filmy prezentowane na DVD	
3.	kije do Nordic Walking	
4.	materace, karimaty,	
5.	Piłki, ciężarki, taśmy	
VII Metody dydaktyczne		
1.	metoda ćwiczeniowa	
2.	Pokaz, instruktaż.	
3.	Ćwiczenia przedmiotowe	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		

F1.	Sprawdzian pisemny lub test z zakresu wiadomości teoretycznych dotyczących : danych demograficznych starzenia się społeczeństwa, zmian inwolucyjnych w poszczególnych układach i narządach, roli aktywności fizycznej i jej wpływu na zmiany inwolucyjne i kondycje biologiczną seniora.					
F2.	Sprawdzian pisemny lub test z zakresu wiadomości dotyczących zasad przeprowadzenia i przepisów bhp Functional Senior Fitness Testu (Rikli, Jones)					
F3.	Sprawdzian pisemny lub test z zakresu wiadomości dotyczących zasad i technik stosowanych w Nordic Walking oraz ćwiczeń grupowych dla osób starszych.					
F4.	Obecność i czynne uczestnictwo w zajęciach.					
P1.	Ocena podsumowująca jest średnia ocen F1, F2, F3, F4					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności					Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).					30	
Przygotowanie się do zajęć w tym studiowanie zalecanej literatury.					25	
Przygotowanie się do sprawdzianów i testu.					5	
SUMA					60	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU					2	
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Piotr Kocur, Małgorzata Wilk, Piotr Dylewicz: „<i>Nordic Walking</i>”, AWF Poznań 2011 2. Małgorzata i Tadeusz Figurscy „<i>Nordic Walking dla Ciebie</i>” Oficyna Wydawnicza INTERSPAR, 2008 3. Tim „T-Bone” Arem „<i>Nordic Walking. Rozruszaj swoje ciało</i>” Wydawnictwo MT Biznes, 2008. 4. Ulrich Pramann, Bernd Schäufler „<i>Nordic Walking. Program treningowy dla seniorów</i>” Oficyna Wydawnicza INTERSPAR, 2007. 						
Literatura uzupełniająca:						
<ol style="list-style-type: none"> 5. Emilia Siemieńczuk, Łukasz Drąg „<i>Nordic Walking, Spacer po Zdrowie</i>” Encyklopedia Zdrowia, Wydawnictwo Literat 2013. 6. Paulina Ruta „<i>Przewodnik Nordic Walking, nauka techniki i struktura treningu</i>” Chromadruk 2013. 						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny

	dla całego programu (PEK)					
EK1	K_W02, K_U01, K_U02, K_U15, K_U16, K_K05, K_K12,	C1	ĆW.1, ĆW.2, ĆW.3,	1	1, 2, 3	P1, F4
EK2	K_U05, K_U21, K_K07,	C3	ĆW.3, ĆW.4	2, 3	1, 2, 3	F2, F4, P1
EK3	K_U04, K_U05, K_U15, K_U16, K_U21, K_K06, K_K08, K_K12,	C1, C2, C4	ĆW.2, ĆW.3,ĆW4	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, F4 ,P1
EK4	K_W06, K_U19, K_K03, K_K04, K_K10,	C1, C2	ĆW.1, ĆW.3, ĆW.4	2, 3	1, 2, 3	F2, F4, P1
EK5	K_U05, K_U15, K_U16, K_U21, K_K06,	C1, C2, C4	ĆW.1, ĆW.5,	1, 4, 5	1, 2, 3	F1, F2, F4, P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny sprawdzianu lub testu zawierający materiał z zakresu:

- wiadomości teoretycznych dotyczących : danych demograficznych starzenia się społeczeństwa, zmian inwolucyjnych w poszczególnych układach i narządach, roli aktywności fizycznej i jej wpływu na zmiany inwolucyjne i kondycje biologiczną seniora.
- wiadomości dotyczących zasad przeprowadzenia i przepisów bhp Functional Senior Fitness Testu (Rikli, Jones),
- wiadomości dotyczących zasad i technik stosowanych w Nordic Walking oraz ćwiczeń grupowych dla osób starszych.

Liczba uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

Sprawdziany cząstkowe z : Podstawy aktywności ruchowej osób w podeszłym wieku.

Kryteria ocen:

5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%

4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%

4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%

3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%

3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 56%-68%

2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 56%

Zakres ocen 2.0-5.0

Obecność i czynne uczestnictwo w zajęciach: polegał na przedłużonej obserwacji postawy, zachowań i aktywności studentów podczas zajęć.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

28. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

29. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

30. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

31. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 F		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Antropometria w fizjoterapii				
Nazwa angielska:		Anthropometry in physiotherapy				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Wychowania Fizycznego				
Prowadzący przedmiot:		dr hab. Jadwiga Pietraszewska				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
2	-	30		30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie studentów z podstawową wiedzą z zakresu organizacji</p> <p>C2 – Przekazanie wiedzy na temat zróżnicowania somatycznego ludzi.</p> <p>C3 – Zaznajomienie z podstawowymi technikami badawczymi stosowanymi w antropologii, w szczególności dla potrzeb fizjoterapii.</p> <p>C4 – Nabycie umiejętności wykonywania podstawowych pomiarów żywego człowieka.</p> <p>C5 – Przekazanie wiedzy na temat związków pomiędzy strukturą i funkcją organizmu.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Student posiada wiedzę na temat przebiegu podstawowych etapów rozwoju człowieka oraz dostrzega i rozumie związki pomiędzy endogennymi i egzogennymi czynnikami rozwoju a zmianami jakościowo-ilościowymi organizmu na różnych etapach rozwoju ontogenetycznego. Potrafi zinterpretować zaobserwowane zmiany rozwojowe.</p> <p>EK2 – Student prezentuje wiedzę dotyczącą typologii somatycznych oraz potrafi określać i charakteryzować różne somatotypy</p> <p>EK3 – Student swobodnie operuje terminologią i aparaturą pojęciową z zakresu antropologii oraz potrafi stosować poznane metody i techniki badań antropometrycznych wyciągając</p>						

jednocześnie adekwatne wnioski. Ma nawyk samokształcenia korzystając z dostępnego piśmiennictwa. Współpracuje w grupie i korzysta z wiedzy ekspertów.

EK4 – Ma świadomość istnienia związku między budową ciała a funkcjonowaniem organizmu oraz potrafi zinterpretować zaobserwowane zjawiska oraz podjąć działania interwencyjne

EK5 – Nabył kompetencje i demonstruje odpowiedzialność w kształtowaniu postaw prosomatycznych i prozdrowotnych.

V Treści programowe

Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Przydział tematów do pracy własnej. Miejsce człowieka w świecie zwierząt. Urbanizacja i industrializacja a zdrowie ludzi	2
Ćw2	Metody badawcze stosowane w antropologii – antropometria, antroposkopia	2
Ćw3	Położenie punktów antropometrycznych na człowieku żywym	2
Ćw4	Technika wykonywania pomiarów antropologicznych.	2
Ćw5	Samodzielne pomiary studentów	5
Ćw6	Czynniki i aspekty rozwoju. Wpływ aktywności fizycznej na kształtowanie się cech morfologicznych osobnika w ontogenezie. Periodyzacja ontogenezy.	2
Ćw7	Dymorfizm płciowy. Ocena różnic związanych z płcią w morfologii ciała,	2
Ćw8	Trend sekularny i akceleracja rozwoju. Retardacja procesów inwolucyjnych.	2
Ćw9	Metody oceny zróżnicowania budowy somatycznej człowieka współczesnego. Zaburzenia w rozwoju somatycznym.	2
Ćw10	Metody wyznaczania elementów tkankowych ciała. Ocena składu tkankowego ciała metodami antropometrycznymi	2
Ćw11	Ocena proporcji ciała. Obliczanie i interpretacja wskaźników ilorazowych	2
Ćw12	Typologie somatyczne- rodzaje i zastosowanie	2
Ćw13	System typologiczny W.H. Sheldona i jego modyfikacje.	1
Ćw14	Asymetria morfologiczna, funkcjonalna i dynamiczna	1
Ćw15	Metody kontroli auksologicznej oraz podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji uzyskanych podczas realizacji przedmiotu Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	1
Suma godzin:		30

VI Narzędzia dydaktyczne	
1.	Prezentacje multimedialne, foliogramy.
2.	Instrumentarium antropometryczne.
3.	Karty antropometryczne.
4.	Karty wskaźników
5.	Siatki centylowe
VII Metody dydaktyczne	
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.
2.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).
3.	Napisanie i wygłoszenie referatu (indywidualnie lub w zespole).
4.	Metody i analizy przypadków.
5.	Symulacyjne gry decyzyjne.
6.	Moderowane dyskusje panelowe.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Zadania praktyczne obejmujące wykonanie pomiarów na człowieku żywym
F2	Formy pisemne (typu zadania praktyczne dotyczące oceny budowy ciała).
F3	Sprawdziany pisemne z wiedzy teoretycznej uzyskanej w czasie ćwiczeń
F4	Wypowiedź ustna
P1	Krótkie pytania otwarte sprawdzające wiedzę, umiejętności i kompetencje nabyte w trakcie zajęć
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	30
Zebranie informacji do przygotowywanych bieżących opracowań.	10
Przygotowanie do sprawdzianów pisemnych z wiedzy teoretycznej uzyskanej w czasie ćwiczeń	10
Przygotowanie się do zaliczenia końcowego przedmiotu.	10
SUMA	60

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU				2		
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
43. Charzewski J. (red.) Antropologia. AWF, Warszawa, 1999						
44. Malinowski A., Bożiłow W. Podstawy antropometrii. PWN Warszawa-Łódź, 1997						
45. Malinowski A. Auksologia. Rozwój osobniczy w ujęciu biomedycznym, Zielona Góra 2009						
46. Malinowski A., Tatarczuk J., Asienkiewicz R. „Antropologia dla pedagogów z wybranymi zagadnieniami z chronobiologii i ergonomii” Uniwersytet Zielonogórski, 2014						
Literatura uzupełniająca:						
19. Malinowski, A. Antropologia dla pedagogów, Uniwersytet Zielonogórski. Zielona Góra 2008.						
20. Łaska-Mierzejewska T. Antropologia w sporcie i wychowaniu fizycznym. Warszawa, 1999						
21. Inne materiały wskazane lub dostarczone przez prowadzącą.						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_U03	C1, C5	Ćw6	1, 5	1, 4, 5, 6	P
EK2	K-W02, KU05	C2	Ćw9, Ćw12- Ćw13	1, 2, 3	1, 2, 3, 4	F
EK3	K_U02, K_U03, K_U18, K_U19, K_K01, K_K03, K_K09	C3-C4	Ćw2-Ćw5	1, 2, 3, 4	2, 3, 4, 5, 6	P
EK4	K-W02, K-U04, K_U19	C5	Ćw6-Ćw8 Ćw10- Ćw11	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4, 5, 6	F
EK5	K-U05, K_K10	C5	Ćw10 Ćw14- Ćw15	1, 3	1, 2, 3, 4, 5, 6	F
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest:

Frekwencja i aktywność za zajęciach;

Uzyskanie pozytywnej średniej z oceny umiejętności, wiedzy i kompetencji społecznych.

Sposób oceny sprawdzianów pisemnych

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sposób oceny wypowiedzi ustnych ustnego

W przypadku oceniania projektów prezentacji uwzględnia się następujące kryteria:

1. trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania 1-2 pkt,
2. uwzględnienie aktualnej wiedzy z ocenianego obszaru nauk 1-2 pkt,
3. umiejętność łączenia wiedzy z różnych dziedzin 1-2 pkt,
4. posługiwanie się językiem naukowym 1-2 pkt,
5. samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązań 1-2 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

10 pkt – ocena - bardzo dobry,

9 pkt – ocena – dobry plus,

8 pkt – ocena – dobry,

7 pkt – ocena – dostateczny plus,

6 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

32. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

33. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

34. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

35. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45F1		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Antroposkopia w fizjoterapii				
Nazwa angielska:		Anthroposcopy in physiotherapy				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Wychowania Fizycznego				
Prowadzący przedmiot:		dr hab. Jadwiga Pietraszewska				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
2	-	30		30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie studentów z podstawową wiedzą z zakresu organizacji badań antropometrycznych</p> <p>C2 – Przekazanie wiedzy na temat zróżnicowania somatycznego ludzi.</p> <p>C3 – Zaznajomienie z podstawowymi technikami badawczymi stosowanymi w antropologii, w szczególności dla potrzeb fizjoterapii.</p> <p>C4 – Nabycie umiejętności wykonywania podstawowych pomiarów żywego człowieka.</p> <p>C5 – Przekazanie wiedzy na temat związków pomiędzy strukturą i funkcją organizmu.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Student posiada wiedzę na temat przebiegu podstawowych etapów rozwoju człowieka oraz dostrzega i rozumie związki pomiędzy endogennymi i egzogennymi czynnikami rozwoju a zmianami jakościowo-ilościowymi organizmu na różnych etapach rozwoju ontogenetycznego. Potrafi zinterpretować zaobserwowane zmiany rozwojowe.</p> <p>EK2 – Student prezentuje wiedzę dotyczącą typologii somatycznych oraz potrafi określać i charakteryzować różne somatotypy</p> <p>EK3 – Student swobodnie operuje terminologią i aparaturą pojęciową z zakresu antropologii oraz potrafi stosować poznane metody i techniki badań antropometrycznych wyciągając</p>						

jednocześnie adekwatne wnioski. Ma nawyk samokształcenia korzystając z dostępnego piśmiennictwa. Współpracuje w grupie i korzysta z wiedzy ekspertów.

EK4 – Ma świadomość istnienia związku między budową ciała a funkcjonowaniem organizmu oraz potrafi zinterpretować zaobserwowane zjawiska oraz podjąć działania interwencyjne

EK5 – Nabył kompetencje i demonstruje odpowiedzialność w kształtowaniu postaw prosomatycznych i prozdrowotnych.

V Treści programowe

Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Przydział tematów do pracy własnej. Miejsce człowieka w świecie zwierząt. Urbanizacja i industrializacja a zdrowie ludzi	2
Ćw2	Metody badawcze stosowane w antropologii – antropometria, antroposkopia	2
Ćw3	Położenie punktów antropometrycznych na człowieku żywym	2
Ćw4	Technika wykonywania pomiarów antropologicznych i prezentacja metod antroposkopowych	2
Ćw5	Samodzielne pomiary studentów	5
Ćw6	Czynniki i aspekty rozwoju. Wpływ aktywności fizycznej na kształtowanie się cech morfologicznych osobnika w ontogenezie. Periodyzacja ontogenezy.	2
Ćw7	Dymorfizm płciowy. Ocena różnic związanych z płcią w morfologii ciała, składzie tkankowym i cechach funkcjonalnych.	2
Ćw8	Trend sekularny i akceleracja rozwoju. Retardacja procesów inwolucyjnych. Wykorzystanie metod antropometrycznych i antroposkopowych.	2
Ćw9	Metody oceny zróżnicowania budowy somatycznej człowieka współczesnego. Zaburzenia w rozwoju somatycznym.	2
Ćw10	Metody wyznaczania elementów tkankowych ciała. Ocena składu tkankowego ciała metodami antropometrycznymi	2
Ćw11	Ocena proporcji ciała. Obliczanie i interpretacja wskaźników ilorazowych	2
Ćw12	Typologie somatyczne- rodzaje i zastosowanie w fizjoterapii.	2
Ćw13	System typologiczny W.H. Sheldona i jego modyfikacje.	1
Ćw14	Asymetria morfologiczna, funkcjonalna i dynamiczna- metody oceny	1

Ćw15	Metody kontroli auksologicznej oraz podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji uzyskanych podczas realizacji przedmiotu Podsumowanie zajęć. Ostateczna ocena. Wpisywanie ocen.	1
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, foliogramy.	
2.	Instrumentarium antropometryczne, skale somatoskopowe.	
3.	Karty antropometryczne.	
4.	Karty wskaźników	
5.	Siatki centylowe	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Konwersatoryjny wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).	
3.	Napisanie i wygłoszenie referatu (indywidualnie lub w zespole).	
4.	Metody i analizy przypadków.	
5.	Symulacyjne gry decyzyjne.	
6.	Moderowane dyskusje panelowe.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Zadania praktyczne obejmujące wykonanie pomiarów na człowieku żywym	
F2	Formy pisemne (typu zadania praktyczne dotyczące oceny budowy ciała).	
F3	Sprawdziany pisemne z wiedzy teoretycznej uzyskanej w czasie ćwiczeń	
F4	Wypowiedź ustna	
P1	Krótkie pytania otwarte sprawdzające wiedzę, umiejętności i kompetencje nabyte w trakcie zajęć	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		30
Zebranie informacji do przygotowywanych bieżących opracowań.		10
Przygotowanie do sprawdzianów pisemnych z wiedzy teoretycznej uzyskanej w czasie ćwiczeń		10

Przygotowanie się do zaliczenia końcowego przedmiotu.	10
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

47. Charzewski J. (red.) Antropologia. AWF, Warszawa, 1999
48. Malinowski A., Bożiłow W. Podstawy antropometrii. PWN Warszawa-Łódź, 1997
49. Malinowski A. Auksologia. Rozwój osobniczy w ujęciu biomedycznym, Zielona Góra 2009
50. Malinowski A., Tatarczuk J., Asienkiewicz R. „Antropologia dla pedagogów z wybranymi zagadnieniami z chronobiologii i ergonomii” Uniwersytet Zielonogórski, 2014

Literatura uzupełniająca:

1. Malinowski, A. Antropologia dla pedagogów, Uniwersytet Zielonogórski. Zielona Góra 2008.
2. Łaska-Mierzejewska T. Antropologia w sporcie i wychowaniu fizycznym. Warszawa, 1999
3. Inne materiały wskazane lub dostarczone przez prowadzącą.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_U03	C1, C5	Ćw6	1, 5	1, 4, 5, 6	P
EK2	K-W02, KU05	C2	Ćw9, Ćw12- Ćw13	1, 2, 3	1, 2, 3, 4	F
EK3	K_U02, K_U03, K_U18, K_U19, K_K01, K_K03, K_K09	C3-C4	Ćw2-Ćw5	1, 2, 3, 4	2, 3, 4, 5, 6	P
EK4	K-W02, K-U04, K_U19	C5	Ćw6-Ćw8 Ćw10- Ćw11	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4, 5, 6	F

EK5	K-U05, K_K10	C5	Ćw10 Ćw14- Ćw15	1, 3	1, 2, 3, 4, 5, 6	F
-----	--------------	----	-----------------------	------	---------------------	---

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest:

Frekwencja i aktywność za zajęciach;

Uzyskanie pozytywnej średniej z oceny umiejętności, wiedzy i kompetencji społecznych.

Sposób oceny sprawdzianów pisemnych

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sposób oceny wypowiedzi ustnych ustnego

W przypadku oceniania projektów prezentacji uwzględnia się następujące kryteria:

1. trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania 1-2 pkt,
2. uwzględnienie aktualnej wiedzy z ocenianego obszaru nauk 1-2 pkt,
3. umiejętność łączenia wiedzy z różnych dziedzin 1-2 pkt,
4. posługiwanie się językiem naukowym 1-2 pkt,
5. samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązań 1-2 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

10 pkt – ocena - bardzo dobry,

9 pkt – ocena – dobry plus,

8 pkt – ocena – dobry,

7 pkt – ocena – dostateczny plus,

6 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

36. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
 37. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
 38. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
 39. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45G		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Rekreacja i turystyka z elementami promocji regionu				
Nazwa angielska:		Recreation and tourism with elements of regions promotion.				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Alicja Nowak				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
4	-	30		30	60	2
II Cel przedmiotu						
C1 – Zapoznanie z bezpieczeństwem oraz właściwościami środowiska naturalnego.						
C2 – Popularyzowanie potrzeby czynnego trybu życia; rozwijanie umiejętności współdziałania, poprzez zapoznanie z różnymi formami aktywności fizycznej, niezbędnej do dbałości o zdrowie.						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
EK1 – Student opanował podstawowe zasady umożliwiające bezpieczne uczestnictwo w zajęciach rekreacyjnych indywidualnych i grupowych podczas poruszania się na szlakach turystycznych.						
EK2 – Student ma świadomość korzystnego działania ruchu oraz aktywnego spędzania czasu wolnego. Dąży do podwyższania własnej sprawności ogólnej. Potrafi współdziałać w grupach podczas zajęć z turystyki pieszej na szlakach turystycznych.						

EK3 – Student zna atrakcyjne turystycznie miejsca regionu Kotliny Jeleniogórskiej i potrafi przygotować aktywny i ciekawy sposób spędzenia wolnego czasu w okolicy.		
Treści programowe:		
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Turystyka piesza nizinna i górską - bezpieczeństwo i higiena turysty. Zasady zachowania się uczestników wycieczek. Przygotowanie do wycieczki.	2
Ćw2	Wycieczka, jako jedna z form organizacyjnych działalności turystycznej. Zasady organizacji wycieczki. Program wycieczki krajoznawczo turystycznej.	1
Ćw3	Podstawowe akty prawne obowiązujące w turystyce i rekreacji.	1
Ćw4	Atrakcje turystyczne Kotliny Jeleniogórskiej i okolic. Wycieczka popularnymi szlakami i trasami turystycznymi przedstawiającymi dorobek kulturowy regionu (do wyboru): <ul style="list-style-type: none"> • Jelenia Góra – Jagniętków „Muzeum Gerharta Hauptmanna” – Zamek „Chojnik” – Sobieszów, • „Muzeum Przyrodnicze” – Jelenia Góra, • Dolina Bobru – Schronisko „Perła Zachodu”. 	5
Ćw5	Atrakcje turystyczne Kotliny Jeleniogórskiej i okolic. Wycieczka popularnymi szlakami i trasami turystycznymi przedstawiającymi dorobek kulturowy regionu (do wyboru): <ul style="list-style-type: none"> • Góra Szybowcowa – Wieża Rycerska – Zapora w Pilichowicach, • Dolina Pałaców i Ogrodów. 	5
Ćw6	Atrakcje turystyczno - edukacyjne okolic Kotliny Jeleniogórskiej. Wycieczka do Centrum Edukacji Ekologicznej w Szklarskiej Porębie oraz spacer na raketach śnieżnych (we. nordic walking) po ścieżkach Karkonoskiego Parku Narodowego.	5
Ćw7	Atrakcje turystyczno-edukacyjne okolic Kotliny Jeleniogórskiej. Wycieczka do Muzeum Karkonoskiego, GOPR-u.	5
Ćw8	Funkcja profilaktyczna (zdrowotna) turystyki i rekreacji. Turystyka jeździecka i hipoterapia, jako jedna z form rekreacji ruchowej – zajęcia w stajni „GOSTAR” w Goduszynie.	5
Ćw9	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych nabytych podczas zajęć.	1
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, filmy.	
2.	Mapy, przewodniki, czasopisma.	
3.	Apteczka, rakiety śnieżne, kijki nordic walking.	

VII Metody dydaktyczne						
1.	Opowiadanie, pogadanka, dyskusja, opis.					
2.	Metoda poszukująca oparta na obserwacji.					
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)						
F1	Znajomość zasad bezpieczeństwa podczas wycieczek rekreacyjnych.					
P1	Sprawdzian ogólnej wiedzy geograficzno-turystycznej- umiejętność orientowania się w terenie, znaczenia ruchu oraz stosowania zasad bezpieczeństwa na szlakach turystycznych.					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności				Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności		
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).				30		
Przygotowanie do sprawdzianu z zakresu ogólnej wiedzy geograficzno-turystycznej- umiejętność orientowania się w terenie, znaczenia ruchu oraz stosowania zasad bezpieczeństwa na szlakach turystycznych.				30		
SUMA				60		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU				2		
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Różycki P., Zarys wiedzy o turystyce. Wydanie II, Proksenia, Kraków 2009. 2. Skibicki Z., Szkoła turystyki górskiej. Wyd. Youmar, Warszawa 2004. 3. Skibicki Z., Szkoła turystyki pieszej. Wyd. Skibicki, 2006. 4. McManners H., 101 praktycznych porad. Turystyka Piesza. Wiedza i Życie, Warszawa 2006. 						
Literatura uzupełniająca:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Góry i Pogórze Kaczawskie. Mapa turystyczna, Wyd. Galileos, 2011. 2. Góry Izerskie. Mapa turystyczna, Wyd. Galileos, 2011. 3. Sudety zachodnie. Mapa turystyczna, Wyd. Galileos, 2011. 4. Karkonosze polskie i czeskie. Mapa turystyczna, Wyd. Galileos, 2011. 5. Marciniak J., Zbiór ćwiczeń koordynacyjnych i gibkościowych. Centralny Ośrodek Sportu, Warszawa 1998. 						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny

	dla całego programu (PEK)					
EK1	K_W10 K_W06 K_W07	C1	Ćw1-Ćw8	1, 2	1, 2	F1, P1
EK2	K_W04 K_W06 K_W07 K_U05 K_K07	C2	Ćw4-Ćw8	2, 3	1, 2	F1, P1
EK3	K_K04 K_K05 K_U05 K_K07	C1, C2	Ćw8-Ćw9	1, 2, 3	1, 2	F1, P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny projektu pisemnego

W przypadku oceny projektu pisemnego uwzględnia się podstawowe kryteria:

1. Zgodność treści z tematem 1-2 pkt,
2. Trafność w doborze literatury 1-2 pkt,
3. Ujęcie problemu zgodnie z aktualną wiedzą (medyczną, społeczną, humanistyczną, techniczną) 1-2 pkt,
4. Interpretacja własna tematu 1-2 pkt,
5. Szata graficzna zgodna z ustalonymi wymogami 1-2 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

10 pkt – ocena - bardzo dobry,

9 pkt – ocena – dobry plus,

8 pkt – ocena – dobry,

7 pkt – ocena – dostateczny plus,

6 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

40. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

41. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

42. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 G1		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Plenerowe formy rekreacji ruchowej				
Nazwa angielska:		Outdoor leisure activities				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Alicja Nowak				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
4	-	30		30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie ze sprzętem, przepisami, sposobem przeprowadzania i sędziowania wybranych gier rekreacyjnych.</p> <p>C2 – Uświadomienie roli plenerowych form rekreacji ruchowej jako specyficznych formy aktywności osób starszych i aktywnego spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież w ramach integracji międzypokoleniowej.</p> <p>C3 - Nauczanie i doskonalenie techniki gry wybranych gier rekreacyjnych.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Zna genezę, rodzaje sprzętu oraz posiada umiejętności pozwalające na uczestniczenie w wybranych grach rekreacyjnych.</p> <p>EK2 - Potrafi zagospodarować czas wolny w sposób, którego treść stanowią gry rekreacyjne.</p> <p>EK3 - Zna przepisy wybranych gier rekreacyjnych i posiada umiejętność ich sędziowania.</p>						

EK4 - Rozumie, akceptuje i docenia znaczenie i wpływ aktywności ruchowej m.in.w formie gier ruchowych na organizm człowieka w poszczególnych okresach jego życia i rozwoju.		
Treści programowe:		
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Wartość plenerowych form rekreacji ruchowej w kształtowaniu i stymulowaniu aktywności rekreacyjno-sportowej pokoleń. Rola rekreacji ruchowej w promocji zdrowego trybu życia i profilaktyce chorób cywilizacyjnych.	2
Ćw2	Cywilizacyjne ograniczenia codziennej aktywności ruchowej. Praca zawodowa a rekreacja. Aktywność rekreacyjna różnych grup społecznych. Obyczajowość wyznacznikiem stosunku do rekreacji ruchowej.	2
Ćw3	Geneza i historia wybranych gier rekreacyjnych. Rola i znaczenie rozgrzewki w grach rekreacyjnych	2
Ćw4	Poznanie przepisów, nauczanie i doskonalenie techniki gry w kwadranta, ringo i frisbee.	6
Ćw5	Ścieżka zdrowia w lesie, marsze na orientację, geocaching.	10
Ćw6	Rekreacyjno-korektywne formy aktywności ruchowej. Prozdrowotne aspekty rekreacji jeździeckiej i ćwiczeń w siłowni zewnętrznej.	8
Ćw7	Rekreacja ruchowa i jej rola w procesie rehabilitacji. Rekreacja terapeutyczna. Rola rodziny w dostępie osoby niepełnosprawnej do rekreacji.	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, filmy.	
2.	Przybory do gier rekreacyjnych (typowe i nietypowe).	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Metody podające, nauczania praktycznego.	
2.	Pokaz z objaśnieniem.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Przygotowanie do zajęć sprawdzane w trakcie ćwiczeń poprzez pytania bezpośrednio skierowane do studenta.	
F2	Przygotowanie i przeprowadzenie wybranej gry ruchowej przy współudziale studentów z grupy.	
P	Turniej wybranych plenerowych gier rekreacyjnych.	

IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	30
Przygotowanie do przeprowadzenia wybranej gry ruchowej przy współudziale studentów z grupy. Przygotowanie turnieju wybranych plenerowych gier rekreacyjnych.	30
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Grobelny J. (2007) Rekreacyjne gry terenowe [w.] Błacha R., Bigiel W. (red.) Kultura fizyczna w środowisku przyrodniczym w okresie letnim, AWF we Wrocławiu
2. Kutzner-Kozińska M., Owczarek S., Skład A. (1983) O indywidualizacji rekreacyjno-korektywnych form aktywności ruchowej. AWF Warszawa
3. Maryniuk B., Możaryn B., Piękoś H. (1977) Ruchowe gry rekreacyjne, WSWF, Gdańsk.
4. Mielniczuk M., Staniszewski Tomasz (1999) Stare i nowe gry drużynowe, Wydawnictwo Telbit, Warszawa.
5. Toczek - Werner S. (red.) (2005) Podstawy rekreacji i turystyki, AWF we Wrocławiu.
6. Bator A. (2002) Popularne gry rekreacyjne. AWF Kraków

Literatura uzupełniająca:

1. Bondarowicz M. (1986) Zabawy i gry ruchowe, AWF Warszawa
2. Lipoński W. (1987) Humanistyczna Encyklopedia Sportu, SiT, Warszawa.
3. Lipoński W. (2001) Encyklopedia sportów świata, Oficyna Wydawnicza Atena, Poznań.
4. Kwilecka M. red. (2006) Bezpośrednie funkcje rekreacji. Almamer Warszawa, WSE
5. Fąk T., Kaik A., Opoka D. (2000) Sport dla wszystkich. Gry rekreacyjne. TKKF Warszawa

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W01 K_U02	C1,C3	Ćw.2,3,4,5,6	1, 2	1, 2	F1,F2

	K_U13					
EK2	K_W09 K_U10	C2	Ćw.1,2,7	2, 3	1, 2	F1, F2
EK3	K_W08 K_U02	C1	Ćw.3,4,5,6,7	1, 2	1, 2	F1, F2,P
EK4	K_W08 K_K01	C2	Ćw.1,2	1, 2	1, 2	F1, F2,

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest:

Frekwencja i aktywność za zajęciach;

Sposób oceny praktycznego wykonania zadania

W przypadku oceniania praktycznego wykonania zadania uwzględniane są podstawowe kryteria:

1. Bezpieczeństwo przeprowadzenie wybranej gry ruchowej przy współudziale studentów z grupy 1-4 pkt,
2. Poprawność zaplanowania rozwiązywania problemów, doboru metod, środków do przeprowadzenia wybranej gry ruchowej przy współudziale studentów z grupy 1-4 pkt,
3. Przygotowanie i przeprowadzenie wybranej gry ruchowej zgodnie z obowiązującymi zasadami i procedurami 1-4 pkt,
4. Wykazał zdolność organizowania własnej pracy dostosowanej do przyjętych zaleceń i organizacji pracy w placówce rekreacyjno - sportowej 1-4 pkt,
5. Wykorzystywanie wiedzy z różnych dziedzin (przedmiotów) 1-4 pkt,
6. Zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnozawodowej 1-4 pkt,
7. Samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązań w trakcie przeprowadzania wybranej gry ruchowej 1-4 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

28 - 26 pkt – ocena - bardzo dobry,

25 - 23 pkt – ocena – dobry plus,

22 - 20 pkt – ocena – dobry,

19 - 17 pkt – ocena – dostateczny plus,

16 - 15 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

44. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

45. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

46. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
 47. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 H		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Masaż sportowy				
Nazwa angielska:		Sports massage				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		Mgr Jacek Hyży				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
4	-	30	-	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu technik i rodzajów masażu sportowego</p> <p>C2 - przygotowanie studentów do praktycznego wykonywania różnych rodzajów masażu sportowego</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - student opisuje techniki stosowane w masażu sportowym oraz jego rodzaje</p> <p>EK2 - student potrafi wykonać różne rodzaje masażu sportowego z uwzględnieniem specyfiki dyscypliny sportu</p>						
V Treści programowe						
Forma zajęć: Ćwiczenia						Liczba godzin
Ćw1	Techniki stosowane w masażu sportowym. Wskazania i przeciwwskazania do masażu sportowego.					2

Ćw2	Masaż treningowy	2
Ćw3	Masaż stosowany bezpośrednio przed zawodami.	2
Ćw4	Masaż startowy	2
Ćw5	Masaż w "apatii przedstartowej"	2
Ćw6	Masaż w "gorączce przedstartowej"	2
Ćw7	Masaż powysiłkowy (restytucyjny)	2
Ćw8	Masaż podtrzymujący (kondycyjny)	2
Ćw9	Masaż izometryczny	2
Ćw10	Automasaż	2
Ćw11	Automasaż z wykorzystaniem rollerów (wałków) do masażu	2
Ćw12	Masaż w dyscyplinach siłowych i szybkościowych	2
Ćw13	Masaż w dyscyplinach wytrzymałościowych	2
Ćw14	Masaż w grach zespołowych	2
Ćw15	Zaliczenie przedmiotu na ocenę	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne.	
2.	Stoły do masażu, wałki, kliny, poduszki.	
3.	Środki do masażu.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz, instruktaż.	
2.	Metody aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Bezpośrednia ocena wykonania zadania (realizacji zajęć)	
F2	Test jednokrotnego wyboru	
P1	Średnia ocen F1 i F2	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		30

Przygotowanie się do zajęć – opracowanie konspektów.	30
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Magiera L., Walaszek R. Masaż sportowy z elementami odnowy biologicznej. Biosport. Kraków 2007.
2. Kirsch R. Masaż sportowy, PZWL Warszawa, 1965

Literatura uzupełniająca:

1. Gieremek K., Dec L. Zmęczenie i regeneracja sił. Odnowa biologiczna. HasMed, Katowice 2000
2. Pawelec R., Szczuka E., Laber W. Metodyka masażu w odnowie biologicznej. AGIW. Wrocław 2011

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02 K_W04 K_W05 K_W06	C1	Ćw.1-14	1, 2, 3	1, 2	F2
EK2	K_U04 K_U08 K_U12 K_U15 K_K07 K_K12	C2	Ćw. 1-14	1, 2, 3	1, 2, 3	F1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny praktycznego wykonania zadania

W przypadku oceniania praktycznego wykonania zadania uwzględniane są podstawowe kryteria:

8. Bezpieczeństwo odbiorcy usług 1-4 pkt,
9. Poprawność zaplanowania rozwiązywania problemów, doboru metod, środków do rozwiązywania zadania (problemu) 1-4 pkt,

10. Wykonał zabiegi zgodnie z obowiązującymi zasadami i procedurami 1-4 pkt,
11. Wykazał zdolność organizowania własnej pracy dostosowanej do przyjętych zaleceń i organizacji pracy w placówce 1-4 pkt,
12. Wykorzystywanie wiedzy z różnych dziedzin (przedmiotów) 1-4 pkt,
13. Zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnie zawodowej 1-4 pkt,
14. Samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązań 1-4 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

28 - 26 pkt – ocena - bardzo dobry,

25 - 23 pkt – ocena – dobry plus,

22 - 20 pkt – ocena – dobry,

19 - 17 pkt – ocena – dostateczny plus,

16 - 15 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sposób oceny kolokwium lub testu

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

48. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

49. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

50. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

51. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 H1	KARTA PRZEDMIOTU
Nazwa przedmiotu/modułu:	Rola fizjoterapeuty w klubie sportowym
Nazwa angielska:	The role of the physiotherapist in a sports club
Kierunek studiów:	Fizjoterapia

Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	Mgr Jacek Hyży					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
4	-	30	-	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Zapoznanie studentów z profilaktyką urazów i przeciążeń, będących następstwem treningu sportowego</p> <p>C2 - Nabycie umiejętności planowania i wykonania działań profilaktycznych urazów i kontuzji towarzyszących aktywności sportowej oraz sposobów ich leczenia metodami fizjoterapeutycznymi</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Student zna najczęstsze przyczyny występowania urazów i kontuzji w sporcie, działania profilaktyczne oraz zasady postępowania fizjoterapeutycznego</p> <p>EK2 - Student potrafi wykonać wybrane zabiegi profilaktyczne i fizjoterapeutyczne stosowane w rehabilitacji sportowca</p> <p>EK3 - Student jest przygotowany do rozpowszechniania wiedzy z zakresu profilaktyki urazów i znaczenia fizjoterapii w sporcie.</p>						
V Treści programowe						
Forma zajęć: Ćwiczenia						Liczba godzin
Ćw1	Najczęstsze przyczyny urazów i kontuzji w wybranych dyscyplinach sportowych.					2
Ćw2	Rodzaje i objawy przetrenowania. Mechanizmy powstania zmian przeciążeniowych.					2
Ćw3-6	Działania profilaktyczne: trening funkcjonalny. Trening stabilizacyjno - wzmacniający. Trening funkcjonalny szybkości, siły i wytrzymałości w dyscyplinach indywidualnych i grach zespołowych.					8

Ćw7	Profilaktyczny masaż pleców.	2
Ćw8	Zasady prowadzenia racjonalnej rozgrzewki	2
Ćw9	Rodzaje stretchingu i ich zastosowanie w praktyce sportowej	2
Ćw10	Specyfika postępowania fizjoterapeutycznego u sportowców	2
Ćw11	Podstawy treningu proprioceptywnego w uszkodzeniach stawów kończyn dolnych. Ćwiczenia prowadzone w zamkniętych i otwartych łańcuchach kinematycznych	2
Ćw12	Trening siły mięśniowej u zawodników z deficytem sensomotorycznym	2
Ćw13	Przygotowanie przez studentów wystąpienia dotyczącego działań profilaktycznych i leczenia wybranego urazu sportowego	2
Ćw14	Przygotowanie konspektu i prowadzenie przez studentów wybranych ćwiczeń profilaktycznych i leczniczych stosowanych u sportowców	2
Ćw15	Zaliczenie przedmiotu na ocenę	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne.	
2.	Przybory i przyrządy gimnastyczne.	
3.	Sprzęt i przybory przeznaczone do ćwiczeń w wodzie.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Pokaz, instruktaż.	
2.	Metody aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).	
3.	Ćwiczenia indywidualne i grupowe.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Bezpośrednia ocena wykonania zadania (realizacji zajęć)	
F2	Bezpośrednia ocena wykonania zadania (prezentacja multimedialna i sposób jej przedstawienia)	
F3	Test jednokrotnego wyboru	
P1	Średnia ocen F1, F2 i F3	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		30

Przygotowanie się do zajęć – opracowanie konspektów.	30
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

3. Jegier A., Nazar K., Dziak A. (red.), Medycyna sportowa, PZWL Warszawa, 2013.
4. Donatelli R. Rehabilitacja w sporcie. Urban & Partner, 2011.
5. Dziak A., Tayara S. Urazy i uszkodzenia w sporcie, Kasper Kraków, 2000.

Literatura uzupełniająca:

3. Rzepka R., Grzybczak T. Trening funkcjonalny i możliwości jego wykorzystania w szkoleniu piłkarzy nożnych, w: TEORETYCZNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY NOWOCZESNEJ GRY W PIŁKĘ NOŻNĄ red. Stuła A., Politechnika Opolska, 2009
4. Zając A., Wilk M., Poprzęcki S., Bacik B. Współczesny trening siły mięśniowej, AWF Katowice, 2009.
5. Boyle M. Functional Training for Sports, Human Kinetics, 2003.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02 K_W03 K_W08 K_W11	C1	Ćw.1-9	1, 2, 3	1, 2, 3	F3
EK2	K_W05 K_W06 K_W09 K_U07 K_U12 K_U13 K_U15 K_U16 K_U19	C2	Ćw. 1-14	1, 2, 3	1, 2, 3	F1

EK3	K_U05 K_K04 K_K10 K_K12	C1	Ćw. 13	1	1, 2	F2
------------	----------------------------------	----	--------	---	------	----

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny testu

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sposób oceny prezentacji

W przypadku oceniania projektów prezentacji uwzględnia się następujące kryteria:

1. trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania 1-2 pkt,
2. uwzględnienie aktualnej wiedzy z ocenianego obszaru nauk 1-2 pkt,
3. umiejętność łączenia wiedzy z różnych dziedzin 1-2 pkt,
4. posługiwanie się językiem naukowym 1-2 pkt,
5. samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązań 1-2 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

10 pkt – ocena - bardzo dobry,

9 pkt – ocena – dobry plus,

8 pkt – ocena – dobry,

7 pkt – ocena – dostateczny plus,

6 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sposób oceny praktycznego wykonania zadania

W przypadku oceniania praktycznego wykonania zadania uwzględniane są podstawowe kryteria:

15. Bezpieczeństwo odbiorcy usług 1-4 pkt,

16. Poprawność zaplanowania rozwiązywania problemów, doboru metod, środków do rozwiązywania zadania (problemu) 1-4 pkt,
17. Wykonał zabiegi zgodnie z obowiązującymi zasadami i procedurami 1-4 pkt,
18. Wykazał zdolność organizowania własnej pracy dostosowanej do przyjętych zaleceń i organizacji pracy w placówce 1-4 pkt,
19. Wykorzystywanie wiedzy z różnych dziedzin (przedmiotów) 1-4 pkt,
20. Zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnie zawodowej 1-4 pkt,
21. Samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązań 1-4 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

28 - 26 pkt – ocena - bardzo dobry,

25 - 23 pkt – ocena – dobry plus,

22 - 20 pkt – ocena – dobry,

19 - 17 pkt – ocena – dostateczny plus,

16 - 15 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

52. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
53. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
54. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
55. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 I	KARTA PRZEDMIOTU
Nazwa przedmiotu/modułu:	Technologia informacyjna ogólna
Nazwa angielska:	General information technology
Kierunek studiów:	Fizjoterapia
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie
Profil studiów:	praktyczny
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Edukacji Techniczno-Informatycznej
Prowadzący przedmiot:	dr inż. Zbigniew Fjałkowski
I Formy zajęć, liczba godzin	

Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
1	-	-	30	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Zapoznanie z elementami budowy i tworzenia dokumentów tekstowych przy użyciu edytora tekstu. Wyrobienie umiejętności tworzenia, opracowywania i formatowania dokumentów tekstowych.</p> <p>C2 - Przedstawienie wiedzy na temat idei, zasad działania i możliwości obliczeniowych arkusza kalkulacyjnego. Wyrobienie umiejętności tworzenia i formatowania tabel obliczeniowych, przeprowadzania obliczeń i graficznego prezentowania danych.</p> <p>C3 - Zapoznanie studentów z elementami prezentacji multimedialnych i możliwościami ich tworzenia przy pomocy odpowiedniego oprogramowania. Wyrobienie umiejętności tworzenia i formatowania prezentacji oraz jej prezentowania.</p> <p>C4 - Zapoznanie studentów z wiedzą na temat korzystania z Internetu i jego usług, wyrobienie umiejętności wyszukiwania, przeglądania i pozyskiwania zasobów internetowych.</p> <p>C5 - Przedstawienie wiedzy na temat różnych rodzajów komunikacji elektronicznej. Wyrobienie umiejętności korzystania z usługi e-mail do wymiany informacji i dokumentów.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Posiada wiedzę na temat zasad wprowadzania i edycji dokumentów tekstowych oraz zarządzania nimi. Potrafi tworzyć, edytować i formatować, zapisywać, otwierać dokumenty. Ma umiejętność tworzenia i formatowania różnych obiektów umieszczanych w dokumentach tekstowych oraz stosowania korespondencji seryjnej.</p> <p>EK2 - Posiada podstawową wiedzę na temat przeznaczenia, budowy i możliwości arkusza kalkulacyjnego. Ma umiejętność pracy z arkuszami kalkulacyjnymi i formatowania ich zawartości. Umie wprowadzać dane różnego rodzaju i odpowiednio je formatować. Potrafi planować i wykonywać różnego rodzaju obliczenia z wykorzystaniem funkcji wbudowanych i sposobów adresowania oraz przedstawiać ich wyniki w formie wykresów.</p> <p>EK3 - Posiada podstawową wiedzę na temat tworzenia i odtwarzania prezentacji multimedialnych. Potrafi stosować program do tworzenia grafiki prezentacyjnej do tworzenia, opracowywania, zachowywania prezentacji multimedialnej. Umie tworzyć zawartość prezentacji umieszczając w niej elementy i obiekty różnego rodzaju oraz formatować je. Potrafi planować efekty animacyjne i dołączać je do elementów i obiektów animacji. Posiada umiejętność sprawnego i elastycznego przeprowadzania pokazów medialnych.</p> <p>EK4 - Posiada uporządkowaną wiedzę na temat korzystania z Internetu, rozróżniania jego usług, budowy stron WWW. Potrafi sprawnie korzystać z przeglądarki internetowej, wykorzystywać wyszukiwarki internetowe oraz formularze. Umie pobierać i zachowywać</p>						

informacje pozyskane z Internetu. Potrafi docenić przydatność Internetu dla potrzeby uczenia się przez całe życie oraz doskonalenia warsztatu zawodowego.

EK5 - Ma podstawową wiedzę na temat komunikacji elektronicznej, zna zasady działania i bezpiecznego korzystania z usługi e-mail. Potrafi sprawnie i bezpiecznie używać usługi e-mail w celu wymiany informacji i załączanych dokumentów.

V Treści programowe

Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Przetwarzanie dokumentów tekstowych – praca z edytorem tekstów, operowanie dokumentami i wprowadzanie tekstu.	2
Lab2	Przetwarzanie dokumentów tekstowych – operowanie akapitami, formatowanie treści dokumentu.	2
Lab3	Przetwarzanie dokumentów tekstowych – operowanie obiektami i korespondencja seryjna.	2
Lab4	Przetwarzanie dokumentów tekstowych – przygotowanie dokumentu do druku, formatowanie wydruków. Arkusze kalkulacyjne – praca z programem do obsługi arkusza kalkulacyjnego, operowanie dokumentami.	2
Lab5	Arkusze kalkulacyjne – wprowadzanie, zaznaczanie, edycja, sortowanie danych. Przetwarzanie dokumentów tekstowych – sprawdzian praktyczny.	2
Lab6	Arkusze kalkulacyjne – tworzenie i wprowadzanie formuł obliczeniowych.	2
Lab7	Arkusze kalkulacyjne – formatowanie danych i arkusza, tworzenie i formatowanie wykresów.	2
Lab8	Tworzenie prezentacji – praca z programem do tworzenia prezentacji, operowanie dokumentami prezentacji. Arkusze kalkulacyjne – sprawdzian praktyczny.	2
Lab9	Tworzenie prezentacji – opracowywanie prezentacji z użyciem wzorców, tekstów, list i tabel.	2
Lab10	Tworzenie prezentacji – opracowywanie prezentacji z użyciem wykresów, elementów i obiektów graficznych.	2
Lab11	Tworzenie prezentacji – opracowywanie prezentacji z użyciem efektów animacji, przygotowanie prezentacji do pokazu i przeprowadzanie pokazu. Korzystanie z zasobów WWW – podstawy używania i konfigurowania przeglądarki.	2
Lab12	Korzystanie z zasobów WWW – nawigowanie i zakładki w przeglądarce. Tworzenie prezentacji – sprawdzian praktyczny.	2
Lab13	Korzystanie z zasobów WWW – stosowanie formularzy, wyszukiwanie, pobieranie i drukowanie informacji.	2
Lab14	Komunikacja elektroniczna – korzystanie z usługi poczty e-mail.	2
Lab15	Korzystanie z zasobów WWW i Komunikacja elektroniczna – sprawdzian praktyczny.	2
Suma godzin:		30

VI Narzędzia dydaktyczne	
1.	Komputer ze stosownym oprogramowaniem i dostępem do Internetu.
2.	Projektor multimedialny.
3.	Zasoby internetowe.
VII Metody dydaktyczne	
1.	Ćwiczenia praktyczne w laboratorium komputerowym.
2.	Pokazy i analiza przykładowych rozwiązań listy zadań ćwiczeniowych.
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta. Metody aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Przygotowanie indywidualne studenta do zajęć.
F2	Aktywność studenta na zajęciach.
P1	Sprawdzian praktyczny – tworzenie, edycja, formatowanie dokumentów tekstowych i korespondencji seryjnej.
P2	Sprawdzian praktyczny – tworzenie, edycja, formatowanie, wykonywanie obliczeń i tworzenie wykresów w arkuszu kalkulacyjnym.
P3	Sprawdzian praktyczny – tworzenie, edycja, formatowanie, dołączanie efektów animacji prezentacji multimedialnej.
P4	Sprawdzian praktyczny – korzystanie z usług i zasobów internetowych.
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć) .	30
Zebranie informacji do przygotowywanych bieżących opracowań.	15
Przygotowanie do sprawdzianów praktycznych	15
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
1. Mirosława Kopertowska-Tomczak, <i>ECDL. Przetwarzanie tekstów. Moduł 3</i> , Mikom	
2. Mirosława Kopertowska-Tomczak, <i>ECDL. Arkusze kalkulacyjne. Moduł 4</i> , Mikom	

3. Mirosława Kopertowska-Tomczak, *ECDL. Grafika menedżerska i prezentacyjna. Moduł 6*, Mikom
4. Alicja Żarowska, Waldemar Węglarz, *ECDL. Przeglądanie stron internetowych i komunikacja. Moduł 7*, Mikom

Literatura uzupełniająca:

1. Halina Nowakowska, Zdzisław Nowakowski, *ECDL. Użytkowanie komputerów. Moduł 2*, Mikom
2. Mirosława Kopertowska, Witold Sikorski, *Przetwarzanie tekstu. Poziom zaawansowany*, Mikom
3. Mirosława Kopertowska, Witold Sikorski, *Arkusze kalkulacyjne. Poziom zaawansowany*, Mikom
4. Mirosława Kopertowska, Witold Sikorski, *Grafika menedżerska i prezentacyjna. Poziom zaawansowany*, Mikom

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W14, K_U09, K_K10	C1	Lab1, Lab2, Lab3, Lab4	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, P1
EK2	K_W14, K_U09, K_U17, K_K10	C2	Lab4, Lab5, Lab6, Lab7	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, P2
EK3	K_W14, K_U17, K_K10	C3	Lab8, Lab9, Lab10, Lab11	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, P3
EK4	K_W14, K_U17, K_K01	C4	Lab11, Lab12, Lab13	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, P4
EK5	K_W14, K_U17	C5	Lab14, Lab 15	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, P4

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

W celu pełnej orientacji studenta, co do stawianych mu wymagań oraz zakresu sprawdzania opanowanych przez niego wiadomości i umiejętności, na pierwszych zajęciach przedstawiane są przez prowadzącego zajęcia szczegółowe informacje precyzujące, jaką ocenę można otrzymać w zależności od stopnia opanowania danego efektu.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
  2. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
  3. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
- Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 1		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Technologia informacyjna ECDL				
Nazwa angielska:		Information Technology with ECDL				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Edukacji Techniczno-Informatycznej				
Prowadzący przedmiot:		dr inż. Zbigniew Fjałkowski				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
1	-	-	30	30	60	2
II Cel przedmiotu						
C1 - Przygotowanie do egzaminu ECDL - Moduł 3. Przetwarzanie tekstów.						
C2 - Przygotowanie do egzaminu ECDL - Moduł 4. Arkusze kalkulacyjne.						
C3 - Przygotowanie do egzaminu ECDL - Moduł 6. Grafika menedżerska i prezentacyjna.						
C4 - Przygotowanie do egzaminu ECDL - Moduł 7. Przeglądanie stron internetowych i Komunikacja.						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Wyrażona na piśmie chęć do przystąpienia na własny koszt do egzaminów ECDL oraz zaliczony pozytywnie praktyczny test kwalifikacyjny.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
EK1 - Posiada wiedzę na temat zasad wprowadzania i edycji dokumentów tekstowych oraz zarządzania nimi. Potrafi tworzyć, edytować i formatować, zapisywać, otwierać						

dokumenty stosownie do umiejętności określonych w Sylabusie ECDL Core dla Modułu M3 - Przetwarzanie tekstów. Ma umiejętność tworzenia i formatowania różnych obiektów umieszczanych w dokumentach tekstowych oraz stosowania korespondencji seryjnej stosownie do umiejętności określonych w Sylabusie ECDL Core dla Modułu M3 - Przetwarzanie tekstów.

EK2 - Posiada podstawową wiedzę na temat przeznaczenia, budowy i możliwości arkusza kalkulacyjnego. Ma umiejętność pracy z arkuszami kalkulacyjnymi i formatowania ich zawartości. Umie wprowadzać dane różnego rodzaju i odpowiednio je formatować stosownie do umiejętności określonych w Sylabusie ECDL Core dla Modułu M4 - Arkusze kalkulacyjne. Potrafi planować i wykonywać różnego rodzaju obliczenia z wykorzystaniem funkcji wbudowanych i sposobów adresowania oraz przedstawiać ich wyniki w formie wykresów stosownie do umiejętności określonych w Sylabusie ECDL Core dla Modułu M4 - Arkusze kalkulacyjne.

EK3 - Posiada podstawową wiedzę na temat tworzenia i odtwarzania prezentacji multimedialnych. Potrafi stosować program do tworzenia grafiki prezentacyjnej do tworzenia, opracowywania, zachowywania prezentacji multimedialnej. Umie tworzyć zawartość prezentacji umieszczając w niej elementy i obiekty różnego rodzaju oraz formatować je stosownie do umiejętności określonych w Sylabusie ECDL Core dla Modułu M6 - Grafika menedżerska i prezentacyjna. Potrafi planować efekty animacyjne i dołączać je do elementów i obiektów animacji. Posiada umiejętność sprawnego i elastycznego przeprowadzania pokazów medialnych stosownie do umiejętności określonych w Sylabusie ECDL Core dla Modułu M6 - Grafika menedżerska i prezentacyjna.

EK4 - Posiada uporządkowaną wiedzę na temat korzystania z Internetu, rozróżniania jego usług, budowy stron WWW. Potrafi sprawnie korzystać z przeglądarki internetowej, wykorzystywać wyszukiwarki internetowe oraz formularze. Umie pobierać i zachowywać informacje pozyskane z Internetu stosownie do umiejętności określonych w Sylabusie ECDL Core dla Modułu M7 - Przeglądanie stron internetowych i komunikacja. Potrafi docenić przydatność Internetu dla potrzeby uczenia się przez całe życie oraz doskonalenia warsztatu zawodowego.

EK5 - Ma podstawową wiedzę na temat komunikacji elektronicznej, zna zasady działania i bezpiecznego korzystania z usługi e-mail. Potrafi sprawnie i bezpiecznie używać usługi e-mail w celu wymiany informacji i załączanych dokumentów stosownie do umiejętności określonych w Sylabusie ECDL Core dla Modułu M7 - Przeglądanie stron internetowych i komunikacja.

V Treści programowe

Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Przetwarzanie dokumentów tekstowych – wybrane zagadnienia – operowanie akapitem, tworzenie korespondencji seryjnej, korzystanie z funkcji pomoc..	2
Lab2	Przetwarzanie dokumentów tekstowych – przekrojowe zadania warsztatowe.	2
Lab3	Przetwarzanie dokumentów tekstowych – przekrojowe zadania warsztatowe.	2

Lab4	Przetwarzanie dokumentów tekstowych – podsumowanie zadań i sprawdzian praktyczny.	2
Lab5	Arkusze kalkulacyjne – wybrane zagadnienia – formuły obliczeniowe, rodzaje adresowania, funkcje, ustawienia wydruku.	2
Lab6	Arkusze kalkulacyjne – przekrojowe zadania warsztatowe.	2
Lab7	Arkusze kalkulacyjne – przekrojowe zadania warsztatowe.	2
Lab8	Arkusze kalkulacyjne – sprawdzian praktyczny. Tworzenie prezentacji – wybrane zagadnienia – schemat organizacyjny, tworzenie i edycja wykresów, wzorce slajdów.	2
Lab9	Tworzenie prezentacji – przekrojowe zadania warsztatowe.	2
Lab10	Tworzenie prezentacji – przekrojowe zadania warsztatowe.	2
Lab11	Tworzenie prezentacji – podsumowanie zadań i sprawdzian praktyczny.	2
Lab12	Korzystanie z zasobów WWW – wybrane zagadnienia – bezpieczeństwo w sieci Web, pojęcia i terminy komunikacji elektronicznej.	2
Lab13	Korzystanie z zasobów WWW – przekrojowe zadania warsztatowe.	2
Lab14	Korzystanie z zasobów WWW – przekrojowe zadania warsztatowe.	2
Lab15	Korzystanie z zasobów WWW – sprawdzian praktyczny.	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Komputer ze stosownym oprogramowaniem i dostępem do Internetu.	
2.	Projektor multimedialny.	
3.	Zasoby internetowe.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Ćwiczenia praktyczne w laboratorium komputerowym.	
2.	Pokazy i analiza przykładowych rozwiązań listy zadań ćwiczeniowych.	
3.	Metoda kierowania samodzielną pracą studenta. Metody aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Przygotowanie indywidualne studenta do zajęć.	
F2	Aktywność studenta na zajęciach.	
P1	Sprawdzian praktyczny – tworzenie, edycja, formatowanie dokumentów tekstowych i korespondencji seryjnej.	

P2	Sprawdzian praktyczny – tworzenie, edycja, formatowanie, wykonywanie obliczeń i tworzenie wykresów w arkuszu kalkulacyjnym.					
P3	Sprawdzian praktyczny – tworzenie, edycja, formatowanie, dołączanie efektów animacji prezentacji multimedialnej.					
P4	Sprawdzian praktyczny – korzystanie z usług i zasobów internetowych.					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności					łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).					30	
Zebranie informacji do przygotowywanych bieżących opracowań.					15	
Przygotowanie do sprawdzianów praktycznych					15	
SUMA					60	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU					2	
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
1. Mirosława Kopertowska-Tomczak, <i>ECDL. Przetwarzanie tekstów. Moduł 3</i> , Mikom						
2. Mirosława Kopertowska-Tomczak, <i>ECDL. Arkusze kalkulacyjne. Moduł 4</i> , Mikom						
3. Mirosława Kopertowska-Tomczak, <i>ECDL. Grafika menedżerska i prezentacyjna. Moduł 6</i> , Mikom						
4. Alicja Żarowska, Waldemar Węglarz, <i>ECDL. Przeglądanie stron internetowych i komunikacja. Moduł 7</i> , Mikom						
Literatura uzupełniająca:						
1. Halina Nowakowska, Zdzisław Nowakowski, <i>ECDL. Użytkowanie komputerów. Moduł 2</i> , Mikom						
2. Mirosława Kopertowska, Witold Sikorski, <i>Przetwarzanie tekstu. Poziom zaawansowany</i> , Mikom						
3. Mirosława Kopertowska, Witold Sikorski, <i>Arkusze kalkulacyjne. Poziom zaawansowany</i> , Mikom						
4. Mirosława Kopertowska, Witold Sikorski, <i>Grafika menedżerska i prezentacyjna. Poziom zaawansowany</i> , Mikom						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny

EK1	K_W14, K_U09, K_K10	C1	Lab1, Lab2, Lab3, Lab4	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, P1
EK2	K_W14, K_U09, K_U17, K_K10	C2	Lab5, Lab6, Lab7	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, P2
EK3	K_W14, K_U17, K_K10	C3	Lab8, Lab9, Lab10, Lab11	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, P3
EK4	K_W14, K_U17, K_K01	C4	Lab11, Lab12, Lab13	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, P4
EK5	K_W14, K_U17	C4	Lab14, Lab15	1, 2, 3	1, 2, 3	F1, F2, P4

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

W celu pełnej orientacji studenta, co do stawianych mu wymagań oraz zakresu sprawdzania opanowanych przez niego wiadomości i umiejętności, na pierwszych zajęciach przedstawiane są przez prowadzącego zajęcia szczegółowe informacje precyzujące, jaką ocenę można otrzymać w zależności od stopnia opanowania danego efektu.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
  2. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
  3. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
- Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 J1	KARTA PRZEDMIOTU
Nazwa przedmiotu/modułu:	Aquafitness
Nazwa angielska:	Aquafitness
Kierunek studiów:	Fizjoterapia
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie
Profil studiów:	praktyczny
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny,

		Zakład Wychowania Fizycznego				
Prowadzący przedmiot:		mgr Małgorzata Nyc				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
4	-	30		30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z podstawowymi pojęciami i umiejętnościami z zakresu aqua fitness..</p> <p>C2 – Uświadomienie prozdrowotnej roli ćwiczeń w wodzie.</p> <p>C3 - Zapoznanie z różnymi formami aktywności ruchowej w wodzie.</p> <p>C4 – Zapoznanie z podstawowymi zasadami doboru ćwiczeń i przyborów w zajęciach aqua fitness.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Wiedza, umiejętności i dyspozycje z zakresu nauk przyrodniczych i wychowania fizycznego na poziomie szkoły średniej; brak przeciwwskazań do zajęć w wodzie;						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 - Zna ,wie jak i potrafi wykorzystać właściwości wody do ćwiczeń o różnym charakterze. Zna zasady bezpiecznego korzystania z akwenów wodnych, akceptuje je i stosuje się do nich.</p> <p>EK2 - Rozumie znaczenie i wpływ aktywności ruchowej i ćwiczeń w wodzie na organizm człowieka – docenia ich prozdrowotną rolę; wie również jakie mogą być przeciwwskazania do ćwiczeń aqua fitness .</p> <p>EK3 - Zna i potrafi wykonać różnorodne ćwiczenia stosowane w aqua fitness.</p>						
Treści programowe:						
Forma zajęć: Ćwiczenia						Liczba godzin
Ćw1	Podstawy teoretyczne aqua fitness. Właściwości wody wykorzystywane w zajęciach aqua fitness i ich wpływ na organizm w niej zanurzony. Bezpieczeństwo w czasie ćwiczeń w wodzie.					2
Ćw2	Wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń w wodzie. Dobór przyborów stosowanych w zajęciach aqua fitness. Systematyka ćwiczeń stosowanych w aqua fitness.					2
Ćw3	Pozycje wyjściowe i bazowe ruchy kończyn górnych i dolnych w ćwiczeniach w wodzie.					2
Ćw4	AQUA RELAX – ćwiczenia relaksacyjne, rozciągające i rozciągające w wodzie.					2

Ćw5	AQUA SHAPE - ćwiczenia wzmacniające poszczególne partie mm i wytrzymałość organizmu;	6
Ćw6	AQUA FOR FUN – ćwiczenia w wodzie w formie zabawy .	6
Ćw7	AQUA AEROBIK – różne formy prowadzenia zajęć w wodzie płytkiej i głębokiej. Tok zajęć ruchowych w wodzie.	6
Ćw8	Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych studenta (w formie zadania problemowego)	4
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, filmy.	
2.	Przybory do ćwiczeń w wodzie.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Metody podające, nauczania praktycznego	
2.	Pokaz z objaśnieniem.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F	Przygotowanie do zajęć sprawdzane za pomocą pytań bezpośrednio skierowane do studenta w trakcie zajęć. Znajomość i stosowanie się do zasad BHP podczas zajęć na basenie.	
P	Przygotowanie zestawu ćwiczeń i umiejętność prawidłowego ich zaprezentowania.	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		30
Przygotowanie zestawu ćwiczeń i praktyczna umiejętność ich przeprowadzenia.		30
SUMA		60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca		
Literatura podstawowa:		
1. Bulicz E, Murawow I.: „Zdrowotne i lecznicze wpływy środowiska wodnego: unikalne możliwości i perspektywy wykorzystania” Medycyna Sportowa 20(1), 23-33 (2004)		
2. Karpay E.: Fitness, zdrowie i uroda. Wyd. Helios Gliwice (2007)		
3. Karpiński R., Karpińska M.J.: Pływanie sportowe, korekcyjne i rekreacyjne. AWF Katowice (2011)		

4. Pietrusik K.: Pływanie, nauczanie i doskonalenie oraz wybrane elementy aqua fitness” TKKF Warszawa (2005)

5. Zysiak-Christ B., Figurska A., Stasikowska I.: Metodyczne podstawy Aqua Fitness. Wyd. Aqua Fit Wrocław (2010)

Literatura uzupełniająca:

1. Anderson S.: Podstawowe informacje na temat terapii w wodzie. Rehabilitacja Medyczna 6 (4), s.70-76, (2002)
2. Corbin C., Welk G., Corbin W.: Fitness&Wellness:kondycja, sprawność, zdrowie. Wyd.Zyska i s-ka (2007)
3. Drabik J.: Aktywność fizyczna w edukacji zdrowotnej społeczeństwa. Cz.I, AWF Gdańsk (1995)
4. Eider J.: Zdrowotne wartości uprawiania aerobiku wodnego. Annales Medicini 54, s.295-300, (2003)
5. Fiłon M.: Człowiek w środowisku wodnym.(W:) Czabański B.: Elementy teorii pływania .AWF Wrocław (1988)

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_U10;	C1	Ćw. 1,4,5,6	1, 2	1, 2	F,
EK2	K_K01 K_W08 K_W09	C2	Ćw. 2,4,5,6,7	1,2,	1, 2	F, P
EK3	K_U02	C3,C4	Ćw.1,3,4,5,6,7	1, 2	1, 2	F, P

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny przygotowanego zestawu ćwiczeń i umiejętność prawidłowego ich zaprezentowania w wodzie.

W przypadku oceniania praktycznego wykonania ćwiczeń uwzględniane są podstawowe kryteria:

1. Bezpieczeństwo przygotowanego zestawu ćwiczeń 1-4 pkt,
2. Poprawność zaplanowania rozwiązywania problemów, doboru metod, środków do zaprezentowania zestawu ćwiczeń 1-4 pkt,

3. Zaprezentował i wykonał zestaw ćwiczeń zgodnie z obowiązującymi zasadami i procedurami 1-4 pkt,
4. Wykazał zdolność organizowania własnej pracy dostosowanej do przyjętych zaleceń i organizacji pracy na krytej pływalni KPSW 1-4 pkt,
5. Wykorzystywanie wiedzy z różnych dziedzin (przedmiotów) 1-4 pkt,
6. Zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnozawodowej 1-4 pkt,
7. Samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązań 1-4 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

28 - 26 pkt – ocena - bardzo dobry,

25 - 23 pkt – ocena – dobry plus,

22 - 20 pkt – ocena – dobry,

19 - 17 pkt – ocena – dostateczny plus,

16 - 15 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

56. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

57. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

58. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 J	KARTA PRZEDMIOTU
Nazwa przedmiotu/modułu:	Nowoczesne formy gimnastyki
Nazwa angielska:	Modern forms of gymnastics
Kierunek studiów:	Fizjoterapia
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie
Profil studiów:	praktyczny
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Wychowania Fizycznego
Prowadzący przedmiot:	mgr Małgorzata Nyc

I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
4	-	30	-	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie z podstawowymi pojęciami i umiejętnościami nowoczesnych form gimnastyki.</p> <p>C2 – Uświadomienie prozdrowotnej roli aktywności ruchowej.</p> <p>C3 - Zapoznanie z podstawowymi zasadami doboru ćwiczeń i przyborów w nowoczesnych formach gimnastyki.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Student opanował podstawową wiedzę z zakresu fitness - nowoczesne formy gimnastyki.</p> <p>EK2 – Student ma świadomość korzystnego działania ruchu oraz aktywnego spędzania czasu wolnego. Dąży do podwyższania własnej sprawności ogólnej. Potrafi współdziałać w grupie.</p> <p>EK3 – Rozumie, akceptuje i docenia znaczenie i wpływ aktywności ruchowej na organizm człowieka w poszczególnych okresach jego życia i rozwoju.</p>						
Treści programowe:						
Forma zajęć: Ćwiczenia						Liczba godzin
Ćw1	Rys historyczny i podstawowe zagadnienia ćwiczeń fitness.					2
Ćw2	Wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń fitness. Rodzaje pracy mięśniowej w treningu fitness.					2
Ćw3	Rola rozgrzewki w poszczególnych formach gimnastyki. Wykorzystanie nowoczesnych metod monitorowania i kontroli treningu.					2
Ćw4	Zajęcia poglądowe i podstawowe elementy ćwiczeń street workout.					2
Ćw5	Zajęcia poglądowe i podstawowe elementy ćwiczeń zumbi					2
Ćw6	Zajęcia poglądowe i podstawowe elementy ćwiczeń jogi					2
Ćw7	Zajęcia poglądowe i podstawowe elementy ćwiczeń bodyball.					2
Ćw8	Zajęcia poglądowe i podstawowe elementy ćwiczeń pilates.					2
Ćw9	Zajęcia poglądowe i podstawowe elementy ćwiczeń aerobic.					2

Ćw 10	Zajęcia poglądowe i podstawowe elementy ćwiczeń streatching.	2
Ćw 11	Zajęcia poglądowe i podstawowe elementy ćwiczeń step aerobic.	2
Ćw 12,13	Zajęcia poglądowe i podstawowe elementy ćwiczeń aquaaerobic.	4
Ćw 14	Programowanie i prowadzenie zajęć o charakterze profilaktyczno-usprawniającym.	2
Ćw 15	Podsumowanie wiedzy i umiejętności studentów.	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, filmy.	
2.	Przybory i przyrządy gimnastyczne.	
3.	Sprzęt audio i video.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Metody podające, nauczania praktycznego.	
2.	Pokaz z objaśnieniem.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F	Przygotowanie do zajęć sprawdzane za pomocą pytań bezpośrednio skierowanych do studenta w trakcie zajęć. Znajomość i stosowanie się do zasad BHP podczas zajęć .	
P	Przygotowanie zestawu ćwiczeń i umiejętność prawidłowego ich zaprezentowania.	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		łącznie i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		30
Przygotowanie zestawu ćwiczeń w wybranej formie ruchowej.		30
SUMA		60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca		
Literatura podstawowa:		
6. Paulina Bernatek-Brzózka, Tomasz Brzózka „Fitness dla kobiet” wyd.Siedmioróg Wrocław 2010		
7. Jose Rodriguez „Pilates dla każdego” Wyd. Bellona Warszawa 2009		

8. Dorota Groffik „Metodyka stosowania ćwiczeń fizycznych w profilaktyce i terapii” AWF Katowice 2009
9. Christa G.Traczinski, Robert S.Polster „Joga dynamiczna” wyd. Neumann&Gobel Verlagsgesellschaft mbH 2013
10. Christina Brown „Joga” Parragon Books Ltd 2006
11. Jaskólska A. “Podstawy fizjologii wysiłku fizycznego z zarysem fizjologii człowieka” AWF Wrocław 2006

Literatura uzupełniająca:

1. MarkVella „Anatomia w treningu siłowym i fitness dla kobiet” Wyd. Muza SA. Warszawa 2009
2. MarkVella „Anatomia w treningu siłowym i fitness.” Wyd. Muza SA. Warszawa 2009

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02 K_W06 K_W07	C1,C3	Ćw1-Ćw15	1, 2,3	1, 2	F, P
EK2	K_K10 K_W06 K_W07 K_U05 K_K07	C2,C3	Ćw1-Ćw15	1,2, 3	1, 2	F, P
EK3	K_K04 K_K05 K_U05 K_K07 K_K10	C1, C2	Ćw1-Ćw15	1, 2, 3	1, 2	F, P

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny przygotowanego zestawu ćwiczeń i umiejętność prawidłowego ich zaprezentowania.

W przypadku oceniania praktycznego wykonania ćwiczeń uwzględniane są podstawowe kryteria:

22. Bezpieczeństwo przygotowanego zestawu ćwiczeń 1-4 pkt,
23. Poprawność zaplanowania rozwiązywania problemów, doboru metod, środków do zaprezentowania zestawu ćwiczeń 1-4 pkt,

24. Zaprezentował i wykonał zestaw ćwiczeń zgodnie z obowiązującymi zasadami i procedurami 1-4 pkt,
25. Wykazał zdolność organizowania własnej pracy dostosowanej do przyjętych zaleceń i organizacji pracy na Sali gimnastycznej 1-4 pkt,
26. Wykorzystywanie wiedzy z różnych dziedzin (przedmiotów) 1-4 pkt,
27. Zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnozawodowej 1-4 pkt,
28. Samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązań 1-4 pkt.

Ilość uzyskanych punktów:

28 - 26 pkt – ocena - bardzo dobry,

25 - 23 pkt – ocena – dobry plus,

22 - 20 pkt – ocena – dobry,

19 - 17 pkt – ocena – dostateczny plus,

16 - 15 pkt – ocena – dostateczny.

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

59. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
60. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
61. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
62. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 K1		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Arteterapia w rehabilitacji				
Nazwa angielska:		Art therapy in rehabilitation				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Alicja Nowak				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS

3	-	30	-	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 – Zapoznanie studentów z podstawową wiedzą z zakresu rodzajów, metod i technik arteterapii.</p> <p>C2 – Zapoznanie z metodyką prowadzenia zajęć z elementami arteterapii w rehabilitacji.</p> <p>C3 – Kształtowanie umiejętności opracowywania dokumentacji dla potrzeb realizacji arteterapii.</p> <p>C4 – Kształtowanie umiejętności współpracy w grupie terapeutycznej.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1 – Student zna rodzaje, metody i techniki z zakresu arteterapii stosowane w rehabilitacji</p> <p>EK2 – Posiada umiejętności opracowywania dokumentacji dla potrzeb prowadzonych zajęć z zakresu arteterapii.</p> <p>EK3 – Potrafi pracować w grupie terapeutycznej przyjmując role pacjent-terapeuta.</p>						
V Treści programowe						
Forma zajęć: Ćwiczenia						Liczba godzin
Ćw1	<p>Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Przydział tematów do pracy własnej.</p> <p>Rola i miejsce sztuki w usprawnianiu osób niepełnosprawnych. Rodzaje, metody i techniki arteterapii stosowane w rehabilitacji. Organizacja zespołu terapeutycznego i formy dokumentacji pracy.</p>					3
Ćw2-3	Zajęcia plastyczne – charakterystyka wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania					6
Ćw4	Zajęcia muzyczne - charakterystyka wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania.					3
Ćw5	Zajęcia taneczne - charakterystyka wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania.					3
Ćw6	Zajęcia teatralne – charakterystyka wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania.					3
Ćw7	Zajęcia poetycko-literackie – charakterystyka wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania.					3
Ćw8	Zajęcia fotograficzne – charakterystyka wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania.					3
Ćw9	Zajęcia rękodzielnicze –charakterystyka wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania.					3

Ćw10	Powtórzenie materiału, podsumowanie i zaliczenie przedmiotu	3
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Tablica, kreda, sala dydaktyczna	
2.	Prezentacje multimedialne, rzutnik multimedialny.	
3.	Foliogramy, rzutnik pisma.	
4.	Materiały plastyczne i biurowe np. farby, kredki, bibuła, nożyczki, wzorniki, spinacze, arkusze papieru, pisaki, taśma klejąca, plastelina, modelina, włóczki, nici ozdobne itp.	
5.	Odtwarzacz, płyty CD z muzyką, scenariusze sztuk teatralnych, tomiki wierszy.	
6.	Materiały fotograficzne, zdjęcia, albumy.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).	
2.	Przygotowanie i przedstawienie prezentacji (indywidualnie lub w zespole).	
3.	Analizy przypadków.	
4.	Moderowane dyskusje panelowe.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kontrola obecności.	
F2	Kolokwium z zakresu rodzajów, metody i technik stosowanych w arteterapii.	
F3	Konspekt z zakresu umiejętności opracowywania dokumentacji dla potrzeb prowadzonych zajęć z zakresu arteterapii.	
F4	Obserwacja pracy w grupie terapeutycznej przyjmując role pacjent-terapeuta.	
P1	Ćwiczenia: ostateczna ocena to suma F2+F3+F4.	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		30
Opracowanie konspektu z zakresu umiejętności opracowywania dokumentacji dla potrzeb prowadzonych zajęć z zakresu arteterapii.		20
Przygotowanie się do kolokwium z zakresu rodzajów, metody i technik stosowanych w arteterapii.		10
SUMA		60

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		2				
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
51. Baum E., Terapia zajęciowa. Wyd. Fraszka Edukacyjna, Warszawa, 2009.						
52. Puszczałowska-Lizis E., Biała E.A., Terapia osób o specjalnych potrzebach. Wyd. Fraszka Edukacyjna, Warszawa, 2013.						
53. Konieczna E.J., Arteterapia w teorii i praktyce. Wyd. Impuls, Kraków, 2004.						
Literatura uzupełniająca:						
22. Kowalewski J.T., Szukalski P., Pomyślne starzenie się w świetle nauk o zdrowiu. Wyd. Uł, Łódź, 2008.						
23. Bogdanowicz M., Okrzesik D., Opis i planowanie zajęć według Metody Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne. Wyd. Harmonia, Gdańsk, 2008.						
24. Gielas J., Ćwiczenia percepcji u osób w podeszłym wieku jako profilaktyka i terapia. Wspólne tematy, 2006, 6, 36-42.						
25. Gielas J., O braku zgody na pasywność seniora z demencją. Wspólne tematy, 2008, 6, 30-38.						
26. Lizis-P., Puszczałowska- Lizis E., Szurmik T. Usprawnianie w chorobie Alzheimera. Refleksoterapia, 2010, 4, 21-25.						
27. Yalom I. Psychoterapia grupowa. Teoria i praktyka. UJ, Kraków, 2006.						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W01 K_W06 K_W07 K_U04 K_U05 K_U15 K_K01 K_K04	C1	Ćw1-Ćw9	1, 2, 3, 4, 5, 6	1, 4	F1, F2, P1
EK2	K_W07 K_U04 K_U05	C2, C3	Ćw2-Ćw9	1, 2, 3, 4, 5, 6	1, 2, 3, 4	F1, F3, P1

	K_U15 K_U16 K_U18					
EK3	K_K03 K_K09 K_K10	C4	Ćw2-Ćw9	1, 2, 3, 4, 5, 6	2, 3, 4	F1, F4

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

EK 1 – Student rozwiąże test jednokrotnego wyboru składający się z 15 pytań zawierający materiał z zakresu rodzajów, metod i technik terapii zajęciowej oraz wskazań i przeciwwskazań do ich stosowania u osób z różnymi dysfunkcjami w procesie fizjoterapii.

Skala ocen – punktacja:

Ocena bardzo dobra 14-15 pkt

Ocena dobra 12-13 pkt

Ocena dostateczna 9-11 pkt

Ocena niedostateczna 8 lub mniej pkt

EK 2 – Student opracuje dokumentację w formie konspektu dla potrzeb prowadzonych zajęć z wybranego tematu.

Ocena bardzo dobra – dokumentacja opracowana starannie, bardzo dokładnie merytorycznie, z dużą dbałością o szczegóły, wyczerpująca

Ocena dobra – dokumentacja opracowana poprawnie merytorycznie, niewielkie błędy stylistyczne, z małą dbałością o szczegóły, częściowo wyczerpująca

Ocena dostateczna – dokumentacja opracowana w sposób powierzchowny, niedbały, zawiera błędy merytoryczne, brak dbałości o szczegóły, niewyczerpująca

Ocena niedostateczna- brak opracowania dokumentacji

EK 3- Student w oparciu o wybrany temat przeprowadzi zajęcia w grupie terapeutycznej przyjmując role terapeuty.

Obserwacja aktywności studenta podczas zajęć dotyczy:

- przygotowania miejsca zajęć i materiałów potrzebnych do ich realizacji
- przeprowadzenia zajęć i zaangażowania
- przestrzegania przepisów bhp
- komunikacji interpersonalnej

Ocena bardzo dobra – student przed rozpoczęciem zajęć przygotowuje miejsce i potrzebne materiały do ich realizacji, bardzo dobrze , w sposób interesujący , z zaangażowaniem realizuje

zajęcia wybraną metodą , wykazuje dużą dbałość o bezpieczeństwo i właściwą komunikację interpersonalną w grupie w trakcie realizacji zajęć.

Ocena dobra – student przed rozpoczęciem zajęć częściowo przygotowuje miejsce i materiały potrzebne do ich realizacji, w sposób poprawny realizuje wybrane zajęcia bez większego zaangażowania, częściowo dba o bezpieczeństwo w grupie i właściwą komunikację interpersonalną w trakcie realizacji zajęć.

Ocena dostateczna – student przed rozpoczęciem zajęć nie przygotowuje miejsca i materiałów potrzebnych do ich realizacji, robi to dopiero na polecenie nauczyciela, w minimalnym stopniu angażuje się w prowadzenie wybranych zajęć, nie dba o bezpieczeństwo i właściwą komunikację interpersonalną w grupie w trakcie realizacji zajęć.

Ocena niedostateczna – student nie przygotowuje miejsca i materiałów potrzebnych do realizacji zajęć, nie angażuje się w prowadzenie wybranych zajęć, ignoruje zasady bezpieczeństwa pracy w grupie, wykazuje lekceważący stosunek do uczestników zajęć.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

18. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
19. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
20. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
21. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 K		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Elementy terapii zajęciowej w fizjoterapii.				
Nazwa angielska:		Elements of occupational therapy in physiotherapy				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Anna Mickiewicz				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
3	-	30		30	60	2
II Cel przedmiotu						

<p>C1 – Zapoznanie studentów z podstawową wiedzą z zakresu rodzajów, metod i technik terapii zajęciowej.</p> <p>C2 – Zapoznanie z metodyką prowadzenia zajęć z elementami muzykoterapii, choreoterapii, arteterapii, biblioterapii, ludoterapii, socjoterapii, ergoterapii, filmoterapii.</p> <p>C3 – Kształtowanie umiejętności opracowywania dokumentacji dla potrzeb realizacji terapii zajęciowej.</p> <p>C4 – Kształtowanie umiejętności współpracy w grupie terapeutycznej.</p>		
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji		
Brak wymagań wstępnych.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
<p>EK1 – Student zna rodzaje , metody i techniki stosowane w terapii zajęciowej.</p> <p>EK2 – Posiada umiejętności opracowywania dokumentacji dla potrzeb prowadzonych zajęć z zakresu terapii zajęciowej.</p> <p>EK3 – Potrafi pracować w grupie terapeutycznej przyjmując role pacjent-terapeuta.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	<p>Informacje dotyczące warunków zaliczenia. Wskazanie literatury. Zapoznanie z programem ćwiczeń. Przydział tematów do pracy własnej.</p> <p>Rola i miejsce terapii zajęciowej w usprawnianiu osób niepełnosprawnych. Rodzaje, metody i techniki terapii zajęciowej stosowane w fizjoterapii. Organizacja zespołu terapeutycznego i formy dokumentacji.</p>	3
Ćw2	Muzykoterapia – charakterystyka, rodzaje wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania .	3
Ćw3	Choreoterapia - charakterystyka, rodzaje wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania.	3
Ćw4	Biblioterapia - charakterystyka, rodzaje wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania.	3
Ćw5	Ludoterapia i silwoterapia- charakterystyka, rodzaje wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania.	3
Ćw6	Socjoterapia i trening umysłowy- charakterystyka, rodzaje wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania.	3
Ćw7	Ergoterapia - charakterystyka, rodzaje wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania.	3
Ćw8	Arteterapia-- charakterystyka, rodzaje wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania.	3

Ćw9	Teatr i filmoterapia -charakterystyka, rodzaje wybranych technik, zasady metodyki prowadzenia zajęć, wskazania i przeciwwskazania.	3
Ćw10	Powtórzenie materiału, podsumowanie i zaliczenie przedmiotu	3
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Tablica, kreda, sala dydaktyczna, boisko.	
2.	Prezentacje multimedialne, rzutnik multimedialny.	
3.	Rzutnik pisma, foliogramy, plansze.	
4.	Odtwarzacz, płyty CD z muzyką, projekcja filmu.	
5.	Przybory do gier i zabaw np. : piłki, szarfy, ringo, rzutki, krzyżówki, rebusy, gry logiczne, diagramy, szachy, warcaby itp.	
6.	Materiały plastyczne i biurowe np. farby, kredki, bibuła, nożyczki, wzorniki, spinacze, arkusze papieru, pisaki, taśma klejąca, plastelina, modelina, wólczki, nici ozdobne itp.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).	
2.	Przygotowanie i przedstawienie prezentacji (indywidualnie lub w zespole).	
3.	Analiza przypadków.	
4.	Moderowane dyskusje panelowe	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Kontrola obecności.	
F2	Kolokwium z zakresu rodzajów , metody i technik stosowanych w terapii zajęciowej.	
F3	Konspekt z zakresu umiejętności opracowywania dokumentacji dla potrzeb prowadzonych zajęć z zakresu terapii zajęciowej.	
F4	Obserwacja pracy w grupie terapeutycznej przyjmując role pacjent-terapeuta.	
P1	Ćwiczenia: ostateczna ocena to suma F2+F3+F4	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		łąćna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).		30
Opracowanie konspektu z zakresu umiejętności opracowywania dokumentacji dla potrzeb prowadzonych zajęć z zakresu terapii zajęciowej.		10

Przygotowanie się do kolokwium z zakresu rodzajów , metody i technik stosowanych w terapii zajęciowej.	20
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

- 54. Baum E., *Terapia zajęciowa*. Wyd. Fraszka Edukacyjna, Warszawa, 2009.
- 55. Puszczałowska-Lizis E., Biała E.A., *Terapia osób o specjalnych potrzebach*. Wyd. Fraszka Edukacyjna, Warszawa, 2013.
- 56. Konieczna E.J., *Arteterapia w teorii i praktyce*. Wyd. Impuls, Kraków, 2004.
- 57. Bac A (red.) *Terapia zajęciowa*, PZWL Warszawa 2016

Literatura uzupełniająca:

- 28. Kowalewski J.T., Szukalski P., *Pomyślnie starzenie się w świetle nauk o zdrowiu*. Wyd. UŁ, Łódź, 2008.
- 29. Bogdanowicz M., Okrzesik D., *Opis i planowanie zajęć według Metody Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne*. Wyd. Harmonia, Gdańsk, 2008.
- 30. Gielas J., *O braku zgody na pasywność seniora z demencją*. Wspólne tematy, 2008, 6, 30-38.
- 31. Lizis-P., Puszczałowska-Lizis E., Szurmik T. *Usprawnianie w chorobie Alzheimera. Refleksoterapia*, 2010, 4, 21-25.
- 32. Yalom I. *Psychotherapia grupowa. Teoria i praktyka*. UJ, Kraków, 2006.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W01 K_W06 K_W07 K_U04 K_U05 K_U15 K_K01 K_K04	C1	Ćw1-Ćw9	1, 2, 3, 4, 5, 6	1, 4	F1, F2, P1

EK2	K_W07 K_U04 K_U05 K_U15 K_U16 K_U18	C2, C3	Ćw2-Ćw9	1, 2, 3, 4, 5, 6	1, 2, 3, 4	F1, F3, P1
EK3	K_K03 K_K09 K_K10	C4	Ćw2-Ćw9	1, 2, 3, 4, 5, 6	2, 3, 4	F1, F4

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

EK 1 – Student rozwiąże test jednokrotnego wyboru składający się z 15 pytań zawierający materiał z zakresu rodzajów, metod i technik terapii zajęciowej oraz wskazań i przeciwwskazań do ich stosowania u osób z różnymi dysfunkcjami w procesie fizjoterapii.

Skala ocen – punktacja:

Ocena bardzo dobra 14-15 pkt

Ocena dobra 12-13 pkt

Ocena dostateczna 9-11 pkt

Ocena niedostateczna 8 lub mniej pkt

EK 2 – Student opracuje dokumentację w formie konspektu dla potrzeb prowadzonych zajęć z wybranego tematu.

Ocena bardzo dobra – dokumentacja opracowana starannie, bardzo dokładnie merytorycznie, z dużą dbałością o szczegóły, wyczerpująca

Ocena dobra – dokumentacja opracowana poprawnie merytorycznie, niewielkie błędy stylistyczne, z małą dbałością o szczegóły, częściowo wyczerpująca

Ocena dostateczna – dokumentacja opracowana w sposób powierzchowny, niedbały, zawiera błędy merytoryczne, brak dbałości o szczegóły, niewyczerpująca

Ocena niedostateczna- brak opracowania dokumentacji

EK 3- Student w oparciu o wybrany temat przeprowadzi zajęcia w grupie terapeutycznej przyjmując role terapeuty.

Obserwacja aktywności studenta podczas zajęć dotyczy:

- przygotowania miejsca zajęć i materiałów potrzebnych do ich realizacji
- przeprowadzenia zajęć i zaangażowania
- przestrzegania przepisów bhp

-komunikacji interpersonalnej

Ocena bardzo dobra – student przed rozpoczęciem zajęć przygotowuje miejsce i potrzebne materiały do ich realizacji, bardzo dobrze, w sposób interesujący, z zaangażowaniem realizuje zajęcia wybraną metodą, wykazuje dużą dbałość o bezpieczeństwo i właściwą komunikację interpersonalną w grupie w trakcie realizacji zajęć.

Ocena dobra – student przed rozpoczęciem zajęć częściowo przygotowuje miejsce i materiały potrzebne do ich realizacji, w sposób poprawny realizuje wybrane zajęcia bez większego zaangażowania, częściowo dba o bezpieczeństwo w grupie i właściwą komunikację interpersonalną w trakcie realizacji zajęć.

Ocena dostateczna – student przed rozpoczęciem zajęć nie przygotowuje miejsca i materiałów potrzebnych do ich realizacji, robi to dopiero na polecenie nauczyciela, w minimalnym stopniu angażuje się w prowadzenie wybranych zajęć, nie dba o bezpieczeństwo i właściwą komunikację interpersonalną w grupie w trakcie realizacji zajęć.

Ocena niedostateczna – student nie przygotowuje miejsca i materiałów potrzebnych do realizacji zajęć, nie angażuje się w prowadzenie wybranych zajęć, ignoruje zasady bezpieczeństwa pracy w grupie, wykazuje lekceważący stosunek do uczestników zajęć.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

22. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
23. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
24. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
25. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45L		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Podstawy komunikacji klinicznej z chorym człowiekiem				
Nazwa angielska:		Basic clinical communication with ill person				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Małgorzata Milko				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS

2	-	-	30	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1–Zapoznanie studenta z zasadami skutecznej komunikacji z pacjentem przebywającym na leczeniu w różnych placówkach medycznych i opiekuńczych.</p> <p>C2-Zapoznanie studenta z technikami budowania asertywnej postawy , reakcjami empatii stosowanymi w komunikacji personel medyczny- pacjent z uwzględnieniem jego jednostki chorobowej, wieku pacjenta i etapu postępowania leczniczego.</p> <p>C3-Kształtowanie u studenta umiejętności niwelowania szumów komunikacyjnych, aktywnego słuchania, skutecznej asertywności i stosowania języka e- prime. Kształtowanie u studenta umiejętności dopasowania werbalnego (verbal pacing) i niewerbalnego (techniki NLP) w celu osiągnięcia skutecznej komunikacji.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1- Student zna zasady skutecznej komunikacji z pacjentem przebywającym na leczeniu w różnych placówkach medycznych i opiekuńczych.</p> <p>EK2-Student zna techniki budowania asertywnej postawy, reakcje oparte na empatii, stosowane w komunikacji personel medyczny- pacjent z uwzględnieniem jego jednostki chorobowej, wieku pacjenta i etapu postępowania leczniczego.</p> <p>EK3-Student posiada umiejętność zastosowania technik niwelowania szumów komunikacyjnych, aktywnego słuchania, skutecznej asertywności i stosowania języka e- prime. Student posiada umiejętność zastosowania technik dopasowania werbalnego (verbal pacing) i niewerbalnego (techniki NLP) w celu osiągnięcia skutecznej komunikacji.</p>						
V Treści programowe						
Forma zajęć: Laboratorium sem. 3						Liczba godzin
Lab1	Przystawienie celów ogólnych i szczegółowych przedmiotu. Omówienie wymagań programowych, form zaliczenia przedmiotu i obowiązującego piśmiennictwa. Przedstawienie zasad skutecznej komunikacji w placówkach medycznych. Formy komunikacji z pacjentem i jego rodziną. Charakterystyka formy komunikacji grupowej (pionowej i poziomej). Rola członków zespołu terapeutycznego w nawiązywaniu komunikacji. Przykłady pokonywania barier w komunikacji. Opracowanie scenariusza rozmowy.					3
Lab 2	<i>Komunikacja z pacjentem przebywającym na oddziale opieki paliatywnej i chorób wewnętrznych. Cele rozmowy, omówienie taktyki przeprowadzania rozmowy (wskazanie taktyki poprawnej i złej). Przykłady pytań otwartych i zamkniętych. Formy przekazywania wiadomości. Odpowiadanie na pytania trudne. Pacing- dopasowanie do pacjenta (mimika, tempo mówienia, gesty, powiedzonka, komunikaty paralingwistyczne, komunikaty wzrokowe,</i>					3

	<p>słuchowe i kinestetyczne). Rola znaków i symboli mimicznych- przykłady, pokaz praktyczny , ich charakterystyka i znaczenie). Przykłady najczęstszych błędów jatrogennych. Przedstawienie scenariusza rozmowy z pacjentem.</p>	
Lab3	<p><i>Komunikacja z osobą chorą przebywającą na oddziale szpitalnym przed leczeniem operacyjnym w zakresie chorób i urazów narządu ruchu.</i> Przedstawienie metod komunikacji z pacjentem i jego rodziną. Najczęstsze bariery w komunikacji. Psychospołeczne konsekwencje choroby i przykłady pokonywania barier w komunikacji. Omówienie przyczyn trudności w porozumiewaniu się w relacji pacjent-fizjoterapeuta i pacjent personel medyczny. Rola i znaczenie modelu partnerskiego w komunikacji z pacjentem cierpiącym. Przedstawienie form komunikacji z różnymi pacjentami w odniesieniu do jednostki chorobowej, wieku i rodzaju niepełnosprawności. Opracowanie scenariusza rozmowy.</p>	3
Lab4	<p><i>Komunikacja z pacjentem w pierwszym etapie rehabilitacji po leczeniu operacyjnym chorób i urazów narządu ruchu.</i> Przedstawienie scenariusza rozmowy z pacjentem z uwzględnieniem jego rodzaju choroby , etapu leczenia, procesu zaawansowania zmian, wieku pacjenta i rokowania leczniczego. Cele rozmowy z chorym. Przeprowadzenie scenariusza rozmowy z pacjentem.</p>	3
Lab5	<p><i>Komunikacja z pacjentem w wieku starszym przebywającym w placówce opiekuńczej.</i> Przedstawienie i charakterystyka najczęstszych błędów jatrogennych w komunikacji z seniorem i seniorką. Przykłady etykietowania, indagowania i moralizowania osoby starszej. Przedstawienie prawidłowego modelu komunikacji z osobą w wieku starszym. Dekalog fizjoterapeuty w komunikacji z osobami starszymi. Opracowanie scenariusza rozmowy i wskazanie celu rozmowy.</p>	3
Lab6	<p><i>Komunikacja z pacjentem starszym z zaburzeniami mowy, słuchu i wzroku.</i> Podstawowe zasady komunikacji. Komunikacja werbalna i pozawerbalna (mimika, dotyk, uśmiech). Rola i znaczenie mowy ciała w procesie terapeutycznym. Przedstawienie scenariusza rozmowy z pacjentem z uwzględnieniem jego rodzaju choroby , etapu, procesu zaawansowania zmian, wieku pacjenta i rokowania leczniczego. Cele rozmowy z chorym.</p>	3
Lab7	<p><i>Komunikacja z chorym z zaburzeniami lękowymi.</i> Przedstawienie form werbalnych i niewerbalnych w komunikacji. Komunikacja z pacjentem trudnym, wycofanym, pesymistycznym. Metody i przykłady budowania komunikatów wyrażające empatię, troskę, sympatię. Opracowanie scenariusza rozmowy z pacjentem z zaburzeniami lękowymi z uwzględnieniem jego procesu zaawansowania, wieku, sposobu leczenia. Wskazania celu rozmowy.</p>	3
Lab8	<p><i>Komunikacja z chorymi z pourazowymi zaburzeniami stresowymi.</i> Formy kontaktu i bariery istniejące w podstawowej komunikacji. Przedstawienie sposobów pokonywania barier w komunikacji. Wskazanie najczęstszych trudności w nawiązywaniu kontaktu (zewnętrzne i wewnętrzne). Taktyka rozmowy. Czynniki warunkujące komunikację terapeutyczną w warunkach szpitalnych z pacjentem z chorobą psychiczną. Składowe umiejętności okazywania troski CARE - (Comfort, Acceptance, Responsiveness, Empathy)- komfort,</p>	3

	akceptacja, reagowanie, empatia. Przedstawienie scenariusza rozmowy z pacjentem z uwzględnieniem jego rodzaju choroby , etapu, procesu zaawansowania, wieku pacjenta i rokowania leczniczego. Cele rozmowy z chorym.	
Lab9	<i>Komunikacja z dzieckiem z dysfunkcją narządu ruchu</i> -formy przekazu komunikatów dziecku (forma zadaniowa, zabawowa, opowieści werbalnej i pozawerbalnej). Zastosowanie języka e- prime w komunikacji z dzieckiem. Pacing -dopasowanie do pacjenta (rola, znaczenie, zastosowanie odpowiedniej mimiki, tempa mówienia, gestów, komunikatów para lingwistycznych ,wzrokowych, słuchowych i kinestetycznych w komunikacji z dzieckiem z dysfunkcją narządu ruchu . Dostosowanie rodzaju komunikatu do wieku dziecka i jego umiejętności psycho- fizycznych. Podanie przykładów efektywnej komunikacji opartej na trosce, zrozumieniu i dostosowaniu treści do celu rozmowy. Opracowanie scenariusza rozmowy z pacjentem z uwzględnieniem jego rodzaju choroby , etapu, procesu zaawansowania zmian, wieku pacjenta i rokowania leczniczego. Cele rozmowy z chorym.	3
Lab10	<i>Komunikacja z pacjentem z dolegliwościami bólowymi przebywającego na leczeniu w ramach rehabilitacji uzdrowiskowej.</i> Wskazanie celu rozmowy, najczęstszych błędów jatrogennych i sposobów pokonywania barier w relacji pacjent-fizjoterapeuta. Zastosowanie technik NLP w celu uzyskania efektywnej komunikacji. Przedstawienie modeli taktyk rozmowy. Wyszczególnienie czynników warunkujących efektywną i skuteczną rozmowę terapeutyczną. Stosowanie istotnych składowych rozmowy-(Comfort, Acceptance, Responsiveness, Empathy)- komfort, akceptacja, reagowanie, empatia. Empatyczne słuchanie pacjenta z przewlekłymi dolegliwościami bólowymi. Przedstawienie scenariusza rozmowy z pacjentem z uwzględnieniem jego rodzaju choroby , etapu, procesu zaawansowania, wieku pacjenta i rokowania leczniczego. Cele rozmowy z chorym.	3
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Artykuły, publikacje z zakresu komunikacji z chorym.	
2.	Materiały pomocnicze (płyty CD)	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Notatka informacyjno-problemowa.	
2.	Dyskusja	
3.	Analiza przypadków	
4.	Moderowane dyskusje panelowe.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		

F1	Realizacja prostego scenariusza w zakresie komunikacji z chorym człowiekiem z uwzględnieniem jego rodzaju choroby, etapu leczenia, procesu zaawansowania, wieku i rokowania leczniczego .Scenariusze będą realizowane w różnych placówkach leczniczych .
F2	Test jednokrotnego wyboru z zakresu podstawowych pojęć , form, zasad i metod komunikowania się z chorym człowiekiem.
P1	Jest średnią z ocen cząstkowych.

IX Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	30
Zebranie informacji do przygotowywanych bieżących opracowań.	10
Przygotowanie scenariusza	5
Przygotowanie się do kolokwium.	15
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Knapp, H.: Komunikacja w terapii, Warszawa, PWN, 2009.
2. McKay, M .: Sztuka skutecznego porozumiewania się, Gdańsk, GWP, 2002.
3. Mayerscough, Ph., Ford, M.: Jak rozmawiać z pacjentem, Gdańsk, GWP,2001.
4. Nęcki, Z. i in.: Komunikacja i negocjacje, a współdziałanie interpersonalne, Toruń, Wydawnictwo AM,2009.
5. Szumska M., *Trudny pacjent w medycynie*. Cz I. i II. Wydawnictwo Kapitał Ludzki, 2014.
6. Wilczek-Rużyczka E., *Komunikowanie się z chorym psychicznie*. Czelej 2007.

Literatura uzupełniająca:

1. Gawroń M., *Empatia i jej znaczenie w relacji lekarz – pacjent*. w: G. Dolińska – Zygmun (red.) Podstawy psychologii zdrowia, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, 2001.
2. Geldard K.,Geldard D., *Rozmowa, która pomaga*. GWP., 2005.
3. Gordon T., Edward S.: *Rozmawiać z pacjentem*.MEDICOVER.,2009.
4. Kwiatkowska., Krajeńska-Kułak E., Panka W. *Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie*. Czelej.2003.
5. Rollnik S.,Killer W.,Butler Ch., *Wywiad motywujący w opiece zdrowotnej.*, ACADEMICA, WSWPS, Warszawa, 2010.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W01 K_W13 K_U01 K_U21 K_K03	C1-C2	Lab.1- Lab.10	1, 2	1,2,3,4	F1,F2
EK2	K_W08 K_U16 K_K03	C1-C3	Lab.2- Lab.10	1, 2	1,2,3,4	F1,F2
EK3	K_W13 K_U21 K_K03	C2-C3	Lab.1- Lab.10	1, 2	1,2,3,4	F1,F2, P1,

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

EK1-Wiedza(Test)- Podstawy komunikacji klinicznej

Kryteria oceny testu z przedmiotu:

- znajomość podstawowych pojęć, form, zasad i metod komunikowania się z chorym człowiekiem.
- ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów, suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%,
- skala ocen:
- poniżej 55 % - niedostateczny,
- od 55%-60% - dostateczny,
- od 65%- 70% plus dostateczny,
- od 75%- 80% dobry,
- od 85%- 90% plus dobry,
- od 95%- 100% bardzo dobry.

EK2 i EK3-wiedza i umiejętności praktyczne (realizacja prostego scenariusza w zakresie komunikacji z chorym człowiekiem/badanie podmiotowe)

Student opracował scenariusz oparty na komunikacji z pacjentem przebywającym na leczeniu w placówce medycznej lub opiekuńczej z uwzględnieniem jednostki chorobowej, wieku pacjenta, etapu leczenia).

Kryteria oceny:

1. Student był oceniany w zakresie prawidłowej budowy scenariusza w komunikacji z chorym człowiekiem (0-3 pkt).

2. Student był oceniany za prawidłowe przeprowadzenie scenariusza z pacjentem(ocenie była poddawana postawa studenta, metody komunikacji z pacjentem z różnymi jednostkami chorobowymi, umiejętność aktywnego słuchania, mówienia, pokonywania barier, zdolność empatii i trafność zadawanych pytań-(0-3 pkt)

Skala ocen:

Poniżej 3 pkt- niedostateczny,

3 pkt- dostateczny,

3,5- plus dostateczny

4 pkt- dobry

4,5 pkt- plus dobry

5-6 pkt- bardzo dobry

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

26. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.

27. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

28. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

29. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45L1	KARTA PRZEDMIOTU
Nazwa przedmiotu/modułu:	Kinezyprofilaktyka chorób cywilizacyjnych
Nazwa angielska:	Kinezypropylaxis in illness civilizational
Kierunek studiów:	Fizjoterapia
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie
Profil studiów:	Praktyczny
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii
Prowadzący przedmiot:	dr Małgorzata Milko

I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
2	-	30	-	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1–Zapoznanie studenta z podstawową wiedzą z zakresu patomechanizmu i profilaktyki chorób cywilizacyjnych. Zaprezentowanie podstawowych badań diagnostycznych i testów klinicznych.</p> <p>C2-Kształtowanie umiejętności u studenta podstawowych zasad i metody przeprowadzania działań profilaktycznych i określenia celu terapeutycznego zmierzającego do utrzymania stabilizacji centralnej i zapobiegania : zaburzeniom równowagi mięśniowej, ograniczeniom zakresu ruchów w stawach, niestabilności stawów, zaburzeniom równowagi ciała i rozwijaniu się chorób metabolicznych z uwzględnieniem zasad BHP.</p> <p>C3-Kształtowanie u studenta świadomości i ważności stosowania określonych pozycji ciała podczas czynności statycznych i dynamicznych, aktywności fizycznej i doboru takich ćwiczeń, i pozycji złożeniowych, które zapobiegają przykurczom w stawach, poprawiają stabilność stawów oraz przywracają równowagę mięśniową i koordynację i stabilizację centralną. Kształtowanie umiejętności formułowania określonego zadania ruchowego podczas ćwiczeń z uwzględnieniem zasad etyki i kontaktu interpersonalnego z uczestnikami grupy.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>EK1-Student ma elementarną wiedzę w zakresie patomechanizmu i profilaktyki chorób cywilizacyjnych. Zna podstawowe badania diagnostyczne i testy kliniczne.</p> <p>EK2-Student zna podstawowe zasady i metody przeprowadzania działań profilaktycznych i potrafi określić ich cel. Potrafi zaplanować postępowanie usprawniające zmierzające do utrzymania stabilizacji centralnej i zapobiegania : zaburzeniom równowagi mięśniowej, ograniczeniom zakresu ruchów w stawach, niestabilności stawów, zaburzeniom równowagi ciała i rozwijaniu się chorób metabolicznych z uwzględnieniem zasad BHP.</p> <p>EK3-Student ma świadomość i wie, że istotne jest stosowanie określonych pozycji ciała podczas czynności statycznych i dynamicznych, aktywności fizycznej i potrafi dobrać takie ćwiczenia, pozycje ułożeniowe, które zapobiegają przykurczom w stawach, poprawiają stabilność stawów oraz przywracają równowagę mięśniową i koordynację i stabilizację centralną. Student potrafi formułować określone zadanie ruchowe, zna zasady etyki i potrafi nawiązać kontakt interpersonalny z uczestnikami grupy.</p>						
V Treści programowe						
Forma zajęć: Ćwiczenia						Liczba godzin

Ćw1	<p>Przedstawienie zagadnień programowych i zapoznanie z obowiązującymi zasadami BHP. Omówienie celów ogólnych i szczegółowych przedmiotu. Zobrazowanie wymagań programowych, form zaliczenia przedmiotu i obowiązującego piśmiennictwa. Znaczenie fizjoterapii w profilaktyce chorób cywilizacyjnych. Profilaktyka jako forma zapobiegania chorobom. Przedstawienie faz profilaktyki, szczegółowych celów, kierunków i etapów postępowania leczniczego mających wpływ na wczesne i późne konsekwencje zdrowotne.</p>	2
Ćw2	<p>Przedstawienie podstawowych wzorców i pozycji ciała podczas czynności statycznych i dynamicznych począwszy od dzieci w wieku przedszkolnym do osób w wieku starszym. Prezentacja i pokaz wybranych wzorców ruchowych mających korzystny wpływ na wyrobienie prawidłowych nawyków. Profilaktyka wczesna i późna.</p>	2
Ćw3	<p>Diagnostyka laboratoryjna- przedstawienie, omówienie podstawowych badań laboratoryjnych w zakresie krwi obwodowej i moczu z uwzględnieniem płci. Interpretacja istotnych parametrów takich jak CRP, cholesterol, HDL, LDL, trójglicerydy, poziom cukru oraz wskazanie korelacji z niektórymi chorobami cywilizacyjnymi.</p>	2
Ćw4	<p>Rola badań obrazowych w profilaktyce chorób cywilizacyjnych. Przedstawienie i omówienie wybranych badań obrazowych (RTG, TK, MR, USG, PET).</p>	2
Ćw5	<p>Znaczenie równowagi mięśniowej w profilaktyce wad u dzieci, młodzieży i dysfunkcji u osób starszych. Profilaktyka zapobiegająca przykurczom w stawach kończyn dolnych i części lędźwiowej kręgosłupa. Prezentacja i pokaz ćwiczeń rozciągających w różnych pozycjach ułożeniowych wpływających na utrzymanie prawidłowej długości mięśni. Przykłady autoterapii w przypadku nierównowagi statycznej mięśni prowadzonej w celu osiągnięcia pełnego zakresu ruchu w stawach.</p>	2
Ćw6	<p>Znaczenie równowagi mięśniowej w profilaktyce wad u dzieci, młodzieży i dysfunkcji u osób starszych. Profilaktyka zapobiegająca przykurczom w stawach kończyn górnych i części szyjnej kręgosłupa. Prezentacja i pokaz ćwiczeń w różnych pozycjach ułożeniowych wpływających na utrzymanie prawidłowej długości mięśni. Przykłady autoterapii w przypadku nierównowagi statycznej mięśni prowadzone w celu osiągnięcia pełnego zakresu ruchu w stawach.</p>	2
Ćw7	<p>Profilaktyka dysfunkcji w zakresie utrzymania stabilności ciała od wieku przedszkolnego do wieku starszego. Przedstawienie mechanizmów wpływających na proces utrzymania równowagi ciała. Prezentacja ćwiczeń, pozycji, sekwencji ruchów dla różnych grup wiekowych w celu poprawy stabilności ciała, kinestezji i poprawy czasu reakcji.</p>	2
Ćw8	<p>Kształtowanie równowagi i koordynacji u osób w różnym przedziale wiekowym-pokaz ćwiczeń, sekwencji ruchów. Prezentacja ćwiczeń poprawiających równowagę z wykorzystaniem różnych przyborów: piłek Thera-Band, taśm elastycznych, lasek gimnastycznych w różnych pozycjach</p>	2

	ulożeniowych. Pokaz ćwiczeń z wytrącaniem równowagi z osobą współtowarzyszącą i w różnych kombinacjach.	
Ćw9	Kształtowanie świadomości i wyrabianie prawidłowych wzorców ruchowych. Pokaz ćwiczeń ze współćwiczącym z wykorzystaniem oporu elastycznego (taśmy), opór rąk, piłki w celu poprawy stymulacji sensomotorycznej.	2
Ćw10	Kinezyprofilaktyka zmian zwyrodnieniowych stawów biodrowych. Ocena zaburzeń równowagi mięśniowej i ruchomości stawu biodrowego. Przedstawienie wybranych testów oceniających funkcję stawu biodrowego. Prezentacja ćwiczeń rozciągających przykurczone mięśnie z uwzględnieniem szczegółowej metodyki. Autoterapia jako indywidualna forma utrzymania prawidłowej biomechaniki stawu biodrowego.	2
Ćw11	Kinezyprofilaktyka zmian zwyrodnieniowych stawów kolanowych. Prezentacja wybranych testów funkcjonalnych stawów kolanowych. Badanie długości mięśni oraz prezentacja ćwiczeń zapobiegającym przykurczom mięśni jako profilaktyka zmian zwyrodnieniowych w stawach kolanowych. Autoterapia jako indywidualna forma utrzymania prawidłowej biomechaniki stawu kolanowego.	2
Ćw12	Kinezyprofilaktyka zmian zwyrodnieniowych w obrębie stawów kończyny górnej. Badanie długości mięśni oraz prezentacja ćwiczeń zapobiegającym przykurczom mięśni jako profilaktyka zmian zwyrodnieniowych w stawach kończyn górnych. Autoterapia jako szczególna forma utrzymania prawidłowej biomechaniki stawów kończyny górnej. Prezentacja ćwiczeń wpływających na stabilność stawów w obrębie kończyny górnej i poprawę propriocepcji, czasu reakcji, koordynacji, siły mięśniowej w zamkniętych i otwartych łańcuchach kinematycznych z różnymi przyborami.	2
Ćw13	Kinezyprofilaktyka zmian zwyrodnieniowych stawów kręgosłupa. Prezentacja mechanizmów wpływających na równowagę mięśniową w obrębie stawów kręgosłupa. Ocena stabilizacji centralnej. Pokaz ćwiczeń dla mięśni biorących udział w stabilizacji centralnej z uwzględnieniem metodyki i indywidualnych możliwości osoby ćwiczącej.	2
Ćw14	Profilaktyka chorób zaliczanych do zespołu metabolicznego (otyłości wisceralnej, miażdżycy, <u>cukrzycy</u> typu 2 oraz ich powikłań naczyniowych). Obliczanie wskaźnika BMI, jego rola i znaczenie w profilaktyce zdrowia. Pokaz ćwiczeń wpływających na utrzymanie prawidłowej masy ciała. Profilaktyka chorób układu krążenia.	2
Ćw15	Podsumowanie wiadomości z zakresu kinezy profilaktyki chorób i ustanowienie oceny końcowej.	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Laptop, rzutnik, prezentacje multimedialne, filmy szkoleniowe.	

2.	Przybory do ćwiczeń: materace gimnastyczne, taśmy Thera-Band, hantle, trenażery równowagi, platforma balansowa „Libra”, ławeczki gimnastyczne, piłki, lustro.
3.	Skale pomiarowe, goniometr, taśma pomiarowa, przykładowe wyniki badań laboratoryjnych i obrazowych.
VII Metody dydaktyczne	
1.	Notatka informacyjno-problemowa.
2.	Metoda projekcji prezentacji multimedialnej.
3.	Metoda ćwiczeniowo-praktyczna (obserwacja, pomiar, test praktycznego wykonania przez nauczyciela).
4.	Metoda eksponująca (pokaz wybranych pozycji, ćwiczeń, sekwencji ruchów przez nauczyciela).
5.	Metoda pracy indywidualnej polegająca na napisaniu konspektu i jego praktycznego przedstawienia przez studenta.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1.	3 testy uwzględniające badania, testy kliniczne i działania mające na celu przywrócenie równowagi mięśniowej, utrzymanie stabilizacji centralnej, zapobieganie chorobom zwyrodnieniowym stawów, niestabilności ciała i chorobom cywilizacyjnym z uwzględnieniem płci i wieku.
F2.	Praktyczne zaprezentowanie napisanego przez studenta konspektu dotyczącego postępowania usprawniającego w zakresie kinezyprofilaktyki chorób cywilizacyjnych (zmian zwyrodnieniowych w obrębie stawów kończyn dolnych, górnych i stawów kręgosłupa, zaburzeń wynikających z niestabilności ciała i chorób cywilizacyjnych)
F3.	Ankieta oceniająca postawę studenta.
F4.	Sprawdzian praktyczny z wybranych zagadnień tematycznie związanych z przedmiotem.
P1.	Ocena podsumowująca jest średnią ważoną z ocen cząstkowych za (testy, konspekty ćwiczeń i postawę studenta uwzględniającą jego kompetencje społeczne).
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	30
Przygotowanie się do zajęć w studiowanie zalecanej literatury	15
Przygotowanie konspektu	5
Przygotowanie się do sprawdzianów i testów	10
SUMA	60

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		2				
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
Literatura podstawowa:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Buckup K. ,Testy kliniczne w badaniu kości, stawów i mięśni. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008. 2. Rakowski A., Kręgosłup w stresie. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2008. 3. Marciniak W., Szulc A. , Wiktora Degi ortopedia i rehabilitacja. PZWL, Warszawa 2003. 4. Dega W., Milanowska K., Rehabilitacja Medyczna. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003. 5. Nowotny J., Podstawy fizjoterapii t.1, 2,3 , Warszawa 2004 . 						
Literatura uzupełniająca:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nowotny J., Podstawy kliniczne fizjoterapii w dysfunkcjach narządu ruchu. Medipage, Warszawa 2006 . 2. Wyrzykowski B. Zespół metaboliczny – rozpoznawanie i leczenie. α-medica press 2006; 27. 3. Roślawski A., Skolimowski T., Technika wykonywania ćwiczeń leczniczych.Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009. 4. Kiwerski J., Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 2005. 						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W03, K_W05, K_U11 , K_K10	C1	ĆW.1- ĆW.4	1, 2, 3	1,2,3,4	F1,
EK2	K_W06, K_W08, K_U04, K_U07, K_U08, K_K04,	C2	ĆW.5- Ćw.15	1, 2, 3,	1,2,3,4,5	F1,F2,F4

	K_K07					
EK3	K_W07, K_W08, K_U07, K_U02, K_K04	C3	Ćw.5- Ćw.15	1, 2, 3	1,2,3,4,5	F3,P1,F4

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

EK1-Wiedza(Testy nr 1-, Test nr 2, Test nr 3)- załącznik nr 4

Kryteria oceny testów z zakresu kizezyprofilaktyki chorób cywilizacyjnych

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%.

Skala ocen:

Liczba uzyskanych punktów:

- od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;
- od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;
- od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;
- od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;
- od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

EK2-wiedza i umiejętności praktyczne –załącznik nr 1

Student opracował i przeprowadził konspekt ćwiczeń na wybrany temat z zakresu kizezyprofilaktyki chorób cywilizacyjnych i zaprezentował ćwiczenia w celu utrzymania stabilizacji centralnej i zapobiegania : zaburzeniom równowagi mięśniowej, ograniczeniom zakresu ruchów w stawach, niestabilności stawów, zaburzeniom równowagi ciała i rozwijaniu się chorób metabolicznych z uwzględnieniem zasad BHP.

Kryteria oceny konspektu ćwiczeń z zakresu kizezyprofilaktyki chorób cywilizacyjnych (załącznik nr 1- forma opisowa i klasyfikacja punktowa) .

Skala ocen:

- poniżej 8,5 pkt- student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0
- od 8,5 pkt - 9,5 pkt- student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;
- od 10 pkt -11,5 pkt- student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

- od 12 pkt-13 pkt- student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;
- od 13,5pkt-14pkt - student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;
- od od 14,5pkt-15pkt- student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

EK3-Student był oceniany w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (załącznik nr 2- forma opisowa i klasyfikacja punktowa).

Student był oceniany za postawę na zajęciach, za stopień przygotowania do zajęć. Ocenie była poddawana świadomość i umiejętność stosowania określonych pozycji, ćwiczeń w **kizezyprofilaktyce chorób cywilizacyjnych**

Skala ocen niedostateczny (poniżej 7 pkt)

dostateczny (8-9 pkt)

dobry (10-12 pkt)

bardzo dobry (13-15 pkt).

Ponadto student był oceniany poprzez odpowiedź ustną (praktyczne wykonanie, zaprezentowanie testów, pozycji, ćwiczeń) z zakresu zagadnień tematycznie związanych z programem przedmiotu(**załącznik nr 3-** wykaz pytań uwzględniał ocenę wiedzy i umiejętności praktyczne w zakresie EK1, EK2 i EK3.)

Kryteria oceny:

- 1.Student potrafił udzielić odpowiedzi teoretycznie na wybrane pytanie(0-3 pkt).
- 2.Student potrafił przeprowadzić prawidłowo postępowanie praktyczne w zakresie zadanego problemu zawartego w danym pytaniu. (0-3 pkt)

Skala ocen:

Poniżej 3 pkt- niedostateczny,

3 pkt- dostateczny,

3,5- plus dostateczny

4 pkt- dobry

4,5 pkt- plus dobry

5-6 pkt- bardzo dobry

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

30. Materiały do zajęć są prezentowane w formie prezentacji multimedialnej i częściowo wysyłane na skrzynkę mailową studentów.

31. Zajęcia odbywają się w Sali 303, bud. Nr 3 WPT.

32. Konsultacje z nauczycielem prowadzącym: wtorki, godz. 13:00 – 14:30, gab. 310, budynek nr 3 WPT,
 33. Adres mailowy prowadzącego: malgorzatomilko@wp.pl

45 M		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Podstawy lecznictwa uzdrowiskowego				
Nazwa angielska:		Basics of spa treatment				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Monika Sobolak, dr Dorota Cichoń				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
4	-	-	30	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Zapoznanie studenta z podstawowymi informacjami dotyczącymi rodzajów energii fizycznej wykorzystywanej do zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych. Zapoznanie studenta z podstawowymi wskazaniami i przeciwwskazaniami do zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych.</p> <p>C2 - Zapoznanie studenta z podstawowymi zasadami i metodami zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych.</p> <p>C3 – Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych. Przestrzeganie przepisów BHP dotyczące terapeuty, pacjenta i aparatury w trakcie wykonywanych zabiegów fizykoterapeutycznych.</p> <p>C4 - Kształtowanie umiejętności wiązania teorii zdobytej na wykładach z fizjoterapii z praktyką prowadzoną w pracowni praktycznej nauki zawodu i w rzeczywistych warunkach pracy fizykoterapeuty- gabinetach fizjoterapii.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						

IV Oczekiwane efekty kształcenia		
<p>EK1 – Student posiada podstawową wiedzę w zakresie rodzajów energii fizycznej wykorzystywanej do zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych. Zna i rozumie wskazania i przeciwwskazania do zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych.</p> <p>EK2 – Student zna podstawowe zasady i metody zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych.</p> <p>EK3 – Student potrafi wykonać zabiegi fizykoterapeutyczne w wybranych jednostkach chorobowych. Przestrzega przepisy BHP dotyczące terapeuty, pacjenta i aparatury w trakcie wykonywanych zabiegów fizykoterapeutycznych. Wykazuje gotowość organizacji stanowiska pracy fizykoterapeuty.</p> <p>EK4 – Student wie o czym należy poinformować pacjenta przed, w trakcie i po zabiegu fizykoterapeutycznym. Potrafi ocenić podjęte przez siebie działania fizykoterapeutyczne, rozumie, które z podejmowanych przez siebie czynności wymagają doskonalenia.</p>		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Informacje dotyczące warunków realizacji. Rola leczenia uzdrowiskowego w profilaktyce i rehabilitacji. Rodzaje bodźców balneologicznych, ich charakterystyka, oddziaływanie na poszczególne narządy i układy. Podstawowe wskazania i przeciwwskazania do zabiegów balneologicznych.	2
Lab2	Aerozoloterapia: Lecznicze zastosowanie aerozoli. Rodzaje leków do wziewań. Zakres wskazań i przeciwwskazań do inhalacji w jednostkach chorobowych.	2
Lab3	Balneoterapia: Podział leczniczych wód mineralnych. Charakterystyka kąpiei balneologicznych: mineralnych, kwasowęglowych, solankowych, siarkowodorowych.	2
Lab4	Peloidoterapia: Właściwości lecznicze borowiny, rodzaje zabiegów, wskazania i przeciwwskazania do stosowania borowiny.	2
Lab5	Kąpiele elektryczno-wodne. Metodyka zabiegów. Przepisy bhp. Wskazania i przeciwwskazania do kąpiei elektryczno-wodnych.	2
Lab6	Zasady korzystania z krioterapii ogólnoustrojowej: Metodyka zabiegu, przepisy bhp, wskazania i przeciwwskazania do zimnolecznictwa.	2
Lab7	Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku neuralgii: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych: rwa kulszowa, rwa ramienna, lumbago, dyskopatia, nerwoból nerwu trójdzielnego. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych.	2

Lab8	<p>Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku reumatoidalnych zmiany zapalnych i zwyrodnieniowo-wytwórczych w obrębie stawów: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych: ZZSK, RZS (okres rzutu/remisji). Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach. Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w w/w jednostkach chorobowych: stawy kręgosłupa (C, Th, L-S), stawy kończyn: biodro, kolano, łokieć, skokowo-goleniowe, promieniowo-nadgarstkowe. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych.</p>	2
Lab9	<p>Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku reumatoidalnych zmiany zapalnych w obrębie tkanek miękkich i okołostawowych: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych: zespół bolesnego barku (PHS), entezopatie stawów łokciowych, Przykurcz Dupuytrena, zapalenie okostnej ramienia, podudzia, zapalenie ścięgna Achillesa, zespół cieśni kanału nadgarstka. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych.</p>	2
Lab10	<p>Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku stanów pourazowych narządu ruchu uwzględniając powikłania: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych: złamania, zwichnięcia, skręcenia, przykurcze, zrosty, stany po zerwaniu i rekonstrukcji tk. miękkich okołostawowych, przykurcz Volkmana, zespół Sudecka. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach.</p>	2
Lab11	<p>Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku zaburzenia krążenia obwodowego, zaburzenia naczynioruchowego: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych : po unieruchomieniu, ch. Raynauda, ch. Buergera. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych.</p>	2
Lab12	<p>Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku osłabienia mm. z nieczynności, sarkopeni, porażień nn. obwodowych: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych : zaniki proste mm. Szkieletowych w wyniku procesu starzenia się organizmu ludzkiego, porażenia i niedowładny wiotkie, porażenie i niedowład nerwu strzałkowego, łokciowego, twarzowego. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych.</p>	2
Lab13	<p>Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku zaburzenia pobudliwości n-m po udarach mózgowych: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych: zaburzenia normalizacji napięcia antagonistycznych grup mięśniowych. Wskazania i</p>	2

	przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych.	
Lab14	Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku przerwania ciągłości skóry: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych: odleżyny, rany, owrzodzenia troficzne, blizny, przeczulica. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych.	2
Lab15	Specyfika zabiegów fizykalnych w obrębie głowy, szyi: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych: tarczyca (nadczy/niedocz), porażenie mm. krtani, zap. krtani, zapalenie zatok, oko, ucho, migreny (elektroterapia przezczaszkowa), poraż. n. twarzewego, nerwobóle n. trójdzielnego, neuralgie nn. potylicznych, blizny. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych. Postępowanie fizykoterapeutyczne w różnych jednostkach chorobowych: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych.	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Aparatura będąca wyposażeniem pracowni fizykoterapii : lampy do światłolecznictwa, biostymulatory laserowe, aparaty do elektrolecznictwa, diatermia krótkofalowa, terapuls, kuchnia parafinowa, magnetotron, kriokomora (w OSTEOCYCLIE), wanna do kąpeli elektryczno-wodnych czterokomorowych (pływalnia KPSW), wanna do kąpeli perełkowych, masażu wirowego, ozonoterapii, masażu w środowisku wodnym (pływalnia KPSW)	
2.	Przybory: elektrody, podkłady, folie, bandaże, opaski stabilizujące, okulary ochronne, leżanki, wałki, prześcieradła, rumieniomierze, żele do ultradźwięków	
3.	Rzutnik multimedialny, prezentacje multimedialne	
4.	Plansze, foliogramy, tablica	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.	
2.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).	
3.	Rozwijanie umiejętności poprzez pokaz, ćwiczenia, inscenizacje.	
4.	Pokaz. Instruktaż. Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		

F1	Testy lub sprawdziany pisemne z zakresu rodzaju i metodyki zabiegów w poszczególnych jednostkach chorobowych.
F2	Praktyczne wykonanie wybranego zabiegu fizykoterapeutycznego w jednostce chorobowej.
F3	Przedstawienie prezentacji, referatu na wybrany temat z zakresu jednostki chorobowej, etiologii, głównych objawów, rodzajów możliwych do zastosowania zabiegów fizykalnych.
P1	Ocena podsumowująca w skład, której wchodzi oceny F1, F2, F3

IX Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	30
Zebranie informacji do przygotowywanych bieżących opracowań oraz prezentacji lub referatu	9
Przygotowanie się do kolokwium, testu	21
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Bauer A., Wiecheć M.: Przewodnik metodyczny po wybranych zabiegach fizykalnych, wydanie III rozszerzone, uzupełnione, poprawione, Markmed - Rehabilitacja s.c., 2012.
2. Nowotny, Czamara „Słownik Fizjoterapii Klukowski”, PZWL Warszawa 2014
3. Cichoń D., Demczyszak I., Spyrka J. Wybrane zagadnienia z Termoterapii. Kolegium Karkonoskie, Jelenia Góra 2010.
4. Kahn J.: Elektroterapia. PZWL, Warszawa 2005.
5. Kasprzak W., Mańkowska A.: Fizykoterapia, medycyna uzdrowiskowa i SPA, PZWL, Warszawa 2010.
6. Ponikowska J. Kompendium balneologii. Kierunki i wskazania do leczenia uzdrowiskowego, Toruń 2004.
7. Łazowski J.: Podstawy fizykoterapii, AWF Wrocław 2000.
8. Mika T., Kasprzak W.: Fizykoterapia, PZWL, Warszawa 2006.
9. Ponikowska J. Kompendium balneologii. Kierunki i wskazania do leczenia uzdrowiskowego, Toruń 2004.
10. Sieroń A.: Zastosowanie pól magnetycznych w medycynie, Alfa Medica Press, Bielsko-Biała 2002.
11. Straburzyński G.: Księga Przyrodolecznictwa, PZWL, Warszawa 1997.
12. Val Robertson, Alex Ward, John Low, Ann Reed: Fizykoterapia, Aspekty kliniczne i biofizyczne, Elsevier Urban & Partner, 2009 Wrocław.

Literatura uzupełniająca:

1. Balneologia Polska, kwartalnik, Medi Press Warszawa.

2. Glinkowski W., Pokora L.: Lasery w terapii, CTL, Warszawa, 1993.
3. Kujawa J.: Zastosowanie Biostymulacji laserowej w rehabilitacji. Część II - Laseroterapia niskoenergetyczna u chorych po urazach tkanek miękkich narządu ruchu, Medicina Sportiva 1999 (3).
4. Kwasucki J.: Przeszkórna elektrostymulacja nerwów (TENS). Balneologia Polska 1990/1991, tom XXXII/XXXIII, zeszyt 1-4; 135-141.
5. Sieroń A., Cieślak G., Adamek M.: Zastosowanie zmiennego pola magnetycznego w medycynie. Fizjoterapia 1994; 2; 4; 22-24.
6. Orzech J.: Systematyka fizjoterapii, W: Fizjoterapia Polska, Vol.2. Nr 2. 2002: 164-168.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W06,	C1	Lab.1 – Lab. 16	1, 2, 3,4	1, 2, 3, 4	F1,F3
EK2	K_W05, K_W10, K_U19,	C2	Lab.1 – Lab. 16	1, 2, 3,4	1, 2, 3, 4	F1,F2,P1
EK3	K_U02, K_U03, K_U07, K_U08, K_U14, K_K04, K_K07,	C3	Lab.1 – Lab. 16	1, 2, 4	1, 2, 3, 4	F1,F2,P1
EK4	K_W05, K_W06, K_U20, K_U21, K_K01, K_K03, K_K09,	C4	Lab.1 – Lab. 16	1, 2, 4	1, 2, 3, 4	F1, F2

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:

Ilość uzyskanych punktów:

od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sposób oceny referatów i sprawdzianów niepunktowanych:

Wyczerpująca prezentacja referatu/wyczerpujące odpowiedzi na wszystkie pytania – bardzo dobry – 5,0;

Prezentacja referatu /lub odpowiedzi powyżej średniego standardu z drugorzędnymi błędami – dobry plus – 4,5;

Prezentacja referatu (referat lub sprawdzian) z zauważalnymi nielicznymi błędami – dobry – 4,0;

Zadowolająca praca (referat lub sprawdzian), ale z licznymi brakami lub błędami – dostateczny plus – 3,5;

Praca (referat lub sprawdzian) spełniają minimalne kryteria, ale popełniane błędy nie są krytyczne, a braki nie dotyczą istotnych zagadnień – dostateczny – 3,0;

Praca (referat lub sprawdzian) nie spełnia minimalnych kryteriów, błędy krytyczne lub braki dotyczące istotnych zagadnień – niedostateczny – 2,0

Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:

11. Przygotowania stanowiska zabiegowego.
12. Dobór aparatury do wykonania zabiegu
13. Metodyka wykonania zabiegu: dobór metody, parametrów do zabiegu.
14. Przestrzeganie przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas zabiegu
15. Komunikacja interpersonalna z pacjentem
16. Informacje o odczynie pozabiegowym

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

63. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć

64. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)

65. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

66. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45 M1		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Lecznictwo uzdrowiskowe w zespołach geriatrycznych				
Nazwa angielska:		Health resort treatment in geriatric teams				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Monika Sobolak, dr Dorota Cichoń				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
4	-	-	30	30	60	2
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Zapoznanie studenta z podstawowymi informacjami dotyczącymi rodzajów energii fizycznej wykorzystywanej do zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu geriatry. Zapoznanie studenta z podstawowymi wskazaniami i przeciwwskazaniami do zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu geriatry.</p> <p>C2 - Zapoznanie studenta z podstawowymi zasadami i metodami zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu geriatry.</p> <p>C3 – Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu geriatry. Przestrzeganie przepisów BHP dotyczące terapeuty, pacjenta i aparatury w trakcie wykonywanych zabiegów fizykoterapeutycznych.</p> <p>C4 - Kształtowanie umiejętności wiązania teorii zdobytej na wykładach z fizykoterapii z praktyką prowadzoną w pracowni praktycznej nauki zawodu i w rzeczywistych warunkach pracy fizykoterapeuty- gabinetach fizykoterapii.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Brak wymagań wstępnych.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						
EK1 – Student posiada podstawową wiedzę w zakresie rodzajów energii fizycznej wykorzystywanej do zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach						

chorobowych z zakresu geriatry. Zna i rozumie wskazania i przeciwwskazania do zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu geriatry.

EK2 – Student zna podstawowe zasady i metody zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu geriatry.

EK3 – Student potrafi wykonać zabiegi fizykoterapeutyczne w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu geriatry. Przestrzega przepisy BHP dotyczące terapeuty, pacjenta i aparatury w trakcie wykonywanych zabiegów fizykoterapeutycznych. Wykazuje gotowość organizacji stanowiska pracy fizykoterapeuty.

EK4 – Student wie o czym należy poinformować pacjenta przed, w trakcie i po zabiegu fizykoterapeutycznym. Potrafi ocenić podjęte przez siebie działania fizykoterapeutyczne, rozumie, które z podejmowanych przez siebie czynności wymagają doskonalenia.

V Treści programowe

Forma zajęć: Laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Rola leczenia uzdrowiskowego w profilaktyce i rehabilitacji osób w podeszłym wieku. Rodzaje bodźców balneologicznych, ich charakterystyka, oddziaływanie na poszczególne narządy i układy. Podstawowe wskazania i przeciwwskazania do zabiegów balneologicznych w geriatry.	2
Lab2	Aerozoloterapia: Lecznicze zastosowanie aerozoli. Rodzaje leków do wziewań. Zakres wskazań i przeciwwskazań do inhalacji w jednostkach chorobowych w wieku geriatrycznym. Wodolecznictwo: Rodzaje i charakterystyka zabiegów, wskazania i przeciwwskazania do hydroterapii dla osób w podeszłym wieku.	2
Lab3	Balneoterapia: Podział leczniczych wód mineralnych. Charakterystyka kąpeli balneologicznych: mineralnych, kwasowęglowych, solankowych, siarkowodorowych. Peloidoterapia: Właściwości lecznicze borowiny, rodzaje zabiegów, wskazania i przeciwwskazania do stosowania borowiny u osób starszych.	2
Lab4	Krenoterapia :Rodzaje wód stosowanych do kuracji pitnych, podstawowe wskazania i przeciwwskazania do krenoterapii. Subterraneoterapia i talasoterapia: Charakterystyka metod, wpływ na organizm w wieku geriatrycznym. Klimatoterapia: Wskazania i przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego dla osób w podeszłym wieku.	2
Lab5	Kąpiele elektryczno-wodne. Metodyka zabiegów. Przepisy bhp. Wskazania i przeciwwskazania do kąpeli elektryczno-wodnych dla osób w podeszłym wieku.	2

Lab6	Zasady korzystania z krioterapii ogólnoustrojowej u osób w podeszłym wieku: metodyka zabiegu, przepisy bhp, wskazania i przeciwwskazania do zimnolecznictwa w wieku geriatrycznym.	2
Lab7	Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku neuralgii występujących u osób starszych: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych w geriatryi: rwa kulszowa, rwa ramienna, lumbago, dyskopatia, nerwoból nerwu trójdzielnego. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych u osób starszych.	2
Lab8	Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku reumatoidalnych zmiany zapalnych i zwyrodnieniowo-wytwórczych w obrębie stawów u osób w podeszłym wieku: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych: ZZSK, RZS (okres rzutu/remisji). Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach dla osób w podeszłym wieku. Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w w/w jednostkach chorobowych: stawy kręgosłupa (C, Th, L-S), stawy kończyn: biodro, kolano, łokieć, skokowo-goleniowe, promieniowo-nadgarstkowe. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych.	2
Lab9	Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku reumatoidalnych zmiany zapalnych w obrębie tkanek miękkich i okołostawowych w podeszłym wieku: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych: zespół bolesnego barku (PHS), entezopatie stawów łokciowych, Przykurcz Dupuytrena, zapalenie okostnej ramienia, podudzia, zapalenie ścięgna Achillesa, zespół cieśni kanału nadgarstka. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych u osób starszych.	2
Lab10	Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku stanów pourazowych narządu ruchu uwzględniając powikłania w wyniku starzenia się organizmu: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych: złamania, zwichnięcia, skręcenia, przykurcze, zrosty, stany po zerwaniu i rekonstrukcji tk. miękkich okołostawowych, przykurcz Volkmana, zespół Sudecka. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach u osób w podeszłym wieku.	2
Lab11	Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku zaburzenia krążenia obwodowego, zaburzenia naczynioruchowego u osób starszych: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych : po unieruchomieniu, ch. Raynauda, ch. Buergera. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych.	2

Lab12	Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku osłabienia mm. z nieczynności, sarkopeni, porażień nn. Obwodowych u osób w wieku geriatrycznym: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych : zaniki proste mm. Szkieletowych w wyniku procesu starzenia się organizmu ludzkiego, porażenia i niedowłady wiotkie, porażenie i niedowład nerwu strzałkowego, łokciowego, twarzowego. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych u osób starszych.	2
Lab13	Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku zaburzenia pobudliwości n-m w geriatryi po udarach mózgowych: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych: zaburzenia normalizacji napięcia antagonistycznych grup mięśniowych. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych.	2
Lab14	Postępowanie fizykoterapeutyczne w przypadku przerwania ciągłości skóry u osób starszych: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych : odleżyny, rany, owrzodzenia troficzne, blizny, przeczulica. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych u osób starszych.	2
Lab15	Specyfika zabiegów fizykalnych w obrębie głowy, szyi u osób starszych: Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych: tarczycza (nadc/niedocz), porażenie mm. krtani, zap. krtani, zapalenie zatok, oko, ucho, migreny (elektroterapia przeczaszkowa), poraż. n. twarzowego, nerwobóle n. trójdzielnego, neuralgie nn. potylicznych, blizny. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych w wymienionych jednostkach chorobowych. Podsumowanie wiadomości z zakresu elementów medycyny fizykalnej i balneoterapia w zespołach geriatrycznych.	2
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Aparatura będąca wyposażeniem pracowni fizykoterapii : lampy do światłolecznictwa, biostymulatory laserowe, aparaty do elektrolecznictwa, diatermia krótkofalowa, terapuls, kuchnia parafinowa, magnetotron, kriokomora (w OSTEOCYCLIE), wanna do kąpeli elektryczno-wodnych czterokomorowych (pływalnia KPSW), wanna do kąpeli perełkowych, masażu wirowego, ozonoterapii, masażu w środowisku wodnym (pływalnia KPSW)	
2.	Przybory: elektrody, podkłady, folie, bandaże, opaski stabilizujące, okulary ochronne, leżanki, wałki, prześcieradła, rumieniomierze, żele do ultradźwięków	
3.	Rzutnik multimedialny, prezentacje multimedialne	
4.	Plansze, foliogramy, tablica	

VII Metody dydaktyczne	
1.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.
2.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).
3.	Rozwijanie umiejętności poprzez pokaz, ćwiczenia, inscenizacje.
4.	Pokaz. Instruktaż. Metoda kierowania samodzielną pracą studenta.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1	Testy lub sprawdziany pisemne z zakresu rodzaju i metodyki zabiegów w poszczególnych jednostkach chorobowych w geriatricy.
F2	Praktyczne wykonanie wybranego zabiegu fizykoterapeutycznego w jednostce chorobowej w geriatricy.
F3	Przedstawienie prezentacji, referatu na wybrany temat z zakresu jednostki chorobowej w geriatricy, etiologii, głównych objawów, rodzajów możliwych do zastosowania zabiegów fizykalnych.
P1	Ocena podsumowująca w skład, której wchodzi oceny F1, F2, F3
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	30
Zebranie informacji do przygotowywanych bieżących opracowań oraz prezentacji lub referatu	9
Przygotowanie się do kolokwium, testu	21
SUMA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bauer A., Wiecheć M.: Przewodnik metodyczny po wybranych zabiegach fizykalnych, wydanie III rozszerzone, uzupełnione, poprawione, Markmed - Rehabilitacja s.c., 2012. 2. Nowotny, Czamara „Słownik Fizjoterapii Klukowski”, PZWL Warszawa 2014 3. Cichoń D., Demczyszak I., Spyrka J. Wybrane zagadnienia z Termoterapii. Kolegium Karkonoskie, Jelenia Góra 2010. 4. Kahn J.: Elektroterapia. PZWL, Warszawa 2005. 5. Kasprzak W., Mańkowska A.: Fizykoterapia, medycyna uzdrowskowa i SPA, PZWL, Warszawa 2010. 6. Kochański J.W. Balneologia i hydroterapia, AWF Wrocław 2002. 7. Łazowski J.: Podstawy fizykoterapii, AWF Wrocław 2000. 	

8. Mika T., Kasprzak W.: Fizykoterapia, PZWL, Warszawa 2006.
9. Ponikowska J. Kompendium balneologii. Kierunki i wskazania do leczenia uzdrowiskowego, Toruń 2004.
10. Sieroń A.: Zastosowanie pól magnetycznych w medycynie, Alfa Medica Press, Bielsko-Biała 2002.
11. Straburzyński G.: Księga Przyrodolecznictwa, PZWL, Warszawa 1997.
12. Val Robertson, Alex Ward, John Low, Ann Reed: Fizykoterapia, Aspekty kliniczne i biofizyczne, Elsevier Urban & Partner, 2009 Wrocław.

Literatura uzupełniająca:

13. Balneologia Polska, kwartalnik, Medi Press Warszawa.
14. Glinkowski W., Pokora L.: Lasery w terapii, CTL, Warszawa, 1993.
15. Kujawa J.: Zastosowanie Biostymulacji laserowej w rehabilitacji. Część II - Laseroterapia niskoenergetyczna u chorych po urazach tkanek miękkich narządu ruchu, Medicina Sportiva 1999 (3).
16. Kwasucki J.: Przechodząca elektrostymulacja nerwów (TENS). Balneologia Polska 1990/1991, tom XXXII/XXXIII, zeszyt 1-4; 135-141.
17. Sieroń A., Cieślar G., Adamek M.: Zastosowanie zmiennego pola magnetycznego w medycynie. Fizjoterapia 1994; 2; 4; 22-24.
18. Orzech J.: Systematyka fizjoterapii, W: Fizjoterapia Polska, Vol.2. Nr 2. 2002: 164-168.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02, K_W06,	C1	Lab.1 – Lab. 16	1, 2, 3,4	1, 2, 3, 4	F1,F3
EK2	K_W05, K_W10, K_U19,	C2	Lab.1 – Lab. 16	1, 2, 3,4	1, 2, 3, 4	F1,F2,P1
EK3	K_U02, K_U03, K_U07, K_U08, K_U14, K_K04, K_K07,	C3	Lab.1 – Lab. 16	1, 2, 4	1, 2, 3, 4	F1,F2,P1
EK4	K_W05, K_W06, K_U20, K_U21, K_K01,	C4	Lab.1 – Lab. 16	1, 2, 4	1, 2, 3, 4	F1, F2

	K_K03, K_K09,					
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						
<p>Sposób oceny kolokwium lub testu zawierający materiał z zakresu testów i badań czynnościowych pozwalających na określenie stanu funkcjonalnego pacjenta oraz wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w wybranych jednostkach chorobowych:</p> <p>Ilość uzyskanych punktów:</p> <p>od 90% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;</p> <p>od 80% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;</p> <p>od 70% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;</p> <p>od 60% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;</p> <p>od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;</p> <p>W przypadku uzyskania ilości punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0</p> <p>Sposób oceny referatów i sprawdzianów niepunktowanych:</p> <p>Wyczerpująca prezentacja referatu/wyczerpujące odpowiedzi na wszystkie pytania – bardzo dobry – 5,0;</p> <p>Prezentacja referatu /lub odpowiedzi powyżej średniego standardu z drugorzędnymi błędami – dobry plus – 4,5;</p> <p>Prezentacja referatu (referat lub sprawdzian) z zauważalnymi nielicznymi błędami – dobry – 4,0;</p> <p>Zadowolająca praca (referat lub sprawdzian), ale z licznymi brakami lub błędami – dostateczny plus – 3,5;</p> <p>Praca (referat lub sprawdzian) spełniają minimalne kryteria, ale popełniane błędy nie są krytyczne, a braki nie dotyczą istotnych zagadnień – dostateczny – 3,0;</p> <p>Praca (referat lub sprawdzian) nie spełnia minimalnych kryteriów, błędy krytyczne lub braki dotyczące istotnych zagadnień – niedostateczny – 2,0</p> <p>Obserwacja aktywności studenta podczas ćwiczeń dotyczy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 17. Przygotowania stanowiska zabiegowego. 18. Dobór aparatury do wykonania zabiegu 19. Metodyka wykonania zabiegu: dobór metody, parametrów do zabiegu. 20. Przestrzeganie przepisów bhp dotyczących pacjenta, fizjoterapeuty, aparatury fizjoterapeutycznej podczas zabiegu 21. Komunikacja interpersonalna z pacjentem 22. Informacje o odczynie pozabiegowym 						

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

67. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
 68. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
 69. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)
 70. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45N		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Zastosowanie USG w fizjoterapii				
Nazwa angielska:		Ultrasound Applications in Physiotherapy				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo - Techniczny, Zakład Fizjoterapii				
Prowadzący przedmiot:		dr Dariusz Milko				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
8	-	15	-	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Wyposażenie w wiedzę i umiejętności z zasad obsługi aparatury do USG i oceny struktur anatomicznych w obrazie USG.</p> <p>C2- Wyposażenie w wiedzę i umiejętności określenia aktualnego poziomu możliwości funkcjonalnych tkanek monitorowanych USG.</p> <p>C3 –Wyposażenie w wiedzę i umiejętności dla oceny uszkodzeń strukturalnych tkanek, które mogą być przeciwwskazaniem do terapii lub mogą prowadzić do powikłań.</p> <p>C4 – Wyposażenie w wiedzę i umiejętności w celu monitorowania wyników badań klinicznych mających na celu weryfikację i zwiększenie efektów leczniczych, zmian, uszkodzeń, leżących w zakresie kompetencji fizjoterapeuty.</p> <p>C5-Kształtowanie postawy w zakresie potrzeby uczenia się przez całe życie oraz rozwiązywania najczęstszych problemów związanych z diagnostyką USG.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						

Znajomość anatomii.		
IV Oczekiwane efekty kształcenia		
EK1 - Student zna zasady działania USG i posiada wiedzę z zakresu różnicowania struktur anatomicznych w badaniu USG.		
EK 2 - Student ma wiedzę i umiejętności określenia aktualnego poziomu możliwości funkcjonalnych tkanek monitorowanych USG .		
EK3 - Student ma wiedzę i umiejętności i potrafi dokonać oceny uszkodzeń strukturalnych tkanek, które mogą być przeciwwskazaniem do terapii lub mogą prowadzić do powikłań.		
EK 4 - Student umie wykorzystać badanie USG w celu, weryfikacji i modyfikacji programu usprawniania osób z różnymi dysfunkcjami narządu ruchu.		
EK5 - Student jest świadomy swoich ograniczeń i rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz potrafi rozwiązywać najczęstsze problemy związane z diagnostyką USG.		
V Treści programowe		
Forma zajęć: Ćwiczenia		Liczba godzin
ĆW1	Zapoznanie z budową i bezpieczną obsługą aparatu USG oraz rodzajami sond zabiegowych. Zalety i ograniczenia w badaniu USG narządu ruchu.	2
ĆW2	Badanie USG nadgarstka i ręki.	1
ĆW3	Badanie USG stawu łokciowego. Ocena powierzchni stawowych dostępnych badaniu	1
ĆW4	Badanie USG stawu ramiennego, ocena stawu barkowo-obojęzycznego i stawu mostkowo-obojęzycznego. Ocena stabilności.	1
ĆW5	Badanie USG mięśni obręczy barkowej. Ocena ciągłości ścięgien stożka rotatorów i więzadeł jako aparatu stabilizującego staw. Ocena stabilności.	2
ĆW6	Badanie USG obręczy biodrowej.	1
ĆW7	Badanie USG stawu kolanowego. Przedział przedni, boczny i przyśrodkowy. Badanie ACL i przedziału tylnego. Ocena stabilności stawu kolanowego.	2
ĆW8	Badanie USG stawu skokowego przedział przyśrodkowy i boczny.	1
ĆW9	Badanie USG ścięgna Achillesa i podeszwy stopy. Sonofeedback jako element wspomagający motoryczne nauczanie ruchu.	2
ĆW10	Zastosowanie USG w różnych dysfunkcjach narządu ruchu. Podsumowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych w czasie zajęć i ustanowienie oceny końcowej.	2
Suma godzin:		15

VI Narzędzia dydaktyczne	
1.	Aparatura do badania USG, sonda liniowa wieloczęstotliwościowa. Żel sprzęgający.
2.	Plansze anatomiczne, atlasy anatomiczne, atlasy badań USG.
3.	Kozetki lekarskie.
VII Metody dydaktyczne	
1.	Metoda ćwiczeniowa-pokaz praktyczny obrazowania struktur w USG.
2.	Metoda podająca (objaśnienie, wyjaśnienie różnic wynikających z odmienności struktur widocznych w obrazie USG).
3.	Metoda analizy przypadku.
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F1.	Kontrola obecności.
F2.	Sprawdzian umiejętności praktycznych.
F3.	Sprawdzian pisemny.
P1.	$P1=F1+F2+F3$
IX Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)	15
Przygotowanie do ćwiczeń w tym studiowanie literatury przedmiotu.	10
Przygotowanie do sprawdzianu praktycznego i pisemnego.	5
SUMA	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	1
X Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bianchi S., Martinoli C. <i>Ultrasonografia układu mięśniowo-szkieletowego t 1,2</i>. MediPage 2009. 2. McNally E. G., Jakubowski W. <i>Ultrasonografia układu ruchu</i>. Urban &Partner 2008. 3. Daniel B, Pruszyński B.: <i>Anatomia radiologiczna. RTG, TK, MR, USG, S.C.</i> Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2007. 	
Literatura uzupełniająca:	

1. Piotr Godek. *Badanie USG stawów kończyny górnej i dolnej* (materiał szkoleniowy na płycie DVD. Orto-eduweb.pl 2012

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK 1	K_W02, K_W07, K_U02, K_K07	C1	ĆW.1, ĆW.2, ĆW.3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9	1, 2, 3.	1	F1, F2, F3
EK 2	K_W12, K_U02, K_K01, K_K02,	C2	ĆW.1, ĆW.2, , ĆW.3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9	1, 2, 3.	1,2,3	F1, F2, F3
EK 3	K_W03, K_U01 K_U02, K_K07	C3	ĆW.2, , ĆW.3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9	1, 2, 3.	1,2,3	F1 F3, F2,
EK 4	K_W09, K_U05, K_U07, K_U08, K_U16, K_K09	C4	ĆW.1, ĆW.2, , ĆW.3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9, ĆW.10	1, 2, 3.	1,2,3	F1, F2, F3
EK 5	K_W09, K_U05, K_U07, K_U08, K_U16, K_K09	C5	ĆW.1, ĆW.2, , ĆW.3, ĆW.4, ĆW.5, ĆW.6, ĆW.7, ĆW.8, ĆW.9, ĆW.10	1, 2, 3.	1,2,3	F1, F2, F3, P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Ocena wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z przedmiotu :Zastosowanie USG w fizjoterapii

Student był kilkakrotnie oceniany poprzez odpowiedź ustną i praktyczne zaprezentowanie zagadnień z zakresu podstawowych technik obrazowania i różnicowania struktur za pomocą USG - zgodnie z wylosowanymi pytaniami uwzględniającymi zakres tematyczny powyższego przedmiotu. Wykaz pytań uwzględnił ocenę wiedzy, umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne.

Sprawdzian umiejętności praktycznych uwzględniat (odpowiedź ustną i pokaz umiejętności praktycznych):

Kryteria oceny:

1. Poprawność teoretycznej odpowiedzi na zadane pytanie problemowe 1-4 pkt,
2. Dobór adekwatnych metod i środków 1-4 pkt,
3. Poprawność zaplanowania, wykonania i rozwiązania danego problemu 1-4 pkt,
4. Poprawność rozumowania, przeanalizowania i zinterpretowania danego problemu 1-4 pkt,
5. Możliwość wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin (przedmiotów) 1-4 pkt,
6. Samodzielność i kreatywność w proponowaniu rozwiązania 1-4 pkt,
7. Umiejętność dbania o bezpieczeństwo własne, otoczenia i innych osób w trakcie realizowania zadania 1-4 pkt.

Liczba uzyskanych punktów:

28 - 26 pkt – ocena - bardzo dobry,

25 - 23 pkt – ocena – dobry plus,

22 - 20 pkt – ocena – dobry,

19 - 17 pkt – ocena – dostateczny plus,

16 - 15 pkt – ocena – dostateczny,

poniżej 15 pkt- ocena- niedostateczny

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną - 2,0

Sprawdzian pisemny:

Kryteria oceny:

5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%

4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%

4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%

3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%

3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%

2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

34. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
35. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
36. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)

45N1	KARTA PRZEDMIOTU					
Nazwa przedmiotu/modułu:	Szkoła rodzenia					
Nazwa angielska:	School of birth					
Kierunek studiów:	Fizjoterapia					
Poziom studiów:	Stacjonarne, jednolite magisterskie					
Profil studiów:	Praktyczny					
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo-Techniczny, Zakład Fizjoterapii					
Prowadzący przedmiot:	dr Małgorzata Fortuna, dr Anna Mickiewicz					
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	łącznie	ECTS
8	-	-	15	15	30	1
II Cel przedmiotu						
<p>C1 - Wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności dotyczącą przygotowania kobiety do porodu.</p> <p>C2 - Wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności przygotowania i poprowadzenia szkoły rodzenia.</p> <p>C3 - Wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności dotyczącą postępowania kobiety w okresie połogu.</p> <p>C4 – Wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności dotyczące pielęgnacji noworodka.</p> <p>C5- Kształtowanie postawy dbałości o bezpieczeństwo kobiety ciężarnej i noworodka w trosce zachowania zdrowia.</p>						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Znajomość anatomii i fizjologii.						
IV Oczekiwane efekty kształcenia						

EK 1 – Student potrafi określić zmiany fizjologiczne w poszczególnych trymestrach ciąży u kobiety, posiada umiejętność ułożenia prawidłowej diety oraz programu ćwiczeń dla kobiety w ciąży.

EK 2 – Student zna objawy i niebezpieczeństwa w okresie ciąży u kobiety. Potrafi opisać metody zmniejszania bólu porodowego.

EK 3 – Student potrafi ułożyć program postępowania u kobiet w okresie połogu w celu szybszego powrotu kobiety do pełnej sprawności fizycznej.

EK 4 – Student posiada umiejętność pielęgnacji noworodka, wie jak powinna być prowadzona i wyposażona szkoła rodzenia.

EK5- Potrafi dbać o bezpieczeństwo kobiety ciężarnej i noworodka w trosce o zachowanie zdrowia.

V Treści programowe:

Forma zajęć: ćwiczenia		Liczba godzin
Lab1	Zmiany ogólnoustrojowe w I, II, III trymestrze ciąży. Higiena w ciąży. Aktywność fizyczna –ćwiczenia w ciąży. Zasady żywienia kobiety w ciąży. Najczęstsze dolegliwości w czasie ciąży.	3
Lab 2	Przygotowanie do porodu psychofizyczne. Co zabrać ze sobą do szpitala. Rodzaje porodów. Ból porodowy i sposoby minimalizowania go.	3
Lab 3	Połów - zmiany w połogu. Postępowanie w okresie połogu. Najczęstsze problemy w połogu. Depresja poporodowa. Ćwiczenia po porodzie. Karmienie piersią.	3
Lab 4	Stany przejściowe noworodka - Fizjologiczny spadek masy ciała, Fizjologiczny wzrost ciepłoty ciała. Rumień toksyczny/rumień noworodkowy. Odrębności hormonalne/odczyny ciążowe. Żółtaczka fizjologiczna. Zmiany skórne. Pielęgnacja noworodka. Organizacja i struktura szkoły rodzenia.	3
Lab 5	Główne cele i założenia szkoły rodzenia. Organizacja i struktura szkoły rodzenia.	3
Suma godzin:		15

VI Narzędzia dydaktyczne

1.	Prezentacje multimedialne.
2.	Materace, piłki, koce, wałki.
3.	Tablica.
4.	Filmy szkoleniowe.

VII Metody dydaktyczne

1.	Pokaz z objaśnieniem, instruktaż.
2.	Ćwiczenia praktyczne
3.	Metoda poszukująca, oparta na obserwacji.

VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)						
F1.	Przygotowanie konspektu-przedstawienie programu ćwiczeń dla kobiet w okresie ciąży, połogu.					
F2	Sprawdzian praktyczny.					
P1.	Test wielokrotnego wyboru.					
IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności					Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)					15	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie literatury przedmiotu					5	
Przygotowaniu się do testu					5	
Opracowanie konspektu					5	
SUMA					30	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU					1	
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
<ol style="list-style-type: none"> Ćwiek D., Szkoła rodzenia .Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010. Troszyński M., Położnictwo ćwiczenia ,PZWL, 2009. Sanjay D., Metody łagodzenia bólu podczas porodu, PZWL, 2008. Osińska A., Szkoła rodzenia, Polskie Centrum Edukacji, 2007. Kitzinger S., Szkoła rodzenia , Warszawa,1994. 						
Literatura uzupełniająca:						
Chrissie Gallagher-Mundy Cesarskie cięcie , 2012, MAMANIA Ina May Gaskin, Poród naturalny ,CoJaNaTo,2012. Jusis R., Targosz M., Poradnik dla zielonych rodziców ,MAMANIA,2011. Didierjean-Jouveau Claude, Poród bez granic, MAMANIA, 2010.						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK 1	K_U03, K_U05,K_U06, K_U09	C1,C2	Lab1, Lab 2	1,2,3,	1,2,3,	F1,P1

EK 2	K_U03, K_U05, K_U06, K_U09	C1, C2	Lab1, Lab 2	1,2,3,4	1,2,3,	F1, F2, P1
EK 3	K_U03, K_U05, K_U06, K_U09	C2, C3, C5	Lab3	1,2,3,	1,2,3,	F1, F2, P1
EK 4	K_U03, K_U05, K_U06, K_U09, K_K02, K_K03, K_K05	C2, C4, C5	Lab4, Lab 5	1,2,3,	1,2,3,	P1

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Ocena wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z przedmiotu :Szkola rodzenia

Kryteria oceny testu :

Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%.

Skala ocen:

Liczba uzyskanych punktów:

od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;

od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;

od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;

od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

Sprawdzian praktyczny

Student był oceniany poprzez odpowiedź ustną i praktyczne zaprezentowanie zagadnień z zakresu programu ćwiczeń dla kobiet w okresie ciąży i połogu. Wykaz pytań uwzględniał ocenę wiedzy, umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne oraz sprawdzał, czy student potrafi określić zmiany fizjologiczne w poszczególnych trymestrach ciąży u kobiety, posiada umiejętność ułożenia prawidłowej diety oraz programu ćwiczeń dla kobiety w ciąży, zna objawy i niebezpieczeństwa w okresie ciąży u kobiety. Podczas wypowiedzi sprawdzano czy student potrafi opisać metody zmniejszania bólu porodowego, potrafi ułożyć program postępowania u kobiet w okresie połogu, posiada umiejętność pielęgnacji noworodka, wie jak powinna być prowadzona i wyposażona szkoła rodzenia.

Uwzględniano następujące kryteria:

1. Student prawidłowo odpowiedział na wybrane pytanie tematycznie związane z danym problemem 1-5 pkt.
2. Student prawidłowo praktycznie zaprezentował problem zawarty w danym pytaniu, uwzględniając dobór metod, procedur i zasad adekwatnych do problemu z uwzględnieniem przepisów BHP- 1-5 pkt.

3. Student był oceniany w zakresie zgodności postępowania z przyjętymi zasadami etyki zawodowej i zasadami komunikacji interpersonalnej 1-5 pkt.

Skala ocen:

- poniżej 8,5 pkt- student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0
- od 8,5 pkt - 9,5 pkt- student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0;
- od 10 pkt -11,5 pkt- student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5;
- od 12 pkt-13 pkt- student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0;
- od 13,5pkt-14pkt - student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5;
- od od 14,5pkt-15pkt- student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0;

W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0

Każdy ze studentów przygotował konspekt z zagadnień tematycznie związanych z przedmiotem.

Kryteria oceny konspektu uwzględniały:

- prawidłową budowę konspektu , skala od 0-3 pkt,
- dobór celów adekwatnie do treści tematu z zakresu danego tematu , skala od 0-3 pkt,
- realizację zadania wynikające z celów 0-3 pkt,
- wskazanie istoty problemu 0-3 pkt,
- wyciągnięcie wniosków 0-3 pkt,
- przeprowadzenie konspektu zgodnie z zasadami BHP 0-6 pkt,

Skala ocen: maksymalnie 21 punktów

- ocena niedostateczna - poniżej 11 punktów,
- ocena dostateczna - od 11-13 punktów
- ocena plus dostateczna -od 14-15 punktów
- ocena dobry - od 16-17punktów
- ocena plus dobry - od 18-19 punktów
- ocena bardzo dobry - od 20-21 punktów

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

37.	Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.
38.	Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć
39.	Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina)
40.	Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)